

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ АРХЕОЛОГІЇ

*Колекції Наукових фондів
Інституту археології НАН України*
КАТАЛОГ

КИЇВ
Академперіодика
2007

УДК: 903.2:069.5(477)

ББК: Т4с (4 Укр) лб1

К 60

Блажевич Н. В., Бурдо Н. Б., Вітрик І. С., Денисова А. О., Карашевич І. В., Карнаух Є. Г., Корпусова В. М., Павленко Л. В., Сон Н. О. Колекції Наукових фондів Інституту археології НАН України. Каталог. — К.: Академперіодика, 2007. — 356 с.: рис., 16 с. табл.

Книга являє собою каталог археологічних колекцій, що зберігаються в Наукових фондах Інституту археології НАН України. Ці матеріали — результат польових робіт кількох поколінь українських археологів, які досліджували пам'ятки широкого хронологічного спектру — від палеоліту до епохи пізнього середньовіччя. Каталог — науково-інформаційне видання. Його мета — познайомити дослідників з наявною в Наукових фондах Інституту значною джерельною базою, яка дозволяє реконструювати різні аспекти життя давнього населення території сучасної України на якісно новому рівні. Каталог має покажчики і добре ілюстрований.

Для істориків, археологів, працівників музеїв, аспірантів, студентів, всіх, хто цікавиться стародавньою історією України.

Книга представляет собой каталог археологических коллекций, хранящихся в Научных фондах Института археологии НАН Украины. Эти материалы являются результатом полевых работ нескольких поколений украинских археологов, которые исследовали памятники широкого хронологического спектра — от палеолита до эпохи позднего средневековья. Каталог является научно-информационным изданием. Его цель — познакомить исследователей с имеющейся в Научных фондах Института значительной источниковой базой, которая позволяет реконструировать различные аспекты жизни древнего населения территории современной Украины на качественно новом уровне. Каталог снабжен указателями и хорошо иллюстрирован. Для историков, археологов, работников музеев, аспирантов, студентов, всех, кто интересуется древней историей Украины.

Редакційна колегія:

Н. В. Блажевич (відповідальний секретар), к. і. н. *Н. Б. Бурдо*,
к. і. н. *С. А. Горбаненко*, к. і. н. *Н. О. Сон* (відповідальний редактор)

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Інституту археології НАН України від 05.06.2007*

Рецензенти:

член-кореспондент НАН України *С. Д. Крижицький*,
доктор історичних наук, професор *Р. В. Терпиловський*

Наукове видання

БЛАЖЕВИЧ Наталя Василівна, БУРДНО Наталя Борисівна, ВІТРИК Ірина Сергіївна,
ДЕНИСОВА Антоніна Олексіївна, КАРАШЕВИЧ Ірина Володимирівна, КАРНАУХ Євген Григорович,
КОРПУСОВА Валентина Миколаївна, ПАВЛЕНКО Людмила Віталіївна, СОН Наталя Олександрівна

***Колекції Наукових фондів
Інституту археології НАН України.
КАТАЛОГ***

Видавничий дім «Академперіодика» НАН України,
01004 Київ, вул. Терещенківська, 4.

Редактор *Н. В. Блажевич, Н. О. Сон*
Коректор *Н. В. Блажевич*
Дизайн обкладинки *Є. О. Льницький*
Комп'ютерна верстка *С. А. Горбаненко*
Автори фотоілюстрацій:
М. Ю. Відейко, І. В. Карашевич, Є. Г. Карнаух, О. В. Каряка

Свідоцтво про внесення до Держреєстру
суб'єкта видавничої справи серії ДК № 544 від 27.07.01

Підписано до друку 20.12.2007. Формат 60 × 84/8. Папір офсетний.

Друк офсетний. Ум. друк. арк. 43,24. Обл.-вид. арк. 42,55.

Тираж 500 прим. Зам. № 2023.

Друкарня Видавничого дому «Академперіодика» НАН України,
01004 Київ, вул. Терещенківська, 4.

ISBN 978-966-360-104-5

© Н. В. Блажевич, Н. Б. Бурдо, І. С. Вітрик,
А. О. Денисова, І. В. Карашевич, Є. Г. Карнаух,
В. М. Корпусова, Л. В. Павленко, Н. О. Сон, 2007
© Академперіодика, 2007

ЗМІСТ

<i>Вступ</i> (Н. Б. Бурдо, Н. О. Сон)	5
<i>Розділ I.</i> Археологічні знахідки з дорогоцінних металів (І. С. Вітрик)	11
<i>Розділ II.</i> Колекції первісної доби (Н. Б. Бурдо)	31
<i>Розділ III.</i> Колекції доби раннього заліза та античних пам'яток Північного Причорномор'я (І. В. Карашевич, Є. Г. Карнаух, В. М. Корпусова, Н. О. Сон)	107
<i>Частина I.</i> Колекції доби раннього заліза	108
<i>Частина II.</i> Античні пам'ятки Північного Причорномор'я	135
<i>Розділ IV.</i> Колекції археологічних пам'яток слов'яно-руської доби та середньовіччя (Н. В. Блажевич)	157
<i>Розділ V.</i> Колекції новобудовних експедицій (А. О. Денисова)	225
<i>Розділ VI.</i> Колекції матеріалів археологічних розвідок (Л. В. Павленко)	287
Загальний покажчик пам'яток	341
Покажчик культурно-хронологічної приналежності пам'яток	349
Покажчик авторів археологічних досліджень	352
Список скорочень	356

ВСТУП

Україна — держава з багатою археологічною спадщиною, представленою пам'ятками всіх епох — від раннього палеоліту до пізнього середньовіччя. Історична доля нашої країни склалася так, що її територія була місцем проживання багатьох народів давнини, взаємодії їх культур, які стали складовою європейської цивілізації. Археологічні пам'ятки на теренах України презентують історію, господарство, побут та культуру тих племен і народів, які мешкали тут впродовж тисячоліть. Відтворення стародавньої історії України, особливо у дописемний період, неможливо без дослідження цієї багатої археологічної спадщини. Методичні підходи до її вивчення постійно удосконалюються, і в майбутньому, при належному збереженні матеріалів, здобутих працею кількох поколінь вітчизняних археологів, вчені зможуть отримати значно більше інформації, ніж за допомогою сучасних методів. Саме тому збереження, систематизація і поглиблене вивчення археологічних джерел, яке здійснюється у Наукових фондах Інституту археології НАН України, є одними з нагальних завдань сучасних науковців

Наукові фонди Інституту археології за складом та кількістю матеріалів, сконцентрованих в одному центрі, є одним з найбільших сховищ такого типу не лише в Україні і на теренах СНД, але й у Європі. Наукові фонди ІА НАН України відрізняють дві найбільш принципово важливі особливості. По перше, на відміну від

переважної більшості музейних археологічних фондів, тут зберігаються, систематизуються та публікуються не лише індивідуальні знахідки або більш-менш презентабельні чи експозиційні матеріали, а всі артефакти, отримані під час розкопок. Археологічні знахідки — доволі специфічна категорія наукових джерел. Діапазон речей, які знаходять під час розкопок дуже широкий — від «кухонних залишків», які привертають увагу лише фахівців, до мистецьких шедеврів, виробів із дорогоцінних металів, які стають окрасою музейних та виставкових експозицій. По друге, така величезна кількість і розмаїття матеріалу, передбачає систематизацію та облік археологічних матеріалів, спрямованих не тільки на збереження знахідок, але й на створення систем наукового опрацювання археологічних даних, які сприяють швидкому пошуку необхідної інформації.

Нині у Наукових фондах Інституту археології зберігаються матеріали з розкопок 843 пам'яток практично з усіх регіонів України, що становить понад 1300 колекцій, кожна з яких налічує від кількох десятків до кількох тисяч речей. Зосереджені тут матеріали відносяться до палеоліту, мезоліту, неоліту, енеоліту, доби бронзи, раннього заліза, античності, раннього та пізнього середньовіччя. Кількість колекцій щорічно зростає.

Накопичення археологічних матеріалів було започатковане у 1919 р. Комісією при Академії наук України (яка була створена для

Вступ

укладання археологічної карти нашої країни), пізніше перетвореної на Археологічний комітет, а з 1924 р. — на Всеукраїнський археологічний комітет. У 1934 р. створено першу наукову установу археологічного профілю — Інститут історії матеріальної культури (з 1938 р. — Інститут археології) АН УРСР, співробітники якого проводили комплексні археологічні дослідження багатьох пам'яток. Втім, на початку Великої вітчизняної війни археологічні колекції Інституту частково було вивезено, а решту передано до Історичного музею у Києві. Тому у сучасному зібранні археологічних колекцій Інституту археології НАН України переважають матеріали, накопичені науковцями у повоєнні роки.

Наприкінці 60-х рр. ХХ ст. досить значний обсяг здобутих археологічними експедиціями матеріалів вже вимагав організації їх впорядкування та збереження. Перше впорядкування колекцій Інституту археології за хронологічним принципом було впроваджене О. В. Цвек.

Наступне десятиліття стало визначним етапом у розвитку польових досліджень Інституту археології АН УРСР. Розкопки археологічних пам'яток, особливо на півдні України, набувають грандіозних масштабів. Величезна кількість здобутого матеріалу викликала необхідність створення в Інституті окремого підрозділу — Наукових фондів, під керівництвом А. Л. Нечитайло. На той час було обрано так званий колекційний спосіб групування матеріалів, за яким до колекції, що отримувала порядковий номер, входили знахідки однієї експедиції або пам'ятки за певні роки досліджень. Якщо пам'ятку досліджували у наступні польові сезони, нові матеріали формували у нову колекцію, відповідно з новим номером. Первинна інформація про наявні археологічні матеріали заносилась до Книги обліку колекцій, де було позначено колекційний номер, назву пам'ятки, її адміністративно-територіальну належність, автора та рік досліджень, епоху або культурну належність, кількість одиниць зберігання.

На початку 80-х років ХХ ст. до фондів надходило понад 40 тис. одиниць зберігання на рік. Це зумовило необхідність створення картотеки на три покажчики (автор, пункт дослідження, епоха або культурна належність

пам'ятки), куди заносилися дані про нові надходження. Наявність так званого топографічного покажчика, до якого заносилися дані про розміщення колекційних ящиків у фондосховищі дозволяла швидко відшукати необхідні матеріали. Інформація про поповнення фондів регулярно публікувалася у кварталнику «Археологія».

Нині детальний опис змісту колекції подається в акті про її передачу до Наукових фондів. На жаль, 716 колекцій, які було сформовано на час організації підрозділу, не супроводжувались такими документами, тому створення колекційних описів на них є важливою ділянкою роботи науковців.

На етапі створення Наукових фондів попередня систематизація археологічних матеріалів була проведена таким чином, що до складу однієї колекції включались матеріали різних хронологічних горизонтів, пам'яток, об'єктів, років досліджень тощо. Номера колекціям надавались по мірі надходжень. Облік та впорядкування матеріалів відбувались відповідно порядкової нумерації колекції, інші показники не враховувалися. На початку 90-х рр. ХХ ст. структуру Наукових фондів було змінено і за основу систематизації покладено хронологічний принцип. Крім того враховано специфіку зберігання певних категорій матеріалів. Археологічні колекції були розподілені за розділами Наукових фондів. Так, до I розділу відокремлено вироби з дорогоцінних металів та нумізматичні знахідки, які потребують специфічних умов обліку та зберігання, встановлених спеціальними державними стандартами. До II розділу увійшли археологічні колекції первісної доби: палеоліту, мезоліту, неоліту, енеоліту, доби бронзи. Розділ III об'єднує матеріали доби раннього заліза та античного періоду. У IV розділі сконцентровано колекції доби ранніх слов'ян, Київської Русі та середньовіччя. У V та VI розділи виділено матеріали широкого хронологічного діапазону — відповідно речі з курганних могильників, досліджених новобудовними експедиціями, та з археологічних розвідок.

Сучасна структура впорядкування археологічних джерел у Наукових фондах в цілому й відповідає цій структурі, вона побудована з врахуванням новітніх досягнень та інформаційних технологій. Подальша систематизація

археологічних колекцій передбачає врахування мікрорегіональної структури, хронології, культурного визначення. У кожному з розділів від I до VI відповідно до специфічних особливостей археологічних знахідок, що там зберігаються, колекції розміщено за хронологічною послідовністю, культурною належністю, археологічними комплексами з урахуванням років розкопок, географічним принципом, авторством дослідників та належністю до певних великих довготривалих експедицій або адміністративно-територіальним розподілом. Враховується також наявність археологічних комплексів та об'єктів, матеріали яких входять до складу колекцій. Така структура забезпечує ефективність систематизації, обліку та створення інформаційних систем і баз даних археологічних знахідок та їх комплексів.

Великий обсяг археологічних артефактів, що входять до зібрання Наукових фондів, їх різноплановість обумовлюють складність розробки та створення певних методів зберігання, обліку та систематизації накопичених джерел, їх структурного впорядкування, побудованого за хронологічно-тематичним принципом. Згідно з цим було проведено первинну систематизацію археологічних колекцій, яка забезпечує облік матеріалу і створює загальну інформаційну базу про них. У 80—90-ті рр. XX ст. продовжувалась розробка науково-дослідницької тематики в галузі джерелознавства та практична діяльність по впорядкуванню та зберіганню археологічних знахідок.

Подальша систематизація матеріалу в той час була спрямована на створення баз даних, які могли б стати основою для швидкого пошуку необхідної інформації. Розробка методичних та науково-практичних засад інформаційної системи археологічних джерел стало завданням першого етапу. Було розроблено модель інформаційно-пошукової системи «Археолог», попередню структуру опису деяких груп джерел. Передбачалося застосування стаціонарних ЕОМ, використовувалася програма баз даних «Парадокс 3». Низку електронних баз даних колекцій введено до автоматичної інформаційної системи. Крім того, було видано препринтом каталог колекцій первісного розділу Наукових фондів¹. Методичні розробки по

систематизації, збереженню, обліку та опису археологічних джерел здійснювались в межах науково-дослідницьких планових тем Інституту археології. Практична діяльність була спрямована на розробку та впровадження нової структури Наукових фондів, їх реорганізацію у відповідності сучасному стану джерелознавства та інформаційних технологій². Шляхом вдосконалення систематизації накопичених у Наукових фондах археологічних джерел, створенням тематичних каталогів, інформаційних покажчиків для відповідних культурно-хронологічних періодів, продовжувалось формування баз даних.

На зламі XX та XXI ст. у Наукових фондах Інституту археології починається створення якісно нового виду облікової документації та інформаційної системи по фондovим колекціям — електронних та мультимедійних каталогів. Послідовно впроваджується інформаційна система, яка дозволяє знайомитися з археологічними матеріалами Наукових фондів з використанням персонального комп'ютера. До електронних каталогів вводяться дані, отримані в результаті багаторічної праці по систематизації археологічних джерел — ілюстрації та науково-довідковий апарат, які показують не тільки матеріали колекцій, але й обставини, за яких вони були отримані. Таким чином, у єдину систему фактично поєднані матеріали архіву, фондів та наукові розробки співробітників фондів Інституту з урахуванням останніх опрацювань широкого загалу фахівців археологічної галузі. Для досягнення практичних результатів у фондах розроблено довготривалу програму по створенню наукової інформаційної продукції, яка охоплює всі матеріали археологічних колекцій. Першим, основним та особливо важливим етапом у схемі впровадження практичних результатів такої програми є підготовка довідкової інформації у формі різноманітних каталогів та картотек. Необхід-

фондов. Препринт. — Ч. 1. — Каменный век — энеолит. — К., 1991. — 34 с.; Бурдо Н. Б., Константиnescу Л. Ф., Ляшко С. Н., Сон Н. А. Каталог коллекций Научных фондов. Препринт. — Ч. 2. — Эпоха бронзы. — К., 1991. — 36 с.

² Беляева С. О., Сон Н. О. Про завдання та перспективи роботи сектору джерелознавства ІА АН УРСР// Археологія.—1989. — №. 2. — С. 150—152.

¹ Бурдо Н. Б., Константиnescу Л. Ф., Ляшко С. Н., Сон Н. А. Каталог коллекций Научных

но підкреслити, що індивідуальні знахідки, які входять до складу археологічних колекцій і мають не лише наукове, а й експозиційне значення, підлягають особливому обліку та інформаційному забезпеченню. Тому наступний етап складається з поповнення наявних баз даних описами (текстова частина) та створення фототеки цифрових зображень. Комп'ютеризація надає також нові можливості для створення науково-облікової фондової документації — картки, яка включатиме не тільки опис предмета, а також його зображення. Останнє є особливо важливим для обліку унікальних та експозиційних матеріалів оскільки створюються необхідні умови для швидкого пошуку інформації в разі втрати речі. Увага, яку приділяють нині національному надбанню у вигляді археологічних колекцій в Національній академії наук України, завдяки програмі цільового фінансування дозволяє вивести на сучасний рівень зберігання, облік та систематизацію археологічних джерел у Наукових фондах Інституту. Триває розробка і впровадження електронних каталогів по археологічним колекціям (або окремим категоріям знахідок) пам'яток трипільської культури, доби бронзи, з розкопок античних міст та некрополів, слов'яно-руської доби, виробів з дорогоцінних металів, а також переведення облікової документації в електронну форму і створення загальної електронної пошукової системи по Науковим фондам Інституту археології НАН України. При створенні цих каталогів використано сучасні принципи інформатизації та систематизації археологічних колекцій, які надають електронні технології. Розроблені принципи можуть бути широко використані не тільки в Інституті археології НАН України, але й в музеях нашої держави, які мають збірки археологічних матеріалів. Інформація по Науковим фондам розміщується на сайті Інституту археології НАН України в Інтернеті для надання можливості користування науковцям України та інших країн.

Таким чином сучасне інформаційне забезпечення матеріалів археологічних колекцій Наукових фондів сприяє ознайомленню широкої громадськості з культурною археологічною спадщиною держави, популяризації пам'яток давньої історії України. Практичне впровадження наукових досягнень в галузі джере-

лознавства відображується також в експозиційній діяльності Наукових фондів. Протягом останнього десятиліття Інститутом археології НАН України було влаштовано чимало виставок, які проводилися в різних просвітницьких та музейних закладах України. Перелічимо тільки найбільш резонансні: у Національному музеї історії України — «Варяги на Сході», Музеї історії Києва — «Скарби курганів України», Державному музеї літератури — «Трипільський світ», Білгород-Дністровському музеї — «Скіфські та античні старожитності», Музеї історичних коштовностей України — «Золото степу», Миколаївському художньому музеї — «Скарби півдня України», Музеї Національного банку України — «Давнє золото та срібло», Експоцентрі «Наука» — «Барвіста Україна», Центральному музеї збройних сил України — «Золоті скарби стародавньої України». Основою експозицій цих виставок були матеріали фондових колекцій.

Завдяки плідній співпраці Інституту археології з музеями та науковими установами багатьох інших держав, з культурної спадщиною України мають змогу ознайомитися наші близькі та далекі сусіди. Проведено десятки виставок за межами країни, зокрема в США, Канаді, Фінляндії, Франції, Німеччині, Італії, Польщі, Швеції, Японії, де було представлено матеріали досліджень співробітників Інституту археології, що зберігаються у Наукових фондах. Експозиційна робота знайшла відображення у виданні багатьох наукових каталогів національних та закордонних виставок.

Деякі цікаві матеріали з Наукових фондів можна побачити в археологічних експозиціях різних музеїв та історико-культурних заповідників України, куди вони передані на тимчасове зберігання, зокрема: Національному музеї історії України, Музеї історичних коштовностей, Музеї історії Києва, Центральному музеї збройних сил України, Музеї «Київська фортеця», Черкаському, Запорізькому, Херсонському, Миколаївському Білгород-Дністровському, Бориспільському, Фастівському, Канівському, Хорольському, Нетішенському, Богуславському краєзнавчих музеях, Київському обласному археологічному музеї та його Ржищівському відділенні, Національному музеї гончарства в смт. Опішня Полтавської обл.,

Тальнівському музеї історії хліборобства, Переяслав-Хмельницькому музеї трипільської культури, Музеї Української військово-медичної академії, в історико-культурних заповідниках — Чигиринському, Переяслав-Хмельницькому, Вишгородському тощо.

З визначних і найкращих матеріалів фондів колекцій створено постійнодіючу експозицію в Археологічному музеї Інституту археології НАН України, яку відвідують кияни та гості столиці. Наукові фонди Інституту є базою для археологічної практики студентів історичних факультетів вищих навчальних закладів, постійно використовуються для підготовки студентів та аспірантів за спеціальністю «Історія», «Культурологія», «Мистецтвознавство». Фахові археологи, історики, музейні працівники України та багатьох інших країн є постійними відвідувачами Наукових фондів. Тут створено всі умови для плідного вивчення археологічних джерел, відтворення далекого минулого — історичного, економічного та культурного розвитку давнього населення, що проживало на території сучасної України.

Наукові фонди зберігають унікальні пам'ятки матеріальної та духовної культури, нумізматичні та епіграфічні знахідки, які мають величезну наукову і культурну цінність і повинні залишитися у спадок нашим нащадкам. Ці скарби минулого є недоторканою власністю та національним надбанням усього українського народу. Спільними зусиллями фахівців і кожної освіченої людини ми зможемо зберегти історичну та культурну спадщину України для прийдешніх поколінь.

* * *

Публікація загального каталогу археологічних колекцій Наукових фондів Інституту археології видається наразі актуальним. Препринтний випуск каталогу колекцій фондів від кам'яного віку до доби бронзи (Бурдо, Константи́нська, Ляшко, Сон, 1991), здійснений наприкінці ХХ ст., по-перше презентував лише частину археологічних джерел, а по-друге вже дещо застарів, оскільки за минулий час з'явилося чимало нової інформації. Підготовка друкованого видання «Колекції Наукових фондів Інституту археології НАН України. Каталог» стала важливим етапом інформаційного забезпечення археологічних матеріалів широкого

хронологічного діапазону. У цьому виданні представлені матеріали польових досліджень українських вчених, які працювали на численних археологічних об'єктах багатьох епох, розташованих у різних районах країни. Узагальнення джерелознавчої бази такого рівня здасться конче необхідним, оскільки дає можливість науковцям повноцінно користуватися матеріалами та отримувати необхідні відомості про пам'ятки та колекції, які зберігаються у Наукових фондах Інституту археології НАН України.

Цей каталог колекцій є науково-інформаційним довідником, у кожному з 6 розділів якого містяться дані про склад відповідного розділу Наукових фондів. Окрім таких відомостей, як фондовий номер колекції (в окремих випадках поряд з номером колекції вказується ще римська цифра, яка відповідає певному розділу фондів), назва і тип пам'ятки, її адміністративна належність та географічне розташування, у каталозі подано відомості про авторів, назви експедицій, загонів та рік розкопок, характер дослідження, загальний склад колекції (додається інформація про місце зберігання частини колекції в інших розділах Наукових фондів Інституту археології або в інших установах), посилання на звіти з Наукового архіву (відсутність посилання на польовий звіт вказує на відсутність останнього в Науковому архіві Інституту археології), а також основні бібліографічні дані. Врахована сучасна система культурно-хронологічного розподілу пам'яток. На жаль датування окремих нечислених колекцій проблематичне і потребує їх подальшого опрацювання. Низка довідникових покажчиків (загальний покажчик пам'яток, покажчик культурно-хронологічної приналежності пам'яток, покажчик авторів археологічних досліджень), які завершують каталог, надають можливість швидкого пошуку необхідної інформації.

Слід відзначити, що у такому обсязі каталог колекцій Наукових фондів створено вперше з часу їх заснування в Інституті археології НАН України. Він став своєрідним підсумком багаторічної праці співробітників фондів. Вперше запроваджена у такому масштабі систематизація археологічних джерел відображає вражаючі надбання української археології за повоєнні роки, тим більше, що у Наукових

фондів зберігаються колекції, матеріали розкопок 50—80-х рр. ХХ ст., які майже не введено до наукового обігу, або відомості про них у публікаціях дуже обмежені. Тому інформація про ці пам'ятки приверне увагу фахівців, буде сприяти подальшому вивченню цих знахідок та розширенню джерелознавчої бази. Сподіваємося, що опис колекцій Наукових фондів у представленому каталозі відтворить певне панорамне бачення значної частини джерелознавчої бази по давній та середньовічній історії України.

Втім ці відомості дають лише загальне уявлення про колекції, тому у Наукових фондах постійно йде робота у різних напрямках по розширенню інформаційної бази археологічних джерел.

Автори каталогу вважають своїм приємним обов'язком згадати співробітників Інституту археології НАН України С. М. Івлева, С. І. Ляшко, А. Л. Нечитайло, О. В. Цвек, В. М. Чепак, які в різні роки працювали в Наукових фондах і зробили свій вагомий внесок в підготовку публікації цього видання, та висловити їм щиру подяку.

РОЗДІЛ I

АРХЕОЛОГІЧНІ ЗНАХІДКИ З ДОРОГОЦІННИХ МЕТАЛІВ

Серед значної кількості матеріалу, знайденого під час досліджень археологічних пам'яток в Україні, виокремлюються предмети, зроблені з дорогоцінних металів, а також нумізматичні знахідки. До 90-х років ХХ ст. подібні речі музейного значення передавалися для подальшого експонування до Музею історичних коштовностей України — філії Національного музею історії України.

Відповідно до вимог «Інструкції з обліку та зберігання музейних цінностей, що знаходяться у державних музеях» (1984 р.), дана група речей потребує жорстких умов щодо їх зберігання. Це стосується як волого-температурного режиму, так і забезпечення суворих заходів охорони.

Значна нумізматична колекція I розділу нараховує близько 30 тис. одиниць та потребує окремого видання.

Необхідно відмітити, що до даного каталогу увійшли лише речі, які пройшли апробацію. Найбільш цікаві знахідки, що відносяться до категорії ювелірних виробів, походять з колекцій новобудовних експедицій, які працювали в південних областях України. У першу чергу, це здобуток Херсонської археологічної експедиції під керівництвом А. І. Кубишева. Колекція виробів з дорогоцінних металів, здобута ХАЕ, є однією з найбільших за кількістю знахідок та однією з найцікавіших за наявністю унікальних речей. Добре відомий комплекс з Братолюбівського кургану є прикрасою кожної значної виставки, у якій Інститут бере

участь. Надзвичайно цікавий комплекс золотих речей із жіночого поховання «Великого кургану» (с. Мала Лепетиха на Херсонщині, дослідження М. І. Веселовського, 1916 р.), розкопки якого було продовжено Г. Л. Євдокимовим та Н. М. Данилко у 1992 р. Загально відомі матеріали розкопок курганів Чортотлик (В. Ю. Мурзін та Р. Ролле), Огуз (Ю. В. Болтрик та О. Є. Фіалко), Соболева Могила (Б. М. Мозолевський, С. В. Полін) та Великого Рижанівського кургану (С. А. Скорий та Я. Хохоровські). Значний внесок зроблено дослідженнями Миколаївської (О. Г. Шапошникова) та Запорізької (В. В. Отрощенко) експедицій.

Давні ювелірні вироби представлені як масовим матеріалом (нашивні бляшки, гудзики, намистини, пронизки), так і унікальними предметами, що не мають собі аналогів. Хронологічно речі з дорогоцінних металів представлені в широкому діапазоні, починаючи з поодиноких знахідок із срібла епохи пізньої бронзи. Більшість золотих прикрас походить з курганів півдня України, датують їх IV—III ст. до н. е. — часом розквіту скіфського мистецтва. Добу середньовіччя представлено, в основному, срібними виробами, знайденими на поселеннях і могильниках як степової, так і лісостепової зон України. З цими речами постійно працюють вітчизняні та іноземні дослідники, що знаходить відображення у численних публікаціях, статтях, монографіях. Постійно ведеться активна робота з реставрації та реконструкції знахідок з дорогоцінних металів.

Як зазначалося вище, знахідки з I розділу Наукових фондів неодноразово експонувалися на різних виставках, зокрема в Україні, Німеччині, Японії, Італії, Польщі, Канаді, США, Франції, про що свідчать каталоги цих виставок¹. Це дає можливість знайомства широкого загалу з новітніми унікальними знахідками українських археологів.

1—4. АСТАХОВЕ. Колекція № 858/V.

с. Астахове, Свердловський р-н, Луганська обл.

Дослідження Астахівського загону Північнодонецької експедиції під керівництвом Г. Л. Євдокимова, 1975 р.

Курганна група I.

1. К. 3, п. 15 (пізньоямне поховання).

Підвіски срібні, інв. № С—200, 201.

2. К. 4, п. 1 (середина VIII ст. н. е.).

Бляшка срібна, інв. № С—202.

Курганна група IV.

3. К. 15, п. 1 (середньовіччя).

Кільця срібні, інв. № С—203, 204.

4. К. 17, п. 5 (середньовіччя).

Кільце срібне, інв. № С—205.

НА: *Євдокимов Г. Л., Симоненко А. В., Загребельний А. Н.* Отчет о раскопках курганов у с. Астахово Свердловского р-на Ворошиловградской обл. в 1975 г. // № 1975/50.

Література: *Євдокимов Г. Л.* Погребения эпохи ранней и средней бронзы Астаховского могильника // Проблемы исследования памятников археологии Северского Донца. — Луганск, 1990. — С. 64—66.

5. БАБИНА ГОРА. Колекція № 754/IV.

с. Бучак, Канівський р-н, Черкаська обл.

Дослідження Канівської експедиції під керівництвом Є. В. Максимова, 1973 р.

¹ Золото степу. Археологія України. — Шлезвіг, 1991; Dal Mille al Mille (Rimini 1995). — Milano, 1995; Tesori delle Steppe. Cimмери, Sciti, Sarmati, Unni, Avari e Cazari. — Milano, 1995; Koczowniczy Ukrainy. Katalog wystawy. — Katowice, 1996; Сокровища Южної України. Каталог виставки. — Николаев, 1997; Tresors des steppes d'Ukraine. — Montreal, 1998; Scythian Gold. Treasures from Ancient Ukraine. — San Antonio, 1999; Ori dei Cavalieri delle Steppe. Collezioni dai Musei dell'Ucraina. — Milano, 2007; Im Zeichen des goldenen Greifen. Königsgräber der Skithen. — München, Berlin, London, New York, 2007.

Городище зарубинецької культури (I ст. до н. е. — I ст. н. е.).

Житло № 8.

Браслета срібного дротяного фрагмент, інв. № С—54.

НА: *Максимов Е. В., Терпиловский Р. В., Цыңдровская Л. А., Петровская Е. А. и др.* Отчет о раскопках Каневской экспедиции в 1973 г. // № 1973/19.

6. БАБИНА ГОРА. Колекція № 909/IV.

с. Бучак, Канівський р-н, Черкаська обл.

Дослідження Середньодніпровської ранньослов'янської експедиції під керівництвом Є. В. Максимова, 1976 р.

Поселення зарубинецької культури (I ст. до н. е. — I ст. н. е.).

Розкоп II, кв. 14.

Підвіска срібна, інв. № С—55.

НА: *Максимов Е. В., Терпиловский Р. В., Цыңдровская Л. А.* Отчет о работе Среднеднепровской раннеславянской экспедиции в 1976 г. // № 1976/21.

7. БАБИНА МОГИЛА. Колекція № 1096/V.

с. Тарасо-Григорівка, Апостолівський р-н, Дніпропетровська обл.

Дослідження Орджонікідзевської експедиції під керівництвом Б. М. Мозолевського, 1986 р.

Курганний комплекс (IV ст. до н. е.).

Прикраси і речі золоті та срібні, інв. № 3—1745—1785, С—216 (рис. 1).

НА: *Мозолевский В. Н., Полин С. В.* Отчет о работе Орджоникидзевской экспедиции в 1986 г. // № 1986/15.

Література: *Мозолевский В. Н., Полин С. В.* Курганы скифского Герроса IV в. до н.э. (Бабина, Водяна, Соболева Могилы). — К., 2005. — 599 с.

8—9. БРАТОЛЮБІВСЬКИЙ КУРГАН

с. Ольгине, Горностаївський р-н, Херсонська обл.

Дослідження Херсонської археологічної експедиції під керівництвом А. І. Кубишева, 1990 р.

Курганна група.

8. К. 4, «схованка» центрального поховання (V ст. до н. е.).

Навершя, посуд, прикраси золоті, інв. № 3—4116—4190 (рис. 2).

Література: *Кубишев А. І.* Знахідки Братоліубівського кургану // Київська старовина. —

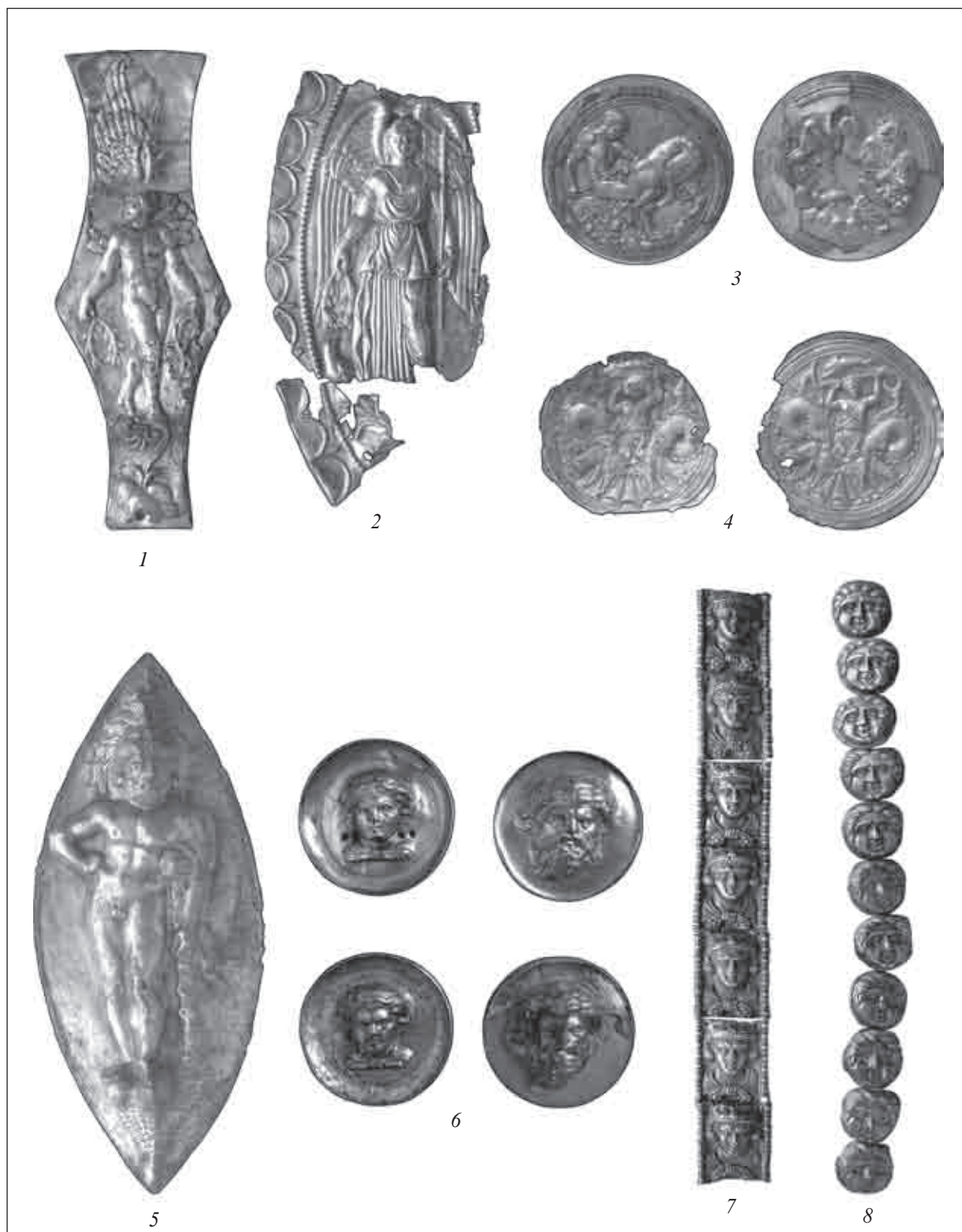

Рис. 1. Прикраси кінської вузди. Бабина могила. Розкопки Б. М. Мозолевського: 1, 2, 5 — налобники; 3, 4, 6 — фалари; 7, 8 — бляшки для оздоблення ремнів вузди.

Рис. 2. Братолюбівський курган. Розкопки А. І. Кубишева: 1 — ритуальне навершя; 2 — чаша-фіала; 3 — реконструкція ритона; 4 — шийна прикраса.

1992. — Т. 2/293. — С. 88; *Кубишев А. І.* Археологічні дослідження скіфських курганів на півдні України // Дослідження старожитностей України. Тези доповідей наук. конф... — К., 1993. — С. 36—39; *Кубишев А. І., Ковальов М. В.* Скіфський Братолюбівський курган V ст. до н. е. на Херсонщині // Археологія. — 1994. — № 1. — С. 143; *Бессонова С. С., Витрик І. С.* Композиція зображення на золотом «конусе» из Братолюбовського кургана // Музейні читання. Матеріали наук. конф. — К., 2006. — С. 52—63.
9. К. 4, поховання коня (перша пол. IV ст. до н. е.).

Речі золоті, інв. № 3—4191—4224.

Література: *Бессонова С. С.* Конские наборы Братолюбовського кургана // Ранній залізний вік Євразії. До 100-річчя від дня народження О. І. Тереножкіна. Матеріали наук. конф. — К.; Чигирин, 2007. — С. 27—30.

10. БУЛГАКОВЕ. Колекція № 744/V.

с. Булгакове, Баштанський р-н, Миколаївська обл.

Дослідження Інгульської експедиції під керівництвом О. Г. Шапошникової, 1971 р.

Курганний могильник.

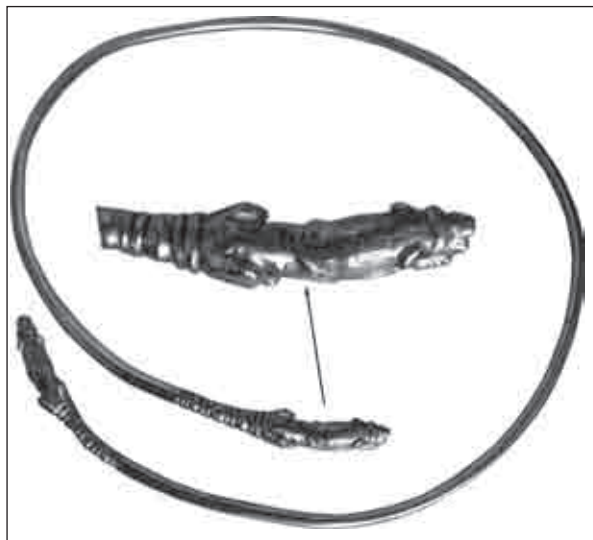

Рис. 3. Гривна. Великий Рижанівський курган. Розкопки С. А. Скорого та Я. Хохоровського.

К. 7, п. 1 (XI—XIII ст.).

Прикраси ремінні срібні, інв. № С—71—165.

НА: Шапошникова О. Г. Отчет о работе Ингульской экспедиции за 1971 г. // № 1971/28.

11. ВЕЛИКИЙ КЛИН.

с. Великий Клин, Голопристанський р-н, Херсонська обл.

Дослідження Краснознам'янської експедиції під керівництвом Г. Л. Євдокимова, 1993 р.

Курганна група.

К. 1, п. 3 (IV—III ст. до н. е.).

Прикраси золоті, інв. № З—5517—5529.

НА: Евдокимов Г. Л., Рычков Н. А., Куприй Н. М. Отчет о работе Краснознаменной экспедиции в Херсонской области в 1993 г. // № 1993/18.

12—13. ВЕЛИКИЙ РИЖАНІВСЬКИЙ КУРГАН.

с. Рижанівка, Звенигородський р-н, Черкаська обл.

12. Дослідження Українсько-Польської археологічної експедиції під керівництвом С. А. Скорого та Я. Хохоровського, 1995 р.

Курганна група.

К. 4, п. 1 (жіноче) (III ст. до н. е.).

Прикраси золоті, інв. № З—4391—4397.

НА: Скорый С., Хохоровски Я., Григорьев В. Отчет Украинско-Польской экспедиции об

археологических раскопках у с. Рыжановка в 1995 г. // № 1995/66.

13. Дослідження Українсько-Польської археологічної експедиції під керівництвом С. А. Скорого та Я. Хохоровського, 1996 р.

К. 4, центральне поховання (чоловіче) (III ст. до н. е.).

Прикраси та речі золоті й срібні (реконструкції), інв. № З—4247—4390 (рис. 3; табл. I).

НА: Скорый С., Хохоровски Я., Григорьев В., Ридзевски Я. Отчет Украинско-Польской экспедиции об археологических раскопках у с. Рыжановка в 1996 г. // № 1996/70.

Література: Скорый С., Хохоровски Я., Ридзевски Я., Григор'єв В. Центральна могила Великого Рижанівського кургану // Археологія. — 1999. — № 1. — С. 94—105; Фиалко Е. По поводу реконструкции головного убора из Рыжановского кургана // РА. — 2001. — № 4. — С. 144—152.

14—16. ВЕРХНЬОРОГАЧИЦЬКИЙ МОГИЛЬНИК. Колекція № 1115/V.

сmt. Верхній Рогачик, Херсонська обл.

Дослідження Краснознам'янської експедиції під керівництвом Г. Л. Євдокимова, 1990 р.

Курганна група.

14. К. 1, п. 6 (середньовіччя).

Гривна срібна, інв. № С—198.

15. К. 16, п. 2.

Прикраси золоті, інв. № З—219—222.

16. К. 9, п. 1.

Браслет срібний, інв. № С—199.

НА: Евдокимов Г. Л., Генинг В. В., Куприй Н. М., Солтыс О. Б. Отчет о раскопках курганов Краснознаменной экспедиции в зоне строительства оросительной системы в Херсонской обл. в 1990 году // № 1990/12.

Література: Евдокимов Г. Л., Куприй Н. М. Исследования Верхне-Рогачикского могильника в 1990 г. // Киммерийцы и скифы. — Мелитополь, 1992. — С. 29—30; Орлов Р. С., Рассмакин Ю. Я. Новые памятники VI—VII вв. из Приазовья // Материалы I тыс. н. э. по археологии и истории Украины и Венгрии. — К., 1996. — С. 102—116.

17. ВІНОГРАДНЕ.

с. Виноградне, Токмацький р-н, Запорізька обл.

Дослідження Запорізької експедиції під керівництвом В. В. Отрощенко, 1983 р.

Курганна група 1.

К. 5, п. 3 (друга пол. VII ст. н. е.).

Прикраси золоті, інв. № 3—4401—4414.

НА: *Отроценко В. В., Рассмакин Ю. Я., Битковский О. В., Гошко Т. Ю., Кравченко С. Н., Константинеску Л.* Отчет о раскопках Запорожской экспедиции в 1983 году // № 1983/1.

Література: *Орлов Р. С., Рассмакин Ю. Я.* Новые памятники VI—VII вв. из Приазовья // Материалы I тыс. н. э. по археологии и истории Украины и Венгрии. — К., 1996. — С. 102—116.

18. ВИСУНСЬК. Колекція № 1011/V.

с. Висунськ, Березнегуватський р-н, Миколаївська обл.

Дослідження Інгульської експедиції під керівництвом О. Г. Шапошникової, 1976 р.

Курганна група.

К. 14, п. 1 (IV ст. до н. е.).

Прикраси срібні, інв. № С—191—195.

НА: *Шапошникова О. Г.* Отчет о работе Ингульской экспедиции в 1976 году // № 1976/7.

19—20. ВОВЧАНСЬКЕ.

с. Вовчанське, Якимівський р-н, Запорізька обл.

Дослідження Херсонської археологічної експедиції під керівництвом А. І. Кубишева, 1980 р.

Курганна група I (IV ст. до н. е.).

19. К. 8, п. 2

Прикраси (реконструкції) золоті, інв. № 3—3366—3453 (табл. II, 4, 5).

Література: *Полин С. В., Кубышев А. И.* Скифские курганы Утлюкского междуречья (в Северо-Западном Приазовье). — К., 1997. — С. 4, 7, 9, 10, 69, 70; рис. 8, 9.

20. К. 8, п. 1.

Прикраси золоті, інв. № 3—3454—3463.

НА: *Кубышев А. И., Дорофеев В. В., Шилов Ю. А., Полин С. В., Шевченко Н. П., Черных Л. А., Марченко И. Л., Солтыс О. В., Сердюков В., Якунов С. А.* Отчет о работе Херсонской археологической экспедиции ИА АН УССР у сс. Волчанск, Владимировка, Красное Акимовского р-на Запорожской обл. // № 1980/15.

Література: *Полин С. В., Кубышев А. И.* Указ. соч. — С. 4, 7, 8, 67; 6.

21—27. ВОДОСЛАВКА.

с. Водославка, Новотроїцький р-н, Херсонська обл.

Дослідження Херсонської археологічної експедиції під керівництвом А. І. Кубишева, 1983 р. Курганна група (кінець V — середина IV ст. до н. е.).

21. К. 1, п. 1.

Золоті прикраси (реконструкції), інв. № 3—2125—2341; 3—2343—2382.

22. К. 1, п. 2.

Ворворка золота, інв. № 3—2561.

23. К. 2, п. 2.

Кільце скроневе, інв. № 3—2383.

24. К. 6, п. 1 (середньовіччя).

Перстень з тамгоподібною монограмою золотий, інв. № 3—2384.

25. К. 6, п. 2.

Прикраси (реконструкції) золоті, інв. № 3—2342; 3—2386—2557; 3—2559 (табл. II, 2, 3).

26. К. 8, п. 1.

Сережка з підвіскою золота, інв. № 3—2560.

27. К. 10, п. 3.

Намистини золоті, інв. № 3—2562—2571.

НА: *Кубышев А. И., Дорофеев В. В., Шилов Ю. А., Нечитайло А. Л., Куприй С. А., Шевченко Н. П., Толкачев Ю. И., Амирханов А. Ш., Абикулова М. И.* Отчет о работе Херсонской археологической экспедиции в зоне строительства Каховской оросительной системы в Херсонской и Запорожской обл. // № 1983/26.

Література: *Кубышев А. И., Куприй С. А.* О некоторых особенностях скифских погребений V—IV вв. до н. э. в Северном Присивашье // Музейні читання. Матеріали Міжнародної наук. конф. — К., 1998. — С. 44—47.

28—29. ВОЛОДИМИРІВКА.

с. Володимирівка, Якимівський р-н, Запорізька обл.

Дослідження Херсонської археологічної експедиції під керівництвом А. І. Кубишева, 1980 р.

Курганна група (IV ст. до н. е.).

28. К. 1, п. 2.

Прикраси (реконструкції) золоті, інв. № 3—3056—3197 (рис. 4).

Література: *Полин С. В., Кубышев А. И.* Скифские курганы Утлюкского междуречья (в Северо-Западном Приазовье). — К., 1997. — С. 21—26, 80; 19.

29. К. 4, п. 1 (парне).

Прикраси золоті, інв. № 3—3210—3365.

НА: *Кубышев А. И., Дорофеев В. В., Шилов Ю. А. и др.* Отчет... // № 1980/15.

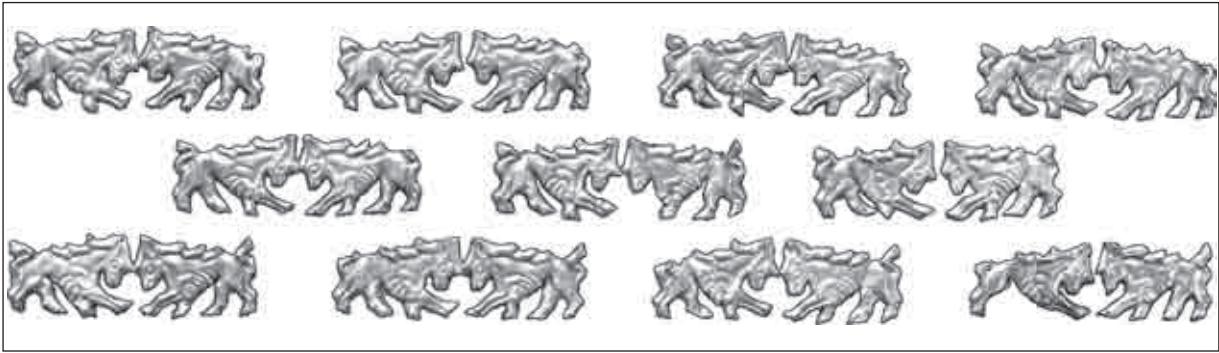

Рис. 4. Бляшки нашивні у вигляді козликів. Володимирівна. Розкопки А. І. Кубишева.

Література: *Полін С. В., Кубишев А. И.* Указ. соч. — С. 21, 29—31, 85; 24.

30. ГРИГОРІВКА. Колекція № 1081/IV.

с. Григорівка, Канівський р-н, Черкаська обл. Дослідження Григорівського загону Дніпровської давньоруської експедиції під керівництвом В. О. Петрашенка, 1988 р.

Поселення (XII—XIII ст.).

Кільце срібне, інв. № С—66.

НА: *Петрашенко В. А., Виногородская Л. И., Ткачук Т. М.* Отчет о раскопках Григоровского отряда Днепровской древнерусской экспедиции у с. Григоровка Каневского р-на Черкасской обл. // № 1988/14а.

31. ДАВИДІВКА.

с. Давидівка, Якимівський р-н, Запорізька обл. Дослідження Херсонської археологічної експедиції під керівництвом А. І. Кубишева, 1982 р. Курганна група.

К. 3, п. 3 (IV ст. до н. е.).

Бляшки нашивні, інв. № З—3604—3632.

НА: *Кубишев А. И., Дорофеев В. В., Шилов Ю. А., Нечитайло А. Л., Куприй С. А., Полін С. В., Николова А. В., Шевченко Н. П., Шилова Т. П.* Отчет об исследованиях Херсонской археологической экспедиции в 1982 году // № 1982/4.

32. ДІДІВ ШПИЛЬ. Колекція № 754/IV.

с. Бучак, Канівський р-н, Черкаська обл. Дослідження Канівської експедиції під керівництвом Є. В. Максимова, 1973 р.

Грунтовий могильник зарубинецької культури (I ст. до н. е. — I ст. н. е.).

Поховання 44.

Сережка срібна, інв. № С—56.

НА: *Максимов Е. В., Петровская Е. А. и др.* Отчет... // № 1973/19.

33. ЖОВНИНЕ. Колекція № 934/IV.

с. Жовнине, Чернобаївський р-н, Черкаська обл.

Дослідження В. Д. Дяденка, 1970 р.

Могильник (XI—XIII ст.)

Прикраси срібні, інв. № С—57—65.

Література: *Дяденко В. Д., Моця О. П.* Жовнинський могильник XI—XIII ст. // Археологія. — 1986. — № 54. — С. 82—90

34—35. ЗОЛОТА БАЛКА.

с. Золота Балка, Нововоронцовський р-н, Херсонська обл.

Дослідження Херсонської археологічної експедиції під керівництвом А. І. Кубишева, 1982 р. Курганна група Рядові Могили (IV ст. до н. е.).

34. К. 15, п. 1 (центральне).

Прикраси (реконструкції) золоті, інв. № З—2385, З—2572—3036.

35. К. 22, п. 1 (центральне).

Прикраси золоті, інв. № З—3037—3053. (рис. 5; табл. I, I).

НА: *Кубишев А. И., Дорофеев В. В., Шилов Ю. А. и др.* Отчет... // № 1982/4.

36. ЗОЛОТА БАЛКА.

с. Золота Балка, Нововоронцовський р-н, Херсонська обл.

Дослідження Херсонської археологічної експедиції під керівництвом А. І. Кубишева, 1979 р. Курганна група.

К. 13, п. 1 (центральне) (IV ст. до н. е.).

Рис. 5. Металічна стрічка. Золота Балка. Розкопки А. І. Кубишева.

Бляшки нашивні трикутні, інв. № 3—3054, 3055.

НА: *Кубишев А. И., Дорофеев В. В., Гошко Т. Ю. и др.* Отчет о раскопках Херсонской археологической экспедиции в зоне строительства орошаемых участков Каховской оросительной системы в Херсонской области в 1979 году //1979/32.

37. ЗОЛОТЕ. Колекція № 785/III.

с. Золоте, Ленінський р-н, АР Крим.

Дослідження Боспорського заgonу Білгород-Тирської експедиції під керівництвом В. М. Корпусової, 1973 р.

Некрополь.

Могила 201 (XIII—XIV ст.).

Підвіски-лунниці золоті, інв. № 3—4417—4422.

НА: *Корпусова В. Н., Орлов Р. С.* Отчет о раскопках античных и средневековых памятников у с. Золотое в 1973 г. // № 1973/15.

38. КАЇРИ. Колекція № 304/IV.

с. Каїри, Горностаївський р-н, Херсонська обл.

Дослідження Горностаївської експедиції під керівництвом Є. В. Махно, 1954 р.

Могильник, п. 38 (XII—XIII ст.).

Скронева прикраса срібна, інв. № С—1.

НА: *Махно Е. В.* Отчет о раскопках 1954 г. в с. Каиры // № 1954/2д.

39—40. КАЇРИ.

с. Каїри, Горностаївський р-н, Херсонська обл.

Дослідження Херсонської археологічної експедиції під керівництвом А. І. Кубишева, 1988 р.

Курганна група Кутареві Могили (перша чверть — середина IV ст. до н. е.).

39. К. 2, п. 2

Прикраси золоті, інв. № 3—3802, 3803.

40. К. 2, п. 3.

Прикраси золоті, інв. № 3—3804—3828; 3—3833—4115.

НА: *Кубишев А. И., Шилов Ю. А., Седов Е. А., Симоненко А. В., Ковалев Н. В., Курпий С. А., Лысенко Г. И.* Отчет о раскопках Херсонской археологической экспедиции в зоне строительства орошаемого участка в Херсонской обл. // № 1988/20.

Література: *Кубишев А. И.* Курганы у с. Каиры в системе памятников степной Скифии конца V — начала IV в. до н. э. // Проблемы скифо-сарматской археологии Северного Причерноморья. Тез. докл. обл. конф., посвященной 90-летию со дня рождения проф. Б. Н. Гракова. — Запорожье, 1989. — Вып. 1. — С. 69—71; *Кубишев А. И., Курпий С. А., Ковалев Н. В.* Скифский курган у с. Каиры // Проблемы скифо-сарматской археологии Степного Причерноморья (К 100-летию Б. Н. Гракова). — Запорожье, 1999. — С. 142—144.

41—42. КАЛАНЧАК.

сmt. Каланчак, Херсонська обл.

41. Колекція № 931/V.

Дослідження Краснознам'янської експедиції під керівництвом Г. Л. Євдокимова, 1978 р.

Курганна група.

К. 3, п. 2 (XI—XII ст.).

Срібний наконечник ремня, інв. № С—197.

НА: *Євдокимов Г. Л.* Отчет о работах Краснознаменной экспедиции ИА АН УССР в зоне строительства Краснознаменной оросительной системы в 1978 г. // № 1978/16.

42. Дослідження Краснознам'янської експедиції під керівництвом Г. Л. Євдокимова, 1986 р.

Курганна група.

К. 2, п. 1 (XII—XIII ст.).

Срібна гривна, інв. № С—196.

НА: *Євдокимов Г. Л., Герикович Я. П., Шевченко Н. П.* Отчет о раскопках курганов в зоне оросительной системы в Херсонской обл. в 1986 г. // № 1986/12.

43. КАЛЬКОВА МОГИЛА.

с. Тарасо-Григорівка, Апостолівський р-н, Дніпропетровська обл.

Дослідження Орджонікідзевської експедиції під керівництвом Б. М. Мозолевського, 1986 р.

Курганний комплекс (IV ст. до н. е.).

Прикраси золоті, інв. № 3—1786—1824.

НА: Мозолевский В. Н., Полин С. В. Отчет... // № 1986/15.

44—45. КАМ'ЯНКА-ДНІПРОВСЬКА.

м. Кам'янка-Дніпровська, Запорізька обл.
Дослідження Запорізької експедиції під керівництвом В. В. Отроценка, 1986 р.
Курганна група (IV ст. до н. е.).

44. К. 1, п. 9

Бляшка срібна, інв. № С—208. (рис. 6)

Золоті прикраси (реконструкції), інв. № 3—231—357.

45. К. 1, п. 6.

Намистини золоті, інв. № 3—358—361.

НА: Отроценко В. В., Рассемакин Ю. Я., Ляшко С. Н., Пустовалов С. Ж., Черных Л. А., Кудрявцева О. В. Отчет о раскопках Запорожской экспедиции в 1986 году // № 1986/11.

Література: Рассемакин Ю. Я. О раскопках скифской курганной группы у г. Каменка-Днепровская // Киммерийцы и скифы. Тез. докл. — Кировоград, 1987. — Ч. II. — С. 57—59.

46. КАНДИБИНЕ. Колекція № 1119/V.

с. Кандибине, Новоодеський р-н, Миколаївська обл.

Дослідження Миколаївської експедиції під керівництвом В. М. Фоменка, 1991 р.
Курганна група (IV ст. до н. е.).

К. 1, п. 5.

Сережка золота, інв. № 3—18.

НА: Фоменко В. Н., Елисеєв В. Ф. Отчет о раскопках курганов в зоне строительства Кандыбинской оросительной системы в 1991 году // № 1991/12а.

47. КАРА-ТЮБЕ. Колекція № 1080/V.

с. Костянтинівка, Мелітопольський р-н, Запорізька обл.

Дослідження Приазовської експедиції під керівництвом Ю. В. Болтрика, 1988 р.
Курган IV ст. до н. е.

Прикраси золоті, інв. № 3—3483—3603.

НА: Болтрик Ю. В., Левченко В. Н., Фіалко Е. Е. Отчет о раскопках курганов в Мелитопольском р-не и разведках в Приазовском р-не Запорожской области // № 1988/22.

Література: Болтрик Ю. В. Курган Кара-Тюбе в Северном Приазовье // Проблемы скифо-сарматской археологии Северного Причерноморья.

Рис. 6. Кам'янка-Дніпровська. Розкопки В. В. Отроценка: 1 — реконструкція головного убору; 2, 3 — сережки; 4 — реконструкція шийної прикраси.

Тез. докл. конф. — Запоріжжє, 1989. — С. 19—21; Болтрик Ю. В. Курган Кара-Тюбе // Древности степного Причерноморья и Крыма. — Запоріжжє, 1993. — Вып. IV. — С. 183—196.

48. КАХОВКА.

м. Каховка (вул. Гірняків), Херсонська обл.
Дослідження Херсонської археологічної експедиції під керівництвом А. І. Кубишева, 1985 р.
Грунтовий могильник.

Сережка золота, інв. № 3—3638 (IV ст. до н. е.).

НА: Кубышев А. И., Дорофеев В. В., Симоненко А. В., Куприй С. А., Ковалев Н. В. Отчет о работе Херсонской археологической экспедиции в Херсонской области в 1985 году // № 1985/7.

49. КОВАЛІВКА. Колекція № 832/V.

с. Ковалівка, Миколаївський р-н, Миколаївська обл.

Дослідження Південно-Бузької експедиції під керівництвом Г. Т. Ковпаненко, 1971 р.
Курганна група IV.

К. 6, п. 1 (середньовіччя).

Пластина срібна, інв. № С—68.

НА: *Ковпаненко Г. Т., Евдокимов Г. Л.* Отчет о работе Южно-Бугской (Очаковской) экспедиции ИА АН УССР за 1971 г. // № 1971/33.

50. КОВАЛІВКА. Колекція № 733/V.

с. Ковалівка, Миколаївський р-н, Миколаївська обл.

Дослідження Південно-Бузької експедиції під керівництвом Г. Т. Ковпаненко, 1972 р.

Курганна група.

К. 2, п. 1 (скіфська культура).

Сережка дротяна золота, інв. № З—1; речі срібні, інв. № С—67, 70.

НА: *Ковпаненко Г. Т.* Отчет о работе Южно-Бугской (Очаковской) экспедиции ИА АН УССР за 1972 г. // № 1972/18.

51. КОЗАРОВИЧІ. Колекція № 605/IV.

с. Козаровичі, Вишгородський р-н, Київська обл.

Дослідження Київської експедиції під керівництвом В. О. Круца, 1969 р.

Могильник (XII—XIII ст.).

Р. VIII, п. 14.

Перстень срібний, інв. № С—53.

НА: *Круц В. А., Максимов Е. В.* Отчет о работе Киевской экспедиции // № 1969/1.

52—53. КОМИШАНКА.

с. Комишанка, Каховський р-н, Херсонська обл.

Дослідження Херсонської археологічної експедиції під керівництвом А. І. Кубишева, 1988 р.

Курганна група II (IV ст. до н. е.).

52. К. 1, п. 2

Прикраси (реконструкції) золоті, інв. № З—3777—3800 (табл. II, 6).

53. К. 3.

Сережка золота зі сланцевою намистиною, інв. № З—3801.

НА: *Кубишев А. И., Шилов Ю. А., Симоненко А. В. и др.* Отчет... // № 1988/20.

54—55. КОМІНТЕРН, радгосп.

Колекція № 872/V.

с. Нововасилівка, Снігурівський р-н, Миколаївська обл.

Дослідження Інгульської експедиції під керівництвом О. Г. Шапошникової, 1975 р.

Курганна група.

54. К. 14, п. 1.

Сережка срібна, інв. № С—189.

55. К. 34, п. 6.

Браслет срібний, інв. № С—190.

НА: *Шапошникова О. Г., Фоменко В. Н., Балущин А. Н., Гребенников Ю. С.* Отчет о работе Ингульской экспедиции в 1975 году (исследования археологических памятников) // № 1975/3.

56—57. ЛЮБИМІВКА. Колекція № 620/VI.

с. Любимівка, Каховський р-н, Херсонська обл.

Дослідження Каховської експедиції під керівництвом О. М. Лєскова, 1968 р.

Курганна група (IV ст. до н. е.).

56. К. 53.

Підвіска золота з пастовою намистиною, інв. № З—2.

57. К. 45, п. 1.

Прикраси золоті, інв. № З—3—5.

НА: *Лєсков А. М., Черненко Е. В., Болтрик Ю. В. и др.* Отчет о раскопках Каховской экспедиции в 1968 г. // № 1968/15.

58—60. МАЛА ЛЕПЕТИХА.

Колекція № 1183/V.

с. Мала Лепетиха, Велико-Лепетихівський р-н, Херсонська обл.

Дослідження Краснознам'янської експедиції під керівництвом Г. Л. Євдокимова, 1992 р.

Курганна група (IV ст. до н. е.).

58. К. 9 («Великий курган» за М. І. Веселовським), п. 4.

Прикраси (реконструкції) та речі золоті, інв. № З—4474—5431 (табл. III).

Література: *Витрик І. С., Данилко Н. М.* Поховання знатної скіф'янки у «Великому кургані» М. І. Веселовського // Музейні читання. Мат. наук. конф. — К., 2002. — С. 138—149; *Данилко Н. М., Витрик І. С.* Ювелирные украшения из женского курганного погребения скифского времени у села Малая Лепетиха Херсонской области // Ювелирное искусство и материальная культура. Тезисы докл. участников XIII colloquium (12—18 апреля 2004 г.). — СПб., 2004. — С. 38—40.

59. К. 10, п. 4.

Прикраси золоті, інв. № З—5432—5436, 5440 (рис. 7).

60. К. 10, п. 5.

Прикраси золоті, інв. № 3—5437—5439.

НА: *Евдокимов Г. Л., Куприй Н. М., Рычков Н. А.* Отчет Краснознаменной экспедиции (исследования курганов в зоне орошения земель Херсонской обл. в 1992 г.) // № 1992/2.

Література: *Данилко Н. М., Куприй С. А.* Курган у с. Мала Лепетиха // Старожитності Степового Причорномор'я і Криму. — Запоріжжя, 2004. — Т. XI. — С. 79—86.

61. МАЛОСОЛОНЕ.

с. Малосолоне, Вознесенський р-н, Миколаївська обл.

Дослідження Миколаївської експедиції під керівництвом О. Г. Шапошникової, 1987 р.
Курганна група, к. 1, п. 8.

Сережка дротяна золота, інв. № 3—14.

НА: *Шапошникова О. Г., Фоменко В. Н.* Отчет о работе Николаевской экспедиции в 1987 г. // № 1987/21.

62—66. НЕТАЙЛІВКА. Колекція № 706/IV.

с. Металівка, Вовчанський р-н, Харківська обл.

Могильник салтівської культури (VIII—X ст.).

62. Дослідження Д. Т. Березовця, 1959 р.

Поховання 2.

Срібні бляшки, інв. № С—2—11.

63. Срібна бляшка, інв. № С—12.

64. Дослідження Д. Т. Березовця, 1960 р.

Поховання 57.

Срібні прикраси, інв. № С—27—30.

65. Поховання 60.

Срібні бляшки, інв. № С—25—26.

66. Поховання 71.

Срібні прикраси, інв. № С—13—24.

НА: *Березовец Д. Т.* Отчет о раскопках грунтового могильника в с. Нетайловка // № 1959—1961/6а.

Література: *Иченская О. В.* Об одном из вариантов погребального обряда салтовцев по материалам Нетайловского могильника // Древности Среднего Поднепровья. — К., 1981. — С. 80—96.

67. НОВА МАЯЧКА. Колекція № 1089/V.

смт. Нова Маячка, Цюрупинський р-н, Херсонська обл.

Дослідження Краснознам'янської експедиції під керівництвом Г. Л. Євдокимова, 1988 р.
Курганна група (IV ст. до н. е.).

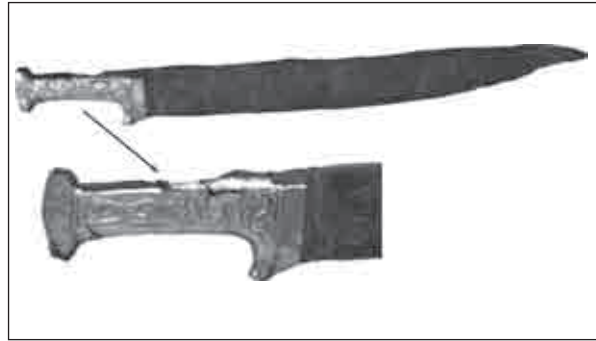

Рис. 7. Меч з золотою обкладкою руків'я. Мала Лепетиха. Розкопки Г. Л. Євдокимова.

К. 19, п. 20.

Намистини золоті, інв. № 3—19—156.

НА: *Евдокимов Г. Л., Гершкович Я. П., Фридришман М. И.* Отчет о работе Краснознаменной экспедиции в 1988 году // № 1988/19.

68. НОВА ОДЕСА II. Колекція № 856/V.

м. Нова Одеса, Миколаївська обл.

Дослідження Інгульської експедиції під керівництвом О. Г. Шапошникової, 1974 р.

Курганна група.

К. 12, п. 1.

Персні срібні, інв. № С—186—188.

НА: *Шапошникова О. Г., Фоменко В. Н. и др.* Отчет о работе Ингульской экспедиции в 1974 г. // № 1974/12.

69. НОВОГРИГОРІВКА. Колекція № 856/V.

с. Новогригорівка, Вознесенський р-н, Миколаївська обл.

Дослідження Інгульської експедиції під керівництвом О. Г. Шапошникової, 1974 р.

Курганна група.

К. 1, п. 42.

Підвіска срібна, інв. № С—184.

НА: *Шапошникова О. Г., Фоменко В. Н. и др.* Отчет... // № 1974/12.

70—71. НОВОМИХАЙЛІВКА.

с. Новомихайлівка, Новотроїцький р-н, Херсонська обл.

Дослідження Херсонської археологічної експедиції під керівництвом А. І. Кубишева, 1985 р.

Курганна група (кінець V—IV ст. до н. е.).

70. К. 5, п. 1.

Ручка чаші золота із зображенням грифонів, інв. № 3—3639.

71. К. 5, п. 2.

Сережка золота, інв. № 3—3637.

НА: *Кубышев А. И. и др.* Отчет... // № 1985/7.

Література: *Курпий С. А.* Курганная группа у с. Новомихайлівка // Археологічні та історичні дослідження Херсонщини. — Херсон, 1993. — С. 31—41.

72 НОВОПЕТРІВСЬКЕ Ш.

с. Новопетрівське, Новоодеський р-н, Миколаївська обл.

Дослідження Миколаївської експедиції під керівництвом О. Г. Шапошникової, 1988 р.

Курганна група (IV ст. до н. е.).

К. 1, п. 3.

Пронизка золота, інв. № 3—13.

НА: *Шапошникова О. Г., Балушкин А. М., Гребенников Ю. С., Довженко Н. Д., Елисеєв В. Ф., Ключинцев В. Н., Товкайло Н. Т., Солтыс О. Б., Фоменко В. Н.* Отчет о работе Николаевской экспедиции за 1988 г. // № 1988/18.

73. НОВОРАЙСЬК.

с-ще Новорайськ, Бериславський р-н, Херсонська обл.

Дослідження археологічної експедиції Запорізького державного університету під керівництвом Г. М. Тощева, 1988 р.

Курганна група (IV ст. до н. е.).

К. 3, п. 1.

Кільце золоте, інв. № 3—4416.

НА: *Тощев Г. Н., Шагеров Г. И., Самар В. А.* Отчет о раскопках курганов в Бериславском р-не Херсонской обл. в 1988 г. // № 1988/194.

74. НОВОШМІДТІВКА (Курган Ананьїна Могила). Колекція № 856/V.

с. Новошмідтівка, Новоодеський р-н, Миколаївська обл.

Дослідження Інгульської експедиції під керівництвом О. Г. Шапошникової, 1974 р.

К. 1, п. 19 (кемі-обинська культура).

Підвіска срібна, інв. № С—183.

НА: *Шапошникова О. Г., Фоменко В. Н. и др.* Отчет... // № 1974/12.

75. ОГУЗ. Колекція № 1168/V.

сmt. Нижні Сірогози, Херсонська обл.

Дослідження Таврійської експедиції під керівництвом Ю. В. Болтрика, 1980 р.

Курган.

Північна могила (IV ст. до н. е.).

Прикраси та речі золоті, інв. № 3—362—1150 (табл. II).

НА: *Болтрик Ю. В.* Отчет Таврической экспедиции о раскопках кургана Огуз в 1980—1981 гг. // № 1980—1981/22.

Література: *Болтрик Ю. В.* Исследование кургана Огуз // АО 1980 г. — М., 1981. — С. 233—235; *Болтрик Ю., Фіалко О.* Огуз — курган скіфського царя кінця IV ст. до н. е. // Золото Степу. Археологія України. — Шлезвіг, 1991. — С. 178—180; *Boltryk Yu., Fialko E.* Der Oguz-Kurgan. Die Grabanlage eines Skythenkönigs der Zeit nach Ateas // Hamburger Beiträge zur Archäologie 18, 1991. — Mainz, 1996. — P. 107—129; *Болтрик Ю. В.* Огуз — усыпальница властителя кочевой империи // Древний мир. — 2001, № 2; *Фіалко Е. Е.* Золотые крепундии из Огуза // Древнее Причерноморье. — КСООА. — Одесса, 1994. — С. 121—124; *Фіалко Е. Е.* Золотые бляшки из кургана Огуз // РА. — 2003. — № 1. — С. 124—133.

76. ОГУЗ.

сmt. Нижні Сірогози, Херсонська обл.

Дослідження Таврійської експедиції під керівництвом Ю. В. Болтрика, 1981 р.

Курган.

Центральне поховання, кінська могила (кінь № 4) (IV ст. до н. е.).

Речі золоті та срібні, інв. № 3—1151—1180, 3—3464—3482, С—210—212.

НА: *Болтрик Ю. В.* Отчет... // № 1980—1981/22.

Література: *Болтрик Ю. В.* Завершение исследования кургана Огуз // АО 1981 г. — М., 1983. — С. 245—246; *Болтрик Ю. В., Фіалко О. Е.* Кінь як складова поховальної церемонії скіфів // Старожитності Степового Причорномор'я і Криму. — Запоріжжя, 2005. — С. 236—258; *Болтрик Ю. В., Фіалко Е. Е.* К семантике изображений на конской узде кургана Огуз // Киммерийцы и скифы. Тез. докладов семинара, посвящ. памяти А. И. Тереножкина. — Кировоград, 1987. — Ч. 1. — С. 24—27.

77—85. ОЛЬВІЯ.

с. Парутине, Очаківський р-н, Миколаївська обл.

Ольвійська археологічна експедиція.

77. Колекція № 843/III.

Дослідження Ю. І. Козуб, 1970 р.
Ділянка Б—8, береговий район.
Бляшки нашивні золоті, інв. № 3—4423—4424.

НА: Козуб Ю. И. Отчет о раскопках в Ольвии. Участок Б—8, береговой район // № 1970/166.

78. Колекція № 845/III.

Дослідження Ю. І. Козуб, 1973 р.
Некрополь.

Бляшки нашивні золоті, інв. № 3—4425—4453;
пронизка золота, інв. № 3—4454.

НА: Козуб Ю. И. Отчет о раскопках на территории некрополя Ольвии в 1973 г. // № 1973/13в.

79. Колекція № 966/III.

Дослідження Ю. І. Козуб, 1983 р.
Некрополь, склепи № 2, 12.

Бляшки нашивні золоті, інв. № 3—4455—4461.

НА: Козуб Ю. И., Папанова В. А. Некрополь // № 1983/316.

80. Дослідження В. В. Крапівіної, 1987 р.
Кладка № 100, кв. VI А—398.

Золоті прикраси, інв. № 3—4462, 4463.

НА: Крапивина В. В., Назаров В. В. Отчет о раскопках участка Р—25 в 1987 г. в Ольвии // № 1987/8в.

81. Дослідження С. Д. Крижицького, 1990 р.
Склеп Евресивія та Арети.

Намистина золота, інв. № 3—4464.

НА: Крыжицкий С. Д., Липавский С. А. Отчет о раскопках на участке Некрополь в Ольвии в 1990 г. // № 1990/18а.

82. Дослідження В. О. Папанової, 1992 р.
Некрополь південно-західний, п. 10.

Прикраси золоті, інв. № 3—4465—4470.

НА: Крыжицкий С. Д., Папанова В. А. Раскопки некрополя Ольвии 1992 г. // № 1992/8г.

83. Дослідження А. С. Русяєвої, 1993 р.
АГД, випадкова знахідка.

Намистина золота, інв. № 3—4471.

НА: Крыжицкий С. Д., Русяева А. С., Диатроптов П. Д. Отчет о раскопках в Ольвии на участке АГД (Западный теменос) в 1993 г. // № 1993/1.

84. Дослідження В. В. Крапівіної, 1993 р.
Р—25, яма 706.

Підвіска золота, інв. № 3—4472.

НА: Крапивина В. В., Буйских А. А. Отчет о раскопках на участке Р—25 в Ольвии в 1993 г. // № 1993/1а.

85. Дослідження Ю. І. Козуб, 1995 р.

Рис. 8. Ожерелок та сережки. Орджонікідзе. Розкопки С. В. Поліна.

Некрополь.

Кільце золоте, інв. № 3—4473.

НА: Козуб Ю. И. Отчет о раскопках предместья и некрополя Ольвии в 1995 г. // № 1995/1а.

86. ОРДЖОНІКІДЗЕ.

м. Орджонікідзе, Дніпропетровський р-н, Дніпропетровська обл.

Дослідження Орджонікідзевської експедиції під керівництвом С. В. Поліна, 1998 р.

Курганна група (IV ст. до н. е.).

К. 13.

Вироби (реконструкції) золоті, інв. № 3—5441—5516 (рис. 8).

НА: Полин С. В., Николова А. В. Отчет о работе Орджоникидзевской археологической экспедиции в 1998 г. Раскопки курганов у г. Орджоникидзе Днепропетровской области в зоне горных работ ОАО «Орджоникидзевский горнообогатительный комбинат» на Чкаловских № 1 и 2 карьерах // № 1998/46.

87—89. РАДИВОНІВКА.

с. Радивонівка, Якимівський р-н, Запорізька обл.

Дослідження Херсонської археологічної експедиції під керівництвом А. І. Кубишева, 1982 р.

Курганна група (IV ст. до н. е.).

87. К. 7, п. 4.

Гривна шийна золота, інв. № 3—3635; кільце скроневе золоте, інв. № 3—3636.

88. К. 2, п. 1.

Кільце скроневе золоте, інв. № 3—3634.

89. К. 12, п. 1.

Підвіска золота з кришталевою вставкою, інв. № 3—3635.

НА: *Кубышев А. И., Дорофеев В. В., Шилов Ю. А. и др.* Отчет... // № 1982/4.

Література: *Кубышев А. И., Куприй С. А.* Скифские курганы у с. Родионовка на левом берегу Утлюковского лимана // Вестник краеведа: тез. науч. докл. и сообщ. — Запорожье, 1991. — № 1. — С. 11—14.

90. РИЖАНІВКА.

с. Рижанівка, Звенигородський р-н, Черкаська обл.

Дослідження Українсько-польської археологічної експедиції під керівництвом С. А. Скорого та Я. Хохоровського, 1997 р.

Курганна група (IV ст. до н. е.).

К. 3, п. 1.

Прикраси золоті, інв. № 3—4398—4400.

НА: *Скорый С., Хохоровски Я., Григорьев В., Рыдзевски Я., Гавшек А., Фиалко Е.* Отчет Украинско-Польской экспедиции об археологических раскопках у с. Рыжановка в 1997—1998 гг. // № 1998/70.

Література: *Скорый С., Хохоровски Я., Григорьев В., Рыдзевски Я.* Раскопки Большого Рыжановского кургана и его окружения // Музейні читання. Матеріали Міжнародної наук. конф. — К., 1998. — С. 80—83.

91. САЛТІВ. Колекція № 453/IV.

с. Верхній Салтів, Вовчанський р-н, Харківська обл.

Дослідження Д. Т. Березовця, 1961 р.

Катакомбний могильник (VII—IX ст. н. е.).

Катакомби 8, 13, 17, 22.

Прикраси срібні, інв. № С—31—51.

НА: *Березовец Д. Т.* Отчет о раскопках средневекового памятника у с. Верхний Салтов Старосалтовского р-на Харьковской обл. // № 1959—1961/6а—б; Фонд Д. Т. Березовця.

Література: *Березовец Д. Т.* Раскопки в Верхнем Салтове в 1959—1960 гг. // КСИА АН УССР. — 1962. — Вып. 12. — С. 18—22.

92—94. СКВОРЦІВКА.

с. Скворцівка, Каховський р-н, Херсонська обл.

Дослідження Херсонської археологічної експедиції під керівництвом А. І. Кубишева, 1987 р. Курганна група.

92. К 1, п. 1.

Гривна шийна срібна, інв. № КП IV—366.

93. К 3, п. 1.

Перстень щитковий золотий, інв. № 3—3639.

94. К 4, п. 1 (XII—XIII ст. н. е.).

Гривна шийна срібна, інв. № КП IV—367.

НА: *Кубышев А. И., Ковалев Н. В., Куприй С. А., Симоненко А. В., Полин С. В., Шилов С. В.* Раскопки курганных могильников в зоне строительства орошаемых участков первой очереди Каховской оросительной системы в Херсонской и Запорожской обл. // № 1987/19.

95. СОБОЛЕВА МОГИЛА.

с. Гірняцьке, Нікопольський р-н, Дніпропетровська обл.

Дослідження Орджонікідзевської експедиції під керівництвом Б. М. Мозолевського, 1991 р. Курганна група Завадські Могили (середина — третя чверть IV ст. до н. е.).

К. 10.

Предмети (реконструкції) золоті та срібні, інв. № 3—1825—2124 (рис. 9—11).

НА: *Мозолевский Б. Н., Николова А. В., Белозор В. П., Полин С. В.* Отчет о работе Орджоникидзевской экспедиции за 1991 г. // № 1991.

Література: *Болтрик Ю., Фиалко Е.* Золотые ажурные аппликации у скифов (к интерпретации изображения пластины из Соболевой Могилы) // Ювелирное искусство и материальная культура. Тезисы докладов III коллоквиума ювелирного семинара. — СПб., 1997. — С. 5—7; *Мозолевский Б. Н., Полин С. В.* Курганы скифского Герроса IV в. до н. э. (Бабина, Водяна и Соболева Могилы). — К., 2005. — 599 с.

96. СТАРОСІЛЛЯ.

с. Старосілля, Великоолександрівський р-н, Херсонська обл.

Дослідження Інгулецької експедиції під керівництвом Ю. О. Шилова, 1991 р.

Курганна група II (кінець V — IV ст. до н. е.).

К. 2, п. 1.

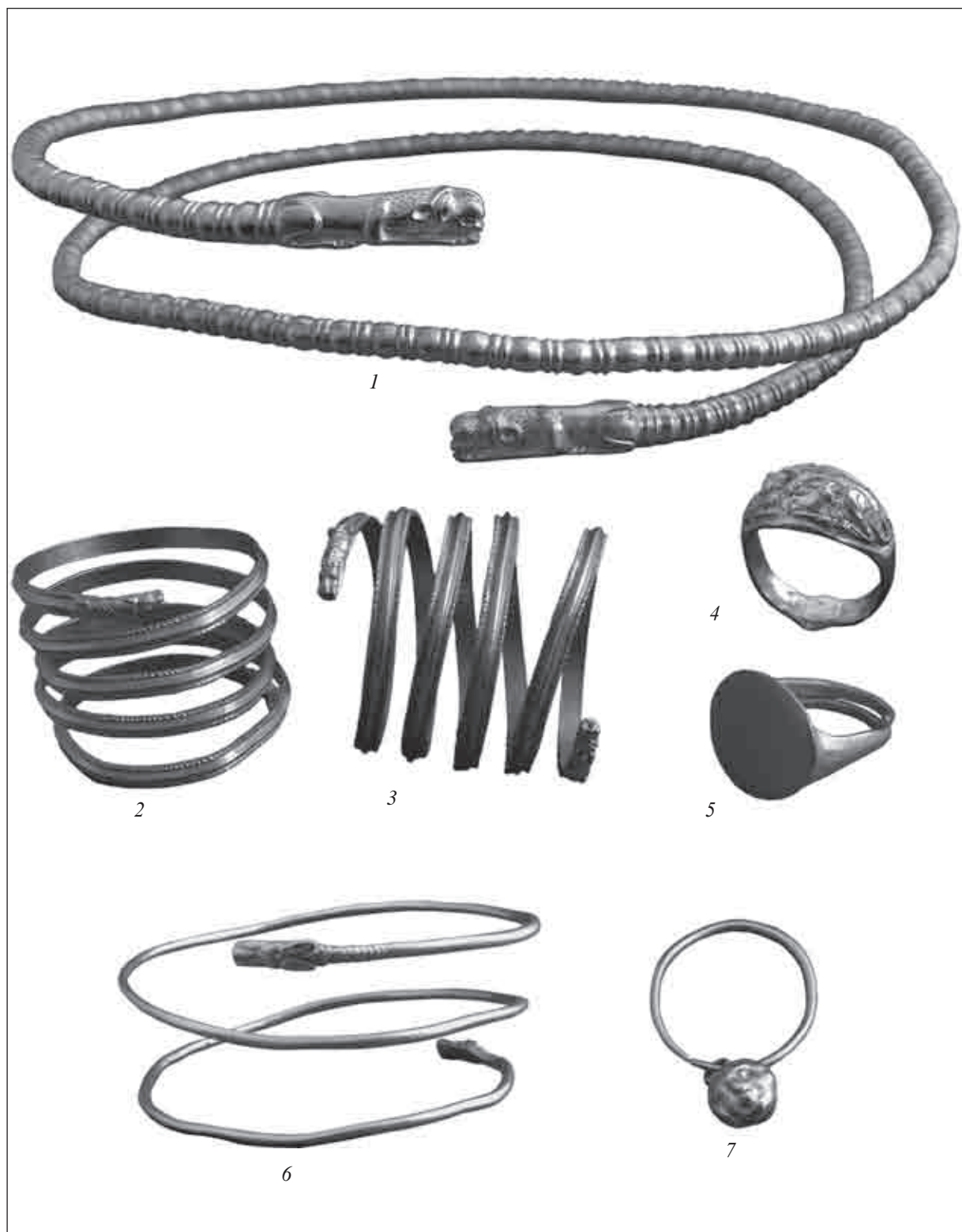
Намистина золота з сердоліковою вставкою, інв. № 3—4415.

НА: *Шилов Ю. А.* Отчет о раскопках курганов у с. Староселья Велико-Александровского р-на Херсонской обл. // № 1991/34.

Рис. 9. Соболева Могила. Розкопки Б. М Мозолевського: 1, 2 — кубки; 3 — ритон; 4, 5 — кіліки.

Рис. 10. Соболева Могила. Розкопки Б.М Мозолецького: 1 — гривна чоловіча; 2, 3 — браслети; 4, 5 — перстені; 6 — гривна дитяча; 7 — Серезка.

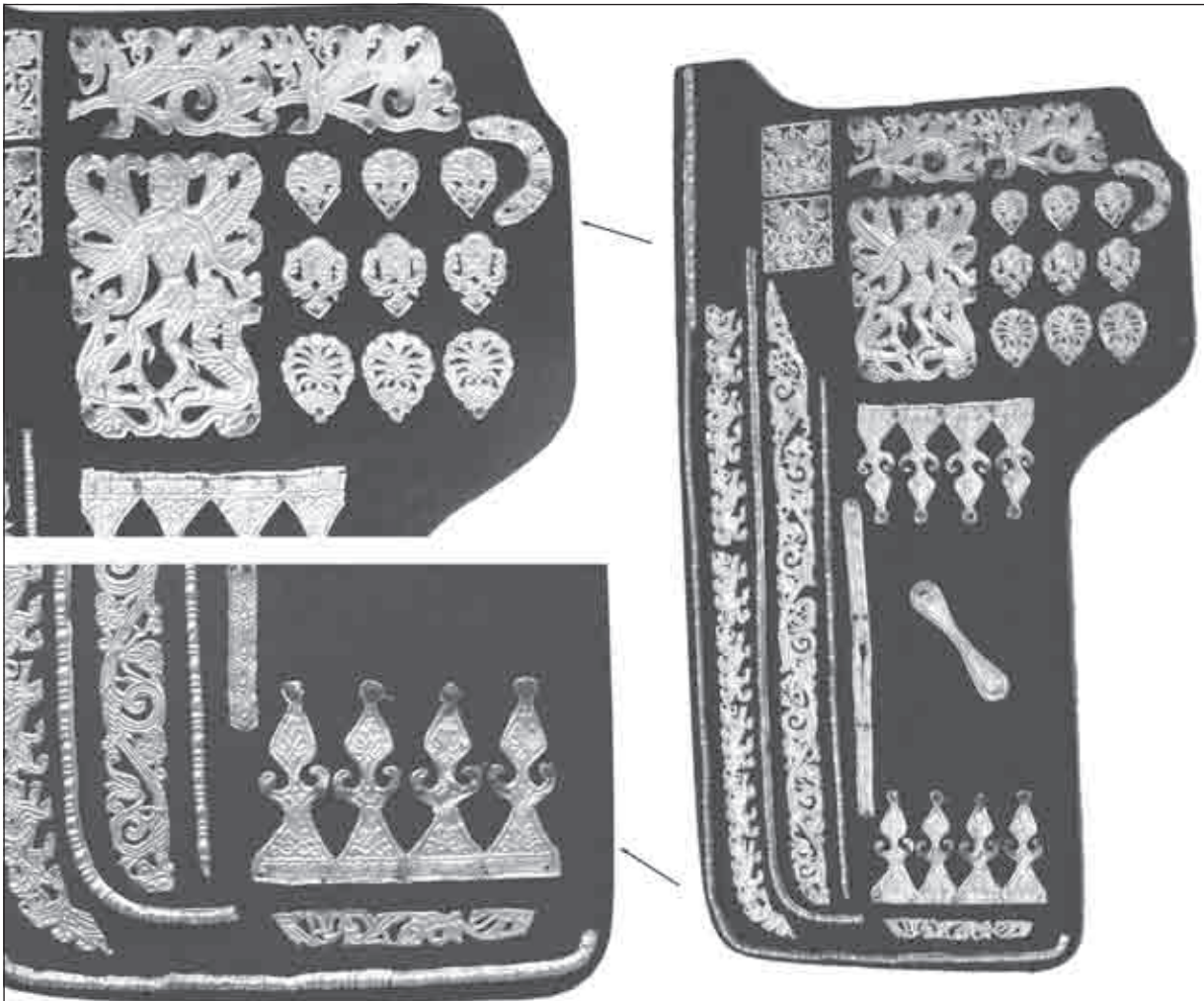

Рис. 11. Реконструкція горита. Соболева Могила. Розкопки Б. М. Мозолєвського.

97. СУХАНОВЕ. Колекція № 1115/V.

с. Суханове, Бериславський р-н, Херсонська обл.

Дослідження Краснознам'янської експедиції під керівництвом Г. Л. Євдокимова, 1990 р.

Курганна група.

К. 8, п. 2 (друга пол. VI ст. н. е., авари).

Прикраси золоті, інв. № 3—223—225.

НА: *Євдокимов Г.Л. и др. Отчет... // № 1990/12.*

Література: *Приходнюк О. М., Євдокимов Г. Л., Данилко Н. М.* Ранньосередньовічне поховання кочовика із с. Суханове на Херсонщині // *Археологія*. — 2001. — № 2. — С. 77—82; *Приходнюк О. М.* Степове населення України та східні слов'яни (друга половина I тис. н. е.). — К.; Чернівці, 2001. — С. 34, 35, 169; 26, 4—6.

98. ТАРАНОВА МОГИЛА.

с. Інгуло-Кам'янка, Новгородківський р-н, Кіровоградська обл.

Дослідження Інгуло-Кам'янського загону Миколаївської експедиції, розкопки В. Ф. Єлисеєва, 1989 р.

Курганна група (V ст. до н. е.).

К. 12, п. 1.

Речі золоті, інв. № 3—15—17 (рис. 12).

99. ТЕТЯНИНА МОГИЛА.

с. Чкалове, Нікопольський р-н, Дніпропетровська обл.

Дослідження Чортомлицької експедиції під керівництвом В. Ю. Мурзіна, 1986 р.

Курганна група Чортомлик.

Рис. 12. Кінський налобник у вигляді риби. Таранова Могила. Розкопки В. Ф.Слісєва.

К. 46 (IV ст. до н. е.).

Прикраси золоті, інв. № 3—1181—1744 (рис. 13).

НА: Мурзин Ю. В., Ролле Р., Иевлев М. М., Поляцкий О. В., Херц В. Отчет о работе Чертомлыкской археологической экспедиции в 1986 г. // № 1986/3.

Література: Клочко Л. С., Мурзін В. Ю., Ролле Р. Головной убор з кургану Тетянина Могила // Археологія. — 1991. — № 3. — С. 58—62.

100—103. ТИМОФІЇВКА.

Колекція № 757/V.

с. Тимофіївка, Снігурівський р-н, Миколаївська обл.

Дослідження Інгульської експедиції під керівництвом О. Г. Шапошникової, 1973 р.

Курганна група (IV ст. до н. е.).

100. К. 2, п. 1.

Підвіска-спіраль золота, інв. № 3—11.

101. К. 6, п. 1.

Підвіска срібна, інв. № С—181.

102. К. 4, п. 26.

Підвіска срібна, інв. № С—182.

103. К. 12, п. 1.

Підвіска золота, інв. № 3—12.

НА: Шапошникова О. Г., Фоменко В. Н., Бочкарев В. С. и др. Отчет о работе Ингульской экспедиции в 1973 г. // № 1973/8.

104. ТЯГИНКА. Колекція № 1134/V.

с. Тягинка, Бериславський р-н, Херсонська обл.

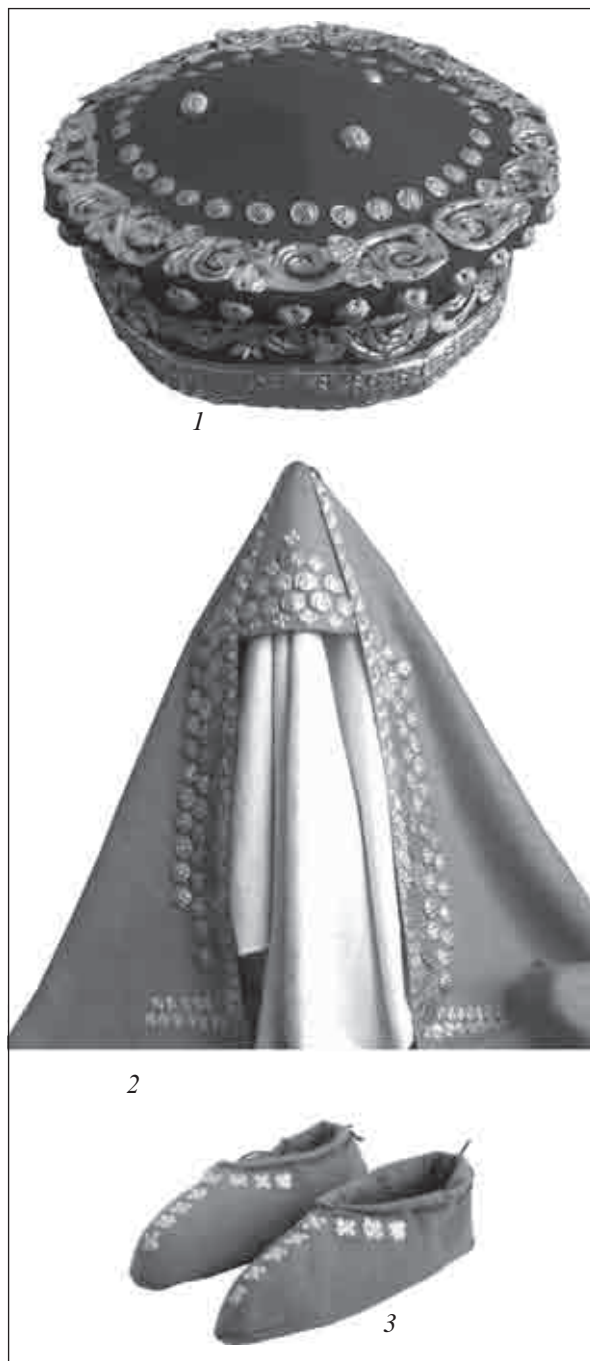
Дослідження Краснознам'янської експедиції під керівництвом Г. Л. Євдокимова, 1991 р.

Курганна група (IV ст. до н. е.).

К. 3, п. 8.

Прикраси золоті, інв. № 3—226—229.

НА: Евдокимов Г. Л., Куприй Н. М. Отчет о раскопках курганов в зоне строительства

Рис. 13. Тетянина Могила. Розкопки Ю. В. Мурзіна: 1 — реконструкція головного убору; 2 — реконструкція головного убору та покривала; 3 — реконструкція взуття.

орошення земель Херсонської обл. Краснознаменської експедицією ІА АН України // № 1991/6.

105—108. ХРИСТОФОРІВКА.

Колекція № 756/V.

с. Христофорівка, Баштанський р-н, Миколаївська обл.

Дослідження Інгульської експедиції під керівництвом О. Г. Шапошникової, 1973 р.

Курганний могильник.

105. К. 6, п. 6.

Обкладинки на бляшки золоті, інв. № 3—6—10.

106. К. 7, п. 7 (друга пол. VII ст. н. е.).

Пряжки срібні, інв. № С—166—173.

107. К. 7, п. 12 (друга пол. VII ст. н. е.).

Речі Срібні, інв. № С—174—179.

108. К. 8, п. 1 (друга пол. VII ст. н. е.).

Прикраси ремня срібні, інв. № С—180.

НА: Шапошникова О. Г. і др. Отчет... // № 1973/8.

Література: Приходнюк О. М. Степове населення України та східні слов'яни (друга половина I тис. н. е.); Prichodnyuk O., Fomenko V. Early Medieval nomads' burials from the vicinity of the village of Hristoforovka, the district of Nikolaev, Ukraine // Archaeologia Bulgarica. — Sofia, 2003. — VII.

109. ЧАПАЄВКА. Колекція № 856/V.

с. Чапасівка, Березанський р-н, Миколаївська обл.

Дослідження Інгульської експедиції під керівництвом О. Г. Шапошникової, 1974 р.

Курганна група.

К. 1, п. 4.

Браслет срібний, інв. № С—185.

НА: Шапошникова О. Г., Фоменко В. Н. і др. Отчет... // № 1974/12.

110. ЧИНГУЛЬСЬКИЙ КУРГАН.

с. Заможне, Токмацький р-н, Запорізька обл.

Дослідження Запорізької експедиції під керівництвом В. В. Отроценка, 1981 р.

Курганна група (XII—XIII ст. н. е.).

К. 5.

Чаша поясна срібна, інв. № С—213 (рис. 14).

НА: Отроценко В., Болдін Я., Гошко Т., Ляшко С., Ковалев Н., Кравченко С., Пустовалов С., Рассамкин Ю., Салий Н., Савовский И. Отчет о раскопках Запорожской экспедиции // № 1981/10.

Література: Отроценко В. В., Рассамкин Ю. Я. Половецький комплекс Чингульсь-

Рис. 14. Поясна чаша Чингульський курган. Розкопки В. В. Отроценка

кого кургану // Археологія. — 1986. — № 53. — С. 17—30.

111—112. ЧКАЛОВЕ.

с. Чкалове, Кам'янсько-Дніпровський р-н, Запорізька обл.

Дослідження Запорізької експедиції під керівництвом В. В. Отроценка, 1984 р.

Курганна група.

111. К. 13, п. 1.

Цвях золотий, інв. № 3—230.

112. К. 23, п. 5.

Речі срібні, інв. № С—206, 207.

НА: Отроценко В. В. і др. Отчет о раскопках Запорожской новостроечной экспедиции за 1978 год // № 1978/3.

113. ЧОРТОМЛИК.

м. Нікополь, Дніпропетровська обл.

Дослідження Чортотлицької експедиції під керівництвом В. Ю. Мурзіна, 1985 р.

Курган.

Північна могила (IV ст. до н. е.).

Кубок та кілік срібні, інв. № С—214, 215.

НА: Мурзін В. Ю., Ролле Р. і др. Отчет о работе Чертомлыкской экспедиции в 1985 г. // № 1985/24.

Література: Мурзін В. Ю., Ролле Р. Основні підсумки сучасного дослідження кургану Чортотлик // Археологія. — 1989. — № 1. — С. 91—102.

114—115. ШЕЛЮГИ.

с. Шелюги, Якимівський р-н, Запорізька обл.
Дослідження Херсонської археологічної експедиції під керівництвом А. І. Кубишева, 1987 р.
Курганний могильник (V ст. до н. е.).

114. К. 4, п. 1.

Намистини та гудзики золоті, інв. № З—3641—3764; З—3765—3774.

115. К. 8, п. 4, на поховальній поверхні.

Гривна шийна золота, інв. № З—3775; ворворка велика золота, інв. № З—3776.

НА: *Кубышев А. И. и др. Раскопки... // № 1987/19.*

Література: *Кубышев А. И., Куприй С. А. Скифские курганы V в. до н. э. у с. Шелюги // Древности Степного Причерноморья и Крыма. — Запорожье, 1992. — Ч. III. — С. 149—156; Кубышев А. И. Археологические исследования... — С. 36—39.*

116. ШЕСТОВИЦЯ. Колекція № 37/IV.

с. Шестовиця, Чернігівський р-н, Чернігівська обл.

Дослідження експедиції під керівництвом Д. І. Бліфельда, 1958 р.

Курганний могильник (IX—XI ст. н. е.).

К. 68, п. 4.

Намистина срібна, інв. № С—52.

НА: *Блифельд Д. И. Звіт про археологічні дослідження Шестовицького могильника // № 1958/12.*

Література: *Блифельд Д. И. Давньоруські пам'ятки Шестовиці. — К., 1977. — 236 с.*

117. ВИПАДКОВІ ТА НЕАТРИБУТОВАНІ ЗНАХІДКИ

Херсонська обл.

Золоті прикраси (IV—III ст. до н. е.), інв. № З—4225—4246.

РОЗДІЛ II

КОЛЕКЦІЇ ПЕРВІСНОЇ ДОБИ

У II розділі Наукових фондів Інституту археології НАНУ зосереджено найбільшу кількість археологічних колекцій первісної доби, матеріали яких відносять до великого хронологічного діапазону від палеоліту до фіналу пізнього бронзового віку. Переважна більшість їх отримана в процесі стаціонарних розкопок поселень або могильників, частина — в результаті археологічних розвідок, або випадкових знахідок на території України, а також сусідньої Республіки Молдова.

Колекції II розділу «Каталога» систематизовані у межах хронологічних підрозділів «Палеоліт», «Мезоліт», «Неоліт», «Енеоліт», «Трипільська культура», «Бронзовий вік», де, в свою чергу (окрім підрозділу «Трипільська культура»), враховано адміністративно-територіальне розташування пам'яток.

Значна кількість колекцій первісного розділу Наукових фондів містить матеріали розкопок багат шарових пам'яток і тому була сформована таким чином, що до їх складу залучено матеріали різних хронологічних горизонтів, у тому числі й такі, що виходять за межі первісності. У таких випадках основну інформацію розміщено у тому підрозділі, якому відповідає найбільш ранній хронологічний період пам'ятки, найбільш насичений культурний шар, або зосереджені матеріали, що мають принципове значення для характеристики певного періоду. Втім, наявність хронологічного показника дає змогу отримати інформацію про всі археологічні культури та періоди, матеріали яких зберігаються у II розділі.

Матеріали розкопок деяких пам'яток перебувають на стадії обробки, це, відповідно, стосується і документації з передачі їх до Наукових фондів — у таких випадках колекційний фондний № відсутній. У посиланнях на літературу враховано найважливіші джерела та праці дослідників, де згадуються відповідні колекції.

З великою приємністю висловлюємо щирі подяку авторам розкопок: М. Ю. Відейку, Я. П. Гершковичу, О. Г. Корвін-Піотровському, Е. В. Овчинникову, С. П. Пачковій, С. М. Рижову, Д. Я. Телегіну, О. В. Цвек за люб'язно надану можливість проілюструвати «Каталог» свілинами неопублікованих знахідок.

Особливу подяку висловлюємо співробітникам Інституту археології за надання консультацій та цінних зауважень до рукопису Розділу II «Каталога»: Д. Л. Гаскевичу, С. Д. Лисенку, Л. А. Спіциній, Д. С. Ступаку.

ПАЛЕОЛІТ

1. КОРАНЬ-КОБА (ТЕМНА ПЕЧЕРА).

Колекція № 416.

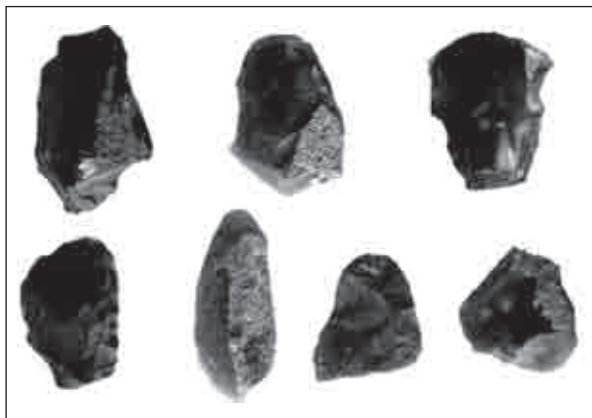
с-ще Передове, Сімферопольський р-н, АРК.

Розкопки Ю. Г. Колосова, 1958 р.

Стоянка мустьєрської доби.

Склад колекції: крем'яні сколи, окремі фрагменти кераміки доби бронзи, античності, середньовіччя.

НА: Колосов Ю. Г. Отчет о полевых исследованиях отряда Крымской первобытной экспеди-

Рис. 16. Вироби з кременю. Заскельне I. Колекція № 629. Дослідження Ю. Г. Колосова.

ції в 1958—1959 г. // № 1958—1959/8.

Література: Колосов Ю. Г., Степанчук В. Н., Чабай В. П. Палеолит Крима. Ранній палеолит Крима. — К., 1990. — Препринт. — С. 193.

2. ВЕЛИКИЙ СКЕЛЯСТИЙ НАВИС.

Колекція № 542.

Бахчисарайський р-н, АРК.

р. Бодрак.

Розвідки Ю. Г. Колосова, 1963—1967 рр.

Стоянка пізнього палеоліту.

Склад колекції: знаряддя праці та відходи виробництва з кременю.

НА: Колосов Ю. Г. Отчет о раскопках на стоянках Кукрек и Чокрак // № 1964/10.

Література: Колосов Ю. Г., Степанчук В. Н., Чабай В. П. Палеолит... — С. 23, 24.

3. ЗАСКЕЛЬНЕ I, V; САРИ-КАЯ III, IV; СУУК-СУ; КАРАБІ-ЯЙЛА.

Колекція № 629.

Білогірський р-н, АРК.

р. Карасівка.

Дослідження Ю. Г. Колосова, 1969 р.

Стоянки мустьєрської доби.

Склад колекції: знаряддя праці та відходи виробництва з кременю (рис. 16).

НА: Колосов Ю. Г. Звіт про розвідку Кримського палеолітичного загону в 1969 р. // № 1969/14.

Література: Колосов Ю. Г. Мустьєрские памятники района Белогорска (к вопросу о периодизации раннего палеолита Крима). — К., 1983. — С. 20—112; Колосов Ю. Г., Степан-

чук В. Н., Чабай В. П. Палеолит... — С. 66, 67, 69—77, 108, 109, 203.

4. ГАБО. Колекція № 1160.

с. Скелясте, Бахчисарайський р-н, АРК.

р. Бодрак.

Дослідження Ю. Г. Колосова та В. М. Степанчука, 1988—1990 рр.

Стоянка мустьєрської доби.

Склад колекції: знаряддя праці та відходи виробництва з кременю.

НА: Колосов Ю. Г., Гладилін В. Н., Степанчук В. Н., Чабай В. П., Усик В., Кухарчук Ю. В. Отчет Крымской палеолитической экспедиции о работах 1988 г. // № 1988/2; Колосов Ю. Г., Степанчук В. Н., Чабай В. П., Павличенко А. П. Отчет Крымской палеолитической экспедиции за 1989 год // № 1989/1.

Література: Степанчук В. Н. Нижний и средний палеолит Украины. — Черновцы, 2006. — С. 113.

5. КАБАЗІ II. Колекція № 1188.

с. Малинівка, Бахчисарайський р-н, АРК.

Дослідження Ю. Г. Колосова, 1985—1988 рр.

Стоянка мустьєрської доби.

Склад колекції: знаряддя праці та відходи виробництва з кременю.

НА: Колосов Ю. Г., Степанчук В. Н., Чабай В. П. Отчет о работе Крымской палеолитической экспедиции в 1985 г. // № 1985/15в; Колосов Ю. Г., Степанчук В. Н., Чабай В. П. Отчет о работе Крымской палеолитической экспедиции в 1987 г. // № 1987/1; Колосов Ю. Г., Гладилін В. Н., Степанчук В. Н., Чабай В. П., Усик В., Кухарчук Ю. В. Отчет... // № 1988/2.

Література: Колосов Ю. Г., Степанчук В. Н., Чабай В. П. Палеолит... — С. 135—141, 169—171; Чабай В. П. Средний палеолит Крима. — Симферополь, 2004. — С. 35—38, 81—88; Степанчук В. Н. Нижний и средний палеолит... — С. 113.

6. КАБАЗІ III. Колекція № 1161.

с. Малинівка, Бахчисарайський р-н, АРК.

Дослідження Ю. Г. Колосова, 1990 р.

Стоянка мустьєрської доби.

Склад колекції: знаряддя праці та відходи виробництва з кременю.

Література: Колосов Ю. Г., Степанчук В. Н., Чабай В. П. Палеолит... — С. 190—192.

7. КАБАЗІ V. Колекція № 1163.

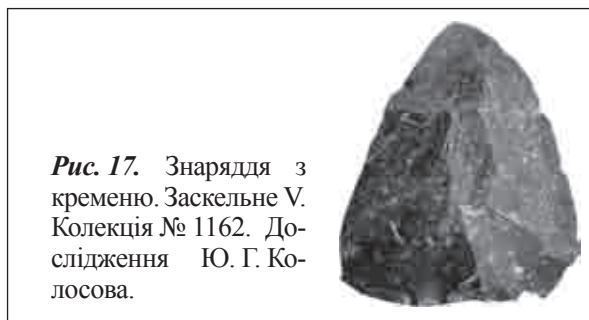
с. Малинівка, Бахчисарайський р-н, АРК.
Дослідження Ю. Г. Колосова, 1986, 1990 рр.
Стоянка мустьєрської доби.
Склад колекції: знаряддя праці та відходи виробництва з кременю.
НА: *Колосов Ю. Г.* Отчет о работе Крымского отряда Первобытной экспедиции // № 1986/29а.
Література: *Колосов Ю. Г., Степанчук В. Н., Чабай В. П.* Палеолит... — С. 41—145.

8. ЗАСКЕЛЬНЕ V. Колекції № 1162, 1186.

с. Вишневе, Білогірський р-н, АРК.
р. Карасівка.
Дослідження Ю. Г. Колосова, 1970—1975, 1977, 1978, 1981 рр.
Стоянки мустьєрської доби.
Склад колекції: знаряддя праці та відходи виробництва з кременю (рис. 17).
НА: *Колосов Ю. Г.* Отчёт о раскопках палеолитических стоянок в р-не г. Белогорска, у скалы Ак-Кая в балке Красной // № 1970/3; *Колосов Ю. Г.* Отчет о раскопках Крымской палеолитической экспедиции за 1971—1972 г. // № 1971—1972/12; *Колосов Ю. Г.* Отчет Крымской палеолитической экспедиции за 1973 г. // № 1973/1; *Колосов Ю. Г.* Отчет Крымской палеолитической экспедиции за 1974 г. // № 1974/18; *Колосов Ю. Г.* Отчет Крымской экспедиции // № 1975/15; *Колосов Ю. Г.* Отчет Крымской палеолитической экспедиции за 1977 г. // № 1977/3; *Колосов Ю. Г.* Отчет Крымской палеолитической экспедиции по хозяйству 1978 года // № 1978/8; *Колосов Ю. Г.* Отчет Крымской палеолитической экспедиции за 1981 г. // № 1981/29.
Література: *Колосов Ю. Г.* Мустьєрские... — С. 20—112; *Колосов Ю. Г., Степанчук В. Н., Чабай В. П.* Палеолит Крыма. Ранний... — С. 68—77; *Колосов Ю. Г.* Мустьєрские стоянки района Белогорска. — К., 1983. — С. 20—112; *Степанчук В. Н.* Нижний и средний палеолит... — С. 109, 110.

9. ЗАСКЕЛЬНЕ VI. Колекція № 1187.

с. Вишневе, Білогірський р-н, АРК.
р. Карасівка.
Дослідження Ю. Г. Колосова, 1970—1975, 1977, 1978, 1981, 1985 рр.
Стоянки мустьєрської доби.

Рис. 17. Знаряддя з кременю. Заскельне V. Колекція № 1162. Дослідження Ю. Г. Колосова.

Склад колекції: знаряддя праці та відходи виробництва з кременю.
НА: *Колосов Ю. Г.* Отчёт о раскопках... // № 1970/3; *Колосов Ю. Г.* Отчет о раскопках... // № 1972/12; *Колосов Ю. Г.* Отчет... // № 1973/1; *Колосов Ю. Г.* Отчет... 1974 г. // № 1974/18; *Колосов Ю. Г.* Отчет... за 1977 г. // № 1977/3; *Колосов Ю. Г.* Отчет... 1978 года // № 1978/8; *Колосов Ю. Г.* Отчет... за 1981 г. // № 1981/29; *Колосов Ю. Г., Степанчук В. Н., Чабай В. П.* Отчет... 1985 г. // № 1985/15в.
Література: *Колосов Ю. Г.* Мустьєрские памятники...; *Колосов Ю. Г., Степанчук В. Н., Чабай В. П.* Палеолит... — С. 77—89; *Чабай В. П.* Средний палеолит... — С. 93, 94; *Степанчук В. Н.* Нижний и средний палеолит... — С. 111, 112.

10. КРАСНА БАЛКА. Колекція № 1189.

с. Вишневе, Білогірський р-н, АРК.
р. Карасівка.
Дослідження Ю. Г. Колосова, 1975 р.
Стоянки мустьєрської доби.
Склад колекції: знаряддя праці та відходи виробництва з кременю.
НА: *Колосов Ю. Г.* Отчет... за 1975 г. // № 1975/15.
Література: *Колосов Ю. Г.* Мустьєрские памятники...; *Колосов Ю. Г., Степанчук В. Н., Чабай В. П.* Палеолит Крыма. Ранний... — С. 100.

11. ПРОЛОМ I. Колекція № 1190.

с. Пролом, Білогірський р-н, АРК.
р. Карасівка.
Дослідження Ю. Г. Колосова, 1973, 1974, 1977 рр.
Стоянки мустьєрської доби.
Склад колекції: знаряддя праці та відходи виробництва з кременю.

НА: Колосов Ю. Г. Отчет... // № 1973/1; Колосов Ю. Г. Отчет... 1974 г. // № 1974/18; Колосов Ю. Г. Отчет... 1977 г. // № 1977/3.

Література: Колосов Ю. Г., Степанчук В. Н., Чабай В. П. Палеолит Крима. Ранний... — С. 124—133; Чабай В. П. Средний палеолит... — С. 175, 176; Степанчук В. Н. Нижний и средний палеолит... — С. 112, 113.

12. САРИ-КАЯ. Колекція № 1191.

с. Вишневе, Білогірський р-н, АРК.
р. Карасівка.

Дослідження Ю. Г. Колосова, 1969, 1972, 1977, 1978, 1985, 1986, 1995 рр.

Стоянки мустьєрської доби.

Склад колекції: знаряддя праці та відходи виробництва з кременю.

НА: Колосов Ю. Г. Отчет... // № 1969/14; Колосов Ю. Г. Отчет... // № 1972/12; Колосов Ю. Г. Отчет... // № 1977/3; Колосов Ю. Г. Отчет... // № 1978/8; Колосов Ю. Г., Степанчук В. Н., Чабай В. П. Отчет... // № 1985/15в; Колосов Ю. Г., Степанчук В. Н. Отчет о работах Крымской палеолитической экспедиции ИА НАНУ в 1995 г. // № 1995/25.

Література: Колосов Ю. Г., Степанчук В. Н., Чабай В. П. Палеолит Крима. Ранний... — С. 100—107; Чабай В. П. Средний палеолит... — С. 98—100.

13. ШАЙТАН-КОБА. Колекція № 1192.

с. Скелясте, Бахчисарайський р-н, АРК.

Дослідження Ю. Г. Колосова, 1963, 1966, 1988 рр.

Стоянка мустьєрської доби.

Склад колекції: знаряддя праці та відходи виробництва з кременю.

НА: Колосов Ю. Г., Гладилін В. Н., Степанчук В. Н., Чабай В. П., Усик В., Кухарчук Ю. В. Отчет... // № 1988/2.

Література: Колосов Ю. Г. Шайтан-Коба — мустьєрская стоянка в Крыму. — К., 1972. — 160 с.; Чабай В. П. Средний палеолит... — С. 39, 40.

14. АК-КАЯ III. Колекція № 1193.

с. Біла Скеля, Білогірський р-н, АРК.

Дослідження Ю. Г. Колосова, 1978 р.

Стоянка мустьєрської доби.

Склад колекції: знаряддя праці та відходи виробництва з кременю.

НА: Колосов Ю. Г. Отчет... // № 1978/8.

Література: Колосов Ю. Г., Степанчук В. Н., Чабай В. П. Палеолит Крима. Ранний... — С. 56—60; Чабай В. П. Средний палеолит... — С. 100.

15. АМВРОСІЇВКА. Колекція № 1046.

м. Амвросіївка, с. Новопетрівка, с. Красновка, с. Новоклінівка, Амвросіївський р-н, Донецька обл.

р. Міус.

Розкопки та розвідки О. О. Кротової, 1978, 1979 рр.

Стоянки та кістковище бізонів епохи пізнього палеоліту, окремі знахідки доби бронзи.

Склад колекції: крем'яні знаряддя та відходи виробництва, кістки тварин.

НА: Кротова А. А. Отчет об исследованиях памятников каменного века в Донецкой обл. 1978 г. // № 1978/1а; Кротова А. А. Отчет о работе Палеолитического отряда Первобытной левобережной экспедиции за 1979 г. // № 1979/31а.

Література: Неприна В. И., Зализняк Л. Л., Кротова А. А. Памятники каменного века левобережной Украины. — К., 1986. — С. 39—54.

16. КУЙБИШЕВЕ 4. Колекція № 1048.

с. Куйбишеве, Володарський р-н, Донецька обл.
р. Кальчик.

Розкопки О. О. Кротової, 1977—1979, 1986 рр.

Стоянка епохи пізнього палеоліту.

Склад колекції: крем'яні знаряддя та відходи виробництва.

НА: Кротова А. А., Братченко С. Н. Отчет об исследованиях у с. Куйбышево Володарского р-на Донецкой обл. в 1977 г. // № 1977/13а; Кротова А. А. Отчет... // № 1978/1а; Кротова А. А. Отчет... // № 1979/31а.

Література: Неприна В. И., Зализняк Л. Л., Кротова А. А. Памятники ... — С. 60.

17. КРУГЛИК. Колекція № 48.

с. Федірівка, Запорізький р-н, Запорізька обл.

Правий берег р. Дніпро.

Розкопки В. М. Даниленка, 1946 р.

Стоянка мустьєрської доби.

Склад колекції: вироби з кременю (рис. 18).

НА: Даниленко В. М. Позднеашельское стойбище в урочище Круглик 1946 г. // № 1946/6а.

Література: Даниленко В. М. Круглик — перша палеолітична пам'ятка УРСР // АП. — 1949. —

Рис. 18. Вироби з кременю. Круглик. Колекція № 48. Дослідження В. М. Даниленка.

Т. П. — С. 326—331; *Археологія Української РСР*. — К., 1971. — Т. I. — С. 27; *Смирнов С. В.* Палеоліт Дніпровського Надпоріжжя. — К., 1973. — С. 14—24.

18. РАСКА I, II, III. Колекція № 1033.

с. Раска, Бородянський р-н, Київська обл.

Дослідження Л. Л. Залізняка, 1979 р.

Стоянка фінального палеоліту.

Склад колекції: крем'яні вироби та відходи виробництва.

НА: *Залізник Л. Л.* Отчет об исследованиях мезолитических и неолитических памятников в Киево-Житомирском Полесье в 1979 г. // № 1979/38.

19. ВОЛОДИМИРІВКА. Колекція № 32.

с. Володимирівка, Новоархангельський р-н, Кіровоградська обл.

Розкопки О. П. Черниша, 1946 р.

Стоянка доби пізнього палеоліту.

Склад колекції: знаряддя праці та відходи виробництва з кременю.

НА: *Черниш А. П.* Отчет о раскопках палеолитической стоянки возле с. Владимировка Подвысоцкого района Кировоградской области 1946 г. // № 1946/3а.

Література: *Черныш А. П.* Палеолитическая стоянка у с. Владимировка // КСИИМК. — 1947. — Вып. XXI. — С. 47—54; *Черныш О. П.* Володимирівська палеолітична стоянка. — К., 1957. — 75 с.

20. ГОВОРУХА. Колекція № 1027.

с. Говоруха, Сватівський р-н, Луганська обл. р. Лугань.

Розкопки О. О. Кротової, 1976 р.

Стоянка пізнього палеоліту.

Склад колекції: знаряддя та відходи виробництва з кременю.

НА: *Кротова А. А.* Отчет о работе Говорухинского отряда Северо-Донецкой экспедиции // № 1976/10а.

Література: *Кротова О. О.* Пізньопалеолітична пам'ятка поблизу с. Говоруха на р. Лугань // *Археологія*. — 1980. — Вип. 33. — С. 53—60; *Непріна В. И., Залізник Л. Л., Кротова А. А.* Памятники ... — С. 58—60.

21. ЯМИ. Колекція № 1049.

с. Ями, Троїцький р-н, Луганська обл.

Басейн р. Сіверський Донець.

Розкопки О. О. Кротової, 1980—1982 рр.

Стоянка пізнього палеоліту.

Склад колекції: знаряддя та відходи виробництва з кременю.

НА: *Кротова А. А.* Отчет о работе Палеолитического отряда Первобытной экспедиции за 1981 г. // № 1981/28б.

Література: *Кротова О. О.* Пізньопалеолітична пам'ятка... — С. 53—60; *Непріна В. И., Залізник Л. Л., Кротова А. А.* Памятники ... — С. 12—25.

22. ГІНЦІ. Колекції № 1195, 1201, 1215—1218.

с. Гінці, Лубенський р-н, Полтавська обл.

Дослідження Л. О. Яковлевої, 1985, 1996—2000 рр.

Доба пізнього палеоліту.

Склад колекції: фауна.

НА: *Сергин В. Я.* Отчет о раскопках Гонцовского палеолитического поселения в 1985 г. //

№ 1985/111; *Яковлева Л. А.* Звіт про археологічні дослідження на пізньопалеолітичній стоянці Гінці за 1996—1997 рр. // № 1997/95; *Яковлева Л. А.* Звіт про археологічні дослідження на пізньопалеолітичній стоянці Гінці за 1998 р. // № 1998/59; *Яковлева Л. А.* Звіт про археологічні дослідження пізньопалеолітичної стоянки Гінці у 1999 році // № 1999/4.

Література: *Iakovleva L., Djindjian F.* New data on mammoth bone dwellings of Eastern Europe in the light of the new excavation of the Gintsy site (Ukraine) // *La terra degli elefanti. Atti del I Congresso internazionale.* — Roma, 2001. — P. 280—283. *Яковлева Л., Джинджан Ф.* Новые исследования верхнепалеолитической стоянки Гонцы на Украине // *Материалы международной конференции «Каменный век Европейских равнин».* 1997. — Сергиев Посад, 2001. — С. 47—50.

МАТЕРІАЛИ РОЗВІДОК

23. ЛУКА-ВРУБЛВЕЦЬКА.

Колекція № 28.

с. Лука-Врубловецька, Кам'янець-Подільський р-н, Хмельницька обл.
р. Дністер.

Розвідки С. М. Бібікова та П. Й. Борисковсько-го, 1945, 1946 рр.

Доба пізнього палеоліту.

Склад колекції: кременеві вироби.

НА: *Бибиков С. Н.* Полевые работы на Среднем Днестре в 1945 г. // № 1945/3а; *Борисковский П. И.* Работы в области изучения палеолита на Среднем Днестре в 1946 г. // № 1946/4а.

Література: *Бибиков С. Н.* Раннетрипольское поселение Лука-Врублевецкая на Днестре // *МИА.* — 1953. — № 38. — С. 13; *Борисковский П.* Работа в галузі вивчення палеоліту на Середньому Дністрі в 1946 р. // *АП.* — 1949. — Т. II. — С. 315—319; *Черныш А. П.* Ранний и средний палеолит Приднестровья // *ТКИ-ЧП.* — Вып. XXV. — М., 1965. — С. 14—18.

24. ЗБРАНЬКИ. Колекція № 1017.

с. Збраньки, Овруцький р-н, Житомирська обл.
Розвідки Д. Я. Телегіна, 1973—1976, 1983 рр.
Стоянки доби пізнього палеоліту, неоліту, матеріали доби бронзи.

Склад колекції: знаряддя праці, відходи виробництва з кременю, фрагменти кераміки.

25. Колекція № 1018.

Севастопольський р-н: Ласпі 8—11, Тилове 1—3, Ера 4; Бахчисарайський р-н: Курортне, Чокрак; Сімферопольський р-н: Кистрик, Суук-Су, Обсерваторна; м. Ялта, Ай-Петрі, АРК.

Розвідки Д. Я. Телегіна, 1974 р.

Стоянки доби палеоліту, мезоліту, неоліту.

Склад колекції: знаряддя праці, відходи виробництва з кременю, окремі фрагменти середньовічної кераміки.

НА: *Телегин Д. Я., Круц В. А., Зализняк Л. Л.* Отчет о раскопках раковинных куч мезолита и медного века в заливе Ласпи на ЮБК в 1974 г. // № 1974/32.

26. Колекція № 1025.

Кіровоградська обл.

Розвідка Д. Я. Телегіна, 1974 р.

Пам'ятки доби палеоліту, енеоліту, ДРЗ.

Склад колекції: знаряддя праці, відходи виробництва з кременю.

27. Колекція № 1026.

с. Севастянівка, Бахчисарайський р-н, АРК.

Розвідка Д. Я. Телегіна, 1976 р.

Стоянки доби палеоліту, енеоліту.

Склад колекції: знаряддя праці, відходи виробництва з кременю, фрагменти кераміки.

28. Колекція № 1097.

Донецька обл., Луганська обл.

Розвідки О. О. Кротової, 1968, 1973—1979, 1982, 1984, 1985, 1988, 1989 рр.

Пам'ятки пізнього палеоліту, неоліту, енеоліту, доби бронзи, салтівської культури.

Склад колекції: знаряддя та відходи виробництва з кременю, фрагменти кераміки.

НА: *Гладких М. И., Писларий И. А., Кротова А. А.* Отчет о работе Северско-Донецкой новостроечной экспедиции в 1974 г. // № 1974/13; *Братченко С. Н., Гершкович Я. П., Кротова А. А.* Отчет Донецкой экспедиции за 1978 год // № 1978/1; *Кротова А. А.* Отчет... // № 1979/31а; *Дегерменджи С. М., Кротова А. А.* Отчет о работе отряда экспедиции «Северский Донец» на территории Славянского, Краснолиманского, Артемовского р-нов Донецкой обл. в 1984 г. // № 1984/36б; *Кротова А. А., Горелик А. Ф.* Отчет о работе Донецкого отряда Первобытной экспедиции в Володарском районе Донецкой обл. в 1985 г. // № 1985/15а; *Кротова А. А.* Отчет о раскопках и разведках памятников каменного века в Амвросиевском р-не Донецкой обл. в 1988 г. //

№ 1988/1д; *Кротова А. А.* Отчет о работе Донецкого отряда за 1989 г. // № 1989/9.

МЕЗОЛИТ

29. ФАТЬМА-КОБА. Колекція № 363.

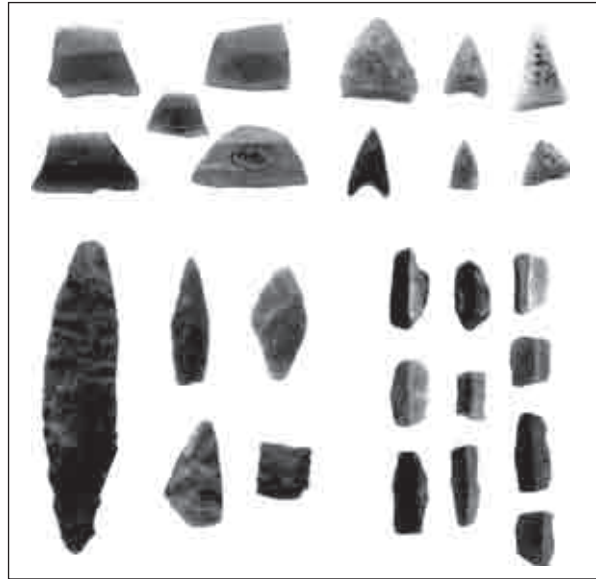
с. Передове, Куйбишевський р-н, АРК.
Дослідження Ю. Г. Колосова, 1956—1959 рр.
Пам'ятка доби мезоліту, неоліту, енеоліту.
Склад колекції: вироби з кістки та кременю; окремі фрагменти кераміки античної доби.
НА: *Колосов Ю. Г.* Отчет... // № 1958—1959/8.
Література: *Бибиков С. Н.* Раскопки в навесе Фатьма-Коба в 1956 г. // КСИА. — 1959. — Вып. 8. — С. 114—121; *Бибиков С. Н.* Раскопки в навесе Фатьма-Коба и некоторые вопросы изучения мезолита Крыма // МИА. — 1966. — № 126. — С. 138—141; *Телегин Д. Я.* Памятники эпохи мезолита... — С. 38—41.

30. ФРОНТОВЕ I, II, III, КОЙ-АСАН I, II. Колекція № 476.

с. Фронтове (кол. Кой-Асан), Ленінський р-н, АРК.
Дослідження Ю. Г. Колосова, 1960, 1965, 1966 рр.
Пам'ятка мезоліту, неоліту, енеоліту.
Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з кременю.
НА: *Колосов Ю. Г.* Отчет о работе Степного отряда Северо-Крымской экспедиции в 1960 г. // № 1960/166.
Література: *Мацкевой Л. Г.* Мезолит и неолит Восточного Крыма. — К., 1977. — 180 с.; *Телегин Д. Я.* Памятники эпохи мезолита... — С. 14, 15, 41—44.

31. ОЛЕКСІЇВСЬКА ЗАСУХА. Колекція № 390.

с. Олексіївська Засуха, Радянський р-н, АРК.
р. Сухий Індол.
Дослідження Ю. Г. Колосова, 1957, 1960 рр.
Пам'ятка доби мезоліту, неоліту та бронзи.
Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з кременю.
НА: *Колосов Ю. Г.* Отчет об археологических разведках Крымской первобытной экспедиции в 1957 г. // № 1957/8а; *Колосов Ю. Г.* Отчет... // № 1960/166.
Література: *Яневич О. О.* Этапы развития культуры кукурек в Крыму // Археология. — 1987. — № 58. — С. 7—17.

Рис. 19. Крем'яні вироби. Ласпі 7. Колекція № 1016. Д. Я. Телегіна.

32. ЛАСПІ 7. Колекція № 1016.

м. Севастополь, АРК.
Дослідження Д. Я. Телегіна, 1973—1976, 1983 рр.
Стоянка кукурекської культури.
Склад колекції: крем'яні знаряддя та відходи виробництва (рис. 19).
НА: *Телегин Д. Я., Круц В. А., Залізник Л. Л.* Отчет... // № 1974/32; *Телегин Д. Я., Круц В. А.* Отчет о работе Ласпинского отряда об исследовании раковинных куч мезолитического и энеолитического времени в заливе Ласпи в 1975 г. // № 1975/15а; *Телегин Д. Я., Нужный Д. Ю., Яневич А. А.* Отчет о работе экспедиции «Славутич» в 1983 г. // № 1983/19.
Література: *Телегин Д. Я.* Памятники эпохи мезолита... — С. 27—31.

33. КУКРЕК. Колекція № 1182.

м. Севастополь, АРК.
Дослідження Д. Я. Телегіна, 1963, 1964, 1969, 1975, 1976 рр.
Стоянка кукурекської культури.
Склад колекції: крем'яні знаряддя та відходи виробництва.
НА: *Телегин Д. Я., Круц В. А.* Отчет... // № 1975/15а.
Література: *Телегин Д. Я.* Памятники эпохи мезолита... — С. 26, 27; *Залізник Л. Л.* Фінальний палеоліт... — С. 75.

Рис. 20. Вироби з кременю. Йосипівка. Колекція № 1000. Дослідження Д. Я. Телегіна.

34. ВАСИЛІВКА I. Колекція № 292.

смт. Василівка, Синельниківський р-н, Дніпропетровська обл.

Надпоріжжя, басейн р. Дніпро.

Дослідження А. Д. Столяра, 1953 р.

Мезолітичний могильник.

Склад колекції: кістки, вироби з кременю, черепашки.

НА: *Столяр А. Д.* Отчет о работах Васильевского отряда Днепрогэсовской экспедиции АН УССР 1953 г. // № 1953/46.

Література: *Столяр А. Д.* Первый Васильевский мезолитический могильник // АСГЭ. — 1959. — Вып. 1. — С. 78—165; *Телегин Д. Я.* Памятники эпохи мезолита на территории Украины. — К., 1985. — С. 69, 70.

35. ВАСИЛІВКА III. Колекція № 292.

смт. Василівка, Синельниківський р-н, Дніпропетровська обл.

р. Дніпро.

Дослідження Д. Я. Телегіна та А. В. Добровольського, 1955 р.

Мезолітичний могильник.

Склад колекції: вироби з кременю, черепашки.

НА: *Телегин Д. Я.* Исследования Васильевского третьего могильника и другие археологические работы в Надпорожье (Отчет о работе Днепрогэсовского отряда в 1955 г.) // № 1955/6.

Література: *Телегин Д. Я.* Василівський третій некрополь в Надпоріжжі // Археологія. — 1962. — Т. XIII. — С. 3—19; *Телегин Д. Я.* Памятники эпохи мезолита... — С. 71, 72.

36. ЙОСИПІВКА. Колекція № 1000.

с. Йосипівка, Магдалинівський р-н, Дніпропетровська обл.

р. Оріль.

Дослідження Д. Я. Телегіна, 1982 р.

Пам'ятка доби мезоліту-неоліту, енеоліту.

Склад колекції: вироби з кременю (рис. 20).

НА: *Телегин Д. Я., Титова Е. Н.* Отчет о работе археологической экспедиции «Славутич» в 1982 г. // № 1982/1.

Література: *Телегин Д. Я., Титова Е. Н.* Поселения днепро-донецкой этнокультурной общности эпохи неолита. — К., 1998. — С. 62.

37. ІГРЕНЬ 8. Колекція № 1142.

м. Дніпропетровськ.

Півострів на Дніпрі поблизу гирла р. Самара.

Дослідження Д. Я. Телегіна, Л. Л. Залізняка, С. О. Балакіна та Д. Ю. Нужного, 1973—1976, 1978, 1982, 1986, 1988, 1990 рр.

Пам'ятка з шарами та похованнями доби мезоліту, неоліту, енеоліту, доби бронзи, Київської Русі.

Склад колекції: вироби з кременю, каменю, кістки, кераміка (рис. 21).

НА: *Телегин Д. Я., Залізник Л. Л.* Отчет об археологических исследованиях 8-Игреньской стоянки в Днепропетровской обл. в 1974 г. (раск. землян-

Рис. 21. Ігрен 8. Колекція № 1142. Дослідження Д. Я. Телегіна, Л. Л. Залізняка, С. О. Балакіна, Д. Ю. Нужного. 1 — «Човник», 2 — кістяні вироби.

ки мезолітичного часу, енеолітичний період, киеворусська стоянка) 1974 г. // № 1974/17; *Телегін Д. Я.* Отчет о работе на поселении Игрень 8 в 1976 г. // № 1976/3; *Телегін Д. Я.* Отчет о раскопках и разведках экспедиции «Славутич-2» в Надпорожье в 1978 г. // № 1978/7; *Телегін Д. Я., Зализняк Л. Л., Нужный Д. Ю.* Отчет об археологических исследованиях в Надпорожье и в Крыму 1986 г. // № 1986/29; *Телегін Д. Я.* Отчет об археологических исследованиях отряда «Славутич» Первобытной экспедиции Института археологии АН УССР в 1988 г. // № 1988/1; *Телегін Д. Я., Щербина Л. М.* Отчет о раскопках мезолітичного жилища и землянок киево-русского времени на поселении Игрень-8 в 1990 г. // № 1990/1.
Література: *Телегін Д. Я., Филенко О. С.* Могильник среднестоговской культуры в Днепровском Надпорожье // СА. — 1982. — № 1. — С. 80—87; *Телегін Д. Я.* Памятники эпохи мезоліта... — С. 73, 74; *Телегін Д. Я., Титова Е. Н.* Поселения... — С. 61; *Телегін Д. Я.* Игреньское поселение на Поднiпров'ї та проблема житлобудування в мезоліті Східної Європи. — Луганськ, 2002. — 91 с.; *Зализняк Л. Л.* Фінальний палеоліт і мезоліт континентальної України // Кам'яна доба в Україні. — К., 2005. — С. 75—81; *Котова Н. С.* Игреньский энеолітический могильник // На пошану С. С. Березанської. Збірка наукових праць. — К., 2005. — С. 88—103; *Котова Н. С.* Ранний энеолит Степного Поднепровья и Приазовья. — Луганск, 2006. — С. 44—46.

38. РОГАЛИК 2. Колекція № 1181.

с. Петрівка, Луганський р-н, Луганська обл.
Дослідження Д. Я. Телегіна, 1975 р.
Стоянка доби мезоліту.
Склад колекції: знаряддя з кременю та відходи виробництва.
НА: *Телегін Д. Я.* Отчет о работе Степной неолітической экспедиции // № 1975/16.
Література: *Телегін Д. Я.* Памятники эпохи мезоліта... — С. 102—104; *Зализняк Л. Л.* Фінальний палеоліт... — С. 39, 40.

39. МИНІВСЬКИЙ ЯР. Колекція № 1184.

с. Богородиче (ур. Орлюнок, ур. Мінівський Яр), Слов'янський р-н, Донецька обл.
Дослідження Д. Я. Телегіна, 1983 р.
Стоянка доби мезоліту, поселення бабинської культури.

Склад колекції: знаряддя з кременю та відходи виробництва, фрагменти кераміки.

НА: *Телегін Д. Я., Кравченко О. С., Духін О. Й.* Звіт про роботу на території Донецької обл. в 1983 р. // 1983/19а.

Література: *Телегін Д. Я.* Памятники эпохи мезоліта... — С. 95—97.

40. ПРИБІР. Колекція № 1044.

с. Тараси, Народицький р-н, Житомирська обл. р. Уж.
Дослідження Л. Л. Зализняка, 1983 р.
Стоянка кукрекської культури.
Склад колекції: знаряддя з кременю та відходи виробництва.
НА: *Зализняк Л. Л.* Отчет об исследованиях археологических памятников в Ровенской и Житомирской областях Волынской экспедицией ИА АН УССР в 1983 г. // № 1983/21.
Література: *Зализняк Л. Л.* Население Полесья в мезоліте. — К., 1991. — С. 150.

41. ЛАЗАРІВКА. Колекція № 1045.

с. Лазарівка, Брусилівський р-н, Житомирська обл.
Дослідження Л. Л. Зализняка, 1975 р.
Стоянка доби мезоліту, неоліту.
Склад колекції: крем'яні знаряддя та відходи виробництва.
НА: *Зализняк Л. Л.* Отчет о разведках на мезоліт в Киевской и Житомирской областях в 1975 г. // № 1975/28.
Література: *Зализняк Л. Л.* Население Полесья... — С. 42; *Зализняк Л. Л.* Фінальний палеоліт... — С. 74.

42—46. КАМ'ЯНА МОГИЛА.

с. Терпіння (ур. Червоне Озеро), Мелітопольський р-н, Запорізька обл.
р. Молочна.
42. Колекція № 84.
Дослідження М. Я. Рудинського та В. М. Даниленка, 1947 р.
Матеріали сурської, азово-дніпровської культур, доби енеоліту, ямної, катакомбної культур, VII ст. до н. е., XVII ст. н. е.
Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з каменю та кременю (рис. 22).
НА: *Даниленко В. Н.* Стратиграфия первой стоянки у Каменной Могилы (отчет о раскопках 1947 г.) // № 1947/5.

Рис. 22. Крем'яні вироби з різних горизонтів поселення. Кам'яна Могила. Колекція № 84. Дослідження М. Я. Рудинського, В. М. Даниленка.

Література: Даниленко В. М. Приазовська експедиція 1947 р. // АП. — 1952. — Т. IV. — С. 66—69; Рудинський М. Я. Кам'яна Могила. — К., 1961. — 140 с.; Телегин Д. Я. Памятники эпохи мезолита... — С. 77; Даниленко В. Н. Каменная Могила. — К., 1986. — 152 с.; Телегин Д. Я., Нечитайло А. Л., Потехина И. Д., Панченко Ю. В. Среднестоговская и новоданиловская культуры энеолита Азово-Черноморского региона. — Луганск, 2001. — С. 25; Котова Н. С. Неолитизация Украины. — Луганск, 2002. — С. 12, 13.

43. Колекція № 248.

Дослідження М. Я. Рудинського, 1952 р.
Матеріали кукурекської культури, сарматського періоду.

Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з каменю та кременю.

НА: Рудинський М. Я. Звіт про роботу Мелітопольсько—Терпіннівської експедиції 1952 р. // № 1952/8.

Література: Рудинський М. Я. Кам'яна Могила...; Телегин Д. Я. Памятники эпохи мезолита... — С. 77; Даниленко В. Н. Каменная Могила...; Залізник Л. Л. Фінальний палеоліт... — С. 75.

44. Колекція № 684.

Дослідження О. М. Бадера, 1938 р.

Місцезнаходження біля гrotів, що мали культурний шар доби мезоліту, неоліту, енеоліту.

Склад колекції: вироби з кременю, фрагменти кераміки.

Література: Бадер О. М. Петроглифи Кам'яної Могили // Палеоліт та неоліт України. — Л., 1941. — С. 279—332; Телегин Д. Я. Памятники эпохи мезолита... — С. 77; Даниленко В. Н. Каменная Могила...; Котова Н. С. Неолитизация... — С. 12, 13; Залізник Л. Л. Фінальний палеоліт... — С. 75.

45. Колекція № 960.

Дослідження М. Я. Рудинського та В. М. Даниленка, 1952, 1973, 1974 рр.

Гrotи та місцезнаходження з матеріалами кукурекської культури, доби неоліту, енеоліту, бронзи.

Склад колекції: вироби з кременю, фрагменти кераміки, чуринги (рис. 23) та плити з прокресленими зображеннями.

НА: Рудинський М. Я. Отчет Мелитопольско—Терпіннівської експедиції // № 1952/8; Даниленко В. Н. Отчет Приазовской экспедиции ИА АН УССР о работах на Заповедной территории «Каменная могила» // № 1973/4.

Література: Рудинський М. Я. Кам'яна Могила...; Телегин Д. Я. Памятники эпохи мезолита... — С. 77; Даниленко В. Н. Каменная Могила...; Михайлов Б. Д. Петроглифы Каменной Могилы. — Запорожье, 1994. — 195 с.; Котова Н. С. Неолитизация... — С. 12, 13; Залізник Л. Л. Фінальний палеоліт... — С. 75.

46. Колекція № 1122.

Дослідження Д. Я. Телегіна, 1983, 1987 рр.

Місцезнаходження з культурним шаром доби неоліту, енеоліту, доби бронзи, ДРЗ, античності.

Рис. 23. Чуринги. Кам'яна Могила. Колекція № 960. Дослідження М. Я. Рудинського, В. М. Даниленка.

Склад колекції: вироби з кременю, фрагменти кераміки.

НА: *Телегин Д. Я.* Отчет об археологических исследованиях в Поднепровье и на р. Молочной в 1986—1987 гг. // № 1986—1987/15.

Література: *Телегин Д. Я.* Новые раскопки поселения Каменная Могила в Приазовье // Проблемы первобытной археологии Северного Причерноморья. — Херсон, 1990. — С. 32, 33; *Телегин Д. Я., Титова Е. Н.* Поселения... — С. 72; *Телегин Д. Я., Нечитайло А. Л., Потехина И. Д., Панченко Ю. В.* Зазн. праця. — С. 25; *Котова Н. С.* Неолитизация... — С. 12, 13; *Котова Н. С.* Ранний энеолит... — С. 33, 34.

47. ПРОТЕРЕБ. Колекція № 1033.

с. Мартиновичі, Поліський р-н, Київська обл.

Дослідження Л. Л. Залізняка, 1980—1985 рр.

Стоянка яніславицької культури.

Склад колекції: знаряддя з кременю та відходи виробництва.

НА: *Залізник Л. Л.* Отчет о работах Полесского Мезолитического отряда экспедиции «Славутич» в 1980 г. // № 1980/18а; *Залізник Л. Л.* Отчет о работах Полесского Мезолитического отряда Первобытной экспедиции в 1981 г. // № 1981/28а; *Залізник Л. Л.* Отчет об археологических исследованиях Первобытной экспедиции в 1982 г. // № 1982/20а.

Література: *Залізник Л. Л.* Население Полесья... — С. 147, 148; *Залізник Л. Л.* Фінальний палеоліт... — С. 84.

48. ПРИБОРСЬК Ш. Колекція № 1034.

с. Приборськ, Іванківський р-н, Київська обл. р. Тетерів.

Дослідження Л. Л. Залізняка, 1976 р.

Стоянка доби мезоліту.

Склад колекції: знаряддя з кременю та відходи виробництва.

НА: *Круц В. А., Моця А. П., Залізник Л. Л.* Отчет о работе Полесской экспедиции // № 1976/20.

Література: *Залізник Л. Л.* Фінальний палеоліт... — С. 84.

49. ТАЦЕНКИ. Колекція 1035.

с. Таценки, Обухівський р-н; с. Здорівка, Васильківський р-н, Київська обл.

Дослідження Л. Л. Залізняка, 1976—1980 рр.

Стоянки кудлаївської культури.

Склад колекції: знаряддя з кременю та відходи виробництва.

НА: *Балакин С. А., Залізник Л. Л., Нужный Д. Ю.* Отчет об исследованиях мезолитических и неолитических памятников в Киевском Полесье в 1977 г. // № 1977/8а; *Залізник Л. Л.* Отчет о полевых работах полесского мезолитического отряда в Киевском Полесье в 1978 г. // № 1978/27б; *Залізник Л. Л.* Отчет... // № 1979/38; *Залізник Л. Л.* Отчет... // № 1980/18а.

Література: *Залізник Л. Л.* Мезолит Юго-Восточного Полесья. — К., 1984. — С. 36—40.

50. КУХАРІ. Колекція № 1036.

с. Кухарі, Іванківський р-н, Київська обл.

Басейн р. Тетерів.

Дослідження Л. Л. Залізняка, 1975 р.

Стоянка кудлаївської культури.

Склад колекції: знаряддя з кременю та відходи виробництва.

НА: *Залізник Л. Л.* Отчет о... // № 1975/28.

Література: *Залізник Л. Л.* Мезолит Восточной Волини и Киевского Поднепровья в свете новых исследований // Новые исследования археологических памятников на Украине. — К., 1977. — С. 26—28.

51. МАРТИНОВИЧІ, ВАЛИ, РІЧИЩЕ.

Колекція № 1037.

сс. Мартиновичі, Ковшилівка, Поліський р-н, Київська обл.

Дослідження Л. Л. Залізняка, 1977 р.

Стоянки кудлаївської культури.

Склад колекції: знаряддя з кременю та відходи виробництва.

НА: *Балакин С. А., Залізник Л. Л., Нужный Д. Ю.* Отчет... // № 1977/8а.

Література: *Залізник Л. Л.* Население Полесья... — С. 146, 147.

52. РУДНЯ 1, 2, 3. Колекція № 1038.

с. Рудня, Бородянський р-н, Київська обл.

Дослідження Л. Л. Залізняка, 1978 р.

Стоянка кудлаївської культури.

Склад колекції: знаряддя з кременю та відходи виробництва.

НА: *Залізник Л. Л.* Отчет... // № 1978/27б.

Література: *Телегин Д. Я.* Памятники эпохи мезолита... — С. 166, 167; *Залізник Л. Л.* Население Полесья... — С. 11, 12; *Залізник Л. Л.* Фінальний палеоліт... — С. 84, 87.

53. СМЯЧКА 14 а. Колекція № 1039.

с. Мамакине, Новгород-Сіверський р-н, Чернігівська обл.

р. Смяч, басейн р. Десна.

Дослідження Л. Л. Залізняка, 1982 р.

Стоянка смячкінського типу.

Склад колекції: знаряддя та відходи виробництва з кременю.

НА: *Залізник Л. Л.* Отчет... // № 1982/20а.

Література: *Телегин Д. Я.* Памятники эпохи мезолита... — С. 170, 171; *Неприна В. И., Залізник Л. Л., Кротова А. А.* Памятники ... — С. 87—90.

54. ПІСОЧНИЙ РІВ. Колекція № 1040.

с. Рогівка, Новгород-Сіверський р-н, Чернігівська обл.

р. Десна.

Дослідження Л. Л. Залізняка, 1982 р.

Стоянка-майстерня пісочнорівської культури.

Склад колекції: крем'яні знаряддя та відходи виробництва.

НА: *Залізник Л. Л.* Отчет... // № 1982/20а.

Література: *Неприна В. И., Залізник Л. Л., Кротова А. А.* Памятники ... — С. 108—124; *Залізник Л. Л.* Фінальний палеоліт... — С. 57—60.

55. СТУДЕНОК. Колекція № 1041.

с. Студенок, Новгород-Сіверський р-н, Чернігівська обл.

р. Віть, басейн р. Десна.

Дослідження Л. Л. Залізняка, 1981 р.

Стоянка пісочнорівської культури.

Склад колекції: крем'яні знаряддя та відходи виробництва.

НА: *Залізник Л. Л.* Отчет... // № 1981/28а.

Література: *Неприна В. И., Залізник Л. Л., Кротова А. А.* Памятники ... — С. 124—130; *Залізник Л. Л.* Фінальний палеоліт... — С. 61, 62.

56. ПОПОВЕ ОЗЕРО. Колекція № 1042.

м. Новгород-Сіверський, Чернігівська обл.

р. Віть.

Дослідження Л. Л. Залізняка, 1981 р.

Стоянка пісочнорівської культури.

Склад колекції: знаряддя та відходи виробництва з кременю.

НА: *Залізник Л. Л.* Отчет... // № 1981/28а.

Література: *Неприна В. И., Залізник Л. Л., Кротова А. А.* Памятники... — С. 83, 141.

57. ВІТЬ I, II. Колекція № 1043.

Новгород-Сіверський р-н, Чернігівська обл.
р. Віть, басейн р. Десна.

Дослідження Л. Л. Залізняка, 1981 р.

Дюнна стоянка пісочнорівської культури.

Склад колекції: знаряддя та відходи виробництва з кременю.

НА: *Залізник Л. Л.* Отчет... // № 1981/28а.

Література: *Неприна В. И., Залізник Л. Л., Кротова А. А.* Памятники... — С. 130—134.

МАТЕРІАЛИ РОЗВІДОК

58. КАРАБІ-ЯЙЛА, СУ-АТ III, IV.

Колекція № 313.

Білогірський р-н, АРК.

р. Су-Ат.

Розвідки Ю. Г. Колосова, 1955 р.

Стоянки доби мезоліту, неоліту.

Склад колекції: знаряддя праці та відходи виробництва з кременю.

Література: *Колосов Ю. Г.* До питання про заселення кримських яйл в кам'яну добу // Археологія. — 1965. — Т. XIX. — С. 14—21.

НЕОЛІТ

СУРСЬКА КУЛЬТУРА

59. СУРСЬКИЙ ОСТРІВ. Колекція № 14.

м. Дніпропетровськ.

р. Дніпро.

Дослідження О. В. Бодяньського, 1942 р.;

О. В. Бодяньського та В. М. Даниленка, 1946 р.

П'ять стоянок, два кам'яних заклади сурської культури, матеріали доби мезоліту.

Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з кременю, каменю.

НА: *Даниленко В. М.* Раннеолитические памятники на Сурском острове в Надпорожье (раскопки 1946 г.) // № 1946/6а.

Література: *Даниленко В. М.* До питання про ранній неоліт Південної Наддніпряни // Археологія. — 1950. — Т. III. — С. 119—147; *Даниленко В. Н.* Сурско-днепровская культура // Археология Украинской ССР. — К., 1985. — Т. I. — С. 133—149; *Телегин Д. Я.* Памятники эпохи мезолита... — С. 85; *Котова Н. С.* Неолитизация... — С. 29, 52, 53.

БУГО-ДНІСТРОВСЬКА КУЛЬТУРА

60. ЖАКЧИК. Колекція № 311.

с. Жакчик, Гайворонський р-н, Кіровоградська обл.

р. Південний Буг.

Розкопки В. М. Даниленка, 1955 р.

Стоянка буго-дністровської культури, присутні матеріали трипільської культури етапу В/І. Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з кременю.

НА: Даниленко В. Н. Отчет об археологических исследованиях Южнобугского отряда за 1955 год // № 1955/8.

Література: Даниленко В. Н. Неолит Украины. — К., 1969. — С. 119, 120.

61. ШИМАНІВСЬКЕ П. Колекція № 366.

с. Щурівці, Гайсинський р-н, Вінницька обл.

р. Південний Буг.

Розкопки В. М. Даниленка, 1958 р.

Стоянка з шарами печерської та самчинської фаз буго-дністровської культури, окремі знахідки трипільської культури етапу В/ІІ.

Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з кременю, кістки тварин.

НА: Даниленко В. Н. Археологические исследования на Южном Буге 1957—1958 г. // № 1958/5.

Література: Даниленко В. Н. Неолит Украины... — С. 104, 105.

62. ЗАНЬКІВЦІ П. Колекція № 367.

с. Заньківці, Гайсинський р-н, Вінницька обл.

р. Південний Буг.

Розкопки В. М. Даниленка, 1957 р.

Стоянка буго-дністровської культури (докерамічна, самчинська, савранська фази), окремі знахідки трипільської культури етапу В/ІІ, VII—VIII ст. н. е.

Склад колекції: вироби з кременю, кістки, фрагменти кераміки, кістки тварин.

НА: Даниленко В. Н. Археологические исследования... // № 1958/5.

Література: Даниленко В. Н. Неолит Украины... — С. 88—90.

63. САМЧИНЦІ І, П. Колекція № 368.

с. Самчинці, Немирівський р-н, Вінницька обл.

р. Південний Буг.

Розкопки В. М. Даниленка, 1957, 1958 рр.

Стоянки самчинської фази буго-дністровського неоліту, окремі знахідки трипільської культури етапу С/ІІ, культури кулястих амфор.

Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з кременю, кістки тварин.

НА: Даниленко В. Н. Археологические исследования... // № 1958/5.

Література: Даниленко В. Н. Неолит Украины... — С. 118; Рыжов С. Н. Позднетрипольские племена Буго-Днестровского междуречья // Stratum plus. — № 2. — Кишинев, 2001—2002. — С. 193, 194.

64. ГЛИНСЬКЕ. Колекція № 369.

с. Глинське, Гайсинський р-н, Вінницька обл.

р. Південний Буг.

Розкопки В. М. Даниленка, 1957 р.

Стоянка з шарами печерської та самчинської фаз буго-дністровської культури.

Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з кременю, кістки тварин.

НА: Даниленко В. Н. Археологические исследования... // № 1958/5.

Література: Хавлюк П. И. Стоянки развитого неолита в северной части среднего течения Южного Буга // КСИИМК. — 1959. — Вып. 75. — С. 169, 170; Даниленко В. Н. Неолит Украины... — С. 105—107.

65. СОКІЛЬЦІ І. Колекція № 377.

с. Сокільці, Гайсинський р-н, Вінницька обл.

р. Південний Буг.

Розкопки В. М. Даниленка, 1957, 1958 рр.

Стоянка печерської, самчинської фаз буго-дністровської культури, присутні матеріали трипільської культури етапу С/І.

Склад колекції: фрагменти посуду та вироби з кременю, кістки тварин.

НА: Даниленко В. Н. Археологические исследования... // № 1958/5.

Література: Хавлюк П. И. Стоянки... — С. 170; Даниленко В. Н. Неолит Украины... — С. 101—104.

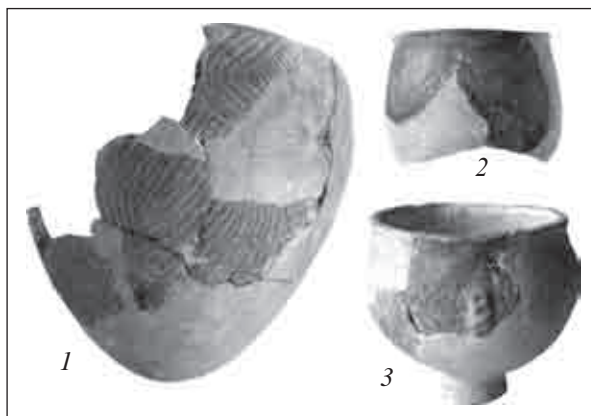
66. КОРЖІВ. Колекція № 386.

с. Коржів, Немирівський р-н, Вінницька обл.

р. Південний Буг.

Розкопки В. М. Даниленка, 1957 р.

Стоянка самчинської фази буго-дністровської культури.

Рис. 24. Посуд. 1—2 — Дослідження В. М. Даниленка. Соکیلці II. Колекція № 387. 3 — Соکیلці VI. Колекція № 404.

Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з кременю.

НА: Даниленко В. Н. Археологические исследования... // № 1958/5.

Література: Даниленко В. Н. Неолит Украины... — С. 119.

67. СОКІЛЬЦІ II (ПОЛЖОК).

Колекція № 387.

с. Соکیلці, Гайсинський р-н, Вінницька обл. р. Південний Буг.

Розкопки В. М. Даниленка, 1957 р.

Стоянка сокілецької, самчинської, савранської фаз буго-дністровської культури, присутні матеріали трипільської етапу С/І та черняхівської культури.

Склад колекції: фрагменти кераміки (рис. 24, 1—2), вироби з кременю, кістки, кістки тварин.

НА: Даниленко В. Н. Археологические исследования... // № 1958/5.

Література: Даниленко В. Н. Неолит Украины... — С. 78—88.

68. ПЕЧЕРА. Колекція № 402.

с. Печера, Тульчинський р-н, Вінницька обл. р. Південний Буг.

Розкопки В. М. Даниленка, 1957, 1958 рр.

Стоянка печерської фази буго-дністровської культури, окремі знахідки трипільської культури.

Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з кременю, рогу, кістки тварин.

НА: Даниленко В. Н. Археологические исследования... // № 1958/5.

Література: Даниленко В. Н. Неолит Украины... — С. 114—117.

69. СОКІЛЬЦІ VI. Колекція № 404.

с. Соکیلці, Гайсинський р-н, Вінницька обл. р. Південний Буг.

Розкопки В. М. Даниленка, 1957, 1958, 1961 рр.

Стоянка печерської, самчинської фаз буго-дністровської культури, окремі знахідки комарівської культури.

Склад колекції: фрагменти кераміки (рис. 24, 3), вироби з кременю, кістки тварин.

НА: Даниленко В. Н. Археологические исследования... // № 1958/5; Даниленко В. Н. Отчет об исследованиях Бугской экспедицией ИА АН УССР неолитических памятников на Южном Буге в 1959—1961 гг. // № 1959—1961/7.

Література: Даниленко В. Н. Неолит Украины... — С. 90—101.

70. ЛАДИЖИН I. Колекція № 415.

с. Ладижин, Тростянецький р-н, Вінницька обл.

р. Південний Буг.

Розкопки В. М. Даниленка, 1958 р.

Стоянки печерської, самчинської фаз буго-дністровської культури.

Склад колекції: фрагменти кераміки, крем'яні вироби.

НА: Даниленко В. Н. Археологические исследования... // № 1958/5.

Література: Даниленко В. Н. Неолит Украины... — С. 120.

71. ЛАДИЖИН II. Колекція № 415.

с. Ладижин, Тростянецький р-н, Вінницька обл.

р. Південний Буг.

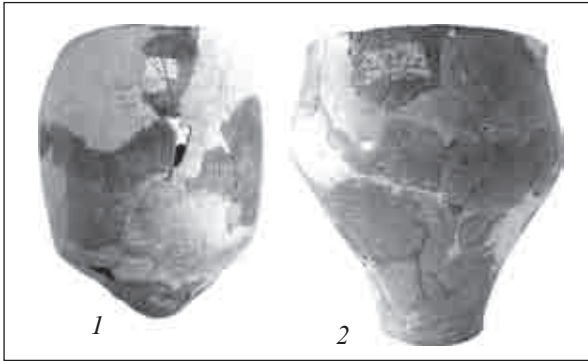
Розкопки В. М. Даниленка, 1958 р.

Стоянки печерської, самчинської фаз буго-дністровської культури, трипільської культури етапу А.

Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з кременю, кістки тварин.

НА: Даниленко В. Н. Археологические исследования... // № 1958/5.

Література: Даниленко В. Н. Неолит Украины... — С. 121.

Рис. 25. Посудини. Дослідження В. М. Даниленка. 1 — Базьків Острів, Колекція № 433. 2 — Миколина Брояка. Колекція № 327.

72. БАЗЬКІВ ОСТРІВ. Колекція № 433.

с. Скибинці, Тростянецький р-н, Вінницька обл. р. Південний Буг.

Розкопки В. М. Даниленка, 1959 р.

Стоянка скибинецької, самчинської, савранської фаз буго-дністровської культури, культури лінійно-стрічкової кераміки, трипільської культури.

Склад колекції: фрагменти кераміки (рис. 25, 1), вироби з кременю, кістки тварин.

НА: Даниленко В. Н. Отчет... 1959—1961 гг. // № 1959—1961/7.

Література: Даниленко В. Н. Неолит України... — С. 62—69; Котова Н. С. Неолитизация... — С. 19, 20.

73. МИТЬКІВ ОСТРІВ. Колекція № 434.

с. Скибинці, Тростянецький р-н, Вінницька обл.

р. Південний Буг.

Розкопки В. М. Даниленка, 1959 р.

Стоянка скибинецької, печерської, савранської фаз буго-дністровської культури, окремі фрагменти трипільської культури етапу В/І.

Склад колекції: вироби з кременю та фрагменти кераміки.

НА: Даниленко В. Н. Отчет... 1959—1961 гг. // № 1959—1961/7.

Література: Даниленко В. Н. Неолит України... — С. 69—78.

74. ЧЕРНЯТКА (ШУМИЛОВЕ).

Колекція № 465.

с. Чернятка, Бершадський р-н, Вінницька обл.

р. Південний Буг, Шумилівський поріг.

Розкопки В. М. Даниленка, 1960 р.

Стоянка савранської фази, трипільської культури етапу А.

Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з кременю.

НА: Даниленко В. Н. Отчет... // № 1959—1961/7.

Література: Даниленко В. Н. Неолит України... — С. 121—124.

75. ГАЙВОРОН-ПОЛІЖОК (СОЛГУТІВ ОСТРІВ). Колекція № 467.

м. Гайворон, Кіровоградська обл.

р. Південний Буг.

Розкопки В. М. Даниленка, 1960 р.

Стоянка печерської фази буго-дністровської культури, матеріали трипільської культури етапів А та С/ІІ, ямної культури, доби бронзи.

Склад колекції: фрагменти посуду, вироби з кременю, кістки, кістки тварин.

НА: Даниленко В. Н. Отчет... // № 1959—1961/7.

Література: Даниленко В. Н. Неолит України... — С. 111—114.

76. ВОЛОДИМИРІВКА. Колекція № 468.

с. Володимирівка, Новоархангельський р-н, Кіровоградська обл.

р. Синюха.

Розкопки В. М. Даниленка, 1960 р.

Стоянка савранської фази буго-дністровської культури, присутні матеріали трипільської культури, доби бронзи.

Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з кременю, кістки.

НА: Даниленко В. Н. Отчет... // № 1959—1961/7.

Література: Даниленко В. Н. Неолит України... — С. 134.

77. МЕЛЬНИЧНА КРУЧА. Колекція № 143.

с. Сабатинівка, Ульяновський р-н, Кіровоградська обл.

р. Південний Буг.

Розкопки В. М. Даниленка, 1949 р.

Стоянка печерської фази буго-дністровської культури, окремі знахідки трипільської культури етапу В/І, ямної культури.

Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з кременю, розвал горщика.

НА: Даниленко В. Н. Отчет о работе Средне-Бугской экспедиции в 1949 г. // № 1949/25.

Література: Даниленко В. М. Дослідження неолітичних пам'яток на Південному Бузі // Археологія. — 1957. — Т. X. — С. 37—43; Даниленко В. Н. Неолит України... — С. 107—110.

78—79. ГАРД.

с. Богданівка, Доманівський р-н, Миколаївська обл.

р. Південний Буг.

78. Колекція № 144.

Розкопки В. М. Даниленка, 1949 р.

Стоянка савранської фази буго-дністровської культури, окремі знахідки трипільської культури. Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з кременю.

НА: Даниленко В. Н. Отчет... // № 1949/25.

Література: Даниленко В. Н. Неолит України... — С. 139—142; Товкайло М. Т. Неоліт Степового Побужжя // Кам'яна доба України. — К., 2005. — Вип. 6. — С. 63.

79. Колекція № 1281.

Розкопки М. Т. Товкайла, 2006 р.

Стоянка савранської фази буго-дністровської культури, окремі знахідки трипільської культури етапів А, С/І, середньостогівської культури, доби бронзи, античної доби, пізнього середньовіччя. Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з кременю.

80. ГАРД 3. Колекція № 1113.

с. Богданівка, Доманівський р-н, Миколаївська обл.

р. Південний Буг.

Розкопки О. Г. Шапошникової та М. Т. Товкайла, 1986—1988 рр.

Стоянка савранської фази буго-дністровської культури, окремі знахідки періоду Трипілля А та С/І, томашівської групи, доби бронзи, пізнього середньовіччя.

Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з кременю, фауністичні матеріали.

НА: Шапошникова О. Г., Балушкін А. М., Гребенников Ю. С., Елисеєв В. Ф., Довженко Н. Д., Ключинцев В. Н., Солтыс О. В., Товкайло Н. Т., Фоменко В. Н., Шепель Е. П. Отчет о работе Николаевской экспедиции в 1987 г. // № 1987/21.

Література: Товкайло М. Т. Неоліт... — С. 63.

81. МИКОЛИНА БРОЯКА. Колекція № 327.

с. Синюхин Брід, Першотравневий р-н, Миколаївська обл.

р. Чорний Ташлик.

Розкопки В. М. Даниленка, 1955 р.

Стоянка савранської фази буго-дністровської культури, окремі знахідки періоду Трипілля В/П.

Склад колекції: фрагменти кераміки (рис. 25, 2), вироби з кременю, кістки.

НА: Даниленко В. Н. Отчет... // № 1955/8.

Література: Даниленко В. Н. Неолит України... — С. 134—139; Товкайло М. Т. Неоліт... — С. 67.

82. ПУГАЧ 1. Колекція № 1127.

м. Південноукраїнськ, Арбузинський р-н, Миколаївська обл.

р. Південний Буг.

Розкопки О. Г. Шапошникової, О. М. Балушкіна та М. Т. Товкайла, 1981—1983 рр.

Стоянка савранської фази буго-дністровської культури, матеріали ранньотрипільської культури.

Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з кременю, фауністичні матеріали.

НА: Шапошникова О. Г., Балушкін А. М., Гребенников Ю. С., Генінг В. В., Довженко Н. Д., Елисеєв В. Ф., Ключинцев В. Н., Товкайло Н. Т., Ребедаїло Г. П., Фоменко В. Н. Отчет о работе Николаевской экспедиции за 1981 г. // № 1981/9; Шапошникова О. Г., Гребенников Ю. С., Фоменко В. Н., Балушкін А. М., Елисеєв В. Ф., Ключинцев В. Н., Ребедаїло Г. П., Товкайло М. Т., Шарифутдинова И. Н. Отчет о работе Николаевской экспедиции за 1983 г. // № 1983/4.

Література: Шапошникова О. Г., Товкайло Н. Т. Некоторые итоги исследования многослойного поселения Пугач на Южном Буге // Первобытная археология: Материалы и исследования. — К., 1989. — С. 86—97; Товкайло М. Т. Неоліт... — С. 68.

83. ПУГАЧ 2.

м. Південноукраїнськ, Арбузинський р-н, Миколаївська обл.

р. Південний Буг.

Розкопки М. Т. Товкайла, 1983—1985 рр.

Стоянка савранської фази буго-дністровської культури; матеріали доби мезоліту та ранньотрипільської культури.

Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з кременю, фауністичні матеріали.

НА: Шапошникова О. Г. и др. Отчёт... // № 1983/4; Шапошникова О. Г., Балушкин А. М., Гребенников Ю. С., Загребельный А. Н., Товкайло Н. Т., Фоменко В. М. Отчет о работе Николаевской экспедиции в 1984 г. // № 1984/9; Шапошникова О. Г., Шарфутдинова И. Н., Балакин А. М., Гребенников Ю. С. Отчет о работе Николаевской экспедиции за 1985 г. // № 1985/3.

Література: Товкайло М. Т. Неоліт... — С. 69.

84. ВЕЛИКИЙ ОСТРІВ. Колекція № 1126.

м. Південноукраїнськ, Арбузинський р-н, Миколаївська обл.

р. Південний Буг.

Дослідження В. М. Фоменка та М. Т. Товкайла, 1986 р.

Стоянка савранської фази буго-дністровської культури, знахідки періоду Трипілля А.

Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з кременю.

НА: Шапошникова О. Г., Балушкин А. М., Гребенников Ю. С., Елисеєв В. Ф., Довженко Н. Д., Ключишцев В. М., Солтыс О. Б., Фоменко В. М., Чмыхов Н. А. Отчет о работе Николаевской новоостроечной экспедиции в 1986 г. // № 1986/18.

Література: Товкайло М. Т. Неоліт... — С. 63.

85. САВРАНЬ. Колекція № 319.

м. Саврань, Савранський р-н, Одеська обл.

Правий берег р. Південний Буг.

Розкопки В. М. Даниленка, 1949, 1955 рр.

Стоянка самчинської, савранської фаз буго-дністровської культури, матеріали ранньотрипільської, середньостоговської культур.

Склад колекції: фрагменти кераміки, кістки тварин, вироби з кременю, кістки.

НА: Даниленко В. Н. Отчет... // № 1949/25; Даниленко В. Н. Отчет... // № 1955/8.

Література: Даниленко В. М. Дослідження неолітичних пам'яток... — С. 43—49; Даниленко В. Н. Неолит Украины... — С. 125—134.

ДНІПРО-ДОНЕЦЬКА СПІЛЬНОСТЬ ТА КУЛЬТУРА ЯМКОВО- ГРЕБІНЦЕВОЇ КЕРАМІКИ

86. ВОВНІГИ I, II. Колекція № 247.

с. Вовніги, Солонянський р-н, Дніпропетровська обл., Запорізька обл. Правий та лівий береги р. Дніпро.

Рис. 26. Горщики. Микільський могильник. Колекція № 443. Дослідження Д. Я. Телегіна.

Розкопки М. Я. Рудинського, 1949, 1952 рр.

Грунтові могильники мариупольського типу та стоянки доби неоліту.

Склад колекції: вироби з кременю, прикраси з кістки, фрагменти кераміки.

НА: Рудинський М. Я. Звіт Дніпрогесівської експедиції 1952 р. Вовнизький правобережний могильник // № 1952/14.

Література: Рудинський М. Я. Вовнигские поздне-неолитические могильники // КСИА. — 1955. — Вып. 4. — С. 147—151; Телегин Д. Я. Неолитические могильники мариупольского типа. — К., 1991. — С. 48, 49.

87. МИКІЛЬСЬКИЙ МОГИЛЬНИК.

Колекція № 443.

с. Микільське-на-Дніпрі, Солонянський р-н, Дніпропетровська обл.

р. Дніпро.

Розкопки Д. Я. Телегіна, 1959 р.

Грунтовий могильник мариупольського типу; поховання доби бронзи.

Склад колекції: кераміка (рис. 26), вироби з кременю, прикраси.

НА: Телегин Д. Я. Исследование Никольского 2-го могильника в 1959 г. // № 1959/5а.

Література: Телегин Д. Я. Никольский могильник эпохи неолита-меди в Надпорожье // КСИА. — К., 1961. — Вып. 11. — С. 20—26; Телегин Д. Я. Неолитические могильники... — С. 51—60.

88. КАПУЛІВКА. № 493.

с. Капулівка, Никопольський р-н, Дніпропетровська обл.

Рис. 27. Інвентар поховань Капулівського могильни. Колекція № 493. Дослідження О. Г. Шапошнікової, О. В. Бодяньського.

Розкопки О. Г. Шапошнікової та О. В. Бодяньського, 1962 р.

Памятка доби неоліту, енеоліту, ґрунтовий могильник маріупольського типу.

Склад колекції: кераміка, вироби з кістки, прикраси (рис. 27).

НА: Бодяньський О. В., Шапошнікова О. Г. Звіт Дніпровського загону за 1962 р. // № 1962/2г.

Література: Телегин Д. Я. Неолитические могильники... — С. 49, 50; Телегин Д. Я., Титова Е. Н. Поселения... — С. 18; Телегин Д. Я., Нечитайло А. Л., Потехина И. Д., Панченко Ю. В. Зазн. праця. — С. 16.

89. ЯСИНОВАТСЬКИЙ МОГИЛЬНИК (ВОВНІГИ V). Колекція № 1169.

с. Варварівка (ур. Ясиноватка), Вільнянський р-н, Дніпропетровська обл. р. Дніпро.

Розкопки Д. Я. Телегіна, 1978 р.

ґрунтовий могильник маріупольського типу.

Склад колекції: вироби з кременю, іклів кабана, кістки, фрагменти кераміки.

НА: Телегин Д. Я. Отчет... // № 1978/7.

Література: Телегин Д. Я. Неолитические могильники... — С. 76—82.

90—91. ЙОСИПІВКА — ПЛЯЖ.

с. Йосипівка, Магдалинівський р-н, Дніпропетровська обл.

р. Оріль.

90. Колекція № 812.

Дослідження Д. Я. Телегіна та О. С. Біляєва, 1971 р.

Пам'ятка дніпро-донецької, бабинської культур.

Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з кременю.

НА: Телегин Д. Я., Беляев А. С., Беляева С. А. Отчет о работе экспедиции «Днепр — Донбасс» в 1971 г. // № 1971/27.

91. Колекції № 813, 814.

Дослідження Д. Я. Телегіна та О. С. Біляєва, 1972, 1973 рр.

Пам'ятка неоліту, поселення ранніх слов'ян.

Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з кременю.

НА: Телегин Д. Я., Беляев А. С., Беляева С. А. Отчет о работе экспедиции «Днепр — Донбасс» в 1972 г. // № 1972/1; Телегин Д. Я., Беляев А. С., Кравец И. В., Васильченко С. О., Мезенцев В. И., Белозор В. П. Отчет о работе экспедиции «Днепр — Донбасс» в 1973 г. // № 1973/6.

Література: Телегин Д. Я., Титова Е. Н. Поселения... — С. 62; Телегин Д. Я. Археологические памятники... — С. 22.

92. ЙОСИПІВКА — ЛИМАН.

Колекція № 815.

с. Йосипівка, Магдалинівський р-н, Дніпропетровська обл.

Рис. 28. Посуд з поховань. Йосипівська. Колекції № 815. Дослідження Д. Я. Телегіна, О. С. Беляєва.

р. Оріль.

Дослідження Д. Я. Телегіна та О. С. Біляєва, 1972, 1973 рр.

Могильник та поселення доби неоліту, ямної, ДРЗ, зарубинецької культур.

Склад колекції: фрагменти кераміки, посуд (рис. 28), вироби з кременю.

НА: Телегін Д. Я., Беляєв А. С., Беляєва С. А. Отчет... // № 1972/1; Телегін Д. Я. и др. Отчет... // № 1973/6.

Література: Беляєв О. С. Могильник зрубної культури поблизу с. Йосипівка на Орелі // Археологія. — 1974. — Вип. 14. — С. 60, 61; Беляєв О. С. Поховання зрубної культури і раннього залізного віку Йосипівського могильника // Археологія. — 1981. — Вип. 36. — С. 67—70; Телегін Д. Я., Титова Е. Н. Поселення... — С. 62.

93—94. ГУПАЛІВКА.

с. Гупалівка, Магдалинівський р-н, Дніпропетровська обл.

р. Оріль.

Пам'ятка дніпро-донецької, бабинської, зрубної, бондарихинської, ранньочорноліської, черняхівської культур.

93. Колекція № 817.

Дослідження В. Ф. Клименка, 1973 р.

Склад колекції: фрагменти кераміки.

НА: Телегін Д. Я. и др. Отчет... // № 1973/6.

Література: Беляєв О. С. Нові дані про бондарихинську культуру // Археологія. — 1984. — Вип. 46. — С. 73—79; Телегін Д. Я., Титова Е. Н. Поселення... — С. 60, 61; Ромашко В. А. Поздний бронзовий век в пограничье лесостепи и степи Левобережной Украины (XII—X вв. до н. э.). — Днепропетровск, 1995. — С. 20, 21.

94. Колекція № 1004.

Дослідження О. С. Біляєва, 1975 р.

Склад колекції: фрагменти кераміки.

НА: Телегін Д. Я., Беляєв О. С. Отчет о работе экспедиции «Днепр — Донбасс» в 1975 г. // № 1975/4.

Література: Беляєв А. С., Кравець І. В. Раскопки на р. Орели // АО 1975 г. — М., 1976. — С. 304; Беляєв О. С. Нові дані про бондарихинську культуру // Археологія. — 1984. — Вип. 46. — С. 73—79; Телегін Д. Я., Титова Е. Н. Поселення... — С. 60, 61; Ромашко В. А. Поздний бронзовый век... — С. 20, 21.

95. ЙОСИПІВКА — ПЛЯЖ.

Колекція № 824.

с. Йосипівка, Магдалинівський р-н, Дніпропетровська обл.

р. Оріль.

Дослідження О. С. Біляєва, 1974 р.

Пам'ятка неоліту, зрубної, чорноліської, зарубинецької, черняхівської культур.

Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з кременю.

НА: Телегін Д. Я., Беляєв А. С., Кравець І. В., Молодчикова І. А. Отчет о работе археологической экспедиции «Днепр — Донбасс» в 1974 г. // № 1974/1.

Література: Беляєв О. С. Розкопки поселення епохи бронзи поблизу с. Йосипівка // Археологія. — 1977. — Вип. 22. — С. 40—48; Ромашко В. А. Поздний бронзовый век... — С. 45; Телегін Д. Я., Титова Е. Н. Поселення... — С. 62.

96. ЗАСУХА. Колекція № 1002.

с. Перещепине, Новомосковський р-н, Дніпропетровська обл.

р. Оріль.

Рис. 29. Посуд з поховань доби бронзи. Засуха. Колекція № 1002. Дослідження Д. Я. Телегіна.

Дослідження Д. Я. Телегіна, 1974 р.
Пам'ятка сурської, дніпро-донецької культур,
доби енеоліту. Поховання катакомбної, зрубної
культур, окремі знахідки доби середньовіччя.
Склад колекції: фрагменти кераміки, посуд
(рис. 29), вироби з каменю, кременю, кістки.

НА: Телегін Д. Я. и др. Отчет... // № 1974/1.

Література: Телегін Д. Я. Кераміка раннього
енеоліту типу Засуха в Лисостеповому Лівобережжі
України // Археологія. — 1988. —
Вип. 64. — С. 73—86; Телегін Д. Я., Титова
Е. Н. Поселения... — С. 62.

97. МОСТВА. Колекція № 106.

с. Кам'янське, Коростенський р-н, Житомирська обл.

Розкопки І. Ф. Левицького, 1948, 1949 рр.

Пам'ятка доби неоліту, енеоліту, Трипілля С/П,
матеріали доби бронзи, тшинецької культури.
Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з
кременю.

НА: Левицький І. Ф. Раскопки стоянки на торфянике
Моства в 1948 г. // № 1948/24.

Література: Левицький І. Ф. Дослідження стоянки
на торфовищі «Моства» // АП. — 1952. —
Т. IV. — С. 70, 71.

98. ХУТІР ТЕТЕРІВСЬКИЙ.

Колекція № 547.

хут. Тетерівський, Житомирський р-н, Житомирська обл.

рр. Гнилоп'ять, Тетерів.

Дослідження В. І. Непріної, 1963 р.

Пам'ятка доби неоліту, тшинецької культури.
Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з
каменю та кременю.

НА: Митрофанова В. И. Отчет о раскопках неолитического
поселения в устье реки Гнилопяти // № 1963/25а.

Література: Непріна В. І. Неолітичне поселення

в гирлі р. Гнилоп'яті // Археологія. — 1970. —
Т. XXIV. — С. 100, 111; Телегін Д. Я., Титова
Е. Н. Поселения... — С. 69, 70; Котова Н. С.
Неолитизация... — С. 19.

99. ВІЛЬНЯНСЬКИЙ МОГИЛЬНИК.

Колекція № 355.

м. Запоріжжя (балка Вільна, Вільний поріг).
р. Дніпро.

Розкопки Д. Я. Телегіна, 1956 р.

Грунтовий могильник маріупольського типу.
Склад колекції: вироби з кістки, кременю, каменю,
прикраси (рис. 30).

НА: Телегін Д. Я. Исследование Вильнянского
и Александрийского могильников в 1956 году
и вопрос хронологического расчленения неолитических
могильников Надпорожья (Отчет о работе
Днепрогэзовского отряда) // № 1956/8.

Література: Телегін Д. Я. Неолитические
могильники... — С. 65—72.

100. ЛИСОГІРСЬКИЙ МОГИЛЬНИК.

Колекція № 441.

м. Василівка (ур. Лиса Гора), Василівський р-н,
Запорізька обл.

Грунтовий могильник маріупольського типу.

Розкопки О. В. Бодянського, 1959 р.

Склад колекції: посуд, вироби з кременю, прикраси.

Література: Телегін Д. Я. Неолитические
могильники... — С. 73—76.

101. ГРИНІ. Колекція № 554.

хут. Грині, Чорнобильський р-н, Київська обл.
р. Тетерів.

Дослідження Д. Я. Телегіна та В. О. Круца,
1963, 1964 рр.

Стоянка киево-черкаської культури, матеріали
доби енеоліту, бронзи.

Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з

Рис. 30. Вільнянський могильник. Колекція № 355. 1 — Сокира, знайдена в районі могильника, 2—3 — кістяні вирби з поховань. Дослідження Д. Я. Телегіна.

каменю та кременю, знахідки культур трипільської етапу В/П, комарівської, слов'янської.

НА: Телегін Д. Я., Круц В. А. Исследование неолитических поселений в зоне Киевского водохранилища (Отчет о работе за 1963—1964 гг.) // № 1963—1964/13.

Література: Телегін Д. Я. Основні результати робіт Київської експедиції 1962—1964 рр. // Археологія. — Вип. XIX. — С. 88—91; Телегін Д. Я., Титова Е. Н. Поселения... — С. 76.

102. КАМ'ЯНКА. Колекція № 595.

с. Кам'янка, Чорнобильський р-н, Київська обл.

Розкопки Д. Я. Телегіна, 1966 р.

Поселення дніпро-донецької культури.

Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з кременю.

НА: Телегін Д. Я., Круц В. А. Отчет... // № 1966/1.

Література: Телегін Д. Я., Титова Е. Н. Поселения... — С. 114.

103. ВИШЕНЬКИ П. Колекція № 1030.

с. Вишеньки, Бориспільський р-н, Київська обл.

р. Дніпро.

Розкопки Д. Я. Телегіна та О. М. Титової, 1979—1982 рр.

Пам'ятка киево-черкаської культури; матеріали доби енеоліту, Трипілля С/І, пізньої бронзи, ДРЗ, черняхівської культури, Київської Русі.

Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з каменю та кременю.

НА: Телегін Д. Я., Титова Е. Н. Отчет о работе археологической экспедиции «Славутич» в зоне Каневского и Кременчугского водохранилищ в 1981 г. // № 1981/24; Телегін Д. Я., Титова Е. Н. Отчет... // № 1982/1.

Література: Телегін Д. Я., Титова Е. Н., Каюкіна Т. М. Вишеньки — многослойное поселение на Днепре // Археология и палеография мезолита и неолита Русской равнины: путеводитель совместного советско-французского семинара. — М., 1984. — С. 5—13; Телегін Д. Я., Титова Е. Н. Поселения... — С. 74, 75.

104. УСПЕНКА 4. Колекція № 498.

с. Успенка (ур. Курганне), Онуфрієвський р-н, Кіровоградська обл.

Дослідження В. В. Скиби, 1960 р.

Пам'ятка дніпро-донецької та середньостогівської культур; окремі знахідки кераміки трипільської культури етапу В/І, ДРЗ.

Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з каменю та кременю.

Література: Чубатенко В. Г. Поселення епохи неоліту — енеоліту в с. Успенка на Дніпрі // Архе-

ологія. — 1986. — Вип. 56. — С. 103—108; *Телегин Д. Я., Титова Е. Н.* Поселения... — С. 83—84; *Телегин Д. Я., Нечитайло А. Л., Потехина И. Д., Панченко Ю. В.* Зазн. праця. — С. 16.

105. ЛУКОМ'Є I. Колекція № 1098.

с. Луком'є (ур. Романове), Оржицький р-н, Полтавська обл.

р. Сула.

Дослідження В. І. Непріної, 1979 р.

Пам'ятка доби неоліту.

Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з кременю.

НА: Неприна В. И. Отчет левобережной Первобытной экспедиции 1979 года о раскопках неолитического поселения в р-не с. Лукомье, Оржицкого р-на Полтавской обл., в ур. Романово // № 1979/31.

Література: Неприна В. И. Раскопки неолитических поселений в Лукомье // АО 1979 г. — М., 1980. — С. 312,313; *Неприн В. И., Зализняк Л. Л., Кротова А. А.* Памятники... — С. 177—179; *Неприн В. И., Титова Е. Н.* О неолите Посулья // Каменный век: памятники, методика, проблемы. — К., 1989. — С. 155—170; *Телегин Д. Я., Титова Е. Н.* Поселения... — С. 90.

106. СНІПОРОД. Колекція № 1099.

с. Олександрівка, Лубенський р-н, Полтавська обл.

Дослідження В. І. Непріної, 1982—1987 рр.

Матеріали доби мезоліту, неоліту, бронзового віку, Київської Русі, середньовіччя.

Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з кременю.

НА: Моргунов Ю. В., Неприна В. И. Отчет Посульской комплексной экспедиции Института археологии АН СССР и АН УССР о раскопках городища летописного г. Снепорода (Лубенский р-он, Полтавской обл.) в 1983 г. // № 1983/27.

Література: Неприна В. И., Коен В. Ю. Местонахождение каменного века на городище Снепород в Посулье // Проблемы археологии Поднепровья. — Днепропетровск, 1986. — С. 48—55.

107. ПОГОРІЛІВКА — ЕСМАНЬ.

Колекція № 131.

с. Погорілівка (ур. Панська Земля), Кролевецький р-н, Сумська обл.

Басейн р. Десна.

Розкопки М. Я. Рудинського, 1949 р.

Пам'ятка культури ямково-гребінцевої кераміки, доби бронзи.

Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з кременю.

НА: Рудинський М. Я. Звіт Погорілівської експедиції // № 1949/22.

Література: Рудинський М. Я. Погорілівка // АП. — 1956. — Т. IV. — С. 163—171; *Неприн В. И.* Неолит ямочно-гребенчатой керамики на Украине. — К., 1976. — С. 90—94.

108. ПОГОРІЛІВКА.

Колекція № 165.

с. Погорілівка (ур. Коса), Кролевецький р-н, Сумська обл.

Басейн р. Десна.

Розвідки М. Я. Рудинського, 1949 р.; В. І. Непріної, 1965 р.

Пам'ятка культури ямково-гребінцевої кераміки, доби бронзи.

Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з кременю, рогу.

НА: Рудинський М. Я. Звіт... // № 1949/22; *Неприн В. И.* Отчет о работах Деснянской группы в 1965—1966 г. // № 1965—1966/3.

Література: Рудинський М. Я. Погорілівка // АП. — 1956. — С. 163—171; *Неприн В. И.* Неолит... — С. 94—97.

109. ПОГОРІЛІВКА — ВИРЧИЩЕ.

Колекція № 569.

с. Погорілівка, Кролевецький р-н, Сумська обл.

Басейн р. Десна.

Розкопки В. І. Непріної, 1964—1966 рр.

Пам'ятка культури ямково-гребінцевої кераміки.

Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з кременю.

НА: Неприна В. И. Отчет... 1965—1966 г. // № 1965—1966/3.

Література: Неприна В. И. Неолит... — С. 53—67.

110. ПОГОРІЛІВКА. Колекція № 574.

с. Погорілівка (ур. Бондаренкове), Кролевецький р-н, Сумська обл.

Басейн р. Десна.

Розкопки В. І. Непріної, 1964—1969 рр.
Пам'ятка культури ямково-гребінцевої кераміки та доби бронзи.

Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з кременю.

НА: *Неприна В. И.* Отчет о разведке по Десне и Сейму в 1969 г. // № 1969/35.

Література: *Неприна В. И.* Неолит... — С. 105, 106.

111. КОЗЛІВКА. Колекція № 267.

с. Козлівка, Путивльський р-н, Сумська обл.

Поселення доби неоліту, енеоліту.

Склад колекції: фрагменти посуду, вироби з кременю.

Розкопки Д. Я. Телегіна, 1953 р.

НА: *Телегин Д. Я.* Отчет о работе неолитического отряда Левобережно-Сейминской экспедиции 1953 г. // № 1953/8а.

Література: *Неприна В. И., Зализняк Л. Л., Кротова А. А.* Памятники... — С. 174.

112. ВОЛИНЦЕВЕ. Колекція № 282.

с. Волинцеве (ур. Городок), Путивльський р-н, Сумська обл.

р. Сейм.

Дослідження Д. Я. Телегіна, 1953 р.

Пам'ятка культури ямково-гребінцевої кераміки.

Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з каменю та кременю.

НА: *Телегин Д. Я.* Отчет... // № 1953/8а.

Література: *Телегин Д. Я.* Исследование неолитических памятников в окрестностях Путивля на р. Сейме // КСИА. — 1955. — Вып. 4. — С. 145, 146; *Неприна В. И.* Неолит... — С. 73—76; *Неприна В. И., Зализняк Л. Л., Кротова А. А.* Памятники... — С. 174.

113. ВОЛИНЦЕВЕ. Колекція № 287.

с. Волинцеве (ур. Радомське, Юр'єва Роща, Стан), Путивльський р-н, Сумська обл.

р. Сейм.

Дослідження Д. Я. Телегіна, 1953 р.

Пам'ятки доби неоліту, мар'янівської культури, доби пізньої бронзи.

Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з каменю та кременю.

НА: *Телегин Д. Я.* Отчет... // № 1953/8а.

Література: *Телегин Д. Я.* Исследование неолитических памятников в окрестностях Путивля

на р. Сейме // КСИА. — 1955. — Вып. 4. — С. 145, 146.

114. ГОРКИ. Колекція № 1101.

с. Горки, Путивльський р-н, Сумська обл.

р. Сейм.

Дослідження І. І. Артеменка, 1977, 1978 рр.

Поселення лисогубівської культури, могильник доби бронзи — ДРЗ, бабинська культура.

Склад колекції: фрагменти кераміки.

НА: *Артеменко И. И., Неприна В. И., Моргунов Ю. В., Загребельный А. Н.* Отчет о работе Среднеднепровской экспедиции в 1977 году // № 1977/11.

Література: *Неприна В. И., Зализняк Л. Л., Кротова А. А.* Памятники... — С. 174—176; *Телегин Д. Я., Титова Е. Н.* Поселения... — С. 99.

115. ЛИСОГУБІВКА. Колекція № 1106.

с. Лисогубівка, Конотопський р-н, Сумська обл.

Басейн р. Десна.

Дослідження В. І. Непріної, 1971 р.

Пам'ятка з матеріалами лисогубівської культури та культури ямково-гребінцевої кераміки.

Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з кременю.

НА: *Неприна В. И.* Отчет о раскопках Лисогубовского поселения и могильника в 1971 г. Работа Сейминского отряда // № 1971/7а.

Література: *Неприна В. И., Беляев А. С.* Поселение и могильник новой неолитической культуры на Северной Украине // СА. — 1974. — № 2. — С. 144—156; *Неприна В. И., Зализняк Л. Л., Кротова А. А.* Памятники... — С. 145—149; *Котова Н. С.* Неолитизация... — С. 17.

116. ГИРЛО ОСКОЛА 1, 2. Колекція № 206.

Ізюмський р-н, Харківська обл.

р. Оскол, басейн р. Сіверський Донець.

Розкопки Д. Я. Телегіна та С. І. Одинцової, 1950, 1951 рр.

Пам'ятка донецької культури дніпро-донецької спільності; матеріали доби бронзи, скіфської, черняхівської культур.

Склад колекції: фрагменти кераміки, знаряддя з кременю.

НА: *Левицкий И. Ф., Телегин Д. Я.* Раскопки многослойного поселения в Миньевском яру на Донце // № 1950/6.

Література: *Телегін Д. Я.* Раскопки неолитических стоянок в устье р. Оскола // МИА. — 1960. — № 79. — С. 179—187; *Телегін Д. Я., Титова Е. Н.* Поселения... — С. 105, 106.

117. СТУДЕНОК 5. Колекція № 207.

с. Студенок (ур. Високі Пісочки), Ізюмський р-н, Харківська обл.

р. Сіверський Донець.

Дослідження Д. Я. Телегіна, 1951, 1955 рр.

Пам'ятка дніпро-донецької, мар'янівської, катакомбної, зрубної культур.

Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з каменю та кременю.

НА: *Телегін Д. Я.* Отчет о разведках и раскопках в долине рр. Оскола и Сев. Донца в 1955 году // № 1955/3.

Література: *Телегін Д. Я.* Дослідження поселень епохи бронзи на Дінці // АП. — 1956. — Т. VI. — С. 75—84; *Телегін Д. Я.* Оскольська експедиція 1955—1956 рр. // КСИА. — 1959. — Вип. 8. — С. 72—79; *Телегін Д. Я.* Дніпро-донецька культура. — К., 1968. — С. 47—49; *Березанская С. С.* Северная Украина в эпоху бронзы. — К., 1982. — С. 397—403; *Телегін Д. Я., Титова Е. Н.* Поселения... — С. 105, 106.

118. БОНДАРИХА II. Колекція № 213.

с. Діброва, Ізюмський р-н, Харківська обл.

р. Сіверський Донець.

Дослідження Д. Я. Телегіна, 1951 р.

Шар з матеріалами дніпро-донецької культури, доби ранніх слов'ян, середньовіччя.

Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з кременю.

НА: *Телегін Д. Я.* Дослідження стоянок неоліту і епохи бронзи на середньому Дінці // № 1951/13.

Література: *Телегін Д. Я.* Неолітична стоянка в ур. Бондариха // Археологія. — 1954. — Т. IX. — С. 158—164; *Телегін Д. Я.* Дніпро-донецька культура... — С. 51—54.

119. НОВОДОНІВКА. Колекція № 466.

с. Новодонівка (ур. Лужки), Вовчанський р-н, Харківська обл.

р. Сіверський Донець.

Дослідження В. І. Непріної, 1960 р.

Пам'ятка доби неоліту, ДРЗ, ранніх слов'ян.

Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з

каменю та кременю.

НА: *Митрофанова В. И.* Отчет Кочетковской экспедиции 1960 г. Раскопки в с. Новодоновке Старо-Салтовского р-на Харьковской обл. // № 1960/5.

Література: *Непріна В. И.* Неолит... — С. 83—85.

120. КАЇРИ. Колекція № 290.

с. Каїри, Горностаївський р-н, Херсонська обл. р. Дніпро.

Випадкова знахідка у березі Каховського водосховища: посудина дніпро-донецької культури.

Склад колекції: посудина.

Література: *Телегін Д. Я.* Сліди епіпалеоліту та неоліту на нижньому Подніпров'і // АП. — 1961. — Т. X. — С. 195; *Телегін Д. Я.* Дніпро-донецька культура... — Рис. 26, 2; *Телегін Д. Я., Титова Е. Н.* Поселения... — С. 106.

121. БАЙБУЗИ 6. Колекція № 399.

с. Байбузи, Черкаський р-н, Черкаська обл. р. Вільшанка.

Дослідження Д. Я. Телегіна, 1958 р.

Поселення дніпро-донецької культури.

Склад колекції: фрагменти кераміки.

НА: *Телегін Д. Я., Драчук В. С.* Исследования неолитических стоянок на Черкащине // № 1958/1а.

Література: *Телегін Д. Я., Титова Е. Н.* Поселения... — С. 107.

122. БУЗЬКИ. Колекція № 401.

с. Бузьки, Іркліївський р-н, Черкаська обл.

Розкопки Д. Я. Телегіна, 1958 р.

Пам'ятка киево-черкаської, середньостогівської культур.

Склад колекції: вироби з каменю, кременю, кістки, фрагменти кераміки.

НА: *Телегін Д. Я., Драчук В. С.* Исследования... // № 1958/1а.

Література: *Телегін Д. Я.* Дніпро-донецька культура...; *Телегін Д. Я., Титова Е. Н.* Поселения... — С. 107; *Телегін Д. Я., Нечитайло А. Л., Потехина И. Д., Панченко Ю. В.* Зазн. праця. — С. 14; *Котова Н. С.* Неолитизация... — С. 16.

123. ПІЩИКИ. Колекція № 420.

с. Піщики (нині нема, ур. Ямище), Чорно-

баївський р-н, Черкаська обл.
Розкопки В. С. Драчука, 1958 р.
Пам'ятка киево-черкаської; трипільської культур, доби бронзи.
Склад колекції: вироби з каменю, кременю, кістки, фрагменти кераміки.
НА: *Телегин Д. Я., Драчук В. С.* Исследования... // № 1958/1а.
Література: *Телегин Д. Я., Титова Е. Н.* Поселения... — С. 110, 111.

124. ДОМАНТОВЕ. Колекція № 548.

с. Домантове (ур. Воронівка), Золотоніський р-н, Черкаська обл.
Розкопки Д. Я. Телегіна та В. О. Круца, 1963 р.
Пам'ятка киево-черкаської, середньодніпровської культур, софіївського типу.
Склад колекції: вироби з кременю, фрагменти кераміки.
Література: *Телегин Д. Я., Титова Е. Н.* Поселения... — С. 109.

125. КОРОБІВКА. Колекція № 1107.

с. Коробівка, Золотоніський р-н, Черкаська обл.
Розкопки Д. Я. Телегіна та С. О. Балакіна, 1989 р.
Пам'ятка киево-черкаської, трипільської, бабинської культур.
Склад колекції: вироби з кременю, фрагменти кераміки.
НА: *Телегин Д. Я., Константиnescу Л. Ф., Балакин С. А.* Отчет об археологических исследованиях в зоне размыва Кременчугского водохранилища в пределах Черкасской обл. в 1989 г. // № 1989/15б.
Література: *Телегин Д. Я., Титова Е. Н.* Поселения... — С. 109.

126. МНЬОВ — ЛІС¹. Колекція № 555.

с. Мньов (хут. Пустинка, ур. Ліс), Чернігівський р-н, Чернігівська обл.
р. Вирва, басейн р. Дніпро.
Дослідження В. І. Непріної, 1963, 1964 рр.
Пам'ятка доби неоліту, Трипілля С/І, С/ІІ, доби середньої бронзи.
Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з кременю.

НА: *Митрофанова В. И.* Отчет о раскопках поздненеолитического поселения возле хут. Пустынки Черниговской обл. и р-на // № 1963—1964/1.

Література: *Митрофанова В. И.* Поздненеолитическое поселение в ур. Лес близ с. Мнево на Черниговщине // Древности Белоруссии. — Минск, 1966. — С. 68—78; *Неприна В. И.* Неолит... — С. 107—110.

127. ПУСТИНКА 5. Колекція № 577.

с. Мньов (хут. Пустинка, ур. Ліс), Чернігівський р-н, Чернігівська обл.
р. Вирва, басейн р. Дніпро.
Дослідження Д. Я. Телегіна, 1965 р.
Пам'ятка доби неоліту.
Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з кременю.
НА: *Телегин Д. Я., Круц В. А.* Раскопки и разведки неолитических поселений в зоне Киевского водохранилища // № 1965/1.
Література: *Неприна В. И.* Неолит... — С. 107—110; *Неприна В. И., Зализняк Л. Л., Кротова А. А.* Памятники... — С. 116.

128. ЛЮБЕЧ. Колекція № 593.

с. Любеч (ур. Високе Поле), Чернігівський р-н, Чернігівська обл.
р. Десна.
Дослідження Д. Я. Телегіна та В. О. Круца, 1966 р.
Пам'ятка дніпро-донецької культури, Київської Русі. Могильник середньодніпровської культури.
Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з кременю.
НА: *Телегин Д. Я., Круц В. А.* Отчет о работе Киевской экспедиции в 1966 году // № 1966/1.
Література: *Телегин Д. Я., Титова Е. Н.* Поселения... — С. 115.

129. МАКСАКИ. Колекція № 718.

с. Максаки, Менський р-н, Чернігівська обл.
р. Десна.
Дослідження В. І. Непріної, 1970 р.
Пам'ятка пізнього неоліту, середньодніпровської, тшинецької культур, слов'янське поселення.
Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з каменю, кістки та бронзи.
НА: *Неприна В. И.* Отчет о раскопках древнего поселения в с. Максаки Менского р-на Чер-

¹ «Мньов — Ліс» та «Пустинка 5» єдина пам'ятка під різними назвами, даними авторами досліджень.

ниговської обл. на правому березі р. Десни // № 1970/1.

Література: *Непріна В. І.* Максаківське багатощарове поселення на Чернігівщині // Археологія. — 1974. — Вип. 14. — С. 49—52; *Непріна В. І., Зализняк Л. Л., Кротова А. А.* Памятники... — С. 163; *Телегин Д. Я., Титова Е. Н.* Поселения... — С. 115.

130. ГРИШІВКА. Колекція № 736.

с. Гришівка, Борзнянський р-н, Чернігівська обл. Басейн р. Десна.

Дослідження С. С. Березанської, 1969—1971 рр.

Пам'ятка доби неоліту (у т. ч. лисогубівської культури), трипільської, тшинецької культур.

Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з каменю та кременю.

НА: *Березанская С. С.* Отчет о раскопках 1969 г. в с. Гришевка Борзнянского р-на, Черниговской обл. // № 1969/12.

Література: *Березанская С. С.* Неолитическая стоянка у с. Гришевки на Средней Десне // СА. — 1975. — № 2. — С. 148—168; *Непріна В. І.* Неолит... — С. 67—73; *Котова Н. С.* Неолитизация... — С. 17.

МАТЕРІАЛИ РОЗВІДОК

131. САВРАНЬ. Колекція № 90.

м. Саврань, Одеська обл.

Правий берег р. Південний Буг.

Розвідки В. М. Даниленка та М. Л. Макаревича, 1948 р.

Склад колекції: окремі вироби з кременю, каменю доби неоліту та бронзи.

132. Колекція № 177.

сс. Олексіївка, Горки, Дорошівка, Мар'янівка, Нова Слобідка, Скуносове, Тіткине, Шевченкове, Путивльський р-н, Сумська обл.

р. Сейм.

Розвідки Н. П. Амбургер, 1950 р.

Пам'ятки доби неоліту, мар'янівської культури, ДРЗ.

Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з кременю.

НА: *Амбургер Н. П.* Отчет об археологической разведке в Путивльском районе Сумской области в 1950 г. // № 1950/2в.

Література: *Амбургер Н. П.* Нові дані про пам'ятки епохи неоліту та бронзи на Сеймі //

АП. — 1956. — Т. VI. — С. 197—200; *Непріна В. І., Зализняк Л. Л., Кротова А. А.* Памятники... — С. 173, 174.

133. Колекція № 488.

Лівий берег р. Десни між с. Погорілівка Кролевецького р-ну Сумської обл. та с. Мезин Коропського р-ну Чернігівської обл.

Розвідка В. І. Непріної, 1961 р.

Пам'ятки доби неоліту, бронзового віку.

Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з кременю.

НА: *Митрофанова В. І.* Отчет о разведке по левому берегу р. Десны от с. Мезина до с. Погореловки палеолитической экспедиции Института археологии АН УССР 1961 г. // № 1961/8а.

Література: *Непріна В. І.* Неолит... — С. 53—67, 90—94; *Непріна В. І., Зализняк Л. Л., Кротова А. А.* Памятники... — С. 157.

ЕНЕОЛІТ КРИМУ, НИЖНЬОГО ПОДНІПРОВ'Я ТА ПРИАЗОВ'Я

134. БАХЧІ-ЕЛІ. Колекція № 608.

с-ще Давидове, Сімферопольський р-н, АРК.

Розкопки Ю. Г. Колосова, 1965—1969 рр.

Пам'ятка доби енеоліту.

Склад колекції: вироби з кременю.

НА: *Колосов Ю. Г.* Исследование памятников эпохи энеолита на южном берегу Крыма в 1967 г. // № 1965—1969/21.

135. ЧОКРАК. Колекція № 626.

Сімферопольський р-н, АРК.

Дослідження Ю. Г. Колосова, 1969 р.

Пам'ятка доби енеоліту.

Склад колекції: вироби з кременю.

НА: *Колосов Ю. Г.* Звіт про розвідку Кримського палеолітичного загону в 1969 р. // № 1969/14.

136. РОЗДОЛЬНЕ. Колекція № 873.

с. Роздольне, Старобешівський р-н, Донецька обл.

Дослідження О. Г. Шапошникової, 1975 р.

Пам'ятка доби неоліту, енеоліту, репінської, катакомбної, зрубної, салтівської культур.

Склад колекції: фрагменти кераміки, посуд, вироби з кременю (рис. 31).

НА: *Шапошникова О. Г., Фоменко В. М., Бапушкин А. М., Гребенников Ю. С.* Отчет о работе Ингульской экспедиции за 1975 г. // № 1975/3.

Рис. 31. Роздольне. Колекція № 873. 1 — гощик, 2—3 — свердла, 4—8 — скребачки. Дослідження О. Г. Шапошникової.

Література: Шапошникова О. Г. Багатошарове поселення поблизу с. Роздольне на р. Кальміус // Археологія. — 1970. — Т. XXIII. — С. 142—151; Спіцина Л. А. Поселення репінської культури на сході України // Археологія. — 1999. — № 1. — С. 60—64; Телегін Д. Я., Нечитайло А. Л., Потехина І. Д., Панченко Ю. В. Зазн. праця. — С. 25; Котова Н. С. Ранній енеолит... — С. 35, 36.

137. ЧАПЛІ. Колекція № 183.

м. Дніпропетровськ.
р. Дніпро.

Дослідження А. В. Добровольського, 1953 р.

Поселення та могильник доби енеоліту

Склад колекції: вироби з кременю.

Частина колекції експонується в АМ ІА НАНУ.

НА: Добровольський А. В. Звіт про розкопки могильника у Чаплях 1950 р. // № 1950/3а.

Література: Добровольський А. В. Могильник в с. Чаплі // Археологія. — К., 1954. — Т. IX. — С. 106—118; Телегін Д. Я., Нечитайло А. Л., Потехина І. Д., Панченко Ю. В. Среднеостоговская и новоданиловская культуры энеолита Азово-Черноморского региона. — Луганск, 2001. — С. 68; Котова Н. С. Ранний энеолит... — С. 57—59.

138. ВИНОГРАДНИЙ ОСТРІВ. Колекція № 2.

Дніпропетровська обл.
р. Дніпро.

Дослідження А. В. Добровольського, 1929, 1930 рр.

Стоянка середньостоговської культури, матеріали доби бронзи.

Склад колекції: фрагменти кераміки.

Література: Шарафутдінова І. Н. Степное Поднепровье в эпоху поздней бронзы. — К., 1982; Телегін Д. Я., Нечитайло А. Л., Потехина І. Д., Панченко Ю. В. Зазн. праця. — С. 21; Котова Н. С. Ранний энеолит... — С. 31, 32.

139—140. СТРІЛЬЧА СКЕЛЯ.

с. Волоське, Дніпропетровський р-н, Дніпропетровська обл.

р. Дніпро.

139. Колекція № 45.

Дослідження А. В. Добровольського та В. М. Даниленка, 1946 р.

Пам'ятка сурської, середньостоговської, ямної, катакомбної, зрубної, білогрудівської культур, Київської Русі.

Склад колекції: фрагменти кераміки (рис. 32), вироби з каменю та кременю².

НА: Даниленко В. Н. «Стрільча Скеля» раскопки 1946 г. // № 1946/6а.

Література: Даниленко В. М. Сурсько-дніпровська культура // Археологія УРСР. — К., 1971. — Т. I. — С. 104—112; Телегін Д. Я. Середньостоговська культура епохи міді. — К., 1973. — 181 с.; Даниленко В. Н. Энеолит Украины. — К., 1974. — С. 175; Рассмакин Ю. Я., Якубенко О. О., Сорокі-

² Частина матеріалів зберігається у НМІУ, у т. ч. під назвою «Кічкас».

Рис. 32. Фрагменти «імпоротної» трипільської кераміки. Стрильча Скеля. Колекція № 45. Дослідження А. В. Добровольського.

на С. А. Скельна стоянка доби енеоліту «Кічкас—П» (Середній Стіг П): сучасний стан вивчення колекції (До 80-річчя дослідження пам'ятки) // Археологічні пам'ятки Хортиці та їх музеєфікація. — Запоріжжя, 2006. — Вип. I. — С. 43—89.

140. Колекція № 1108.

Дослідження Д. Я. Телегіна, 1985, 1986 рр.
Пам'ятка сурської, середньостогівської культури; поховання доби бронзи.

Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з кременю.

НА: Телегін Д. Я., Нужный Д. Ю., Чабай В. П. Отчет Первобытной экспедиции о работах на поселении у хут. Романов и разведках на Айдаре и Днепровском Надпорожье // № 1985/15; Телегін Д. Я., Зализняк Л. Л., Нужный Д. Ю. Отчет... // № 1986/29.

Література: Телегін Д. Я., Константиnescу Л. Ф. Многослойное поселение на Стрильчей Скеле // СА. — 1992. — № 1; Телегін Д. Я., Нечитайло А. Л., Потехина И. Д., Панченко Ю. В. Зазн. праця. — С. 22, 23; Котова Н. С. Неолитизация... — С. 14; Котова Н. С. Ранний энеолит... — С. 27—31.

141. ЧЕРНЕТЧИНА. Колекція № 1003.

с. Чернетчина, Магдалинівський р-н, Дніпропетровська обл.
р. Оріль.

Дослідження Д. Я. Телегіна, 1974 р.
Поселення з матеріалами середньостогівської, ямної, катакомбної культур.

Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з кременю.

НА: Телегін Д. Я. и др. Отчет... // № 1974/1.

Література: Телегін Д. Я. Археологические памятники... — С. 19—28.

142. ДЕРЕЇВКА. Колекція № 451.

с. Деревівка, Онуфріївський р-н, Кіровоградська обл.

Розкопки Д. Я. Телегіна, 1960—1967 рр.

Поселення та ґрунтовий могильник середньостогівської культури, могильник маріупольського типу; окремі матеріали ДРЗ.

Склад колекції: фрагменти кераміки, посуд (рис. 33), знаряддя праці, пластика, прикраси.

НА: Телегін Д. Я. Исследования памятников эпохи неолита и медного века у с. Деревки в 1960—1961 гг. // № 1961/4а; Телегін Д. Я. Деревівське поселення і могильник епохи міді — звіт за розкопки 1964—1967 рр. // № 1964—1967/4а.

Література: Телегін Д. Я. Середньо-стогівська культура...; Телегін Д. Я. Неолитические могильники... — С. 83—87; Телегін Д. Я., Нечитайло А. Л., Потехина И. Д., Панченко Ю. В. Зазн. праця. — С. 16.

143. НОВОРОЗАНІВКА. Колекції № 874.

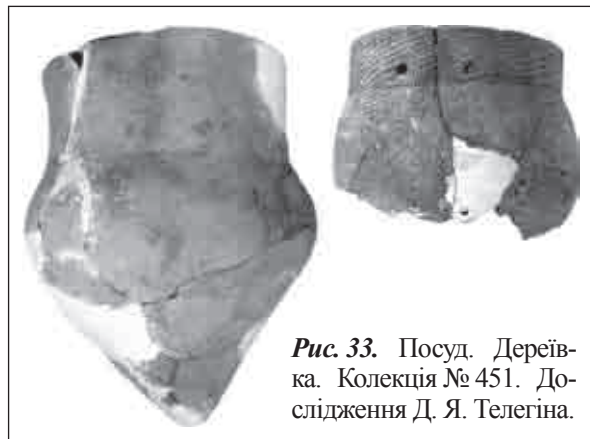
с. Новорозанівка, Новобузький р-н, Миколаївська обл.

р. Інгул.

Дослідження О. Г. Шапошникової та В. І. Непріної, 1967 р.

Пам'ятка буго-дністровської, трипільської, середньостогівської, рогачикської, бабинської культур.

Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з кістки, каменю та кременю.

Рис. 33. Посуд. Деревівка. Колекція № 451. Дослідження Д. Я. Телегіна.

Колекції первісної доби

НА: Шапошникова О. Г., Станко В. Н., Неприна В. И. Отчет о работе Ингульской экспедиции ИА АН УССР за 1967 год // № 1967/33.

Література: Шапошникова О. Г., Станко В. Н. Некоторые итоги работ Ингульской экспедиции в 1967 г. // КСИА. — 1971. — № 127. — С. 50—53; Шапошникова О. Г., Неприна В. И. Новорозановское многослойное поселение // Древности Поингуля. — К., 1977. — С. 52—66; Товкайло М. Т. Неоліт... — С. 67, 68; Телегин Д. Я., Нечитайло А. Л., Потехина И. Д., Панченко Ю. В. Зазн. праця. — С. 12; Спицина Л. А. Рогачицька культура // Збірка на пошану С. С. Березанської. — К., 2005. — С. 129—140.

144. НОВОРОЗАНІВКА. Колекції № 1013.

с. Новорозанівка, Новобузький р-н, Миколаївська обл.

р. Інгул.

Дослідження І. М. Шарафутдінової, 1967 р. Пам'ятка буго-дністровської, трипільської, середньостогівської, сабатинівської культур.

Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з кістки, каменю та кременю.

НА: Шапошникова О. Г. и др. Отчет... // № 1967/33.

Література: Шапошникова О. Г., Шарафутдінова И. Н. Новорозановское многослойное поселение // Древности Поингуля. — К., 1977. — С. 52—65; Товкайло М. Т. Неоліт... — С. 67, 68; Телегин Д. Я., Нечитайло А. Л., Потехина И. Д., Панченко Ю. В. Зазн. праця. — С. 12.

145. ТАШЛИК ІІ. Колекція № 992.

сmt. Костянтинівка, Арбузинський р-н, Миколаївська обл.

Правий берег р. Ташлик, басейн р. Південний Буг.

Розкопки О. Г. Шапошникової, 1979, 1980 рр. Пам'ятка буго-дністровської, середньостогівської, трипільської (етапів С/І, С/ІІ) та ранньоямної культур.

Склад колекції: фрагменти кераміки, знаряддя праці.

НА: Шапошникова О. Г. Отчет Ингульской (Николаевской) экспедиции за 1979 г. // № 1979/6; Шапошникова О. Г., Балушкин А. М., Гребеников Ю. С., Довженко Н. Д., Елисеев В. Ф., Ключищев В. М., Ребедайло П. Г. Отчет о работе Николаевской (Ингульской) экспедиции

за 1980 г. // № 1980/6.

Література: Товкайло М. Т. Неоліт... — С. 69, 90.

146. ТАШЛИК ІІІ. Колекція № 992.

сmt. Костянтинівка, Арбузинський р-н, Миколаївська обл.

Лівий берег р. Ташлик, басейн р. Південний Буг.

Розкопки О. Г. Шапошникової, 1979 р.

Пам'ятка буго-дністровської, середньостогівської, трипільської (етапів С/І, С/ІІ) та ранньоямної культур.

Склад колекції: фрагменти кераміки, знаряддя праці.

НА: Шапошникова О. Г. Отчет... // № 1979/6.

Література: Товкайло М. Т. Неоліт... — С. 69, 90.

147. ОЛЕКСАНДРІЯ. Колекція № 357.

хут. Олександрія, Куп'янський р-н, Харківська обл.

р. Оскол.

Дослідження Д. Я. Телегіна, 1957 р.

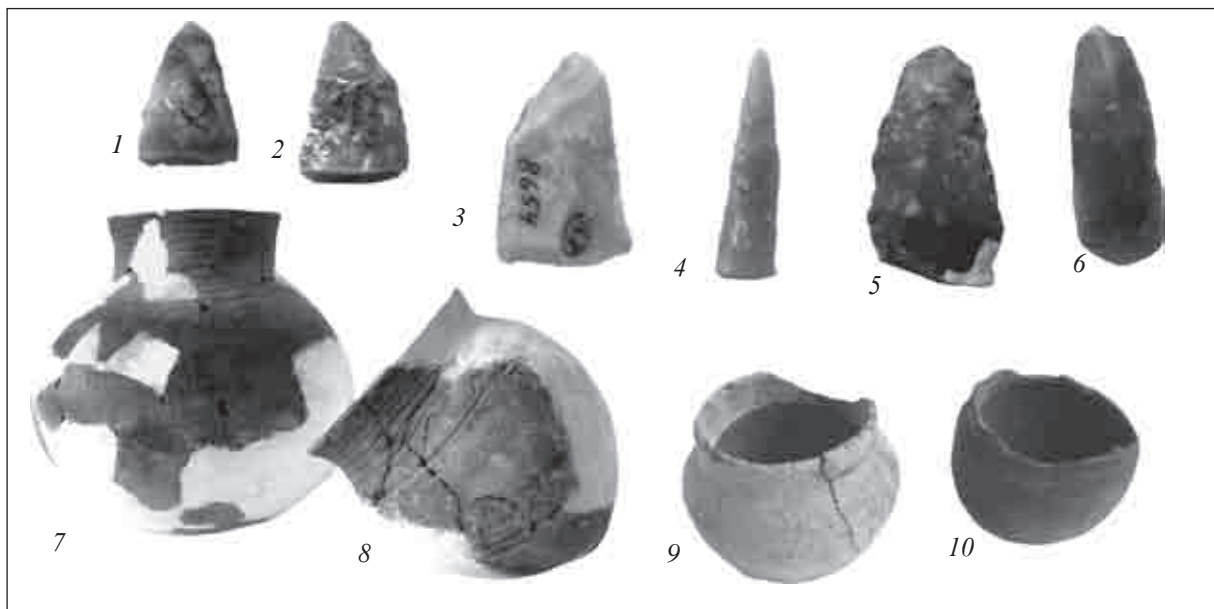
Поселення та могильник середньостогівської культури, поховання маріупольського типу; знахідки дніпро-донецької, репінської, ямної, бабинської салтівської культур, доби пізньої бронзи.

Склад колекції: фрагменти кераміки, посуд (рис. 34; 91, 7), вироби з кістки, каменю та кременю (рис. 34).

НА: Телегин Д. Я. Исследование поселения и могильника энеолитического времени около хут. Александрии на р. Осколе. Отчет о работе

Рис. 34. Олександрія. Колекція № 357. Дослідження Д. Я. Телегіна. 1 — гощик, 2 — вироби з кременю.

Рис. 35. Михайлівка. Колекція № 231. Дослідження О. Г. Шапошнікової, О. Ф. Лагодовської, М. Л. Макаревича. 1—6 — вироби з кременю, 7—10 — посуд.

неолітичного отряда Оскольской экспедиции на р. Осколе 1956—1957 г. // № 1957/4.

Література: *Телегін Д. Я.* Энеолитическое поселение и могильник у хут. Александрия // КСИА. — 1960. — Вып. 9. — С. 10—20; *Телегін Д. Я.* Середньо-стогівська культура...; *Телегін Д. Я.* Неолитические могильники... — С. 87, 88; *Спіцина Л. А.* Поселення... — С. 60—64; *Телегін Д. Я., Нечитайло А. Л., Потехина И. Д., Панченко Ю. В.* Зазн. праця. — С. 26; *Котова Н. С.* Ранний энеолит... — С. 38, 39.

148. МИХАЙЛІВКА I, II. Колекція № 231.

с. Михайлівка, Нововоронцовський р-н, Херсонська обл.

р. Дніпро.

Дослідження О. Г. Шапошнікової, О. Ф. Лагодовської та М. Л. Макаревича, 1952—1962 рр. Пам'ятка доби енеоліту, рогацької, репінської, ямної, катакомбної культур, поховання доби бронзи, могильник черняхівської культури.

Склад колекції: фрагменти кераміки, посуд, вироби та каменю та кременю, кружальний посуд монета (рис. 35).

НА: *Лагодовская Е. Ф.* Отчет о раскопках Михайловского поселения Никопольско-Гавриловской экспедиции в 1952—1953 гг. // № 1952—1953/1; *Макаревич М. Л.* Отчет о ра-

боте на Михайловском раннебронзовом поселении в 1953 г. // № 1953/16; *Шапошникова О. Г.* Отчет о раскопках второго Михайловского поселения в 1954 г. // № 1954/1в; *Шапошникова О. Г.* Отчет о раскопках на Михайловском поселении в 1955 г. // № 1955/1в.

Література: *Лагодовська О. Ф., Шапошникова О. Г., Макаревич М. Л.* Михайлівське поселення. — К., 1962. — 245 с.; *Спіцина Л. А.* Поселення... — С. 60—64; *Коробкова Г. Ф., Шапошникова О. Г.* Поселение Михайловка — эталонный памятник древнейшей культуры. — СПб, 2005. — 316 с.; *Спіцина Л. А.* Рогацька культура... — С. 129—140.

149. НИЖНІЙ РОГАЧИК.

Колекція № 1009.

с. Нижній Рогачик, Верхньорогацький р-н, Херсонська обл.

Лівий берег р. Дніпро.

Дослідження О. Г. Шапошнікової, 1963 р.

Пам'ятка рогацької культури.

Склад колекції: фрагменти кераміки.

НА: *Шапошникова О. Г.* Звіт про розвідкові роботи вздовж берегів Каховського моря в 1963 році // № 1963/13.

Література: *Спіцина Л. А.* Рогацька культура... — С. 129—140.

150. МОЛЮХІВ БУГОР. Колекція № 320.

с. Новоселиця, Чигиринський р-н, Черкаська обл.

Розкопки В. М. Даниленка, 1956 р.

Поселення киево-черкаської та середньостогівської культур.

Склад колекції: фрагменти кераміки, окремі вироби з кременю, кістки.

НА: Даниленко В. Н. Отчет об археологических исследованиях первобытного отряда Кременчугской экспедиции // № 1956/1а.

Література: Даниленко В. Н. Археологические исследования 1956 г. в Чигиринском р-не // КСИА. — 1959. — Вып. 8. — С. 13, 21; Даниленко В. Н. Энеолит Украины... — С. 75; Телегин Д. Я., Нечитайло А. Л., Потехина И. Д., Панченко Ю. В. Зазн. праця. — С. 12.

ТРИПІЛЬСЬКА КУЛЬТУРА.

Трипілля А

151. БЕРНАШІВКА.

Колекції № 765, 848, 919.

с. Бернашівка, Могилів-Подільський р-н, Вінницька обл.

р. Дністер.

Дослідження В. Г. Збеневича, 1972—1975 рр.

Поселення етапу Трипілля А.

Склад колекції: фрагменти кераміки, реставровані посудини, вироби з каменю, кременю, кістки, рогу (рис. 58, 3), статуетки (рис. 36, 1—2).

НА: Збеневич В. Г. Отчет о раскопках в с. Бернашевка Могилев-Подольского р-на Винницкой обл. в 1972 г. // № 1972/7; Збеневич В. Г. Отчет о работе на раннетрипольском поселении Бернашевка Могилев-Подольского р-на Винницкой обл. в 1973 г. // № 1973/5г; Збеневич В. Г. Отчет о раскопках в с. Бернашевка Могилев-Подольского р-на Винницкой обл. в 1974 г. // № 1974/3.

Література: Збеневич В. Г. Раннетрипольское поселение Бернашевка на Днестре. — К., 1980.

152. ОКОПИ. Колекція № 1047.

с. Окопи, Борщівській р-н, Тернопільська обл. р. Дністер.

Дослідження В. Г. Збеневича, 1978—1980 рр.

Поселення етапу Трипілля А.

Склад колекції: фрагменти кераміки, реставровані посудини, вироби з каменю (рис. 58, 2), кременю, кістки, статуетки.

НА: Збеневич В. Г. Отчет о работе Раннетрипольского отряда Трипольской Днестровской экспедиции в 1978 г. // № 1978/30ж; Збеневич В. Г. Отчет о работе Раннетрипольского отряда Трипольской Днестровской экспедиции в 1979 г. // № 1979/27; Збеневич В. Г. Отчет о работе Раннетрипольского отряда Трипольской Днестровской экспедиции в 1980 г. // № 1980/22.

Література: Збеневич В. Г. Ранний этап трипольской культуры на территории Украины. — К., 1989. — С. 207; Бурдо Н. Б. Окопи // ЕТЦ. — К., 2004. — Т. 2. — С. 383—386.

153. БАБШИН. Колекція № 1047.

с. Бабшин, Кам'янець-Подільський р-н, Хмельницька обл.

р. Дністер.

Дослідження В. Г. Збеневича, 1978, 1980 рр.

Поселення етапу Трипілля А.

Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з каменю та кременю.

НА: Збеневич В. Г. Отчет... // № 1978/30ж; Збеневич В. Г. Отчет... // № 1980/22.

Література: Збеневич В. Г. Ранний этап... — С. 201; Бурдо Н. Б. Бабшин // ЕТЦ. — К., 2004. — Т. 2. — С. 32, 33.

154. БЕРНОВЕ-МАЛИНКИ.

Колекція № 1047.

с. Бернове, Кельменецький р-н, Чернівецька обл.

р. Дністер.

Дослідження В. Г. Збеневича, 1978 р.

Поселення етапу Трипілля А.

Склад колекції: фрагменти посуду, вироби з кременю та каменю.

НА: Збеневич В. Г. Отчет... // № 1978/30ж.

Література: Збеневич В. Г. Ранний этап... — С. 203; Бурдо Н. Б. Бернове-Малинки // ЕТЦ. — К., 2004. — Т. 2. — С. 44.

155. ВОРОНОВИЦЯ. Колекція № 1047.

с. Вороновиця, Кельменецький р-н, Чернівецька обл.

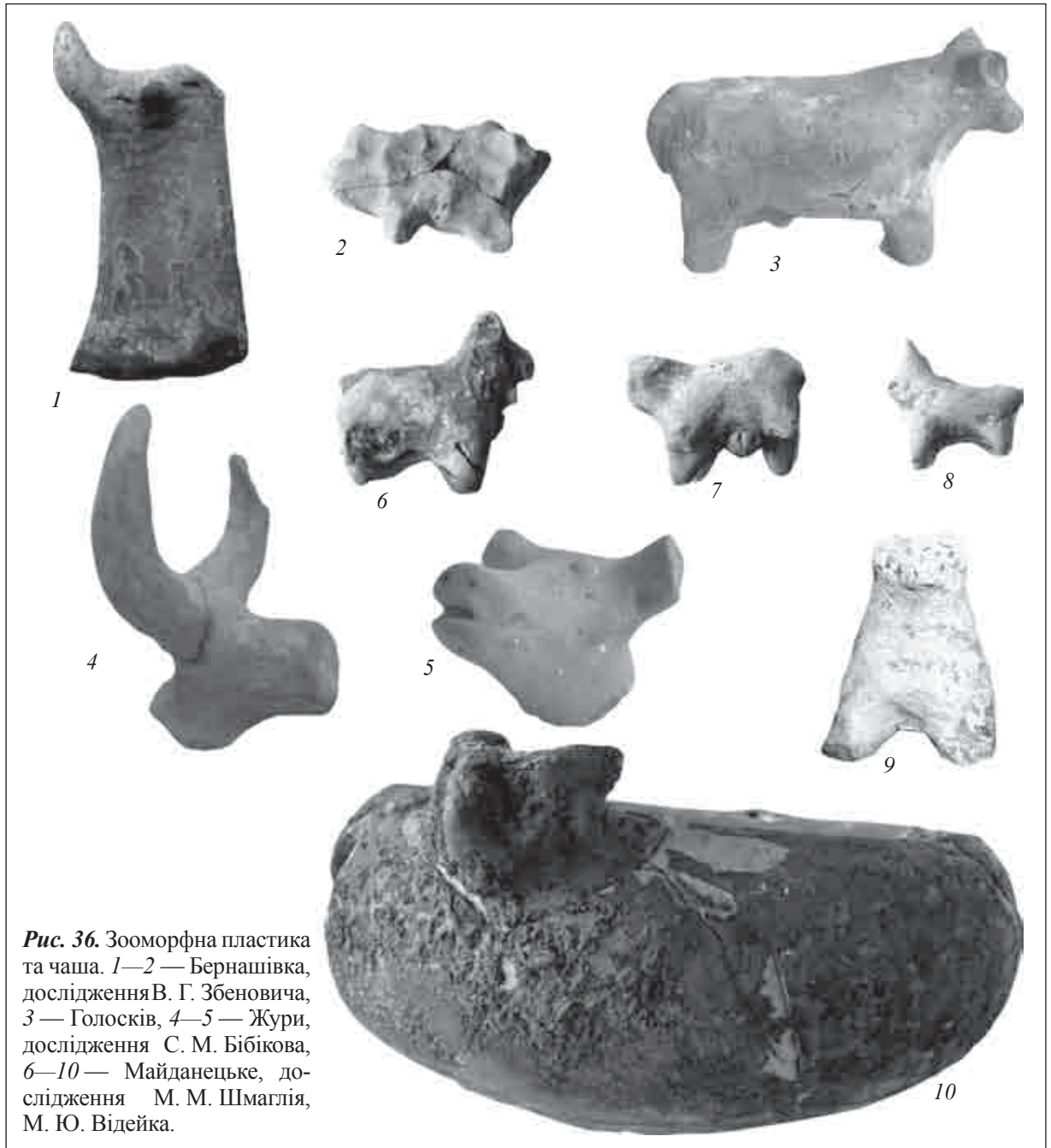
р. Дністер.

Дослідження В. Г. Збеневича, 1978, 1980 рр.

Поселення етапу Трипілля А.

Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з каменю та кременю.

НА: Збеневич В. Г. Отчет... // № 1978/30ж; Збеневич В. Г. Отчет... // № 1980/22.

Рис. 36. Зооморфна пластика та чаша. 1—2 — Бернашівка, дослідження В. Г. Збеневича, 3 — Голосків, 4—5 — Жури, дослідження С. М. Бібікова, 6—10 — Майданецьке, дослідження М. М. Шмаглія, М. Ю. Відейка.

Література: Збеневич В. Г. Ранний этап... — С. 204; Бурдо Н. Б. Вороновиця // ЕТЦ. — К., 2004. — Т. 2. — С. 108, 109.

156. КОРМАНЬ. Колекція № 1047.

с. Кормань, Сокирянський р-н, Чернівецька обл.
р. Дністер.

Дослідження В. Г. Збеневича, 1978 р.

Поселення етапу Трипілля А.

Склад колекції: фрагменти посуду, вироби з каменю, кременю, статуетка (рис. 37).

НА: Збеневич В. Г. Отчет... // № 1978/30ж.

Література: Збеневич В. Г. Ранний этап... — С. 204; Бурдо Н. Б. Кормань // ЕТЦ. — К., 2004. — Т. 2. — С. 247—249.

157. ЛУКА-ВРУБЛІВЕЦЬКА.

Колекція № 28.

с. Лука-Врубловецька (тепер немає), Кам'янець-Подільський р-н, Хмельницька обл.

р. Дністер.

Дослідження С. М. Бібікова, 1945—1947, 1949 рр.

Поселення етапу Трипілля А. Знахідки кременевих виробів доби пізнього палеоліту біля села.

Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з каменю, кременю, фрагменти статуеток³.

НА: *Бибиков С. Н.* Полевые археологические работы на Среднем Днестре в 1945 г. // № 1945/3.

Література: *Бибиков С. Н.* Раннетрипольское поселение...; *Бурдо Н. Б.* Лука-Врублівецька // ЕТЦ. — К., 2004. — Т. 2. — С. 301—303.

158. ЛУКА-ВРУБЛІВЕЦЬКА.

Колекція № 145.

с. Лука-Врубловецька (тепер немає), Кам'янець-Подільський р-н, Хмельницька обл.

р. Дністер.

Дослідження І. Г. Шовкопляса, 1949 р.

Поселення етапу Трипілля А.

Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з каменю, кременю, фрагменти статуеток.

Література: *Бибиков С. Н.* Раннетрипольское поселение...; *Бурдо Н. Б.* Лука-Врублівецька // ЕТЦ. — К., 2004. — Т. 2. — С. 301—303.

159. ОЛЕКСАНДРІВКА,

СЛОБІДКА-ЗАХІДНА. Колекція № 1282.

с. Тимкове (ур. Олександрівка) залізнична станція Слобідка, Кодимський р-н, Одеська обл.

Дослідження Н. Б. Бурдо (Зіньковської), 1979, 1981 рр.

Поселення Трипілля А.

Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з каменю, предмети пластики.

НА: *Зиньковская Н. Б.* Отчет о работе Трипольского отряда Причерноморской экспедиции ОАМ АН УССР в 1979 г. // № 1979/56.

160. ГАЙВОРОН. Колекція № 463.

м. Гайворон, Кіровоградська обл.

р. Південний Буг.

Дослідження М. Л. Макаревича, 1960—1961 рр.

Рис. 37. Антропоморфна статуетка. Кормань. Колекція № 1047. Дослідження В. Г. Збеновича.

Поселення етапу Трипілля А.

Склад колекції: фрагменти кераміки, знаряддя праці з кременю та каменю, фрагменти статуеток.

НА: *Даниленко В. Н.* Отчет... // № 1959—1961/7.

Література: *Збенович В. Г.* Ранний этап... — С. 209; *Бурдо Н. Б.* Гайворон // ЕТЦ. — К., 2004. — Т. 2. — С. 112, 113.

161. ДАНИЛОВА БАЛКА. Колекція № 127.

с. Данилова Балка, Ульяновський р-н, Кіровоградська обл.

Дослідження Е. О. Симоновича, 1949 р.

Поселення етапу Трипілля А.

Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з кременю.

НА: *Сымонович Э. А.* Раскопки могильника и поселения первых веков н. э. в с. Данилова Балка // № 1949/256.

Література: *Сыманович Э. А.* Раннетрипольское поселение Данилова Балка // КСИ-ИМК. — 1951. — Вып. 39. — С. 104—109; *Симонович Е. О.* Раннотрипольское поселение в с. Данилова Балка на Кіровоградщині // Археология. — 1987. — Вып. 60. — С. 92—94; *Бурдо Н. Б.* Данилова Балка // ЕТЦ. — К., 2004. — Т. 2. — С. 142, 143.

162. САБАТИНІВКА П. Колекція № 76.

с. Сабатинівка, Ульяновський р-н, Кіровоградська обл.

р. Південний Буг.

Дослідження В. М. Даниленка та М. Л. Мака-

³ Частина матеріалів зберігається в Музеї археології та етнографії (Кунсткамера) у м. Санкт-Петербург, РФ.

Рис. 38. Фрагмент антропоморфної статуетки. Могильна III. Колекція № 1275. Дослідження М. Ю. Відейка.

ревича, 1948, 1949 рр.

Поселення етапу Трипілля А.

Склад колекції: фрагменти кераміки, реставровані посудини, вироби з кременю та каменю, статуетки.

НА: *Макаревич М. Л.* Отчет о работе Средне-Бугской экспедиции 1947—1948 гг. (Сабаatinовка II и Греновка) // № 1948/16; *Даниленко В. Н.* Отчет... // № 1949/25.

Література: *Макаревич М. Л.* Середньобузька експедиція по дослідженню пам'яток трипільської культури // АП. — 1952. — Т. IV. — С. 89—95; *Даниленко В. М., Макаревич М. Л.* Дослідження на II Сабатинівському ранньотрипільському поселенні в 1949 р. // АП. — 1956. — Т. VI. — С. 134—144; *Бурдо Н. Б.* Сабатинівка II // ЕТЦ. — К., 2004. — Т. 2. — С. 458—461.

163. МОГИЛЬНЕ III, IV. Колекція № 1275.

с. Могильне, Гайворонський р-н, Кіровоградська обл.

р. Південний Буг.

Розвідка М. Ю. Відейка, 1987 р.

Поселення етапу Трипілля А.

Склад колекції: фрагменти кераміки, статуеток (рис. 38), знаряддя праці з кременю.

Література: *Збенович В. Г.* Ранній етап... — С. 210; *Бурдо Н. Б.* Могильна // ЕТЦ. — К., 2004. — Т. 2. — С. 339, 340.

164. ГРЕНІВКА. Колекція № 74.

с. Луполове, Ульяновський р-н, Кіровоградська обл.

р. Південний Буг.

Дослідження М. Л. Макаревича, 1948 р.

Поселення етапу Трипілля А.

Склад колекції: фрагменти кераміки, реставровані посудини (рис. 39), вироби з каменю та кременю, фрагмент статуетки.

НА: *Макаревич М. Л.* Отчет... // № 1948/16.

Література: *Макаревич М. Л.* Середньобузька експедиція по дослідженню пам'яток трипільської культури // АП. — 1952. — Т. IV. — С. 89—95;

Бурдо Н. Б. Гренівка // ЕТЦ. — К., 2004. — Т. 2. — С. 136, 137.

165. ГРЕБЕНЮКІВ ЯР. Колекція № 1274.

Гальнівський р-н, Черкаська обл.

Басейн р. Гірський Тікич.

Дослідження М. М. Шмаглія та Н. Б. Бурдо, 1987, 1989 рр.

Поселення етапу Трипілля А.

Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з каменю, кременю, фрагмент статуетки.

Рис. 39. Горщики та покришка. Гренівка. Колекція № 74. Дослідження М. Л. Макаревича.

Рис. 40. Орнаментована кераміка. Жури. Колекція № 308. Дослідження С. М. Бібікова.

Частина матеріалів зберігається у Тальнівському музеї хліборобства, Черкаському обласному краєзнавчому музеї.

НА: Шмаглий Н. М., Бурдо Н. Б. Отчет о работе Майданецкого отряда Трипольской экспедиции на раннетрипольском поселении Гребенюков Яр в 1989 г. // № 1989/17а1.

Література: Шмаглий Н. М., Видейко М. Ю. Раннетрипольское поселение Гребенюков Ярус. Майданецкое // Новые исследования по археологии Северного Причерноморья. — К., 1987. — С. 87—99; Бурдо Н. Б. Раннетрипольское поселение Гребенюков Яр // Раннеземледельческие поселения-гиганты трипольской культуры на Украине: Тезисы докладов 1-го полевого семинара ИА АН УССР. — Тальянки; Веселый Кут; Майданецкое, 1990. — С. 195—199; Бурдо Н. Б. Гребенюков Яр // ЕТЦ. — К., 2004. — Т. 2. — С. 133—135.

Трипілля В/І

166. ЖУРИ. Колекція № 308.

с. Жури, Рибницький р-н, Республіка Молдова. р. Дністер.

Дослідження С. М. Бібікова, 1952 р.

Поселення етапу Трипілля В/І.

Склад колекції: фрагменти кераміки, реставровані посудини (рис. 40), зооморфних та антропоморфних статуеток (рис. 36, 4—5).

Частина матеріалів зберігається у м. Санкт-Петербург, РФ.

Література: Бибилов С. Н. Археологические раскопки у селений Попенки и Жури на Днестре // КСИИМК. — 1954. — Вып. 56. — С. 104—110; Рижов С. М., Шумова В. О. Поселения Жури і його місце серед пам'яток розвинутого етапу трипільської культури Середнього Подністров'я // Археологія. — 1999. — № 3. — С. 41—55; Бурдо Н. Б. Жури // ЕТЦ. — К., 2004. — Т. 2. — С. 171, 172.

167. ГРИНЧУК. Колекції № 820, 924.

с. Гринчук, Кам'янець-Подільський р-н, Хмельницька обл.

р. Дністер.

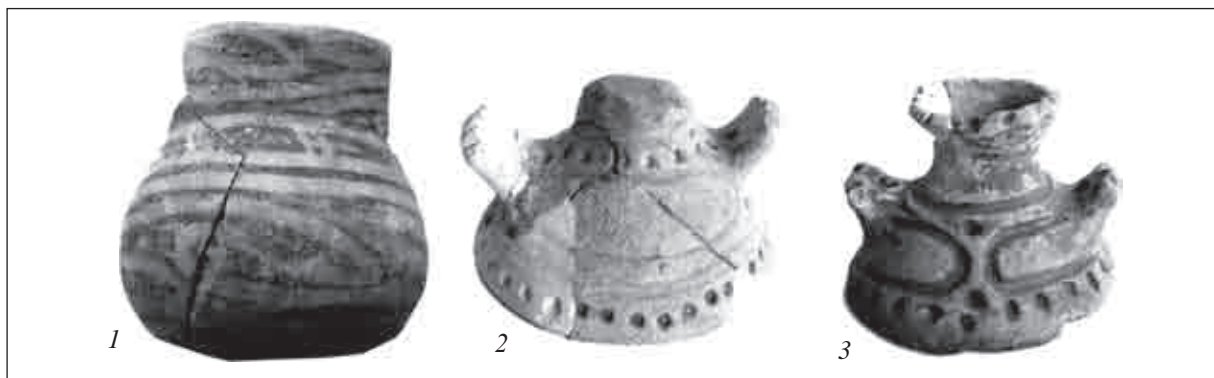
Дослідження С. П. Пачкової та Е. В. Яковенко, 1974, 1975 рр.

Поселення етапу Трипілля В/І.

Склад колекції: фрагменти кераміки (рис. 41, 1), вироби з кременю.

НА: Пачкова С. П., Яковенко Э. В. Отчет о раскопках трипольского поселения и древнерусского городища у с. Гринчук Каменец-Подольского р-на Хмельницкой обл. // № 1975/27в.

Література: Яковенко Э. В. Трипольский слой городища Гринчук // АО 1974 г. — М., 1975. — С. 377, 378; Видейко М. Ю. Гринчук // ЕТЦ. — К., 2004. — Т. 2. — С. 137, 138.

Рис. 41. 1 — Розписний келих. Гринчук. Колекція № 924. Дослідження С. П. Пачкової та Е. В. Яковенко. 2—3 — Антропоморфні покритишки. Красноставка. Дослідження О. В. Цвек.

168. САБАТИНІВКА I. Колекція № 75.

с. Сабатинівка, Ульяновський р-н, Кіровоградська обл.

р. Південний Буг.

Дослідження А. В. Добровольського, 1947, 1948 рр.⁴

Поселення етапу Трипілля В/І.

Склад колекції: фрагменти кераміки, знаряддя праці з кістки (рис. 58, 1), кременю та каменю.

НА: Добровольський А. В. Звіт про дослідження в с. Сабатинівці на лівому березі р. П. Бугу в 1947 р. // № ; Добровольський А. В. Звіт за археологічні дослідження I-го поселення у с. Сабатинівці у 1948 р. // № 1948/1.

Література: Добровольський А. В. Перше Сабатинівське поселення // АП. — 1952. — Т. IV. — С. 78—88; Бурдо Н. Б. Сабатинівка I // ЕТЦ. — К., 2004. — Т. 2. — С. 457, 458.

169. БЕРЕЗІВСЬКА ГЕС. Колекція № 315.

смт. Завалля, Гайворонський р-н, Кіровоградська обл.

р. Південний Буг.

Дослідження В. М. Даниленка, 1955 р.⁵

Поселення етапу Трипілля В/І.

Склад колекції: фрагменти кераміки, знаряддя праці з каменю та кременю.

НА: Даниленко В. Н. Отчет... // № 1955/8.

Література: Цвек О. В. Березівка (Березівська

ГЕС) // ЕТЦ. — К., 2004. — Т. 2. — С. 38, 39; Цвек О. В. Поселення східнотрипільської культури (Короткий нарис). — К., 2006. — С. 13—19.

170. СОКІЛЬЦІ-ПОЛІЖОК V.

Колекція № 407.

с. Сокільці, Гайсинський р-н, Вінницька обл.

р. Південний Буг.

Розкопки В. М. Даниленка, 1957 р.

Пам'ятка трипільської культури етапу В/І.

В колекції фрагменти посуду, вироби з кременю та каменю, статуетка-оранта.

НА: Даниленко В. Н. Археологические исследования... // № 1958/5.

Література: Бурдо Н. Б. Трипільська пам'ятка етапу В/І біля с. Сокільці на Південному Бузі // АБУ 1997—1998 рр. — К., 1998. — С. 8—10.

171. ГРИГОРІВКА. Колекція № 168.

с. Григорівка, Могилів-Подільський р-н, Вінницька обл.

Зібрання Є. М. Рубіна, 1950 р.

Поселення Трипілля В/І.

Склад колекції: фрагменти кераміки.

172. ЗАРУБИНЦІ.

с. Зарубинці, Монастирищенський р-н, Черкаська обл.

р. Гірський Тікич.

Дослідження О. В. Цвек, 1974, 1975 рр.

Поселення етапу Трипілля В/І.

В колекції фрагменти кераміки.

НА: Цвек Е. В. Отчет о работе Поросского отряда правобережной первобытной экспедиции за 1974 г. // № 1974/19; Цвек Е. В., Шиянова А. В.

⁴ Матеріали досліджень 1936—1938 рр. зберігаються в ОАМ НАНУ.

⁵ Матеріали з розкопок цієї пам'ятки, проведених В. П. Цибековим 1960—1962 рр. зберігаються в ОАМ НАНУ та в лабораторії ОДУ ім. І. І. Мечникова. Окремі речі з розкопок О. В. Цвек 1989—1999 рр. — в АМ ІА НАНУ.

Отчет о работе Правобережной первобытной экспедиции в 1975 г. (раскопки поселений у сс. Зарубинцы, Красноставка, Мирополье) // № 1975/19.

Література: Цвек О. В. Зарубинці // ЕТЦ. — К., 2004. — Т. 2. — С. 177, 178; Цвек О. В. Поселення... — С. 35, 36.

173. КРАСНОСТАВКА.

с. Красноставка, Маньківський р-н, Черкаська обл.

Басейн р. Південний Буг.

Дослідження О. В. Цвек, 1974, 1975 рр.

Поселення етапу Трипілля В/І.

Склад колекції: фрагменти кераміки, реставровані посудини (рис. 41, 2—3).

Частина матеріалів зберігається в НМІУ, Уманському краєзнавчому музеї.

НА: Цвек Е. В. Отчет... // № 1974/19; Цвек Е. В., Шиянова А. В. Отчет... // № 1975/19.

Література: Цвек О. В. Красноставка // ЕТЦ. — К., 2004. — Т. 2. — С. 261, 262; Цвек О. В. Поселення... — С. 37, 39.

Трипілля В/І — В/ІІ

174. ГРУШІВ. Колекція № 656.

с. Грушів, Коломийський р-н, Івано-Франківська обл.

Випадкові знахідки 1969 р.

Трипілля В/І — В/ІІ.

Склад колекції: фрагменти кераміки.

175. ШКАРІВКА.

с. Шкарівка, Білоцерківський р-н, Київська обл.

р. Рось.

Дослідження О. В. Цвек, 1970—1974 рр.

Поселення етапу Трипілля В/І — В/ІІ; поховання ДРЗ.

Склад колекції: фрагменти кераміки, реставрований посуд (рис. 42, 1).

НА: Цвек Е. В. Отчет об исследованиях трипольского поселения у с. Шкаровка // № 1970/4; Цвек Е. В. Отчет о раскопках поселения трипольской культуры у с. Шкаровка в 1971—1972 гг. // № 1971—1972/6; Цвек Е. В. Отчет об исследованиях трипольского поселения у с. Шкаровка 1973 г. // № 1973/5в; Цвек Е. В. Отчет о работе Поросского отряда правобережной первобытной экспедиции за 1974 г. // № 1974/19.

Література: Цвек О. В. Шкарівка // ЕТЦ. — К., 2004. — Т. 2. — С. 619, 620; Цвек О. В. Поселення... — С. 50—55.

176. ХАРКІВКА.

с. Харківка, Маньківський р-н, Черкаська обл.

Басейн р. Південний Буг.

Дослідження О. В. Цвек, 1974 р.

Поселення етапу Трипілля В/І — В/ІІ.

Склад колекції: фрагменти кераміки, реставровані посудини (рис. 42, 3).

НА: Цвек Е. В. Отчет... // № 1974/19.

Література: Цвек Е. В. Исследования в Буго-Днепровском междуречье // АО 1974 г. — М., 1975. — С. 367, 368; Цвек О. В. Харківка // ЕТЦ. — К., 2004. — Т. 2. — С. 570; Цвек О. В. Поселення... — С. 49.

177. МИКОЛАЇВКА.

с. Миколаївка, Корсунь-Шевченківський р-н, Черкаська обл.

Басейн р. Рось.

Дослідження В. П. Петрова, 1956 р.; О. В. Цвек, 1974 р.

Поселення етапу Трипілля В/І — В/ІІ.

Склад колекції: фрагменти кераміки.

НА: Березовец Д. Т. Отчет о разведке по р. Роси в 1956 г. (на участке: Стеблев — Сахновка) // № 1956/12б; Цвек Е. В. Отчет... // № 1974/19.

Література: Непріна-Митрофанова В. І. Поселення розвиненого Трипілля на р. Росі // Археологія. — 1970. — Т. XXIII. — С. 125—128; Цвек Е. В. Исследования... — С. 367; Цвек О. В. Поселення... — С. 40.

178. ВЕСЕЛИЙ КУТ.

с. Веселий Кут, Тальнівський р-н, Черкаська обл.

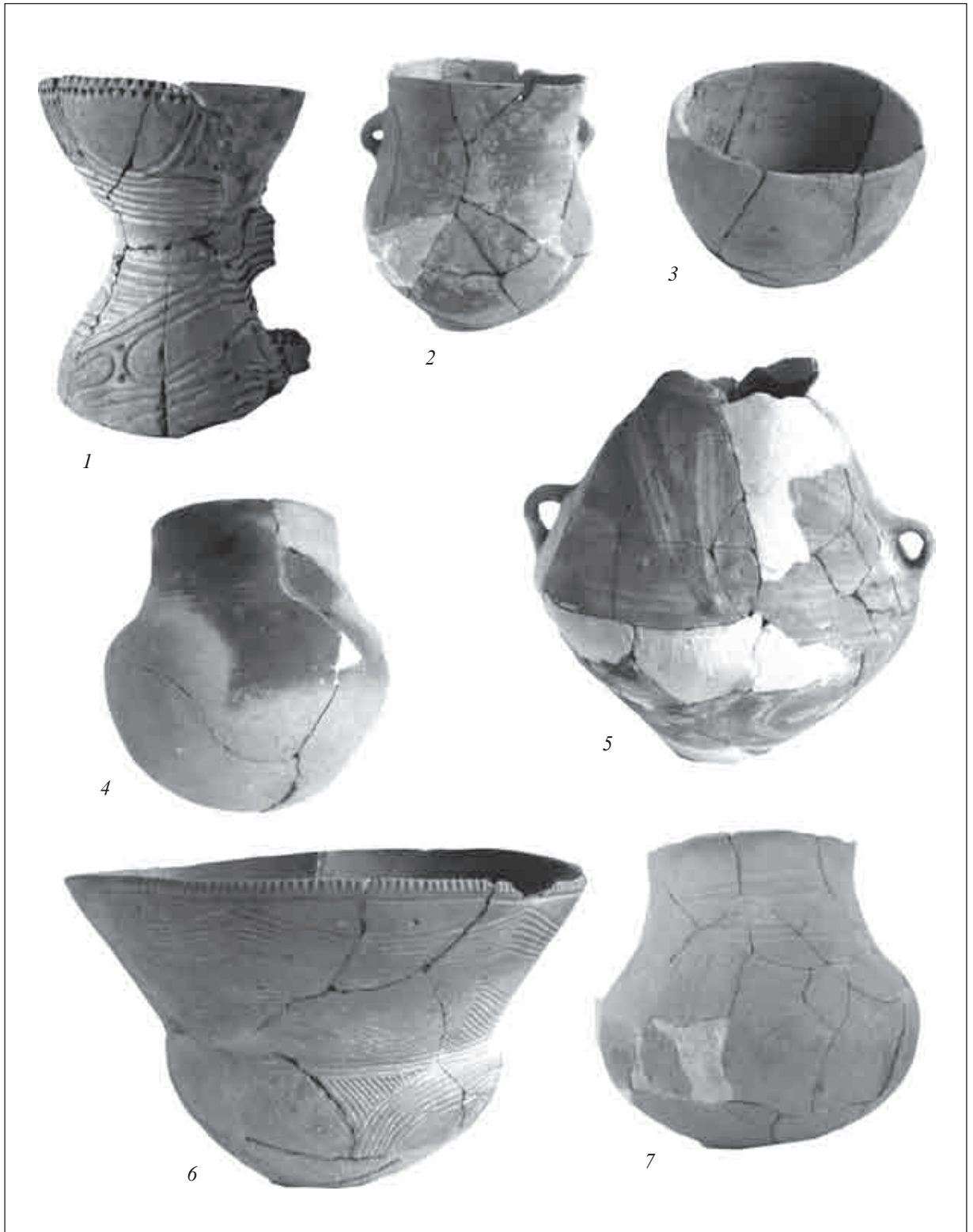
Басейн р. Гірський Тікич.

Дослідження О. В. Цвек, 1974—1986, 1993 рр.

Поселення етапу Трипілля В/І — В/ІІ.

Склад колекції: фрагменти кераміки, реставровані посудини (рис. 42, 4—7; 43).

НА: Цвек Е. В. Отчет... // № 1974/19; Цвек Е. В., Шиянова А. В. Отчет... // № 1975/19; Цвек Е. В. Отчет о раскопках поселений трипольской культуры у с. Мирополье Корсунь-Шевченковского р-на и у с. Веселий Кут Тальновского р-на Черкасской обл. за 1976—1977 годы Правобережно-первобытной экспедиции ИА АН УССР // № 1976—1977/5; Цвек Е. В., Теле-

Рис. 42. Кераміка поселень етапу Трипілля VI—VII. Дослідження О. В. Цвек. 1 — Шкарівка, 2 — Миропілля, 3 — Харківка, 4—7 — Веселий Кут.

Рис. 43. Покришка та горщик. Веселий Кут. Дослідження О. В. Цвек.

гин Д. Я., Шиянова А. В. Отчет о работе Правобережной первобытной экспедиции за 1978 г. // № 1978/29; Цвек Е. В. Объединенный отчет за три года о раскопках трипольского поселения у с. Веселый Кут Тальновского р-на Черкасской обл. в 1979—1980, 1982 гг. // № 1979—1980, 1982/21в; Цвек Е. В. Отчет о раскопках поселения трипольской культуры у с. Веселый Кут Тальновского р-на Черкасской обл. в 1983—1984 гг. // № 1984/39.

Література: Цвек О. В. Веселий Кут // ЕТЦ. — К., 2004. — Т. 2. — С. 85, 86; Цвек О. В. Поселення... — С. 22—26.

Трипілля В/ІІ

179. ГОЛОСКІВ. Колекція № 581.

с. Голосків, Кам'янець-Подільський р-н, Хмельницька обл.

р. Смотрич, басейн р. Дністер.

Зібрання М. С. Борковського.

Поселення етапу Трипілля В/ІІ.

Склад колекції: фрагменти кераміки, знарядь праці, зооморфна фігурка (рис. 36, 3).

Література: Борковський М. С. Трипільське поселення у Голоскові // Тези доповідей Подільської історико-краєзнавчої конференції. — Хмельницький, 1965. — С. 68, 69.

180. ІВАНКІВЦІ, ПИЛИПИ.

Колекція № 196.

сс. Іванківці, Пилипи, Новоушицький р-н, Хмельницька обл.

Басейн р. Дністер.

Дослідження М. Ю. Брайчевського, 1951 р.

Поселення етапу Трипілля В/І — В/ІІ та В/ІІ, черняхівської культури.

Склад колекції: фрагменти кераміки.

НА: Брайчевський М. Ю. Отчет о работе Средне-Днестровской экспедиции 1951 г. (с. Ивановцы Ново-Ушицкого района Каменец-Подольской области) // № 1951/96.

181. КОНОВКА. Колекція № 1031.

с. Коновка (ур. Пуцита), Кельменецький р-н, Чернівецька обл.

Басейн р. Дністер.

Дослідження М. М. Шмаглія та С. М. Рижова, 1975—1980 рр.

Поселення етапів Трипілля В/ІІ та С/ІІ.

Склад колекції: фрагменти посуду, реставровані посудини (рис. 44), модель будівлі, антропоморфна та зооморфна пластика.

НА: Шмаглій Н. М. Отчет о работе Днестровско-Трипольской экспедиции ИА АН УССР в 1975 г. у с. Коновка // № 1975/10; Шмаглій Н. М. Отчет о раскопках трипольского поселения у с. Коновка в ур. Пуцита (Кельменецкий р-н, Черновицкая обл.) в 1976 г. // № 1976/28а; Шмаглій Н. М. Отчет о работе поздне трипольского (Правобережного) отряда Днестровско-Трипольской экспедиции ИА АН УССР за 1979 г. // № 1979/27а.

Література: Шмаглій Н. М., Рижов С. М. Трипільське поселення біля с. Коновка на Середньому Дністрі // Тези доповідей V Подільської історико-краєзнавчої конференції — Кам'янець-Подільський, 1980. — С. 115, 116; Шмаглій Н. М., Рижов С. М., Дудкін В. П. Трипільське поселення Коновка в Серед-

Рис. 44. Розписні посудини. Конівка. Колекція № 1031. Дослідження М. М. Шмаглія, С. М. Риждова.

ньому Подністров'ї // Археологія. — 1985. — Вип. 52. — С. 42—52; Бурдо Н. Б. Коновка // ЕТЦ. — К., 2004. — Т. 2. — С. 243—245.

182. НЕМИРІВСЬКЕ. Колекція № 1050.

с. Немирівське, Балтський р-н, Одеська обл. р. Кодима, басейн р. Південний Буг. Розвідки М. М. Шмаглія та М. Ю. Відейка, 1986 р.

Поселення етапу Трипілля В/П.

Склад колекції: фрагменти кераміки, реставровані посудини.

НА: Шмаглій Н. М., Відейко М. Ю. Отчет о работе Майданецкого отряда Трипольской экспедиции в 1986 г. // № 1986/2а.

Література: Відейко М. Ю. Исследования поселений среднего этапа трипольской культуры на р. Кодыме // Древнее Причерноморье. — Одесса, 1994. — С. 18—25.

183. СТАНІСЛАВІВКА. Колекція № 1077.

с. Гольма Друга, Балтський р-н, Одеська обл. р. Кодима, басейн р. Південний Буг. Розвідки М. М. Шмаглія та М. Ю. Відейка, 1986 р.

Поселення етапу Трипілля В/П.

Склад колекції: фрагменти кераміки.

НА: Шмаглій Н. М., Відейко М. Ю. Отчет... // № 1986/2а.

Література: Відейко М. Ю. Исследования поселений... — С. 18—25.

184. МИРОПІЛЛЯ.

с. Миропілля, Корсунь-Шевченківський р-н, Черкаська обл.

р. Рось.

Дослідження О. В. Цвек, 1973—1975 рр.

Поселення етапу Трипілля В/П.

Склад колекції: фрагменти кераміки та реставровані посудини (рис. 42, 2).

НА: Цвек Е. В. Отчет ...1973 г. // № 1973/5в;

Цвек Е. В. Отчет ... за 1974 г. // № 1974/19;

Цвек Е. В., Шиянова А. В. Отчет... // № 1975/19.

Література: Цвек Е. В., Шиянова А. В. Раскопки трипольского поселения у с. Мирополье // АО 1975 г. — М., 1976. — С. 401, 402; Цвек Е. В.

Буго-днепровский вариант восточнотрипольской культуры: К проблеме выделения культур и локальных вариантов Триполья // Первобытная археология: Материалы и исследования. — К., 1989. — С. 97—106; Цвек О. В. Миропілля // ЕТЦ. — К., 2004. — Т. 2. — С. 331, 332;

Цвек О. В. Поселення... — С. 40—44.

185. КОЛОМІЙЩИНА II. Колекція № 7.

с. Халеп'я, Обухівський р-н, Київська обл.

Басейн р. Дніпро.

Збори 1939 р.

Поселення етапу Трипілля В/П.

Склад колекції: фрагменти посуду, мініатюрна антропоморфна статуетка, вироби з кременю та каменю.

Література: Пассек Т. С. Периодизация трипольских поселений // МИА. — 1949. — № 10. — С. 55—78.

186. ГРЕБЕНІ. Колекція № 506.

с. Гребені (ур. Василишин Яр), Кагарлицький р-н, Київська обл.

Рис. 45. Керамічний посуд. Гребені. Колекція № 506. Дослідження С. М. Бібікова.

р. Дніпро.

Дослідження С. М. Бібікова, 1960—1962 рр.

Поселення етапу Трипілля В/П.

Склад колекції: фрагменти кераміки, предмети пластики, реставровані посудини (рис. 45; 48, б), знаряддя праці.

НА: *Бібіков С. Н., Евдокимов Г. Л., Збеневич В. Г., Цвек Е. В.* Отчет о работе Каневской первобытной экспедиции в зоне строительства Каневской ГЭС. 1960—1962 гг. // № 1960—1962/14а.

Література: *Бібіков С. М., Шмаглій М. М.* Трипільське поселення біля с. Гребені // Археологія. — 1964. — Т. 16. — С. 131—136; *Цвек О. В.* Гребені // ЕТЦ. — К., 2004. — Т. 2. — С. 131—133; *Цвек О. В.* Поселення... — С. 32—35.

187. ЧАПАЇВКА. Колекції № 6046, 768.

м. Київ.

Басейн р. Дніпро.

Дослідження В. О. Круца, 1972 р.

Поселення етапу Трипілля В/П, окремі матеріали Трипілля С/П.

Склад колекції: фрагменти кераміки, реставровані посудини (рис. 46), знаряддя праці, предмети пластики.

НА: *Круц В. А.* Отчет о раскопках поздне трипольских памятников у сс. Чапаевка и Казаровичи // № 1972/8.

Література: *Круц В. А.* Позднетрипольские

племена Среднего Поднепровья. — К., 1977. — С. 12—77; *Бурдо Н. Б.* Чапаївка // ЕТЦ. — К., 2004. — Т. 2. — С. 593, 594.

Трипілля С/П

188. СТИНА ІV. Колекція № 392.

с. Стіна, Ямпільський р-н, Вінницька обл.

Дослідження М. Л. Макаревича, 1958, 1959 рр. Басейн р. Дністер.

Поселення етапу Трипілля С/П.

Склад колекції: фрагменти кераміки, реставровані посудини, знаряддя праці з каменю та кременю.

Частина колекції зберігається в НМІУ.

НА: *Макаревич М. Л.* Отчет об исследовании в районе с. Стена на среднем Днестре в 1958 г. // № 1958/6; *Макаревич М. Л.* Отчет о раскопках и разведках в сс. Стена и Кислицком Томашпольского р-на Винницкой обл. // № 1959/10.

Література: *Макаревич М. Л.* Исследования в районе с. Стена на Среднем Днестре // КСИА. — 1960. — Вып. 10. — С. 23—32; *Новицкая М. А.* Узорные ткани трипольской культуры (по материалам раскопок у с. Стена) // КСИА. — 1960. — Вып. 10. — С. 33—35; *Якубенко О. О.* Пізньотрипільське поселення Стіна І на Середньому Дністрі // Тези доповідей VIII Подільської історико-краєзнавчої конференції: Секція археології. — Кам'янець-Подільський, 1990. — С. 21—23; *Ткачук Т. М.,*

⁶ Частину матеріалів колекції № 604 передано до Музею історії м. Києва.

Рис. 46. Чапаївка. Колекція № 607. Дослідження В. О. Круца. 1—2 — горщики з поселення, 3 — посудина з поховання етапу Трипілля С ІІ.

Якубенко О. О. Стіна // ЕТЦ. — К., 2004. — Т. 2. — С. 499—502.

189. ВИГНАНКА. Колекція № 907.

с. Вигнанка, Любарський р-н, Житомирська обл.

Розкопки В. О. Круца та С. М. Рижова, 1976 р. Поселення Трипілля С/І, пізнього середньовіччя.

Склад колекції: фрагменти кераміки.

НА: Круц В. А., Моця А. П., Зализняк Л. Л. Отчет... // № 1976/20.

Література: Круц В. А., Рыжов С. Н. Исследование памятников трипольской культуры в бассейне Случи // АО 1977 г. — М., 1978. — С. 341.

190. БЕРНАШІВКА 2.

с. Бернашівка, Могилів-Подільський р-н, Вінницька обл.

р. Дністер.

Дослідження О. Г. Корвін-Піотровського, 1990, 1991, 1993 рр.

Поселення етапу Трипілля С/І.

Склад колекції: розвали посудин, реставровані посудини (рис. 47), предмети пластики⁷.

Література: Колесников А. Г. О работе Днестровской экспедиции // АДУ 1990 р. — К., 1991. — С. 29, 30; Ткачук Т. М. Керамика из площадки 6 в Бернашевке // АДУ 1990 р. — К., 1991. — С. 122, 123; Колесников О. Г., Ткачук Т. М. До питання мікрохронології трипіль-

ських поселень (На матеріалах Бернашівського поселення етапу В/ІІ—С/І) // Подільська старовина. — Вінниця, 1993. — С. 48—53; Бурдо Н. Б. Бернашівка 2 // ЕТЦ. — К., 2004. — Т. 2. — С. 42.

191. ЛИПЧАНИ.

с. Липчани, Могилів-Подільський р-н, Вінницька обл.

р. Дністер.

Дослідження В. Г. Збеневича та В. О. Шумової, 1987 р.

Поселення етапу Трипілля С/І.

Склад колекції: фрагменти кераміки, розвали посудин, реставровані посудини (рис. 49).

НА: Збеневич В. Г., Шумова В. А. Отчет о работе Трипольского отряда экспедиции «Днестр-ІІ» в 1987 г. (сс. Васильевка Сокирянского р-на

Рис. 47. Бернашівка. Розписні миски та покривка. Дослідження О. Г. Корвін-Піотровського.

⁷ Переважна частина матеріалів розкопок зберігається у Національному музеї-заповіднику гончарства в смт. Опішня, Зінківського р-ну Полтавської обл.

Рис. 48. Антропоморфна пластика трипільської культури. 1 — Сокільці-Поліжок, Колекція № 407, дослідження В. М. Даниленка. 2 — Коломийщина II, Колекція № 7. 3—4 — Казаровичи, Колекція № 605, дослідження В. О. Круца. 5 — Володимирівка, випадкова знахідка. 6 — Гребені, Колекція № 506, дослідження С. М. Бібікова.

Рис. 49. Розписний посуд. Липчани. Дослідження В. Г. Збеновича, В. О. Шумової.

Черновицкой обл., Липчаны Могилев-Подольского р-на Винницкой обл.) // № 1987/23.

Література: *Збенович В. Г., Шумова В. А.* Трипольская культура Среднего Поднестровья в свете новых исследований // *Первобытная археология: Материалы и исследования.* — К., 1989. — С. 97—106.

192. КОЧЕРЖИНЦІ. Колекція № 128.

с. Кочержинці (ур. Паньківка), Уманський р-н, Черкаська обл.

Дослідження В. М. Даниленка, 1949 р.

Поселення етапу Трипілля С/І.

Склад колекції: фрагменти кераміки.

Література: *Відейко М. Ю.* Кочержинці // *ЕТЦ.* — К., 2004. — Т. 2. — С. 256.

193. МАЙДАНЕЦЬКЕ. Колекції № 728, 813, 911, 1015.

с. Майданецьке, Тальнівський р-н, Черкаська обл.

Басейн р. Гірський Тікич.

Дослідження М. М. Шмаглія, К. В. Зінковського та М. Ю. Відейка, 1971—1989, 1991 рр.

Поселення томашівської групи етапу Трипілля С/І.

Склад колекції: фрагменти кераміки, реставровані посудини (рис. 50), знаряддя праці, предмети пластики (рис. 51, 6—10).

Частина колекції зберігається у НМІУ, Черкаському обласному краєзнавчому музеї, Тальнівському музеї історії хліборобства.

НА: *Шмаглій Н. М., Дудкин В. П.* Отчет о работе Трипольского разведовательного отряда Института археологии АН УССР в 1971 г. // № 1971/14а; *Шмаглій Н. М.* Отчет о работе трипольской комплексной экспедиции в 1979 г. (с. Майданецкое, Черкаской обл.) // № 1979/27б; *Шмаглій Н. М., Відейко М. Ю.* Отчет о работе Майданецкого отряда Трипольской экспедиции за 1984 г. // № 1984/38б; *Шмаглій Н. М., Відейко М. Ю.* Отчет о работе

Рис. 50. Розписна кераміка. Майданецьке. Колекція 1015. Дослідження М. М. Шмаглія, М. Ю. Відейка.

Рис. 51. Розписний посуд. Доброводи. 1—2 — колекція № 680. Дослідження І. Г. Шовкопляса. 3—4 — колекція № 1076. Дослідження Т. Г. Мовши.

Майданецького отряда Трипольской экспедиции в 1985 г. // № 1985/23в; *Шмаглий Н. М., Видейко М. Ю.* Отчет... // № 1986/2а; *Шмаглий Н. М., Видейко М. Ю.* Отчет о работе Майданецького отряда Трипольской экспедиции в 1989 г. // № 1989/17а.

Література: *Шмаглий Н. М., Видейко М. Ю.* Майданецьке — трипольський протогород // *Stratum plus.* — 2001—2002. — № 2. — С. 44—131; *Видейко М. Ю.* Майданецьке // *ЕТЦ.* — К., 2004. — Т. 2. — С. 313—316.

194. ТАЛЪЯНКИ. Колекція № 1051.

с. Тальянки, Тальнівський р-н, Черкаська обл. Басейн р. Гірський Тікич. Дослідження В. О. Круца та С. М. Рижова, 1981 р.

Поселення етапу Трипілля С/І.

Склад колекції: фрагменти кераміки.

Частина колекції зберігається у Черкаському обласному краєзнавчому музеї, Тальнівському музеї історії хліборобства, музеї Заповідника «Трипільська культура».

НА: *Круц В. А., Рижов С. Н., Збеневич В. Г., Шумова В. А.* Отчет Тальянского отряда Трипольской экспедиции в 1981 г. // № 1981/116.

Література: *Круц В. А., Рижов С. Н.* Работы Тальянского отряда // АО 1981 г. — М., 1983. — С. 278; *Круц В. А.* К истории населения трипольской культуры в междуречье Южного Буга и Днепра // *Первобытная ар-*

хеология: Материалы и исследования. — К., 1989. — С. 117—132; *Дудкин В. П.* Тальянки // *ЕТЦ.* — К., 2004. — Т. 2. — С. 510—513.

195—196. ДОБРОВОДИ.

с. Доброводи, Уманський р-н, Черкаська обл. р. Ревуха.

Поселення томашівської групи етапу Трипілля С/І.

Склад колекцій: фрагменти кераміки, реставровані посудини (рис. 51).

Частина колекцій зберігається у Черкаському обласному краєзнавчому музеї, Тальнівському музеї історії хліборобства.

195. Колекція № 680.

Дослідження І. Г. Шовкопляса, 1971 р.

196. Колекції № 1076.

Розкопки Т. Г. Мовші, 1981—1982 рр.

НА: *Мовша Т. Г., Балакин С. А., Колесников А. Г.* Отчет о работе Доброводского отряда Трипольской экспедиции ИА АН УССР в 1981 году // № 1981/11а.

Література: *Мовша Т. Г.* Доброводы — крупное поселение трипольско-кукутенской общности на Бугско-Днепровском междуречье // *Археология и палеогеография мезолита и неолита Русской равнины: Путеводитель совместного советско- французского полевого семинара по теме «Динамика взаимодействия между естественной средой и доисторическими обществами».* — М., 1984. — С. 13—25; *Колесникова В. А.* К оценке численнос-

ти населення крупного поселення трипольської культури у с. Доброводи // *Хозяйство и культура доклассовых и раннеклассовых обществ: Тез. докл. III конф. молодых учёных ИА АН СССР.* — М., 1986. — С. 72, 73; *Бузян Г. М. Доброводи // ЕТЦ.* — К., 2004. — Т. 2. — С. 151.

197. ТАЛЬНЕ II.

м. Тальне, Черкаська обл.

Дослідження В. О. Круца та М. Ю. Відейка, 1990 р.

Поселення томашівської групи Трипілля С/І.

Склад колекції: фрагменти кераміки, реставровані посудини (рис. 52).

Частина колекції зберігається у Тальнівському музеї історії хліборобства.

НА: *Круц В. А., Відейко М. Ю.* Отчет о работе Тальновского отряда Трипольской экспедиции в 1990 г. // № 1990/76.

Література: *Круц В. А., Відейко М. Ю.* Раскопки Тальновского отряда Трипольской экспедиции // АДУ 1990 р. — К., 1991. — С. 32.

Рис. 52. Кубок та горщик. Тальне 2. Колекція № 1051. Дослідження В. О. Круца, М. Ю. Відейка.

Рис. 53. Кераміка. Зелена Діброва. Дослідження Е. В. Овчинникова.

198. ЗЕЛЕНА ДІБРОВА.

с. Зелена Діброва, Городищенський р-н, Черкаська обл.

Дослідження Е. В. Овчинникова, 2000 р.

Поселення томашівської групи етапу Трипілля С/І.

Склад колекції: фрагменти кераміки, реставровані посудини (рис. 53).

НА: *Овчинников Э. В., Черновол Д. К., Назаров А. В., Гуриченко И. П.* Отчет о раскопках трипольских поселений Хутора Незаможник и Зелена Диброва и разведках на трипольских памятниках Поросского региона в 2000 году // № 2000/61.

Література: *Овчинников Э. В.* До питання про трипольське житлобудівництво (за результатами розкопок поселень Хутір Незаможник і Зелена Діброва) // ЗНТШ. — Львів, 2002. — Т. ССХХVII. — С. 115—139.

199. ВІЛЬШАНА 1.

смт. Вільшана, Городищенський р-н, Черкаська обл.

Дослідження Е. В. Овчинникова, 1996—1997 рр.

Поселення канівського типу етапу Трипілля С/І. Склад колекції: фрагменти кераміки, реставровані посудини (рис. 54).

НА: *Овчинников Э. В.* Отчет об охранных работах, проведенных на поселении в пгт. Вильшана Городищенского района Черкасской области в 1996—1997 гг. // № 1997/98.

Література: *Овчинников Э. В.* Поселение трипольской культуры Вильшана на Черкашине // V Міжнародна археологічна конференція студентів та молодих вчених. Наук. матеріали. — К., 1997. —

Рис. 54. Росписна кераміка. Вільшана. Дослідження Е. В. Овчинникова.

С. 117, 118; *Овчинников Э. В.* Трипольские постройки земляночного типа на памятниках Поросского региона // Археология та етнологія Східної Європи: Матеріали і дослідження. — Одеса, 2002. — Т. 3. — С. 79, 80; *Овчинников Е. В.* Вільшана 1 // ЕТЦ. — К., 2004. — Т. 2. — С. 100, 101.

200. ХУТІР НЕЗАМОЖНИК.

сmt. Вільшана, Городищенський р-н, Черкаська обл.

Дослідження Е. В. Овчинникова, 1999, 2000 рр. Поселення канівського типу етапу Трипілля С/І. Склад колекції: фрагменти кераміки, реставровані посудини (рис. 55).

НА: *Овчинников Э. В. и др.* Отчет... // № 2000/61.

Література: *Овчинников Э. В., Черновол Д. К.* Охранные работы на трипольском поселении Хутор Незаможник // АБУ 1998—1999 рр. — К., 1999. — С. 128—131; *Овчинников Э. В.,*

Черновол Д. К., Гуриченко И. П. Раскопки на трипольском поселении у хутора Незаможник // АБУ 1999—2000 рр. — К., 2001. — С. 174—177; *Овчинников Э. В.* Производственно—хозяйственный комплекс трипольского поселения у хутора Незаможник // Stratum plus. — 2001—2002. — № 2. — С. 260—274.

201. ГРИГОРІВКА. Колекція № 486.

с. Григорівка (ур. Ігнатенкова Гора), Канівський р-н, Черкаська обл.

р. Дніпро.

Дослідження М. М. Шмаглія, 1961 р.

Поселення етапу Трипілля С/І.

Склад колекції: фрагменти посуду.

НА: *Шмаглий Н. М.* Отчет о раскопках трипольского поселения у с. Григоровка Переяслав-Хмельницкого р-на Киевской обл. в 1961 г. // № 1961/16.

Рис. 55. Росписна кераміка. Хутір Незаможник. Дослідження Е. В. Овчинникова.

Рис. 56. 1 — фрагмент антропоморфної фігурки, 2 — фрагмент зооморфної чаші. Ігнатенкова Гора. Колекція № 1276. Дослідження М. Ю. Відейка, Н.Б.Бурдо. 3 — Хатище. Колекція № 1277. Фрагмент антропоморфної фігурки. Дослідження М. Ю. Відейка.

Література: *Шмаглій М. М.* Трипільське поселення біля с. Григорівка на Дніпрі // Археологія. — 1970. — Т. 24. — С. 119—122.

202. ІГНАТЕНКОВА ГОРА.

Колекція № 1276.

с. Григорівка (ур. Ігнатенкова Гора), Канівський р-н, Черкаська обл.
р. Дніпро.

Дослідження М. Ю. Відейка та Н. Б. Бурдо, 1993 р.

Поселення коломийщинської групи етапу Трипільля С/І.

Склад колекції: фрагменти кераміки, пластики (рис. 56, 1—2), вироби з кременю.

Література: *Бурдо Н. Б., Відейко М. Ю.* Розкопки трипільського поселення Ігнатенкова Гора біля с. Григорівка на Дніпрі // АДУ 1993 р. — К., 1997. — С. 23—26; *Відейко М. Ю.* Ігнатенкова Гора // ЕТЦ. — К., 2004. — Т. 2. — С. 199, 200; *Відейко М. Ю.* Трипільське поселення Ігнатенкова Гора біля с. Григорівка // Кам'яна доба України. — К., 2005. — С. 186—200.

203. ХАТИЩЕ. Колекція № 1277.

с. Григорівка, Канівський р-н, Черкаська обл.
р. Дніпро.

Дослідження М. Ю. Відейка та Н. Б. Бурдо, 1993 р.

Поселення канівського типу етапу Трипільля С/І.

Склад колекції: фрагменти кераміки, пластики (рис. 56, 3), вироби з кременю.

Література: *Відейко М. Ю.* Розкопки трипільського поселення в урочищі Хатище біля с. Григорівка на Канівщині // АДУ 1993 р. — К., 1997. — С. 26—29; *Відейко М. Ю.* Хатище // ЕТЦ. — К., 2004. — Т. 2. — С. 570, 571.

204. ЯНЧА. Колекція № 1278.

с. Гребені, Кагарлицький р-н, Київська обл.,
р. Дніпро.

Дослідження М. Ю. Відейка, 1992 р.

Поселення етапу Трипільля С/І.

Склад колекції: фрагменти посуду.

НА: *Відейко М. Ю.* Звіт про роботу комплексної трипільської експедиції в 1992 р. // № 1992/26.

Література: *Дудкін В. П.* Янча 1 // ЕТЦ. — К., 2004. — Т. 2. — С. 636, 637.

205. ХОМИНЕ. Колекція № 1279.

м. Ржищів, Кагарлицький р-н, Київська обл.
р. Дніпро.

Дослідження М. Ю. Відейка, 1994 р.

Поселення етапу Трипільля С/І.

Склад колекції: фрагменти посуду, пластики.

Література: *Відейко М. Ю.* Триполье и неолитические общества на Среднем Днепре: вопросы взаимодействия // Od neolithyzacji do rozszatkow epoki brazu. — Poznan, 2001. — S. 215—229; *Відейко М. Ю.* Хомине // ЕТЦ. — К., 2004. — Т. 2. — С. 576, 577.

206. НОВІ БЕЗРАДИЧІ. Колекція № 113.

с. Нові Безрадичі, Обухівський р-н, Київська обл.

Колекції первісної доби

Басейн р. Дніпро.

Дослідження І. М. Самойловського, 1949 р.
Поселення етапу Трипілля С/І, чорноліської культури.

Склад колекції: фрагменти кераміки, знаряддя праці, предмети пластики.

НА: *Самойловський І. М.* Археологічні знахідки в околиці Києва, 1949 р. // № 1949/3д.

Література: *Круц В. А.* Позднетрипольське племена...

207. ПІДГІРЦІ ІІ. Колекція № 490.

с. Підгірці, Обухівський р-н, Київська обл.

Басейн р. Дніпро.

Дослідження Ю. М. Захарука, 1961 р.

Поселення етапу Трипілля С/І.

Склад колекції: фрагменти кераміки, знаряддя праці (рис. 58, 4—7), предмети пластики (рис. 57, 1—5).

Література: *Круц В. А.* Позднетрипольське пам'ятники... — С. 79; *Дудкін В. П.* Підгірці // ЕТЦ. — К., 2004. — Т. 2. — С. 416.

208. ЛУКАШІ. Колекція № 520.

с. Лукаші, Баришівський р-н, Київська обл.

Лівий берег р. Дніпро.

Дослідження В. О. Круца, 1962, 1965 рр.

Поселення етапу Трипілля С/І.

Склад колекції: фрагменти кераміки.

НА: *Телегін Д. Я., Березанська С. С., Митрофанова В. І., Круц В. О.* Звіт про археологічні дослідження в зоні Київського водосховища в 1962 р. // № 1962/15.

Література: *Круц В. А.* Позднетрипольське пам'ятники...; *Бузян Г. М.* Лукаші // ЕТЦ. — К., 2004. — Т. 2. — С. 304—306.

209. СОФІЇВКА ІІ. Колекція № 540.

с. Софіївка, Баришівський р-н, Київська обл.

Басейн р. Дніпро.

Дослідження Ю. М. Захарука, В. Г. Збеновича та В. О. Круца, 1963 р.

Поселення етапу Трипілля С/І.

Склад колекції: фрагменти кераміки, знаряддя праці.

НА: *Захарук Ю. Н., Круц В. А.* Раскопки позднетрипольского поселения у с. Софиевки Бориспольского р-на Киевской обл. // № 1963/8а.

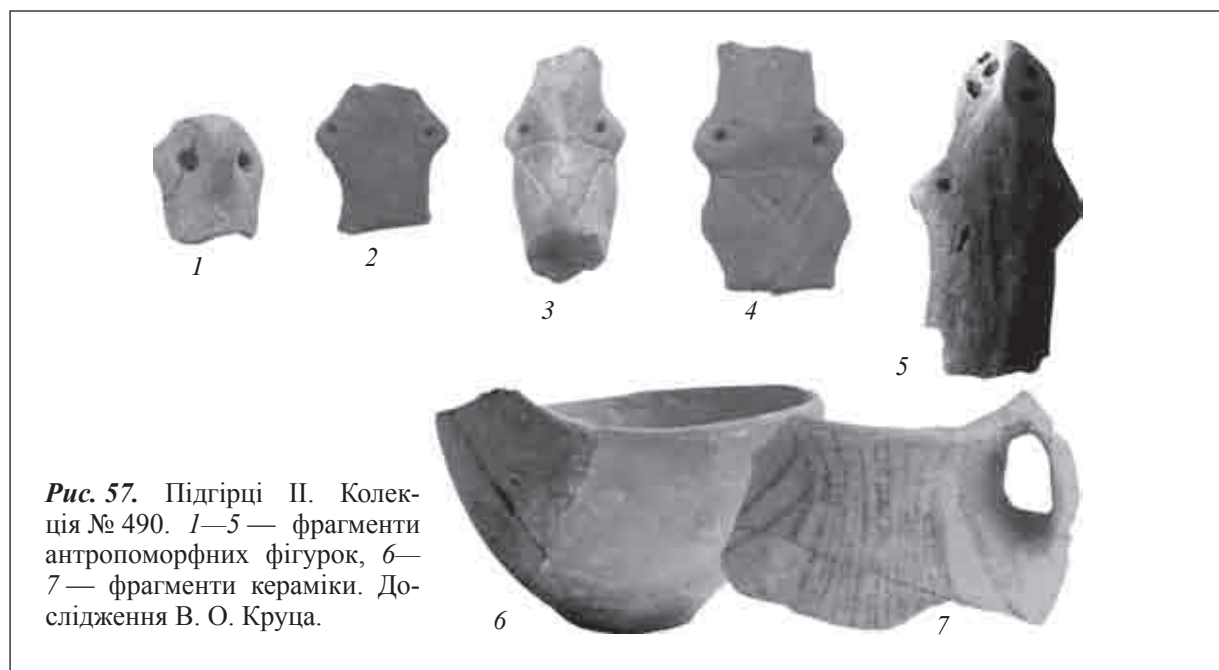
Література: *Круц В. А.* Позднетрипольське пам'ятники...

210. ЛЬВІВСЬКА ПЛОЩА. Колекція № 580.

м. Київ.

Басейн р. Дніпро.

Дослідження П. П. Толочка та А. І. Кубишева, 1965 р.

Рис. 57. Підгірці ІІ. Колекція № 490. 1—5 — фрагменти антропоморфних фігурок, 6—7 — фрагменти кераміки. Дослідження В. О. Круца.

Рис. 58. Знаряддя праці трипільської культури. 1 — виріб з кістки, Сабатинівка I. Колекція № 75, дослідження А. В. Добровського. 2 — сланцева сокира, Окопи. Колекція № 1047, дослідження В. Г. Збеневича. 3 — ритуальна сокира з рогу, Бернашівка. Колекція № 919, дослідження В. Г. Збеневича. 4—5 — вироби з кременю, Підгірці II. Колекція № 490, дослідження В. О. Круца. 6—7 — рогові лощила, 8 — тесло з рогу, Казаровичи. Колекція № 605, дослідження В. О. Круца. 9 — сокири та нуклеус, Галиця. Колекція № 624, дослідження С. М. Бібікова.

Поселення етапу Трипілля С/І.

Склад колекції: фрагменти посуду.

Література: Круц В. А. Позднетрипольские памятники...

211. ПИРОГІВ. Колекція № 619.

м. Київ.

Басейн р. Дніпро.

Дослідження А. І. Кубишева, 1968 р.

Поселення етапу Трипілля С/І.

Склад колекції: фрагменти кераміки).

НА: Кубишев А. И. Пироговский могильник зарубинецкой культуры // № 1968/6.

Література: Круц В. А. Позднетрипольские памятники...

212. ПРОЦІВ. Колекція № 769.

с. Проців (ур. Косовцева Долина), Бориспільський р-н, Київська обл.

Басейн р. Дніпро.

Дослідження В. О. Круца, 1973 р.

Поселення етапу Трипілля С/І.

Склад колекції: фрагменти посуду.

НА: Круц В. А. Отчет о работе Бортнического отряда в 1973 г. // № 1973/28.

Література: Круц В. А. Позднетрипольские памятники...

213. ХУТІР КОМУНА. Колекція № 628.

хут. Комуна, (ур. Крутуха-Жолоб), м. Переяслав-Хмельницький, Київська обл.

Басейн р. Дніпро.

Дослідження В. О. Круца, 1969 р.⁸

Поселення етапу Трипілля С/І.

Склад колекції: фрагменти кераміки.

НА: Круц В. А., Максимов Е. В. Отчет о работе Киевской экспедиции // № 1969/1.

Література: Круц В. А. Позднетрипольские памятники...

214. ЄВМИНКА І. Колекція № 586.

с. Євминка (ур. Узвіз), Козелецький р-н, Чернігівська обл.

р. Десна.

Дослідження В. О. Круца, 1965, 1966 рр.

Поселення етапу Трипілля С/І.

Склад колекції: фрагменти кераміки, знаряддя праці.

⁸ Матеріали розкопок Г. О. Бузян цього поселення під назвою Крутуха-Жолоб зберігаються у Музеї трипільської культури Національного заповідника у м. Переяслав-Хмельницький.

Рис. 59. Розписний глек. Стіна II. Колекція № 392. Дослідження М. Л. Макаревича.

НА: Телегин Д. Я., Круц В. А. Раскопки... // № 1965/1; Телегин Д. Я., Круц В. А. Отчет... // № 1966/1.

Література: Круц В. А. Позднетрипольские памятники...; Відейко М. Ю. Євминка // ЕТЦ. — К., 2004. — Т. 2. — С. 161, 162.

Трипілля С/І

215. СТИНА II. Колекція № 392.

с. Стіна, Ямпільський р-н, Вінницька обл.

Дослідження М. Л. Макаревича, 1958, 1959 рр.
Басейн р. Дністер.

Поселення етапу Трипілля С/І.

Склад колекції: фрагменти кераміки, реставровані посудини (рис. 59).

Частина матеріалів зберігається в НМІУ.

НА: Макаревич М. Л. Отчет... // № 1958/6; Макаревич М. Л. Отчет... // № 1959/10.

Література: Макаревич М. Л. Исследования в районе с. Стена на Среднем Днестре // КСИА. — 1960. — Вып. 10. — С. 23—32; Якубенко О. О. Пізньотрипільське поселення Стіна I на Середньому Дністрі // Тез. доп. VIII Подільської історико-краєзнавчої конф.: Секція археології. — Кам'янець-Подільський, 1990. — С. 21—23; Ткачук Т. М., Якубенко О. О. Стіна // ЕТЦ. — К., 2004. — Т. 2. — С. 499—502.

216. САНДРАКИ. Колекція № 155.

с. Сандраки, Хмельницький р-н, Вінницька обл.

Дослідження О. Ф. Лагодовської, 1949, 1950 рр.
Поселення етапу Трипілля С/І.

Склад колекції: фрагменти кераміки, знаряддя праці.

НА: Лагодовская Е. Ф. Археологические исследования в 1949—1950 гг. в Хмельническом р-не Винницкой обл. // № 1950/7, 1.

Література: Лагодовська О. Ф. Пізньотрипільське поселення у с. Сандраки // АП. — 1956. — Т. VI. — С. 118—129; Бурдо Н. Б. Сандраки // ЕТЦ. — К., 2004. — Т. 2. — С. 462—464.

217. ПАВОЛОЧ. Колекція № 72.

с. Паволоч, Попільнянський р-н, Житомирська обл.

Дослідження М. Л. Макаревича, 1947 р.

Поселення городського типу етапу Трипілья С/П.

Склад колекції: фрагменти кераміки, знаряддя праці.

НА: Макаревич М. Л. Отчет о работе Трипольской экспедиции 1947 г. у села Паволоч Попельнянского района Житомирской области // № 1947/7.

Література: Макаревич М. Л. Трипільське поселення біля с. Паволочі // АП. — 1952. — Т. IV. — С. 96—103; Відейко М. Ю. Паволоч // ЕТЦ. — К., 2004. — Т. 2. — С. 397, 398.

218. НОВА ЧОРТОРИЯ. Колекція № 129.

с. Нова Чорторія, Любарський р-н, Житомирська обл.

Дослідження Ю. М. Захарука, 1949 р.

Поселення етапу Трипілья С/П.

Склад колекції: фрагменти кераміки, знаряддя праці.

НА: Захарук Ю. Н. Отчет о разведочных раскопках поздне трипольского поселения около Новой Чортории в 1949 г. // № 1949/8.

Література: Захарук Ю. М. Пізньотрипільське поселення у верхів'ях р. Случі // АП. — 1956. — Т. VI. — С. 130—133.

219. ТРОЯНІВ. Колекція № 362.

с. Троянів, Житомирський р-н, Житомирська обл.

Дослідження Т. Д. Белановської та М. М. Шмаглія, 1956—1958 рр.

Поселення троянівського типу етапу Трипілья С/П, ДРЗ (рис. 91, 5—6).

Склад колекції: фрагменти кераміки, знаряддя праці, реставровані посудини, предмети пластики.

НА: Белановская Т. Д., Шмаглий Н. М. Археологические исследования поздне трипольского

поселения у с. Троянова Житомирской обл. в 1956 г. // № 1956/7а; Шмаглий М. М. Отчет о раскопках поздне трипольского поселения у с. Троянова в 1957 г. // № 1957/6; Шмаглий Н. М. Отчет о работе Трояновского отряда Трипольской экспедиции ИА АН УССР 1958 г. // № 1958/6а.

Література: Белановская Т. Д., Шмаглий Н. М. Поздне трипольское поселение у с. Троянова Житомирской области // КСИА. — 1959. — Вып. 8. — С. 125—128; Відейко М. Ю. Троянів // ЕТЦ. — К., 2004. — Т. 2. — С. 552—554.

220. ВІЛЬХОВЕЦЬ. Колекція № 1280.

с. Вільховець, Звенигородський р-н, Черкаська обл.

Дослідження М. Ю. Відейка, 1993 р.

Поселення косенівського типу Трипілья С/П.

Склад колекції: фрагменти кераміки, антропоморфна пластика (рис. 77).

НА: Бурдо Н. Б., Відейко М. Ю. Розкопки біля с. Вільховець в 1993 р. // № 1993/146.

Література: Відейко М. Ю. Розкопки поселення трипільської культури біля с. Вільховець // АДУ 1993 р. — К., 1997. — С. 30—33; Відейко М. Ю. Вільховець // ЕТЦ. — К., 2004. — Т. 2. — С. 99.

221. БОРТНИЧІ. Колекція № 112.

с. Бортничі, Бориспільський р-н, Київська обл. Басейн р. Дніпро.

Дослідження Н. П. Амбургер, І. М. Самойловського та Т. Д. Белановської, 1949 р.

Поселення етапу Трипілья С/І та С/П.

Склад колекції: фрагменти кераміки, керамічні прясла (рис. 60), крем'яні вироби.

Рис. 60. Бортничі. Колекція № 112. Керамічні прясельця. Дослідження Т. Д. Белановської.

НА: Амбургер Н. П. Отчет о раскопках поздне-трипольского поселения в с. Бортничих Бориспольского района Киевской области // № 1949/3г.

Література: Амбургер Н. П., Білановська Т. Д. Пізньотрипільське поселення біля с. Бортничі // АП. — 1956. — Т. VI. — С. 115—117; Белановська Т. Д. Бортничі // ЕТЦ. — К., 2004. — Т. 2. — С. 65, 66.

222. БОРТНИЧІ. Колекція № 552.

с. Бортничі, Бориспільський р-н, Київська обл. Басейн р. Дніпро.

Дослідження В. А. Іллінської, 1963 р.

Поселення етапу Трипілья С/ІІ, курган ДРЗ.

Склад колекції: фрагменти кераміки.

НА: Ильинская В. А. Отчет о работе Среднеднепровской археологической экспедиции // № 1963/8.

Література: Белановська Т. Д. Бортничі // ЕТЦ. — К., 2004. — Т. 2. — С. 65, 66.

223. СИРЕЦЬ — ГИРЛЮ. Колекція № 189.

р. Сирець, м. Київ.

Басейн р. Дніпро.

Дослідження Ю. М. Захарука, 1950 р.

Поселення софіївського типу етапу Трипілья С/ІІ.

Склад колекції: фрагменти кераміки.

НА: Захарук Ю. Н. Разведочные раскопки поселения софиевского типа в окрестностях Киева (Сырецкий отряд) // № 1950/1а.

Література: Захарук Ю. М. Поселення софійського типу в околицях Києва // АП. — 1956. — Т. VI. — С. 111—114.

224. ПІДГІРЦІ І. Колекція № 489.

с. Підгірці, Обухівський р-н, Київська обл.

Басейн р. Дніпро.

Дослідження Ю. Н. Захарука, 1961 р.

Поселення софіївського типу етапу Трипілья С/ІІ.

Склад колекції: фрагменти кераміки

Література: Круц В. А. Поздне трипольские памятники...

225. ЗАЗИМ'Я. Колекція № 559.

с. Зазим'я, Броварський р-н, Київська обл.

Басейн р. Дніпро.

Дослідження В. О. Круца, 1964 р.

Поселення софіївського типу етапу Трипілья С/ІІ.

Склад колекції: фрагменти кераміки.

НА: Телегин Д. Я., Круц В. А. Исследование... // № 1963—1964/13.

Література: Круц В. А. Поздне трипольские памятники...

226. КОЗАРОВИЧІ. Колекція № 605.

с. Козаровичі, Вишгородський р-н, Київська обл.

Басейн р. Дніпро.

Дослідження В. О. Круца, 1966—1971 рр.

Поселення Трипілья С/І (чапаївського, лукашівського типів), С/ІІ (софіївський тип), поховання доби бронзи, поселення ДРЗ, Київської Русі, XVII—XVIII ст.

Склад колекції: фрагменти кераміки, реставровані посудини, знаряддя праці (рис. 58, 3), предмети пластики (рис. 48, 3—4).

НА: Круц В. А. Раскопки поселений трипольской культуры у с. Чапаевки Киево—Святошинского р—на Киевской обл. в 1966—1967 гг. // № 1966—1967/5; Круц В. А. Отчет о раскопках

у с. Козаровичи Киево—Святошинского р-на Киевской обл. в ур. Бусловка // № 1968/6а;

Круц В. А., Максимов Е. В. Отчет... // № 1969/1;

Круц В. А., Максимов Е. В., Петровская Е. А. Отчет о раскопках многослойного памятника

у с. Козаровичи Киево—Святошинского р-на Киевской обл. // № 1970/29; Круц В. А., Максимов Е. В. Отчет о раскопках многослойного

памятника у с. Козаровичи Киевской обл. в 1971 г. // № 1971/5.

Література: Круц В. О. Розкопки в Козаровичах // АДУ 1969 р. — К., 1972. — Вип. IV. — С. 90—95; Круц В. А. Поздне трипольские памятники...

Література: Круц В. О. Розкопки в Козаровичах // АДУ 1969 р. — К., 1972. — Вип. IV. — С. 90—95; Круц В. А. Поздне трипольские памятники...

227. СОФІЇВКА. Колекція № 102.

с. Софіївка, Баришівський р-н, Київська обл.

Басейн р. Дніпро.

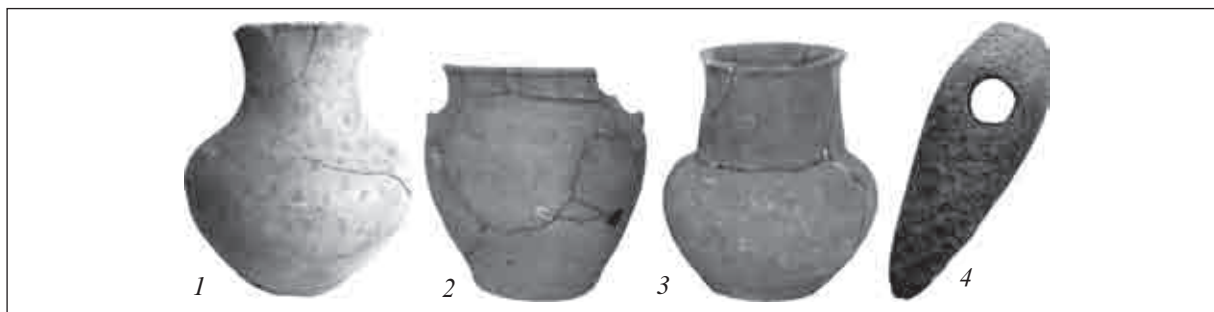
Дослідження Ю. М. Захарука, 1948 р.

Могильник софіївського типу етапу Трипілья С/ІІ.

Склад колекції: розвали посудин, знаряддя праці, бойові сокири, вироби з кременю та міді (рис. 61).

НА: Захарук Ю. Н. Отчет о работе Софиевской археологической экспедиции Института археологии АН УССР 1948 г. // № 1948/9.

Література: Захарук Ю. М. Софіївський тілопальний могильник // АП. — 1952. — Т. IV. —

Рис. 61. Софіївка. Колекція № 102. 1—3 — посуд з поховань, 4 — кам'яна сокира. Дослідження Ю. М. Захарука.

С. 112—120; *Videiko M. Yu.* Cemeteries of Sofievka-type. Field resresearch, state of publication of sources and general position in the systematics of Tripilye culture // *Baltic-Pontic Studies*. — 1995. — Vol. 3. — P. 3—14; *Відейко М. Ю.* Софіївський могильник // *ЕТЦ*. — К., 2004. — Т. 2. — С. 491, 492.

228. ЧЕРНИН. Колекція № 190.

с. Чернин, Вишнєдубеченський р-н (кол.), Київська обл.

Басейн р. Дніпро.

Дослідження В. І. Канівця, 1950 р.

Могильник софіївського типу етапу Трипілля С/П.

Склад колекції: фрагменти кераміки, посудини, знаряддя праці, бойові сокири.

НА: *Канівець В. І.* Отчет о раскопках могильника у с. Чернин Выше-Дубечанского района // № 1950/13.

Література: *Канівець В. І.* Могильник епохи міді біля с. Чернин на Київщині // *АП*. — 1956. — Т. VI. — С. 99—110; *Відейко М. Ю.* Чернинський могильник // *ЕТЦ*. — К., 2004. — Т. 2. — С. 601, 602; *Videiko M. Yu.* Cemeteries of Sofievka-type... — Vol. 3. — P. 3—14.

229. ЧЕРВОНИЙ ХУТІР. Колекція № 197.

м. Київ.

Басейн р. Дніпро.

Дослідження В. М. Даниленка та М. Л. Макаревича, 1951 р.

Могильник софіївського типу етапу Трипілля С/П.

Склад колекції: фрагменти кераміки, посудини, вироби з кременю.

Частина матеріалів передана до Музею історії м. Києва.

НА: *Даниленко В. Н., Макаревич М. Л.* Отчет о работе Бориспольского отряда экспедиции «Большой Киев» в 1951 г. // № 1951/86.

Література: *Даниленко В. М., Макаревич М. Л.* Червонохутірський могильник мідного віку з трупоспаленням // *АП*. — 1956. — Т. VI. — С. 92—98; *Відейко М. Ю.* Червонохутірський могильник // *ЕТЦ*. — С. 596; *Videiko M. Yu.* Cemeteries of Sofievka-type. Field resresearch, state of publication of sources and general position in the systematics of Tripilye culture // *Baltic-Pontic Studies*. — 1995. — Vol. 3. — P. 3—14.

230. ЗАВАЛІВКА. Колекція № 518.

с. Завалівка, Макарівський р-н, Київська обл.

Басейн р. Дніпро.

Дослідження В. О. Круца, 1962 р.

Могильник софіївського типу етапу Трипілля С/П.

Склад колекції: фрагменти кераміки, посудини, знаряддя праці.

НА: *Телегін Д. Я. та ін.* Звіт... // № 1962/15.

Література: *Круц В. О.* Новий могильник софіївського типу біля с. Завалівка на Дніпрі // *Археологія*. — 1968. — Т. XXI. — С. 126—130; *Videiko M. Yu.* Cemeteries of Sofievka-type... — Vol. 3. — P. 3—14; *Відейко М. Ю.* Завалівський могильник // *ЕТЦ*. — К., 2004. — Т. 2. — С. 173.

231. ВИШЕНЬКИ. Колекція № 716

с. Вишеньки, Бориспільський р-н, Київська обл.

р. Дніпро.

Збори Ф. П. Яновського.

Могильник софіївського типу етапу Трипілля С/П.

Склад колекції: крем'яні вістря стріл (рис. 62).

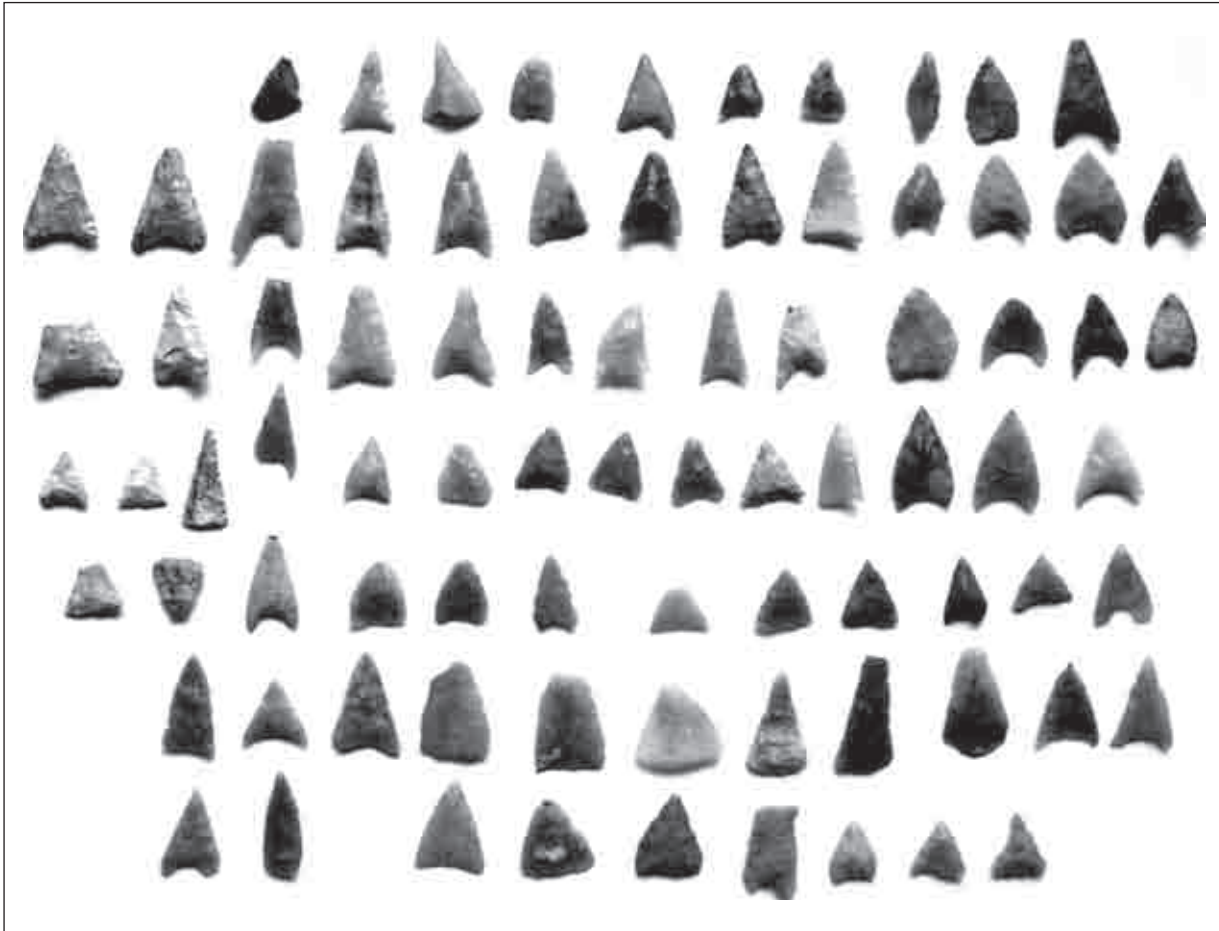

Рис. 62. Вістря стріл. Вишеньки. Колекція № 716. Збори Ф. П. Яновського.

УСАТИВСЬКА КУЛЬТУРА

232. УСАТОВЕ — ВЕЛИКИЙ КУЯЛЬНИК⁹. Колекція № 54.

м. Одеса.

Хаджибейський лиман.

Збори О. Ф. Лагодовської та В. І. Красковського, 1946, 1951, 1952, 1954, 1955, 1957 рр.

Культурний шар усатівської культури.

Склад колекції: фрагменти кераміки.

НА: Лагодовська О. Ф. Усатівська експедиція 1946 р. // № 1946/2.

Література: Патокова Э. Ф. Усатовское поселение и могильники. — К., 1979; Петренко В. Г. Усатове // ЕТЦ. — К., 2004. — Т. 2. — С. 560—562.

⁹ Матеріали з розкопок пам'ятки М. Ф. Болтенком, О. Ф. Лагодовською, Е. Ф. Патоковою зберігаються в ОАМ НАНУ.

233. УСАТОВЕ¹⁰. Колекція № 517.

м. Одеса, Хаджибейський лиман.

Дослідження В. Г. Збеновича, 1962 р.

Грунтовий могильник усатівської культури.

Склад колекції: посуд (рис. 63, 2—3), предмети пластики.

НА: Збенович В. Г. Отчет о раскопках в с. Усатово под Одессой в 1962 г. // № 1962/3

Література: Збенович В. Г. Позднеприпольские племена Северного Причерноморья. — К., 1974. — 175 с.; Петренко В. Г. Усатове // ЕТЦ. — К., 2004. — Т. 2. — С. 560—562.

234. МАЯКИ. Колекція № 568.

с. Маяки, Біляївський р-н, Одеська обл.

р. Дністер.

Дослідження В. Г. Збеновича, 1964—1970 рр.

¹⁰ Матеріали з розкопок могильника Е. Ф. Патокової зберігаються в ОАМ НАНУ.

Рис. 63. 1 — Фрагменти антропоморфних фігурок. Маяки. Колекція № 568. 2—3 — Посуд з поховань. Усатове. Колекція № 517. Дослідження В. Г. Збеновича.

Культурний шар усатівської культури; окремі знахідки доби бронзи та античності. Склад колекції: фрагменти кераміки, горщик, фрагменти статуеток (рис. 63, 1), знаряддя праці. Матеріали досліджень пам'ятки В. Г. Петренком зберігаються в ОАМ НАНУ.

НА: Збенович В. Г. Отчёт о раскопках в Маяках, Беляевского р-на, Одесской обл. // № 1970/2.

Література: Збенович В. Г. Позднетрипольские племена... — 175 с.; Петренко В. Г. Маяки // ЕТЦ. — К., 2004. — Т. 2. — С. 328, 329.

БАГАТОШАРОВІ ПАМ'ЯТКИ ТА МАТЕРІАЛИ РОЗВІДОК

235. ІЗВОАР. Колекція № 15.

Румунія.

Поселення культур Прекукутень та Кукутень.

Склад колекції: фрагменти кераміки з різних шарів багатошарового поселення.

236. БІЛА ГОРА. Колекція № 589.

с. Студениця, Кам'янець-Подільський р-н, Хмельницька обл.

р. Дністер.

Розвідки С. М. Бібікова, 1965 р.

Крем'яні штольні у печерах етапу Трипілля В/П.

Склад колекції: крем'яні заготовки, відходи виробництва.

НА: Бибииков С. Н., Збенович В. Г. Отчет о работе Среднеднепровской экспедиции ИИ АН УССР за 1964—1965 гг. // № 1964—1965/9.

Література: Бибииков С. Н. Древние кремневые выработки на горе Белой в районе Каменец-

Подольска // Материалы сессии, посвященной итогам археологических и этнографических исследований 1964 года в СССР. — Баку, 1965. — С. 56—58; Бибииков С. Н. Древние кремневые выработки на горе Белой в районе Каменец-Подольска // Тези доповідей Подільської історико-краєзнавчої конференції — Хмельницький, 1965. — С. 62—64; Відейко М. Ю. Біла Гора // ЕТЦ. — К., 2004. — Т. 2. — С. 47, 48.

237. ПОЛИВАНІВ ЯР¹¹. Колекція № 1029.

с. Комарове, Кельменецький р-н, Чернівецька обл.

Басейн р. Дністер.

Розвідки М. М. Шмаглія, 1978 р.

Поселення етапів Трипілля В/І—С/П.

Склад колекції: фрагменти кераміки.

Література: Пассек Т. С. Раннеземледельческие (трипольские) племена Поднепровья // МИА. — 1961. — № 84; Попова Т. О. Поливанов Яр. — СПб, 2003; Попова Т. О. Поливанов Яр // ЕТЦ. — К., 2004. — Т. 2. — С. 424—427.

238. ДАРАБАНЬ. Колекція № 1283.

с. Дарабань, Хотинський р-н, Чернівецька обл.

Розвідки М. М. Шмаглія, 1978 р.

Поселення трипільської культури, етапи А, В/І, С/П.

Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з кременю та каменю.

Література: Пассек Т. С. Периодизация три-

¹¹ Матеріали розкопок Т. С. Пассек зберігаються у Державному Ермітажі та у Музеї археології та етнографії (Кунсткамера) у м. Санкт-Петербургу.

польських поселень (III—II тисячелеття до н. е.) // МИА. — 1949. — № 10. — С. 43, 45; *Пасек Т. С.* Раннеземледельческие (трипольские) племена Поднестровья // МИА. — 1961. — № 84.

239. Колекція № 67.

с. Сабатинівка, хут. Гренівка, Ульяновський р-н, Кіровоградська обл.

р. Південний Буг.

Розвідки А. В. Добровольського та С. І. Чуба, 1947 р.

Матеріали доби палеоліту, бронзи, трипільської, черняхівської культури.

Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з кременю, рогу, бронзи.

НА: *Добровольский А. В.* Звіт про розвідку околиць с. Сабатинівки під час експедиції 1947 р.; Розвідка С. І. Чуба селища Сабатинівка I в 1946—1947 рр. // № 1947/3.

240. Колекція № 126.

сс. Нова Чорторія, Любомирка, Колодяжне, смт. Миропіль, Романівський р-н, Житомирська обл.

Розвідка Ю. М. Захарука, 1949 р.

Склад колекції: фрагменти кераміки Трипілля С/II, ДРЗ.

НА: *Захарук Ю. Н.* Отчет... // № 1949/8а.

241. Колекція № 516.

с. Новосілки (ур. Горбата Нива), Броварський р-н, Київська обл.

Розвідка Д. Т. Березовця, Г. М. Шовкопляс, 1962 р.

Пам'ятки софіївського типу трипільської культури, доби ранньої бронзи.

Література: *Круц В. А.* Позднетрипольские племена...

242. Колекція № 564.

Розвідки С. М. Бібікова, 1964 р.

с. Велика Мукша (суч. — с. Велика Слобідка) Кам'янець-Подільський р-н, Хмельницька обл.

Поселення етапу Трипілля А, ДРЗ.

Склад колекції: окремі фрагменти кераміки, крем'яні артефакти.

с. Шебутинці, Ново-Ушицький р-н, Хмельницька обл.

Місце видобутку кременю.

Склад колекції: крем'яні артефакти.

с. Бакота, Кам'янець-Подільський р-н, Хмельницька обл.

Поселення етапу Трипілля В/I—В/II. В колекції фрагменти кераміки.

с. Голосків, Кам'янець-Подільський р-н, Хмельницька обл.

Поселення етапу Трипілля В/I—В/II. В колекції фрагменти кераміки, крем'яні артефакти.

с. Студениця (ур. Біла Гора), Кам'янець-Подільський р-н, Хмельницька обл.

Крем'яні штольні, поселення етапу Трипілля В/II. В колекції окремі фрагменти розписної кераміки, крем'яні артефакти.

с. Студениця (ур. Гончариха), Кам'янець-Подільський р-н, Хмельницька обл.

Поселення етапу Трипілля В/II. В колекції фрагменти кераміки, фрагмент орнітоморфної фігурки.

Кераміка ДРЗ.

с. Студениця (ур. Ганусиське), Кам'янець-Подільський р-н, Хмельницька обл.

Поселення трипільської культури етапу В/II. Окремі фрагменти розписної кераміки, крем'яні артефакти.

Знахідки доби пізнього палеоліту.

с. Атаки, Кельменецький р-н, Чернівецька обл.

Поселення етапу Трипілля В/II. В колекції фрагменти кераміки.

НА: *Бибииков С. Н., Збенович В. Г.* Отчет... // № 1964—1965/9.

243. Колекція № 624.

Вінницька, Житомирська, Тернопільська, Хмельницька, Чернівецька обл.

Розвідки С. М. Бібікова та В. Г. Збеновича, 1968—1969 рр., В. Г. Збеновича та Г. Л. Євдокимова 1970 р.

Матеріали доби пізнього палеоліту, енеоліту, бронзи, ДРЗ, черняхівської культури.

Склад колекції: фрагменти кераміки, розвали посудин, вироби з каменю, кременю, кістки, предмети пластики (рис. 58, 8).

НА: *Бибииков С. Н., Збенович В. Г., Довженок В. И., Приходнюк О. М.* Отчет о работе разведочной Среднеднестровской экспедиции в 1968 г. // № 1968/1; *Бибииков С. Н., Довженок В. И., Евдокимов Г. Л., Збенович В. Г., Приходнюк О. М.* Отчет о работе Среднеднестровской экспедиции в 1969 г. // № 1969/15; *Бибииков С. Н., Збенович В. Г., Евдокимов Г. Л.* Отчет о разведках и разведочных раскопках на Днестре (с. Исаковцы, Лисичаны, Бернашевка, ГЭС — левый берег, Березовские хутора, Бабшин, Волошково, Дарабаны). // 1970/24.

Література: *Бибииков С. Н., Збенович В. Г.* Археологические разведки в зоне затопления Могилев-

Рис. 64. Матеріали культури Болград-Алдень. Колекція № 590. Дослідження С. М. Бібікова. 1—3 — посуд, 4—5 — предмети пластики, 7—8 — кам'яні сокири.

Подольской ГЭС // АИУ 1968 г. — К., 1971. — С. 73—77; *Бибиков С. М., Евдокимов Г. Л., Збенович В. Г.* Розвідки на Середньому Дністрі в 1969 р. // АИУ 1969 г. — К., 1972. — С. 368, 369; *Збенович В. Г.* Нові трипільські пам'ятки Середнього Подністров'я // Матеріали XIII конф. ІА АН УРСР. — К., 1972. — С. 104, 105.

244. Колекція № 988.

м. Тальне, сс. Глибочок, Зеленьків, Кам'янець, Кобринове, Криві Коліна, Небелівка, Тальнівський р-н, Черкаська обл.; с. Свердликове, Новоархангельський р-н, Кіровоградська обл. Розвідки М. М. Шмаглія, 1981—1982 рр.

Склад колекції: фрагменти кераміки трипільської культури.

Література: *Шмаглій М. М., Відейко М. Ю.* Трипільські поселення на Черкащині // Археологія. — 1992. — № 3. — С. 124—130.

245. Колекція № 1028.

с. Криві Коліна, Тальнівський р-н, Черкаська обл. Розвідки М. М. Шмаглія та М. Ю. Відейка, 1986 р.

Поселення трипільської культури етапу С/І.

Склад колекції: фрагменти кераміки.

НА: *Шмаглій Н. М., Відейко М. Ю.* Отчет... // № 1986/2а.

Література: *Шмаглій М. М., Відейко М. Ю.* Трипільські поселення... — С. 124—130.

246. Колекція № 1076.

сс. Дмитрушки, Пугачівка, Сушківка, Уманський р-н, Черкаська обл. р. Ревуха.

Розвідки Т. Г. Мовші, 1981 р.

Поселення Трипілля С/І, черняхівської культури. Склад колекції: фрагменти кераміки.

НА: *Мовша Т. Г., Балакин С. А., Колесников А. Г.* Отчет... // № 1981/11а.

247. Колекція № 1078.

Черкаська обл.

Розвідки Т. Г. Мовші, 1983, 1987 рр.

Пам'ятки трипільської, доби бронзи, білогородівської, скіфської, черняхівської культур.

НА: *Мовша Т. Г.* Отчет Доброводского отряда Трипольской экспедиции за 1983 г. // № 1983/30б; *Мовша Т. Г.; Бузян Г. Н., Якубенко Е. А.* Отчет о работе Косеновского отряда Трипольской комплексной экспедиции в 1987 г. // № 1987/5а.

248. Колекція № 1079.

Вінницька, Чернівецька обл.; с. Медвеже, Республіка Молдова.

Розвідки Т. Г. Мовші, 1978, 1979 рр.

Склад колекції: фрагменти кераміки трипільської культури, доби бронзи, ДРЗ.

НА: *Мовша Т. Г.* Отчет о работе Позднетрипольского отряда Трипольской экспедиции в 1978 г. // № 1978/30з; *Мовша Т. Г.* Отчет о работе Позднетрипольского отряда Днестровско-Трипольской новостроечной экспедиции в 1979 г. // № 1979/27в.

249. Колекція № 1284.

сс. Ямпіль, Шарин, Ятранівка, Чорповоди, Вільшана-Слобідка, Сушківка, Уманський р-н, Черкаської обл.

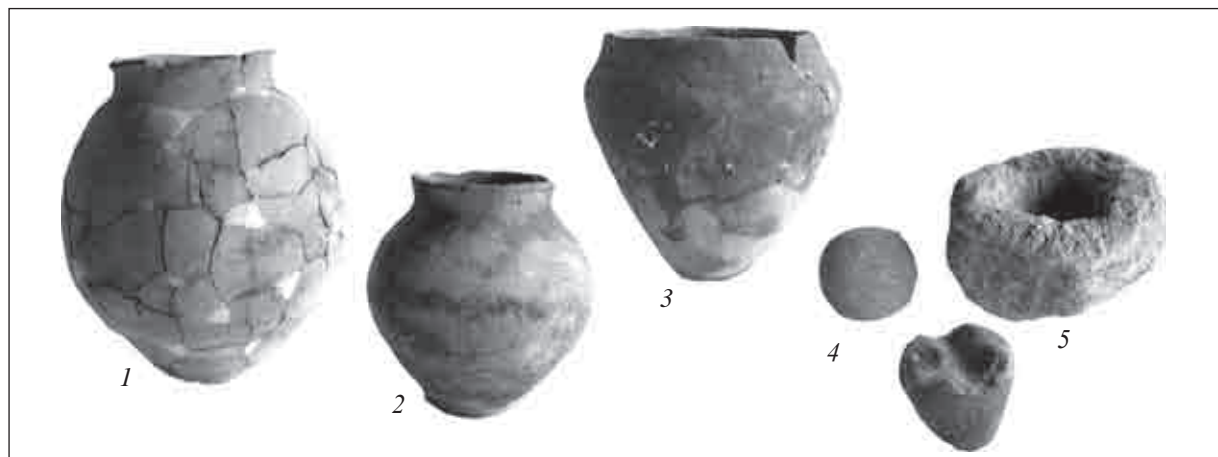

Рис. 65. Кірове. Колекція № 438. Дослідження А. М. Лескова. 1—3 — посудини, 4—5 — вироби з каменю.

Розвідки В. О. Круца та С. М. Рижова, 1986 р. Пам'ятки трипільської культури етапів С/І—С/ІІ.

Склад колекції: фрагменти кераміки, пластички.

НА: Круц В. А., Рижов С. Н. Отчет о разведке археологических памятников в южной части Уманского р-на Черкасской обл. в 1986 г. // № 1986/166.

Література: Рижов С. Н. Позднетрипольские племена Буго-Днестровского междуречья // Stratum plus. — № 2. — Кишинев, 2001—2002. — С. 192.

КУЛЬТУРА БОЛГРАД-АЛДЕНЬ

250. НАГІРНЕ. Колекція № 590.

с. Нагірне, Ренійський р-н; с. Нова Некрасівка, Ізмаїльський р-н, Одеська обл.; с. Вулканешти, Республіка Молдова.

Розвідки С. М. Бібікова, В. Г. Збеневича, 1966 р.¹²

Поселення болградського варіанту культури Гумельниця.

Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з каменю, фрагменти статуеток (рис. 64).

НА: Бибииков С. Н. Отчет об археологических разведках в Одесской обл. в 1966 г. // № 1966/22.

Література: Субботин Л. В. Памятники культуры Гумельниця юго-запада Украины. — К., 1983. — 139 с.

¹² Матеріали розкопок поселень зберігаються в ОАМ НАНУ.

ДОБА БРОНЗИ

251. КІРОВЕ. Колекція № 438.

с. Кірове, Ленінський р-н, АРК.

Дослідження О. М. Лескова, 1960—1967 рр.

Пам'ятка сабатинівської, білозірської культури.

Склад колекції: фрагменти кераміки, реставрований посуд, вироби з кістки, каменю та кременю (рис. 65).

НА: Лесков А. М. Отчет о раскопках Кировского поселения в Восточном Крыму в 1960—1961 гг., 1964—1967 гг. // № 1960—1967/32.

Література: Лесков А. М. Кировское поселение // Древности Восточного Крыма. — К., 1970. — С. 7—113.

252. ЗЕЛЕНИЙ ЯР Колекція № 583.

с. Піщане, Ленінський р-н, АРК.

Дослідження Е. В. Яковенко, 1965, 1966 рр.

Курганний могильник доби бронзи та ДРЗ.

Склад колекції: посуд, вироби з бронзи, заліза кістки, пастові бусини, фрагменти амулета з клішні краба.

Література: Яковенко Э. В., Черненко Е. В., Корпусова В. Н. Описание скифских погребений в курганах Восточного Крыма // Древности Восточного Крыма. — К., 1970. — С. 175.

253. САНДРАКИ. Колекція № 117.

с. Сандраки (ур. Пагурка), Хмельницький р-н, Вінницька обл.

р. Південний Буг.

Дослідження О. Ф. Лагодовської, 1949, 1950 рр.

Рис. 66. Посуд. Сандраки. Колекція № 117. Дослідження О. Ф. Лагодовської.

Поселення білогрудівської культури.

Склад колекції: фрагменти кераміки, реставрований посуд (рис. 66), вироби з кістки, кремєню.

НА: Лагодовская Е. Ф. Археологические исследования... // № 1950/7, 1.

Література: Березанская С. С. Северная Украина... — С. 80.

254. ВОЛОДИМИРІВКА. Колекція № 462.

с. Володимирівка, Жмеринський р-н, Вінницька обл.

Дослідження А. П. Савчука, 1960 р.

Кургани доби бронзи, поховання часу Трипілья С/П; поселення трипільської культури етапу В/П—С/І.

Склад колекції: посудини, фрагменти кераміки, вироби з міді, кремєню (рис. 67).

НА: Савчук А. П. Бузька експедиція 1960 р. // № 1960/6а.

Література: Збенович В. Г. Позднетрипольские племена Северного Причерноморья. — К., 1974. — С. 155; Дергачев В. А., Манзура И. В. Погребальные комплексы позднего триполья. — Кишинев, 1991. — С. 132, 304.

255. ГРУШІВКА. Колекція № 201.

с. Грушівка, Апостолівський р-н, Дніпропетровська обл.

Дослідження Д. І. Бліфельда, 1951 р.

Курганий могильник доби енеоліту — бронзового віку.

В колекції фрагменти кераміки, цілі посудини (рис. 68; 90, 1—5).

Рис. 67. Володимирівка, Колекція № 462, дослідження А. П. Савчука. 1 — металеве намисто, 2 — знаряддя з кремєню, 3—5 — посуд з курганных поховань.

НА: Бліфельд Д. И. Отчет о раскопках могильника в с. Грушевка // № 1951/36.

Література: Бліфельд Д. И. Курган эпохи бронзы в с. Грушівка // АП. — 1961. — Т. X. — С. 46—64.

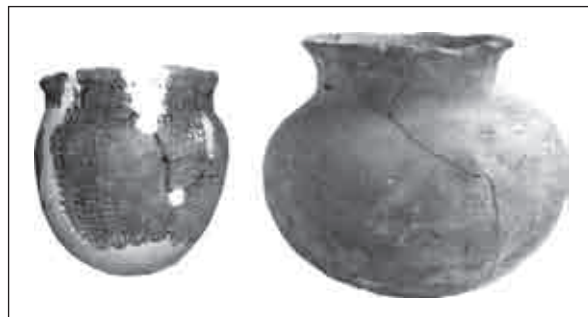
256. УСТЬ-КАМ'ЯНКА. Колекція № 203.

с. Усть-Кам'янка, Апостолівський р-н, Дніпропетровська обл.

р. Базавлук.

Дослідження Є. В. Махно, 1951 р.

Пам'ятка бабинської, зрубної, білозірської культур, ДРЗ.

Рис. 68. Грушівка. Посуд з поховань. Колекція № 201. Дослідження Д. І. Бліфельда.

Рис. 69. Посуд з поховань. Усть-Кам'янка. Колекція № 203. Дослідження Є. В. Махно.

Склад колекції: фрагменти кераміки, цілі посудини (рис. 69), вироби з кременю.

НА: *Махно Е. В.* Отчет о работе Никопольской археологической экспедиции (Усть-Каменский отряд) // № 1951/2а.

Література: *Махно Є. В.* Розкопки пам'яток епохи бронзи та сарматського часу в с. Усть-Кам'янка // АП. — 1960. — Т. IX. — С. 14—38.

257. ХУТІР ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ.

Колекція № 220.

с. Шолохове (ур. Попова Балка), Нікопольський р-н, Дніпропетровська обл.

Дослідження І. П. Костюченко, 1951 р.

Могильник доби бронзи.

Склад колекції: посуд (рис. 70).

НА: *Костюченко І. П.* Звіт за розкопки Хмельницького курганного могильника // № 1951/2б.

Література: *Костюченко І. П.* Могильник епохи бронзи поблизу хут. Хмельницький // АП. — 1960. — Т. IX. — С. 88—101.

Рис. 70. Посудини з могильнику. Х. Хмельницький. Колекція № 220. Дослідження І. П. Костюченка.

258. СКЕЛЯ — КАМЕНОЛОМНЯ.

Колекція № 265.

с. Волооське, Дніпропетровський р-н, Дніпропетровська обл.

р. Дніпро.

Дослідження В. М. Даниленка та О. Г. Шапошникової, 1953 р.

Пам'ятка рогачицької, ямної та катакомбної культур.

Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з каменю та кістки.

Частина матеріалів колекції зберігається у НМІУ.

НА: *Даниленко В. Н., Шапошникова О. Г.* Отчет о раскопках в 1953 г. поселения раннебронзового времени в ур. Скеля — Каменоломня у с. Волошкового Днепропетровской области // № 1953/4в.

Література: *Шапошникова О. Г.* Поселение раннебронзового времени у с. Волошкового // КСИА. — 1957. — Вип. 67. — С. 94; *Спицина Л. А.* Рогачицька культура... — С. 129—140.

259. ВОЛОСЬКЕ — СУРСЬКА ЗАБОРА.

Колекція № 417.

с. Волооське, Дніпропетровський р-н, Дніпропетровська обл.

р. Дніпро.

Розкопки 1958 р.

Поселення та поховання доби бронзи, ДРЗ, III ст. н. е.

Склад колекції: фрагменти кераміки, посуд (рис. 71).

260. ЧЕРНЕТЧИНА. Колекція № 798.

с. Чернетчина, Магдалинівський р-н, Дніпропетровська обл.

р. Оріль.

Рис. 71. Посудина з поховання. Сурська Забора. Колекція № 417.

Дослідження В. Ф. Клименка, 1972 р.
Поселення зрубної культури, середньовіччя.
Склад колекції: фрагменти кераміки.
НА: *Телегин Д. Я., Беляев А. С., Беляева С. А.* Отчет... // № 1972/1.

Література: *Телегин Д. Я.* Археологические памятники... — С. 19—28.

261. СОРОЧИНЕ. Колекція № 802.

с. Сорочине, Царичанський р-н, Дніпропетровська обл.

Дослідження С. М. Братченка, 1970 р.
Поселення ямної, катакомбної, зрубної культур.

Склад колекції: фрагменти кераміки.

НА: *Братченко С. Н.* Отчет о раскопках курганов на Днепропетровщине // № 1970/41а.

Література: *Телегин Д. Я.* Археологические памятники... — С. 19—28.

262. МОГИЛІВ. Колекція № 803.

с. Могилів, Царичанський р-н, Дніпропетровська обл.

Дослідження С. М. Братченка, 1970 р.
Кургани катакомбної, зрубної, скіфської культур.

Склад колекції: фрагменти кераміки, керамічний посуд.

НА: *Братченко С. Н.* Отчет... // № 1970/41а.

263. ПЕРЕЩЕПИНЕ. Колекція № 804.

с. Перещепине, Новомосковський р-н, Дніпропетровська обл.

Дослідження С. М. Братченка, 1970 р.
Поселення ямної, катакомбної, зрубної культур.

Склад колекції: фрагменти кераміки, посуд.

НА: *Братченко С. Н.* Отчет... // № 1970/41а.

Література: *Телегин Д. Я.* Археологические памятники... — С. 19—28.

264—268. ЙОСИПІВКА.

с. Йосипівка, Магдалинівський р-н, Дніпропетровська обл.

р. Оріль.

264. Колекція № 805.

Дослідження О. С. Біляєва, 1971 р.
Грунтовий могильник зрубної культури, поховання чорноліської культури.

Склад колекції: посуд, фрагменти кераміки (рис. 90, 6—7).

НА: *Телегин Д. Я. и др.* Отчет... // № 1971/27.

Література: *Беляев О. С.* Поховання зрубної культури... — С. 67—70; *Телегин Д. Я.* Археологические памятники... — С. 19—28.

265. Колекція № 942.

Дослідження Д. Я. Телегіна та О. С. Біляєва, 1971 р.

Поселення доби бронзи.

Склад колекції: фрагменти кераміки.

НА: *Телегин Д. Я. и др.* Отчет... // № 1971/27.

Література: *Телегин Д. Я.* Археологические памятники... — С. 19—28.

266. Колекція № 812.

Дослідження Д. Я. Телегіна, 1971, 1972, 1974 рр.

Поселення доби неоліту та бронзи.

Склад колекції: фрагменти кераміки.

НА: *Телегин Д. Я. и др.* Отчет... // № 1971/27;

Телегин Д. Я., Беляев А. С., Беляева С. А. Отчет... // № 1972/1; *Телегин Д. Я. и др.* Отчет... // № 1974/1.

Література: *Телегин Д. Я.* Археологические памятники... — С. 19—28.

267. Колекція № 816.

Дослідження О. С. Біляєва, 1973 р.

Поселення зрубної та чорноліської культур.

Склад колекції: фрагменти кераміки.

НА: *Телегин Д. Я. и др.* Отчет... // № 1973/6.

Література: *Беляев О. С.* Могильник зрубної культури... — С. 60, 61; *Беляев О. С.* Поховання зрубної культури... — С. 67—70; *Ромашко В. А.* Поздний бронзовый век... — С. 45.

268. Колекція № 825.

Дослідження О. С. Біляєва, 1974 р.

Могильник доби пізньої бронзи, знахідки дніпро-донецької культури.

Склад колекції: посуд, фрагменти кераміки, вироби з кременю.

НА: *Телегин Д. Я. и др.* Отчет... // № 1974/1.

Література: *Беляев О. С.* Поховання зрубної культури... — С. 67—70; *Телегин Д. Я., Титова Е. Н.* Поселения... — С. 62.

269—270. МОГИЛІВ.

с. Могилів, Царичанський р-н, Дніпропетровська обл.

269. Колекція № 806.

кург. Брильовата Могила.

Дослідження Д. Я. Телегіна та О. С. Біляєва, 1971 р.

Кургани з похованнями катакомбної та зрубної культур.

Колекції первісної доби

Рис. 72. Посудини з поховань. Могильов. 1 — Колекція № 806. 2 — Колекція № 811. Дослідження Д. Я. Телегіна, О. С. Беляєва.

Склад колекції: фрагменти кераміки, керамічний посуд (рис. 72, 1).

НА: Телегін Д. Я. *и др.* Отчет... // № 1971/27.

Література: Телегін Д. Я. Археологические памятники... — С. 19—28.

270. Колекція № 811.

Дослідження Д. Я. Телегіна та О. С. Беляєва, 1972 р.

Кургани із похованнями ямної, катакомбної, зрубної культур.

Склад колекції: фрагменти кераміки, керамічний посуд (рис. 72, 2).

НА: Телегін Д. Я., Беляев А. С., Беляева С. А. Отчет... // № 1972/1.

271—272. ПЕРЕЩЕПИНЕ.

с. Перещепине, Новомосковський р-н, Дніпропетровська обл.

271. Колекція № 810.

Дослідження Д. Я. Телегіна та О. С. Беляєва, 1971 р.

Кургани доби бронзи, зрубної культури; стоянка дніпро-донецької культури.

Склад колекції: керамічний посуд, вироби з кременю.

НА: Телегін Д. Я. *и др.* Отчет... // № 1971/27.

Література: Телегін Д. Я. Археологические памятники... — С. 19—28.

272. Колекція № 818.

Дослідження Д. Я. Телегіна та О. С. Беляєва, 1973 р.

Кургани доби бронзи, ямна культура, ДРЗ.

Склад колекції: керамічний посуд (рис. 73; 91, 8), окремі знахідки кременів доби палеоліту, неоліту.

НА: Телегін Д. Я. *и др.* Отчет... // № 1973/6.

273. ПРЕОБРАЖЕНСЬКЕ. Колекція № 807.

с. Преображенське, Царичанський р-н, Дніпропетровська обл.

р. Оріль.

Дослідження Д. Я. Телегіна та О. С. Беляєва, 1971 р.

Грунтовий могильник зрубної культури.

Склад колекції: посудини та фрагменти кераміки.

НА: Телегін Д. Я. *и др.* Отчет... // № 1971/27.

Література: Телегін Д. Я. Археологические памятники... — С. 19—28.

274. ЛІСКІВКА. Колекція № 808.

с. Лисківка, Царичанський р-н, Дніпропетровська обл.

р. Оріль.

Дослідження Д. Я. Телегіна та О. С. Беляєва, 1971 р.

Курганный могильник з похованнями ямної та зрубної культур.

Рис. 73. Посуд з поховання у курганах Перещепино, Колекція № 818. Дослідження Д. Я. Телегіна, О. С. Беляєва

Рис. 74. Посудини з поховань. 1—2 — Лисковка. Колекція № 808. Дослідження Д. Я. Телегіна, О. С. Беляєва. 3 — Личкове. Колекція № 809. Дослідження Д. Я. Телегіна.

Склад колекції: посуд (рис. 74, 1—2).

НА: Телегин Д. Я. и др. Отчет... // № 1971/27.

Література: Телегин Д. Я. Археологические памятники... — С. 19—28.

275. ЛИЧКОВЕ. Колекція № 809.

с. Личкове, Магдалинівський р-н, Дніпропетровська обл.
р. Оріль.

Дослідження Д. Я. Телегіна, 1971 р.

Кургани доби бронзи.

Склад колекції: керамічний посуд (рис. 74, 3), окремі знахідки доби неоліту.

НА: Телегин Д. Я. и др. Отчет... // № 1971/27.

Література: Телегин Д. Я. Археологические памятники... — С. 19—28.

276. КОЗИРЩИНА. Колекція № 819.

с. Велика Козирщина, Магдалинівський р-н, Дніпропетровська обл.

р. Оріль.

Дослідження Д. Я. Телегіна, 1971 р.

Поселення зрубної культури.

Склад колекції: фрагменти кераміки, зернотерка.

НА: Телегин Д. Я. и др. Отчет... // № 1971/27.

Література: Телегин Д. Я. Археологические памятники... — С. 19—28.

277. МИНІВКА. Колекція № 944.

с. Минівка, Магдалинівський р-н, Дніпропетровська обл.

р. Оріль.

Дослідження Д. Я. Телегіна та О. С. Беляєва, 1973 р.

Кургани доби бронзи: ямної, катакомбної, зрубної культур.

Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з кістки, міді (рис. 75).

НА: Телегин Д. Я. и др. Отчет... // № 1973/6.

Література: Телегин Д. Я. Археологические памятники... — С. 19—28.

278. ЧЕРНЕТЧИНА. Колекція № 797.

с. Чернетчина, Магдалинівський р-н, Дніпропетровська обл.

р. Оріль.

Дослідження В. Ф. Клименко, 1972 р.

Кургани катакомбної та зрубної культур.

Склад колекції: посудини.

НА: Клименко В. Ф. Раскопки курганов в с. Чернетчина Днепропетровской обл. // № 1972/1а.

Література: Телегин Д. Я. Археологические памятники... — С. 19—28.

Рис. 75. Минівка. Колекція № 944. Дослідження Д. Я. Телегіна, О. С. Беляєва.

1 — бронзова обкладинка, 2 — бронзові кільця, 3 — кігті та зуби тварини, 4—5 — посудини.

279. РУБЦІ. Колекція № 353.

с. Рубці, Краснолиманський р-н, Донецька обл.

р. Оскол.

Дослідження С. С. Березанської, 1956 р.

Поселення зрубної культури.

Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з кістки, каменю та кременю.

НА: *Телегин Д. Я.* Исследование поселения и могильника позднего неолита — начала эпохи металла около с. Александровки на р. Осколе (Отчет о работе неолитического отряда Оскольской экспедиции 1956 года) // № 1956/4.

Література: *Березанская С. С.* Поселение срубной культуры на Осколе // КСИА. — 1959. — Вып. 8. — С. 85—87.

280. ДРОНІВКА. Колекція № 959.

с. Дронівка (ур. Лиманське Озеро), Артемівський р-н, Донецька обл.

р. Сіверський Донець.

Дослідження Л. Г. Ковальнової, 1976 р.

Пам'ятка зрубної та бондарихинської культур.

Склад колекції: фрагменти кераміки.

НА: *Ковалева Л. Г.* Отчет о работе на поселении бронзового века Лиманское Озеро (с. Дронивка Артемовского р-на Донецкой обл.) в 1976 г. // № 1976/107а.

Література: *Ромашко В. А.* Поздний бронзовый век... — С. 15.

281. УСОВЕ ОЗЕРО. Колекції № 932, 933, 953.

с. Ямпіль, Краснолиманський р-н, Донецька обл.

р. Сіверський Донець.

Дослідження С. С. Березанської, 1977—1980, 1983 рр.

Поселення зрубної культури, матеріали репінської культури.

Склад колекції: фрагменти кераміки, реставровані посудини (рис. 76, 1), вироби з кістки, каменю та бронзи.

НА: *Березанская С. С., Рудаков А. П.* Отчет о раскопках на поселении срубной культуры Усово Озеро // № 1977/106; *Березанская С. С.* Отчет о работе Краснолиманской археологической экспедиции в 1979 г. // № 1979/20; *Березанская С. С., Косарева А. А., Вангородская О. Г.* Отчет Краснолиманской экспедиции за 1980 и 1983 гг. // № 1983/29.

Рис. 76. Горщики. 1—2 — Усово Озеро. Колекція № 932. Дослідження С. С. Березанської. 3 — Глибоке Озеро. Дослідження Я. П. Гершковича.

Література: *Березанская С. С.* Усово Озеро — поселение срубной культуры на Северском Донце. — К., 1989. — 147 с.; *Спицина Л. А.* Поселення... — С. 60—64.

282. ГЛИБОКЕ ОЗЕРО II.

с. Глибоке Озеро, Краснолиманський р-н, Донецька обл.

Дослідження Я. П. Гершковича, 1991 р.

Поселення зрубної культури, ДРЗ.

Склад колекції: фрагменти кераміки, посуд (рис. 76, 2—3), вироби з кістки, каменю.

Література: *Гершкович Я. П.* Этнокультурные связи в эпоху поздней бронзы в свете хронологического соотношения памятников (Нижнее Поднепровье — Северо-Восточное Подонцовье) // Археологический альманах. — 1998. — № 9.

283. ВОЙЦЕХІВКА. Колекції № 135, 136.

с. Колосівка (сучасна назва), Миропільський р-н, Житомирська обл.

р. Случ.

Дослідження Ю. М. Захарука та О. Ф. Лагодовської, 1949 р.

Курганний могильник доби бронзи, поселення трипільської культури городського типу етапу С/П.

Склад колекції: фрагменти кераміки, пластики, вироби з кременю (рис. 77).

НА: *Лагодовская Е. Ф., Захарук Ю. Н.* Отчет о раскопках первого Войцеховского курганного могильника // № 1949/86.

Література: *Лагодовская Е. Ф.* Войцеховское позднетрипольское поселение // КСИА. — 1954. —

Рис. 77. Войцехівка. Колекція № 135. Дослідження Ю. М. Захарука, О. Ф. Лагодовської. 1—3 — відщепи кременю, 4—5 — фрагменти антропоморфних фігурок трипільської культури, 6 — кременева сокира, 7 — горщик.

Вып. 3. — С. 86—89; *Лагодовська О. Ф., Захарук Ю. М.* Нові дослідження Войцехівського могильника // АП. — 1956. — Т. VI. — С. 69—74; *Бурдо Н. Б.* Войцехівка // ЕТЦ. — К., 2004. — Т. 2. — С. 103, 104.

284. ВОРОШИЛІВКА. Колекція № 205.

с. Ворошилівка (ур. Опириця), Житомирський р-н, Житомирська обл.

Дослідження С. С. Баранович (Березанської), Г. Т. Тітенко (Ковпаненко), 1951 р.

Поселення білогрудівської культури.

Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з кістки, кременю.

НА: *Баранович С. С., Тітенко Г. Т.* Отчет о работе на поселении у с. Ворошиловка в 1951 г. // № 1951/8д.

Література: *Березанська С. С.* Поселення раннього залізного віку в Житомирській обл. // АП. — 1956. — Т. VI. — С. 48—50.

285. ЗАВОД ВИСОКОВОЛЬТНОЇ АПАРАТУРИ. Колекція № 737.

м. Запоріжжя.

Дослідження Б. М. Мозолевського, 1969 р.

Рис. 78. Посуд. Завод високовольтної апаратури. Колекція № 737. Дослідження Б. М. Мозолевського.

Кургани катакомбної та зрубної культур.

Склад колекції: посудини (рис. 78), вироби з каменю, кременю, кістки.

НА: *Мозолевский Б. Н.* Отчет о работе Верхнехортицкого отряда Северо-Рогачикской экспедиции // № 1969/23а.

Література: *Мозолевский Б. М.* Дослідження курганів доби бронзи в Правобережній частині Нижнього Подніпров'я // АДУ 1969 р. — Вып. IV. — К., 1972. — С. 58.

286. П'ЯТИХАТКИ. Колекція № 283.

с. П'ятихатки, Василівський р-н, Запорізька обл.

р. Дніпро.

Дослідження Д. Я. Телегіна, 1953 р.

Пам'ятка доби фіналу бронзи — ДРЗ, окремі знахідки доби неоліту.

Склад колекції: фрагменти кераміки, поодинокі вироби з кременю.

НА: *Телегин Д. Я.* Отчет о работе разведывательного отряда Никопольско-Гавриловской археологической экспедиции 1953 г. // № 1953/16.

Література: *Телегин Д. Я.* Сліди епіпалеоліту та неоліту на нижньому Подніпрові // АП. — 1961. — Т. X. — С. 195.

287. ЧЕРВОНИЙ ХУТІР. Колекція № 437.

м. Київ.

Басейн р. Дніпро.

Дослідження О. П. Савчука, 1959, 1961 рр.

Могильник софіївського типу етапу Трипілля С/П, матеріали доби ранньої бронзи.

Склад колекції: фрагменти кераміки.

Рис. 79. Горщик. Погреби. Колекція № 237. Дослідження В. І. Канівця

288. ПОГРЕБИ. Колекції № 237, 245.

с. Погреби (ур. Лан, Келійка, Підбір'я), Броварський р-н, Київська обл.

Дослідження В. І. Канівця, 1952 р.

Пам'ятки доби бронзи, зарубинецької культури. Склад колекції: фрагменти кераміки, посуд (рис. 79), вироби з кременю.

НА: *Канівець В. І.* Отчет о проведенной разведке 26 IV 1952 г. в окрестностях г. Киева // № 1952/15а.

Література: *Березанская С. С.* Северная Украина... — С. 73—79.

289. ЗДВИЖІВКА. Колекція № 561.

с. Здвижівка, Бородянський р-н, Київська обл. р. Здвиж.

Дослідження С. С. Березанської, 1964 р.

Поселення та могильник тшинецької культури. Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з каменю та кременю.

НА: *Березанская С. С.* Отчет о раскопках на поселении тшинецко-комаровской культуры в с. Здвижівка Макаровского р-на Киевской обл. // № 1964/1д.

Література: *Березанская С. С.* Средний период бронзового века в Северной Украине. — К., 1972. — С. 25—28.

290. КРАСНЕ I, II. Колекція № 952.

с. Красне, Ставищенський р-н, Київська обл. р. Торч.

Дослідження С. С. Березанської, 1984 р.

Поселення білогрудівської культури.

Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з кістки, каменю та бронзи.

НА: *Березанская С. С.* Отчет о работе Ставищенского отряда Лесостепной Правобережной экспедиции в 1984 г. // № 1984/35а.

291. КИЇВ. Колекція № 1203.

м. Київ, Китаївська гора.

Дослідження І. І. Мовчана, 1988 р.

Матеріали доби бронзи у шарі городища.

Склад колекції: фрагменти кераміки.

НА: *Мовчан І. І., Писаренко Ю. Г.* Отчёт о раскопках Киево-околоного отряда Киевской постояннодействующей экспедиции на территории Китаево в 1988 г. // № 1988/17а.

292. САБАТИНІВКА I. Колекція № 75.

с. Сабатинівка, Ульяновський р-н, Кіровоградська обл.

р. Південний Буг.

Дослідження А. В. Добровольського, 1947, 1948 рр.

Поселення сабатинівської культури, шар трипільської культури етапу В/І.

Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з кістки, каменю та бронзи.

НА: *Добровольский А. В.* Звіт... // № 1948/1.

Література: *Добровольский А. В.* Перше Сабатинівське поселення // АП. — 1952. — Т. IV. — С. 78—88; *Шарафутдинова І. Н.* Степное Поднепровье...; *Березанская С. С., Отроценко В. В., Чердиченко Н. Н., Шарафутдинова І. Н.* Культуры эпохи бронзы на территории Украины. — К., 1986. — С. 83—116.

293. ВЕЛИКА АНДРУСІВКА.

Колекція № 429.

с. Велика Андрусівка, Світловодський р-н, Кіровоградська обл.

р. Тясмин.

Дослідження Є. Ф. Покровської та Є. О. Петровської, 1959 р.

Поселення білогрудівської культури.

Склад колекції: фрагменти кераміки, посуд (рис. 80), вироби з кістки, каменю та бронзи.

НА: *Покровская Е. Ф., Петровская Е. А.* Отчет о раскопках поселения конца эпохи бронзы у с. Б. Андрусівка // № 1959/2а.

Література: *Покровська Є. Ф., Петровська Є. О.* Поселення кінця епохи бронзи біля с. В. Андрусівка // Археологія. — 1961. — Т. 13. — С. 129—145.

294. ЧЕРВОНА УКРАЇНА.**Колекція № 996.**

с. Червона Україна, Очаківський р-н, Миколаївська обл.

Дослідження О. Г. Шапошникової, 1981 р.

Збори на поселенні катакомбної, бабинської культур.

Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з каменю.

НА: Шапошникова О. Г. и др. Отчет... // № 1981/9.

295. ВИНОГРАДНИЙ САД.**Колекція № 1012.**

с. Виноградний Сад, Доманівський р-н, Миколаївська обл.

р. Південний Буг.

Дослідження І. М. Шарафутдінової, 1984—1985 рр.

Поселення сабатинівської культури.

Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з кістки, каменю.

НА: Шапошникова О. Г. и др. Отчет... // № 1984/9; Шапошникова О. Г. и др. Отчет... // № 1985/3.

Література: Шарафутдінова И. Н. Исследования поселения сабадиновской культуры на Южном Буге // АО 1985 г. — М., 1987. — С. 432; Шарафутдінова И. Н., Балушкин А. М. Раскопки поселения у с. Виноградный Сад на Южном Буге // АО 1986 г. — М., 1988. — С. 349.

296. НОВОГРИГОРІВКА

с. Новогригорівка, Вознесенський р-н, Миколаївська обл.

Дослідження І. М. Шарафутдінової, 1974 р.

Поселення сабатинівської культури.

Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з каменю.

НА: Шарафутдінова И. Н. Отчет о раскопках поселения поздней бронзы у с. Новогригорьевки в 1974 г. // № 1974/25.

297—298. КАПІТАНОВЕ.

с. Капітанове, Новоайдарський р-н, Луганська обл.

р. Вільхівка.

297. Колекція № 485.

Дослідження С. С. Березанської, 1961 р.

Пам'ятка бабинської, зрубної, бондарихинської культур.

Рис. 80. Велика Андрусівка. Колекція № 429. Дослідження Є. Ф. Покровської, Є. О. Петровської. 1—3 — посуд, 4 — керамічне прясельце.

Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з кременю.

НА: Березанская С. С. Отчет о разведочных работах в с. Капитаново Новоайдарского района Луганской обл. // № 1961/11.

Література: Чередниченко Н. Н. Поселение срубной культуры на Луганщине // СА. — 1970. — № 1. — С. 233—238.

298. Колекція № 936.

Дослідження М. М. Чередниченка, 1967 р.

Пам'ятка бабинської, зрубної, бондарихинської культур.

Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з кременю.

НА: Чередниченко Н. Н. Отчет о раскопках на поселении срубной культуры у с. Капитаново Новоайдарского р-на Луганской обл. в 1967 году // № 1967/13.

Література: Чередниченко Н. Н. Поселение срубной культуры... — С. 233—238.

299. САБІВКА. Колекція № 724.

с. Сабівка, Слов'яносербський р-н, Луганська обл.

р. Сіверський Донець.

Дослідження М. М. Чередниченка, 1971 р.

Пам'ятка зрубної культури.

Склад колекції: фрагменти кераміки.

НА: Чередниченко Н. Н. Отчет о работе Ворошиловградской экспедиции в 1971 г. // № 1971/31.

300. ЛУКОМ'Є П. Колекція № 1098.

с. Луком'є, Оржицький р-н, Полтавська обл.
р. Сула.
Дослідження В. І. Непріної, 1979 р.
Пам'ятка доби неоліту, раннього бронзового віку.
Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з кременю.
НА: *Неприна В. И.* Отчет... // № 1979/31.
Література: *Неприна В. И.* Раскопки неолитических поселений... — С. 312, 313; *Неприна В. И., Зализняк Л. Л., Кротова А. А.* Памятники ... — С. 179, 180. *Неприна В. И., Титова Е. Н.* О неолите Посулья... — С. 155—170.

301. ЧИКАЛІВКА. Колекція № 464.

с. Чикалівка, Кременчуцький р-н, Полтавська обл.
р. Дніпро.
Дослідження І. М. Шарафутдінової, 1960, 1961 рр.
Поселення сабатинівської культури.
Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з кістки, каменю.
НА: *Шарафутдинова И. Н.* Отчет о раскопках поселения эпохи поздней бронзы у с. Чикаловка Кременчугского р-на, Полтавской обл. // № 1960—1961/4в.
Література: *Шарафутдинова И. М.* Поселення епохи пізньої бронзи поблизу Кременчука // Археологія. — 1964. — Вип. 17. — С. 153—169; *Шарафутдинова И. Н.* Степное Поднепровье...

302. КОМПАНІЙЦІ. Колекція № 481.

с. Григоро-Бригадирівка (хут. Компанійці, ур. Касюрівщина), Кобеляцький р-н, Полтавська обл.
р. Дніпро.
Дослідження Є. В. Махно, 1960—1965 рр.
Могильник катакомбної, зрубної, білогрудівської, сабатинівської культур.
Склад колекції: посуд, фрагменти кераміки.
НА: *Махно Е. В., Бидзиля В. И.* Отчет о раскопках 1960 г. на Компанийцевском могильнике // № 1960/3а; *Махно Е. В.* Отчет о раскопках 1961 г. на Компанийцевском могильнике // № 1961/4б.
Література: *Махно Е. В., Шарафутдинова И. М.* Могильник эпохи бронзы поблизу хут. Компанійці на Дніпрі // Археологія. — 1972. — Вип. 6. — С. 70—81; *Шарафутдинова И. Н.* Степное Поднепровье...; *Ромашко В. А.* Поздний бронзовый век... — С. 52.

303. МАЛІ БУДКИ. Колекція № 271.

с. Малі Будки, Недригайлівський р-н, Сумська обл.
р. Сула.
Дослідження В. А. Іллінської, 1953 р.
Поселення бондарихинської культури.
Склад колекції: фрагменти кераміки.
НА: *Ильинская В. А.* Отчет о работе Посульско-Донецкого отряда Среднеднепровской экспедиции ИА АН УССР в 1953 г. // № 1953/9а.
Література: *Іллінська В. А.* Нові данні про пам'ятки доби бронзи в лівобережному лісостепу // Археологія. — 1957. — Т. X. — С. 50—65.

304. ВОЛИНЦЕВЕ. Колекція № 282.

с. Волинцеве (ур. Попова Левада), Путивльський р-н, Сумська обл.
р. Сейм.
Дослідження С. С. Березанської, 1953 р.
Поселення мар'янівської, бабинської культур, доби бронзи та ДРЗ.
Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з каменю.
НА: *Березанская С. С.* Отчет о работе Левобережной Сейминской экспедиции сентябрь — октябрь 1953 г. (исследование двух поселений эпохи бронзы и раннего железа) // № 1953/8.
Література: *Березанская С. С.* Новые памятники эпохи бронзы и раннего железного века на Сейме // КСИИМК. — 1957. — Вып. 67. — С. 28—36; *Березанская С. С.* Исследование поселений эпохи бронзы и раннего железного века на на Сейме // КСИА. — 1955. — Вып. 4. — С. 111—114.

305. ІВАНІВКА. Колекція № 294.

с. Майорів Бугор, Путивльський р-н, Сумська обл.
р. Сейм.
Дослідження С. С. Березанської, 1953 р.
Пам'ятка доби середньої бронзи.
Склад колекції: фрагменти кераміки, посуд (рис. 81), вироби з каменю.
НА: *Березанская С. С.* Отчет... // № 1953/8.
Література: *Березанская С. С.* Пам'ятки періоду середньої бронзи на Десні та Сеймі // Археологія. — 1957. — Вип. XI. — С. 87—95.

306. МАР'ЯНІВКА. Колекція № 1100.

сс. Мар'янівка, Бунякине, Путивльський р-н, Сумська обл.

Рис. 81. Глечик. Іванівка. Колекція № 294. Дослідження С. С. Березанської.

Дослідження І. І. Артеменка, 1977, 1978 рр.
Поселення доби неоліту, пізньої бронзи, ДРЗ, зарубинецької культури.

Склад колекції: фрагменти кераміки.

НА: Артеменко І. І. і др. Отчет... // № 1977/11.

Література: Березанская С. С. Северная Украина... — С. 397—403.

307. БОНДАРИХА II. Колекція № 285.

с. Діброва, Ізюмський р-н, Харківська обл.

р. Сіверський Донець.

Дослідження В. А. Іллінської, 1953 р.

Епонімне поселення бондарихинської культури, матеріали дніпро-донецької культури.

Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з кістки, каменю, кременю.

НА: Ильинская В. А. Отчет... // № 1953/9а.

Література: Ильинская В. А. Бондарихинская культура бронзового века // СА. — 1961. — № 1. — С. 26—45; Телегін Д. Я. Дослідження поселень епохи бронзи на Дінці // АП. — 1956. — Т. VI. — С. 75—88; Ромашко В. А. Поздний бронзовый век... — С. 14.

308. ОСКОЛ I. Колекція № 352.

с. Оскол, Борівський р-н, Харківська обл.

р. Оскол.

Дослідження В. А. Іллінської та Д. Т. Березовця, 1956 р.

Поселення бондарихинської культури.

Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з кістки, каменю та бронзи.

НА: Ильинская В. А. Отчет о раскопках на по-

селении у с. Оскол Боровского р-на Харьковской обл. в 1956 г. // № 1956/4а.

Література: Ильинская В. А. Раскопки поселения бондарихинской культуры у с. Оскол // КСИА. — 1959. — Вып. 8. — С. 80—84; Ромашко В. А. Поздний бронзовый век... — С. 15.

309. ЯНОХИНЕ. Колекція № 378.

с. Янохине, Борівський р-н, Харківська обл.

р. Оскол.

Дослідження В. І. Непріної, 1957 р.

Поселення зрубної культури.

Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з кістки, каменю та кременю.

НА: Митрофанова В. И. Отчет о раскопках поселения срубного времени у с. Янохино Боровского района Харьковской области // № 1957/4а.

Література: Митрофанова В. И. Янохинское поселение срубной культуры на р. Осколе // КСИА. — 1960. — Вып. 9. — С. 63—67.

310. ПЕРШОТРАВНЕВЕ. Колекція № 284.

с. Першотравневе, Верхньорогачицький р-н, Херсонська обл.

Дослідження Г. Т. Тітенко (Ковпаненко) та Є. О. Петровської, 1953 р.

Курганний могильник доби бронзи, матеріали ДРЗ, пізніх кочовиків.

Склад колекції: посуд, вироби з каменю, заліза (рис. 82).

НА: Тітенко Г. Т. Отчет о раскопках курганов № 2, 4, 7 у с. Первомаевка в 1953 г. // № 1953/1в.

Література: Іллінська В. А., Ковпаненко Г. Т., Петровська Є. О. Розкопки курганів епохи бронзи поблизу с. Первомаївки // АП. — 1960. — Т. IX. — С. 127—140.

Рис. 82. Першотравневе. Колекція № 284. Дослідження Г. Т. Ковпаненко. 1 — посудина з поховання, 2 — залізні предмети.

311. БАБИНЕ IV. Колекція № 295.

с. Бабине, Верхньорогачицький р-н, Херсонська обл.

р. Дніпро.

Дослідження В. А. Іллінської, 1954 р.

Пам'ятка сабатинівської, білозірської культур.

Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з каменю, кістки.

НА: *Ильинская В. А.* Отчет об археологических раскопках на поселении у села Бабино (пункт «Бабино 4»), произведенных отрядом Горностаевской экспедиции Института археологии АН УССР в 1954 г. // № 1954/2в.

Література: *Ильинская В. А.* Поселение времени поздней бронзы у с. Бабино // КСИА. — 1955. — Вып. 5. — С. 19—22; *Шарафутдинова И. Н.* Степное Поднепровье...

312. БАБИНЕ III. Колекція № 300.

с. Бабине, Верхньорогачицький р-н, Херсонська обл.

р. Дніпро.

Дослідження А. В. Добровольського, 1954 р.

Епонімна пам'ятка бабинської культури.

Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з кістки, каменю.

НА: *Добровольский А. В.* Отчет о раскопках поселения бронзового века Бабино III в 1954 г. // № 1954/2а.

Література: *Добровольский А. В.* Поселение бронзового века Бабино III // КСИА. — 1957. — Вып. 7. — С. 40—46; *Братченко С. Н.* К вопросу о сложении бабинской культуры // Вильнянские курганы в Днепровском Надпорожье. — К., 1977. — С. 21—43.

313. НИЖНІЙ РОГАЧИК. Колекція № 211.

с. Нижній Рогачик, Верхньорогачицький р-н, Херсонська обл.

Правий берег р. Дніпро.

Дослідження Д. Т. Березовця, 1951 р.

Поселення та поховання ДРЗ, окремі знахідки доби бронзи.

Склад колекції: фрагменти кераміки, посуд, вироби з кістки (рис. 83).

НА: *Березовец Д. Т.* Отчет о работах Горностаевской экспедиции Института археологии // № 1951/3а.

Література: *Березовец Д. Т., Березанська С. С.* Поселения эпохи бронзы біля с. Нижній Рогачик // АП. — 1961. — Т. X. — С. 40—46.

Рис. 83. Нижній Рогачик. Колекція № 211. Дослідження Т. Д. Березовця. 1 — горщик, 2 — виріб з кістки.

314. БЕРИСЛАВ. Колекція № 218.

м. Берислав, Херсонська обл.

р. Дніпро.

Дослідження Є. В. Махно, 1953 р.

Поселення сабатинівської та білозірської культур; могильник черняхівської культури.

Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з каменю, кременю, кістки та бронзи.

НА: *Махно Е. В.* Отчет о раскопках на Бериславском поселении и могильнике в 1953 г. // № 1953/13.

Література: *Махно Е. В., Мізін В. А.* Бериславське поселення та могильник перших століть нашої ери // АП. — 1961. — Т. X. — С. 114—130.

315. ЗМІЇВКА. Колекція № 227.

с. Зміївка, Бериславський р-н, Херсонська обл.

Дослідження А. В. Буракова, 1951, 1952 рр.

Пам'ятка сабатинівської та білозірської культур.

Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з каменю та бронзи.

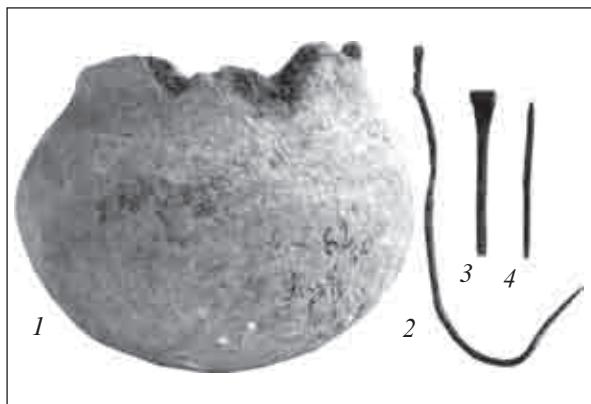
НА: *Бураков А. В., Антонова И. А.* Отчет о раскопках поселения в с. Змиевке Бериславского района Херсонской области // № 1951/4в; *Бураков А. В.* Отчет Бериславско-Каховской экспедиции о раскопках в с. Змиевке в 1951—1952 гг. // № 1952/3в.

Література: *Бураков А. В.* Поселення епохи пізньої бронзи біля с. Зміївка // АП. — 1961. — Т. X. — С. 26—40.

316. УШКАЛКА. Колекція № 298.

с. Ушкалка, Нововоронцовський р-н, Херсонська обл.

Дослідження В. А. Іллінської та Д. Я. Телегіна, 1951, 1954, 1955 рр.

Рис. 84. Ушкалка. Колекція № 298. Дослідження В. А. Іллінської, Д. Я. Телегіна. 1 — горщик, 2—4 — бронзові вироби.

Пам'ятка сабатинівської, білозірської культур та ДРЗ.

Склад колекції: фрагменти кераміки, посуд, вироби з каменю, бронзи, кістки (рис. 84).

НА: *Телегін Д. Я.* Отчет о раскопках многослойного поселения в селе Ушкалка Херсонской области в 1954 г. // № 1954/26; *Ильинская В. А.* Отчет о работе Ушкальского отряда Никопольско-Гавриловской экспедиции // № 1955/1г.

Література: *Телегін Д. Я.* Питання відносної хронології пам'яток пізньої бронзи Нижнього Подніпров'я // *Археологія.* — 1961. — Т. XII. — С. 3—15; *Шарафутдинова И. Н.* Степное Поднепровье...

317. НОВОКІЇВКА. Колекція № 1041.

с. Новокиївка, Каланчацький р-н, Херсонська обл.

р. Каланчак.

Дослідження Г. Л. Євдокимова та Я. П. Гершковича, 1981 р.

Поселення сабатинівської культури.

Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з кістки, каменю та бронзи.

НА: *Євдокимов Г. Л., Поруцький А. Г., Гершкович Я. П.* Отчет о раскопках курганов и поселения Краснознаменской новостроечной экспедиции в Херсонской области в 1981 г. // № 1981/21.

Література: *Гершкович Я. П., Євдокимов Г. Л., Клочко В. И.* Новокиевская литейная мастерская и проблемы хронологии сабадиновских памятников Нижнего Поднепровья // *СА.* — 1987. — № 2. — С. 142—159.

318. БОБРИЦЯ. Колекція № 180.

с. Бобрися (ур. Лука), Канівський р-н, Черкаська обл.

р. Дніпро.

Дослідження В. М. Даниленка, 1950 р.

Пам'ятка лебедівської культури.

Склад колекції: кераміка.

НА: *Даниленко В. М.* Дослідження пам'яток підгірського та бобриського типів на Київщині // № 1950/1г.

Література: *Даниленко В. М.* Дослідження пам'яток підгірського та бобриського типів на Київщині в 1950 р. // *АП.* — 1956. — Т. VI. — С. 5—12; *Березанская С. С.* Северная Украина... — С. 73—79.

319. СОБКІВКА. Колекція № 221.

с. Собківка, Уманський р-н, Черкаська обл.

р. Ятрань.

Дослідження С. С. Березанської та Г. Т. Тітенко, 1952 р.

Пам'ятка пізньотрипільської (С/П), бабинської, білогрудівської культур.

Склад колекції: фрагменти кераміки, посуд (рис. 85), вироби з каменю та кременю, кістки.

НА: *Березанская С. С., Титенко Г. Т.* Отчет о работе Уманского отряда Средне-Днепровской экспедиции 1951—1952 гг. // № 1952/176.

Література: *Березанская С. С., Титенко Г. Т.* Поселение предскифского времени в с. Собковка // *КСИА.* — 1952. — Вып. 1. — С. 78—84; *Березанская С. С.* Кераміка білогрудівської

Рис. 85. Посуд. Собківка. Колекція № 221. Дослідження С. С. Березанської, Г. Т. Ковпащенко.

Рис. 86. Горщик. Мошни. Колекція № 399. Дослідження В. І. Ільїнської.

культури // Археологія. — 1964. — Т. XVI. — С. 49—76; *Мовша Т. Г.* Хронологія Триполья — Кукутени и степные культуры эпохи раннего металла в ее системе // Проблемы археологии Поднепровья III—I тыс. до н. э. — Днепропетровск, 1984. — С. 66, 72.

320. МОШНИ. Колекція № 399.

сс. Мошни, Байбузи, Черкаський р-н, Черкаська обл.

р. Вільшанка.

Дослідження В. А. Іллінської, 1958 р.

Поселення комарівської культури.

Склад колекції: фрагменти кераміки, реставрований посуд (рис. 86), вироби з кістки, каменю та кременю.

НА: *Ільїнська В. А.* Отчет о раскопках поселения Комаровской культуры у села Мошны Черкасской обл. // № 1958/16.

Література: *Ільїнська В. А.* Поселение комаровской культуры у с. Мошны // КСИА. — 1960. — Вып. 10. — С. 48, 59.

321. МИРОНІВКА. Колекція № 1068.

м. Миронівка, Черкаська обл.

Дослідження В. І. Клочка, 1984 р.

Кургани доби бронзи, середньодніпровської, ямної, катакомбної, бабинської культури.

Склад колекції: поодинокі вироби з кременю, кістки, фрагменти кераміки.

НА: *Клочко В. И., Клочко Л. С.* Отчет о работе Лесостепной экспедиции в 1989 г. // № 1989/55.

Література: *Klochko V. I., Krutz V. A.* Radiocarbon dates from the Yamnaya culture Barrow at the Tripolye Culture «Giant Settlement» near Talyanki // Baltic-Pontic Studies. — Poznan, 1999. — Vol. 7. — P. 72—79.

322. ТОПИЛІВКА. Колекція № 1085.

с. Топилівка, Чигиринський р-н, Черкаська обл.

Дослідження В. І. Клочка, 1989 р.

Кургани ямної культури.

Склад колекції: поодинокі вироби з кременю, фрагменти кераміки.

НА: *Клочко В. И., Клочко Л. С.* Отчет... // № 1989/55.

323. КУРГАНИ ЧЕРКАЩИНИ.

Колекція № 1102.

сс. Баштечки, Нагорне, Жашківський р-н;

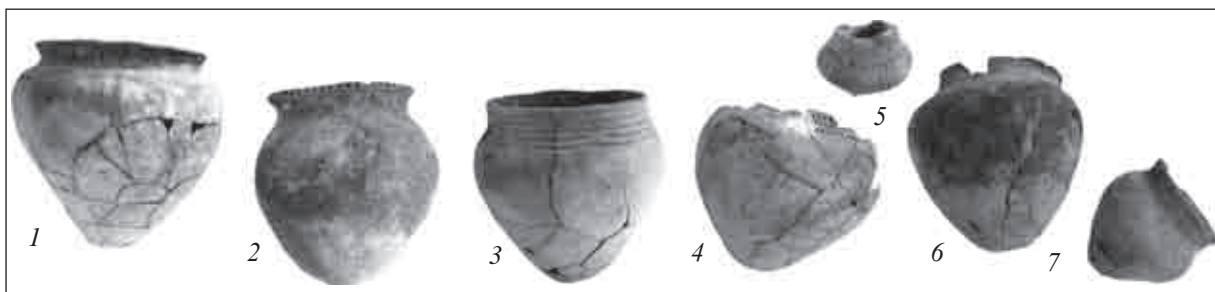
с. Доброводи, Уманський р-н; с. Тальянки

Тальнівський р-н; с. Чичиркозівка, Звенигородський р-н, Черкаська обл.

Дослідження І. І. Артеменка, 1979, 1980, 1982, 1983 рр.

Кургани з похованнями ямної, бабинської, сарматської культур.

Склад колекції: посуд (рис. 87; 89, 9—11), вироби з кістки (рис. 89, 1—6), бронзи (рис. 89, 7—8).

Рис. 87. Посуд з поховань. Колекція № 1102. Дослідження І. І. Артеменка. 1 — Доброводи, 3 — Нагорне, 6—7 — Чичиркозівка.

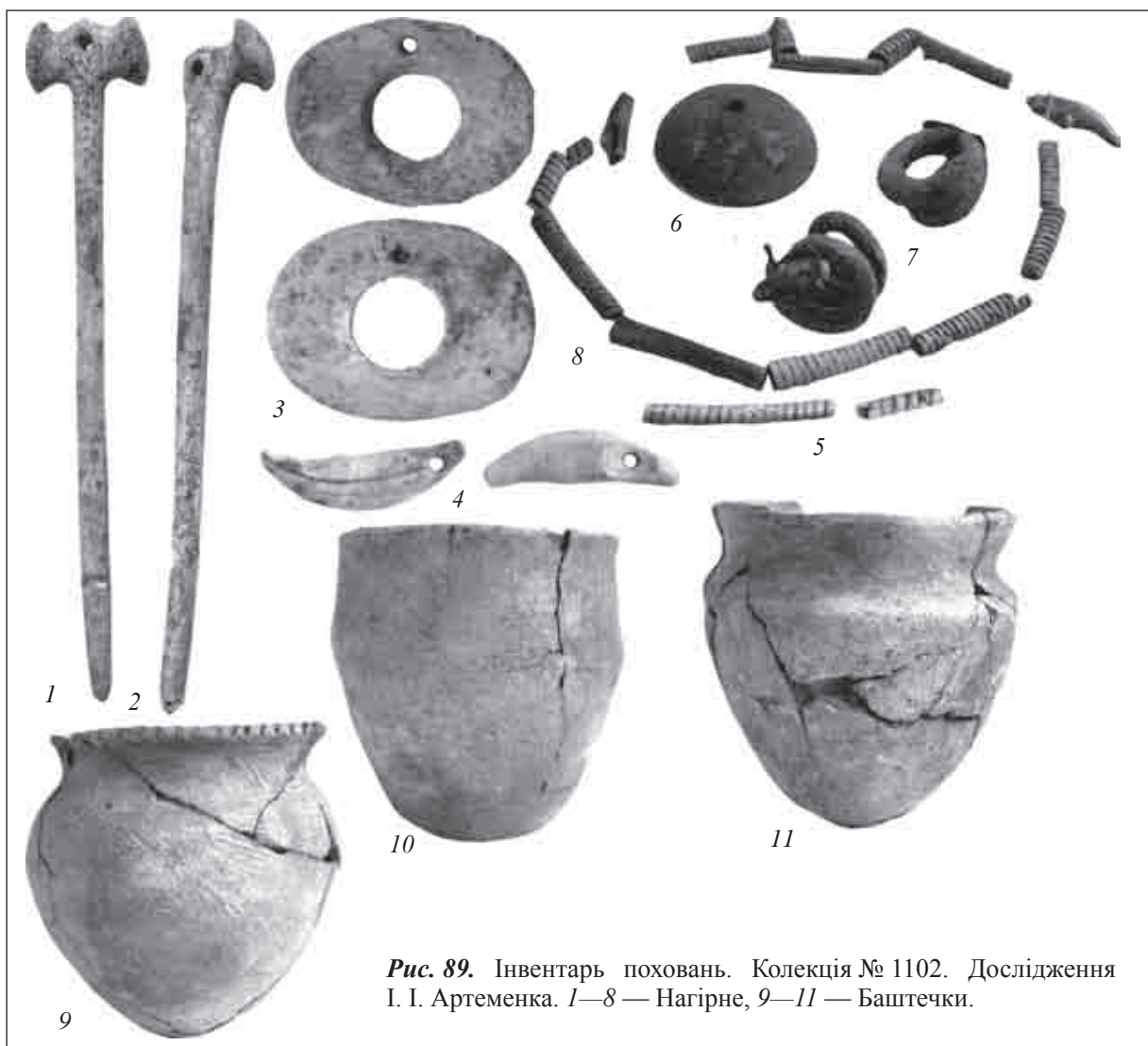

Рис. 88. Горщик. Ставчани. Колекція № 584. Дослідження В. Г. Збеновича.

НА: *Артеменко И. И., Левченко Б. М.* Отчет о работе Среднеднепровской археологической экспедиции в 1979 г. // № 1979/19; *Артеменко И. И., Левченко Б. М.* Отчет о работе Среднеднепровской экспедиции в 1980 г. // № 1980/12а; *Артеменко И. И.* Отчет о раскопках курганов на площади трипольских поселений у сс. Доброводы и Тальянки, Черкасской области Трипольской комплексной экспедиции в 1982 и 1983 гг. // № 1983/30. Література: *Klochko V. I., Krutz V. A.* Radiocarbon dates... — Vol. 7. — P. 72—79.

324. СТАВЧАНИ. Колекція № 584.

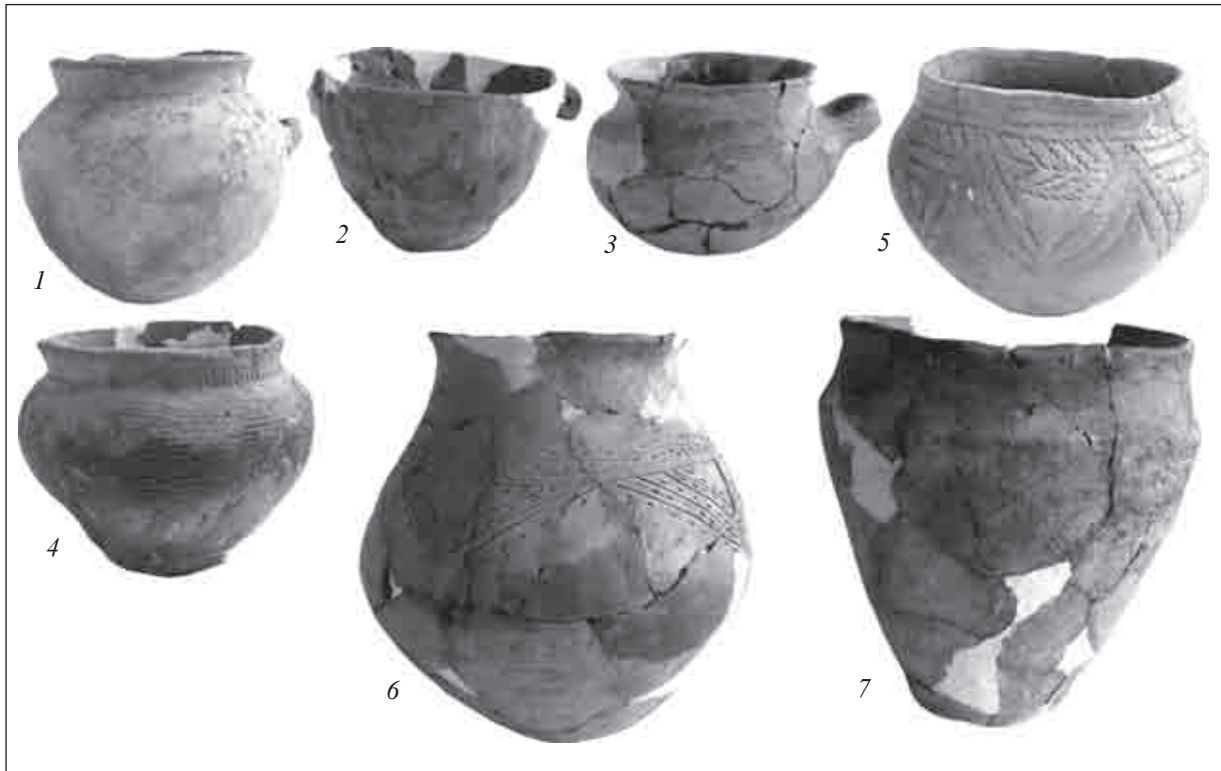
с. Ставчани, Хотинський р-н, Чернівецька обл. Дослідження В. Г. Збеновича, 1965 р.

Рис. 89. Інвентарь поховань. Колекція № 1102. Дослідження І. І. Артеменка. 1—8 — Нагірне, 9—11 — Баштечки.

Колекції первісної доби

Рис. 90. Посуд доби бронзи. 1—5 — Грушівка. Колекція № 201. Дослідження Д. І. Бліфельда. 6—7 — Йосипівка. Колекція № 805. Дослідження О. С. Біляєва.

Рис. 91. Матеріали I тис. до н. е. — I тис. н. е. у колекціях первісного розділу. 1—4 — Михайлівка. Колекція № 231. Дослідження О. Г. Шапошнікової, О. Ф. Лагодовської, М. Л. Макаревича. 5—6 — Троянів. Колекція № 362. Дослідження Т. Д. Белановської, М. М. Шмаглія. 7 — Олександрія. Колекція № 357. Дослідження Д. Я. Телегіна. 8 — Перещепино. Колекція № 818. Дослідження Д. Я. Телегіна, О. С. Біляєва.

Курган з похованнями доби бронзи та ДРЗ на площі поселення трипільської культури.

Склад колекції: посуд (рис. 88), вироби з кременю, каменю, заліза; фрагменти кераміки Трипілья В/П—С/І.

НА: *Збенович В. Г.* Отчет о раскопках курганов у с. Ставчаны Черновицкой обл. // № 1965/9.

325. ЛІСКИ. Колекція № 61.

с. Ліски, Менський р-н, Чернігівська обл.
р. Десна.

Дослідження А. А. Попка, 1947 р.

Пам'ятка лебедівської культури.

Склад колекції: кераміка, вироби з кременю та каменю.

НА: *Попко А. А.* Краткий отчет об археологических разведках в районе Чернигова, 1947 г. // № 1947/20а.

326. ПУСТИНКА. Колекція № 557.

с. Мньов, Чернігівський р-н, Чернігівська обл.
р. Дніпро.

Дослідження С. С. Березанської, 1963—1967 рр.

Пам'ятка тшинецької культури.

Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з кістки, каменю та кременю.

НА: *Березанская С. С.* Отчет о раскопках на поселении близ хут. Пустынки Черниговского р-на и обл. 1964—1967 гг. // № 1964—1967/6.

Література: *Березанская С. С.* Пустынка. Поселение эпохи бронзы на Днестре. — К., 1974. — 150 с.

МАТЕРІАЛИ РОЗВІДОК

327. БАБИНЕ I, II, III, IV, V, VI, VII.

Колекція № 210.

с. Бабине, Верхньо-Рогачицький р-н, Херсонська обл.

р. Дніпро.

Поселення доби бронзи.

Розвідки Д. І. Бліфельда, 1951—1954 рр.

Склад колекції: фрагменти кераміки, вироби з каменю та кременю.

НА: *Березовец Д. Т., Бліфельд Д. И.* Отчеты Горностаевской археологической экспедиции 1951 г. // № 1951/3.

Література: *Бліфельд Д. И.* Поселення Бабине I // АП. — 1961. — Т. X. — С. 75—77.

328. ВЕРХНЯ ТАРАСІВКА. Колекція № 376.

с. Верхня Тарасівка (нині Вищетарасівка), Гомаківський р-н, Дніпропетровська обл.

Правий берег р. Дніпро.

Дослідження О. Г. Шапошнікової та О. В. Бодянского, 1957 р.

Поселення доби пізньої бронзи, ДРЗ.

Склад колекції: фрагменти кераміки, бронзовий ніж.

НА: *Шапошнікова О. Г., Бодянский О. В., Щепинський А. О.* Звіт про роботу Дніпровського загону Дніпровської експедиції за 1957 р. // № 1957/10б.

Література: *Шарафутдінова І. М.* Нові пам'ятки епохи пізньої бронзи в Нижньому Подніпров'ї // АП. — 1961. — Т. X. — С. 14.

РОЗДІЛ III

КОЛЕКЦІЇ ДОБИ РАНЬОГО ЗАЛІЗА ТА АНТИЧНИХ ПАМ'ЯТОК ПІВНІЧНОГО ПРИЧОРНОМОР'Я

Розділ III Наукових фондів Інституту археології складається з двох підрозділів — колекцій пам'яток доби раннього заліза та пам'яток античних держав Північного Причорномор'я.

У першій частині каталогу розділу III представлено 111 колекцій з розкопок поселень, курганних та ґрунтових могильників, а також випадкових знахідок ряду археологічних культур доби раннього заліза: висоцької, кіммерійської, чорноліської, милоградської, кизил-кобинської, ранньоскіфської, скіфської, пізньоскіфської, сарматської. Розміщено колекції за алфавітним порядком.

Масштабні розкопки поселень і курганних могильників доби раннього заліза на території України розпочато з середини ХХ ст. На цей час у Середньому Подніпров'ї велись дослідження Суботівського та Тясминського (О. І. Тереножкін), Трахтемирівського (Г. Т. Ковпаненко) городищ, в центральній Україні розкопано Калантаєвський сарматський могильник (Є. Ф. Покровська та Г. Т. Ковпаненко). Широкі дослідження провадились на півдні України. У 1954 р. О. І. Тереножкіним розкрито відомий Мелітопольський курган, з 1964 р. вченим ведуться дослідження скіфських курганів на Нікопольщині. Впродовж 50—60-х рр. велись роботи на пізньоскіфських поселеннях та могильнику Золота Балка та Любимівському городищі (М. І. Вязьмітіна, Л. Д. Дмитров, Ф. Б. Копилов, Є. Ф. Покровська).

Кінець 60-х — 70-і роки можна вважати часом розквіту скіфської археології: про-

довження розкопок Суботівського городища (О. І. Тереножкін, В. А. Іллінська) на цей час співпадають з дослідженням пам'яток кизил-кобинської і пізньоскіфської культури Криму та курганних могильників доби раннього заліза півдня України — Архангельської Слободи, Вільної України (О. М. Лесков). Справжньою науковою сенсацією стали знахідки з розкопок скіфського царського кургану Товста Могила поблизу м. Орджонікідзе (Б. М. Мозолевський, 1971 р.). Роботу Орджонікідзевської експедиції з 1994 р. продовжено під керівництвом С. В. Поліна.

Останні роки відзначені надходженнями до фондів ІА НАНУ матеріалів стаціонарних розкопок Мотронинського (С. С. Бессонова, 1988—1991 рр.), Більського городищ (Українсько—Німецька експедиція, керівниками якої були з німецької сторони Р. Ролле-Герц, з української в різні роки — В. Ю. Мурзін, Є. В. Черненко, на сьогодні керівництво здійснює С. В. Махортих).

Друга частина каталогу розділу III присвячена матеріалам 83 колекцій із розкопок городищ, поселень, некрополів античних міст Північного та Північно-Західного Причорномор'я: Березані, Ольвії, Тіри, Боспору, а також пам'яток негрецького населення, що мешкало на території античних держав. Хронологічні межі колекцій охоплюють весь період існування античних міст — від архаїчного до пізньої античності.

Структура опису матеріалів в другій частині каталога в цілому співпадає з першою,

але має деякі відмінності, зокрема, за основу структури підрозділу покладено державно-територіальний принцип, розміщення колекцій в блоках проведено відповідно рокам досліджень.

Найзначнішими серед античних колекцій є колекції матеріалів з Ольвії та Тіри. Інститут археології НАН України кілька десятиліть веде археологічні дослідження античних міст Причорномор'я. Ольвійську експедицію очолював у 1936—1971 рр. член-кореспондент АН УРСР Л. М. Славін, 1972—1994 рр. — член-кореспондент НАН України С. Д. Крижицький. Дослідження окремих ділянок міста проводилося під керівництвом Р. І. Ветштейн, Ю. І. Козуб, А. С. Русяєвої та ін. Паралельно з Ольвією велось дослідження її хори (С. Б. Буйських, В. М. Отрешко, А. С. Русяєва). Систематичні дослідження м. Білгорода-Дністровського (античної Тіри та середньовічного Білгорода) проводили експедиції і загони Інституту археології під керівництвом Л. Д. Дмитрова (1946—1947, 1949—1950 рр.), А. І. Фурманської (1953, 1958—1963 рр.), С. Д. Крижицького (1969—1971, 1973 рр.), Н. О. Сон (1978—1979, 1987—1988, 1990, 1993 рр.).

Старожитності найбільш раннього античного поселення Північного Причорномор'я на о. Березань представлені колекціями з розкопок С. М. Мазараті. Дослідження пам'яток античного Боспору Інститутом археології НАН України через ряд об'єктивних обставин, на жаль, не були широкомасштабними і проводилися В. М. Корпусовою тільки в 60—70 рр. ХХ ст. Проте розкопки боспорських некрополів дали прекрасні матеріали, що мають не лише наукову, а й експозиційну цінність.

ЧАСТИНА I

КОЛЕКЦІЇ ДОБИ РАНЬОГО ЗАЛІЗА

1. АДАМІВКА. Колекція № 381.

с. Адамівка (ур. Монастирище), Жашківський р-н, Черкаська обл.

Дніпровське Лісостепове Правобережжя.

Розкопки Первісно-скіфської Кременчуцької експедиції під керівництвом С. С. Березанської, 1957 р.

Поселення чорноліської культури (Х—VIII ст. до н. е.), зольник білогрудівського типу.

Склад колекції: *гл.* — модельки зерен, посуд ліпний (у т. ч. мініатюрний), сопло, «хлібці», цеглинки обпалені; *кіст.* — лопаточки, лоцила, проколки, пряслиця, тупики, шила; *кам.* — зернотерки, мушлі морські, розтиральники; шлак.

Частина колекції експонується в АМ ІА НАНУ.

НА: Березанская С. С. Отчет о раскопках зольников белогрудовского типа у с. Адамовки Чигиринского района Черкасской области. 1956—1957 гг. // № 1957/1ж.

Література: Тереножкин А. И. Предскифский период на Днепровом Правобережье. — К., 1961. — 247 с.

2—3. АННІВКА.

с. Аннівка, Нововоронцовський р-н, Херсонська обл.

Дніпровське Степове Правобережжя.

2. Колекція № 256.

Розвідка Нижньодніпровської експедиції під керівництвом І. А. Антонової, 1952 р.

Городище нижньодніпровське пізньоскіфського часу.

Склад колекції: амфори, ліпний посуд.

3. Колекція № 556.

Розвідка Середньодніпровської експедиції під керівництвом М. І. Вязьмітіної, 1963 р.

Городище нижньодніпровське пізньоскіфського часу.

Склад колекції: *гл.* — амфори, посуд (ліпний, кружальний сіроглиняний, буролаковий), черепиця.

НА: Вязьмитина М. И. Отчет о раскопках могильника рубежа нашей эры в Золотой Балке в августе 1963 г. // № 1963/136.

4—5. АРХАНГЕЛЬСЬКА СЛОБОДА.

с. Архангельська Слобода, Каховський р-н, Херсонська обл.

Дніпровське Степове Лівобережжя.

4. Колекція № 634.

Розкопки Каховської експедиції під керівництвом О. М. Лескова, 1969 р.

Курганний могильник: поховання доби бронзи, скіфської культури (V—IV ст. до н. е.).

Склад колекції: доба бронзи: ліпний посуд; вохра;

Рис. 92. Кістяний амулет. Архангельська Слобода. Колекція № 634. Розкопки О. М. Лескова.

скіф. к-ра: *гл.* — амфори, посуд (ліпний, кружалний червоноглиняний, чорнолаковий); *бр.* — стріл наконечники, пронизки, пластини наборного поясу, кільце, бляхи кінської упряжі; *кіст.* — руків'я ножів, амулети (рис. 92); *м. ч.* — ніж, панцирні та поясні пластини, деталі сагайдака, мечі, списи, вудила, гаки, скоба; *ск.* — намисто; *кам.* — брусок; *дерево* — древка стріл; *буриштин* — намисто; *фаянс* — намиста.

НА: Тереножкин А. И., Ильинская В. А., Болдин Я. И., Лесков А. М., Кубышев А. И., Черненко Е. В., Отроценко В. В., Зарайская Н. П., Ястребова С. Б. Отчет о работе Каховской экспедиции ИА АН УССР в 1969 г. // № 1969/22.

Література: Черненко Е. В., Бессонова С. С., Болтрик Ю. В., Полин С. В., Скорый С. А., Бокій Н. М., Гребенников Ю. С. Скифские погребальные памятники степей Северного Причерноморья. — К., 1986. — 368 с.

5. Колекція № 650.

Мордвинівська група 1, Червоний Перекоп 2. Розкопки Каховської експедиції під керівництвом О. М. Лескова, 1970 р.

Курганний могильник: поховання доби бронзи, скіфської культури (IV ст. до н. е.).

Склад колекції: доба бронзи: ліпний посуд; *бр.* — ножі; *кам.* — сокира, ковадло, розти-

ральник, крем'яні пластини, відщепи; *кіст.* — пронизки; уламки дерева; скіф. к-ра: *гл.* — посуд (ліпний, розписний чорнолаковий), пряслиця; *бр.* — стріл наконечники, пронизки, ворворки, дзеркало, серезки, кільце, браслети, сокира; *м. ч.* — втулки, підтоки, скоби, ножі з кістяними руків'ями, пластини панцира, ручка підноса, черпак, спис; *кіст.* — пронизки, намиста; *кам.* — підвіска, каміння металеве; *ск.* — намисто (рис. 93); *дерево* — футляр для дзеркала, кільця, гудзик; *шкіра* — застібка; мушлі; астрагали; ікло тварини.

Частина колекції експонується в МІКУ.

НА: Лесков А. М., Кубышев А. И., Болдин Я. И., Отроценко В. В., Чередниченко Н. Н., Зарайская Н. П., Ястребова С. Б., Румянцев А. Н. Отчет о работе Каховской экспедиции в 1970 г. // № 1970/36.

Література: Черненко Е. В., Бессонова С. С., Болтрик Ю. В. и др. Скифские погребальные памятники ... — 368 с.

6. БАСІВКА. Колекція № 85.

с. Басівка, Роменський р-н, Сумська обл.

Дніпровське Лісостепове Лівобережжя.

Розкопки Верхньосульської 1947 р., Скіфської 1957 р., та Середньодніпровської 1959 р. експедицій під керівництвом В. А. Іллінської.

Рис. 93. Скляне намисто. Архангельська Слобода. Колекція № 650. Розкопки О. М. Лескова.

Рис. 94. Глиняна пронизка. Басівка. Колекція № 85. Розкопки В. А. Іллінської.

Городище скіфської культури (середина VI ст. до н. е.), матеріали зарубинецької (III—II ст. до н. е.), волинцевської (VII—VIII ст.), роменської культур (кінець VIII — початок X ст.).

Склад колекції: скіф. к-ра: *гл.* — посуд (ліпний, кружальний червонофігурний, чорнолаковий), амфори (у т. ч. з клеймами), конуси, прясла, «хлібці», мініатюрні посудинки, кульки, пронизка з шипами (рис. 94); *м. ч.* — сокира, меч, серп, шила, ножі, цвяхи, шпильки, стержні, пряжки, кільце; *бр.* — наконечники стріл, пряжка, шпилька, браслет та ін.; *срібло* — кільце; *ск.* — намисто; *кіст.* — псалі, лоцило, проколки, руків'я ножів, пронизки, амулети, намистина, бляшки, заготовки; *кам.* — розтиральники, точильні камені та бруски, пращеві камені, сокири, грузила, зернотерки, підвіска з графіті, зооморфна фігурка; астрагали; шлак, криця; мушля «сургеа»;

заруб. к-ра: посуд ліпний;

волинцевська к-ра: посуд кружальний;

роменська к-ра: *гл.* — посуд ліпний, прясла.

НА: *Ильинская В. А.* Верхнесульская экспедиция 1947 г. Отчет о работе // № 1947/16; *Ильинская В. А.* Новые раскопки на городище у с. Басовка в 1957 г. // № 1957/11; *Ильинская В. А.* Отчет о работе Среднеднепровской экспедиции ИА АН УССР // № 1959/7.

Література: *Іллінська В. А.* Басівське городище // *Археологія*. — 1965. — Т. XVIII. — С. 48—76; *Ильинская В. А.* Позднескифский слой Басовского городища // *КСИА*. — 1961. — Вып. 11. — С. 59—63.

Рис. 95. Кістяний гребінь. Бердянський курган. Колекція № 1159. Розкопки М. М. Чередниченка.

7. БЕРДЯНСЬКИЙ КУРГАН.

Колекція № 1159.

с. Нововасилівка, Бердянський р-н, Запорізька обл.

Північне Приазов'я.

Дослідження Приазовської експедиції під керівництвом М. М. Чередниченка, 1976—1978 рр.

Склад колекції: *гл.* — амфори, фрагменти чорнолакового посуду; *кіст.* — астрагал, гребінь (рис. 95), руків'я ножів; *ск.* — намистини; *бр.* — бляхи, лунниці, фрагменти лутерія, наверхя, казани, пластини, фрагменти ойнохої; *м. ч.* — стрижні, цвяхи, втулки списів, наконечники стріл, меч, дротик; мушлі.

НА: *Чередниченко Н. Н.* Отчет о раскопках Бердянского кургана 1977—1978 гг. // № 1977—1978/9а.

Література: *Чередниченко Н. Н., Фіалко Е. Е.* Погребение жрицы из Бердянского кургана // *СА*. — 1988. — № 2. — С. 149—166; *Болтрик Ю. В., Фіалко Е. Е., Чередниченко Н. Н.* Бердянский курган // *РА*. — 1994. — № 3. — С. 140—156; *Чередниченко М. М., Мурзін В. Ю.* Основні результати дослідження

Бердянського кургану // Археологія. — 1996. — № 1. — С. 69—77; Мурзін В. Ю., Фіалко О. Є. Ахітектура Бердянського кургану // Археологія. — 1998. — № 2. — С. 82—92.

8—18. БІЛЬСЬКЕ ГОРОДИЩЕ.

с. Більськ, Котелевський р-н, Полтавська обл. Дніпровське Лісостепове Лівобережжя, р. Ворскла.

8. Колекція № 424.

Збори Г. Т. Ковпаненко, 1958 р.

Городище скіфської культури (кінець VIII—IV ст. до н. е.).

Склад колекції: *гл.* — посуд (розписний чорнолаковий, ліпний), амфори, прясла, намистина; *кам.* — сокира, розтиральник, крем'яна пластина; *ріг.*

Література: Ковпаненко Г. Т. Племена скіфського часу на Ворсклі. — К., 1967. — 188 с.

9. Колекція № 1227.

Розкопки спільної Українсько-Німецької експедиції під керівництвом В. Ю. Мурзіна, 1995, 1998—2001рр.

Городище скіфської культури (кінець VIII—IV ст. до н. е.).

Склад колекції: *гл.* — посуд (ліпний, чорнолощений, червоноглиняний), амфори, прясла, ф-ти горна; *м. ч.* — ножі; *бр.* — стріл наверх, ф-т казана; *кіст.* — псалії, заготовки рогові; *кам.* — брусок, розтиральник (рис. 96).

НА: Мурзін В. Ю., Ролле Р., Білозор В. П. Звіт про археологічні дослідження Більської експедиції ІА НАНУ та Німецького науково-дослідного товариства у 1995 р. // № 1995/65; Мурзін В. Ю., Ролле-Герц Р. А., Скорий С. А., Герц В. Ю., Махортых С. В., Белозор В. П. Исследования совместной Украинско-Немецкой археологической экспедиции 1999 г. // № 1999/88; Мурзін В. Ю., Ролле-Герц Р. А., Скорий С. А., Герц В. Ю., Махортых С. В., Белозор В. П. Исследования совместной Украинско-Немецкой археологической экспедиции 2000 г. // № 2000/127; Мурзін В. Ю., Ролле-Герц Р. А., Скорий С. А., Герц В. Ю., Махортых С. В., Белозор В. П. Исследования совместной Украинско-Немецкой археологической экспедиции 2001 г. // № 2001/115.

Література: Махортых С. В., Мурзін В. Ю., Ролле Р. Скіфські кургани поблизу Більська (Перещепинський могильник) // Збірник праць і матеріалів на пошану Л. І. Крушельниць-

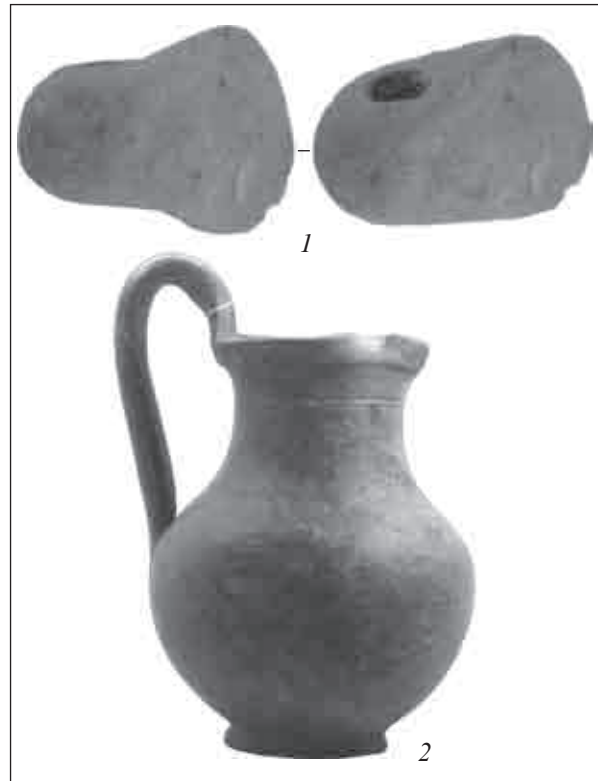

Рис. 96. Більськ. Колекція № 1227. Розкопки В. Ю. Мурзіна: 1 — глиняна модель сокири; 2 — ойнохоя.

кої. — Львів, 1998. — С. 46—56; Мурзін В. Ю., Ролле-Герц Р. А., Герц В. Ю., Махортых С. В., Белозор В. П. Исследования совместной Украинско-Немецкой археологической экспедиции 1998 г. — К., 1999. — 60 с.; Мурзін В. Ю., Ролле-Герц Р. А., Герц В. Ю., Махортых С. В., Белозор В. П. Исследования совместной Украинско-Немецкой археологической экспедиции 1999 г. — К., 2000. — 60 с.; Мурзін В. Ю., Ролле-Герц Р. А., Герц В. Ю., Махортых С. В., Белозор В. П. Исследования совместной Украинско-Немецкой археологической экспедиции 2000 г. — К., 2001. — 72 с.; Мурзін В. Ю., Ролле-Герц Р. А., Герц В. Ю., Махортых С. В., Белозор В. П. Исследования совместной Украинско-Немецкой археологической экспедиции 2001 г. — К., 2002. — 88 с.

10. Колекція № 1254.

ур. Перещепине.

Розкопки спільної Українсько-Німецької експедиції, під керівництвом В. Ю. Мурзіна, 2002 р.

Могильник скіфської культури (кінець VIII—IV ст. до н. е.).

Склад колекції: посуд (ліпний), фр-ти амфор; ч. м. — ремінні бляхи, підток, ворворка, наконечники стріл, фр-ти залізних ножів та меча.

НА: Мурзин В. Ю., Ролле Р., Махортых С. В., Николова А. В. Отчет о раскопках Украинско-Немецкой экспедиции у с. Бельск в 2002 г. // № 2002/194.

Література: Ролле-Герц Р. А., Герц В. Ю., Махортых С. В., Белозор В. П. Исследования совместной Украинско-Немецкой археологической экспедиции 2002 г. — К., 2003. — 86 с.

11. Колекція № 1270.

ур. Царина.

Розкопки спільної Українсько-Німецької експедиції під керівництвом В. Ю. Мурзіна, 2002 р. Городище скіфської культури (кінець VIII—IV ст. до н. е.).

Склад колекції: гл. — посуд (ліпний, сіроглиняний, чорнолаковий), муфта, конус, прясла; пращеві камені; рогові заготовки.

НА: Мурзин В. Ю., Ролле Р., Махортых С. В., Николова А. В. Отчет ... 2002 г. // № 2002/194.

Література: Ролле-Герц Р. А., Герц В. Ю., Махортых С. В., Белозор В. П. Исследования... 2002 г. — К., 2003. — 86 с.

12. Колекція № 1255.

ур. Царина.

Розкопки спільної Українсько-Німецької експедиції під керівництвом Є. В. Черненка, 2003 р. Городище скіфської культури (кінець VIII—IV ст. до н. е.).

Склад колекції: гл. — посуд (ліпний, сіроглиняний), фр-ти амфор, канфару, прясла; ч. м. — тесло; точильні камені; кіст. — заготовки; фішки.

НА: Черненко Е. В., Ролле Р., Герц В., Скорый С. А., Махортых С. В., Белозор В. П. Отчет о раскопках совместной Украинско-Немецкой экспедиции у с. Бельск Котелевского р-на Полтавской обл. в 2003 г. // № 2003/65.

Література: Черненко Е. В., Ролле-Герц Р. А., Скорый С. А., Махортых С. В., Герц В. Ю., Белозор В. П. Исследования совместной Украинско-Немецкой археологической экспедиции 2003 г. — К., 2004. — 97 с.

13. Колекція № 1267.

ур. Царина.

Розкопки спільної Українсько-Німецької експедиції під керівництвом Є. В. Черненка, 2003 р.

Городище скіфської культури (кінець VIII—IV ст. до н. е.).

Склад колекції: гл. — посуд (ліпний, сіроглиняний), фр-ти амфор, конуси, прясла; ч. м. — фр-ти ножів, стержні, зубило; кам. — брусок; кіст. — рогові заготовки; псалії.

НА: Черненко Е. В., Ролле Р., Герц В., Скорый С. А., Махортых С. В., Белозор В. П. Отчет о раскопках совместной Украинско-Немецкой экспедиции у с. Бельск Котелевского р-на Полтавской обл. в 2003 г. // № 2003/65.

Література: Черненко Е. В., Ролле-Герц Р. А., Скорый С. А., Махортых С. В., Герц В. Ю., Белозор В. П. Исследования ... 2003 г. — К., 2004. — 97 с.

14. Колекція № 1253.

ур. Марченки.

Розкопки спільної Українсько-Німецької експедиції під керівництвом Є. В. Черненка, 2004 р.

Курганний могильник скіфської культури (кінець VIII—IV ст. до н. е.).

Склад колекції: гл. — посуд (ліпний, сіроглиняний), прясла; ч. м. — наконечник списа, фр-ти ножів; к. м. — стріл наконечники, шпильки, пряжка.

НА: Черненко Е. В., Ролле-Герц Р. А., Скорый С. А., Махортых С. В., Герц В., Белозор В. П. Отчет о раскопках совместной Украинско-Немецкой экспедиции у с. Бельск Котелевского р-на Полтавской обл. в 2004 г. // № 2004/173.

Література: Черненко Е. В., Ролле-Герц Р. А., Скорый С. А., Махортых С. В., Герц В. Ю., Белозор В. П. Исследования совместной Украинско-Немецкой археологической экспедиции 2004 г. — К., 2005. — 96 с.

15. Колекція № 1256.

ур. Лісовий Кут.

Розкопки спільної Українсько-Німецької експедиції під керівництвом Є. В. Черненка, 2004 р.

Городище скіфської культури (кінець VIII—IV ст. до н. е.).

Склад колекції: посуд (ліпний, сіроглиняний), прясла, оброблена кістка, металева проколка, фр-т бронзового браслета, наконечники стріл, розтиральник.

НА: Черненко Е. В., Ролле-Герц Р. А., Скорый С. А. и др. Отчет ... 2004 г. // № 2004/173.

Література: Черненко Е. В., Ролле-Герц Р. А.,

Рис. 97. Кістяні псалії. Більськ. Колекція № 1258. Розкопки В. П. Білозора.

Скорый С. А., Махортых С. В., Герц В. Ю., Белозор В. П. Исследования ... 2004 г. — К., 2005. — 96 с.

16. Колекція № 1257.

Розкопки спільної Українсько-Німецької експедиції під керівництвом С. В. Махортих, 2005 р. Городище скіфської культури (кінець VIII—IV ст. до н. е.).

Склад колекції: посуд (ліпний), фр-ти амфор, фр-ти залізних предметів, знаряддя праці.

НА: Махортых С. В., Ролле-Герц Р. А., Скорый С. А., Герц В., Белозор В. П., Каравайко Д. В. Отчет о раскопках совместной Украинско-Немецкой экспедиции о работах на Бельском городище и его округе в 2005 г. // № 2005/36.

Література: Махортых С. В., Ролле-Герц Р. А., Скорый С. А., Герц В. Ю., Белозор В. П. Исследования совместной Украинско-Немецкой археологической экспедиции 2005 г. — К., 2006. — 144 с.

17. Колекція № 1258.

ур. Царина.

Розкопки спільної Українсько-Німецької експедиції під керівництвом С. В. Махортих, 2005 р.

Поселення скіфської культури (кінець VIII—IV ст. до н. е.).

Склад колекції: посуд (ліпний, сіроглиняний), фр-ти амфор, прясла, муфта; фр-ти кістяних виробів, кістяні проколка, астрагали, псалії (рис. 97); рогові заготовки, ложило, фр-т леза

бронзового кинджала.

НА: Махортых С. В., Ролле-Герц Р. А., Скорый С. А. и др. Отчет ... 2005 г. // № 2005/36.

Література: Махортых С. В., Ролле-Герц Р. А., Скорый С. А., Герц В. Ю., Белозор В. П. Исследования ... 2005 г. — К., 2006. — 144 с.

18. Колекція № 1264.

ур. Марченки.

Розкопки спільної Українсько-Німецької експедиції під керівництвом С. В. Махортих, 2005 р. Курганний могильник скіфської культури (кінець VIII—IV ст. до н. е.).

Склад колекції: посуд (сіроглиняний) (рис. 98), бісер, залізні скіпетр, наконечники стріл, фр-т акінака, ворворка.

НА: Махортых С. В., Ролле-Герц Р. А., Скорый С. А. и др. Отчет ... 2005 г. // № 2005/36.

Література: Махортых С. В., Ролле-Герц Р. А., Скорый С. А., Герц В. Ю., Белозор В. П. Исследования ... 2005 г. — К., 2006. — 144 с.

19. БРАННЕ ПОЛЕ. Колекція № 504.

с. Бранне Поле, Ленінський р-н, АРК.

Керченський п-ів.

Розкопки Керченської експедиції під керівництвом О. М. Лескова, 1960, 1961 рр.

Курганний могильник: поховання доби бронзи, скіфської культури (IV ст. до н. е.).

Склад колекції: доба бронзи: ліпний посуд;

Рис. 98. Чернолощенный черпак. Більськ. Колекція № 1264. Розкопки С. В. Махортих.

скіф. к-ра: посуд чорнолаковий; *бр.* — нако-
нечники стріл; *м. ч.* — спис; *ск.* — намисто;
алебастрове прясло.

НА: *Лесков А. М., Черненко Е. В.* Отчеторазвед-
ках и раскопках археологических памятников
на Керченском полуострове 1959—1961 гг. //
№ 1959—1961/5.

Література: *Яковенко Э. В., Черненко Е. В.,
Корпусова В. Н.* Описание скифских погребен-
ний в курганах Восточного Крыма // Древност-
ти Восточного Крыма. — К., 1970. — С. 136—
179.

20. ВЕЛИКА АНДРУСІВКА.

Колекція № 1087.

с. Велика Андрусівка, Світловодський р-н,
Кіровоградська обл.

Дніпровське Лісостепове Правобережжя,
р. Тясмин.

Розвідка Середньодніпровської експедиції під
керівництвом С. С. Бессонової, 1988 р.

Поселення чорноліської культури.

Склад колекції: ліпний посуд; *кам.* — брусок,
крем'яні пластини.

НА: *Бессонова С. С., Скорый С. А., Махор-
тых С. В., Рычков Н. А.* Отчет о работе Сред-
неднепровской экспедиции 1988 г. Отчет о раз-
ведках // № 1988/34.

21. ВЕЛИКІ БУДКИ. Колекція № 46.

с. Великі Будки, Недригайлівський р-н, Сумсь-
ка обл.

Дніпровське Лісостепове Лівобережжя, р. Су-
ла.

Розвідка Посульської експедиції під керівниц-
твом В. А. Іллінської, 1946 р.

Городище скіфської культури (VI—IV ст. до
н. е.), матеріали колочинського типу та волин-
цевської культури.

Склад колекції: скіф. к-ра: *гл.* — посуд (ліпний,
кружальний), амфори, прясла, печина, вальки;
кіст. — наконечник стріли; *кам.* — ковадло,
точильні камені, розтиральник; *ск.* — намисто;
колочинський тип: *гл.* — ліпний посуд, прясла;
волинцевська к-ра: *гл.* — посуд (ліпний, кру-
жальний), конуси.

НА: *Ильинская В. А.* Отчет об археологической
разведке Верхнего Посулья // № 1946/22.

Література: *Ильинская В. А.* Новые данные о
памятниках середины I тыс. н. э. в Днепров-
ской Левобережной Лесостепи // Славяне и

Русь. — М., 1968. — С. 55—61; *Иллінська В. А.*
Розвідка пам'яток скіфського часу на Посуллі в
1946 р. // АП. — 1949. — Т. II. — С. 139—148.

22. ВЕРБІВКА. Колекція № 256.

с. Старошведське, Бериславський р-н, Хер-
сонська обл.

Дніпровське Степове Правобережжя.

Розвідка Нижньодніпровської експедиції під
керівництвом І. А. Антонової, 1952 р.

Городище нижньодніпровське пізньоскіфсько-
го часу.

Склад колекції: *гл.* — посуд (кружальний чер-
воноглиняний, ліпний), амфори, піфос.

23. ВІНОГРАДНЕ. Колекція № 679.

с. Виноградне, Ленінський р-н, АРК.

Керченський півострів.

Розкопки Кримської експедиції під керівниц-
твом Є. В. Черненка, 1971 р.

Курганный могильник: поховання доби ранньої
бронзи, скіфської культури (IV ст. до н. е.).

Склад колекції: доба ранньої бронзи: бронзові
ножі; вохра;

скіф. к-ра: *гл.* — ліпний посуд, амфори; брон-
зове дзеркало.

Частина колекції експонується в МІКУ.

НА: *Черненко Е. В.* Отчет о раскопках курга-
нов у с. Виноградное Ленинского р-на Крым-
ской обл. в 1971 г. // № 1971/32.

Література: *Збеневич В. Г., Черненко Е. В.* Ра-
боты Керченской экспедиции // АО 1971 г. —
М., 1972. — С. 327, 328; *Черненко Е. В., Бес-
сонова С. С., Болтрик Ю. В. и др.* Скифские
погребальные памятники ... — 368 с.

24. ВИСОЦЬКИЙ МОГИЛЬНИК.

Колекція № 212.

с. Висоцьке, Золочівський р-н, Львівська обл.
Волинь.

Розкопки Волинської експедиції під керівниц-
твом В. І. Канівця, 1951 р.

Могильник висоцької культури (IX—VI ст. до
н. е.).

Склад колекції: *гл.* — ліпний посуд, мініатюрні
посудинки, прясла; *бр.* — браслети, шпильки,
пронизки, підвіски, кільця; *кіст.* — «коньки»,
пронизки; *кам.* — сокира, наконечник стріли,
вкладиші, розтиральник, брусок; смола; кістки
людини.

Частина колекції експонується в АМ ІА НАНУ.

НА: *Канивець В. И.* Отчет о раскопках Высоцкого могильника в 1951 г. // № 1951/15в.

Література: *Канивець В. И.* Памятники высокого типа как исторический источник. — Автореферат канд. дис. — К., 1953.

25. ВІЛЬНА УКРАЇНА. Колекція № 641.

с. Червоний Перекоп 4, Каховський р-н, Херсонська обл.

Дніпровське Степове Лівобережжя.

Розкопки Каховської експедиції під керівництвом О. М. Лескова та Є. В. Черненка, 1969, 1970 рр.

Курганні могильники: поховання доби бронзи, скіфської культури (IV ст. до н. е.), доби середньовіччя.

Склад колекції: доба бронзи: ліпний посуд; кістяна пряжка; вохра;

скіф. к-ра: посуд (ліпний, кружальний червоноглиняний, чернолаковий, червонофігурний), прясла, гудзик; *бр.* — наконечники стріл, модель колеса, гривна, шолом орнаментований, пластини наборного панцира, кільце, сережки, перстень, пронизки, гудзики, дзеркала з залізними руків'ями; *м. ч.* — мечі, списи, дротики, втулки, підтоки, ворворки, обойма, тесло, ножі з кістяними руків'ями, вудила, псалії, скоби, браслети, шило, пластини наборного панцира; свинцеве прясло; кістяний гудзик; *кам.* — бруски, пронизка, намисто, металні камені; скляне намисто; *дерево* — футляр з шовковою тканиною для дзеркала, руків'я дзеркала, фрагменти; астрагали; фарба синя; середньовіччя: *бр.* — дзвіночки; *м. ч.* — наконечники стріл, ножиці, цвях, ножі, шабля, вудила, стремена, пряжка, кільце, підток; *кіст.* — руків'я; *дерево* — залишки лука.

НА: *Лесков А. М., Кубышев А. И., Черненко Е. В. и др.* Отчет ...1969 г. // № 1969/22; *Лесков А. М., Кубышев А. И., Болдин Я. И.* Отчет ... 1970 г. // № 1970/36.

Література: *Лесков А. М.* Работы Каховской экспедиции // АО 1969 г. — М., 1970. — С. 232, 233; *Болдин Я. И., Зарайська Н. П.* Дослідження скіфських поховань у Каховському районі // АДУ 1969 р. — К., 1972. — Вип. IV. — С. 114—117; *Лесков О. М.* Скарби курганів Херсонщини. — К., 1974. — 123 с.; *Черненко Е. В., Бессонова С. С., Болтрик Ю. В. и др.* Скифские погребальные памятники ... — 368 с.

26. В'ЯЗІВОК. Колекція № 1055.

хут. Завидова (ур. Всевидова Могила), Городищенський р-н, Черкаська обл.

Дніпровське Лісостепове Правобережжя.

Розкопки Лісостепової Правобережної експедиції під керівництвом Г. Т. Ковпаненко, 1984 р.

Курганний могильник: поховання скіфської культури.

Склад колекції: ліпний посуд; бронзове кільце.

НА: *Ковпаненко Г. Т., Скорый С. А., Бессонова С. С.* Отчет о работах Лесостепной Правобережной экспедиции ИА АН УССР в 1984 г. // № 1984/35.

27—28. ГАВРИЛІВКА.

с. Гаврилівка, Нововоронцовський р-н, Херсонська обл.

Дніпровське Степове Правобережжя.

27. Колекція № 209.

Розкопки Нікопольсько-Гаврилівської експедиції під керівництвом К. О. Бреде та Р. І. Ветштейн, 1951 р.

Городище нижньодніпровське пізньоскіфської культури, матеріали доби ранньої бронзи, середньовіччя.

Склад колекції: доба ранньої бронзи: ліпний посуд;

пізньоскіф. к-ра: *гл.* — посуд (ліпний, кружальний сіроглиняний, червоноглиняний, чернолаковий, розписний, буролаковий, червонолаковий), амфори, мініатюрні ліпні посудинки, підставки-«коньки» для вогнища, прясла, катушки; *м. ч.* — наконечники стріл, ножі; *кіст.* — гребінь, проколки; крем'яні скребачка, пластина, нуклеус;

середньовіччя: *м. ч.* — наконечник стріли, ножі; *бр.* — дзеркало.

НА: *Бредэ К. А.* Отчет о раскопках городища в с. Гавриловка Ново-Воронцовского района Херсонской области в 1951 г. // № 1951/1г; *Ветштейн Р. И.* Отчет о раскопках внутреннего кольца оборонительных сооружений городища в с. Гавриловка Нововоронцовского района Херсонской обл. в 1951 г. // № 1951/1е.

Література: *Бредэ К. О.* Розкопки Гаврилівського городища рубежу нашої ери // АП. — 1960 — Т. IX. — С. 191—203; *Ветштейн Р. И.* Розкопки внутрішньої лінії оборонних споруд Гаврилівського городища // АП. — 1960. — Т. IX. — С. 204—209.

28. Колекція № 556.

Розвідка Середньодніпровської експедиції під керівництвом М. І. Вязьмітіної, 1963 р.

Рис. 99. Кістяний псалій. Жаботин. Колекція № 195. Розкопки М. І. Вязьмітіної.

Городище нижньодніпровське пізньоскіфського часу, матеріали доби бронзи.

Склад колекції: доба бронзи: кременева скребачка;

пізньоскіф. к-ра: *гл.* — посуд (ліпний, кружальний червонолаковий, сіроглиняний), амфори.

НА: *Вязьмитина М. И.* Отчет ... 1963 г. // № 1963/136.

29. ГЛЕВАХА. Колекція № 167.

с. Глеваха (ур. Великокняже), Васильківський р-н, Київська обл.

Дніпровське Лісостепове Правобережжя.

Розкопки експедиції «Великий Київ» під керівництвом О. І. Тереножкіна, 1950 р.

Курганний могильник: поховання ранньоскіфської культури (кінець VII — початок VI ст. до н. е.).

Склад колекції: ліпний посуд; *бр.* — шпильки, бляшки; *м. ч.* — фр-ти виробів; точильні камені; мушлі (у т. ч. «сургеа»).

НА: *Тереножкін А. И.* Скифский курган у с. Глеваха. 1950 г. // № 1950/1в.

Література: *Тереножкін О. И.* Курган біля с. Глевахи // Археологія. — 1954. — Т. IX. — С. 80—97.

30. ДЖЕПАЛЛАХ. Колекція № 343.

с. Красногірське, Білогірський р-н, АРК.

Розкопки та розвідки Таврської групи Кримської первісної експедиції під керівництвом О. М. Лескова, 1956 р.

Могильник, поселення кизил-кобинської культури (V—IV ст. до н. е.).

Склад колекції: **могильник** — *гл.* — посуд (ліпний, кружальний червоноглиняний), амфори (у т. ч. з графіті), прясло; *бр.* — сережки, браслет, підвіски, пронизки, обойми; *ск.* — намисто; *кіст.* — пронизка; *м. ч.* — ножі, браслети; зуби тварин; смола; кістки людини;

поселення — ліпний посуд, амфори.

Література: *Лесков А. М.* Горный Крым в I тысячелетии до н. э. — К., 1965. — 200 с.;

Крис Х. И. Кизил-кобинская культура и тавры // САИ. — 1981. — Вып. Д I—7. — 128 с.

31—32. ЖАБОТИН.

с. Жаботин, Кам'янський р-н, Черкаська обл. Дніпровське Лісостепове Правобережжя, р. Жаб'янка.

31. Колекція № 195.

Розкопки Є. В. Максимова, 1958 р.

Поселення зарубинецької культури.

Склад колекції: ліпний посуд.

Тарасова Гора — розкопки Жаботинського загону Середньодніпровської експедиції під керівництвом М. І. Вязьмітіної та Є. Ф. Покровської, 1951, 1953 рр.; Жаботинського загону Середньодніпровської експедиції під керівництвом Є. Ф. Покровської, 1957, 1958 рр.

Селище жаботинського етапу чорноліської культури (VIII—VII ст. до н. е.).

Склад колекції: *гл.* — посуд (ліпний, кружальний), амфори, грузила, лоцила, котушки, прясла, кружки, лячки, цідила, мініатюрні посудинки, дрібна пластика, намисто, розписна обмазка, печина; *м. ч.* — наконечник стріли, вудила, шила, ножі, шлак; *бр.* — псалії, вудила, долото, голка, шило, цвяхи, наконечник стріли; *кіст.* — вудила, псалії (рис. 99), орнаментована лунниця кінської вузди, наконечник, муфта, тупики, гребінь, кружки, проколки, пряслице, лоцило, заготовки, астрагали; *кам.* — розтиральники, сокири-молотки, точильні камені, брусок; *ск.* — намистина.

Киз-Гора — розвідка Середньодніпровської експедиції під керівництвом М. І. Вязьмітіної та Є. Ф. Покровської, 1950 р.

Городище скіфської культури (VII ст. до н. е.).

Склад колекції: ліпний посуд, печина.

Підлисенкова Гора — розвідка Середньодніпровської експедиції під керівництвом М. І. Вязьмітіної та Є. Ф. Покровської, 1950 р. Поселення скіфської культури (IV—III ст. до н. е.).

Склад колекції: ліпний посуд, амфори; зуби тварини.

Частина колекції експонується в АМ ІА НАНУ.

НА: *Вязьмитина М. И., Покровская Е. Ф.* Отчет об археологических работах, проведенных в окрестностях с. Жаботина Каменского р-на Кировоградской области в 1950 г. // № 1950/24; *Вязьмитина М. И., Покровс-*

кая Е. Ф. Отчет о раскопках 1951 г. на Тарасовой Горе у с. Завадовка // № 1951/11; *Вязьмитина М. И.* Отчет о раскопках на Тарасовой Горе в 1953 г. // № 1953/9а; *Покровская Е. Ф.* Отчет о раскопках поселения на Тарасовой Горе в 1953 г. // № 1953/9в; *Покровская Е. Ф.* Отчет о работе Жаботинского отряда Среднеднепровской экспедиции 1957 г. Поселение на Тарасовой Горе в окрестностях с. Жаботин и у с. Завадовки Каменского р-на Черкасской области // № 1957/11а; *Покровская Е. Ф.* Отчет Среднеднепровской экспедиции о раскопках раннескифского поселения на Тарасовой горе у с. Жаботин в 1958 г. // № 1958/9; *Максимов Е. В.* Раскопки на поселении первых вв. н. э. к востоку от Тарасовой Горы у дороги на с. Лубенцы // № 1958/9.

Література: *Вязьмитина М. И.* Памятники раннего железного века в окрестностях с. Жаботин Кировоградской области // КСИА. — 1952. — Вып. 1. — С. 59—66; *Покровська Е. Ф.* Поселення VIII—VI ст. до н. е. на Тясміні // Археологія. — 1952. — Т. VII. — С. 43—65; *Вязьмитина М. И., Покровська Е. Ф.* Поселення VII—VI ст. до н. е. в околицях с. Жаботина // АП. — 1956. — Т. V. — С. 38—46; *Покровская Е. Ф.* Предскифское поселение у с. Жаботин Черкасской области // СА. — 1973. — № 4. — С. 169—188; *Daragan M.* Die Periodisierung und Chronologie der Siedlung Zabotin // Eurasia Antiqua. — 2004. — № 10. — S. 55—146.

32. Колекція № 276.

Тарасова Гора.

Розкопки Скифської Середньодніпровської експедиції під керівництвом О. І. Тереножкіна, В. А. Іллінської, 1972 р.

Селище жаботинського етапу чорноліської культури (VIII—VII ст. до н. е.).

Склад колекції: *гл.* — ліпний посуд, обмазка з розписом; *кам.* — розтиральники; *кіст.* — тупики.

НА: *Тереножкін А. И., Ильинская В. А.* Отчет о раскопках поселения на Тарасовой Горе и Субботовском городище // № 1972/15.

Література: *Ильинская В. А., Тереножкин А. И.* Скифия VII—IV вв. до н. э. — К., 1983. — 377 с.

33. ЖУЛИЧІ. Колекція № 249.

с. Жуличі, Золочівський р-н, Львівська обл. Волинь.

Розвідка Волинської експедиції під керівництвом В. І. Канівця, 1952 р.

Могильник висоцької культури.

Склад колекції: ліпний посуд; крем'яна пластина.

НА: *Канівець В. І.* Звіт про археологічну розвідку в Західній Україні в 1952 р. // № 1952/166.

34. ЗАВОДИЩЕ. Колекція № 994.

с. Заводище, Миргородський р-н, Полтавська обл.

Дніпровське Лісостепове Правобережжя.

Розвідка Скифської Дніпровської Правобережної експедиції під керівництвом Г. Т. Ковпаненко, 1980 р.

Поселення ранньоскифської культури (VII ст. до н. е.).

Склад колекції: *гл.* — ліпний посуд, прясло; *кіст.* — наконечник, «коньок»; *кам.* — розтиральник; шлак.

НА: *Ковпаненко Г. Т., Шевченко Н. П.* Отчет о работе Скифской Днепровской Правобережной экспедиции в 1980 г. // № 1980/24.

35. ЗОЛОТА БАЛКА. Колекція № 230.

с. Золота Балка, Нововоронцовський р-н, Херсонська обл.

Дніпровське Степове Правобережжя.

Розкопки Нікопольско-Гаврилівської експедиції під керівництвом А. В. Добровольського, 1951, 1952 рр. та М. І. Вязьмітіної 1953, 1954 рр.; Дніпровської експедиції під керівництвом М. І. Вязьмітіної, 1955, 1957, 1959, 1962, 1963 рр.; Криничанського загону Південно-руської експедиції ПМК АН СРСР під керівництвом Е. О. Симоновича, 1958 р.

Могильник доби бронзи, городище та могильник нижньодніпровської пізньоскифської культури, матеріали середньовіччя.

Склад колекції: доба бронзи: ліпний посуд; *кам.* — шліфовані сокири, ковадло, розтиральники, крем'яні дротики, пластини, ножі, вістря, відщепи;

пізньоскиф. к-ра: *гл.* — посуд (ліпний, кружалний червоноглиняний, сіроглиняний, буrolаковий, червонолаковий, червонолаковий з білим накладним розписом, «мегарські» чаші), амфори, амфорне клеймо, курильниця, світильник, лячка, пряслице, грузила, кружки, підставки-«коньки», обмазка (в т. ч. з розписом), печина; *бр.* — дзеркала, підвіски-відерця, кільця, фібу-

ли, персні, дзвіночки, пронизки, сережки, гудзик, підвіски; *м. ч.* — мечі, списи, наконечники стріл, пряжки, браслети, фібули, шила, персні, шлаки; *ск.* — намисто, фрагменти посудини, шлак; *кіст.* — пряслиця, проколки, лощило, кришка, пластини, заготовки, підвіски із зубів тварин; *кам.* — зернотерки, грузила, розтиральники, лощила, бруски, пробки, намисто, крем'яні кресала, відщепи, металні камені, фрагменти каміння із поховання; *свинець* — посудинка, пряслице, втулка; *дерево* — футляр для дзеркала, дрівка стріл та ін.; *фаянс* — намисто; *буриштин* — намисто; крейда; смола; вуглинка; рум'яна; мушлі; тканина; кістки тварин; людські зуби; зразки землі з підстількою.

середньовіччя: *м. ч.* — наконечник стріли, ножиці, ножі, скоба, стержні.

Частина колекції експонується в АМ ІА НАНУ. НА: Добровольский А. В. Отчет об археологических исследованиях Золотобалковского поселения в 1951 г. // № 1951/1а; Добровольский А. В. Отчет об археологических исследованиях Золотобалковского поселения в 1952 г. // № 1952/2а; Вязьмитина М. И. Отчет о раскопках на поселении у с. Золотая Балка в 1953 и 1954 гг. // № 1954/1г; Вязьмитина М. И. Днепровская экспедиция. Отчет о раскопках Золотой Балки в 1957 г. // № 1957/10г; Сымонич Э. А. Отчет о работе Криничанского отряда Южно-русской экспедиции ИИМК АН СССР 1958 г. // № 1958/25а; Вязьмитина М. И. Отчет о раскопках могильника рубежа нашей эры у с. Золотая Балка // № 1959/5б; Вязьмитина М. И. Отчет о раскопках могильника рубежа нашей эры у с. Золотая Балка в 1962 г. // № 1962/2б; Вязьмитина М. И. Отчет ... 1963 г. // № 1963/13б.

Література: Добровольский А. В. Раскопки делянок А і Г та могильника Золотобалківського поселення рубежу нашої ери в 1951 та 1952 рр. // АП. — 1960. — Т. IX. — С. 141—165; Вязьмитина М. И. Могильник эпохи бронзы біля с. Золота Балка // АП. — 1961. — Т. X. — С. 101—130; Вязьмитина М. И. Золота Балка. — К., 1962. — 239 с.; Вязьмитина М. И. Золотобалковский могильник. — К., 1972. — 190 с.

36. ЗОЛЬНЕ. Колекція № 445.

с. Зольне, Сімферопольський р-н, АРК. Розкопки загону Кримської експедиції під керівництвом А. О. Щепинського, 1959 р.

Курганный могильник, кіммерійське поховання (IX ст. до н. е.).

Склад колекції: ліпний посуд; *м. ч.* — меч; *бр.* — наконечники стріл; *кіст.* — пряжки орнаментовані.

Частина колекції експонується в АМ ІА НАНУ. НА: Щепинский А. А. Отчет о работе по изучению памятников энеолита и бронзы в Крыму в 1959 г. // № 1959/9в.

Література: Щепинский А. А. Погребение начала железного века у Симферополя // КСИА. — 1962. — Вып. 12. — С. 57—65.

37. ІВАНІВКА. Колекція № 1055.

с. Іванівка, Богуславський р-н, Київська обл. Дніпровське Лісостепове Правобережжя, р. Рось.

Розкопки Лісостепової Правобережної експедиції під керівництвом Г. Т. Ковпаненко, 1983 р. Курганний могильник, поховання скіфської культури (VI—IV ст. до н. е.).

Склад колекції: ліпний посуд; бронзове дзеркало.

НА: Ковпаненко Г. Т., Скорый С. А., Бессонова С. С., Белозор В. П., Шульженко М. А. Отчет о работе Лесостепной Правобережной экспедиции ИА АН УССР в 1983 г. // № 1983/7.

Література: Ковпаненко Г. Т., Бессонова С. С., Скорый С. А. Памятники скифской эпохи Днепровского Лесостепного Правобережья (Киево-Черкасский регион). — К., 1989. — 336 с.

38. ІЛЛІЧЕВЕ. Колекція № 572.

с. Іллічеве, Ленінський р-н, АРК.

Керченський півострів.

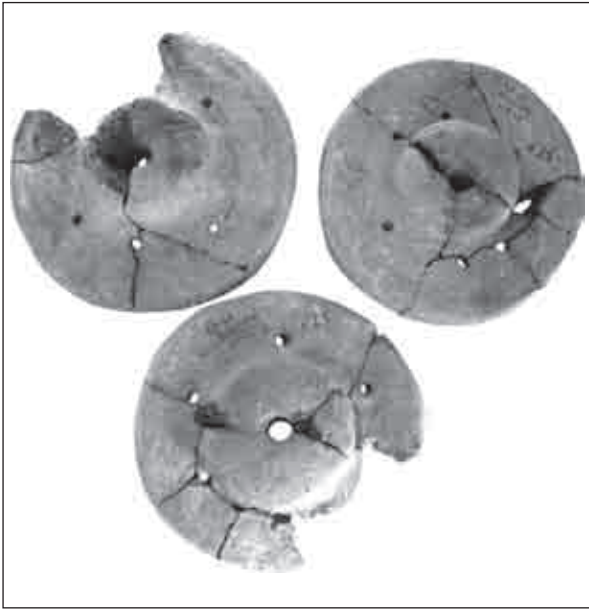
Розкопки Керченської експедиції під керівництвом О. М. Лескова, 1964, 1965 рр.

Курганный могильник: поховання доби бронзи, скіфської культури (V—IV ст. до н. е.), середньовіччя.

Склад колекції: доба бронзи: *гл.* — ліпний посуд, моделі коліс (рис. 100); *бр.* — шило; *кам.* — сокира;

скіф. к-ра: *кер.* — посуд (чорнолаковий, кружальний червоноглиняний), пряслиця; *бр.* — наконечники стріл, дзеркало, браслети, сережки, пластини; *кіст.* — наконечник стріли; *свинець* — пряслиця; *скло* — намисто; *буриштин* — намисто; камінь;

римський час: посуд (кружальний червонолаковий, червоноглиняний); *м. ч.* — наконечник стріли, підвіски;

Рис. 100. Глиняні моделі коліс. Іллічеве. Колекція № 572. Розкопки О. М. Лескова.

середньовіччя: *бр.* — казан, гудзики, скоби, бляшки; *м. ч.* — пряжка, фрагменти; *кам.* — стела; фрагменти дерева.

НА: Корпусова В. Н. Курганная группа у с. Ильичево // № 1964—1965/13.

Література: Яковенко Э. В., Черненко Е. В., Корпусова В. Н. Описание скифских погребений ... — С. 136—179.

39. КАЇРИ. Колекція № 641.

с. Каїри, Горностаївський р-н, Херсонська обл. Дніпровське Степове Лівобережжя.

Розвідка Каховської експедиції під керівництвом О. М. Лескова, 1969 р.

Поселення нижньодніпровське пізньоскіфської культури, матеріали доби бронзи (білозерська к-ра).

Склад колекції: доба бронзи: ліпний посуд; крем'яні відщепи;

пізньоскіф. к-ра: ліпний посуд, амфори.

40. КАЛАНТАЇВ. Колекція № 358.

с. Калантаїв (ур. Городок), Світловодський р-н, Кіровоградська обл.

Дніпровське Лісостепове Правобережжя, р. Тясмин.

Розкопки Стецівсько-Калантаївського загону Первісно-скіфської Кременчуцької експе-

диції під керівництвом Є. Ф. Покровської та Г. Т. Ковпаненко, 1956, 1957 рр.

Городище чорноліської культури (VIII—VII ст. до н. е.), матеріали доби бронзи, поховання скіфської культури (IV ст. до н. е.), сарматський могильник.

Склад колекції: доба бронзи: ліпний посуд; чорноліська к-ра: *гл.* — ліпний посуд, амфори, цідило, ллячка, пряслиця, кружки; *м. ч.* — долото, шлаки; *бр.* — вуздечкова бляшка, кільце, шпилька, шлаки; *кіст.* — наконечник стріли, пряслиця, проколка, лошिला, тупики; *кам.* — зернотерка, розтиральники, точильні камені, заготовка молотка; фрагменти дерева; скіф. к-ра: *бр.* — наконечник стріли; *м. ч.* — фрагменти виробів;

сарматська к-ра: *гл.* — посуд (ліпний, кружальний сіроглиняний, червоноглиняний (рис. 101), червонолаковий), пряслиця; *бр.* — дзеркало, браслети, дзвіночок, сережка; *м. ч.* — меч, кинджал, наконечник стріли; *скло* — намисто; *буристин* — намисто; *фаянс* — скарабей; тканина.

Частина колекції експонується в АМ ІА НАНУ. НА: Покровская Е. Ф., Ковпаненко Г. Т. Отчет о работе Стецовско-Калантаевского отряда

Рис. 101. Калантаїв. Колекція № 358. Розкопки Г. Т. Ковпаненко: 1 — червоноглиняна миска; 2 — червоноглиняний кухоль.

Первобытно-скифской Кременчугской экспедиции 1956 г. // № 1956/1в; *Покровская Е. Ф., Ковпаненко Г. Т.* Отчет о работе Калантаевского отряда Кременчугской первобытно-скифской экспедиции 1957 г. // № 1957/1г.

Література: *Покровская Е. Ф., Ковпаненко Г. Т.* Раскопки около сел Калантаево и Стецовка на Тясмине 1956 г. // КСИА. — 1959. — Вып. 8. — С. 30—36; *Покровская Е. Ф., Ковпаненко Г. Т.* Могильник біля с. Калантаєва // Археологія. — 1961. — Т. XII. — С. 143—155; *Тереножкин А. И.* Предскифский период ... — 247 с.

41. КАЛИНІВКА. Колекція № 993.

с. Калинівка (ур. Засріблянка), Городищенський р-н, Черкаська обл.

Дніпровське Лісостепове Правобережжя.

Розкопки Скіфської Дніпровської Правобережної експедиції під керівництвом Г. Т. Ковпаненко, 1980 р.

Поселення, зольник ранньоскіфської культури (VII ст. до н. е.).

Склад колекції: *гл.* — ліпний посуд, пряслице, кружки, намистина, обмазка; *бр.* — шпилька; *м. ч.* — шлак; *кіст.* — долотоподібні знаряддя, проколка, шила, лоцила, «коньок»; *кам.* — булава, сокира, розтиральник, брусок; астрагали.

НА: *Ковпаненко Г. Т., Шевченко Н. П.* Отчет ... 1980 г. // № 1980/24.

42. КАПУЛІВКА. Колекція № 560.

с. Капулівка, Нікопольський р-н, Дніпропетровська обл.

Дніпровське Степове Правобережжя.

Розкопки Скіфської Нікопольської експедиції під керівництвом О. І. Тереножкіна, 1964 р.

Курганный могильник, поховання скіфської культури (IV—III ст. до н. е.), середньовіччя.

Склад колекції: *скіф. к-ра:* *бр.* — наконечники стріл, бляшка; *м. ч.* — втулка, ніж з кістяним руків'ям, пряжка, шило; *кам.* — підвіски; *ск.* — намисто;

середньовіччя: посуд кружальний; залізні стремени, пряжки.

Частина колекції експонується в Бориспільському історико-краєзнавчому музеї.

НА: *Тереножкин А. И.* Отчет о раскопках Скифской Никопольской экспедиции ИА АН УССР в 1964 г. // № 1964/7.

Література: *Тереножкин А. И., Ильинская В. А., Черненко Е. В., Мозольский Б. Н.* Скифские

курганы Никопольщины // Скифские древности. — К., 1973. — С. 113—186.

43. КАРЛІИ-КАЯ. Колекція № 343.

с. Лісне (кол. с. Тау-Кипчак), Білогірський р-н, АРК.

Розкопки Таврської групи Кримської первісної експедиції під керівництвом О. М. Лескова, 1956 р.

Могильник кизил-кобинської культури (друга половина VIII ст. до н. е.).

Склад колекції: *гл.* — ліпний посуд, виріб; *бр.* — пронизка; зуби та кістки людини.

Література: *Лесков А. М.* Раннетаврские могильники Горного Крыма // АСГЭ. — 1961. — Вып. 2. — С. 104—113; *Крис Х. И.* Кизил-кобинская культура ... — 128 с.; *Кравченко Э. А.*

К вопросу об изменениях в материальной культуре населения Горного Крыма в предскифское время // Revista Archeologica. — SN. — Vol. III. — № 1—2. — Chişinău, 2007. — P. 282—291.

44. КІРОВЕ. Колекція № 570.

с. Кірове, Ленінський р-н, АРК.

Керченський півострів.

Розкопки Керченської експедиції під керівництвом О. М. Лескова, 1964, 1966 рр.

Курганный могильник, поховання скіфської культури (IV—III ст. до н. е.).

Склад колекції: *гл.* — ліпний посуд, амфори; пряслиця; *бр.* — ворворки, кільце, браслет, підвіски, обойма; *м. ч.* — шило, ніж; *кіст.* — амулет з ікла тварини; *ск.* — намисто; мушля каури.

НА: *Яковенко Э. В.* Раскопки ... // № 1965—1967/32.

Література: *Яковенко Э. В., Черненко Е. В., Корпусова В. Н.* Описание скифских погребений ... — С. 136—179.

45. КІРОВЕ. Колекція № 505.

с. Кірове (ур. Петренкове Поле), Нікопольський р-н, Дніпропетровська обл.

Дніпровське Степове Правобережжя.

Розкопки Скіфської Дніпровської експедиції під керівництвом О. І. Тереножкіна, 1961 р.

Курганный могильник: поховання скіфської культури (IV ст. до н. е.).

Склад колекції: *гл.* — амфори, пряслиця; *бр.* — наконечники стріл, пластини, ворвор-

ка; *м. ч.* — меч, пластини обладунку, ворворки, скоби, ніж з кістяним руків'ям; кістяні ворворки; крем'яний відщеп; *дерево* — скринька, фрагменти.

НА: Черненко Е. В. Отчет о работе Скифской Днепропетровской экспедиции в 1961 г. Раскопки курганов у с. Кирово Никопольского р-на Днепропетровской обл. // № 1961/9а.

Література: Черненко Е. В. Скифские курганы на Никопольщине // ЗОАО. — Одесса, 1967. — Т. 2 (35). — С. 179—191.

46. КНИШІВКА. Колекція № 307.

с. Книшівка, Гадацький р-н, Полтавська обл. Дніпровське Лісостепове Лівобережжя, р. Псел. Розкопки Лівобережної групи Середньодніпровської експедиції під керівництвом В. А. Іллінської, 1954 р.

Городище скіфської культури (VI—IV ст. до н. е.).

Склад колекції: *гл.* — ліпний посуд, амфори; грузила, конуси, пряслиця, мініатюрна посудинка, дрібна пластика; *бр.* — наконечники стріл, ворворки, шпилька, фрагмент посудини; *м. ч.* — шила, цвях; *свинець* — ворворка; *кіст.* — проколки, пластина, заготовка; *кам.* — розтиральники, точильні камені, брусок; мушля каури; зуб тварини; людська щелепа з отвором.

НА: Ильинская В. А. Отчет о работе Левобережной группы Среднеднепровской экспедиции ИА АН УССР в 1954 г. // № 1954/5б.

Література: Ильинская В. А. Памятники скифского времени в бассейне р. Псел // СА. — 1957. — Т. XXVII. — С. 232—249.

47. КНЯЖЕ. Колекція № 249.

с. Княже, Золочівський р-н, Львівська обл. Розвідка Волинської експедиції під керівництвом В. І. Канівця, 1952 р.

Поселення ранньоскіфського часу, матеріали доби Київської Русі.

Склад колекції: ранньоскіф. час: *гл.* — ліпний посуд, пряслице, печина; кремені, металні камені;

давньоруський час: гончарний посуд; *м. ч.* — шлак, V-подібний предмет.

НА: Канівець В. І. Звіт ... 1952 р. // № 1952/16б.

48. КОПАК-ТАШ. Колекція № 343.

с. Лісне (кол. с. Тау-Кипчак, ур. Чуюнча), Білогірський р-н, АРК.

Розкопки Таврської групи Кримської первісної експедиції під керівництвом О. М. Лескова, 1956 р.

Могильник кизил-кобинської культури (IX ст. до н. е.).

Склад колекції: ліпний посуд.

Література: Лесков А. М. Раннетаврские могильники ... — С. 104—113; Крис Х. И. Кизил-кобинская культура ... — 128 с.

49. КОРОСТ. Колекція № 250.

с. Корост (ур. Огриньки), Сарненський р-н, Ровенська обл.

Волинь, р. Случ.

Розвідка Волинської експедиції під керівництвом В. І. Канівця, 1952 р.

Могильник милоградської культури.

Склад колекції: ліпний посуд.

НА: Канівець В. І. Звіт ... 1952 р. // № 1952/16б.

50. КРИНИЧКИ. Колекція № 385.

с. Кринички, Старокримський р-н, АРК.

Розкопки Таврської групи Кримської первісної експедиції під керівництвом О. М. Лескова, 1957 р.

Курганный могильник: поховання пізньоскіфської культури (IV—I ст. до н. е.).

Склад колекції: *гл.* — посуд (ліпний, кружальний червонолаковий, червоноглиняний), курильниця ліпна, пряслице; *бр.* — фібули, браслети, бляшка, кільце; *м. ч.* — вудила, ножі; *кіст.* — ворворка; сердолікові намистини; *ск.* — намисто; *буристин* — намисто; реальгар; кістки тварин.

НА: Лесков А. М. Отчет Таврской группы Крымской первобытной экспедиции ИА АН УССР за 1956—1957 гг. Раскопки каменных ящиков в Байдарской долине // № 1956—1957/12д.

Література: Кропотов В. В., Лесков А. М. Курган с «коллективным погребением» у с. Кринички (по материалам работ 1957 г.) // Культура народов Причерноморья. — 2006. — № 84. — С. 25—39.

51. КСАВЕРОВЕ. Колекція № 1055.

с. Ксаверове (ур. Кручена Могила), Городищенський р-н, Черкаська обл.

Дніпровське Лісостепове Правобережжя.

Розкопки Лісостепової Правобережної експедиції під керівництвом Г. Т. Ковпаненко, 1984 р.

Курганный могильник: поховання доби бронзи, скіфської культури.

Склад колекції: доба бронзи: кременеве знаряддя; *кіст.* — пряжка, виріб; скіф. к-ра: ліпний посуд, амфори.

НА: Ковпаненко Г. Т., Скорый С. А., Бессонова С. С. Отчет ... 1984 г. // № 1984/35.

Література: Ковпаненко Г. Т., Бессонова С. С., Скорый С. А. Памятники скифской эпохи ... — 336 с.

52. ЛЕНИНЕ. Колекція № 503.

смт. Леніне, АРК.

Керченський півострів.

Розкопки Керченської експедиції під керівництвом О. М. Лескова та Є. В. Черненка, 1960, 1964 рр.

Курганный могильник: поховання доби бронзи, скіфської культури (IV—III ст. до н. е.).

Матеріали скіф. к-ра: посуд (ліпний, кружальний чорнолаковий, червоноглиняний, сіроглиняний), амфори; *бр.* — дзеркало, наконечники стріл, персні (у т. ч. з гемами); *м. ч.* — ніж з кістяним руків'ям, меч, списи, підток, цвяхи, скоби; *ск.* — намисто.

НА: Черненко Е. В., Лесков А. М. Отчет ... 1959—1961 г. // № 1959—1961/5; Черненко Е. В. Отчет о раскопках курганов у пос. Ленино Крымской обл. // № 1964/4.

Література: Черненко Е. В., Яковенко Э. В., Корпусова В. Н. Описание скифских погребений ... — С. 136—179.

53. ЛУБЕНЕЦЬКЕ ГОРОДИЩЕ.

Колекція № 251.

с. Лубенці (ур. Гайдамацька Гора), Кам'янський р-н, Черкаська обл.

Дніпровське Лісостепове Правобережжя, р. Тясмин.

Дослідження Середньодніпровської скіфської експедиції під керівництвом О. І. Тереножкіна, 1952 р.

Городище чорноліської, скіфської культур (VIII—V ст. до н. е.), матеріали роменської культури (IX—X ст.).

Склад колекції: доба раннього заліза: *гл.* — ліпний посуд, амфори, форми для відливання, лячка, кружки, пряслице; *бр.* — наконечник стріли, шпилька, сережка, бляшка; *м. ч.* — ножі, шпилька, обойма; *кам.* — розтиральники, точильні камені, брусок; *кіст.* — наконечники стріл, лощила, пряслиця, заготовки, проколки;

роменська к-ра: посуд ліпний, кружальний.

Частина колекції експонується в АМ ІА НАНУ.

НА: Тереножкін А. И. Отчет об археологических исследованиях близ г. Смелы в 1952 г. Работы Отдельного отряда Среднеднепровской скифской экспедиции // № 1952/17.

Література: Тереножкін А. И. Археологические исследования близ Смелы в 1952 г. // КСИА. — 1954. — Вып. 3. — С. 71—76; Тереножкін А. И. Предскифский период ... — 247 с.

54. ЛУКА-ВРУБЛВЕЦЬКА.

Колекція № 199.

с. Лука-Врубловецька (ур. Дунайок), Кам'янець-Подільський р-н, Хмельницька обл.

Лівобережжя середнього Дністра. Поділля.

Розвідка Середньодністровської експедиції під керівництвом І. Г. Шовкопляса, 1951 р.

Поселення чорноліської культури.

Склад колекції: ліпний посуд; кістяні проколки; заготовка молота, шматки породи; вохра; вуглики.

НА: Шовкопляс И. Г. Отчет о работе Средне-Днепровской экспедиции по исследованию поселения предскифского времени в ур. Дунаек около села Лука-Врублевецкая Каменец-Подольского р-на в 1950—1951 гг. // № 1951/9.

Література: Шовкопляс И. Г. Поселения раннеоскифского часу на Среднем Днестре // Археология. — 1954. — Т. IX. — С. 98—105.

55—60. ЛЮБИМІВКА.

с. Любимівка, Каховський р-н, Херсонська обл.

Дніпровське Степове Лівобережжя.

55. Колекція № 225.

Розкопки Любимівського загону Бериславо-Каховської експедиції під керівництвом Л. Д. Дмитрова та Ф. Б. Копилова, 1951 р.

Городище нижньодніпровське пізньоскіфського часу, матеріали давньоруського часу (IX—XI ст.).

Склад колекції: пізньоскіф. час: *гл.* — посуд (ліпний, кружальний буролаковий, чорнолаковий, червоноглиняний, сіроглиняний), амфори, черепиця, грузила, пряслиця, кружки, кришки, жаровні, печина; *м. ч.* — фрагменти виробів; *кіст.* — руків'я, пластина; *кам.* — лощило із кам'яної сокири доби бронзи, бруски, точиль-

ні та металеві камені, пробки, плитки; мушлі; крейда;

давньоруський час: поливний посуд.

НА: Дмитров Л. Д. Отчет о раскопках городища в с. Любимовка Каховского р-на Херсонской обл. в 1951 г. // № 1951/46.

Література: Дмитров Л. Д., Зуц В. Л., Копилов Ф. Б. Любимівське городище рубежу нашої ери // АП. — К., 1961. — Т. X. — С. 78—100.

56. Колекція № 232.

Розкопки Любимівського загону Бериславо-Каховської експедиції під керівництвом Л. Д. Дмитрова, Ф. Б. Копилова, 1952 р.

Городище нижньодніпровське пізньоскіфського часу, матеріали давньоруського часу (IX—XI ст.), козацької доби (XVI—XVIII ст.).

Склад колекції: пізньоскіф. час: гл. — посуд (ліпний, кружальний чорнолаковий, буролокавий, червонолаковий, червоноглиняний, сіроглиняний), амфори, графіті на стінці червоноглиняної посудини, жаровні, пряслиця, грузила, підставка-«коньок», пробка, кружки, печина, обмазка; *бр.* — дзеркала, браслет, вудила, стержень; *кам.* — грузила, розтиральники, бруски, точильні та металеві камені, абразив, кремневий нуклеус; *ск.* — намисто, фрагменти посудин; *кіст.* — проколка, рогова заготовка; *фаянс* — намисто, антропоморфний амулет; морська мушля; рибні хребці та луска; ікло кабана; попіл, вугілля; дерево; зразки ґрунтів; давньоруський час та козацька доба: посуд (в т. ч. поливний), амфори; *бр.* — вудила; *м. ч.* — наконечники стріл, кинджал, серп, крюки, цвяхи, ножі, взуттєві підкови, пряжки, замок, криця, шлак, заготовка.

НА: Дмитров Л. Д., Копилов Ф. Б. Отчет о работе Любимовского отряда Бериславо-Каховской экспедиции за 1952 г. // № 1952/3а.

Література: Дмитров Л. Д., Зуц В. Л., Копилов Ф. Б. Любимівське городище ... — С. 78—100.

57. Колекція № 236.

Розкопки Любимівського загону Бериславо-Каховської експедиції під керівництвом Л. Д. Дмитрова та Є. Ф. Покровської, 1952 р.

Городище нижньодніпровське пізньоскіфського часу, матеріали давньоруського часу.

Склад колекції: пізньоскіф. час: посуд (ліпний, кружальний червонолаковий, сіроглиняний, червоноглиняний), амфори; давньоруський час: поливний посуд.

Рис. 102. Червоноглиняні миски. Любимівка. Колекція № 623. Розкопки О. М. Лескова.

НА: Покровская Е. Ф. Отчет о раскопках на Любимовском городище в 1952 г. // № 1952/3г.

58. Колекція № 623.

Розкопки Каховської експедиції під керівництвом О. М. Лескова, 1968, О. М. Лескова та О. І. Тереножкіна, 1969 рр.

Курганний могильник: поховання доби бронзи, скіфської культури (VI ст. до н. е.; IV ст. до н. е.), середньовіччя.

Склад колекції: доба бронзи: ліпний посуд; *кам.* — сокира, ковадло, розтиральник, крем'яні пластини, відщепи; *бр.* — ніж, шило; *кіст.* — шпильки, проколки, молоток, мотика (?); вохра; дерево;

скіф. к-ра: гл. — посуд (ліпний, кружальний чорнолаковий, червонофігурний, розписний червоноглиняний) (рис. 102), амфори, амфорні клейма, пряслиця; *бр.* — наконечники стріл, ворворки, бляшки кінської зброї, пластини, дзеркала, сережки, кільця, браслети, тесло, черпак; *м. ч.* — вудила, псалії, втулки, шлем, мініатюрна сокирка, голка, пластини, обойми, дужка, ножі з кістяними руків'ями; *кам.* — брусок, розтиральник, металевий камінь; *кіст.* — наконечник стріли, кільце, намисто, веретено, амулети-ікла, астрагали; *свинець* — пряслиця; *дерево* — дровка стріл; *буриштин* — пронизка; *ск.* — намисто; очерет; рум'яна;

середньовіччя: *бр.* — казан з залізною ручкою, бляха, гудзик; *м. ч.* — бритва з бронзовим руків'ям, фібула, пряжки, мініатюрний молоток, булава, кольчуга, наконечники стріл, ву-

дила, стремена, оковки, обойми, ножиці, ножі, кільця; кіст. — проколка, пряслиця, накладки; шкіряна сумка; кам. — брусок.

Частина колекції зберігається в I розділі НФ ІА НАНУ.

НА: Лесков А. М., Болтрик Ю. В., Черненко Е. В., Болдин Я. И., Зарайская Н. П., Отрощенко В. В. Отчет о раскопках Каховской экспедиции в 1968 г. // № 1968/15; Лесков А. М., Кубышев А. И., Черненко Е. В. и др. Отчет ... 1969 г. // № 1969/22.

Література: Болтрик Ю. В., Зарайская Н. П. Раскопки курганов близ с. Любимовки Каховского р-на // АИУ 1968 г. — К., 1971. — С. 6—10; Лесков А. М. Работы Каховской экспедиции // АО 1969 г. — М., 1970. — С. 232, 233; Черненко Е. В., Бессонова С. С., Болтрик Ю. В. и др. Скифские погребальные памятники ... — 368 с.

59. Колекція № 1125.

Випадкова знахідка В. В. Дорофєєва, 1978 р. Городище нижньодніпровське пізньоскіфського часу.

Склад колекції: кер. — червонолакова миска, амфорна ручка з латинським клеймом.

Література: Зубарь В. М., Храпунов І. М. Нові дослідження Любимівського городища // Археологія. — 1989. — № 4. — С. 131—135.

60. Колекція № 1259.

Розкопки Херсонської археологічної експедиції під керівництвом А. І. Кубишева, 1985 р.

Городище нижньодніпровське пізньоскіфського часу.

Склад колекції: гл. — черепиця, посуд (ліпний, червоноглиняний, чорнолаковий), фр-ти амфор, кришки; кам. — точильний брусок, зернотерка, розтиральник, вироби з рогу.

НА: Кубышев А. И., Дорофеев В. В., Симоненко А. В., Куприй С. А., Ковалев Н. В. Отчет о работах Херсонской археологической экспедиции в Херсонской области в 1985 г. // № 1985/7.

61. МАКІЇВКА. Колекція № 71.

с. Макіївка, Смілянський р-н, Черкаська обл.

Дніпровське Лісостепове Правобережжя.

Розкопки групи експедиції «Великий Київ» під керівництвом Є. Ф. Покровської, 1947 р.

Курганний могильник: поховання скіфської культури (V ст. до н. е.).

Склад колекції: бр. — наконечники стріл, бляшки кінської вузди, панцир, пояс.

НА: Покровская Е. Ф. Раскопки курганов у с. Макевки и с. Куцовки. 1947 // № 1947/12.

Література: Покровська Є. Ф. Розкопки коло с. Макіївки // АП. — 1949. — Т. II. — С. 130—138.

62. МАЛА АНДРУСІВКА. Колекція № 382.

с. Мала Андрусівка, Чигиринський р-н, Черкаська обл.

Дніпровське Лісостепове Правобережжя.

Випадкова знахідка О. І. Тереножкіна, 1957 р.

Чорноліська к-ра.

Склад колекції: бронзова мініатюрна сокирка.

63. МАР'ЯНСЬКЕ. Колекція № 266.

с. Мар'янське, Апостолівський р-н, Дніпропетровська обл.

Дніпровське Степове Правобережжя.

Розкопки Мар'янського загону Нікопольсько-Гаврилівської експедиції під керівництвом А. І. Фурманської, Є. Ф. Покровської, 1953 р.

Курганний могильник: поховання доби бронзи, сарматської культури.

Склад колекції: доба бронзи: кістяна пряжка; зуби тварин.

сарматська к-ра: м. ч. — ножі, кільця, оковки, скоба; бр. — сережки.

Частина колекції експонується в АМ ІА НАНУ.

НА: Фурманская А. И. Отчет о работе Маринского отряда Никопольско-Гавриловской экспедиции, 1953 г. // № 1953/1а.

Література: Березовець Д. Т., Покровська Є. Ф., Фурманська А. І. Кургани епохи бронзи поблизу с. Мар'янського // АП. — 1960. — Т. IX. — С. 102—126.

64. МАТУСІВ. Колекція № 857.

с. Матусів (Реп'яхувата Могила, Павловська група), Шполянський р-н, Черкаська обл.

Дніпровське Лісостепове Правобережжя.

Розкопки Скіфської Середньодніпровської експедиції під керівництвом О. І. Тереножкіна, В. А. Іллінської, Б. М. Мозолевського, 1974 р.

Курганний могильник: поховання пізньочорноліської-ранньоскіфської культури (кінець VII—VI ст. до н. е.), скіфської культури (друга половина VI—IV ст. до н. е.).

Склад колекції: кург. Реп'яхувата Могила: посуд (ліпний, розписний кружальний); бр. — наконечники стріл, вудила, дзеркала, зооморфна

Рис. 103. Матусів. Колекція № 857. Розкопки О. І. Тереножкіна: 1 — бронзове дзеркало; 2 3 — залізні наверхші; 4—6 — бронзові ножі.

бляха, ножі (рис. 103); *м. ч.* — панцир, вудила, псалії, наконечник списа, ножі; *кіст.* — вузда, сагайдак; *ск.* — намисто; *буриштин* — намисто; *дерево* — футляр для дзеркала.

Павловська гр.: *м. ч.* — панцир; *бр.* — наконечники стріл.

Частина колекції експонується в АМ ІА НАНУ.

НА: Тереножкин А. И., Ильинская В. А., Мозолевский Б. Н. Отчет о работе Скифской Среднеднепровской экспедиции 1974 г. // № 1974/22.

Література: Ильинская В. А., Мозолевский Б. Н., Тереножкин А. И. Курганы VI в. до н. э. у с. Матусов // Скифия и Кавказ. — К., 1980. — С. 31—64; Ковпаненко Г. Т., Бессонова С. С., Скорый С. А. Памятники скифского времени Днепровского Лесостепного Правобережья. — К., 1989. — 336 с.

65. МАЧУХИ. Колекція № 44.

с. Мачухи (ур. Таранів Яр), Полтавський р-н, Полтавська обл.

Дніпровське Лісостепове Лівобережжя, р. Псел. Розкопки і розвідки Мачухської експедиції під керівництвом М. Я. Рудинського, 1946 р.

Курганный могильник: поховання ранньоскіфського часу.

Склад колекції: *гл.* — ліпний посуд, дрібна зооморфна пластика; *кіст.* — тупик, заготовка, астрагал; кременеві відщепи і вкладиші; залишки дерева.

НА: Рудинський М. Я. Звіт Мачухської експедиції Інституту археології // № 1946/15.

Література: Рудинський М. Я. Мачухська експедиція Інституту археології в 1946 р. // АП. — 1949. — Т. II. — С. 53—79.

66. МЕДВИН. Колекція № 1082.

с. Медвин, Богуславський р-н, Київська обл. Дніпровське Лісостепове Правобережжя, басейн р. Рось.

Дослідження Є. В. Черненка, 1989 р.

Випадкова знахідка чорноліської культури (IX—VIII ст. до н. е.).

Склад колекції: лезо бронзового меча.

67. МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ КУРГАН.

Колекція № 297.

м. Мелітополь, Запорізька обл.

Дніпровське Степове Лівобережжя.

Розкопки Мелітопольської експедиції під керівництвом О. І. Тереножкіна, 1954 р.

Курганный могильник: поховання скіфської культури (IV ст. до н. е.).

Склад колекції: залізний панцир.

Частина колекції експонується в МІКУ.

НА: Тереножкин А. И. Отчет о раскопках скифского кургана в г. Мелитополье в 1954 г. // № 1954/4.

Література: Тереножкин А. И., Мозолевский Б. Н. Мелитопольский курган. — К., 1988. — 260 с.

68. МИСОВЕ. Колекція № 359.

с. Мисове, Ленінський р-н, АРК.

Керченський півострів.

Розвідка Таврської групи Кримської первісної експедиції під керівництвом О. М. Лескова, 1957 р. Могильник скіфської (?) культури (V ст. до н. е.).

Склад колекції: посуд (ліпний, кружалний чорнолаковий, червоноглиняний, сіроглиняний), амфори; зуби тварин.

Література: *Лесков А. М.* Об остатках таврской культуры на Керченском полуострове // СА. — 1961. — № 1. — С. 259—266.

69—73. МОТРОНИНСЬКЕ ГОРОДИЩЕ.

с. Мельники (ур. Холодний Яр), Чигиринський р-н, Черкаська обл.

ДніпровськеЛісостеповеПравобережжя,р. Тясмин.

69. Колекція № 195.

Розвідки Середньодніпровської експедиції під керівництвом М. І. Вязьмітіної та Є. Ф. Покровської, 1950 р.

Городище скіфської культури (VI—V ст. до н. е.).

Склад колекції: ліпний посуд, амфори.

НА: Вязьмитина М. И., Покровская Е. Ф. Отчет ... // № 1950/24.

70. Колекція № 1087.

Дослідження Середньодніпровської експедиції під керівництвом С. С. Бессонової, 1988 р.

Городище, могильник скіфської культури (VI—V ст. до н. е.), матеріали доби бронзи.

Склад колекції: доба бронзи: ліпний посуд; скіф. к-ра: *гл.* — ліпний посуд, амфори, кружок, обмазка; *бр.* — шпилька; *м. ч.* — ножі, шила; *кіст.* — штамп, лощило, проколки; *кам.* — точило, кремені; мушля равлика, зуби тварини.

НА: Бессонова С. С., Скорый С. А., Махорных С. В., Рычков Н. А. Отчет ...1988 г. // № 1988/34.

71. Колекція № 1129.

Розкопки експедиції «Холодний Яр» під керівництвом С. С. Бессонової, 1989 р.

Городище, могильник скіфської культури (VI—V ст. до н. е.), матеріали козацької доби (XVII—XVIII ст.).

Склад колекції: скіф. к-ра: *гл.* — посуд (ліпний, кружальний чорнолаковий, розписний, червонолаковий, сіролощений), амфорне графіто, амфори, підставки для амфор, пряслиця, кружки, «хлібці», «вівтарик», модельки плодів, гудзики, котушки, намистини, шлак, обмазка; *бр.* — наконечники стріл, ворворки, браслети, сережка, шпильки, бляшки та ін.; *м. ч.* — браслети, шпильки, ножі, цвяхи, шила, голка, крюк, стержень; *кам.* — кременева скребачка, відщепи, форми для відливання (?), бруски, точильні камені, розтиральники, плитки, уламки мінералів; *кіст.* — наконечник стріли, псалії, ложка, знаряддя праці, пряслице, плас-

тинки, астрагали (в т. ч. з графіті), заготовки, вохра;

козацька доба: *гл.* — посуд, кахлі.

НА: Бессонова С. С., Скорый С. А., Махорных С. В., Рычков Н. А. Отчет о работе экспедиции «Холодный Яр» в 1989 г. // № 1989/14.

72. Колекція № 1130.

Розкопки експедиції «Холодний Яр» під керівництвом С. С. Бессонової, 1990 р.

Городище, могильник скіфської культури (VI—V ст. до н. е.), матеріали козацької доби (XVII—XVIII ст.).

Склад колекції: скіф. к-ра: *гл.* — посуд (ліпний, кружальний чорнолаковий, сіроглиняний), амфори, пряслиця, котушки, кружки, гудзики, мініатюрні посудинки, «хлібці», обмазка; *бр.* — наконечники стріл, кільця, шпилька, шила, підвіска; *м. ч.* — шпилька, браслет, ножі, цвях; *кам.* — розтиральники, лощило, брусок, відбійники, кременеві відщепи, оброблені камені; *кіст.* — астрагал з графіті, чесалка, лощила, фішки, пластини, проколки; *ск.* — намистини; силікатний шлак; мінерал; руда; шлаки, людські кістки;

козацька доба: *гл.* — посуд, кахлі; скляні посудини.

НА: Бессонова С. С., Скорый С. А., Махорных С. В., Романюк В. В. Отчет о работе экспедиции «Холодный Яр» за 1990 г. // № 1990/37.

73. Колекція № 1131.

Розкопки експедиції «Холодний Яр» під керівництвом С. С. Бессонової, 1991 р.

Городище скіфської культури (VI—V ст. до н. е.), матеріали козацької доби (XVII—XVIII ст.).

Склад колекції: скіф. к-ра: *гл.* — посуд (ліпний, кружальний, чорнофігурний, чорнолаковий, сіроглиняний), амфори (у т. ч. з клеймами); сфериоди, пряслиця, світильник, заготовки, статуетка, «хлібці», котушка, мініатюрні посудинки, обмазка; *бр.* — наконечники стріл, підвіски, шпилька, пластина, фрагмент посудини (?); *м. ч.* — наконечники стріл, списи, цвяхи, шило, ножі; *кам.* — розтиральник, точильні та металеві камені, сланцева плитка; *кіст.* — лощила, псалії, фішки, заготовки, проколки, випрямлювачі, долотоподібне знаряддя, кістки тварин з отворами, астрагали, ікло; мушля каури;

козацька доба: *гл.* — посуд, кахля.

Частина колекції зберігається у Чигиринському державному історико-культурному заповіднику.

НА: Бессонова С. С., Скорый С. А. Отчет о работе экспедиции «Холодный Яр» в 1991 г. // № 1991/22.

Література: Бессонова С. С., Скорый С. А. Мотронинское городище скифской эпохи (по материалам раскопок 1988—1996). — Киев — Краков, 2001. — 239 с.

74. НЕТИШИН. Колекція № 253.

с. Нетішин (ур. Бабине), Славутський р-н, Хмельницька обл.

Волинь, р. Горинь.

Розвідка Волинської експедиції під керівництвом В. І. Канівця, 1952 р.

Поселення доби раннього заліза.

Склад колекції: ліпний посуд; кам. — розтиральник, кременеві вкладиші, пластини, нуклеуси, відщепи.

НА: Канівець В. І. Звіт ... 1952 р. // № 1952/166.

75. НИЦАХА. Колекція № 461.

с. Ницаха, Тростянецький р-н, Сумська обл.

Дніпровське Лісостепове Лівобережжя, басейн р. Ворскли.

Розкопки Ницахського загону Середньодніпровської експедиції під керівництвом Г. Т. Ковпаненко, 1960 р.

Поселення ранньоскіфської культури, матеріали бондарихинської та чорноліської культур.

Склад колекції: гл. — ліпний посуд, щидила, конуси, пряслиця, мініатюрні посудинки; кіст. — долотоподібні знаряддя, проколки, шила, лошила, пластини, штамп, гудзики, заготовки; точильні камені.

НА: Ковпаненко Г. Т. Отчет о раскопках поселения эпохи бронзы и раннего железа у с. Ницаха Б-Писаревского р-на Сумской области // № 1960/9.

Література: Ковпаненко Г. Т. Племена скифского часу ... — 188 с.

76. ОЛЬШАНА. Колекція № 1055.

с. Ольшана, Городищенський р-н, Черкаська обл.

Дніпровське Лісостепове Правобережжя.

Курганний могильник, поховання кіммерійської культури.

Розвідки Лісостепової Правобережної експедиції під керівництвом Г. Т. Ковпаненко, 1984 р.

Склад колекції: ліпний посуд; кам'яна сокира, кременевий відщеп; рогова сокира.

Частина колекції експонується в МІКУ.

НА: Ковпаненко Г. Т., Скорый С. А., Бессонова С. С. Отчет ... 1984 г. // № 1984/35.

Література: Ковпаненко Г. Т., Скорый С. А. Ольшана: Погребение предскифского времени в Днепровской левобережной степи // Stratum+. — 2003—2004. — № 3. — С. 265—288.

77—85. ОРДЖОНІКІДЗЕ.

м. Орджонікідзе, Дніпропетровська обл.

Дніпровське Степове Правобережжя.

77. Колекція № 560.

гр. Свинарєва Могила.

Розкопки Скіфської Нікопольської експедиції під керівництвом О. І. Тереножкіна, 1964 р.

Курганний могильник, поховання скифської культури (IV ст. до н. е.).

Склад колекції: гл. — пряслице; бр. — наконечники стріл, сережки з кістяною підвіскою, дзеркало; м. ч. — світильник, браслет, руків'я меча, підток, шило, цвяхи, обйома; свинець — пряслице; кіст. — руків'я ножів, муфти балдахіна; ск. — намистина.

Частина колекції експонується в АМ ІА НАНУ.

НА: Тереножкин А. И. Отчет ... // № 1964/7.

78. Колекція № 583.

гр. Рудник, Страшна Могила.

Розкопки Скіфської Нікопольської експедиції під керівництвом О. І. Тереножкіна, 1965 р.

Курганний могильник, поховання скифської культури (V—IV ст. до н. е.).

Склад колекції: гл. — чорнолаковий посуд, амфори; бр. — наконечники стріл, ворворки, деталі щита, наборного панцира, пояса, меча, бляхи кінської упряжі (у т. ч. орнаментовані); м. ч. — пластини панцира, пояса, щита, дротики, підтоки, ворворка, вудила, пряжки кінської упряжі, ніж з кістяним руків'ям; ск. — намисто; шкіряний ремінь; кінські щелепи.

Частина колекції експонується в АМ ІА НАНУ.

НА: Тереножкин А. И., Ильинская В. А., Черненко Е. В. Отчет о работе Скифской Никопольской экспедиции в 1965 г. // № 1965/7.

Література: Тереножкин А. И., Ильинская В. А., Черненко Е. В., Мозолевський Б. Н. Скифские курганы ... — С. 113—186.

79. Колекція № 723.

курган Товста Могила.

Розкопки Орджонікідзєвської експедиції під керівництвом Б. М. Мозолевського, 1971 р.

Курганный могильник, поховання скіфської культури (IV ст. до н. е.).

Склад колекції: *гл.* — амфори; *бр.* — наконечники стріл, наборний пояс, втулка булави, підвіска, бляхи, пронизки, кільця, пряжки кінської упряжі; *м. ч.* — пластини панцира, пояса, дротики, браслет, шпильки, ножі, накладки колеса, скоби, вудила, псалії, ланцюжки, пряжки кінської упряжі; *ск.* — намисто; *кіст.* — наконечники стріл, руків'я ножів, гудзики, сережка; металні камені; *дерево* — ступиці колеса, древка стріл, фрагменти сідла; шкіра — ремені, деталі сідла; кінський волос; смола.

Частина колекції експонується в МКУ; зберігається в I розділі НФ ІА НАНУ.

НА: Мозолевський Б. М. Звіт про роботу Орджонікідзевської експедиції за 1971 р. // № 1971/29.

Література: Мозолевський Б. М. Товста Могила. — К., 1979. — 250 с.

80. Колекція № 747.

гр. Лисяча Могила, Страшна Могила, Іспанова Могила.

Дніпровське Степове Правобережжя.

Розкопки Орджонікідзевської експедиції під керівництвом Б. М. Мозолевського, 1972 р.

Курганный могильник: поховання доби ранньої бронзи, скіфської культури (V—III ст. до н. е.), сарматської культури.

Гр. Лисяча Могила. Склад колекції: доба ранньої бронзи: ліпний посуд; скіф. к-ра (IV—III ст. до н. е.): чорнолаковий посуд, амфори; *бр.* — наконечники стріл, перетень з гемою, скоби, бляхи упряжі поховального кортежа; *м. ч.* — наконечник стріли, ворворки, ножі, списи, пластини; *кіст.* — ворворки, веретена, пряслице, амулети, пронизка, руків'я ножів; *ск.* — намисто; корали; просвердлені мушлі.

Гр. Страшна Могила. Склад колекції: скіф. к-ра (V—IV ст. до н. е.): *бр.* — наконечники стріл; *м. ч.* — наборний пластинчастий обладунок; *кіст.* — руків'я ножа.

Гр. Іспанова Могила. Склад колекції: доба бронзи: ліпний посуд; скіф. к-ра (V—IV ст. до н. е.): посуд червонофігурний; *бр.* — наконечники стріл, пластини, дзеркало, браслет, пряжка вуздечкова; *м. ч.* — фр-ти пластинчастого панцира та пояса, меч, списи, муфта, скоба, гак, ніж; мушля каури; сарматська к-ра: ліпний посуд.

Частина колекції зберігається в I розділі НФ ІА НАНУ.

НА: Мозолевський Б. Н. Отчет о работе Орджоникидзевской экспедиции за 1972 г. // № 1972/19.

Література: Мозолевський Б. Н. Скифские курганы в окрестностях г. Орджоникидзе на Днепропетровщине (раскопки 1972—1975 гг.) // Скифия и Кавказ. — К., 1980. — С. 70—155.

81. Колекція № 862.

гр. Драна Кохта, Іспанова Могила, Західно-Богданівська.

Розкопки Орджонікідзевської експедиції під керівництвом Б. М. Мозолевського, 1975 р.

Курганный могильник: поховання доби бронзи, скіфської культури.

Гр. Драна Кохта. Склад колекції: скіф. к-ра (IV—III ст. до н. е.): *гл.* — посуд (ліпний, кружалний чорнолаковий, кухонний), амфори, пряслице; *бр.* — наконечники стріл, вудила, бляшки кінської упряжі, пластини наборного пояса, сережки; *м. ч.* — сокири, меч, дротики, підтоки, ножі з кістяними руків'ями, пряжка, браслет, шпильки, муфта, кільця кінської упряжі, цвяхи, скоби; *кіст.* — ворворка, пластини, підвіска, амулети із зубів тварин; *ск.* — намисто.

Гр. Іспанова Могила. Склад колекції: доба ранньої бронзи: кременева скребачка; скіф. к-ра (V—IV ст. до н. е.): ліпний посуд; *бр.* — наконечники стріл, ворворки, псалії, вуздечкова пряжка, шило; *м. ч.* — меч, втулки, пластини наборного щита, панцира.

Гр. Західно-Богданівська. Склад колекції: скіф. к-ра (IV ст. до н. е.): *гл.* — пряслице; *бр.* — наконечники стріл, сережки; *м. ч.* — підток списа; *кіст.* — пронизки, підвіска, амулет із просвердленої кістки; *ск.* — намисто.

Частина колекції зберігається в I розділі НФ ІА НАНУ.

НА: Мозолевський Б. Н., Рябова В. А., Шевченко Н. П. Отчет о работе Орджоникидзевской экспедиции в 1975 г. (Эпоха бронзы и скифское время) // № 1975/8.

Література: Мозолевський Б. Н. Скифские курганы ... — С. 70—155.

82. Колекція № 1247.

гр. Мала Лаурка.

Розкопки Орджонікідзевської експедиції під керівництвом С. В. Поліна, 1999 р.

Курганный могильник: поховання доби бронзи, скіфської культури.

Склад колекції: *гл.* — посуд, фр-ти амфор; кременеві знаряддя, пращевий камінь, кам'яне блюдо; *м. ч.* — фр-ти панцирного обладунку, втулки списа, ніж, наконечники стріл, свинцеве пряслице; *ск.* — намиста.

НА: *Полин С. В., Куприй С. А., Черных Л. А.* Отчет о работе Орджоникидзевской археологической экспедиции ИА НАНУ в 1999 г. Раскопки курганов у г. Орджоникидзе Днепропетровской обл., в зоне горных работ ОАО «Орджоникидзевский ГОК» на Чкаловском № 2 и Покровском карьерах // № 1999/46.

Література: *Полин С. В., Куприй С. А., Черных Л. А.* Работы Орджоникидзевской экспедиции в 1999—2000 гг. // АБУ 1999—2000 pp. — К., 2001. — С. 28—33.

83. Колекція № 1271.

с. Базувлук, Нікопольський р-н, Дніпропетровська обл.

Дніпровське Степове Правобережжя.

Розкопки Орджоникидзевської експедиції під керівництвом С. В. Поліна, 2000 р.

Курганный могильник: поховання доби бронзи, скіфської культури.

Склад колекції: посуд (ліпний), фр-ти амфор; *кіст.* — пряжка; *кам.* — розтиральник, сокира, дисковидне навершя булави; *бр.* — наконечники стріл, підвіски, вуздечкова бляха.

НА: *Полин С. В., Куприй С. А., Черных Л. А., Дараган М. Н.* Отчет о работе Орджоникидзевской археологической экспедиции ИА НАНУ в 2000 г. Раскопки курганов у г. Орджоникидзе Днепропетровской обл., в зоне горных работ ОАО «Орджоникидзевский ГОК» на Чкаловском № 2 карьере и в с. Базувлук Никопольского р-на // № 2000/70.

Література: *Полин С. В., Куприй С. А., Черных Л. А.* Работы Орджоникидзевской экспедиции ... — С. 28—33.

84. Колекція № 1273.

гр. Свинарева Могила.

Розкопки Орджоникидзевської експедиції під керівництвом С. В. Поліна, 2001 р.

Курганный могильник: поховання доби бронзи, скіфської культури.

Склад колекції: посуд (ліпний), фр-ти амфор; *кам.* — пращевий камінь, розтиральник; *бр.* — ніж, «лопатка» (рис. 104), наконечники стріл, ворворки; *кіст.* амулет; *м. ч.* — фр-т ножа; пастові намистини.

НА: *Полин С. В., Куприй С. А., Черных Л. А.* Отчет о работе Орджоникидзевской археоло-

Рис. 104. Медичний інструмент. Орджонікідзе. Колекція № 1273. Розкопки С. В. Поліна.

гической экспедиции ИА НАНУ в 2001 г. Раскопки курганов у г. Орджоникидзе Днепропетровской обл., в рабочей зоне Электродело ОАО «Орджоникидзевский ГОК» // № 2001/62.

Література: *Полин С. В., Куприй С. А., Черных Л. А.* Работы Орджоникидзевской экспедиции в 2001 г. // АБУ 2001 р. — К., 2002. — С. 219—224.

85. Колекція № 1272.

с. Шахтар (Шевченко), Нікопольський р-н, Дніпропетровська обл.

Розкопки Орджоникидзевської експедиції під керівництвом С. В. Поліна, 2003 р.

Курганный могильник: поховання доби бронзи, киммерійської культури, середньовіччя.

Склад колекції: *гл.* — посуд (ліпний), фр-ти амфор, фр-т кахлі; *кіст.* — пронизки, молоточковидна «шпилька», пряжка; *кам.* — кременеві відщепи, сокира, абразив, боллас; бронзовий медальйон.

НА: *Полин С. В., Куприй С. А., Черных Л. А., Дараган М. Н.* Отчет о работе Орджоникидзевской археологической экспедиции ИА НАНУ в 2003 г. Раскопки курганов у сел Шевченко (Шахтер) и Старая Катериновка Никопольского района Днепропетровской области в зоне горных работ Северного и Шевченковского карьеров ОАО «Орджоникидзевский ГОК» // № 2003/135.

Література: *Полин С. В., Куприй С. А., Черных Л. А., Дараган М. Н.* Курганы эпохи энеолита-бронзы у г. Орджоникидзе // АБУ 2002—2003 pp. — К., 2004. — С. 257—263.

86. ОСЕЛІВКА. Колекція № 1180.

с. Оселівка, Кельменецький р-н, Чернівецька обл.

Поділля.

Розкопки Середньо-Дністровської експедиції під керівництвом Г. Ф. Нікітіної, 1972 р.

Поселення ранньоскіфського часу.

Склад колекції: *гл.* — ліпний посуд, кришки.

Рис. 105. Залізні щипці. Старенська Птахофабрика. Колекція № 524. Розкопки О. І. Тереножкіна.

НА: *Никитина Г. Ф.* Отчет о работе Средне-Днестровской экспедиции в селах Оселивка и Вороновцы Кельменецкого района в 1972 г. // № 1972/86.

87. ОСТАНІНЕ. Колекція № 573.

с. Останіне, Ленінський р-н, АРК.

Керченський півострів.

Розкопки Керченської експедиції під керівництвом О. М. Лескова, 1964—1967 рр.

Курганный могильник: поховання доби бронзи, скіфської культури (IV—III ст. до н. е.), середньовіччя.

Склад колекції: доба бронзи: ліпний посуд; *бр.* — ніж, шило; раковина;

скіф. к-ра: посуд (кружальний червоноглиняний), амфори;

середньовіччя: *кер.* — кружальний червоноглиняний посуд, амфори (у т. ч. з графіті).

Частина колекції зберігається в V розділі НФ ІА НАНУ.

НА: *Яковенко Э. В.* Отчет о раскопках курганных могильников у сел Зеленый Яр — 1965 г., Кирово — 1966 г., Астанино — 1966—1967 гг. // № 1965—1967/32.

Література: *Яковенко Э. В., Черненко Е. В., Корпусова В. Н.* Описание скифских погребений ... — С. 136—179.

88. РИБНЕ. Колекція № 359.

с. Рибне, Ленінський р-н, АРК.

Керченський півострів.

Розвідка Таврського загону Кримської первісної експедиції під керівництвом О. М. Лескова, 1957 р.

Могильник доби раннього заліза.

Склад колекції: ліпний посуд, амфори; *кам.* — грузило; *бр.* — підвіска, монети.

Література: *Лесков А. М.* Об остатках таврской культуры ... — С. 259—266.

89—90. САБЛУКІВКА.

с. Саблуківка, Бериславський р-н, Херсонська обл.

Дніпровське Степове Правобережжя.

Городище пізньоскіфської культури.

89. Колекція № 256.

Розвідка Нижньодніпровської експедиції під керівництвом І. А. Антонової, 1952 р.

Склад колекції: посуд (ліпний, кружальний, чорнолаковий, сіроглиняний), амфори, печина; *кам.* — бруски.

90. Колекція № 556.

Розвідка Середньодніпровської експедиції під керівництвом М. І. Вязьмітіної, 1956 р.

Склад колекції: посуд (ліпний, кружальний чорнолаковий, сіроглиняний), амфори.

91. СТАНІСЛАВЧИК. Колекція № 1055.

с. Станіславчик, Шполянський р-н, Черкаська обл.

Дніпровське Лісостепове Правобережжя.

Розкопки Лісостепової Правобережної експедиції під керівництвом Г. Т. Ковпаненко, 1984 р.

Курганный могильник: поховання скіфської культури (V ст. до н. е.).

Склад колекції: амфори.

НА: *Ковпаненко Г. Т., Скорый С. А., Бессонова С. С.* Отчет ... 1984 г. // № 1984/35.

Література: *Ковпаненко Г. Т., Бессонова С. С., Скорый С. А.* Памятники скифской эпохи ... — 336 с.

92. СТАРЕНСЬКА ПТАХОФАБРИКА.

Колекція № 524.

с. Старе, Бориспільський р-н, Київська обл.

Дніпровське Лісостепове Лівобережжя.

Розкопки Скіфської Середньодніпровської експедиції ІА АН УРСР під керівництвом О. І. Тереножкіна, 1962 р.

Курганный могильник скіфської культури (IV ст. до н. е.).

Склад колекції: амфори; залізні щипці (рис. 105). Основна частина колекції експонується в Бориспільському історико-краєзнавчому музеї і в АМ ІА НАНУ.

НА: *Тереножкин А. И., Ильинская В. А., Ковпаненко Г. Т.* Отчет о раскопках скифских курганов у с. Иваново и Старинской птицефабрики Бориспольского р-на в 1962 г. // № 1962/8а.

Література: *Ильинская В. А.* Скифские курганы

около г. Борисполя // СА. — 1966. — № 3. — С. 152—171.

93. СТАРИЙ МЕРЧИК. Колекція № 1245.

смт. Старий Мерчик, Валківський р-н, Харківська обл.

Випадкова знахідка О. В. Бандуровського, 2002 р. Курган скіфської культури (VI—V ст. до н. е.).
Склад колекції: амфора, бронзове ситечко.

94. СТРІЛКОВЕ. Колекція № 359.

с. Стрілкове (ур. Черулен), Приморський р-н, АРК.

Розвідка Таврської групи Кримської первісної експедиції під керівництвом О. М. Лескова, 1957 р. Могильник раннього залізного віку (друга половина V—IV ст. до н. е.).

Склад колекції: ліпний посуд, кружальний червоноглиняний, амфори; кістки тварин.

95—97. СУБОТІВ.

с. Суботів (ур. Заброд), Чигиринський р-н, Черкаська обл.

Дніпровське Лісостепове Правобережжя, р. Субот.

95. Колекція № 229.

Дослідження Середньодніпровської Правобережної Скіфської експедиції під керівництвом О. І. Тереножкіна, 1951 р.; Суботівсько-Чигиринської експедиції Академії архітектури УРСР під керівництвом І. М. Самойловського, 1953 р.; Середньодніпровської Правобережної скіфської експедиції під керівництвом О. І. Тереножкіна, 1955 р.

Городище чорноліської культури (X—VIII ст. до н. е.) з матеріалами доби бронзи (бабинська, бондарихинська к-ри); поселення скіфської культури (VII—III ст. до н. е.), могильник зарубинецької культури.

Склад колекції: доба бронзи: ліпний посуд; чорноліська та скіф. культури: *гл.* — ліпний посуд, сопло, пряслиця, намистина; *бр.* — браслет, шпилька, пронизка, пластини; *м. ч.* — ніж, шило, кільце; *кіст.* — гарпуни, тупики, молоток, муфта, лошила, проколки, руків'я ножа, псалії, наконечник стріли, пронизки, бляшки, заготовки; *кам.* — зернотерки, грузила, сокири, розтиральник, точильні камені, кременеві вкладиші; *ск.* — намисто; астрагали; мушлі-підвіски; заруб. к-ра: ліпний посуд; *фаянс* — єгипетський скарабей; кальциновані кістки.

Частина колекції експонується в АМІА НАНУ; частина — зберігається в МДУ (Російська Федерація).

НА: Тереножкін А. И. Отчет о раскопках на городище у с. Субботово Чигиринского р-на Кировоградской обл. // № 1951/11а; Самойловский И. М. Субботовский могильник (Отчет о раскопках в 1953 г.) // № 1953/16; Тереножкін А. И. Отчет об археологических раскопках на Субботовском городище в 1955 г. // № 1955/5а.

Література: Граков Б. Н., Тереножкін А. И. Субботовское городище // СА. — 1958. — № 2 — С. 164—178; Самойловский И. М. Субботовский могильник //КСИА. — 1960. — Вып. 9. — С. 93—95; Тереножкін А. И. Предскифский период ... — 247 с.

96. Колекція № 324.

Дослідження Середньодніпровської Правобережної скіфської експедиції під керівництвом О. І. Тереножкіна, 1951 р., 1955 р.

Городище чорноліської культури (X—VIII ст. до н. е.).

Склад колекції: *гл.* — форми для відливання, лячки, тиглі, пряслиця, грузила, кружки, «хлібці», моделька сокири; *бр.* — пластина, бляшки, пронизки, шпилька, скроневі кільця; *м. ч.* — ніж; *кіст.* — пронизки, заготовка; *кам.* — форми для відливання.

НА: Тереножкін А. И. Отчет ... // № 1951/11а; Тереножкін А. И. Отчет ... 1955 г. // № 1955/5а.

Література: Граков Б. Н., Тереножкін А. И. Субботовское городище ... — С. 164—178; Тереножкін А. И. Предскифский период ... — 247 с.

97. Колекція № 777.

Розкопки Скіфської Середньодніпровської експедиції під керівництвом О. І. Тереножкіна та В. А. Іллінської, 1971, 1972 рр.

Городище чорноліської культури, скарб (X—VIII ст. до н. е.), матеріали доби бронзи (катакомбна (?), бондарихинська культури), зарубинецької культури.

Склад колекції: доба бронзи: ліпний посуд; чорноліська к-ра: *гл.* — ліпний посуд, жаровні, форми для відливання, тигель, штампи, дрібна пластика, пряслиця; *бр.* — ножі, браслети, пронизка, шлак; *м. ч.* — меч з бронзовим руків'ям, ножі, шлак; *кіст.* — долотоподібні знаряддя, молоток, проколки, шила, тупики, псалії, наконечник стріли, амулет, заготовки, оброблені астрагали; *кам.* — сокири, точильні камені, брусок;

заруб. к-ра: ліпний посуд, чернолаковий, сіро-глиняний, пряслиця.

НА: Тереножкин А. И., Ильинская В. А. Отчет о работе Скифской Среднеднепровской экспедиции 1971 г. в Черкасской области // № 1971/12; Тереножкин А. И., Ильинская В. А. Отчет ... 1972 г. // № 1972/15.

98. СУХОСТАВ. Колекція № 254.

с. Сухостав (ур. Говдри), Гусятинський р-н, Тернопільська обл.

Поділля.

Розвідка Копичанського загону ІА АН УРСР під керівництвом І. К. Свешникова, 1952 р.

Поселення скіфської культури (кінець VII — початок VI ст. до н. е.), матеріали голіградського типу (IX—VII ст. до н. е.), комарівської культури доби бронзи.

Склад колекції: комарівська к-ра: ліпний посуд;

голіградський тип: ліпний посуд;

скіф. к-ра: ліпний посуд; *бр.* — шпилька; *кіст.* — лошила, руків'я ножа; металні камені; кістки тварин.

НА: Свешников И. Отчет о работе Копычанского разведочного отряда Института археологии АН УССР // № 1952/20.

Література: Свешников И. К. Поселения раннеоскифского часу біля с. Сухостав Тернопільської області // Археологія. — 1957. — Т. XI. — С. 106—114.

99. ТРАХТЕМИРІВСЬКЕ ГОРОДИЩЕ.

Колекція № 1075.

с. Трахтемирів, Канівський р-н, Черкаська обл. Дніпровське Лісостепове Правобережжя.

Розкопки Трахтемирівської групи Канівської слов'янської експедиції (1964 р.), Трахтемирівського загону Канівської давньоруської експедиції (1965 р.), Трахтемирівського загону Скіфської експедиції 1966—1968 рр. під керівництвом Г. Т. Ковпаненко.

Городище скіфської культури (VII—V ст. до н. е.), матеріали трипільської, зарубинецької культур.

Склад колекції: трипільська к-ра: розписна посудина;

скіф. к-ра: *гл.* — ліпний посуд, амфори, жаровні, пряслиця, кружки, котушки, мініатюрні посудинки, обмазка з фарбою; *м. ч.* — шлак; *кам.* — блюда, грузила, розтиральники, точильні, металні камені, плитки; *кіст.* — «коньок», заготовки;

заруб. к-ра: посуд (ліпний, кружальний), амфори.

Частина колекції експонується в Черкаському краєзнавчому музеї та в АМ ІА НАНУ.

НА: Ковпаненко Г. Т. Отчет о работе Трахтемировской группы Каневской славянской экспедиции ИА АН УССР в 1964 г. // № 1964/2в; Ковпаненко Г. Т. Отчет о работе Трахтемировского отряда Каневской древнерусской экспедиции ИА АН УССР в 1965 г. // № 1965/2б; Ковпаненко Г. Т. Отчет о работе Трахтемировского отряда Скифской экспедиции ИА АН УССР за 1966 г. // № 1966/10; Ковпаненко Г. Т. Отчет о работе Трахтемировского отряда ИА АН УССР за 1967 г. // № 1967/12; Ковпаненко Г. Т. Отчет о раскопках Трахтемировского городища в 1968 г. // № 1968/11.

Література: Ковпаненко Г. Т. Раскопки Трахтемировского городища // АИУ 1965—1966 гг. — К., 1967. — Вып. I. — С. 103—105; Ковпаненко Г. Т. Раскопки Трахтемировского городища // АИУ 1967 г. — К., 1968. — Вып. II. — С. 138, 139; Ковпаненко Г. Т. Новые раскопки Трахтемировского городища // АИУ 1968 г. — К., 1971. — Вып. III. — С. 138—140.

100. ТЯСМИНСЬКЕ ГОРОДИЩЕ. Колекція № 382.

с. Тясминське, Новогеоргіївський р-н (кол.), Кіровоградська обл.

Дніпровське Лісостепове Правобережжя.

Розкопки Кременчуцької первісно-скіфської експедиції ІА АН УРСР під керівництвом О. І. Тереножкіна, 1956, 1957 рр.

Городище черноліської культури (VIII ст. до н. е.).

Склад колекції: *гл.* — ліпний посуд, амфори, ручка іонійської посудини, сопло, кружки, пряслиця, грузила, печина; *бр.* — наконечник стріли, кільце, пронизка; *м. ч.* — меч, дротик, ніж; *кіст.* — пряслице, лошила, тупик; *кам.* — грузила, розтиральники, брусок, точильні камені, кремені; *ск.* — намистина.

НА: Тереножкин А. И. Отчет о работах Кременчугской первобытно-скифской экспедиции в 1956 г. // № 1956/1; Тереножкин А. И. Отчет о раскопках Тясминского городища в 1957 г. // № 1957/1а.

Література: Тереножкин А. И. Предскифский период ... — 247 с.

101. УРКУСТА-1. Колекція № 359.

с. Передове, Севастопольська міськрада, АРК.

Розкопки Таврської групи Кримської первісної експедиції під керівництвом О. М. Лескова, 1956 р.

Могильник кизил-кобинської культури (IV—III ст. до н. е.).

Склад колекції: посуд (ліпний, кружальний червоноглиняний), амфори, амфорне клеймо; *бр.* — браслети, бляшки, пронизки, підвіски; *м. ч.* — вудила; *кам.* — зернотерка, кременеві ножі, пластина, відщепи, нуклеуси; *ск.* — намистини; раковини каури; вугілля; зуби тварин; людські кістки.

НА: Лесков А. М. Отчет ... // № 1956—1957/12д.

Література: Лесков А. М. Раскопки каменных ящиков в Байдарской долине в Крыму // КСИА. — 1960. — Вып. 10. — С. 70—77; Лесков А. М. О хронологии таврских каменных ящиков Крыма // КСИА АН СССР. — 1959. — Вып. 8. — С. 156—165; Лесков О. М., Кравченко Е. А. Гряда А могильника кизил-кобинської культури Уркуста-1 у південно-західному Криму // Археологія. — 2007 — № 4. — С. 11—22.

102. УРКУСТА-2. Колекція № 359.

с. Передове, Севастопольська міськрада, АРК. Розкопки Таврської групи Кримської первісної експедиції під керівництвом О. М. Лескова, 1956, 1957 рр.

Могильник кизил-кобинської культури (IV ст. до н. е.).

Склад колекції: ліпний посуд, амфори; *бр.* — підвіска; людські зуби; кістки та зуби тварин.

Частина колекції експонується в АМ ІА НАНУ.

НА: Лесков А. М. Отчет ... // № 1956—1957/12д.

Література: Лесков А. М. Раскопки каменных ящиков ... — С. 70—77.

103—104. ХОТІВСЬКЕ ГОРОДИЩЕ.

с. Хотів, Києво-Святошинський р-н, Київська обл. Дніпровське Лісостепове Правобережжя.

103. Колекція № 78.

Розвідка та розкопки групи експедиції «Великий Київ» під керівництвом Є. Ф. Покровської, 1947, 1948 рр.

Городище скіфської культури (VI—V ст. до н. е.). Склад колекції: *гл.* — ліпний посуд, амфори, обмазка; *бр.* — наконечники стріл; *кам.* — розтиральник, брусок, кременеві відщепи; кістки тварин.

НА: Покровская Е. Ф. Отчет о работе группы экспедиции «Большой Киев» ИА АН УССР //

№ 1947/27; Покровская Е. Ф. Отчет о раскопках городища у с. Хотово в 1948 г. // № 1948/8. Література: Покровська Є. Ф. Хотівське городище // АП. — 1952. — Т. IV. — С. 12—20.

104. Колекція № 588.

Розкопки групи Скіфської експедиції під керівництвом Є. О. Петровської, 1965—1967 рр.

Городище скіфської культури (VI—V ст. до н. е.). Склад колекції: *гл.* — ліпний посуд, печина; *кам.* — розтиральники, металні камені.

Частина колекції експонується в АМ ІА НАНУ та в Музеї історії Києва.

НА: Петровская Е. А. Отчет о раскопках Хотовского городища в 1965—1966 гг. // № 1965—1966/19; Петровская Е. А. Отчет о раскопках Хотовского городища в 1967 г. // № 1967/11.

Література: Петровська Є. О. Ранньоскіфські пам'ятки на південній околиці Києва // Археологія. — 1970. — Т. XXIV. — С. 129—145.

105. ХРЕЩАТИК. Колекція № 400.

с. Хрещатик, Черкаський р-н, Черкаська обл. р. Рось.

Розкопки Кременчуцької первісно-скіфської експедиції під керівництвом Є. Ф. Покровської, 1958 р.

Поселення чорноліської культури жаботинського етапу (IX—VIII ст. до н. е.), матеріали доби бронзи (бабинська культура), черняхівської культури, слов'янського часу (VII—IX ст.).

Склад колекції: чорноліська к-ра: *гл.* — ліпний посуд, мініатюрні посудинки; *бр.* — шпилька, підвіска; *м. ч.* — серп, тесло, ножі, пластина; *кам.* — розтиральник;

доба бронзи: ліпний посуд;

черняхівська к-ра: ліпний посуд; *бр.* — фібула; *м. ч.* — фібула.

VII—IX ст.: ліпний посуд.

Частина колекції експонується в АМ ІА НАНУ.

НА: Покровская Е. Ф., Ковпаненко Г. Т. Отчет о работе Хрещатикского отряда Кременчугской первобытно-скифской экспедиции 1958 г. // № 1958/1в.

Література: Покровська Є. Ф., Петренко В. Г., Ковпаненко Г. Т. Поселення VIII—VI ст. до н. е. поблизу с. Хрещатик на Канівщині // Археологія. — 1971. — Вип. 2. — С. 94—109.

106. ХУХРА. Колекція № 293.

с. Хухра (ур. Криве Озеро), Охтирський р-н, Сумська обл.

Дніпровське Лісостепове Лівобережжя, басейн р. Ворскли.

Розкопки Ворсклинського загону Середньодніпровської експедиції під керівництвом Г. Т. Ковпаненко, 1953, 1955 рр.

Поселення чорноліської культури, матеріали бондарихинської, скіфської культур, ранньослов'янського часу.

Склад колекції: доба бронзи: ліпний посуд; *кіст.* — лошила, проколки, шила тощо;

чорноліська та скіф. культури: *гл.* — ліпний посуд, амфори, ситечка, пряслиця, котушки, кружки, конуси, лячка, «хлібці», мініатюрні посудинки, статуетки; *м. ч.* — серп, вудила, ножі, шпильки; *кіст.* — орнаментоване руків'я, лошила, долотоподібні знаряддя, рогові знаряддя, штамп, пряслиця, тупики, проколки, шила, заготовки; *кам.* — сокира, зернотерка, розтиральники, бруски;

ранньослов. час: ліпний посуд, амфори, вироби з амфор.

НА: Ковпаненко Г. Т. Отчет о работе Ворсклинского отряда Среднеднепровской археологической экспедиции ИА АН УССР в 1955 г. // № 1955/56.

Література: Ковпаненко Г. Т. Племена скіфського часу ... — 188 с.

107. ЧЕРВОНИЙ МАЯК. Колекція № 256.

с. Червоний Маяк, Бериславський р-н, Херсонська обл.

Дніпровське Степове Правобережжя.

Розвідка Нижньодніпровської експедиції під керівництвом І. А. Антонової, 1952 р.

Городище нижньодніпровське пізньоскіфського часу.

Склад колекції: ліпний посуд, кружальний сіроглиняний, амфори.

108. ЧОРНОЛІСЬКЕ ГОРОДИЩЕ. Колекція № 137.

с. Богданівка (ур. Чорний Ліс, Лагерська Гора), Знам'янський р-н, Кіровоградська обл.

Дніпровське Лісостепове Правобережжя.

Розкопки та розвідки Правобережної скіфської експедиції під керівництвом О. І. Тереножкіна, 1949 р.

Городище чорноліської культури, матеріали бондарихинської, зарубинецької культур.

Склад колекції: бондарихинська к-ра: ліпний посуд;

чорноліська к-ра: *гл.* — ліпний посуд, лячки, сопло, грузило, пряслиця, намисто, кружки, «хлібці», зооморфна статуетка; *кіст.* — долотоподібні знаряддя, лошила, проколки, тупики, заготовка; *кам.* — розтиральник, точильні камені, сокира, кремeneвий вкладиш; астрагали; морська мушля;

заруб. к-ра: ліпний посуд.

Частина колекції експонується в АМ ІА НАНУ.

НА: Тереножкін А. И. Чернолесское городище и курганный могильник. 1949 г. // № 1949/156.

Література: Тереножкін О. І. Розвідки і розкопки 1949 р. в північній частині Кіровоградської області // Археологія. — 1952. — Т. VII. — С. 110—135; Тереножкін А. И. Предскифский период ... — 247 с.

109. ЧОРТОМЛИК. Колекція № 1054.

с. Чкалове, Нікопольський р-н, Дніпропетровська обл.

Дніпровське Степове Правобережжя.

Розкопки Чортотлицької експедиції під керівництвом В. Ю. Мурзіна та Р. Ролле, 1986 р.

Курган скіфської культури (IV ст. до н. е.).

Склад колекції: посуд (ліпний, кружальний чорнолаковий), амфори; *бр.* — наконечники стріл, браслет, пронизки; *м. ч.* — вудила, псалії, спис, меч, ніж, скоби; *ск.* — намисто, підвіска.

НА: Мурзин В. Ю., Ролле Р., Херц В., Иевлев М. М., Покляцкий О. В. Отчет о работе Чертомлыкской экспедиции в 1986 г. // № 1986/3.

Література: Алексеев А. Ю., Мурзин В. Ю., Ролле Р. Чертомлык (Скифский царский курган IV в. до н. э.). — К., 1991. — 410 с.

110. ШИРЯЄВЕ. Колекція № 157.

с. Ширяєве, Путивльський р-н, Сумська обл.

Дніпровське Лісостепове Лівобережжя, басейн р. Сейма.

Розкопки Путивльського загону Сеймсько-Деснянської археологічної експедиції під керівництвом В. А. Іллінської, 1950 р.

Городище ранньоскіфської культури (VI—IV ст. до н. е.).

Склад колекції: *гл.* — ліпний посуд, амфори, мініатюрна посудинка, пряслиця, конуси, грузила, вальки, обмазка; *бр.* — наконечник стріли, браслет, дзеркало; *м. ч.* — серпи, ножі, долотоподібні знаряддя, рибальські гачки, шпильки, браслет; *кіст.* — лошила, проколки,

Рис. 106. Чорнолощений кубок. Яснозір'я. Колекція № 1055. Розкопки Г. Т. Ковпаненко.

тупик, молоток, рогові знаряддя та заготовки; кам. — розтиральники, бруски, точильні, прашеві камені, знаряддя; ск. — намисто; мушля каури, белемніт, щелепи тварини; попіл.

НА: *Ильинская В. А.* Отчет о работе Путивльского отряда Сеймско-Деснянской экспедиции ИА АН УССР 1950 г. // № 1950/26.

Література: *Ильинская В. А.* Городище скифского часу на р. Сейми // Археология. — 1953. — Т. VIII. — С. 109—122.

111. ЯСНОЗІР'Я. Колекція № 1055.

с. Яснозір'я, Черкаський р-н, Черкаська обл. Дніпровське Лісостепове Правобережжя. Розкопки Лісостепової Правобережної експедиції під керівництвом Г. Т. Ковпаненко, 1985 р. Курганний могильник, поховання скифської культури (VII, V—IV ст. до н. е.), матеріали козацької доби.

Склад колекції: скіф. к-ра: ліпний посуд (рис. 106), амфори; бр. — наконечники стріл, псалії, орнаментована бляха кінської упряжі; м. ч. — списи, підтоки, меч, ножі; шкіра;

козацька доба: глиняний посуд.

Частина колекції зберігається в I розділі НФ ІА НАНУ.

НА: *Ковпаненко Г. Т., Скорый С. А., Бессонова С. С.* Отчет о работе Лесостепной Правобережной экспедиции ИА АН УССР за 1985 г. // № 1985/9.

Література: *Ковпаненко Г. Т., Бессонова С. С., Скорый С. А.* Памятники скифской эпохи ... — 336 с.

ЧАСТИНА II

АНТИЧНІ ПАМ'ЯТКИ ПІВНІЧНОГО ПРИЧОРНОМОР'Я

112—114. БЕРЕЗАНЬ.

о. Березань (поблизу впадіння в Чорне море Березанського та Дніпровського лиманів), Очаківський р-он, Миколаївська обл.

112. Колекція № 1133.

Розкопки С. М. Мазараті, 1982 р.

Поселення античного часу (VI—IV ст. до н. е. — перші ст. н. е.).

Склад колекції: фрагменти черепиці, амфор (з клеймами, з графіті), посуд (сіроглиняний, кухонний, сіролощений, червоноглиняний, чорнолаковий, східногрецький, аттичний чорнофігурний, червонофігурний), уламки світильників, теракот; керамічні речі, вироби з каменю, металу, кістки, скла та ін.

НА: *Мазарати С. Н.* Отчет об исследованиях Березанского поселения в 1982 г. // № 1982/22.

Література: *Мазарати С. Н.* Раскопки древнегреческого поселения на о-ве Березань // АО 1982 г. — М., 1984. — С. 289, 290.

113. Колекція № 999.

Розкопки С. М. Мазараті, 1983 р.

Поселення античного часу (VII ст. до н. е. — I ст. н. е.).

Склад колекції: амфорна тара, фрагменти червоноглиняної, сіроглиняної, світлоглиняної, кухонної, ліпної, чорнолакової, червонолакової, червонофігурної, чорнофігурної, іонійської, хіоської, червоноглиняної архаїчної, коринфської кераміки; фрагменти кераміки жаботинського типу; керамічні речі, теракоти.

НА: *Мазарати С. Н.* Отчет об исследованиях Березанского поселения в 1983 г. // № 1983/33.

114. Колекція № 998.

Розкопки С. М. Мазараті, 1984 р.

Поселення античного часу (друга пол. VI — перша пол. IV ст. до н. е.).

Склад колекції: фрагменти амфорної тари, товстостінної кераміки, червоноглиняна, світлоглиняна, сіроглиняна, чорнолакова, червонолакова, світлоглиняна з темним покриттям, ліпна, кухонна, чорнофігурна, червонофігурна, червоноглиняна архаїчна розписна, іонійська, хіоська з білою обмазкою, коринфська керамі-

Рис. 107. Ольвія. Колекція № 29. Розкопки Л. М. Славіна: 1 — бронзова ги́ря; 2 — теракотова маска Сати́ра; 3 — теракотова стилізована голі́вка; 4 — фрагмент теракоти з зображенням Кібелі.

ка; керамічні речі, теракота, вироби з каменю, металу, кістки, скла.

НА: Мазарати С. Н. Отчет об исследованиях Березанского поселения в 1984 г. // № 1984/29ж.

Рис. 108. Ольвія. Колекція № 29. Розкопки Л. М. Славіна: 1 — глиняний світильник; 2 — гіпсовий зліпок із теракотової форми з зображенням Артеміди; 3 — теракота богині, яка стоїть.

Література: Мазарати С. Н. Исследования на о. Березань // АО 1984 г. — М., 1986. — С. 265.

115—171. ОЛЬВИЯ.

с. Парутине, Очаківський р-н, Миколаївська обл.

Правий берег Бузького лиману.

115. Колекція № 29.

Розкопки Л. М. Славіна, 1945—1952, 1954—1969 рр.

Місто античного часу (VII ст. до н. е. — IV ст. н. е.).

Склад колекції: фрагменти черепиці, архітектурних деталей, амфорної тари, червоноглиняний, світлоглиняний, сіроглиняний, кухонний, ліпний посуд; уламки лутеріїв, печини, штукатурки; фрагменти червонолакової, буролакової, чорнолакової, розписної, червонофігурної, рельєфної кераміки, уламки світильників; вироби з глини, каменю, кістки, металу, скла та ін. (рис. 107; 108).

НА: Славин Л. М. Описание памятников НГ и НГФ, открывавшихся в Ольвии в предвоенные годы и в 1946 году // № 1946/9; Славин Л. М. Ольвийська археологічна експедиція 1947 р. // № 1947/9; Славин Л. М. Результаты археологических исследований Ольвийской экспедиции в 1946—1948 гг. // № 1948/3; Славин Л. М. Основные результаты археологических исследований Ольвии и ее периферии в 1946—1949 гг. // № 1949/20; Славин Л. М. Работы Ольвийской экспедиции 1951 г. // № 1951/26; Славин Л. М. Отчет о работах Ольвийской эк-

спедиції 1952 г. // № 1952/10а; *Славин Л. М.* Ольвийская экспедиция // № 1954/9; *Славин Л. М.* Отчет о работах Ольвийской экспедиции 1955 г. // № 1955/9; *Славин Л. М.* Ольвийська експедиція 1956 р. Звіт про розкопки // № 1956/10; *Славин Л. М.* Отчет о работах Ольвийской экспедиции 1957 г. // № 1957/13; *Славин Л. М.* Отчет о работах Ольвийской экспедиции 1959 г. // № 1959/11; *Славин Л. М.* Отчет о работах Ольвийской экспедиции 1960 г. // № 1960/11; *Славин Л. М.* Отчет о работах Ольвийской экспедиции ИА АН УССР в 1961 г. // № 1961/10; *Славин Л. М.* Отчет о раскопках в Ольвии // № 1962/6; *Славин Л. М.* Отчет о работе Ольвийской экспедиции за 1963 г. // № 1963/9; *Славин Л. М., Ветштейн Р. И., Крыжицкий С. Д., Русяева А. С.* Отчет о работе Ольвийской археологической экспедиции 1964 г. // № 1964/12; *Славин Л. М., Ветштейн Р. И., Бураков А. В., Крыжицкий С. Д., Козуб Ю. И., Русяева А. С.* Отчет о работах Ольвийской экспедиции 1965 г. // № 1965/8; *Славин Л. М., Ветштейн Р. И., Лейпунская Н. А., Крыжицкий С. Д., Козуб Ю. И.* Отчет о работе Ольвийской экспедиции в 1966 г. // № 1966/20; *Славин Л. М.* Отчет о работе Ольвийской экспедиции за 1967 г. // № 1967/7; *Славин Л. М.* Отчет о работе Ольвийской экспедиции 1968 г. // № 1968/12; *Славин Л. М., Рутковский А. Г.* Отчет о работах Ольвийской экспедиции 1969 г. (уч. Е) // № 1969/17.

Література: *Славин Л. М.* Розкопки Ольвії в 1946 р. // АП. — К., 1949. — Т. II. — С. 7—30; *Славин Л. М.* Наслідки археологічних досліджень Ольвійської експедиції в 1947 і 1948 рр. // АП. — К., 1952. — Т. IV. — С. 48—58; *Славин Л. М.* Розкопки Ольвії в 1949—1951 рр. // АП. — К., 1955. — Т. V. — С. 95—110; *Славин Л. М.* Основные итоги Ольвийской экспедиции 1954 г. // КСИА АН СССР. — М., 1955. — Вып. 5. — С. 35—40; *Книпович Т. Н., Славин Л. М.* Основные результаты раскопок Ольвии в 1952—1953 гг. и задачи ее исследования в ближайшие годы // КСИА. — К., 1955. — № 4. — С. 55—57; *Славин Л. М.* Раскопки Ольвии в 1955 г. // КСИА АН СССР. — М., 1956. — Вып. 6. — С. 27—32; *Славин Л. М.* Основні результати та найближчі завдання розкопок Ольвії // АП. — К., 1958. — Т. VII. — С. 5—15; *Славин Л. М.* Розкопки Ольвії в післявоєнний час // Науковий щорічник за 1959 р. — К., 1960. — С. 53, 54; *Славин Л. М.* Раскопки западной стороны Оль-

вийской агоры в 1960 г. // КС ОГУ и ОАМ. — Одесса, 1961. — С. 31—33; *Славин Л. М.* Ольвійські квартали центральної частини верхнього міста // АП. — К., 1962. — Т. II. — С. 3—32; *Славин Л. М.* Раскопки западной части Ольвийской агоры (1956—1960 гг.) // Ольвия. Теменос и агора. — М.; Л., 1964. — С. 189—224; *Славин Л. М.* Ольвийская экспедиция 1965 и 1966 гг. // АИУ 1965—1966 гг. — Вып. 1. — К., 1967. — С. 121—126; *Славин Л. М.* Ольвийская экспедиция 1967 г. // АИУ 1967 г. — Вып. 2. — К., 1968. — С. 132—135; *Славин Л. М.* Работы Ольвийской экспедиции // АО 1969 г. — М., 1970. — С. 250, 251; *Славин Л. М.* Основные результаты Ольвийской экспедиции 1968 года // АИУ 1968 г. — Вып. 3. — К., 1971. — С. 163—166; *Славин Л. М.* Открытия Ольвийской экспедиции последних лет (1966—1968) // Матеріали XIII конференції Інституту археології АН УРСР, присвяченої 50-річчю Академії наук УРСР (Київ, 1968 г.). — К., 1972. — С. 199—203; *Славин Л. М.* Роботи Ольвійської експедиції // АДУ 1969 р. — Вип. 4. — К., 1972. — С. 160—164; *Славин Л. М.* Кварталы в районе Ольвийской агоры (раскопки 1961—1970 гг.) // Ольвия. — К., 1975. — С. 5—50.

116. Колекція № 901.

Розкопки Л. М. Славина, 1949, 1956, 1957, 1959, 1962—1964 рр.

Місто античного часу, ділянки Е, И.

Склад колекції: намиста.

НА: див. кол. № 29.

Література: див. літературу до кол. № 29.

117. Колекція № 822.

Розкопки Л. М. Славина, 1968 р.

Місто античного часу, ділянка Е—6—7 (V—III ст. до н. е.).

Склад колекції: фрагменти цегли, амфор, черепиці, лутеріїв, мармурових стел і скульптури; червоноглиняний, сіроглиняний, сіролощений, кухонний, ліпний, рельєфний, червонолаковий, чорнолаковий, червонофігурний, бурулаковий посуд; уламки світильників, теракот, виробів з глини, каменю, кістки, скла та ін.

НА: *Славин Л. М.* Отчет о работе Ольвийской экспедиции 1968 г. // № 1968/12.

Література: *Славин Л. М.* Основные результаты Ольвийской экспедиции 1968 г...

118. Колекція № 658.

Розкопки К. К. Шиліка, 1970 р.

Місто античного часу, ділянка НГФ (розкоп 1912 р.) (IV ст. до н. е. — IV ст. н. е.).

Рис. 109. Ольвія. Колекція № 738. Розкопки Л. М. Славіна: 1 — фрагмент чорнофігурної ольфи; 2 — мармурова голова жіночої скульптури.

Склад колекції: фрагменти черепиці, керамід з клеймами, амфор, червоноглиняної, світлоглиняної, кухонної, ліпної, червонолакової, буролоакової, чорнолакової кераміки, виробів з кістки, рибні кістки та ін.

НА: Шилик К. К. Отчет о работе в составе Ольвийской экспедиции // № 1970/16и.

Література: Славин Л. М. Ольвийская экспедиция // АО 1970 г. — М., 1971. — С. 254, 255.

119. Колекція № 657.

Розкопки В. М. Отрешка, 1970 р.

Місто античного часу, ділянка Е—8 (IV ст. до н. е. — I—II ст. н. е.).

Склад колекції: фрагменти амфор, черепиці, товстостінної кераміки, мармурового лутерію, мармурової плити з написом, уламки червоноглиняного, світлоглиняного, сіроглиняного, сіролощеного, кухонного, ліпного, буролоакового, чорнолакового посуду; фрагменти виробів з глини, кістки, каменя; шлак та ін.

НА: Отрешко В. М. Отчет об охранных раскопках на участке Е—8, пункт 5 в 1970 г. // № 1970/16.

Література: Славин Л. М. Ольвийская экспедиция // АО 1970 г...

120. Колекція № 738.

Розкопки Л. М. Славіна, 1971 р.

Місто античного часу, ділянка Е—6, Е—8, північно-західні квартали агори (VI ст. до н. е. — IV ст. н. е.).

Склад колекції: уламки черепиці, піфосів, амфор, червоноглиняного, світлоглиняного, сіро-

линяного, сіролощеного, кухонного, ліпного, червонолакового, чорнолакового, розписного, рельєфного, буролоакового, чорнофігурного, червонофігурного посуду; фрагменти теракот, виробів з глини, каменю, кістки, металу, скла та ін. (рис. 109).

НА: Славин Л. М., Русяева А. С. Отчет о работах Ольвийской экспедиции в 1971 г. (городские кварталы уч. Е—6, Е—7) // № 1971/20.

Література: Славин Л. М. Работы Ольвийской экспедиции // АО 1971 г. — М., 1972. — С. 330, 331.

121. Колекція № 796.

Розкопки Р. І. Ветштейн, 1968 р.

Місто античного часу, ділянка Л — «Цитадель» (V ст. до н. е. — IV ст. н. е.).

Склад колекції: цеглини, фрагменти мармурових плит, амфор, черепиці, лутеріїв, червоноглиняного, світлоглиняного, сіроглиняного, сіролощеного, червонолакового, чорнолакового, буролоакового, розписного, червонофігурного, рельєфного посуду, уламки світильників, вироби з глини, каменю, кістки, скла, металу; фрагмент архітектурної деталі.

НА: Славин Л. М. Отчет о работе Ольвийской экспедиции 1968 г. // № 1968/12; Ветштейн Р. И. Отчет о раскопках на римской цитадели Ольвии в 1968 г. // № 1968/12а.

Література: Славин Л. М. Основные результаты Ольвийской экспедиции 1968 г...

122. Колекція № 575.

Розкопки Р. І. Ветштейн, 1964—1971 рр.

Місто античного часу, ділянки Л — «Цитадель» та Е—VIII — Д—VII, пункт IV — «Берег» (VI ст. до н. е. — IV ст. н. е.).

Склад колекції: фрагменти амфорної тари, черепиці, штукатурки, уламки червоноглиняного, ліпного, кухонного, червонолакового, буролоакового, чорнолакового посуду, форма для каліптерів, вироби з глини, каменю, кістки, скла; написи на камені, графіті та ін.

НА: Ветштейн Р. И. Отчет о раскопках в Ольвии на участках «Л» и «Е» в 1964 г. // № 1964/9в; Ветштейн Р. И. Отчет о раскопках в центре римской цитадели в Ольвии в 1965 г. // № 1965/8; Славин Л. М., Ветштейн Р. И. Лейпунская Н. А., Крыжицкий С. Д., Козуб Ю. И.

Отчет о работе Ольвийской экспедиции в 1966 г. // № 1966/20; Ветштейн Р. И. Отчет о раскопках на римской цитадели Ольвии в 1967 г. // № 1967/7г; Ветштейн Р. И. Отчет

о раскопках на территории римской цитадели Ольвии в 1969 г. // № 1969/17а; *Ветштейн Р. И., Славин Л. М.* Отчет о раскопках на пункте 4 «Берег» Е—8 — Д—8 // № 1970/16а; *Ветштейн Р. И.* Отчет о раскопках на территории римской цитадели Ольвии в 1971 г. // № 1971/20в.

Література: *Ветштейн Р. И.* Раскопки в центре римской цитадели в Ольвии в 1965—1966 гг. // АИУ 1965—1966 гг. — Вып. 1. — К., 1967. — С. 134—137; *Ветштейн Р. И.* Раскопки в центре римской цитадели Ольвии // АИУ 1967 г. — К., 1968. — Вып. 2. — С. 140—142; *Славин Л. М.* Работы Ольвийской экспедиции // АО 1969 ...; *Славин Л. М.* Основные результаты Ольвийской экспедиции 1968 г...; *Славин Л. М.* Ольвийская экспедиция // АО 1970 ...; *Славин Л. М.* Роботи Ольвійської експедиції // АДУ 1969 .; *Славин Л. М.* Работы Ольвийской экспедиции // АО 1971 ...

123. Колекція № 837.

Розкопки Ю. І. Козуб, 1964 р.

Некрополь (I ст. н. е.).

Склад колекції: фрагменти амфори, червоноглиняний глек, світильник, фрагменти скляних посудин, вироби з глини, скла, пасти, каменю, металу; антропоморфний надгробок та ін.

НА: *Козуб Ю. И.* Отчет о раскопках некрополя Ольвии в 1964 г. // № 1964/12.

124. Колекція № 891.

Розкопки Ю. І. Козуб, 1964 р.

Некрополь, передмістя (V ст. до н. е. — I ст. н. е.).

Склад колекції: фрагменти амфор, лутеріїв, червоноглиняної, сіроглиняної, сіролощеної, кухонної, ліпної, чернолакової, чернофігурної, червонофігурної кераміки; речі з глини, вироби з металу та ін.

НА: *Козуб Ю. И.* Отчет... // № 1964/12.

125. Колекція № 838.

Розкопки Ю. І. Козуб, 1965 р.

Некрополь (I—II ст. н. е.).

Склад колекції: червоноглиняна ойнохоя, червоноглиняний глек, фрагменти ліпної посудини, світильника; уламки скляних посудин, виробів з глини, кістки, скла, металу, каменю.

НА: *Козуб Ю. И.* Отчет о раскопках территории Ольвийского некрополя в 1965 г. // № 1965/8.

Література: *Козуб Ю. И.* Раскопки территории некрополя Ольвии в 1965—1966 гг. // АИУ 1965—1966 гг. — Вып. 1. — К., 1967. — С. 126—130.

126. Колекція № 884.

Розкопки Ю. І. Козуб, 1965 р.

Передмістя (V ст. до н. е.).

Склад колекції: фрагменти червоноглиняних, сіроглиняних, сіролощених, світлоглиняних, кухонних, ліпних, червонофігурних, чернофігурних, чернолакових, буrolакових, розписних посудин; лекіфи сітчасті фрагментовані, фрагменти теракот, вироби з глини, кістки, каменю, скла, металу та ін.

НА: *Козуб Ю. И.* Отчет... // № 1965/8.

Література: *Козуб Ю. И.* Раскопки территории некрополя Ольвии...

127. Колекція № 839.

Розкопки Ю. І. Козуб, 1966 р.

Некрополь (I ст. до н. е. — I ст. н. е.).

Склад колекції: фрагменти світлоглиняних посудин, амфор, світильників, скляного посуду; вироби зі скла, кістки, металу, теракоти, фрагменти рельєфу, уламки коралу.

НА: *Козуб Ю. И., Славин Л. М., Лейпунская Н. А., Крыжицкий С. Д.* Отчет о работе Ольвийской экспедиции в 1966 г. // № 1966/20.

Література: *Козуб Ю. И.* Раскопки в Ольвии // АО 1966 г. — М., 1967. — С. 207—210.

128. Колекція № 885.

Розкопки Ю. І. Козуб, 1966 р.

Передмістя (V ст. до н. е.).

Склад колекції: фрагменти черепиці, піфосу, амфор, лутеріїв, червоноглиняної, світлоглиняної, сіроглиняної, кухонної, ліпної, хіоської, іонійської, чернолакової, червонолакової, червонофігурної, чернофігурної кераміки, уламки мегарських чаш, скляних посудин; вироби з глини, каменю, кістки, металу.

НА: *Козуб Ю. И.* Отчет о раскопках территории Ольвийского некрополя за 1966 г. // № 1966/20.

Література: *Козуб Ю. И.* Раскопки в Ольвии...

129. Колекція № 840.

Розкопки Ю. І. Козуб, 1967 р.

Некрополь (I—II ст. н. е.).

Склад колекції: фрагменти амфори; червоноглиняні миски, сіроглиняний кубок; фрагменти червоноглиняних, світлоглиняних, скляних посудин, теракот, рельєфу; уламки виробів з кістки, металу, скла, дерева, глини та ін.

НА: *Козуб Ю. И.* Отчет о раскопках западного района Ольвии в 1967 г. // № 1967/7а.

Література: *Козуб Ю. И.* Раскопки на территории некрополя Ольвии // АИУ 1967 г. — Вып. 2. — К., 1968. — С. 135—139.

Рис. 110. Ольвія, некрополь. Колекція № 841. Розкопки Ю. І. Козуб: 1 — теракотова лялька з отворами для підвісних кінцівок; 2 — фрагмент теракотової жіночої статуетки; 3 — глиняний світильник.

130. Колекція № 887.

Розкопки Ю. І. Козуб, 1967 р.

Передмістя (VI—V ст. до н. е.).

Склад колекції: фрагменти черепиці, амфор, лутеріїв, червоноглиняної, світлоглиняної, сіроглиняної, кухонної, ліпної, чорнолакової, червонофігурної, чорнофігурної, іонійської, родоської, хіоської кераміки; фрагментована жаровня; розтиральник, печина; уламки теракот, вироби з глини, кістки, металу та ін.

НА: Козуб Ю. И. Отчет... // № 1967/7а.

Література: Козуб Ю. И. Раскопки на территории некрополя...

131. Колекція № 841.

Розкопки Ю. І. Козуб, 1968 р.

Некрополь (I—II ст. н. е.).

Склад колекції: фрагментований сіроглиняний та червоноглиняний посуд, червонолакова посуда, світлоглиняний глек, фрагменти амфори, теракот; вироби з металу (заліза, бронзи), скла (намистини) та ін. (рис. 110).

НА: Козуб Ю. И. Отчет о раскопках западной окрестности Ольвии в 1968 г. // № 1968/12б.

Література: Козуб Ю. И. Раскопки западной окрестности Ольвии // АИУ 1968 г. — К., 1971. — Вып. 3. — С. 172—175; Козуб Ю. И. Раскопки западного района Ольвии // АО 1968 г. — М., 1969. — С. 282, 283.

132. Колекція № 888.

Розкопки Ю. І. Козуб, 1968 р.

Передмістя (VI—V ст. до н. е.).

Склад колекції: цілі і фрагментовані посудини; фрагменти амфор, піфосів, лутеріїв, світлоглиняної, сіроглиняної, сіролощеної, кухонної, ліпної, чорнолощеної, чорнолакової, розписної, іонійської, червонофігурної, чорнофігурної кераміки; фрагменти світильників, теракот; вироби з глини, кістки, металу; намисто та ін.

НА: Козуб Ю. И. Отчет... // № 1968/12б.

Література: Козуб Ю. И. Раскопки западной окрестности...; Козуб Ю. И. Раскопки западного района...

133. Колекція № 842.

Розкопки Ю. І. Козуб, 1969 р.

Некрополь (I—II ст. н. е.).

Склад колекції: фрагментовані та цілі посудини, вироби з металу, кістки, скла (намистини), каменю; фрагмент світильника та ін.

НА: Козуб Ю. И. Отчет о раскопках на территории Ольвии к западу от Заячьей балки (некрополь и поселение) в 1969 г. // № 1969/17б.

Література: Козуб Ю. И. Розкопки західної околиці Ольвії // АДУ 1969 р. — Вып. 4. — К., 1972. — С. 167—171; Козуб Ю. И. Підсумки розкопок території Ольвійського некрополя за 1969, 1971 рр. // Тези пленарних і секційних доповідей (результати польових археологічних досліджень 1970—1971 років на території України). XV наукова конференція Інституту археології АН УРСР, присвячена 50-річчю утворення СРСР. — Одеса, 1972. — С. 214—216.

134. Колекція № 883.

Розкопки Ю. І. Козуб, 1969 р.

Передмістя (VI—V ст. до н. е.).

Склад колекції: фрагменти амфор, червоноглиняних, сіроглиняних, кухонних, ліпних,

рельєфних, розписних, чорнолакових, червонофігурних, чорнофігурних посудин; уламки світильників, рибних блюд; вироби з глини, каменю, металу.

НА: Козуб Ю. И. Отчет... // 1969/176.

Література: Козуб Ю. И. Розкопки західної околиці Ольвії...; Козуб Ю. И. Підсумки розкопок...

135. Колекція № 843.

Розкопки Ю. И. Козуб, 1971 р.

Некрополь (I—II ст. н. е.).

Склад колекції: фрагменти амфор, світлоглиняних, скляних посудин, чорнолощеної тарілки; вироби з кістки, металу; намисто.

НА: Козуб Ю. И. Отчет о раскопках западного предградья Ольвии (поселение и некрополь) в 1971 г. // № 1971/20е.

Література: Козуб Ю. И. Підсумки розкопок...

136. Колекція № 890.

Розкопки Ю. И. Козуб, 1971 р.

Некрополь, передмістя (VI—V ст. до н. е.).

Склад колекції: фрагменти амфор, лутеріїв, сіроглиняної, сіролощеної, червоноглиняної, світлоглиняної, кухонної, ліпної, розписної, чорнолакової, чорнофігурної, червонофігурної, рельєфної кераміки; вироби з глини, каменю, металу; чорнолакова сільничка, фрагментований розписний аск.

НА: Козуб Ю. И. Отчет... // № 1971/20е.

Література: Козуб Ю. И. Підсумки розкопок...

137. Колекція № 844.

Розкопки Ю. И. Козуб, 1972 р.

Некрополь (I ст. н. е.).

Склад колекції: фрагменти червоноглиняних посудин, світильники, уламки скляних і алебастрових посудин; ліпна посудина, фрагментований скляний гутус, вироби з металу (залізо, бронза, свинець), скла (намисто, підвіски), уламок вапнякового надгробка.

НА: Козуб Ю. И. Отчет о работе Загородного отряда Ольвийской экспедиции по изучению некрополя в 1972 г. // № 1972/26а.

Література: Козуб Ю. И. Раскопки Ольвийского некрополя // АО 1972 г. — М., 1973. — С. 290, 291.

138. Колекція № 886.

Розкопки Ю. И. Козуб, 1972 р.

Некрополь, передмістя (V ст. до н. е.).

Склад колекції: фрагменти амфор, лутеріїв, світильників, сіроглиняної, сіролощеної, червоноглиняної, ліпної, чорнолакової, чорнофі-

гурної кераміки; фрагменти теракоти, виробів з глини, каменя, скла, металу.

НА: Козуб Ю. И. Отчет... // № 1972/26а.

Література: Козуб Ю. И. Раскопки Ольвийского некрополя...

139. Колекція № 845.

Розкопки Ю. И. Козуб, 1973 р.

Некрополь (V ст. до н. е.; I—II ст. н. е.).

Склад колекції: фрагментовані амфори, червоноглиняний, світлоглиняний, червонолаковий, сіроглиняний фрагментований і цілий посуд; уламки скляних посудин і виробів, вироби з глини, каменю, кістки, дерева, скляної пасти, металу (заліза, бронзи, свинцю), фрагментований світильник.

НА: Козуб Ю. И. Отчет о раскопках на территории некрополя Ольвии в 1973 г. // № 1973/13в.

Література: Козуб Ю. И. Раскопки некрополя Ольвии // АО 1973 г. — М., 1974. — С. 285—287.

140. Колекція № 789.

Розкопки Ю. И. Козуб, 1973 р.

Некрополь, передмістя (V—II ст. до н. е.).

Склад колекції: фрагменти черепиці, амфор, червоноглиняного, сіроглиняного, світлоглиняного, кухонного, ліпного, чорнолакового, червонофігурного, чорнофігурного, розписного посуду, світильників, рибних блюд, лутеріїв, буrolакова фрагментована посудина; вироби з глини, каменю, скла та скляної пасти, металу; теракоти та ін.

НА: Козуб Ю. И. Отчет... // № 1973/13в.

Література: Козуб Ю. И. Раскопки некрополя Ольвии...

141. Колекція № 975.

Розкопки Ю. И. Козуб, 1965—1968, 1971—1973 рр.

Некрополь (V ст. до н. е. — I ст. н. е.).

Склад колекції: фрагменти амфор, червоноглиняної, буrolакової, чорнолакової, ліпної, сіроглиняної, червонолакової, чорнофігурної, червонофігурної кераміки, фрагментований сіроглиняний глек (частково реставрований); вироби зі скла, глини, металу; залишки тканини та ін.

НА: Козуб Ю. И. Отчет о раскопках территории Ольвийского некрополя в 1965 г. // № 1965/8;

Козуб Ю. И. Отчет о раскопках территории Ольвийского некрополя за 1966 г. // № 1966/20;

Козуб Ю. И. Отчет о раскопках западного района Ольвии в 1967 г. // № 1967/7а; Козуб Ю. И.

Отчет о раскопках западной окрестности Ольвии в 1968 г. // № 1968/12б; *Козуб Ю. И.* Отчет о раскопках западного предградья Ольвии (поселение и некрополь) в 1971 г. // № 1971/20е; *Козуб Ю. И.* Отчет о работе Загородного отряда Ольвийской экспедиции по изучению некрополя в 1972 г. // № 1972/26а; *Козуб Ю. И.* Отчет о раскопках на территории некрополя в Ольвии в 1973 г. // № 1973/13в.

Література: див. літературу до колекцій з розкопок Ю. І. Козуб 1965—1968, 1971—1973 рр.

142. Колекція № 781.

Розкопки Ю. І. Козуб, 1974 р.

Некрополь, передмістя (V ст. до н. е.).

Склад колекції: фрагменти черепиці, піфоса, амфор, лутеріїв, червоноглиняної, сіроглиняної, сіролощеної, кухонної, ліпної, чорнолакової, чорнофігурної, розписної, червонофігурної, рельєфної кераміки, світильників, теракот, вироби з глини, металу та ін.

НА: *Козуб Ю. И.* Отчет о работе Загородного отряда Ольвийской экспедиции // № 1974/26а.

Література: *Козуб Ю. И.* Раскопки предместья и некрополя Ольвии // АО 1974 г. — М., 1975. — С. 295, 296.

143. Колекція № 846.

Розкопки Ю. І. Козуб, 1974 р.

Некрополь (II ст. до н. е.; I—II ст. н. е.).

Склад колекції: червоноглиняні, світлоглиняні, червонолакові та сіроглиняні посудини; вироби з металу, скла, кістки, фрагментовані скляні посудини; світильник буролаковий, світильник червоноглиняний фрагментований, посудина алебастрова; намисто зі скляної пасти; уламки гіпсової прикраси від саркофагу та ін.

НА: *Козуб Ю. И.* Отчет о работе Загородного отряда Ольвийской экспедиции // № 1974/26а.

Література: *Козуб Ю. И.* Раскопки предместья и некрополя Ольвии // АО 1974 г. — С. 295, 296.

144. Колекція № 870.

Розкопки Ю. І. Козуб, 1975 р.

Некрополь, передмістя (V ст. до н. е.; I—II ст. н. е.).

Склад колекції: фрагменти черепиці, піфоса, амфора, лутеріїв; цілі амфори, червонофігурна пеліка; фрагменти червоноглиняної, сіроглиняної, сіролощеної, кухонної, ліпної, чорнолакової, чорнофігурної, червонофігурної, розписної кераміки, мегарських чаш, алебастрової посудини, теракот, світильників; вироби з глини, каменю, кістки, скла, металу та ін.

НА: *Козуб Ю. И.* Отчет о работе Загородного отряда Ольвийской экспедиции в 1975 г. // № 1975/21г.

145. Колекція № 965.

Розкопки Ю. І. Козуб, 1978 р.

Некрополь (V ст. до н. е.; I—II ст. н. е.).

Склад колекції: амфорна тара, архітектурна теракота, фрагменти товстостінної, червоноглиняної, світлоглиняної, кухонної, ліпної, червонолакової, чорнолакової, розписної, сіроглиняної, чорнофігурної, червонофігурної кераміки, світильників; вироби з глини, кістки, скла, пасти, металу; цілий посуд: червонолаковий, червоноглиняний, ліпний, сіролощений, фігурний, скляний.

НА: *Козуб Ю. И.* Отчет о работе Загородного отряда Ольвийской экспедиции 1978 г. // № 1978/24е.

Література: *Козуб Ю. И.* Раскопки предместья и некрополя Ольвии // АО 1978 г. — М., 1979. — С. 340, 341.

146. Колекція № 966.

Розкопки Ю. І. Козуб, 1979 р.

Некрополь, передмістя (VI—I ст. до н. е. — I ст. н. е.).

Склад колекції: фрагменти черепиці, амфор, товстостінних посудин; уламки ліпної, червоноглиняної, розписної, чорнофігурної, червонофігурної, чорнолакової, червонолакової, світлоглиняної, кухонної, сіроглиняної кераміки; фрагменти теракот, світильників, скляних посудин; вироби з глини, кістки, скла, металу, каменя; посудини цілі, фрагментовані та ін. (рис. 111).

Рис. 111. Червоноглиняний гутус. Ольвія, некрополь. Колекція № 966. Розкопки Ю. І. Козуб.

НА: Козуб Ю. И. Отчет о раскопках предместья и некрополя в 1979 г. // № 1979/17.

Література: Козуб Ю. И. Раскопки предместья и некрополя Ольвии // АО 1979 г. — М., 1980. — С. 284, 285.

147. Колекція № 968.

Розкопки Ю. І. Козуб, 1982 р.

Некрополь, передмістя (V ст. до н. е.; I ст. н. е.).

Склад колекції: фрагменти амфор, товстостінної кераміки; цілі посудини; уламки сіроглиняних, червоноглиняних, кухонних, ліпних, чорнолакових, червоноглиняних розписних, східногрецьких, іонійських, червонолакових, світлоглиняних, червонофігурних, чорнофігурних посудин; фрагменти черепиці, світильників, теракот; вироби з глини, каменя, скла та скляної пасти, металу, кістки та ін.

НА: Козуб Ю. И., Папанова В. А. Отчет о раскопках предместья и некрополя Ольвии в 1982 г. // № 1982/23а.

148. Колекція № 969.

Розкопки Ю. І. Козуб, 1983 р.

Некрополь, передмістя (кінець VI — перша половина V ст. до н. е.; II ст. до н. е. — II ст. н. е.).

Склад колекції: фрагменти черепиці, амфор, червоноглиняної, ліпної, кухонної червоноглиняної розписної, червонолакової, буролакової, світлоглиняної, чорнолакової, чорнофігурної, червонофігурної, хіоської тонкостінної кераміки; цілі й фрагментовані посудини; уламки світильників; вироби зі скла, пасти, глини, металу, каменя та ін. (рис. 112).

НА: Козуб Ю. И., Папанова В. А. Отчет о раскопках предградья и некрополя Ольвии в 1983 г. // № 1983/31б.

Література: Козуб Ю. И. Исследование предместья и некрополя Ольвии // АО 1983 г. — М., 1985. — С. 291, 292.

149. Колекція № 976.

Розкопки Ю. І. Козуб, 1985, 1986, 1987 рр.

Некрополь, передмістя (VI—IV ст. до н. е.; I—IV ст. н. е.).

Склад колекції: фрагменти черепиці, піфоса, амфор, лутеріїв, світлоглиняної, світлоглиняної з покриттям, сіроглиняної, червоноглиняної, червоноглиняної розписної, ліпної, кухонної, червонолакової, чорнолакової, чорнофігурної, червонофігурної, східногрецької, хіоської, коринфської, іонійської кераміки, фрагменти теракот, світильників, вироби з глини, скла,

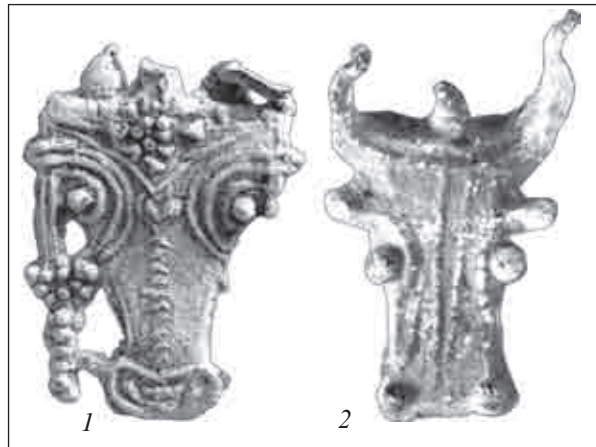

Рис. 112. Свинцеві букранії. Ольвія, некрополь. Колекція № 969. Розкопки Ю. І. Козуб.

скляної пасти, каменя, кістки, металу, цілі посудини та ін.

НА: Козуб Ю. И., Папанова В. А. Отчет о раскопках некрополя и предместья Ольвии в 1985 г. // № 1985/25б; Козуб Ю. И., Папанова В. А. Отчет о раскопках предградья и некрополя Ольвии в 1986 г. // № 1986/5г; Козуб Ю. И., Папанова В. А. Отчет о раскопках предградья и некрополя Ольвии в 1987 г. // № 1987/8г.

150. Колекція № 1132.

Розкопки Ю. І. Козуб, 1988 р.

Некрополь, передмістя (V ст. до н. е.).

Склад колекції: фрагменти амфор, червоноглиняних, сіроглиняних, сіролощених, кухонних, ліпних, чорнолакових, чорнофігурних, східногрецьких, хіоських посудин; уламки черепиці, товстостінної кераміки, теракот, світильників; реставровані посудини; фрагмент алебастрової посудини; вироби з глини, кістки, скла, каменя, металу та ін.

НА: Козуб Ю. И., Папанова В. А. Отчет о раскопках на участке «Некрополь» в Ольвии в 1988 г. // № 1988/7в.

151. Колекція № 647.

Розкопки А. С. Русяєвої, 1969—1970 рр.

Місто античного часу, ділянки АГД та Е—VIII (VI ст. до н. е. — IV ст. н. е.).

Склад колекції: уламки амфор та товстостінного посуду; сіроглиняна, сіролощена, кухонна, ліпна, червонолакова кераміка; фрагменти глиняних, кістяних, кам'яних, скляних виробів, теракот та ін.

Рис. 113. Фрагмент сіми з рельєфним зображенням маски горгони Медузи. Ольвія, теменос. Колекція № 748. Розкопки А. С. Русяєвої.

НА: *Русяева А. С.* Отчет о раскопках на участке АГД // № 1969/17в; *Русяева А. С.* Отчет об охранных раскопках участка Е—8 (пункт 6) // № 1970/16г.

Література: *Русяева А. С.* Дослідження пізньоархаїчних та класичних шарів Ольвії // АДУ 1969 р. — Вип. 4. — К., 1972. — С. 164—166; *Древнейший* теменос Ольвии Понтийской // МАИЭТ. — Supplementum. — Вып. 2. — Симферополь, 2006. — 504 с.

152. Колекція № 739.

Розкопки А. С. Русяєвої, 1971 р.

Місто античного часу, ділянка АГД (перша половина VI ст. до н. е. — I ст. н. е.).

Склад колекції: фрагменти архітектурних деталей, черепиці, амфор, червоноглиняного, світлоглиняного, сіролощеного, кухонного, ліпного, чорнолакового, червонолакового, буролакового, розписного, рельєфного, чорнофігурного, червонофігурного посуду, світильників, теракот, уламки кераміки з графіті; фрагменти виробів з глини, металу, скла, кістки, каменя та ін.

НА: *Русяева А. С.* Отчет о раскопках на участке АГД // № 1971/20г.

Література: *Древнейший* теменос Ольвии...

153. Колекція № 748.

Розкопки А. С. Русяєвої, 1972 р.

Місто античного часу, ділянка АГД (VI—I ст. до н. е.).

Склад колекції: фрагменти черепиці, архітектурних деталей, амфор, світлоглиняної, кухонної, ліпної, сіролощеної, сіроглиняної,

розписної, чорнолакової, чорнофігурної, червонофігурної кераміки, фігурних посудин, лутеріїв, уламок мармурової скульптури; фрагменти виробів з глини, скла, металу, каменя та ін. (рис. 113).

НА: *Русяева А. С.* Отчет о раскопках на участке АГД // № 1972/26.

Література: *Древнейший* теменос Ольвии...

154. Колекція № 792.

Розкопки А. С. Русяєвої, 1973 р.

Місто античного часу, ділянка АГД (VI—II ст. до н. е.).

Склад колекції: фрагменти черепиці, піфосів, лутеріїв, амфор, архітектурних деталей, сіроглиняного, кухонного, ліпного, червоноглиняного, чорнолакового, пізньоархаїчного розписного, чорнофігурного, червонофігурного посуду; світильники, теракоти, уламки скульптури; фрагменти виробів з глини, каменя, металу, скла, кістки та ін.

НА: *Русяева А. С.* Раскопки на участке АГД в 1973 г. // № 1973/13.

Література: *Русяева А. С., Фармаковская Т. И.* Раскопки в Ольвии на участке АГД // АО 1973 г. — М., 1974. — С. 336, 337; *Древнейший* теменос Ольвии ...

155. Колекція № 823.

Розкопки А. С. Русяєвої, 1974 р.

Місто античного часу, ділянка АГД (VI—II ст. до н. е.).

Склад колекції: фрагменти черепиці, архітектурних деталей, амфор, лутеріїв, корчаг, червоноглиняного, сіроглиняного, кухонного, ліпного, чорнолакового, розписного, пізньоархаїчного, чорнофігурного, червонофігурного посуду, уламки посудини з рельєфним орнаментом, світильників, теракот, виробів з глини, каменя, кістки, скла, металу та ін. (рис. 114).

НА: *Русяева А. С.* Отчет о раскопках на участке АГД в 1974 г. // № 1974/26.

Література: *Русяева А. С., Рутковский А. Г.* Исследования в Ольвии на участке АГД // АО 1974 г. — М., 1975. — С. 348, 349; *Древнейший* теменос Ольвии...

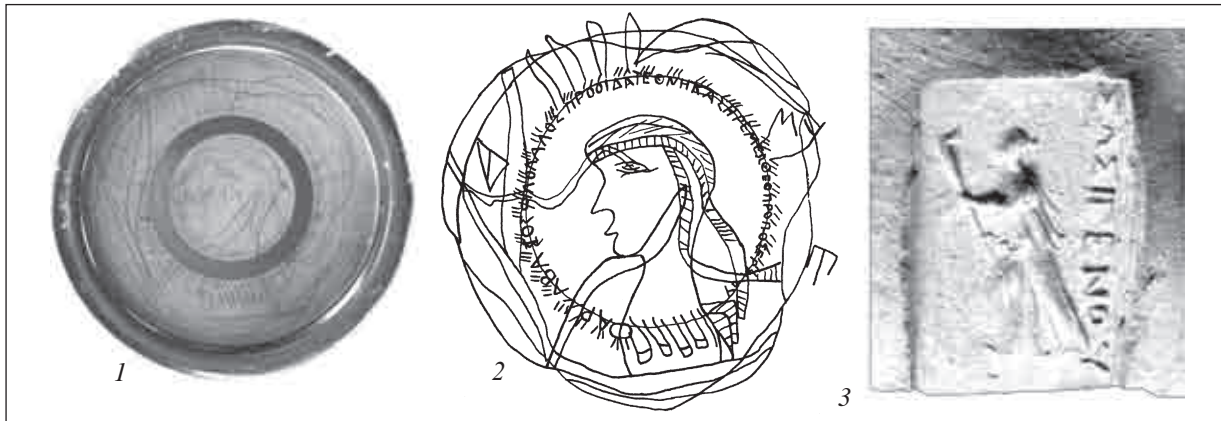
156. Колекція № 869.

Розкопки А. С. Русяєвої, 1975 р.

Місто античного часу, ділянка АГД (VI—II ст. до н. е.).

Склад колекції: фрагменти амфор, червоноглиняної, сіроглиняної, сіролощеної, чорнолакової, розписної, чорнофігурної, червонофігур-

Рис. 114. Ольвія, теменос. Колекція № 823. Розкопки А. С. Русяєвої: 1 — денце чорнолакової чаші з написом та малюнком провидця Гермеса (прорисовка за А. С. Русяєвою); 2 — клеймо невідомого центру на ручці амфори.

ної, ліпної, світлоглиняної, кухонної кераміки; уламки черепиці, архітектурних деталей; фрагменти світильників, теракот, виробів з глини, каменя, скла, металу та ін.

НА: Русяєва А. С. Отчет о раскопках на участке АГД (VI—V вв. до н. э.). // № 1975/21б.

Література: *Древнейший теменос Ольвии...*

157. Колекція № 903.

Розкопки А. С. Русяєвої, 1976 р.

Місто античного часу, ділянка АГД (VI—III ст. до н. е.).

Склад колекції: фрагменти черепиці (розписна фронтальна кераміда), архітектурних деталей, амфор, червоноглиняного, світлоглиняного сіроглиняного, сіролощеного, кухонного, ліпного, розписного, рельєфного, фігурного, чорнолакового, чорнофігурного, червонофігурного посуду; уламки східногрецької, іонійської, хіоської розписної, коринфської, клазоменської кераміки, лутеріїв, світильників, теракот, виробів з глини, каменю, кістки, металу, скла та ін.

НА: Русяєва А. С., Рутковский А. Г. Отчет о раскопках на участке АГД // № 1976/1а.

Література: Русяєва А. С., Рутковский А. Г., Грацианская Л. И., Малеваный А. М. Исследования в Ольвии на участке АГД // АО 1976 г. — М., 1977. — С. 365, 366; *Древнейший теменос Ольвии...*

158. Колекція № 904.

Розкопки А. С. Русяєвої, 1976 р.

Місто античного часу, ділянка В—V (VI—III ст. до н. е.).

Склад колекції: фрагменти архітектурних деталей, черепиці, амфор, лутерію, мегарських чаш, червоноглиняної, сіроглиняної, розписної, чорнолакової кераміки, чорнофігурного, червонофігурного посуду, уламки світильників, теракот, виробів з глини, металу, каменю, скла, кістки та ін.

НА: Русяєва А. С., Рутковский А. Г. Отчет о раскопках на участке АГД // № 1976/1а, б.

Література: див. літературу до кол. № 903.

159. Колекція № 939.

Розкопки А. С. Русяєвої, 1979 р.

Місто античного часу, ділянка АГД (VI—V ст. до н. е.).

Склад колекції: фрагменти черепиці, архітектурної теракоти, розписних облицювальних плит, амфор, червоноглиняної, сіроглиняної, ліпної, чорнолакової, іонійської, коринфської, хіоської, розписної, чорнофігурної, червонофігурної кераміки; фрагменти теракот, світильників, виробів з глини, кістки, каменю (уламки архітектурних деталей), металу.

НА: Русяєва А. С. Отчет о раскопках на участке АГД // № 1979/17.

Література: Русяєва А. С. Исследования Ольвии на участке АГД // АО 1979 г. — М., 1980. — С. 332, 333; *Древнейший теменос Ольвии...*

160. Колекція № 983.

Розкопки А. С. Русяєвої, 1979 р.

Місто античного часу, ділянка АГД (VI—IV ст. до н. е.).

Склад колекції: фрагменти амфорної тари, червоноглиняна, сіроглиняна, чорнолакова,

Рис. 115. Ольвія, теменос. Колекція № 983. Розкопки А. С. Русяєвої: 1 — фрагментована чорнолакова чаша з графіті; 2 — свинцева гиря з графіті у вигляді астрагала.

червонофігурна, чорнофігурна, східногрецька кераміка; уламки світильників, червонолакової миски, кераміки з графіті, вироби з глини, скла, металу та ін. (рис. 115).

НА: Русяєва А. С. Отчет... // № 1979/17.

Література: див. літературу до кол. № 939.

161. Колекція № 984.

Розкопки А. С. Русяєвої, 1982 р.

Місто античного часу, ділянка АГД (VI—V ст. до н. е.).

Склад колекції: фрагменти архітектурної теракоти, чорнолакового, червонофігурного, чорнофігурного посуду; фарба, уламки виробів з кістки, металу, глини.

НА: Русяєва А. С. Отчет о раскопках в Ольвии на участке АГД // № 1982/23г.

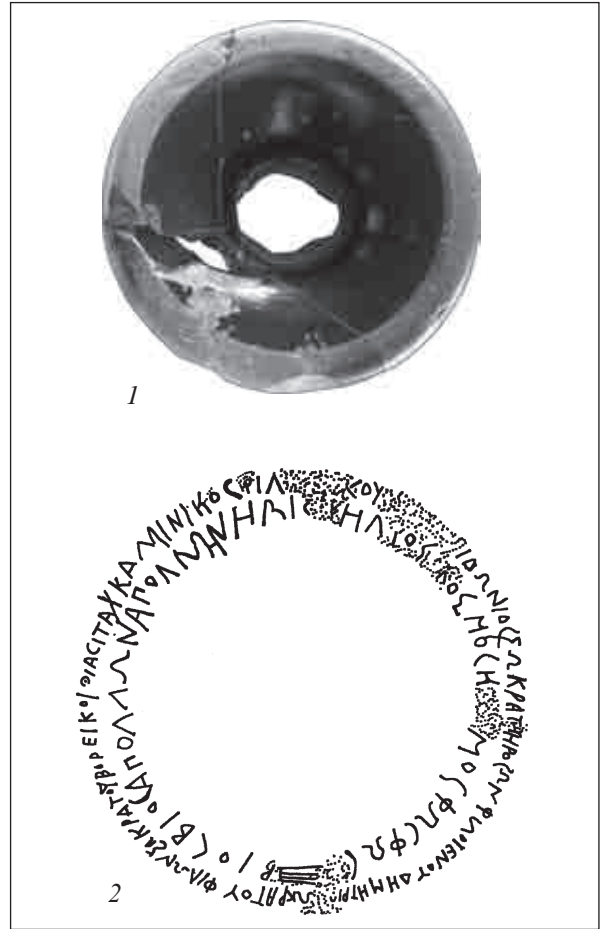
Література: *Древнейший теменос Ольвии...*

162. Колекція № 985.

Розкопки А. С. Русяєвої, 1984—1987 р.

Місто античного часу, ділянка АГД (VI—II ст. до н. е.).

Склад колекції: фрагменти розписної черепиці, архітектурної теракоти, амфор, червоноглиняної, світлоглиняної, сіроглиняної, ліпної, чорнолакової, червонофігурної, чорнофігурної, клазоменської, коринфської, іонійської, світлоглиняної розписної, чорнолакової з графіті (рис. 116), елліністичної рельєфної кераміки; уламки теракот, світильників, виробів із глини, каменю (форми для лиття, фрагмент мармурового декору), кістки, металу (бронза, залізо, свинець), скла (намисто, вставка в перстень); фрагментовані посудини та ін.

Рис. 116. Ніжка чорнолакової чаші з графіті із святилища Аполлона Ієтроса (прорисовка за А. С. Русяєвою). Ольвія, теменос. Колекція № 985. Розкопки А. С. Русяєвої.

НА: Русяєва А. С. Отчет о раскопках в Ольвии на участке АГД // № 1984/29; Русяєва А. С., Ганжа А. И., Диатроптов П. Д. Отчет о раскопках на участке АГД // № 1985/25а; Русяєва А. С. Отчет о раскопках в Ольвии на участке АГД // № 1986/5а; Русяєва А. С., Липавский С. А., Назаров В. В., Назарчук В. И. Отчет о раскопках на участке АГД в 1987 г. // № 1987/8е.

Література: Крыжицкий С. Д. Работы Ольвийской экспедиции // АО 1984 г. — М., 1986. — С. 258, 259; Русяєва А. С. Исследование второго теменоса Ольвии // АО 1985 г. — М., 1987. — С. 402, 403; *Древнейший теменос Ольвии...*

163. Колекція № 1093.

Розкопки А. С. Русяєвої, 1988 р.

Місто античного часу, ділянка АГД (VI—II ст. до н. е.).

Склад колекції: фрагменти амфор, архітектурних теракот, чернолакової, червонофігурної, східногрецької (хіоської, іонійської, корінфської) кераміки; кубок сіролощений, скіфос, уламки мегарських чаш, світильників, теракот; фрагмент сінопського водомета у вигляді лев'ячої голови; фрагменти виробів з глини (вотиви з графіті), кістки, скла (намисто), металу (свинцеві пластини з написом) та ін.

НА: *Русяева А. С., Назарчук В. И.* Отчет о раскопках на участке АГД в Ольвии в 1988 г. // № 1988/7г.

Література: *Древнейший* теменос Ольвии...

164. Колекція № 847.

Розкопки С. Д. Крижицького та С. М. Мазараті, 1973 р.

Місто античного часу, ділянка «Північно-Західна» (V ст. до н. е. — II—III ст. н. е.).

Склад колекції: фрагменти архітектурних деталей, черепиці, амфор, лагіносу, світильників, червоноглиняної, світлоглиняної, сіроглиняної, кухонної, ліпної, розписної, чернофігурної, червонофігурної, чернолакової, рельєфної кераміки; уламки фігурного посуду, теракот, лутеріїв, піфосу, виробів з глини, каменю, кістки, металу, скляної пасти та ін. (рис. 117).

НА: *Крыжицкий С. Д., Мазарати С. Н.* Отчет о работах на участке «Северо-Запад» // № 1973/13.

Література: *Крыжицкий С. Д.* Ольвийская экспедиция // АО 1973 г. — М., 1974. — С. 295, 296.

165. Колекція № 836.

Розкопки С. Д. Крижицького та С. М. Мазараті, 1974 р.

Місто античного часу, ділянка «Північно-Західна» (VI—I ст. до н. е. — I ст. н. е.).

Склад колекції: фрагменти черепиці, архітектурних деталей, амфор, світлоглиняної, кухонної, червоноглиняної, ліпної, червонолакової, буролакової, чернолакової, червонофігурної, чернофігурної, рельєфної, розписної кераміки; фрагменти світильників, теракот, виробів з глини, каменю, кістки, металу, скла, алебастру та ін.

НА: *Крыжицкий С. Д., Мазарати С. Н.* Отчет о раскопках в 1974 г. на участке «Северо-Запад» // № 1974/26.

Література: *Крыжицкий С. Д., Мазарати С. Н.* Раскопки в северо-западной части Ольвии //

Рис. 117. Вапнякове навершя із зображенням голови грифона. Ольвія. Колекція № 847. Розкопки С. Д. Крижицького та С. М. Мазараті.

АО 1974 г. — М., 1975. — С. 305, 306.

166. Колекція № 740.

Розкопки В. М. Отрешка, 1972 р.

Місто античного часу, ділянка Кліф—I (IV ст. до н. е. — III ст. н. е.).

Склад колекції: фрагментовані амфори, фрагменти мармурового та світлоглиняного лутеріїв, червоноглиняного, кухонного, ліпного, чернолакового, червонолакового, рельєфного посуду, уламки теракот, мармурової плитки, виробів зі скла, металу; цегла та ін.

НА: *Отрешко В. М.* Отчет о раскопках участка «Клиф» в пунктах 3—IX, кв. 149 ю, 150 юз, 169 в, 170 з, 189 св, 190 с // № 1972/26.

Література: *Крыжицкий С. Д., Бураков А. В., Лейпунская Н. А., Отрешко В. М., Русяева А. С.* Работы Ольвийской экспедиции // АО 1972 г. — М., 1973. — С. 298, 299.

167. Колекція № 741.

Розкопки С. Д. Крижицького, 1972 р.

Місто античного часу, ділянка Кліф—II (IV ст. до н. е. — III ст. н. е.).

Склад колекції: фрагментовані амфори, уламки амфор, кухонного, сіролощеного, світлоглиняного, розписного, чернолакового, червонолакового посуду; фрагменти черепиці, фігурних посудин, світильників, теракот, виробів з глини, каменю, скла, металу та ін.

НА: *Крыжицкий С. Д.* Общие задачи и итоги Ольвийской экспедиции 1972 г. // № 1972/26;

Крыжицкий С. Д. Отчет о раскопках участка «Клиф» в пунктах Ж—VIII, кв. 389, З—VIII, кв. 8, 9, 29, 49.

Література: *Крыжицкий С. Д. и др.* Работы Ольвийской экспедиции...

168. Колекція № 742.

Розкопки С. Б. Охотникова, 1972 р.

Місто античного часу, ділянка Кліф—III (IV ст. до н. е. — III ст. н. е.).

Склад колекції: фрагменти черепиці, амфор, червоноглиняної, кухонної, рельєфної кераміки, уламки виробів зі скла, металу, кістки, каменю; тиглі, штукатурка.

НА: *Охотников С. Б.* Отчет о раскопках участка «Клиф» в пунктах В—VIII, кв. 145 в, 165 в, 185 с—в // № 1972/26.

Література: *Крыжицкий С. Д. и др.* Работы Ольвийской экспедиции...

169. Колекція № 676.

Розкопки С. Д. Крижицького, 1971 р.

Затоплена частина міста (IV ст. до н. е. — III ст. н. е.).

Склад колекції: фрагменти амфор, червоноглиняної, кухонної кераміки, фрагментована бронзова посудина.

НА: *Крыжицкий С. Д., Отрешко В. М., Шилик К. К.* Отчет о работе Подводной археологической экспедиции в Ольвии в 1971 г. // № 1971/20а.

Література: *Крыжицкий С. Д., Шилик К. К.* Подводные исследования в Ольвии и Тире // АО 1971 г. — М., 1972. — С. 396, 397; *Крыжицкий С. Д.* Основные итоги изучения затопленной части Ольвии // Античная культура Северного Причерноморья. — К., 1984. — С. 36—65.

170. Колекція № 826.

Розкопки С. Д. Крижицького, 1973 р.

Затоплена частина міста (IV—III ст. до н. е.).

Склад колекції: фрагментований чорнолаковий кілік, фрагменти червоноглиняної посудини, виробів з металу та ін.

НА: *Крыжицкий С. Д.* Отчет о работе Ольвийской подводной экспедиции в 1973 г. // № 1973/13а.

Література: *Крыжицкий С. Д., Шилик К. К.* Подводные работы в Ольвии // АО 1973 г. — М., 1974. — С. 296, 297.

171. Колекція № 1198.

Розкопки Л. М. Славина, С. Д. Крижицького, А. С. Русяєвої, Ю. І. Козуб, Н. О. Лейпунської,

С. Б. Буйских, В. М. Отрешко, С. М. Мазараті: 1938, 1940, 1946—1949, 1951—1952, 1954—1955, 1957, 1961, 1963, 1965, 1967—1972, 1974, 1976—1978, 1982—1984, 1988, 1994 рр.

Місто античного часу, ділянки: некрополь, АГД, Північно-Західна, НГС, Р—19, підводні розкопки.

Склад колекції: фрагменти черепиці, цегли, амфор, піфосів, лутеріїв, ліпної, кухонної, червоноглиняної, сіроглиняної, рельєфної, чорнолакової, чорнофігурної, східногрецької кераміки, фрагменти кам'яних і металевих виробів.

ХОРА ОЛЬВІЇ

172. БЕЙКУШ. Колекція № 587.

с. Чорноморка (Велика), Очаківський р-н, Миколаївська обл.

Лівий берег Березанського лиману.

Розкопки А. С. Русяєвої, 1965, 1967—1969 рр.

Поселення античного часу (VI—IV ст. до н. е.).

Склад колекції: фрагменти амфор, лутеріїв, червоноглиняного, кухонного, сіроглиняного, сіролощеного, чорнолакового, ліпного, розписного посуду; уламки виробів з каменю, кістки, металу; теракоти та ін.

НА: *Славин Л. М., Русяева А. С. и др.* Отчет о работах Ольвийской экспедиции в 1965 г. // № 1965/8; *Русяева А. С.* Отчет о раскопках Бейкушского поселения // № 1967/7в; *Русяева А. С.* Отчет о работе Бейкушского отряда Ольвийской археологической экспедиции в 1968 г. // № 1968/12в; *Русяева А. С.* Отчет о раскопках Бейкушского поселения // № 1969/17в.

Література: *Русяева А. С.* Раскопки Бейкушского поселения близ Ольвии // АИУ 1967 г. — Вып. 2. — К., 1968. — С. 146—150; *Славин Л. М.* Работы Ольвийской экспедиции // АО 1969...; *Русяева А. С.* Разведки и раскопки поселений близ Ольвии // АИУ 1968 г. — К., 1971. — Вып. 3. — С. 180—184; *Русяева А. С.* Розкопки Бейкушського поселення // АДУ 1969 р. — К., 1972. — Вып. 4. — С. 174—177; *Русяева А. С.* Бейкушське поселення VI—V ст. до н. е. // Матеріали XIII конференції Інституту археології АН УРСР... — С. 220—222.

173. БЕЙКУШ. Колекція № 1156.

с. Чорноморка, Очаківський р-н, Миколаївська обл.

Лівий берег Березанського лиману.

Розкопки С. Б. Буйських, 1995 р.

Поселення античного часу (VI — поч. V ст. до н. е.).

Склад колекції: фрагменти амфор, лутеріїв, світлоглиняних, червоноглиняних, сіроглиняних, сіролощених, ліпних, кухонних, чернолакових посудин (в т. ч. з розписом), уламки світильників, посудини з клеймами, з графіті, вироби з глини, каменю, металу, пастовий скарабей.

Література: *Буйских С. Б.* Исследование святилища Ахилла на Бейкушском мысу (предварительные итоги) // Херсонесский сборник. — Севастополь, 2001. — Вып. XI. — С. 34—43; *Bujckich S. B.* Kap Bejkuš-Kap des Achilleus: eine Kultstätte des göttlichen Heros in Mündungsgebiet des Bug // Internationale Archäologie. — Band. 94. — Gamburg, 2006. — S. 111—153.

174. КАБОРГА I. Колекція № 667.

с. Осетрівка, Очаківський р-н, Миколаївська обл.

Лівий берег Березанського лиману.

Розкопки В. М. Отрешка, 1971 р.

Поселення античного часу (IV—III ст. до н. е., I—III ст. н. е.).

Склад колекції: фрагменти амфор, червоноглиняного, сіролощеного, кухонного, ліпного посуду.

НА: *Отрешко В. М.* Отчет о работе Каборгского отряда Ольвийской экспедиции в 1971 г. // № 1971/20д.

Література: *Отрешко В. М.* Хора Ольвии // Археология Украинской ССР. — К., 1986. — Т. II. — С. 317—328; *Крыжицкий С. Д., Буйских С. Б., Отрешко В. М.* Античные поселения Нижнего Побужья (археологическая карта). — К., 1990. — С. 15.

175. КАБОРГА II. Колекція № 668.

с. Осетрівка, Очаківський р-н, Миколаївська обл.

Лівий берег Березанського лиману.

Розкопки В. М. Отрешка, 1971 р.

Поселення античного часу (IV—III ст. до н. е., I—III ст. н. е.).

Склад колекції: фрагменти амфор, червоноглиняний, червонолаковий посуд, вироби з глини.

НА: *Отрешко В. М.* Отчет... // № 1971/20д.

Література: *Отрешко В. М.* Хора Ольвии... — С. 317—328; *Крыжицкий С. Д., Буйских С. Б.,*

Отрешко В. М. Античные поселения Нижнего Побужья... — С. 46.

176. АДЖИГОЛ I. Колекція № 1053.

с. Солончаки, Очаківський р-н, Миколаївська обл.

Правий берег Дніпровського лиману.

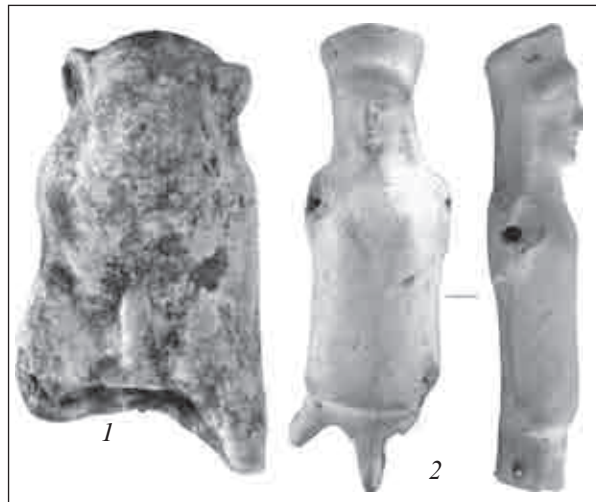
Розкопки Периферійного загону Ольвійської експедиції під керівництвом С. Б. Буйських, 1982 р.

Поселення античного часу (остання чверть VI — перша третина V ст. до н. е.; перші століття н. е.; VI—VIII ст. н. е.)

Склад колекції: цілі та фрагментовані посудини: світлоглиняні, сіроглиняні, ліпні, червоноглиняні; фрагменти черепиці, амфор, сіроглиняного, сіролощеного, ліпного, кухонного, коринфського, іонійського, чернолакового, чернофігурного, світлоглиняного, червоноглиняного посуду, уламки лутеріїв, керамічних виробів, теракот, скляних виробів; середньовічна кераміка: фрагменти амфори та червоноглиняного посуду. (рис. 118).

НА: *Крыжицкий С. Д.* Отчет Ольвийской экспедиции в 1982 г. // № 1982/23.

Література: *Буйских С. Б., Бураков А. В.* Работы на Ольвийской периферии // АО 1982 г. — М., 1984. — С. 246, 247; *Крыжицкий С. Д., Буйских С. Б., Отрешко В. М.* Античные поселения Нижнего Побужья... — С. 55, 85, 86.

Рис. 118. Аджигол I. Колекція № 1053. Розкопки С. Б. Буйських: 1 — теракота сидячого Силена; 2 — теракотова лялька з отворами для підвісних кінцівок.

Рис. 119. Свинцевий букраній. Чортовате VII. Колекція № 1052. Розкопки С. Б. Буйських.

177. ЧОРТОВАТЕ VII. Колекція № 1052.

с. Прибузьке (кол. Чортовате), Очаківський р-н, Миколаївська обл.

Правий берег Бузького лиману.

Розкопки Периферійного загону Ольвійської експедиції під керівництвом С. Б. Буйських, 1982, 1983 рр.

Поселення античного часу (друга половина VI—V ст. до н. е.).

Склад колекції: цілі та фрагментовані посудини, фрагменти амфор, лутеріїв, іонійської (в т. ч. розписної), коринфської чернолакової, червоноглиняної, сіроглиняної, чернофігурної, червонофігурної, клазоменської, світлоглиняної, ліпної кераміки; вироби з глини, каменю, кістки, металу, скла. (рис. 119).

НА: *Крыжицкий С. Д.* Ольвийская экспедиция в 1982 г. // № 1982/23; *Буйских С. Б.* Отчет о раскопках поселения Чертоватое—VII в 1983 г. // № 1983/31д.

Література: *Буйских С. Б., Бураков А. В.* Работы на Ольвийской периферии...; *Буйских С. Б.* Работы в сельской округе Ольвии // АО 1983 г. — М., 1985. — С. 263, 264; *Буйских С. Б.* Раскопки поселения Чертоватое VII // АО 1984 г. — М., 1986. — С. 219, 220.

178. ЛАГЕРНА КОСА. Колекція № 1052.

м. Очаків, Миколаївська обл.

Коса при впадінні Березанського лиману в Чорне море.

Розкопки Периферійного загону Ольвійської експедиції під керівництвом С. Б. Буйських, 1984 р.

Могильник античного часу (IV—III ст. до н. е.).

Склад колекції: уламки амфор; фрагменти червоноглиняного, червонолакового посуду, вироби зі скла, пасти, металу.

НА: *Буйских С. Б., Бураков А. В.* Отчет об охраненных раскопках могильника «Лагерная Коса» в 1984 г. // № 1984/29в.

Література: *Буйских С. Б., Нікітін В. І.* Охраненный розкопки могильника IV—III ст. до н. е. Лагерна Коса // Археологія. — К., 1988. — Вип. 63. — С. 85—90.

179. КАТЕЛИНЕ. Колекція №1202.

с. Кателине, Очаківський р-н, Миколаївська обл.

Правий берег Бузького лиману.

Розкопки В. М. Отрешка, 1994 р.

Зольник (IV ст. до н. е.).

Склад колекції: черепиця, амфорний матеріал, червоноглиняна, сіроглиняна, чернолакова, ліпна, кухонна кераміка; світильники, намисто, вироби з кістки, каменю, бронзи та свинцю.

180. ЛУПАРЕВЕ. Колекція № 613.

с. Лупарево, Жовтневий р-н, Миколаївська обл.

Лівий берег Бузького лиману.

Розвідка В. М. Ключинцева, 1967 р.

Поселення античного часу.

Склад колекції: фрагменти амфор, червоноглиняної, сіроглиняної, сіроглиняної з покриттям, ліпної, лощеної, чернофігурної кераміки, уламок червонолакового світильника, фрагменти залізних виробів.

Література: *Крыжицкий С. Д., Буйских С. Б., Отрешко В. М.* Античные поселения Нижнего Побужья... — С. 37, 66.

181—187. ТІРА.

м. Білгород-Дністровський, Одеська обл.

Правий берег Дністровського лиману.

181. Колекція № 152.

Місто античного часу (V ст. до н. е. — IV ст. н. е.); середньовічний Білгород (XIII—XIV ст.).

Розкопки Л. Д. Дмитрова, 1946—1947, 1949, 1950 рр.

Склад колекції: амфори, уламки амфор, червоноглиняної, світлоглиняної, сіроглиняної, кухонної, ліпної, червонолакової, чернолакової,

буролакової, розписної кераміки; фрагменти черепиці, піфосів, товстостінного посуду; світильники, вироби з глини, металу, каменю, скла, кістки; середньовічний посуд: поливний і червоноглиняний. (рис. 120).

Частина колекції зберігається в ОАМ та в краєзнавчому музеї м. Білгород-Дністровський.

НА: *Дмитров Л. Д.* Отчет о работе Белгород-Днестровской археологической экспедиции за 1945—1946 гг. // № 1946/8; *Дмитров Л. Д.* Предварительный отчет о работе Белгород-Днестровской экспедиции 1947 г. // № 1947/10; *Дмитров Л. Д.* Отчет о работе Измаильской археологической экспедиции 1949 г. // № 1949/19; *Дмитров Л. Д.* Отчет о работе Измаильской археологической экспедиции ИА АН УССР за 1950 г. // № 1950/12.

Література: *Дмитров Л. Д.* Білгород-Дністровська археологічна експедиція // АП. — К., 1949. — Т. II. — С. 39—52; *Дмитров Л. Д.* Розкопки в м. Білгород-Дністровському в 1947 р. // АП. — К., 1952. — Т. IV. — С. 59—64; *Дмитров Л. Д.* Итоги Измаильской археологической экспедиции Института археологии АН УССР за 1947—1950 гг. и перспективы ее дальнейших работ // КСИА. — К., 1953. — Вып. 2. — С. 54, 55; *Дмитров Л. Д.* Основні підсумки Ізмаїльської археологічної експедиції 1949—1950 рр. // АП. — К., 1955. — Т. V. — С. 111—122.

182. Колекція № 53.

Розкопки А. І. Фурманської, 1953, 1958—1963 рр.

Місто античного часу (V ст. до н. е. — IV ст. н. е.); середньовічний Білгород (XIII—XIV ст.).

Склад колекції: фрагменти черепиці, товстостінної кераміки, амфор, фрагментовані амфори, фрагменти червоноглиняної, світлоглиняної, сіроглиняної, сіролощеної, кухонної, ліпної, чорнолакової, червонолакової, розписної кераміки; світильники, вироби з глини, каменю, кістки, скла, металу; середньовічна поливна і червоноглиняна кераміка, вироби з металу та ін.

Частина колекції зберігається в ОАМ та в краєзнавчому музеї м. Білгород-Дністровський.

НА: *Фурманская А. И., Ветштейн Р. И., Максимов Е. В.* Отчет о работе Измаильской экспедиции 1953 г. // № 1953/7; *Фурманская А. И.* Отчет о работе Белгород-Днестровской экспе-

Рис. 120. Глиняні світильники. Тіра. Колекція № 152. Розкопки Л. Д. Дмитрова.

диции в 1958 г. // № 1958/11; *Фурманская А. И.* Отчет о раскопках в Тире в 1959 г. // № 1959/4; *Фурманская А. И.* Отчет о раскопках в Тире в 1960 г. // № 1960/106; *Фурманская А. И.* Отчет о работе Белгород-Днестровского отряда Античной экспедиции Института археологии АН УССР за 1961 г. // № 1961/106; *Фурманская А. И.* Отчет о раскопках в Тире в 1962 г. // № 1962/7; *Фурманская А. И.* Отчет Белгород-Днестровской экспедиции о раскопках в Тире в 1963 г. // № 1963/10.

Література: *Фурманская А. И., Максимов Е. В.* Раскопки в Белгород-Днестровском // КСИА. — 1955. — Вып. 4. — С. 64—66; *Фурманская А. И.* Розкопки Тіри в 1958 р. // АП. — К., 1962. — Т. XI. — С. 122—137; *Фурманская А. И.* Античный город Тира // Античный город. — М., 1963. — С. 40—50; *Фурманская А. И.* Исследование Тире // КС ОГАМ 1962. — Одесса, 1964. — С. 56—63; *Фурманская А. И.* Раскопки Тире в 1962—1963 гг. // Античная Тира и средневековый Белгород. — К., 1979. — С. 5—19.

183. Колекція № 829.

Розкопки С. Д. Крижицького, 1969 р.

Місто античного часу (III—IV ст. н. е.); середньовічний Білгород (XIII—XIV ст.).

Склад колекції: фрагменти амфор, червоноглиняний, сіроглиняний, ліпний, червонолаковий, чорнолаковий, сіролощений, кухонний посуд; середньовічна поливна кераміка, уламки фаянсового посуду; вироби з бронзи й заліза, кістяні вироби, уламки скляних посудин.

Частина колекції зберігається в краєзнавчому музеї м. Білгород-Дністровський.

НА: *Крыжицкий С. Д.* Отчет о раскопках Тире в 1969 г. // № 1969/11.

Література: *Крыжицкий С. Д., Клейман И. Б.* Розкопки в Білгороді-Дністровському // АДУ

Рис. 121. Фрагмент черепиці з латинським клеймом трьох нижньомезійських легіонів та допоміжних військ. Тіра. Колекція № 646. Розкопки С. Д. Крижицького.

1969 р. — К., 1972. — Вип. 4. — С. 177—181; *Кравченко Н. М.* Комплекс римського часу з Тіри // АДУ 1969 р. — С. 181—184.

184. Колекція № 830.

Розкопки С. Д. Крижицького, 1970 р.

Місто античного часу (III—IV ст. н. е.).

Склад колекції: цілі амфори, фрагменти амфор, ліпного посуду, світильників.

Частина колекції зберігається в краєзнавчому музеї м. Білгород-Дністровський та в ОАМ.

НА: *Крижицький С. Д., Клейман И. Б., Кравченко А. А.* Отчет о раскопках Тире и средневекового Белгорода в 1970 г. // № 1970/12.

Література: *Крижицький С. Д., Клейман И. Б.* Открытие оборонительных сооружений Тире // АО 1970 г. — М., 1971. — С. 258, 259; *Крижицький С. Д., Клейман И. Б.* Раскопки Тире в 1963 и 1965—1976 гг. // Античная Тира и средневековый Белгород. — К., 1979. — С. 19—54.

185. Колекція № 646.

Розкопки С. Д. Крижицького, 1969, 1971 рр.

Місто античного часу (V ст. до н. е. — III ст. н. е.); середньовічний Білгород (XIII—XIV ст.).

Склад колекції: фрагменти черепиці з клеймами, фрагментовані амфори, уламки амфор, ліпного посуду; середньовічний поливний посуд, фрагментована кахля з антропоморфним зображенням; фрагмент рогу тварини. (рис. 121).

Частина колекції зберігається в Білгород-Дністровському краєзнавчому музеї та в ОАМ.

НА: *Крижицький С. Д.* Отчет о раскопках Тире в 1969 г. // № 1969/11; *Крижицький С. Д., Клейман И. Б.* Отчет о раскопках Белгород-Тирской экспедиции в 1971 году // № 1971/21.

Література: *Крижицький С. Д.* Стан і завдання археологічних досліджень Тіри — Білгорода // Вісник Академії наук УРСР. — 1972. — № 7. — С. 47—53; *Крижицький С. Д., Клейман И. Б.* Раскопки Тире в 1963 и 1965—1976 гг... — С. 19—54.

186. Колекція № 831.

Розкопки І. Б. Клеймана та В. М. Корпусової, 1973 р.

Місто античного часу (V—III ст. до н. е., I ст. до н. е. — II ст. н. е.).

Склад колекції: фрагменти амфор (у тому числі горла з клеймами), кістяні вироби, скляні жетони.

Частина колекції зберігається в краєзнавчому музеї м. Білгород-Дністровський та в ОАМ.

НА: *Клейман И. Б., Кравченко А. А.* Отчет о раскопках Белгород-Тирской экспедиции в 1973 г. // № 1973/48.

Література: *Клейман И. Б., Кравченко А. А., Корпусова В. Н.* Раскопки Белгород-Тирской экспедиции // АО 1973 г. — М., 1974. — С. 282.

187. Колекція №1266.

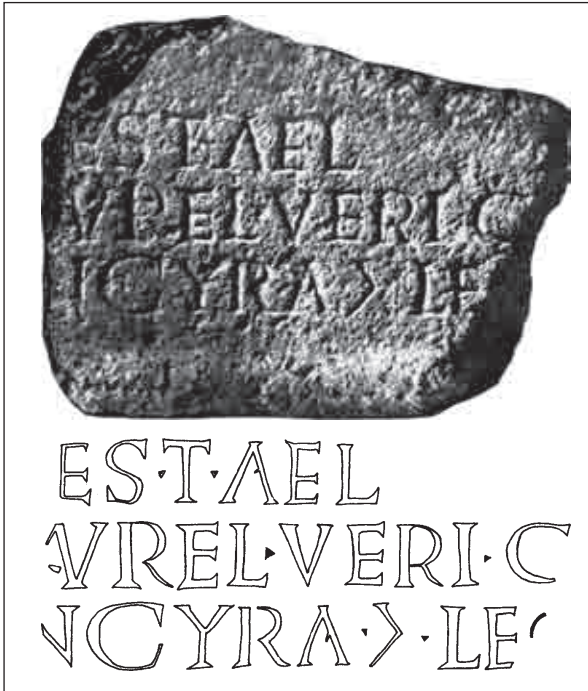
Розкопки Н. О. Сон, 1978, 1979, 1987, 1988, 1990, 1993 рр.

Місто античного часу (V ст. до н. е. — III ст. н. е.); середньовічний Білгород (XIII—XIV ст.).

Склад колекції: фрагменти черепиці, піфосів, амфор, червоноглиняний, світлоглиняний, сіроглиняний, кухонний, ліпний, червонолаковий, чорнолаковий, розписний посуд; фрагменти світильників, вироби з глини, металу, каменю, скла, кістки, епіграфічні (діпінті, графіті, клейма, написи) матеріали; середньовічний червоноглиняний і поливний посуд. (рис. 122). Частина колекції зберігається в краєзнавчому музеї м. Білгород-Дністровський.

НА: *Клейман И. Б., Кравченко А. А., Самойлова Т. Л., Сон Н. А.* Отчет о раскопках античной Тире и средневекового Белгорода Белгород-Тирской экспедицией ОАМ и Тирским отрядом Ольвийской экспедиции Института археологии АН УССР в 1978 г. // № 1978/96; *Клейман И. Б.,*

Рис. 122. Фрагмент вапнякового фронтону з латинським написом. Тира. Колекція № 1266. Розкопки Н. О. Сон.

Кравченко А. А., Самойлова Т. Л., Сон Н. А. Отчет о раскопках античной Тире и средневекового Белгорода Белгород-Тирской экспедицией ОАМ и Тирским отрядом Ольвийской экспедиции Института археологии АН УССР в 1979 г. // № 1979/91; *Сон Н. А.* Отчет о раскопках Тире в 1987 г. Тирским отрядом Ольвийской экспедиции Института археологии АН УССР // № 1987/86; *Сон Н. А.* Отчет о раскопках Тире в 1988 г. Тирской экспедицией Института археологии АН УССР // № 1988/9; *Сон Н. А., Кравченко А. А., Чепак В. Н., Клейман И. Б., Ивлев С. М.* Отчет о раскопках Тире в 1990 г. Тирской экспедицией Института археологии АН УССР // № 1990/19; *Сон Н. А., Чепак В. Н., Клейман И. Б., Зубарь В. М.* Отчет о раскопках Тире в 1990 г. Тирской экспедицией Института археологии АН УССР // № 1993/112.

Література: *Сон Н. А.* Раскопки слоев первых веков н. э. в Тире // АО 1978 г. — М., 1979. — С. 405; *Сон Н. А.* Раскопки Тире первых веков н. э. // АО 1979 г. — М., 1980. — С. 339, 340; *Клейман И. Б., Сон Н. А.* Западно-понтийские и провинциально-римские культурно-эконо-

мические связи Тире // МАСП. — К., 1983. — С. 47—59; *Сон Н. А., Сорочан С. Б.* Античные светильники из Тире // Античные древности Северного Причерноморья. — К., 1988. — С. 115—133; *Сон Н. О.* Скляніпосудиниз Тире // Археологія. — 1988. — Вип. 63. — С. 47—56; *Сон Н. А., Кравченко А. А., Клейман И. Б., Чепак В. Н.* Раскопки Тире // АДУ 1990 р. — К., 1991. — Вип. 2. — С. 19, 20; *Сон Н. А.* Тира римского времени. — К., 1993. — 156 с.; *Сон Н. А.* Гончарные комплексы Тире // Проблемы истории и археологии Нижнего Поднепровья. — Тезисы докладов. — Белгород-Днестровский, 1995. — С. 60—62.

188. ІЗМАЇЛ. Колекція № 709.

м. Ізмаїл, Одеська обл.
Лівий берег Кілійського рукава р. Дунай.
Розвідка Ю. І. Козуб, 1973 р.
Поселення (IV—III ст. до н. е.).
Склад колекції: фрагменти черепиці, амфор, світлоглиняних, ліпних посудин.
НА: *Шмаглій Н. М., Козуб Ю. И., Збеневич В. Г.* Отчет об археологической разведке в зоне строительства Придунайской (Татарбунарской) оросительной системы в 1963 г. // № 1963/6.

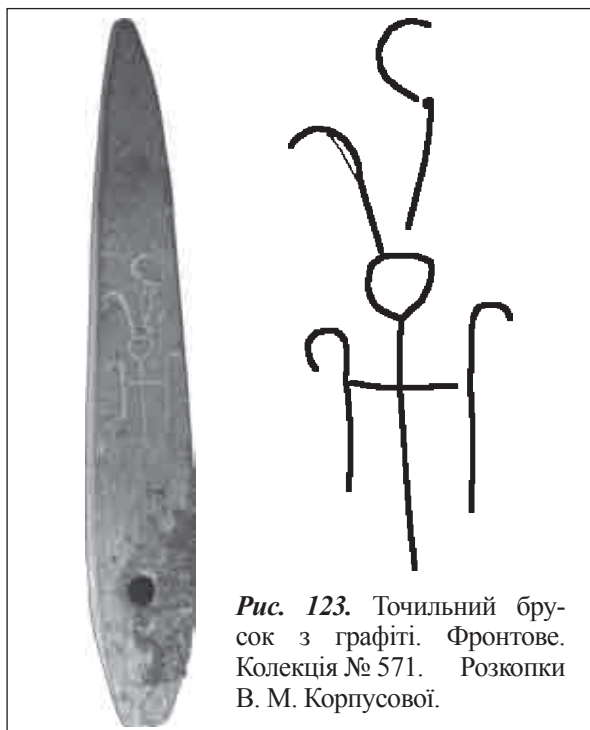
НЕКРОПОЛІ ТА ПОСЕЛЕННЯ БОСПОРУ

189. ФРОНТОВЕ. Колекція № 477.

с. Фронтове, Ленінський р-н, АРК.
Розвідка Ю. Г. Колосова, 1960 р.
Могильник (V—IV ст. до н. е.; II—III ст. н. е.).
Склад колекції: фрагментована ліпна посудина, червоноглиняна посудина, фрагменти амфори, ліпного посуду, вироби з глини, металу (уламок залізного меча), кістки, скла; фрагменти ліпної кераміки доби бронзи.
НА: *Колосов Ю. Г.* Отчет о работе Степного отряда Северо-Крымской экспедиции в 1960 г. // № 1960/166.

190. ФРОНТОВЕ. Колекція № 571.

с. Фронтове, Ленінський р-н, АРК.
Акмонайський перешийок між Чорним та Азовським морями.
Розкопки В. М. Корпусової, 1964—1966 рр.
Могильник античного часу (кінець VI—IV ст. до н. е.; II—III ст. н. е.).

Рис. 123. Точильний брусок з графіті. Фронтове. Колекція № 571. Розкопки В. М. Корпусової.

Склад колекції: ліпний, червоноглиняний, червонолаковий (фрагментований) посуд, фрагменти амфор, червоноглиняної, ліпної кераміки; вироби з металу, глини, каменю, скла, пасти. (рис. 123).

Частина колекції (речі з дорогоцінного металу) зберігається в Музеї історичних коштовностей України.

Поселення ранньоелліністичного часу (IV—III ст. до н. е.).

Склад колекції: фрагменти амфорної тари, червоноглиняного, ліпного, ліпного з лощенням, чорнолакового посуду.

НА: Корпусова В. Н. Исследование могильника античного времени у с. Фронтное на Керченском полуострове // № 1964—1966/26а.

Література: Корпусова В. Н. Памятники скифо-сарматского времени у с. Фронтное // АИУ 1965—1966 гг. — К., 1967. — Вып. 1. — С. 38—41; Корпусова В. М. Про населення хори античної Феодосії // Археологія. — 1972. — Вип. 6. — С. 41—55.

191. ЗОЛОТЕ. Колекція № 644.

с. Золоте, Ленінський р-н, АРК.

Берег Казантипської затоки Азовського моря.

Розкопки В. М. Корпусової, 1969—1971 рр.

Некрополь античного часу (II ст. до н. е. — II ст. н. е.).

Склад колекції: червоноглиняний, червонолаковий, сіроглиняний, буролаковий, ліпний, скляний посуд, світильники; вироби з каменю, глини, кістки, скла, пасти, металу та ін. (рис. 124).

Рис. 124. Золоте. Колекція № 644. Розкопки В. М. Корпусової: 1 — червоноглиняний бальзамарій; 2 — червонолакова ойнохоя; 3, 4 — червонолакові чаші.

Некрополь середньовічного часу (XIII—XIV ст.).

Склад колекції: кам'яні стели, вироби з металу, скла (пасти), черепи з поховальними вінцями; фрагменти амфор, червоноглиняних, сіроглиняних, ліпних посудин, світильників, вироби з дерева; клейма, графіті на уламках посуду та ін. НА: Корпусова В. Н. Отчет о раскопках Боспорского некрополя у с. Золотое в 1969 г. // № 1969/216; Корпусова В. Н. Отчет о раскопках некрополя у с. Золотое Ленинского р-на, Крымской области // № 1970/10; Корпусова В. Н. Отчет о раскопках античного и средневекового некрополя у с. Золотое в 1971 г. // № 1971/22.

Література: Корпусова В. Н., Орлов Р. С. Раскопки некрополя сельского поселения Европейской части Боспора // АО 1970 г. — М., 1971. — С. 266, 267; Корпусова В. Н. Некрополь у с. Золотое // КСИА. — 1971. — Вып. 128. — С. 86—92; Корпусова В. Н. Боспорский некрополь у с. Золотое // АО 1971 г. — М., 1972. — С. 352, 353; Корпусова В. М. Нові матеріали з археології Боспору // АДУ 1969 р. — К., 1972. — Вып. 4. — С. 146—150; Корпусова В. Н. Некрополь Золотое (К этнокультурной истории европейского Боспора). — К., 1983. — 181 с.

192. ЗОЛОТЕ. Колекція № 785.

с. Золоте, Ленінський р-н, АРК.
Берег Казантипської затоки Азовського моря.
Розкопки В. М. Корпусової, 1973 р.
Некрополь античного часу (II ст. до н. е. — II ст. н. е.).

Склад колекції: сіроглиняні, червоноглиняні, червонолакові, ліпні посудини; вироби з заліза, бронзи, скла, пасти (намисто) та ін.

Некрополь середньовічного часу (XIII—XIV ст.).

Склад колекції: вироби з заліза, бронзи, намисто зі скла, пасти, бурштину, перламутру, фаянсу; вироби з кістки, глини; фрагменти амфор, червонолакової, червоноглиняної кераміки; шкіра, тканина, дерево та ін.

Поселення античного часу, середньовічний культурний шар.

Склад колекції: зооморфна ручка посудини, фрагменти теракот, чорнолакових, червонолакових, червоноглиняних, сіроглиняних, ліпних посудин; уламки амфор, вироби з металу, ка-

Рис. 125. Бронзовий перстень із зображенням на щитку гностичного божества. Заморське. Колекція № 609. Розкопки В. М. Корпусової.

меню, глиняні вироби; графіті, сердолікова намистина та ін.

НА: Корпусова В. Н., Орлов Р. С. Отчет о раскопках античных и средневековых памятников у с. Золотое в 1973 г. // № 1973/15.

Література: Корпусова В. Н., Орлов Р. С., Гершкович Я. П. Работы у с. Золотое // АО 1973 г. — М., 1974. — С. 291—293; Корпусова В. Н. Некрополь Золотое... — 181 с.

193. ЗОЛОТЕ. Колекція № 892.

с. Золоте (ур. Стоячий Камінь), Ленінський р-н, АРК.
Берег Казантипської затоки Азовського моря.
Розкопки В. М. Корпусової, 1973 р.
Грунтовий могильник античного часу (VI—IV ст. до н. е.).

Склад колекції: фрагменти амфор, вироби з глини, заліза, бронзи, кістки, скла, червоноглиняна посудина, уламки ліпних і чорнолакових посудин.

НА: Корпусова В. Н. Отчет о раскопках могильника в урочище «Стоячий Камень» у с. Золотое Крымской области // № 1973/15.

Література: Корпусова В. Н., Орлов Р. С., Гершкович Я. П. Работы у с. Золотое...; Корпусова В. М., Орлов Р. С. Могильник VI—IV ст. до н. е. на Керченському півострові // Археологія. — 1978. — Вып. 28. — С. 65—76.

194. ЗАМОРСЬКЕ. Колекція № 609.

с. Нижньозаморське, Ленінський р-н, АРК.
Берег Казантипської затоки Азовського моря.

Розкопки В. М. Корпусової, 1967 р.; розвідки та розкопки на поселеннях I, II Е. В. Яковенко, 1967 р.

Некрополь античного часу (кінець III — перша половина V ст. н. е.).

Склад колекції: червонолаковий, червоноглиняний, ліпний, сіроглиняний посуд, фрагменти амфор, ліпних, червонолакових посудин, скляний посуд, прикраси, вироби з каменю, скла, пасти, металу, кістки, дерева. (рис. 125). Частина колекції (речі з дорогоцінного металу) зберігається в Музеї історичних коштовностей України.

Поселення I, II античного часу (еллінізм, пізня античність, середньовіччя).

Склад колекції: фрагменти амфор, червоноглиняний, сіроглиняний, чорнолаковий, ліпний посуд, чорнолаковий канфар, уламки світильника, вироби з глини, каменю, кістки, металу.

НА: Корпусова В. Н. Отчет о раскопках могильника у с. Заморское Ленинского р-на Крымской обл. в 1967 г. // № 1967/32б; Яковенко Э. В. Отчет о раскопках и разведках у с. Заморское Ленинского р-на Крымской обл. // № 1967/32б.

Література: Корпусова В. Н. Могильник III—IV вв. н. е. у с. Заморское // АИУ 1967 г. — К., 1968. — С. 16—18; Корпусова В. М. Сільське населення пізньоантичного Боспору // Археологія. — 1973. — Вип. 8. — С. 27—45.

РОЗДІЛ IV

КОЛЕКЦІЇ АРХЕОЛОГІЧНИХ ПАМ'ЯТОК СЛОВ'ЯНО-РУСЬКОЇ ДОБИ ТА СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ

До розділу слов'яно-руської та середньовічної археології Наукових фондів ІА НАН України входить 356 колекцій з розкопок археологічних пам'яток практично зі всієї території України від рубежу ер до нашого часу. Найповніше, як в часовому так і в територіальному просторі, репрезентовані Київська та Черкаська області, що представляють середньодніпровський археологічний масив, більшу частину якого становить слов'янський етнокультурний тип. Прояви неслов'янського етнокультурного типу відмічено в окремих пам'ятках Придніпровського Надпоріжжя (Канцерка, Глодоси), частині східних (Нетайлівка, В. Салтів) та південних областей.

Найраніші колекції розділу відносяться до довоєнного часу — це матеріали розкопок Райковецького городища, Корчуватого, Києва.

У повоєнні роки відбулося відродження вивчення пам'яток слов'яно-руської доби. Розквіт польових досліджень припав на 60—70 рр., коли розкопувалися такі значні пам'ятки, як Компанійці (Є. В. Махно), Канцерка, Башмачка (А. Т. Сміленко), Чучин, Воїнська Гребля (В. Й. Довженок, Р. О. Юра, В. К. Гончаров), Верхній Салтів, Волинцеве (Д. Т. Березовець), Рашків (В. Д. Баран), Озаричі (С. О. Біляєва), Печеніжин (Л. В. Вакуленко), Каборга (Б. В. Магомедов), Роїще, Бабина Гора (Є. В. Максимов, Р. В. Терпиловський) тощо. Колекції цього часу складають 49% загального числа колекцій розділу.

У розділі зберігаються колекції всіх археологічних культур І—ІІ тисячоліть (у т. ч.

епонімних пам'яток): зарубинецької (Пилипенкова Гора, Бабина Гора), поєнешті-лукашівської (Круглик, Сокіл), зубрицької (Пасіки-Зубрецькі), київської (Нові Безрадичі, Роїще), черняхівської (Компанійці, Каборга), празької (Лука-Райковецька, Рашків), пеньківської (Пеньківка, Волоське), типу Луки-Райковецької (Лука-Райковецька, Монастирок, Сахнівка), волинцевської (Волинцеве), салтівської (Верхній Салтів, Нетайлівка) тощо.

Значний масив колекцій переддержавного та киево-руського часу включає матеріали з розкопок таких літописних міст як Воїнь, Заруб, Вишгород, Чучин, Іван, Святополч, городище біля сс. Колодяжин, Райки, Городського, Гринчук, Ходорів, Пліснеськ, ряду сільських поселень (Григорівка, Бучак, Ходосівка-Лісники, Лапутьки), могильників (Шестовиця, Берізки, Табаївка).

Окреме місце в розділі займають київські колекції. Поряд з традиційним дослідженням дитинця, з 70-х рр. почалось активне вивчення ремісничо-торгових посадів та околиць міста (П. П. Толочко, І. І. Мовчан, Г. Ю. Івакін). Ці колекції, окрім старожитностей домонгольського періоду, включають матеріали післямонгольського часу до ХХ ст. включно. Розширення хронологічних меж відбору матеріалу дозволило збільшити кількість колекцій пізнього середньовіччя та нового часу, які, крім Києва, представлені Чигирином, Суботовом, Студеницею.

В описі складу колекцій представлені вироби з кераміки (зл.), чорного (м. ч.) та коль-

орового (к. м.) металів, каменя (кам.), скла та пасти (ск.), кістки (кіст.) в основному фрагментарної збереженості.

1—6. БАБИНА ГОРА.

сс. Бучак, Студенець, Канівський р-н, Черкаська обл.

Городище зарубинецької к-ри I ст. до н. е. — I ст. н. е.; шари доби бронзи, ДРЗ.

1. Колекція № 643.

Розкопки та розвідки Є. В. Максимова, 1969—1971 рр.

Склад колекції: *гл.* — амфори, грузила, обмазка, посуд (у т. ч. чорнолощений), прясла, тиглі; *м. ч.* — шило; *кіст.* — амулет (?), виріб, лошало, проколка; *кам.* — розтиральник, матриця, заготовки; вугілля.

Частина колекції експонується в АМ ІА НАНУ.

НА: Бондарь Н. Н., Максимов Е. В. Отчет о раскопках поселений эпохи бронзы у с. Селище и зарубинецкой культуры на Пилипенковой горе // № 1970/15; Максимов Е. В., Бондарь Н. Н. Отчет о работе Каневской археологической экспедиции в 1971 г. (зарубинецкое поселение и поселение эпохи бронзы) // № 1971/146.

2. Колекція № 715.

Розкопки Є. В. Максимова, 1970 р.

Склад колекції: фр-ти амфор, посуду (у т. ч. лощеного), вироби з кістки.

НА: Бондарь Н. Н., Максимов Е. В. Отчет... // № 1970/15.

3. Колекція № 729.

Розкопки та розвідки Є. В. Максимова, 1972 р.

Склад колекції: **Бабина Гора, Пилипенкова Гора:** трипілля, доба бронзи, ДРЗ: *гл.* — амфори, посуд (у т. ч. орнаментований); *заруб. к-ра:* *гл.* — амфори, посуд (у т. ч. лощений), прясло;

невизначеного часу: *м. ч.* — коса.

Дідів Шпиль: *заруб. к-ра:* *гл.* — прясло, посуд (у т. ч. чорнолощений); *м. ч.* — фібули; *м. к.* — шпильки, фібули; *ск.* — намистини; *кіст.* — гребінь; кістки кальциновані.

Частина колекції експонується в АМ ІА НАНУ.

НА: Максимов Е. В., Петровская Е. А., Бондарь Н. Н. Отчет о работе Каневской археологической экспедиции 1972 г. (поселение Бабина Гора, могильник Дедов Шпиль) // № 1972/16.

4. Колекція № 754.

Розкопки Є. В. Максимова та Л. О. Циндровської, 1973 р.

Склад колекції: **Бабина Гора:** доба бронзи, ДРЗ: *гл.* — посуд;

заруб. к-ра: *гл.* — амфори, грузила, диски-жаровні, обмазка, посуд (у т. ч. лощений), прясла, тиглі; *м. ч.* — серп та ін.; *м. к.* — браслет, наконечник стріли; *ск.* — намистина; *кам.* — жорна, брусок, ядра; *кіст.* — накладка.

Дідів Шпиль: ДРЗ: *гл.* — амфори, посуд; *м. к.* — наконечник стріли, пронизь, фібула; *заруб. к-ра:* *гл.* — посуд, прясло (рис. 126. 1); *м. ч.* — ніж, стержні; *м. к.* — сережки; *ск.* — намистина; виріб з дерева; кістки кальциновані, сірка;

чернях. к-ра: *м. к.* — голка, ножиці-амулет (рис. 126, 2), обойма ремня, шило, фібула та ін.; *кіст.* — гребінь.

НА: Максимов Е. В., Петровская Е. А., Терпиловский Р. В., Циндровская Л. А. Отчет о раскопках Каневской экспедиции 1973 г. // № 1973/19.

5. Колекція № 863.

Розкопки Є. В. Максимова та Л. О. Циндровської, 1974, 1975 рр.

Склад колекції: **Бабина Гора:** доба бронзи: *гл.* — посуд, прясло;

заруб. к-ра: *гл.* — амфори, грузило, диск, обмазка, печина, посуд (у т. ч. лощений), прясла, тиглі; *м. ч.* — шпилька, наконечники списа та стріли, гачок, ніж; *м. к.* — фібули (рис. 126. 3); *ск.* — намистини; *кам.* — ядро та ін.; *кіст.* — проколка, сопілка(?); шлак;

Дідів Шпиль: *заруб. к-ра:* *гл.* — амфори, посуд; *м. к.* — бляшка; *ск.* — намистина; *кам.* — підвіска.

НА: Максимов Е. В., Петрашенко В. А., Погорельий В. Н., Терпиловский Р. В., Циндровская Л. А. Отчет о работах Каневской зарубинецкой экспедиции ИА АН УССР в 1974 г. // № 1974/24; Максимов Е. В., Петровская Е. А., Попудренко М. О., Циндровская Л. А. Отчет о полевых исследованиях 1975 г. Среднеднепровской Раннеславянской экспедиции // № 1975/24.

Література: Максимов Е. В., Циндровская Л. А. Итоги раскопок комплекса зарубинецкого времени и первых веков н. э. близ Канева // АО 1975 г. — М., 1976. — С. 353, 354; Максимов Е. В. Зарубинецкая культура на территории УССР. — К., 1982. — 184 с.; Терпиловський Р. В., Петраускас О. В. Черняхівські поховання мо-

Рис. 126. Бабина Гора, Дідів Шпиль. Розкопки Є. В. Максимова. 1—3 — лошений посуд з поховань. Колекції № 729, 754; 4 — ножиці-амулет. Колекція № 754; 5 — фібула. Колекція № 863.

гильника Дідів Шпиль на Канівщині // Археологія. — 2005. — № 1. — С. 58—69.

6. Колекція № 909.

Розкопки Є. В. Максимова та Л. О. Циндровської, 1976 р.

Склад колекції: заруб. к-ра: *гл.* — амфори, намистина, диски, обмазка, посуд (у т. ч. лошений та червонолаковий), тиглі; *м. ч.* — ніж, наконечник стріли; *м. к.* — пластинка, фібули; *кам.* — галька, зернотерка, кремені, бруски, розтиральник; *кіст.* — тупик; шлак.

НА: Максимов Е. В., Терпиловский Р. В., Цындровская Л. А. Отчет о работе Среднеднепровской Раннеславянской экспедиции в 1976 г. // № 1976/21.

Література: Максимов Е. В., Терпиловский Р. В., Цындровская Л. А., Юркова Н. В. Исследования Среднеднепровской Раннеславянской экспедиции // АО 1976 г. — М., 1977. — С. 326; Максимов Е. В. Зарубинецкая культура на территории УССР. — К., 1982. — 184 с.

7. БАГАТЕ, ВІНОГРАДІВКА.

Колекція № 1143.

с. Багате, Ізмаїльський р-н, Одеська обл.

Розкопки А. Т. Сміленко та А. О. Козловського, 1981—1990 рр.

с. Виноградівка, Ізмаїльський р-н, Одеська обл.

Розвідка А. Т. Сміленко та А. О. Козловського, 1982 р.

Поселення балкано-дунайської к-ри.

Склад колекції: *гл.* — амфори, «жетони», посуд кухонний, столовий (у т. ч. червоноглиняний, візантійський), посудина відерцеподібна, прясла; *м. ч.* — наконечники стріл, ножі (у т. ч. виноградарський), ланцюг; *кам.* — бруски; *кіст.* — проколки; обмазка, залишки керамічного виробництва, шлак (рис. 127).

НА: Сміленко А. Т., Козловский А. А. Отчет о работе Днестро-Дунайской экспедиции в 1981 г. // № 1981/26; Сміленко А. Т., Козловский А. А.

О работе Днестро-Дунайской экспедиции в 1982 г. // № 1982/29; Сміленко А. Т., Козловский А. А. Отчет о разведке и раскопках Днестро-Дунайской экспедиции в 1983 г. // № 1983/37;

Сміленко А. Т., Козловский А. А. Отчет о работе Днестро-Дунайской экспедиции // № 1984/46; Сміленко А. Т., Козловский А. А. Отчет Днестро-Дунайской экспедиции 1985 г. // № 1985/28;

Сміленко А. Т., Козловский А. А., Магомедов Б. В. Отчет Днестро-Дунайской экспедиции 1986 г. // № 1986/9; Сміленко А. Т., Козловский А. А. Отчет о работе Днестро-Дунайской экспедиции 1987 г. // № 1987/11; Сміленко А. Т., Козловский А. А. Отчет о работе Днестро-Дунай-

Рис. 127. Багате. Колекція № 1143. Розкопки А. Т. Сміленко та А. О. Козловського: 1 — фрагмент глиняної посудини; 2—3 — глиняні пряслиця; 4 — «жетон»; 5 — виноградарський ніж; 6, 7 — кістяні проколки.

скої експедиції 1988 г. // № 1988/13; *Сміленко А. Т., Козловський А. А.* Отчет о работе Днестро-Дунайской экспедиции 1989 г. // № 1989/4; *Сміленко А. Т., Козловський А. А.* Отчет об исследовании поселения IX—X вв. у с. Богатое Измаильского р-на Одесской обл. // № 1990/27.
Література: *Козловський А. А., Симонова Е. Н., Сміленко А. Т.* Славяне и осевшие кочевники в устье Дуная в IX—X вв. // *Материалы I тыс. н. э. по археологии и истории Украины и Венгрии.* — К., 1996. — С. 142—163.

8. БАЛКА СКУБОВА. Колекція № 562.

с. Скубова, Солонянський р-н, Дніпропетровська обл.

Дослідження О. В. Бодяньського, 1965 р.

Городище салтівської к-ри VII—VIII ст.

Склад колекції: *гл.* — посуд; *м. к.* — сережка; *м. ч.* — стріла, пражка.

9. БАЛКА ЯЦЕВА (ПЕРШЕ ТРАВНЯ).

Колекція № 289.

сел. Перше Травня, м. Дніпропетровськ.

Дослідження А. Т. Брайчевської: розвідка 1953 р., розкопки 1955 р.

Поселення VI—VIII, IX—XIV ст., могильник IX—XI ст.

Склад колекції: *гл.* — амфора (рис. 128), посуд; *м. ч.* — наконечник списа, скоба та ін.; *м. к.* — казан, ланцюжок.

Частина колекції експонується в АМ ІА НАНУ.

НА: *Брайчевская А. Т.* Отчет ДнепроГЭСовской экспедиции 1953 г. Раскопки славянских памятников в селах Башмачка, Коммуна, Днепровское, Волосское // № 1953/46; *Брайчевская А. Т.* Отчет о работе Надпорожского отряда Раннеславянской экспедиции 1955 года // № 1955/106.

Рис. 128. Амфора. Балка Яцева. Колекція № 289. Розкопки А. Т. Брайчевської.

Рис. 129. Глиняний посуд. Башмачка. Колекція № 616. Розкопки А. Т. Сміленко.

Література: *Брайчевська А. Т.* Древньоруські пам'ятки Дніпровського Надпоріжжя // АП. — 1962. — Т. XII. — С. 155—181; *Сміленко А. Т.* Поселение у балки Яцовой в Надпорожье // МИА. — 1963. — № 108. — С. 251—282.

10—16. БАШМАЧКА.

с. Башмачка, Солонянський р-н, Дніпропетровська обл.

10. Колекція № 277.

Розкопки А. Т. Брайчевської, 1953 р.

Городище, поселення та могильник черняхівської к-ри III—IV ст.

Склад колекції: *гл.* — посуд.

НА: *Брайчевская А. Т.* Отчет... // № 1953/46.

Література: *Брайчевская А. Т.* Изучение славянских памятников Надпорожья // КСИА. — 1955. — Вып. 4. — С. 30, 31; *Брайчевская А. Т.* Черняховские памятники Надпорожья // МИА. — 1960. — № 82. — С. 163—166.

11. Колекція № 616.

Розкопки А. Т. Сміленко, 1967, 1968 рр.

Склад колекції: *гл.* — посуд (рис. 129).

НА: *Сміленко А. Т.* Отчет о работе Надпорожской группы Славянской экспедиции в 1967 г. // № 1967/3; *Сміленко А. Т.* Отчет о раскопках на балке Канцерке в 1968 г. // № 1968/136.

12. Колекція № 669.

Розкопки А. Т. Сміленко, 1971 р.

Склад колекції: *гл.* — амфора, грузила, «жетон», посуд, прясло; *м. ч.* — вістря, ножі; *кіст.* — коньки, підвіска; *ск.* — посуд.

НА: *Сміленко А. Т.* Звіт про розкопки городища черняхівської культури в с. Башмачка (Дніпропетровської обл.) в 1971 р. // № 1971/11.

13. Колекція № 734.

Розкопки А. Т. Сміленко, 1972 р.

Склад колекції: *гл.* — амфори, глеки, обмазка, посуд кружальний та ліпний, прясло; *ск.* — посуд; *кам.* — нуклеус, брусок; *кіст.* — гольник, коньок, кістки зі слідами обробки; шлаки.

НА: *Сміленко А. Т.* Звіт про дослідження городища в с. Башмачка в 1972 р. // № 1972/23.

14. Колекція № 762.

Розкопки А. Т. Сміленко, 1973 р.

Склад колекції: *гл.* — амфори, посуд кружальний та ліпний, прясла; *м. ч.* — пластини; *м. к.* — фібула; *кам.* — брусок; *кіст.* — намисто, коньок, лощило, ріг.

НА: *Сміленко А. Т.* Дослідження городища черняхівської культури в с. Башмачка в 1973 р. // № 1973/216.

15. Колекція № 799.

Розкопки А. Т. Сміленко, 1974 р.

Склад колекції: *гл.* — амфори, обмазка, посуд ліпний та кружальний, прясло; *м. к.* — перстень та ін.; *кам.* — намистина, галька, жорно, брусок.

НА: *Сміленко А. Т.* Отчет о раскопках черняховского поселения у с. Башмачка Солонянского р-на Днепропетровской обл. в 1974 г. // № 1974/30.

16. Колекція № 963.

Розкопки та розвідка А. Т. Сміленко, 1975—1977, 1979, 1980 рр.

Склад колекції:

розвідка, *м. Кривий Ріг*, 1975 р. — доба пізньої бронзи, ДРЗ — окремі фр-ти ліпного посуду;

Башмачка: чернях. к-ра — *гл.* — амфори, грузила, кружечки, кубки, обмазка, посуд гончарний та ліпний, прясла, сковорідка, сирниця та ін.; *м. ч.* — долото, ножі, пластина, злиток, стержні; *м. к.* — голка, фібула; *ск.* — посуд; *кам.* — намистина, галька, жорна, бруски, роз-

Рис. 130. Бронзова пряжка. Берізки. Колекція № 239. Розкопки Д. І. Бліфельда.

тиральники, відщепи; кіст. — амулети, заготовки, роги, стріли наконечник, тупики; кістки кальциновані.

НА: *Смиленко А. Т.* Звіт про розкопки городища черняхівської культури в с. Башмачка в 1975 р. // № 1975/26; *Смиленко А. Т.* Отчет Раннеславянской экспедиции 1976 г. Раскопки городища черняховской культуры в с. Башмачка // № 1976/19; *Смиленко А. Т.* Отчет о раскопках городища черняховской культуры в с. Башмачка в 1977 г. // № 1977/24; *Смиленко А. Т.* Отчет о раскопках городища черняховской культуры в с. Башмачка в 1978 г. // № 1978/5; *Смиленко А. Т.* Отчет о работе славянской Днепровской экспедиции у с. Башмачка в 1979 г. // № 1979/28.

Література: *Смиленко А. Т.* Городище Башмачка III—IV в. н. э. — К., 1992. — 131 с.

17. БЕРИСЛАВ. Колекція № 241.

м. Берислав, Херсонська обл.

Розкопки Є. В. Махно та В. А. Мізіна, 1952, 1953 рр.

Поселення та могильник черняхівської к-ри III—IV ст.

Склад колекції: доба бронзи — *гл.* — посуд ліпний; *кам.* — наконечники дротиків, нуклеуси, відщепи, розтиральник;

ДРЗ — *м. к.* — стріл наконечники;

чернях. к-ра — *гл.* — амфори, посуд гончарний (у т. ч. лощений), прясла, матриця для відливання тесла та ін.; *м. ч.* — гачок, фібула, шило; *м. к.* — булавки, дзеркало, леза, підвіска, шильця та ін.; *ск.* — посуд; *кам.* — брусок, матриця для відливання браслета; *кіст.* — гачок для плетіння сітей, лощило, знаряддя ткацтва, трубка від музичного інструменту.

НА: *Махно Е. В.* Отчет о работе Бериславского отряда Бериславско-Каховской экспедиции за 1952 г.; *Мизин В. А.* Отчет об археологических исследованиях на раскопе I в 1952 г. // № 1952/3.

Література: *Махно Е. В.* Раскопки Бериславского поселения и могильника в 1952—1953 гг. // КСИА. — 1955. — Вып. 4. — С. 40—42; *Махно С. В., Мизин В. А.* Бериславське поселення та могильник перших століть нашої ери // АП. — 1961. — Т. X. — С. 114—130.

18. БЕРІЗКИ. Колекція № 239.

м. Чернігів.

Розкопки Д. І. Бліфельда, 1952 р.

Могильник IX—X ст.

Склад колекції: *гл.* — посуд; *м. ч.* — цвяхи, клепки, окуття, пряжка попружна, стержень, стріл наконечники, стремена, сокира бойова, вудила, вушко відерне, ланцюжок, штифти та ін.; *м. к.* — бляшки (квадратні, листовидні, овалні, поясні, серцевидні (у т. ч. з врізним орнаментом та інкрустацією), бубонець, кільця, кільце скронева, окуття футляра ножа, пластина з отворами, пряжка (рис. 130), гудзики; *ск.* — перепалені вироби, пронизки; *кам.* — намистина, кремій, прясло; *кіст.* — гребені, стержні та ін.

НА: *Бліфельд Д. И.* Отчет о раскопках в Чернигове могильника в урочище Березки в 1952 г. // № 1952/11.

Література: *Бліфельд Д. И.* Раскопки курганов в Чернигове // КСИА. — 1955. — Вып. 4. — С. 23, 24.

19. БЕСЕДІВКА. Колекція № 147.

с. Беседівка, Недригайлівський р-н, Сумська обл.

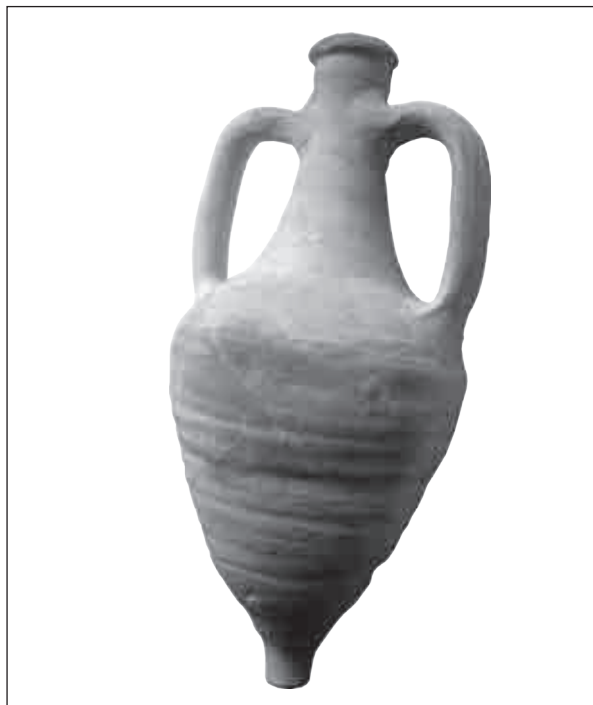
Розкопки Є. В. Махно, 1949 р.

Поселення київської II—III ст. н. е., волинцевської к-ри VII ст.; шари доби бронзи, Київської Русі.

Склад колекції: *гл.* — амфора (рис. 131), печина, посуд (у т. ч. лощений), прясла; *м. ч.* — ніж, ножиці; *кам.* — бруски, жорна, зернотерки, розтиральники; шлаки.

НА: *Махно С. В.* Звіт за Антську Лівобережну археологічну експедицію 1949 р. // № 1949/11.

Література: *Махно С. В.* Розкопки на поселеннях першої половини I тисячоліття н. е. у верхній течії Сули // АП. — 1955. — Т. V. —

Рис. 131. Амфора. Беседівка. Колекція № 147. Розкопки Є. В. Махно.

С. 77—87; *Терпиловский Р. В., Абашина Н. С.* Памятники киевской культуры (Свод археологических источников). — К., 1992. — С. 172, 173.

20. БІЛГОРОД-ДНІСТРОВСЬКИЙ. Колекція № 1260.

м. Білгород-Дністровський, Одеська обл.
Розкопки С. О. Біляєвої, 2004, 2005 рр.
Фортеця XIII—XVIII ст.
Склад колекції: *гл.* — амфори, кахлі, мілетська кераміка, посуд (у т. ч. полив'яний), прясло, світильники, люльки; *фаянсовий та фарфоровий посуд*; *м. ч.* — цвяхи, кільце, казани, кресало, лопата, накладки, ніж, пряжка, скоби, стремено, якорі та ін.; *м. к.* — бляшки, гирька свинцева, кільця, наперсток, пластини, підвіска, гудзики, кулі та шрапнель свинцеві, посуд, чаша важків; *ск.* — амулет, намистини, вставки в персні, віконниці, посуд, кулька; *кам.* — деталі архітектурні мармурові; *кіст.* — вироби; монета.
НА: *Беляева С. А., Фиалко Е. Е., Сухобокков О. В., Эсрой Б.* Отчет о работе Международной Южной Средневековой экспедиции (украинско-турецкой) в 2004 г. // № 2004/77; *Беляева С. А., Болтрик Ю. В., Фиалко Е. Е.,*

Карашевич И. В., Эсрой Боскурт, Тунчоку С. Отчет о работе Международной Южной Средневековой экспедиции (украинско-турецкой) в 2005 г. // № 2005/40.

21. БІЛОГОРОДКА. Колекція № 70.

с. Білогородка, Києво-Святошинський р-н, Київська обл.
Розкопки Д. І. Бліфельда, 1947 р.
Городище X—XIII, XIV—XV ст.
Склад колекції: *гл.* — кахлі, люльки, посуд; *м. ч.* — ножі, цвяхи; *кам.* — бруски, прясла; *ск.* — посуд, плінфа, фрески, обмазка з розписом.
НА: *Блифельд Д. И.* Отчет о работе Белгородской археологической экспедиции 1947 г. // № 1947/19.
Література: *Блифельд Д. И.* Дослідження древнього Білгорода // АП. — 1952. — Т. III. — С. 29—38; *Беляева С. А.* Южнорусские земли во второй половине XIII—XIV вв. — К., 1982. — С. 111.

22. БОРСУКИ, ЖУКІВЦІ, СИНІВЦІ. Колекція № 1059.

Розкопки В. К. Воляника, 1972 р.
с. **Борсуки**, Лановецький р-н, Тернопільська обл. Поселення доби бронзи, черняхівської к-ри IV ст., давньоруського часу.
с. **Жуківці**, Лановецький р-н, Тернопільська обл. Поселення черняхівської к-ри.
с. **Синівці**, Лановецький р-н, Тернопільська обл. Поселення черняхівської к-ри.
Склад колекції: *доба бронзи* — *гл.* — посуд; *чернях. к-ра* — *гл.* — амфори, грузило, заготовка, посуд гончарний та ліпний (у т. ч. лощений), прясла з прокресленими знаками та ін.; *м. ч.* — ножі та ін.; *м. к.* — шпилька; *кам.* — бруски, прясло, розтиральник; *кіст.* — гребінь.
НА: *Воляник В. К.* Звіт про роботу Волинського загону Слов'янської експедиції за 1972 р. // № 1972/226.
Література: *Воляник В. К.* Пам'ятки черняхівської культури на Волині // Археологія. — № 29. — 1979. — С. 54—62.

23. БУРШТИН, ДЕМ'ЯНІВ. Колекція № 1243.

сс. Бурштин, Дем'янів, Галицький р-н, Івано-Франківська обл.
Розкопки Д. Н. Козака, 1986 р.

Поселення зубрицької к-ри II—IV ст. та черняхівської к-ри III—IV ст.

Склад колекції: *гл.* — амфори, посуд гончарний та ліпний, прясла; *м. ч.* — ножі, шила; *м. к.* — шпилька; *кам.* — брусок; *кіст.* — вироби, обклашка гребеня.

НА: Козак Д. Н. Науковий звіт про розкопки поселень черняхівської культури у Верхньому Подністрів'ї у 1986 р. // № 1986/8а.

Література: Козак Д. Н. Исследование памятников черняховского типа в Верхнем Поднепротье // АО 1986 г. — М., 1988. — С. 284, 285; Бобровська О. В., Зеленецька І. Б. Черняхівське поселення Дем'янів у верхів'ях Дністра // Етнокультурні процеси в південно-східній Європі в I тисячолітті н. е. — Київ; Львів, 1999. — С. 29—40.

24—26. БУЧАК, ГОРА ЛИСУХА, ГРИГОРІВКА, ПІДПОНЯТОВСЬКИМ, РОЖАНА КРИНИЦЯ, ТРАХТЕМИРІВ.

сс. Бучак, Григорівка, Канівський р-н, Черкаська обл.

24. Колекція № 1229.

Розкопки В. О. Петрашенко, 1997 р.
Поселення трипільської к-ри, ДРЗ, зарубинецької к-ри, VII—IX ст., городище та могильник XII—XIII ст., поселення XV—XVI ст.

Склад колекції: **Бучак, могильник:** ДРЗ — *гл.* — амфори, посуд; *кам.* — розтиральник; **заруб. к-ра** — *гл.* — посуд (у т. ч. лошений); *м. к.* — шпилька;

VII—VIII — *гл.* — посуд; *кам.* — прясло; **XII—XIII** — *м. к.* — бубонець, кільце скроневе; *ск.* — намистина; *кам.* — прясло; *кіст.* — виріб.

Гора Лисуха: II—IV — *гл.* — посуд;

VI—VII — *гл.* — посуд;

VIII—IX — *гл.* — амфори.

Григорівка: трипільля — *гл.* — посуд;

IV—V — *гл.* — посуд.

ур. Підпнятовським: ДРЗ — *гл.* — амфори, посуд;

XII — *гл.* — посуд; *м. ч.* — цвяхи, коса, ножі, окуття, вушко відерне та ін.; *м. к.* — перстень, петелька та ін.; *ск.* — браслети; *кам.* — намистина, брусок, прясла зі знаками;

XV—XVI — *м. ч.* — свердло.

Рожана криниця: ДРЗ — *гл.* — прясло;

заруб. к-ра — *гл.* — прясло;

V—VI — *гл.* — посуд, прясло.

НА: Петрашенко В. А., Козюба В. К. Звіт Канівської експедиції про розкопки в ур. Рожана криниця поблизу с. Бучак Канівського району Черкаської області на території Трахтемирівського заповідника // № 1997/26.

25. Колекція № 1230.

Розкопки та розвідки В. О. Петрашенко, 1999 р.
Склад колекції: **Бучак, могильник:** ДРЗ — *гл.* — посуд (у т. ч. лошений); **слов'янський час** — *гл.* — посуд; **XII—XIII** — *гл.* — амфори, посуд.

Гора Лисуха: трипільля — *гл.* — посуд;

заруб. к-ра — *гл.* — амфори, посуд;

V—VIII — *гл.* — посуд;

XII—XIII — *гл.* — посуд; *кам.* — жорно.

Григорівка, пристань — трипільля — *гл.* — посуд;

ДРЗ — *гл.* — посуд;

XII—XIII — *гл.* — покришка, посуд;

XIV—XV — *гл.* — посуд.

НА: Петрашенко В. О. Звіт про охоронно-рятувальні розкопки на території Трахтемирівського заповідника у 1999 р. // № 1999/15.

26. Колекція № 1231.

Розкопки В. О. Петрашенко, 2000 р.

Склад колекції:

Бучак, могильник: XII—XIII — *гл.* — посуд; *м. к.* — кільце скроневе.

Зарубинці, ур. Церковщина: XI—XII — *гл.* — амфори, плитки для підлоги, посуд; *ск.* — намистини; карниз шиферний, плінфа, свинець зі слідами обробки, фрески.

Гора Лисуха: ДРЗ — *гл.* — амфори, посуд (у т. ч. лошений);

VII—VIII — *гл.* — амфори, посуд.

Трахтемирів: XII—XIII — *гл.* — кахлі, плитки для підлоги, посуд; *м. к.* — вироби; *ск.* — посуд;

XVI—XVII — *гл.* — посуд; *м. ч.* — лопата, окуття, підкова від взуття; цегла.

Трахтемирів, ур. Гончарівщина: XVI—XVII — *гл.* — покришка, посуд; *м. ч.* — цвяхи; *кам.* — брусок.

НА: Петрашенко В. О., Виноградська Л. І., Бобровський Т. А., Козюба В. К. Звіт Трахтемирівської експедиції у 2000 р. // № 2000/12.

27. ВЕЛИКА АНДРУСІВКА.

Колекція № 499.

с. Велика Андрусівка, Світловодський р-н, Кіровоградська обл.

Розкопки Д. Т. Березовця, 1961—1963 рр.
Могильник V—VII ст.

Склад колекції: *гл.* — посуд цілий та фрагментований, прясла; галька.

НА: Березовец Д. Т., Круц В. А. Отчет об археологической разведке в зоне Кременчугского водохранилища в 1963 г. // № 1963/11а.

Література: Березовець Д. Т. Могильники уличів у долині р. Тясмину // Слов'яно-руські старожитності. — К., 1969. — С. 58—71.

28. ВЕЛИКІ БУДКИ. Колекція № 65.

с. Великі Будки, Недригайлівський р-н, Сумська обл.

Розвідка В. А. Іллінської, 1946 р.

Поселення колочинської к-ри V—VII ст.

Склад колекції: *гл.* — фр. посуду.

Література: Ильинская В. А. Новые данные о памятниках середины I тысячелетия н. э. в Днепровской Лесостепи // Славяне и Русь. — М., 1968. — С. 47.

29. ВЕЛИКІ ДМИТРОВИЧІ.

Колекція № 184.

с. Великі Дмитровичі (ур. Кутполе), Обухівський р-н, Київська обл.

Розкопки Є. В. Махно, 1950 р.

Городище зарубинецької к-ри III—I ст. до н. е.
Склад колекції: *гл.* — амфори, посуд (у т. ч. лощений); *м. к.* — фібули.

НА: Махно Є. В. Звіт про роботу Пирогівського та Дмитровицького загонів експедиції «Великий Київ» // № 1950/1е.

Література: Махно Е. В. Раскопки зарубинецких поселений в Киевском Поднепровье в 1950 г. // МИА. — 1959. — № 70. — С. 94—101.

30. ВИБЛІ. Колекція № 861.

с. Виблі, Чернігівський р-н, Чернігівська обл.

Розкопки Є. В. Максимова, 1975 р.

Поселення київської к-ри, шар доби бронзи.

Склад колекції: *доба бронзи, чернях. к-ра, IX—X* — окремі фр-ти посуду;

київ. к-ра — *гл.* — посуд, прясла; *м. к.* — голка, підвіска, ланцюжок; *кіст.* — амулет, лошила.

НА: Максимов Е. В., Петровская Е. А., Попудренко М. А., Цындровская Л. А. Отчет... // № 1975/24.

Література: Терпиловский Р. В. Новые памятники III—IV вв. н. э. в Черниговском Подесенье //

Новые исследования археологических памятников на Украине. — К., 1977. — С. 123—141.

31. ВИТАЧІВ. Колекція № 707.

с. Витачів (північне городище), Обухівський р-н, Київська обл.

Розкопки Б. О. Рibaкова, 1962 р.

Могильник зарубинецької к-ри.

Склад колекції: *гл.* — посуд чорнолощений.

НА: Рыбаков Б. А. Отчет о раскопках в с. Витачеве и Триполье в 1962 г. // № 1962/25.

Література: Куза А. В., Кубишев А. І. Нові зарубинецькі пам'ятки на Середньому Подніпров'ї // Археологія. — К., 1971. — Вип. 3. — С. 85—92.

32. ВИТАЧІВ. Колекція № 1287.

с. Витачів (південне городище, літоп. Святополч), Обухівський р-н, Київська обл.

Розкопки Н. В. Блажевич, 1989 р.

Городище XII—XIII ст., поселення доби бронзи.

Склад колекції: *доба бронзи* — *гл.* — грузило, фр-ти посуду;

XII—XIII — *гл.* — амфори, обмазка, покришка, посуд (у т. ч. поливний), світильник; *м. ч.* — вудила, гачок риболовний, голка, дротика наверхшя, замки, ключі, кольчуги кільце, кресало з ланцюжком, крюк, ножиці, ножі, оковки, пластини, пряжка, стріл наверхшя, цвяхи, шило, шип, шпора; *м. к.* — дріт, печатка протопроедра, пластинна; *ск.* — браслети, намистина, перстень, посуд; *кам.* — бруски, прясла, тощо; *кіст.* — виріб, гудзик, стріли наверхшя (рис. 132).

НА: Блажевич Н. В. Дослідження давньоруського Святополча у 1989 р. // № 1989/44.

Література: Блажевич Н. В. Дослідження південного Витачівського городища // Проблеми вивчення та охорони пам'яток археології Київщини: Тези доповідей. — К., 1991. — С. 14, 15; *Блажевич Н. В.* Охоронні роботи на городищі літописного міста Святополча в 1989 р. // Охорона та охоронні дослідження пам'яток археології на Україні. — Вінниця, 1990. — С. 14—16.

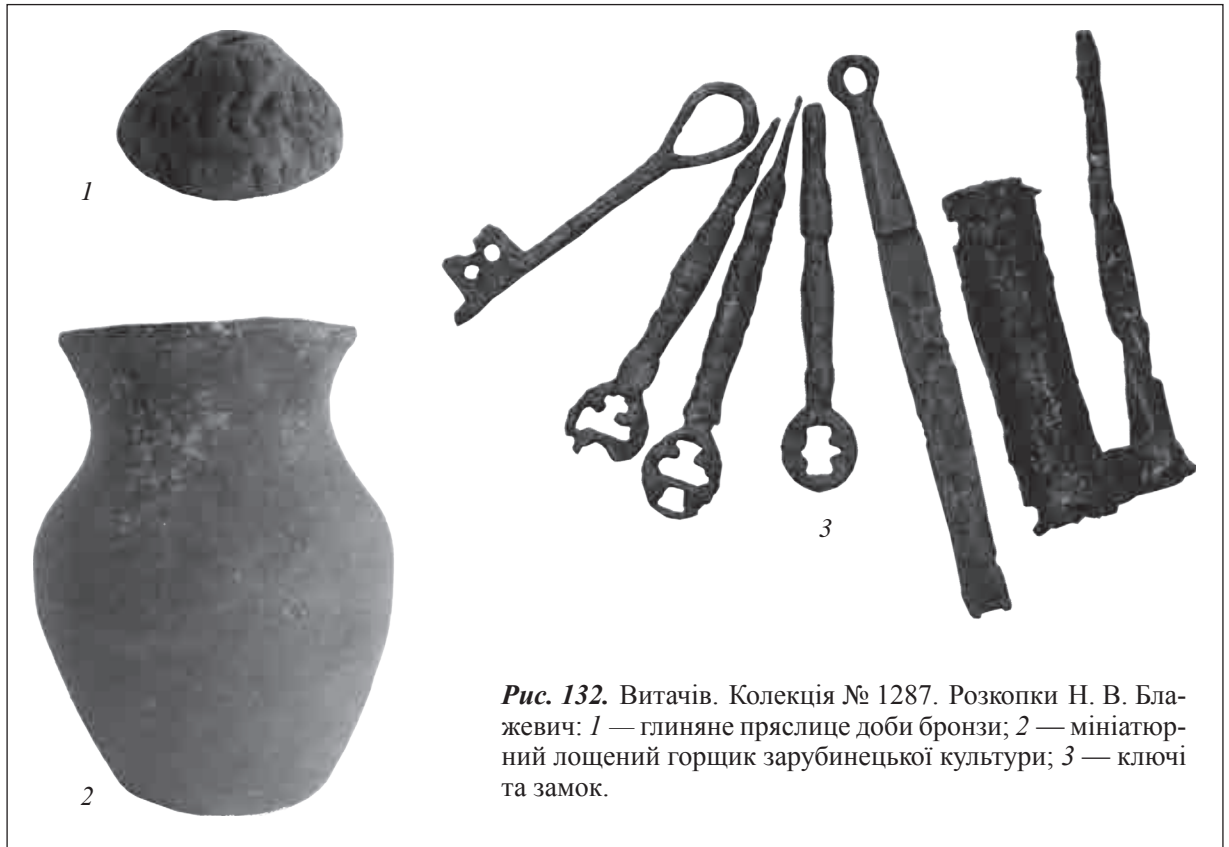
33. ВИШГОРОД. Колекція № 5.

м. Вишгород, Київська обл.

Розкопки В. Й. Довженка та А. В. Добровольського, 1936, 1937, 1947 рр.

Поселення та могильник X—XIII ст.

Склад колекції: *гл.* — амфори, покришки, посуд (рис. 133); *м. ч.* — вироби; *м. к.* — браслети,

Рис. 132. Витачів. Колекція № 1287. Розкопки Н. В. Блажевич: 1 — глиняне пряслице доби бронзи; 2 — мініатюрний лощений горщик зарубинецької культури; 3 — ключі та замок.

кільця, сережки; кіст. — заготовки, кочедик, проколка; кам. — бруски, кремій оброблений, прясла, розтиральник; свинцеві виплески, плінфа; ск. — браслети.

НА: Довженко В. Й. Розкопки древнього Вишгорода в 1947 р. // № 1947/18.

Література: Довженко В. Й. Огляд археологічного вивчення древнього Вишгорода за 1934—1937 рр. // Археологія. — К., 1950. — Т. III. — С. 64—92; Довженко В. Й. Розкопки древнього Вишгорода // АП. — 1952. — Т. III. — С. 14—28.

34. ВІТА-ПОШТОВА, КОРЖІВКА, МАХАРИНЦІ. Колекція № 926.

с. Віта-Поштова, Києво-Святошинський р-н, Київська обл.; сс. Коржівка, Махаринці, Старокостянтинівський р-н, Хмельницька обл.

Розкопки О. П. Моці, 1977 р.
Могильники XII—XIII ст.

Склад колекції: гл. — посуд гончарний; м. к. — кільця (вите та дротяне); ск. — браслет; мушлі, стрічки парчеві.

НА: Моця А. П. Отчет о работе Полесской экспедиции (исследование славянского могильника) 1977 г. // № 1977/8.

Література: Моця А. П. Древнерусские могильники в верховьях р. Случь // АО 1977 г. — М., 1978. — С. 361.

35. ВОЇНЬ. Колекції № 344, 365.

с. Воїнська Гребля, Глобинський р-н, Полтавська обл. (зона затоплення Кременчуцького водосховища).

Розкопки В. Й. Довженка, В. А. Богусевича, В. К. Гончарова та Р. О. Юри, 1956—1959 рр.
Городище та поселення VII—X, XII ст.

Склад колекції: вироби з глини, металу (рис. 134), кістки, скла.

Частина колекції експонується в АМ ІА НАНУ.

НА: Гончаров В. К., Богусевич В. А. Кременчуцька древньоруська експедиція, с. Воїнська Гребля // № 1956/3; Богусевич В. А., Гончаров В. К., Довженко В. Й., Килиевич С. Р., Копылов Ф. Б., Кучера М. П., Юра Р. А. Отчет о работах Кременчугской древнерусской археологической

Рис. 133. Амфорка кийвського типу, фрагмент гончарної посудини та світильник. Вишгород. Колекція № 5. Розкопки В. Й. Довженка.

експедиції Інститута археології АН УРСР в 1957 г. // № 1957/3; *Богусевич В. А.* Отчет о раскопках на посаде древнерусского городища Воинь // № 1958/3; *Гончаров В. К., Юра Р. А.* Отчет о раскопках древнерусского городища у с. Воинская Гребля // № 1959/1.

Література: *Довженко В. Й., Гончаров В. К., Юра Р. О.* Древньоруське місто Воїнь. — К., 1966. — 148 с.

36. ВОЛИНЦЕВЕ. Колекція № 89.

с. Волинцеве (ур. Городище Курган), Путивльський р-н, Сумська обл.

Розкопки В. Й. Довженка, 1948 р.

Городище IX—XI, XII—XIII ст.

Склад колекції: *зл.* — фр-ти посуду (рис. 135); *м. ч.* — вироби.

НА: *Довженко В. И.* Раскопки «Кургана» — славянского городища IX—X вв. у с. Волинцево Путивльського р-на Сумської обл. в 1948 г. // № 1948/106.

Література: *Довженко В. Й.* Розкопки біля

Рис. 134. Тесло. Воїнь. Колекція № 344. Розкопки В. Й. Довженка, В. А. Богусевича, В. К. Гончарова, Р. О. Юри.

с. Волинцевого Сумської обл. // АП. — 1952. — Т. III. — С. 251—269.

37. ВОЛИНЦЕВЕ. Колекція № 110.

с. Волинцеве, Мачухівка Путивльський р-н, Сумська обл.

Розкопки та розвідка Д. Т. Березовця, 1948, 1949, 1953, 1965, 1966 рр.

Поселення ДРЗ, зарубинецької к-ри, поселення

Рис. 135. Глиняний горщик. Волинцево. Колекція № 89. Розкопки В. Й. Довженка.

та могильник роменської к-ри VII—X, XIV ст. Склад колекції: *гл.* — амфори, миска, посуд ліпний та гончарний (у т. ч. мініатюрний) (рис. 136), покришки, прясла, сковорідки; *м. ч.* — вушко від відра, кільця кольчужні (?), ключ, ножі, пінцет, підкова, пряжки, стріли; *м. к.* — браслет, оковка, сережка; *кіст.* — ікла-амулет, проколки, ріг оброблений та ін.; *ск.* — намисто; кальциновані кістки, ошлаковані предмети, шлак.

Частина колекції експонується в АМ ІА НАНУ. **НА:** *Березовець Д. Т.* Отчет о раскопках раннеславянского поселения и могильника около с. Волинцево Путивльского р-на Сумской обл. 1948 г. // № 1948/10; *Березовець Д. Т.* Звіт про роботу Сеймсько-слов'янської експедиції 1949 р. // № 1949/9; *Березовець Д. Т.* Отчет об археологических работах на Путивльщине в 1953 г. // № 1953/86.

Література: *Березовець Д. Т.* Исследования на территории Путивльского р-на Сумской обл. // АП. — 1952. — Т. III. — С. 242—250; *Березовець Д. Т.* Дослідження слов'янських пам'яток на Сеймі в 1949—1950 рр. // АП. — 1955. — Т. V. — С. 49—66; *Березовець Д. Т.* Новые раскопки в Волинцево // АИУ 1965—1966 г. — К., 1967. — Вып. 1. — С. 166—169.

38. ВОЛОКИТИНЕ. Колекція № 133.

с. Волокитине, Путивльський р-н, Сумська обл. Розкопки Д. Т. Березовця, 1949 р. Поселення роменської к-ри VIII—X, XII—XIII ст.

Рис. 136. Глиняний посуд. Волинцево. Колекція № 110. Розкопки Д. Т. Березовця.

Склад колекції: *гл.* — ф-ти посуду.

НА: Березовець Д. Т. Звіт... 1949 р. // № 1949/9.

Література: Березовець Д. Т. Дослідження слов'янських пам'яток на Сеймі 1949—1950 рр. // АП. — 1955. — Т. V. — С. 49—66.

39. ВОЛОСЬКЕ. Колекція № 288.

с. Волоське, Дніпропетровський р-н, Дніпропетровська обл.

Розкопки А. Т. Брайчевської, 1953 р.

Могильник черняхівської к-ри, поселення XII — середини XIII ст.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти посуду.

НА: Брайчевская А. Т. Отчет... // № 1953/46.

Література: Брайчевская А. Т. Черняховские памятники Надпорожья // МИА. — 1960. — № 82. — С. 174—179; Брайчевская А. Т. Древнеруські пам'ятки Дніпровського Надпоріжжя // АП. — 1962. — Т. XII. — С. 155—181.

40. ВОЛЧАНСЬК. Колекція № 202.

м. Волчанськ, Харківська обл.

Розкопки І. П. Костюченко, 1951 р.

Городище салтівської к-ри VIII—X ст.

Склад колекції: *гл.* — обмазка, посуд гончарний та ліпний; *м. ч.* — вироби; кістки.

НА: Костюченко И. П. Отчет о разведочных раскопках в окрестностях г. Волчанска Харьковской обл. в 1951 г. // № 1951/16.

41. ВОРГОЛ. Колекція № 124.

с. Ворголь (ур. Вишнева Гора, літоп. Воргол), Кролевецький р-н, Сумська обл.

Розкопки Д. Т. Березовця, 1949 р.

Городище скіфського часу, VIII—IX, XII—XIII ст.

Склад колекції: *гл.* — фр. посуду; *м. ч.* — ножі, кресало (рис. 137), тесло; *кам.* — бруски; криця, шлаки.

НА: Березовець Д. Т. Отчет... 1949 г. // № 1949/9.

Рис. 137. Кресало. Ворголь. Колекція № 124. Розкопки Д. Т. Березовця.

Література: Березовець Д. Т. Дослідження слов'янських пам'яток на Сеймі 1949—1950 рр. // АП. — 1955. — Т. V. — С. 58—61.

42. ВОРОБІЇВКА. Колекція № 1057.

с. Воробіївка, Зборівський р-н, Тернопільська обл.

Розкопки В. К. Воляника, 1975 р.

Поселення та могильник черняхівської к-ри III—V ст.

Склад колекції: *гл.* — амфора, зерновик, посуд гончарний; *м. ч.* — ніж; *м. к.* — голка, шило; *ск.* — оплавлене; *кам.* — розтиральник; кіст. — гребені.

НА: Воляник В. К. Звіт про роботу Воробіївського загону Волино-Подільської експедиції // № 1975/23а.

Література: Воляник В. К., Кухтенко И. Н., Карчина Л. Я. Исследование памятников черняховского времени в с. Воробиевка // АО 1975 г. — М., 1976. — С. 313; Воляник В. К. Пам'ятки черняхівської культури на Волині // Археологія. — 1979. — № 29. — С. 54—62.

43. ГАЛИЧ. Колекція № 243.

м. Галич, сс. Вікторів, Залуква Галицький р-н, Івано-Франківська обл.

Розвідка В. Й. Довженка, 1952 р.

Поселення XII—XIII ст.

Склад колекції: *гл.* — вироби, посуд; *м. ч.* — замок, ключ, ножі; *ск.* — залишки виробництва.

НА: Довженко В. И. Древнерусские селища и городища в окрестностях древнего Галича (разведка 1952 г.) // № 1952/18.

Література: Довженко В. И. Селища и городища в окрестностях древнего Галича // КСИА. — 1955. — Вып. 4. — С. 12, 13.

44. ГЕЛІВ СТАВ. Колекція № 1083.

с. Майданецьке (ур. Гелів Став), Тальнівський р-н, Черкаська обл.

Розвідка та розкопки М. М. Шмаглія та М. Ю. Відейка, 1986 р.

Поселення черняхівської к-ри IV ст.

Склад колекції: *гл.* — амфори, посуд.

НА: Шмаглій М. М., Відейко М. Ю. Отчет о работе Майданецкого отряда Трипольской экспедиции в 1986 г. // № 1986/2а.

45. ГЛИБОКА. Колекція № 1058.

сmt. Глибока, Чернівецька обл.

Рис. 138. Корчага. Городськ. Колекція № 8. Розкопки В. К. Гончарова, М. Ю. Брайчевського, А. В. Дмитревської, Р. І. Виєжева.

Розкопки Л. В. Вакуленко, 1965—1967, 1969 рр. Поселення к-ри карпатських курганів II—IV ст. Склад колекції: *гл.* — амфори, покоришки, пряла, сковорідки, посуд гончарний та ліпний; *м. ч.* — виріб; шлак.

НА: Вакуленко Л. В. Звіт про дослідження поселення поблизу с. Глибоке Глибоцького р-ну Чернівецької обл. // № 1965—1967, 1969/102.

Література: Вакуленко Л. В. Раннеславянское поселение у с. Глубокое на Прикарпатье // Раннесредневековые восточнославянские древности. — Л., 1964. — С. 242—251.

46. ГЛОДОСИ. Колекція № 962.

с. Глодоси, Новоукраїнський р-н, Кіровоградська обл.

Випадкова знахідка 1961 р., розкопки А. Т. Сміленко, 1962 р.

Поховання вождя початку VIII ст.

Склад колекції: *гл.* — посуд; *м. ч.* — цвях, кинджал, пряжки, наконечники стріл та списа, стремена, тесло, вудила та ін.; *м. к.* — пластина; *ск.* — вставки; *кам.* — вставки; кістки кальциновані, тканина.

НА: Брайчевская А. Т. Отчет о разведывательных раскопках у с. Глодосы в 1962 г. // № 1962/1.

Література: Сміленко А. Т. Глодоські скарби. — К., 1965. — 87 с.

47. ГНАТКИ. Колекція № 546.

с. Гнатки, Старокостянтинівський р-н, Хмельницька обл.

Розвідка Н. М. Кравченко, 1953 р.

Могильник черняхівської к-ри.

Склад колекції: *гл.* — посуд; *ск.* — кубок.

48. ГНІДАВА. Колекція № 622.

м. Луцьк (ур. Гнідава).

Розкопки М. П. Кучери, 1968, 1969 рр.

Поселення VII—X, XII—XIII ст.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти посуду; *м. ч.* — вироби.

НА: Кучера М. П. Звіт про роботу Волинського загону ІА АН УРСР та Луцького педінституту ім. Лесі Українки у 1968 р. // № 1968/24; Кучера М. П. Звіт про дослідження Волинського загону в 1969 р. // № 1969/9.

Література: Кучера М. П. Археологические исследования Вольнского отряда // АИУ 1968 г. — К., 1969. — С. 242—245.

49. ГОРА КРЕСТОВА. Колекція № 700.

г. Крестова, Ялтинська міськрада, АРК.

Розкопки О. М. Лескова, 1957 р.

Середньовічне поселення.

Склад колекції: амфора, посуд кружальний, черепиця.

НА: Лесков А. М. Отчет Таврской группы Крымской первобытной экспедиции ИА АН УССР за 1956—1957 гг. (раскопки каменных ящиков в Байдарской долине) // № 1956—1957/12д.

50. ГОРОДСЬК. Колекція № 8.

с. Городське, Коростишівський р-н, Житомирська обл.

Розкопки В. К. Гончарова, М. Ю. Брайчевського, А. В. Дмитревської та Р. І. Виєжева, 1940, 1946, 1947, 1949, 1955, 1957, 1958 рр.

Вали, Мале Городище — городища XII—XIII ст.

Червона Гора — поселення трипільське, поселення та городище XII—XIII ст.

Склад колекції: вироби з глини (рис. 138), металів чорного та кольорового, скла, кістки.

Частина колекції експонується в АМ ІА НАНУ.

НА: Дмитревская А. В. Отчет о раскопках малого Городского городища 1946 г. // № 1946/25; Гончаров В. К. Розкопки древнього Городська // № 1947/11; Брайчевський М. Ю. Розкопки на третьому Городському городищі // № 1947/24а; Виезжев Р. И. Отчет о раскопках Малого городища в с. Городске Житомирской обл. в 1955 г. // № 1955/11; Виезжев Р. И. Отчет древнерусской экспедиции 1958 г. о раскопках Малого Городища в с. Городске Житомирской обл. // № 1958/12а.

Література: Дмитревська А. Звіт Городської експедиції 1946 р. // АП. — 1949. — Т. I. — С. 47—49; Гончаров В. К. Розкопки древнього Городська // АП. — 1952. — Т. III. — С. 182—186; Виезжев Р. И. Раскопки «Малого Городища» летописного Городеска // КСИА. — 1960. — Вып. 10. — С. 124—135; Виезжев Р. И. Будівлі «Малого городища» X—XIII ст. в с. Городську // АП. — 1962. — Т. XII. — С. 131—154.

51—52. ГОРОШОВА.

с. Горошова, Борщівський р-н, Тернопільська обл.

51. Колекція № 795.

Розкопки С. П. Пачкової, 1970—1972 рр.

Поселення трипільське, скіфське, латенське, поєнешті-лукашівське II—I ст. до н. е., празьке VI—VII, XI—XIII ст. н. е.

Склад колекції: кельтська, липицька, фракійська к-ри, ДРЗ — окремі фр-ти посуду; пшевор. к-ра — гл. — грузило (?), корчаги, обмазка, покришка, посуд (у т. ч. лощений), прясла, світильники, череня печі фрагмент; м. ч. — бритва, ніж, серп, шило та ін.; м. к. — голка, кільце, підвіска, фібули; кіст. — астрагал, лошило (?), ручка орнаментована; VI—VII — гл. — амфори, сковорідки, посуд (у т. ч. мініатюрний); кам. — брусок; кіст. — знаряддя праці.

52. Колекція № 948.

Розкопки С. П. Пачкової, 1970—1972, 1978—1979 рр.

Склад колекції: трипільля — гл. — посуд; ДРЗ, VI—VII — гл. — посуд; XI—XII — гл. — посуд; м. ч. — стріли наконечник, шпора та ін.; ск. — посуд; кам. — прясла; кіст. — вироби.

НА: Пачкова С. П. Отчет о раскопках многослойного поселения у с. Горошева на Днестре в 1970 г. // № 1970/23а; Пачкова С. П. Отчет о раскопках у с. Горошева на Днестре в 1971 г. // № 1971/15б; Пачкова С. П. Отчет о раскопках поселения у с. Горошева в Боршевском р-не Тернопольской обл. // № 1972/2б; Пачкова С. П. Отчет о раскопках поселения у с. Горошева Боршевского р-на Тернопольской обл. в 1978—1979 гг. // № 1979/35.

Література: Пачкова С. П. Раскопки пшеворского поселения у с. Горошева на Днестре // АО 1978 г. — М., 1979. — С. 383; Пачкова С. П. Археологические исследования многослойного поселения у с. Горошева Тернопольской обл. // Археологические памятники Среднего Поднестровья. — К., 1983. — С. 4—55.

53. ГРЕБЕНІ. Колекція № 1056.

с. Гребені, Кагарлицький р-н, Київська обл.

Розкопки Є. В. Максимова, 1978, 1979 рр. Городище та могильник зарубинецької к-ри, городище VII—VIII, XI—XII ст.

Склад колекції: заруб. к-ра — гл. — амфори, диск, посуд ліпний (у т. ч. лощений), прясла; м. к. — фібула;

VII—VIII — гл. — обмазка, посуд гончарний та ліпний, прясла; м. ч. — ножі;

XII—XIII — м. к. — кільце; ск. — намистина.

НА: Максимов Е. В., Тертиловский Р. В., Зеленецкая И. Б. Отчет о работах Среднеднепровской раннеславянской экспедиции ИА АН УССР в 1978 г. // № 1978/26; Максимов Е. В., Зеленецкая И. Б. Отчет о работе Монастырковского отряда Среднеднепровской славяно-русской экспедиции ИА АН УССР в 1979 г. (раскопки у с. Гребени) // № 1979/26а.

Література: Максимов Е. В., Петрашенко В. А. Раскопки памятников I тыс. н. э. в Среднем Поднепровье // АО 1979 г. — М., 1980. — С. 299.

54—59. ГРИГОРІВКА.

с. Григорівка, Канівський р-н, Черкаська обл.

54. Колекція № 1081.

Розкопки В. О. Петрашенко, 1987, 1988 рр. Поселення доби бронзи, скіфського часу, зарубинецької к-ри, VIII—X ст., городище, поселення та могильник XII—XIII ст.

Склад колекції:

Бобрися: чорноліська к-ра — *гл.* — вироби.

Бучак: городище — *гл.* — посуд; *м. ч.* — вироби.

Григорівка: трипілля — *гл.* — посуд, статуетка; *м. к.* — серп; *кам.* — сокира;

заруб. к-ра — бронзова фібула;

київ. к-ра — *гл.* — посуд; *м. к.* — фібула;

V—VII — *гл.* — посуд ліпний;

VII—IX — *гл.* — прясла, посуд ліпний; *м. к.* — бляшка, браслет, стержень;

X—XI — *гл.* — амфори, посуд.

Дякове Поле: XII—XIV — *гл.* — амфори київського типу, амфори (у т. ч. з графіті), жаровня, писанка, плитки, посуд; *м. ч.* — цвяхи, гризла вудил, дужки, кільце, кольчуга, кресала, лопати окуття, стріл наконечники, ножі, обручі, окуття, вушка відерні, петлі сундучні, пінцет, пряжки, ручки, гачки риболовні, серп, стержень, стремено, ключі та ін.; *м. к.* — блюда, браслети, бубонець, ворварка, заготовка свинцева, кільця скроневі, хрестик, персні (в т. ч. дротяний), пряжки, «пряслице», гудзики, хороша деталі; *ск.* — браслети, намистини; *кам.* — грузила, жорна, хрестик, бруски, прясла, шифер оброблений; *плінфа*, *шлаки*; *кіст.* — астрагали, гребінь, голка, ікло, лощило, гудзик та ін.

Невизначений час — бронзове дзеркало.

НА: Петрашенко В. А., *Виноградская Л. И., Покас П. М.* Отчет Днепровской древнерусской экспедиции о раскопках поселения и могильника у с. Григоровка Каневского р-на Черкасской обл. в 1987 г. // № 1987/14; *Петрашенко В. А., Виноградская Л. И., Ткачук Т. М.* Отчёт о раскопках и разведках Григоровского отряда Днепровской древнерусской экспедиции у с. Григоровка Каневского р-на Черкасской обл. в 1988 г. // № 1988/14а.

55. Колекція № 1150.

Розкопки В. О. Петрашенко, 1993 р.

Склад колекції: **Ревутове:** ДРЗ — *гл.* — посуд ліпний;

XI—XII — *гл.* — амфорка київського типу, амфори, світильник, посуд, тигель; *м. ч.* — цвяхи, замок, ключі, коса, набійка, стріл наконечники, ножі, ножиці, окуття, остроги, петля відерна, пряжка, серп, скоби, тесло, сокири, шпора та ін.; *м. к.* — браслет, кільця, перстень, пряжка та ін.; *ск.* — намистина; *кам.* — хрестик, бруски, прясла, розтиральник, шифер; *кіст.* — астрагал, гребені; жаровня, обмазка; посудина дерев'яна;

XIV — *гл.* — посуд.

НА: Петрашенко В. О., Козюба В. К., Таєвська А. В. Звіт Канівської комплексної експедиції про роботи на узбережжі Канівського моря у 1993 р. // № 1993/6.

56. Колекція № 1151.

Розкопки та розвідки В. О. Петрашенко, 1994 р.

сс. Григорівка, Германівка, Озериче, Трахтемирів Канівський р-н; м. Канів, Черкаська обл.; Кийлів, Бориспільський р-н; с. Циблі, Переяслав-Хмельницький р-н, Київська обл.

Склад колекції: **Підпоятовським:** VIII—X — *гл.* — посуд ліпний; XII—XIII — *гл.* — посуд;

Ревутове: XII—XIII — *гл.* — амфори, світильник, посуд; *м. ч.* — пробійник; *м. к.* — кільця скроневі; *кам.* — прясло; *кіст.* — псалія накладка; *плінфа*;

Кут: XII—XIII — *гл.* — амфори, посуд; *м. ч.* — замок, стріли наконечник, ніж; *м. к.* — бляшка, пластина; *кам.* — жорна, знаряддя кремeneві, бруски, прясло, шифер; *кіст.* — вироби; печина, *плінфа*, *шлаки*;

Канів: посуд гончарний та ліпний;

Трахтемирів: *гл.* — амфори, посуд; *ск.* — браслети; *креміль*;

Кийлів, Циблі, Озериче, Германівка: *гл.* — посуд гончарний та ліпний.

НА: Петрашенко В. О., Козюба В. К., Таєвська А. В. Звіт Канівської експедиції по розвідці правого берега Канівського водосховища та розкопки біля с. Григорівка Канівського р-ну Черкаської області // № 1994/17.

57. Колекція № 1224.

Розкопки В. О. Петрашенко, 1988 р.

Поселення X—XIII ст.

Склад колекції: **Підпоятовським:** *гл.* — посуд; *м. ч.* — ключ, ножі, стріли наконечник.

НА: Петрашенко В. А., *Виноградская Л. И., Ткачук Т. М.* Отчёт... 1988 г. // № 1988/14а.

58. Колекція № 1225.

Розкопки В. О. Петрашенко, 1998 р.

Склад колекції: **Підпоятовським:** доба бронзи — *гл.* — посуд, прясло;

ДРЗ — *гл.* — посуд (у т. ч. лощений); *кам.* — розтиральник;

VIII—X — *гл.* — посуд гончарний та ліпний.

НА: Петрашенко В. О. Звіт про обстеження урочища Монастирок Канівського району Черкаської області у 1998 р. // № 1998/22.

Література: Петрашенко В. О. Дослідження

Канівської археологічної експедиції у 1998 р. // АБУ 1997—1998. — К., 1998. — С. 127; *Петрашенко В. О.* Поселення Канівського Придніпров'я // Південноруське село IX—XIII ст. — К., 1997. — С. 114—143; *Петрашенко В. О., Козюба В. К.* Узбережжя Канівського водосховища (каталог археологічних пам'яток). — К., 1999. — 329 с.; *Петрашенко В. А.* Древнерусское село (по материалам поселений у с. Григоровка). — К., 2005. — 263 с.
59. Колекція № 1226.

Розкопки В. О. Петрашенко, 1986 р.

Склад колекції: **Підпнятовським:** *гл.* — амфори.

НА: Петрашенко В. А. Отчет Григоровского отряда Днепровской древнерусской экспедиции о раскопках древнерусского поселения у с. Григоровки Каневского р-на Черкасской обл. // № 1986/30а.

60. ГРИНІ. Колекція № 554.

с. Грині, Чорнобильський р-н, Київська обл.

Розкопки Д. Я. Телегіна та В. О. Круца, 1963 р.

Поселення зарубинецької к-ри I—II ст. н. е.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти посуду; *м. к.* — вироби; *ск.* — намистина.

НА: Телегин Д. Я., Круц В. А. Исследования неолитических поселений в зоне Киевского водохранилища (отчет о работе за 1963—1964 гг.) // № 1963—1964/13.

Література: Максимов Е. В. Новые зарубинецкие памятники в Среднем Приднепровье // МИА. — 1969. — № 160. — С. 39—50; *Максимов Е. В.* Зарубинецкая культура на территории УССР. — К., 1982. — С. 134—136.

61—63. ГРИНЧУК.

с. Гринчук, Кам'янець-Подільський р-н, Хмельницька обл.

Поселення поєнешті-лукашівської к-ри II ст. до н. е. — I ст. н. е., городище та поселення XII—XIII ст.

61. Колекція № 820.

Розкопки С. П. Пачкової та Е. В. Яковенко, 1974 р.

Склад колекції: *поєн.-лук. к-ра* — *гл.* — урна; *XII—XIII* — *гл.* — посуд; *м. ч.* — цвяхи, гачок рибальський, стріли наконечник, ножі, окуття, пряжки, вудила, шкворень, шпори та ін.; *м. к.* — браслет, окуття; *ск.* — намистини;

кам. — прясла, брусок; *кіст.* — ікло кабана, наверх нагайки, стріл наконечники та ін.; гудзик перламутровий.

НА: Пачкова С. П., Яковенко Э. В. Отчет о раскопках трипольского поселения, древнерусского городища и могильника у с. Гринчук Каменец-Подольского р-на Хмельницкой обл. в 1974 г. // № 1974/66.

Література: Пачкова С. П., Блажевич Н. В. Раскопки древнерусского городища у с. Гринчук // АО 1974 г. — М., 1975. — С. 334, 335.

62. Колекція № 924.

Розкопки С. П. Пачкової та Е. В. Яковенко, 1975 р.

Склад колекції: *XII—XIII* — *гл.* — амфори, посуд, покришки, миска полив'яна, обмазка; *м. ч.* — цвяхи, ножі, пряжка, стріли наконечник, шпори та ін.; *кам.* — прясло; *кіст.* — гребінь, свисток, стріл наконечники.

НА: Пачкова С. П., Яковенко Э. В. Отчет о раскопках древнерусского городища у с. Гринчук Каменец-Подольского р-на Хмельницкой обл. в 1975 г. // № 1975/27в.

Література: Пачкова С. П., Петрашенко В. А., Яковенко Э. В. Работы на Среднем Днестре // АО 1975 г. — М., 1976. — С. 374.

63. Колекція № 949.

Розкопки С. П. Пачкової, 1975—1976 рр.

Склад колекції: *ДРЗ, кельт. к-ра* — *гл.* — окремі фр-ти посуду;

лат. к-ра — *гл.* — лячка, фр-ти череня печі, посуд ліпний, прясла;

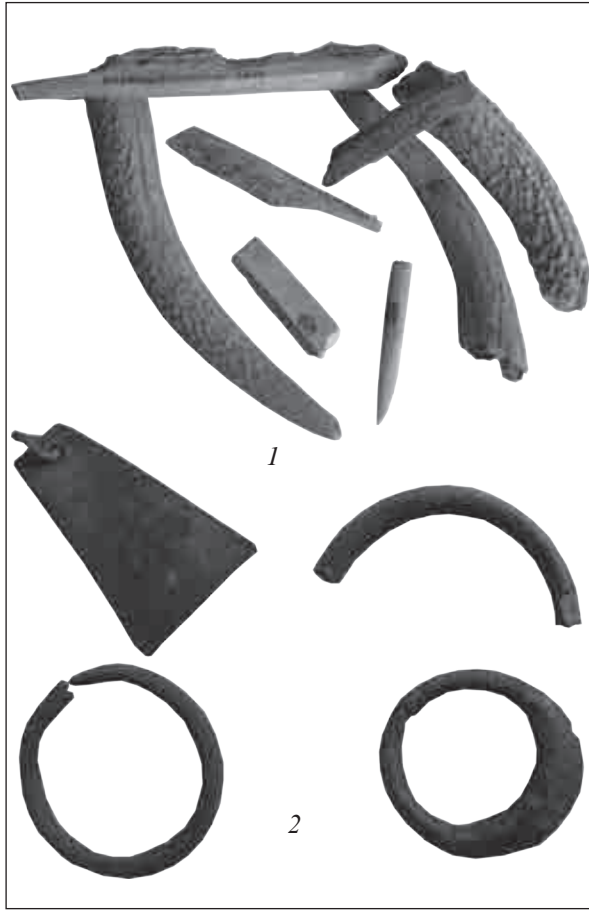
поєн.-лук. к-ра — *гл.* — амфори, лячки, посуд, прясла;

пшевор. к-ра — *гл.* — грузило, диски, посуд (у т. ч. лощений), прясло, череня печі фрагмент; *VI—VII* — *гл.* — прясло, посуд;

XI—XIII — *гл.* — амфори, прясла, посуд; *м. ч.* — стріли наконечник, шпора та ін.; *кам.* — прясло; *кіст.* — вироби.

НА: Пачкова С. П., Яковенко Э. В. Отчет... 1975 г. // № 1975/27в; *Пачкова С. П.* Отчет о раскопках древнерусского городища у с. Гринчук Каменец-Подольского р-на Хмельницкой обл. // № 1976/13в.

Література: Пачкова С. П. Давньоруське городище Гринчук на Дністрі // Археологія. — 1979. — № 32. — С. 78—96; *Пачкова С. П., Петрашенко В. А.* Вивчення кераміки давньоруського городища біля с. Гринчук // Археологія. — 1982. — № 39. — С. 51—64.

Рис. 139. Дерев'янка. Колекція № 451. Розкопки Д. Я. Телегіна: 1 — кістяні заготовки; 2 — бронзові прикраси.

64. ГУПАЛІВКА. Колекція № 817.

с. Гупалівка, Магдалинівський р-н, Дніпропетровська обл.

Розкопки В. Ф. Клименка, 1973 р.

Поселення ранньослов'янського часу та XII—XIII ст.

Склад колекції: фр-ти посуду.

НА: Телегін Д. Я., Беляев А. С., Кравець І. В., Васильченко С. А., Мезенцев В. І., Белозор В. П., Клименко В. Ф. Отчет о работе экспедиции Днепр — Донбасс в 1973 г. // № 1973/6.

65. ДАВИДІВ. Колекція № 973.

с. Давидів, Пустомитівський р-н, Львівська обл.

Розкопки Д. Н. Козака, 1979 р.

Поселення зубрицької к-ри I—II ст.

Склад колекції: гл. — фр-ти посуду ліпного.

НА: Козак Д. Н. Звіт про розкопки поселення I—III ст. н. е. в с. Пасіки-Зубрицькі Львівської обл. // № 1979/25.

Література: Козак Д. Н. Исследования в с. Пасеки-Зубрицкие // АО 1979 г. — М., 1980. — С. 283.

66. ДАХНІВКА. Колекція № 430.

с. Дахнівка, Городоцький р-н, Хмельницька обл.

Розкопки М. Ю. Брайчевського, 1959 р.

Поселення ДРЗ, черняхівської к-ри III—V ст.

Склад колекції: фр-ти кераміки.

67. ДЕРІЇВКА. Колекція № 451.

с. Деріївка, Онуфріївський р-н, Кіровоградська обл.

Розкопки Д. Я. Телегіна, 1960—1961, 1964—1967 рр.

Поселення VIII—IX, XII—XIII ст.

Склад колекції: гл. — посуд; м. к. — кільце, підвіска, трубочка; кіст. — заготовки (рис. 139).

НА: Телегін Д. Я. Исследования памятников эпохи неолита и медного века у с. Дерев'янка в 1960—1961 гг. // № 1961/4а; Телегін Д. Я. Дерев'янське поселення і могильник доби міді (загальний звіт за розкопки 1964—1967 рр.) // № 1964—1967/4.

Література: Телегін Д. Я. Из работ Днепродзержинской экспедиции 1960 г. // КСИА. — 1962. — Вып. 12. — С. 13—17; Древнерусские поселения Среднего Поднепровья. — К., 1984. — С. 93.

68. ДНІПРОВСЬКЕ. Колекція № 281.

с. Дніпровське (Ямбург), Верхньодніпровський р-н, Дніпропетровська обл.

Розкопки А. Т. Брайчевської, 1953 р.

Поселення черняхівської к-ри, X—XIII ст.

Склад колекції: фр-ти посуду.

НА: Брайчевская А. Т. Отчет... // № 1953/46.

Література: Брайчевська А. Т. Древноруські пам'ятки Дніпровського Надпоріжжя // АП. — 1962. — Т. XII. — С. 172—176.

69. ДОРОШІВКА. Колекція № 132.

с. Дорошівка, Путивльський р-н, Сумська обл.

Розкопки Д. Т. Березовця, 1949 р.

Могильник VIII—IX ст.

Склад колекції: ф-ти ліпного посуду.

НА: Березовець Д. Т. Отчет... 1949 г. // № 1949/9.
Література: Березовець Д. Т. Дослідження слов'янських пам'яток на Сеймі 1949—1950 рр. // АП. — 1955. — Т. V. — С. 56—61.

70—72. ДУДЧАНИ.

с. Дудчани, Нововоронцовський р-н, Херсонська обл.

70. Колекція № 200.

Розкопки Т. Д. Белановської, 1951 р.
Поселення доби бронзи, черняхівської к-ри IV—V ст.

Склад колекції: *гл.* — ф-ти посуду, прясло; *кіст.* — проколка.

НА: Белановская Т. Д. Отчет о раскопках поселения в с. Дудчаны Нововоронцовского р-на Херсонской обл. в 1951 г. // № 1951/1ж.

Література: Белановська Т. Д. Розкопки поселення перших століть н. е. в с. Дудчани // АП. — 1960. — Т. IX. — С. 210—214.

71. Колекція № 246.

Розкопки М. І. Вязьмітіної, 1952 р.

Склад колекції: *гл.* — ф-ти посуду; зразки ґрунту.

НА: Вязьмитина М. И. Отчет Дудчанского отряда Никопольско-Гавриловской экспедиции о раскопках в с. Дудчаны Нововоронцовского р-на Херсонской обл. в 1952 г. // № 1952/2в.

Література: Вязьмітіна М. І. Поселення II—IV століть нашої ери в с. Дудчани // АП. — 1960. — Т. IX. — С. 215—223.

72. Колекція № 296.

Розкопки А. Т. Браїчевської, 1954 р.

Склад колекції: *гл.* — амфори, ф-ти сіролощеного посуду, прясло; *кам.* — брусок.

НА: Браїчевская А. Т. Отчет о раскопках в с. Дудчаны в 1954 г. // № 1954/1д.

Література: Браїчевская А. Т. Раскопки в с. Дудчаны в 1954 г. // КСИА. — 1955. — Вып. 5. — С. 49—50.

73—79. ДУНАЙСЬКЕ, КОПИБАШ, НАГІРНЕ, ОЗЕРНЕ, ШАБО, НОВОСІЛЬСЬКЕ, СТАРА НЕКРАСІВКА. Колекція № 1144.

Розвідка та розкопки А. Т. Сміленко та А. О. Козловського, 1982—1987 рр.

Поселення перших віків н. е.

73. с. Дунайське, Ізмаїльський р-н, Одеська обл.

НА: Сміленко А. Т., Козловский А. А. Отчет... 1987 г. // № 1987/11.

74. с. Копибаш, Молдова.

Склад колекції: III—IV — *гл.* — амфори, об-мазка, посуд гончарний та ліпний; *м. к.* — казан.

НА: Сміленко А. Т., Козловский А. А. Отчет... 1985 г. // № 1985/28.

Література: Сміленко А. Т., Козловский А. А. Средневековые поселения на Нижнем Дунае // АО 1985 г. — М., 1987. — С. 414, 415.

75. с. Нагірне, Ренійський р-н, Одеська обл.

Склад колекції: III—IV — *гл.* — амфори, об-мазка, посуд гончарний та ліпний (у т. ч. лощенний), ф-ти череня печі; *м. ч.* — ключ, бритва; *м. к.* — браслет; *ск.* — посуд; *кам.* — гальки, жорна, розтиральники; *кіст.* — проколки; шлак.

НА: Сміленко А. Т., Козловский А. А. Отчет... 1983 г. // № 1983/37; Сміленко А. Т., Козловский А. А. Отчет... // № 1984/46; Сміленко А. Т., Козловский А. А. Отчет... 1985 г. // № 1985/28; Сміленко А. Т., Козловский А. А., Магомедов Б. В. Отчет... 1986 г. // № 1986/9.

76. с. Новосільське, Ренійський р-н, Одеська обл.

Поселення III—IV ст. н. е.

Склад колекції: *гл.* — амфори, посуд гончарний.

77. с. Озерне, Ізмаїльський р-н, Одеська обл.

Склад колекції: перші ст. н. е. — *гл.* — посуд ліпний; *кам.* — знаряддя кременеві; глина з відбитками.

78. с. Стара Некрасівка, Ізмаїльський р-н, Одеська обл.

Склад колекції: *гл.* — амфори, посуд ліпний.

НА: Сміленко А. Т., Козловский А. А., Магомедов Б. В. Отчет... 1986 г. // № 1986/9.

79. с. Шабо, Білгород-Дністровський р-н, Одеська обл.

Склад колекції: IX—X — *гл.* — амфори, об-мазка, посуд гончарний, прясло; *м. ч.* — цвях; *кам.* — знаряддя кременеві; *кіст.* — астрагал, лоцила, проколки, пряжка, ріг та ін.

НА: Сміленко А. Т., Козловский А. А. О работе... 1982 г. // № 1982/29; Сміленко А. Т., Козловский А. А. Отчет... 1983 г. // № 1983/37.

Література: Сміленко А. Т. Поселение у с. Шабо // АО 1982 г. — М., 1984. — С. 330; Сміленко А. Т. Раскопки поселения у с. Шабо // АО 1983 г. — М., 1985. — С. 355, 356. Сміленко А. Т. Раскопки и разведки на Нижнем Дунае // АО 1986 г. — М., 1987. — С. 336; Коз-

ловский А. А., Симонова Е. Н., Смиленко А. Т. Славяне и осевшие кочевники в устье Дуная в IX—X вв. // *Материалы I тыс. н. э. по археологии и истории Украины и Венгрии.* — К., 1996. — С. 142—163.

80. ЄРКІВЦІ. Колекція № 87.

с. Єрківці, Переяслав-Хмельницький р-н, Київська обл.

Розкопки В. М. Даниленка та А. Д. Столяра, 1948 р.

Поселення черняхівської к-ри III—V ст.

Склад колекції: *гл.* — амфора, посуд; *м. ч.*, *кіст.* — вироби.

НА: Даниленко В. Н., Столяр А. Д. Отчет о работе маршрутной Переяславской экспедиции // № 1948/15.

Література: Даниленко В. М., Столяр А. Д. Переяславська маршрутна експедиція // АП. — 1952. — Т. III. — С. 223—230.

81. ЖОВНИНЕ. Колекція № 439, 934.

с. Жовнине (зона Кременчуцького водосховища), Чернобаївський р-н, Черкаська обл.

Розкопки та збирання В. Д. Дяденка, 1960—1970 рр.

Біленькові Бурти — могильник черняхівської к-ри, могильник X—XIII ст.;

Носенки, Пристань — могильники черняхівської к-ри.

Склад колекції: доба бронзи — окремі фр-ти посуду;

ДРЗ — *м. к.* — стріл наконечники;

чернях. к-ра — *гл.* — амфори, миски, посуд (у т. ч. червоноглиняний), прясла; *м. ч.* — пряжка, цвях; *м. к.* — пряжки, фібули; *ск.* — намистини; *кіст.* — гребінь, намистини;

XII—XIII — *гл.* — амфори, прясла, посуд; *м. ч.* — кресала, ножі, пряжка, свердла, сокира, списа та стріл наконечники, стержні та ін.; *м. к.* — браслети, бубонці, вістря, гачок, гривна, гудзики, застібка, кільце орнаментоване, кільця скроневі, лунниці, обруч головний, персні зі щитком, підвіски (у т. ч. шумлячі), пінцет, пластинки, пронизка, пряжки ліровидні, сережка з намистиною, фібули, хрестики, цвяхи та ін.; *ск.* — бісер, намистини, намисто з підвісками та лунницями; *кам.* — бруски, жорно, кремені, намистини, прясла, «шашка» (?); *кіст.* — астрагали, вістря, гребінці, кружечок, накладка, ріг косулі, руків'я ножа, фігурка шах-

матна; виріб металевий з відбитками тканини, кістки риби, мушлі, шифер, шлаки, шкаралупа яєчна, шкіри фрагмент;

середньовіччя — *гл.* — посуд; *м. ч.* — виделка, вістря, кільце; *м. к.* — печатка, пряжка, сережка з підвіскою та ін.; *ск.* — намистини; *кам.* — брусок, намистина; *кіст.* — астрагал, кістка оброблена (рис. 140).

Частина колекції експонується в АМ ІА НАНУ.

Література: Моця А. П. Сведения об этническом составе летописного Желни по данным могильника // Древнерусское государство и славяне. — К., 1983. — С. 82—84; Петраускас О. В., Цындровская Л. А. Находки черняховской культуры вблизи с. Жовнино. — К., 2002.

82. ЖОВТНЕВЕ. Колекція № 360.

с. Жовтневе, Боровський р-н, Харківська обл.

Розкопки Д. Т. Березовця, 1956, 1957 рр.

Поселення салтівської к-ри VII—IX ст., шар ДРЗ.

Склад колекції: *гл.* — посуд цілий та фр-ти, прясла, фр-т жаровні; *м. ч.* — вироби; *м. к.* — сережка, стріла, оковка та ін.; *кіст.* — голка, лоцило, проколка; *кам.* — кременеві пластини; *ск.* — намистини; зразки каші, дерева.

НА: Березовец Д. Т. Отчет о раскопках салтовского поселения на р. Оскол // № 1956/46; Березовец Д. Т. Отчет Средневекового отряда Северо-Донецкой экспедиции за 1957 г. // № 1957/46.

Література: Пархоменко О. В. Поселение салтовской культуры у с. Жовтнево // Земли Южной Руси в IX—XIV вв. — К., 1985. — С. 84—95.

83—84. ЖУКІВЦІ.

с. Жуківці (ур. Осова), Обухівський р-н, Київська обл.

83. Колекція № 9.

Поселення доби бронзи, черняхівської к-ри III—IV ст., X—XIII ст.

Розкопки М. Л. Макаревича, 1940 р.

Склад колекції: *гл.* — грузила, печина, фр-ти посуду; *кам.* — брусок, плитка.

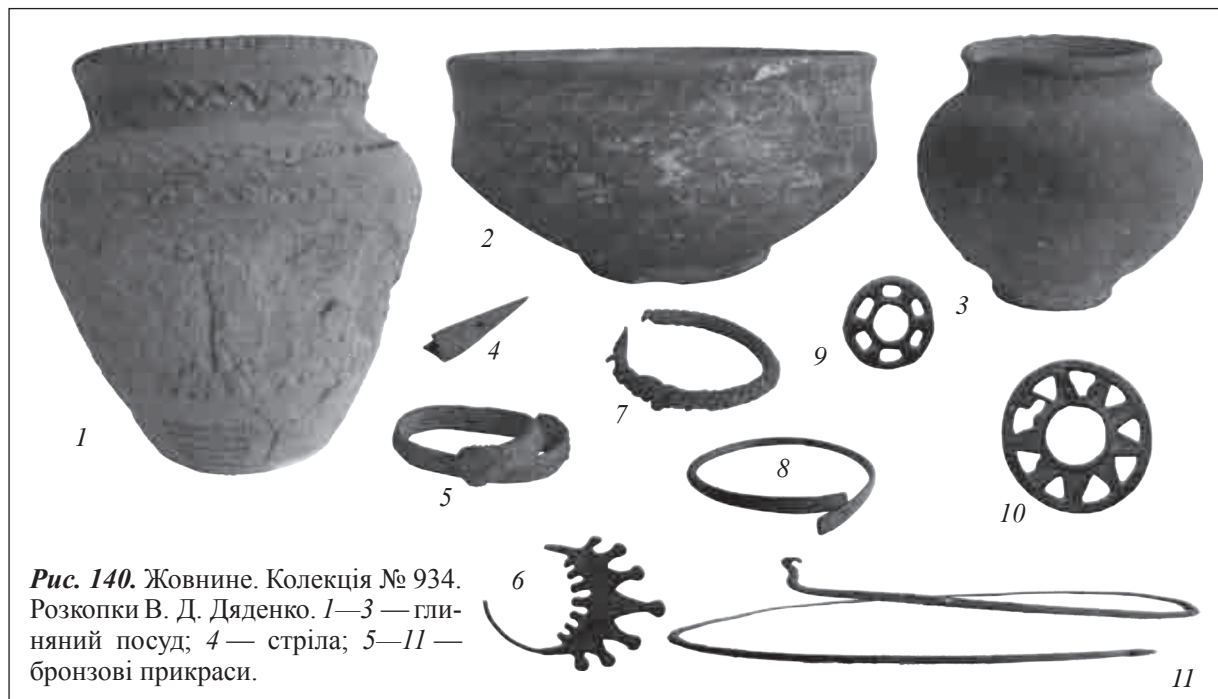
84. Колекція № 43.

Розкопки Є. В. Махно, 1946 р.

Склад колекції: доба бронзи — окремі фр-ти посуду, ікло кабана з отвором;

III—IV — *гл.* — грузила, посуд, прясла; *м. ч.* — коса-горбуша, ножі, списа наконечник, цвяхи;

Рис. 140. Жовтине. Колекція № 934. Розкопки В. Д. Дяденко. 1—3 — глиняний посуд; 4 — стріла; 5—11 — бронзові прикраси.

кам. — бруски, жорна; кіст. — гребені, ложило; шлак.

НА: Махно Є. В. Звіт за Жуківецьку археологічну експедицію 1946 р. // № 1946/19.

Література: Махно Є. Поселення культури «полів поховань» на північно-західному Правобережжі // АП. — 1949. — Т. I. — С. 153—176.

85. ЗАВАДІВКА 1—3. Колекція № 778, 419.

с. Завадівка, Кам'янський р-н, Черкаська обл. Поселення зарубинецької, черняхівської культур, XVI—XVII ст.

Розвідка та розкопки Є. В. Максимова, 1958 р. Склад колекції: *гл.* — амфори, печина, посуд (у т. ч. чорнолощений), прясла (у т. ч. заготовки), тарілка чорнолакова; *м. к.* — стріла; *кам.* — знаряддя, стріла; *кіст.* калциновані, шлак.

НА: Телегин Д. Я., Юра Р. А., Кучера М. П., Максимов Е. В., Митрофанова В. И. Отчет о разведке археологических памятников в зоне затопления Кременчугского водохранилища в 1958 г. // № 1958/1е.

86. ЗАВАДІВКА 3. Колекція № 440.

с. Завадівка (ур. Вовниги), Корсунь-Шевченківський р-н, Черкаська обл. Поселення, могильник черняхівської к-ри. Розкопки Н. М. Кравченко, 1959 р.

Склад колекції: *гл.* — амфори, обмазка, посуд, фляга чорнолощена; *м. к.* — вироби; *кам.* — відбійник; *ск.* — посуд; калциновані кістки, шлак.

87. ЗАВАЛЛЯ. Колекція № 1064.

с. Завалля, Снятинський р-н, Івано-Франківська обл.

Розкопки Л. В. Вакуленко, 1980, 1984 рр. Поселення поєнешті-лукашівської I—III ст. та могильник липицької I—II ст. культур.

Склад колекції: поєнешті-лукаш. к-ра — *гл.* — амфори, друшляки, посуд гончарний та ліпний, прясла, тигель; *м. ч.* — стріли наконечник, фібула, цвях та ін.; *м. к.* — браслет, шпилька, фібула та ін.; *кіст.* — ложило;

липицька к-ра — *гл.* — покришка, посуд гончарний та ліпний, прясло; *м. ч.* — ножі, пряжки; *м. к.* — браслети та ін.; *кам.* — грузило.

НА: Вакуленко Л. В. Отчет о работе Карпато-Волынской экспедиции в 1980 г. (с. Завалье) // № 1980/28; Вакуленко Л. В., Приходнюк О. М. Отчет о работе Прикарпатского отряда раннеславянской экспедиции ИА АН УССР // № 1984/26в.

Література: Вакуленко Л. В. Этнокультурная ситуация в Верхнем Поднестровье в I—II вв. н. э. // Древние славяне и Киевская Русь. — К.,

1989. — С. 22—34; Вакуленко Л. В. Липицкая культура в свете раскопок у с. Завалье в Прикарпатье // Древности Юго-Запада СССР. — Кишинев, 1991. — С. 22—38.

88—89. ЗАРУБЬ, МОНАСТИРОК.

с. Зарубинці, (хут. Монастирок (кол.), ур. Городки, Сурми), Канівський р-н, Черкаська обл. Городище доби бронзи, зарубинецької к-ри, VIII—X, XII—XIII ст.

88. Колекція № 688.

Розкопки М. К. Каргера, 1948 р.

Склад колекції: *гл.* — посуд ліпний (у т. ч. лощений).

Література: Каргер М. К. Развалины Зарубского монастыря и летописный город Заруб // СА. — 1950. — № 13. — С. 33—62.

89. Колекція № 800.

Розкопки Є. В. Максимова, 1974 р.

Склад колекції: *трипілля гл.* — посуд; *кам.* — наконечник, сокира; *ДРЗ* — *м. к.* — стріли наконечник;

заруб. к-ра — *гл.* — амфори, жаровня, печина, посуд (у т. ч. мініатюрний та лощений), прясла, світильники, серпи, сковорідки; *м. к.* — фібули; *кам.* — ядро (?);

VIII—X — *гл.* — вальки, жаровні, обмазка, посуд (у т. ч. мініатюрний), сирниці, сковорідки; *м. ч.* — кільце від коси, мотика, ножі, скоби, стержень, стріл наконечники, цвях та ін.; *м. к.* — браслет, грузило, пластина та ін.; *кам.* — зі слідами обробки, розтиральник; *кіст.* — проколки; шлаки;

XII—XIII — *гл.* — посуд; *м. ч.* — дужка відра, пряжки язичок, стержні, цвяхи та ін.; *ск.* — браслет; *кам.* — архітектурні деталі, брусок, намистина.

Частина колекції експонується в АМ ІА НАНУ.

НА: Максимов Е. В. Отчет о работе Каневской Зарубинецкой экспедиции у городища Монастырек // № 1974/24.

Література: Максимов Е. В., Петрашенко В. А. Славянские памятники у с. Монастырек на Среднем Днепре. — К., 1988. — 148 с.

90—91. ЗАРУБИНЦІ.

с. Зарубинці (ур. Мала Гірка), Канівський р-н, Черкаська обл.

Поселення чорноліської к-ри, ДРЗ, могильник зарубинецької к-ри I ст. до н. е. — II ст. н. е.

90. Колекція № 472.

Розкопки Є. В. Максимова, 1960 р.

91. Колекція № 705.

Розкопки Є. В. Максимова, 1959—1960 рр.

Склад колекції: *гл.* — амфори, обмазка, посуд ліпний (у т. ч. лощений).

НА: Максимов Є. В. Археологічні дослідження на поселенні поблизу с. Зарубинці // № 1961—1962/9.

Література: Максимов Є. В. Археологічні дослідження поблизу с. Зарубинці // Археологія. — 1964. — Т. XVII. — С. 74—91.

92. ЗВЕНИГОРОД, ЗУБРА, КОМАРНЕ.

Колекція № 972.

сс. Звенигород, Зубра, Пустомитівський р-н; с. Комарне, Городоцький р-н, Львівська обл.

Розкопки та розвідки Д. Н. Козака, 1975, 1977 рр.

Поселення та могильник зубрицької к-ри I—III ст. н. е.

Склад колекції: *гл.* — посуд; *м. ч.* — списа наконечник.

НА: Козак Д. Н. Звіт про розкопки пам'яток пшеворської культури у Львівській обл. // № 1975/23.

Література: Козак Д. Н. Исследование памятников первых веков нашей эры во Львовской обл. // АО 1976 г. — М., 1977. — С. 305; Козак Д. Н. Могильник початку нашої ери у с. Звенигород на Львівщині // Археологія. — 1978. — № 25. — С. 96—107.

93. ЗОЛОТЕ. Колекція № 1090.

с. Золоте, Ленінський р-н, АРК.

Розкопки В. М. Корпусової, 1971 р.

Некрополь XIII—XIV ст.

Склад колекції: тканина шовкова, вінці поховальні матерчаті з золотою вишивкою, китиці матерчаті золочені.

НА: Корпусова В. Н. Отчет о раскопках античного и средневекового некрополя у с. Золотое в 1971 г. // № 1971/22.

Література: Корпусова В. М. Про колекцію середньовічних тканин з некрополя Золоте // Археологія. — 1995. — Вип. 1. — С. 144—148.

94—96. ІВАН-ГОРА.

м. Ржищів (ур. Іван-Гора), Кагарлицький р-н, Київська обл.

Городище зарубинецької к-ри I ст. до н. е. — I ст. н. е., XI—XIII ст.

94. Колекція № 509, 1123.

Розкопки В. К. Гончарова, 1960—1964, 1967 рр.

Склад колекції: *гл.* — амфори, амфорка «київського» типу, посуд (гончарний та ліпний), покришка; *м. ч.* — блешня, вудила, гирка вагова, долото, дужка та вушка відерні, замки, інструмент, кліщі, ключі, леміш, льодохід, накладка, ножиці, ножі, писало, піхов наверх, пряжка, псалії, ручки від казана та скриньки, серпи, скоби, скребачка, стремено, стрижні, стріли наконечник, цвяхи, шаблі клинок, шпилька, шпора; *м. к.* — блюдо(?), браслет, кільця, накладка з отвором, пластина фігурна; *ск.* — браслети, кільце, намистини; *кіст.* — гребінець, гудзик, накладка лука, роги оброблені; *кам.* — бруски, жорна, прясла та ін.; мушля «каури», криця, плінфа, шлаки.

Частина колекції експонується в АМ ІА НАНУ.

НА: Гончаров В. К. Отчет по исследованию городища Иван в 1960 г. // № 1960/2г; Гончаров В. К. Отчет об исследовании городища Иван в 1961 г. // № 1961/12; Гончаров В. К. Отчет об исследовании городища Иван в 1962 г. // № 1962/13; Гончаров В. К. Отчет по исследованию городища Иван в 1963 г. // № 1963/26; Гончаров В. К. Отчет по исследованию городища Иван в 1964 г. // № 1964/2а; Гончаров В. К. Отчет по исследованию городища Иван в 1967 г. // № 1967/10.

Література: Гончаров В. К. Древнеруське городище Иван-Гора // Археологія. — 1964. — Вип. 16. — С. 126—130; Куза А. В., Кубишев А. І. Нові зарубинецькі пам'ятки на Середньому Подніпров'ї // Археологія. — 1971. — Вип. 3. — С. 85—92; *Древнерусские* поселения Среднего Поднепровья. — К., 1984. — С. 65—67.

95. Колекція № 1241.

Розкопки П. П. Толочка та Н. В. Блажевич, 1982 р.

Склад колекції: *гл.* — амфори, жаровня, кришки, посуд гончарний та ліпний, прясла з амфорних стінок, світильник; *м. ч.* — вудила, голка, долото, дужка відерна, кинджала перехрестя, кільця, ключ, кресало, ножі, окуття, панцира пластина, пряжка, псалій, серпи, сокира бойова, сокирка, стріли наконечник, струг, цвяхи, шило та ін.; *м. к.* — перстень, прикраса, фібула, шпилька для одягу та ін.; *ск.* — браслет, намистина; *кам.* — брусок, жорна, прясла;

кіст. — гребінь, заготовки рогові та кістяні, лошило, накладка; криця, шлак.

НА: Толочко П. П., Блажевич Н. В. Отчет Днепровской древнерусской экспедиции о раскопках городища Иван в 1982 г. // № 1982/31.

Література: Блажевич Н. В., Толочко П. П. Раскопки Иван-города // АО 1982 г. — М., 1984. — С. 335, 336.

96. Колекція № 1242.

Розкопки П. П. Толочка та Н. В. Блажевич, 1983 р.

Склад колекції: *гл.* — амфори, кришки, посуд гончарний та ліпний, прясла; *м. ч.* — вудила, гачок риболовний, голка, дужки відерні, замки, зубило, кільця, ключ, кресало, скриньки ручка, ножиці, ножі, окуття, пилка, псалій, пута (?), серп, скоба, стріл наконечники, цвяхи, чересло та ін.; *м. к.* — бубонець, грузило, кільце, ручка від ложки, сережка; *кам.* — жорна, прясла, розтиральник; *кіст.* — бруски, накладка, рогові та кістяні заготовки; шлак.

НА: Толочко П. П., Блажевич Н. В. Отчет Днепровской древнерусской экспедиции о раскопках городища Иван в 1983 г. // № 1983/16.

Література: Блажевич Н. В., Толочко П. П. Исследование городища Иван // АО 1983 г. — М., 1985. — С. 365, 366; Блажевич Н. В., Недопко Д. П., Пролеєва Я. Н. К вопросу о кузнечном производстве на городищах Иван и Чучин // Земли Южной Руси в IX—XIV вв. — К., 1985. — С. 95—109; Блажевич Н. В. Керамика Ржищевского комплекса XII—XIII вв. // Древнерусская керамика. — М., 1992. — С. 21—35.

97—98. ІВАНКІВЦІ.

с. Іванківці, Городоцький р-н, Хмельницька обл.

Поселення черняхівської к-ри III—V ст., VIII—X ст.

97. Колекція № 196.

Розкопки М. Ю. Брайчевського, 1951 р.

Склад колекції: амфори, посуд гончарний та ліпний (у т. ч. з хрупаватою поверхнею), шлаки.

НА: Брайчевский М. Ю. Отчет о работе Среднеднестровской экспедиции 1951 г. // № 1951/96.

98. Колекція № 240.

Розкопки В. Й. Довженка та М. Ю. Брайчевського, 1952 р.

Склад колекції: посуд, шлаки

НА: Довженко В. Й. Звіт про роботу Дністровської археологічної експедиції Інституту археології // № 1952/12.

Література: Браїчевський М. Ю. Древнеславянское святилище в с. Иванковцы на Днестре // КСИИМК. — 1953. — Вып. 52. — С. 44, 45; Браїчевський М. Ю., Довженко В. Й. Поселение и святилище в с. Иванковцы в Среднем Поднестровье // МИА. — 1967. — № 139. — С. 238—262.

99—100. ІГРЕНЬ (СТАРА ІГРЕНЬ, ОГРІНЬ, ПІДКОВА).

м. Дніпропетровськ.

99. Колекція № 261.

Розкопки В. М. Даниленка та А. Т. Браїчевської, 1953 р.

Поселення пеньківської к-ри VI—VII ст.; XII — початку XIII ст.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти амфор, посуду, прясла.

100. Колекція № 280.

Розкопки та розвідки В. М. Даниленка, 1953 р.

Поселення V—IX ст., XII — початку XIII ст.

Склад колекції: *гл.* — амфори, посуд, прясла; *кам.* — брусок; *ск.* — намисто; *м. к.* — браслет; кістки кальциновані, фр-ти виробів з дерева.

НА: Даниленко В. Н. Раннеславянские памятники на Днепровских порогах (по раскопкам 1953 г.) // № 1953/4а; Браїчевская А. Т. Отчет... // № 1953/4б.

Література: Браїчевська А. Т. Древноруські пам'ятки Дніпровського Надпоріжжя // АП. — 1962. — Т. XII. — С. 177.

101—104. ЙОСИПІВКА — ПЛЯЖ.

с. Йосипівка (ур. Пляж), Магдалинівський р-н, Дніпропетровська обл.

Поселення зарубинецької, черняхівської культур, VII—VIII, XVII ст.

101. Колекція № 812.

Розкопки Д. Я. Телегіна та О. С. Біляєва, 1971 р.

Склад колекції: ДРЗ — посуд (у т. ч. лощений);

VII—VIII — *гл.* — печина, посуд.

НА: Телегін Д. Я., Біляєв А. С., Біляєва С. А. Отчет о работе экспедиции «Днепр — Донбасс» в 1971 г. // № 1971/27.

102. Колекція № 813.

Розкопки Д. Я. Телегіна та О. С. Біляєва, 1972 р.

Склад колекції: заруб. к-ра — *гл.* — посуд, прясла; *кам.* — бруски; шлаки;

VII—VIII — *гл.* — посуд, прясло; шлаки;

XVII — *гл.* — посуд; *м. ч.* — вироби.

НА: Біляєв А. С., Телегін Д. Я., Біляєва С. А. Отчет о раскопках экспедиции «Днепр — Донбасс» в 1972 г. // № 1972/1.

103. Колекція № 814.

Розкопки Д. Я. Телегіна та О. С. Біляєва, 1973 р.

Склад колекції: VII—VIII — *гл.* — посуд, прясла, сковорідки.

НА: Біляєв А. С., Телегін Д. Я. и др. Отчет... 1973 г. // № 1973/6.

104. Колекція № 824.

Розкопки О. С. Біляєва, 1974 р.

Склад колекції: ДРЗ — *гл.* — посуд;

заруб. к-ра — *гл.* — амфори, посуд, прясла;

чернях. к-ра — *гл.* — посуд;

VII—VIII — *гл.* — печина, посуд; *м. ч.* — гачки риболовні, ножі, стержень, шильця; *кам.* — бруски, жорно; кістки тварин ритуальні, кістка черепа зі знаками, шлаки.

НА: Біляєв А. С., Телегін Д. Я., Кравец І. В., Молодчикова І. А. Отчет о работе экспедиции «Днепр — Донбасс» в 1974 г. (поселение эпохи неолита в ур. Засуха, курган у с. Перещепино, Корносовка, поселение эпохи бронзы — славян у с. Осиповка) // № 1974/1.

Література: Телегін Д. Я., Біляєва С. О. Пам'ятки ранньослов'янського часу на Орелі // Археологія. — 1975. — № 18. — С. 95—107.

105. ЙОСИПІВКА — ЛИМАН.

Колекція № 815.

с. Йосипівка (ур. Лиман), Магдалинівський р-н, Дніпропетровська обл.

Розкопки Д. Я. Телегіна та О. С. Біляєва, 1972, 1973 рр.

Поселення та могильник III—V ст.

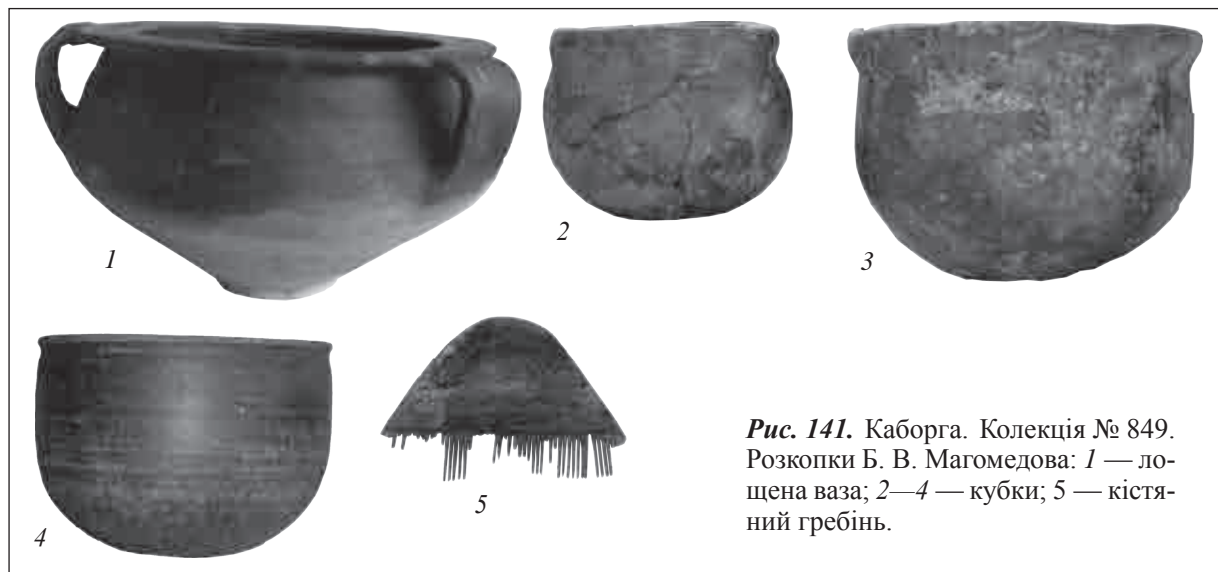
Склад колекції: ДРЗ — *гл.* — намистина, посуд; *м. к.* — прикраси;

заруб. к-ра — *гл.* — амфори, посуд;

ранньосл. час — *гл.* — посуд, прясла, сковорідки; *м. ч.* — гачок риболовний, шило; зуби вирезуба.

НА: Біляєв А. С., Телегін Д. Я., Біляєва С. А. Отчет... 1972 г. // № 1972/1; Біляєв А. С., Телегін Д. Я. и др. Отчет... 1973 г. // № 1973/6.

Література: Телегін Д. Я., Біляєва С. О. Пам'ятки ранньослов'янського часу... — С. 95—107.

Рис. 141. Каборга. Колекція № 849. Розкопки Б. В. Магомедова: 1 — лощена ваза; 2—4 — кубки; 5 — кістяний гребінь.

106. КАБОРГА. Колекція № 849.

с. Осетрівка (балка Каборга), Очаківський р-н, Миколаївська обл.

Розкопки Б. В. Магомедова, 1973 р.

Поселення та могильник черняхівської к-ри II—IV ст.

Склад колекції: *гл.* — амфори, відро, кубки (у т. ч. у вигляді чобітка), піфос, посуд ліпний, лощений, посуд червонолаковий, прясла, теракота; *м. ч.* — ножі, підвіски, пряжка, фібула; *м. к.* — шпилька, голки, кільце, ніж, підвіски, пряжки, сережка, фібули, шило; *ск.* — кубок, намистини, перстень та ін.; *кам.* — бруски, камінці ритуальні, намистини, посудина, розтиральник; *кіст.* — астрагал, гольник, гребені, кільця, кістка гральна, коньок; шкаралупа яєчна (рис. 141).

НА: Магомедов Б. В. Отчет о раскопках черняховского поселения и могильника у с. Каборга Очаковского р-на Николаевской обл. в 1973 г. // № 1973/17г.

107. КАБОРГА, ЇЖИЦЬКЕ, ТУРЧИНЕ, ШМІДТІВКА. Колекція № 850.

сс. Осетрівка, Їжицьке, Турчине Очаківський р-н; с. Шмідтівка, Березанський р-н, Миколаївська обл.

Розкопки та розвідка Б. В. Магомедова, 1974 р. Могильник черняхівської к-ри.

Склад колекції: **Каборга:** *гл.* — амфори, кубки, посуд, прясло; *м. ч.* — замок, ножі, пряжка, стержень, шила та ін.; *м. к.* — кільце, клепка,

пряжки, фібули; *ск.* — злитки, намистини, посудина; *кам.* — брусок; *кіст.* — гребені та ін. Поселення черняхівської к-ри: **Їжицьке** — *гл.* — амфори, посуд (у т. ч. лощений та червонолаковий); шлак;

Турчине — *гл.* — амфори, посуд (у т. ч. лощений);

Шмідтівка — *гл.* — амфори, посуд (у т. ч. лощений та червонолаковий).

НА: Магомедов Б. В. Отчет о работе Каборгского отряда Раннеславянской экспедиции в 1974 г. // № 1974/43.

Література: Магомедов Б. В. Каборга IV (раскопки 1973—1974 гг.) // Могильники черняховской культуры. — М., 1979. — С. 24—62.

108. КАЇРИ. Колекція № 304.

с. Каїри, Горностаївський р-н, Херсонська обл. Розкопки Є. В. Махно, 1954 р.

Поселення доби бронзи, черняхівської к-ри II—IV ст., могильник XII—XIV ст.

Склад колекції: *гл.* — амфори, посуд, обмазка; *м. ч.* — пряжки, цвяхи; *м. к.* — бляшки, сережки та ін.; *ск.* — бісер, гудзик, намисто; *кам.* — брусок, розтиральник.

НА: Махно Е. В. Отчет о раскопках могильника 1954 г. в с. Каиры // № 1954/2д.

Література: Махно Е. В. Раскопки могильника в с. Каирах в 1954 г. // КСИА. — 1955. — Вып. 5. — С. 46—48; Махно Е. В. Розкопки могильника і поселень поблизу с. Каїри // АП. — 1961. — Т. X. — С. 131—154.

109. КАНЦЕРКА. Колекція № 321.

с. Любимівка (ур. Балка Канцерка), Солонянський р-н, Дніпропетровська обл.

Розвідка А. Т. Сміленко 1955 р., розкопки 1964—1965, 1967—1970 рр. Поселення доби бронзи, салтівської к-ри VII—VIII ст.

Склад колекції: доба бронзи — окремі фр-ти посуду;

ранньосл. час — гл. — посуд ліпний;

алани VI—VII — гл. — амфори, обмазка, посуд, прясло, теракота червоноглиняна; м. ч. — вироби; кам. — галька, грузило, бруски, розтиральник; руда, шлак.

НА: *Брайчевская А. Т.* Отчет... 1955 года // № 1955/106; *Сміленко А. Т.* Отчет о раскопках на балке Канцерке в 1964—1965 гг. // № 1964—65/4а; *Сміленко А. Т.* Отчет... 1967 г. // № 1967/3; *Сміленко А. Т.* Отчет... 1968 г. // № 1968/136; *Сміленко А. Т.* Звіт про роботу на балці Канцерка у 1969 р. // № 1969/4; *Сміленко А. Т.* Звіт про розкопки на балці Канцерка в Надпоріжжі // № 1970/22.

Література: *Брайчевська А. Т.* Розкопки гончарного горна в балці Канцерка в 1955 р. // Археологія. — 1969. — Т. XIII. — С. 114—118; *Сміленко А. Т., Загний Г. Ф.* Раскопки гончарных горнов по следам магниторазведки // АИУ 1968 г. — К., 1969. — С. 223—227; *Сміленко А. Т.* Слов'яни та їх сусіди в степовому Подніпров'ї (II—XIII ст.). — К., 1975. — С. 118—157.

110. КАПУЛІВКА. Колекція № 493.

с. Капулівка, Нікопольський р-н, Дніпропетровська обл.

Розкопки О. В. Бодяньського, 1961 р.; Л. М. Рутківської, 1964 р.; О. В. Бодяньського та О. Г. Шапошникової, 1966 р.; збирання О. В. Бодяньського, 1959—1965 рр.

Поселення черняхівської, салтівської культур, XII — першої половини XIII ст.

Склад колекції: гл. — «підставки» для обпалу посуду, посуд; м. ч. — дрiт, стріли на вершя, фурнітура дверна та ін.

НА: *Бодяньський О. В.* Звіт за археологічні розвідкові дослідження за 1961 р. на берегах Кавказського моря та Надпоріжжі // № 1961/59; *Шапошникова О. Г., Бодяньський О. В.* Звіт Дніпровського загону за 1962 р. // № 1962/2г.

Література: *Рутківська Л. М.* Поселення IV—V ст. н. е. в с. Капулівка на Нижньому Дніпрі // Археологія. — 1970. — Т. 24. — С. 194—216.

Рис. 142. Шиферна матриця. Кизивер. Колекція № 436. Розкопки М. П. Кучери.

111. КИЗИВЕР. Колекція № 436.

хут. Кизивер, Градизький р-н, Полтавська обл. Розкопки Р. О. Юри та М. П. Кучери 1960 р. Городища XI—XIII ст.

Склад колекції: гл. — посуд, прясла, обмазка; кіст. — ікло кабаняче та ін.; кам. — прясло, матриця (рис. 142); зерно.

НА: *Кучера М. П.* Отчет о раскопках древнерусских городищ у хут. Кизивер Градижского р-на Полтавской обл. в 1960 г. // № 1960/4.

Література: *Кучера М. П.* Древньоруські городища біля хут. Кизивер // Археологія. — 1964. — Т. XVI. — С. 103—118.

112. КИСЕЛІВКА—1. Колекція № 908.

с. Киселівка, Чернігівський р-н, Чернігівська обл.

Розвідка Є. В. Максимова та Р. В. Терпиловського, 1975 р.

Склад колекції: гл. — фр-ти посуду.

Література: *Максимов Е. В., Терпиловський Р. В.* Исследование памятников киевского типа в Среднем Подесенье // АО 1975 г. — М., 1976. — С. 352

113. КИСЕЛІВКА—2. Колекція № 861.

Розкопки Є. В. Максимова та Р. В. Терпиловського, 1975 р.

Поселення київської к-ри IV ст.

Склад колекції: доба бронзи та чернях. к-ра — окремі фр-ти посуду;

київ. к-ра — гл. — диск, лячки, обмазка, посуд ліпний, прясла; м. ч. — виріб; м. к. — дрiт, клепка, пластинки, пронизь, язичок пряжки; ск. — намистини, підвіска; кам. — брусок, відщепи, розтиральник; кіст. — лошила; шлак.

Частина колекції експонується в АМ ІА НАНУ.
НА: Максимов Е. В., Петровская Е. А., Попудренко М. О., Терпиловский Р. В., Цыңдровская Л. А., Юркова Н. В. Отчет... // № 1975/24.
Література: Максимов Е. В., Терпиловский Р. В. Исследование памятников киевского типа в Среднем Подесенье // АО 1975 г. — М., 1976. — С. 352; Терпиловский Р. В. Ранние славяне Подесенья III—V вв. — К., 1984. — 124 с.

114. КИСЕЛІВКА—3. Колекція № 909.

с. Киселівка, Чернігівський р-н, Чернігівська обл.

Розкопки С. В. Максимова та Р. В. Терпиловського, 1976 р.

Склад колекції: доба бронзи — *гл.* — посуд; *м. к.* — виріб;

київ. к-ра — *гл.* — обмазка, посуд (у т. ч. лощений); *м. ч.* — ніж, серп; *м. к.* — дріт, пронизь; *ск.* — намистини; *кам.* — брусок, розтиральник.

НА: Максимов Е. В., Терпиловский Р. В., Цыңдровская Л. А. Отчет... 1976 г. // № 1976/21.

Література: Терпиловский Р. В. Ранние славяне Подесенья III—V вв. — К., 1984. — 124 с.

115—116. КОЗАРОВИЧІ. Колекція № 605.

с. Козаровичі, Вишгородський р-н, Київська обл.

Поселення зарубинецької II—I ст. до н. е.; київської к-ри II—III ст. н. е.; поселення та могильник XI—XIII ст.

115. Розкопки В. О. Круца, С. В. Максимова та А. І. Кубишева, 1968—1971 рр.

Склад колекції: *гл.* — посуд (у т. ч. лощений), прясло; *м. ч.* — гачок риболовний, ножі, шило; *м. к.* — пряжка; *ск.* — намистина.

Частина колекції експонується в АМ ІА НАНУ.

116. Розкопки Р. С. Орлова 1968, 1969 рр.

Склад колекції: посуд (у т. ч. лощений), фібули (бронзові та залізні).

НА: Круц В. А. Отчет о раскопках у с. Казаровичи, Киево-Святошинского р-на, Киевской обл. в ур. Бусловка // № 1968/6а; Круц В. А., Максимов Е. В. Отчет о работе Киевской экспедиции в 1969 г. // № 1969/1; Орлов Р. С. Отчет о разведках в Киевской обл. (Казаровичи, Глебовка, Ходосовка — могильник зарубинецкого времени и поселения VI—VIII вв. н. е.) // № 1969/1а; Круц В. А., Максимов Е. В., Петровская Е. А. Отчет о раскопках многослой-

ного памятника у с. Казаровичи, Киево-Святошинского р-на, Киевской обл. // № 1970/29; Круц В. А., Максимов Е. В. Отчет о раскопках многослойного памятника у с. Казаровичи Киевской обл. в 1971 г. // № 1971/5.

Література: Орлов Р. С. Поселение середины I тыс. н. э. у с. Казаровичи // АИУ 1968 г. — К., 1969. — С. 227—229; Круц В. О. Розкопки в Козаровичах // АДУ 1969 р. — К., 1972. — Вип. IV. — С. 90—95; Максимов Е. В., Орлов Р. С. Поселение и могильник второй четверти I тысячелетия н. э. у с. Казаровичи близ Киева // Раннесредневековые восточнославянские древности. — Л., 1974. — С. 11—21; Блажевич Н. В., Степаненко Л. Я. Поселення та могильник XI—XIII ст. поблизу с. Козаровичі на Дніпрі // Дослідження з слов'яно-руської археології. — К., 1976. — С. 151—163; Максимов Е. В. Зарубинецкая культура на территории УССР. — К., 1982. — С. 137—143.

117. КОЛОДЯЖИН. Колекція № 109.

с. Колодяжне, Дзержинський р-н, Житомирська обл.

Городище XII—XIII ст.

Розкопки В. К. Гончарова та Р. О. Юри, 1948—1950, 1952, 1953 рр.

Склад колекції: вироби з глини, чорного та кольорових металів, каменю, кістки, скла (рис. 143).

Частина колекції експонується в АМ ІА НАНУ.

НА: Гончаров В. К. Отчет Волинско-Подольской археологической экспедиции 1948 г. // № 1948/5; Гончаров В. К. Отчет Волинско-Подольской археологической экспедиции за 1949 г. // № 1949/8; Гончаров В. К. Отчет Волинской археологической экспедиции за 1950 г. // № 1950/10; Гончаров В. К. Отчет Колодяжинского отряда Волинской экспедиции за 1952 г. // № 1952/16; Юра Р. А. Отчет Колодяжинского отряда Волинской экспедиции за 1953 г. // № 1953/5б.

Література: Гончаров В. К. Роботи Волинської експедиції 1948 р. // АП. — 1952. — Т. III. — С. 169—181; Юра Р. О. Древній Колодяжин // АП. — 1962. — Т. XII. — С. 57—130.

118—119. КОМПАНІЙЦІ.

с. Григоро-Бригадирівка (хут. Компанійці), Кобеляцький р-н, Полтавська обл.

Рис. 143. Колодяжин. Колекція № 109. Розкопки В. К. Гончарова та Р. О. Юри: 1 — корчага; 2 — чересло; 3—4 — наральники; 5 — кістяні вироби; 6 — глиняна іграшка-горщик; 7 — знаряддя праці.

Могильники доби бронзи (X — початок VIII ст. до н. е.), черняхівської к-ри III—IV ст., шар скіфського часу.

118. Колекція № 481.

Розкопки Є. В. Махно, 1960, 1961 рр.

Частина колекції експонується в АМ ІА НАНУ.

НА: Махно Е. В., Бидзля В. И. Отчет о раскопках 1960 г. на Компанийцевском могильнике // № 1960/3а; Махно Е. В. Отчет о раскопках 1961 г. на Компанийцевском могильнике // № 1961/4б.

119. Колекція № 860.

Розкопки Є. В. Махно, 1962—1965 рр.

Склад колекцій: доба бронзи та ДРЗ — окремі фр-ти посуду;

чернях. к-ра — *гл.* — кубок, посуд (у т. ч. лощений та мініатюрний), прясла; *м. ч.* — голка, кільце, ножі (у т. ч. бойові), підвіска, пружина,

пряжка, стріли наконечник, цвях, шило та ін.; *м. к.* — фібула; *ск.* — кубок, намистини та ін.; *кам.* — відщепи, намистини, підвіска, розтиральник та ін.; *кіст.* — гребені; підвіски з мушлі (рис. 144).

Література: Махно Є. В. Типи поховань та планування Компаніївського могильника // Середні віки на Україні. — К., 1971. — Вип. I. — С. 87—95; Махно Е. В. Раскопки на Компаниевском могильнике // АИУ 1965—1966 г. — К., 1967. — С. 160—163; Махно Е. В., Шарафутдинова И. Н. Могильник эпохи поздней бронзы близ хутора Компанийцы на Днепре // Археология. — 1972. — № 6. — С. 70—81.

120. КОРОВИНЦІ. Колекція № 121.

с. Коровинці, Недригайлівський р-н, Сумська обл.

Розкопки Є. В. Махно, 1949 р.

Рис. 144. Компанійці. Колекції № 481, 860. Розкопки Є. В. Махно: 1—3 — посуд з поховань; 4 — пряжка; 5 — фібула 6 — накладка.

Поселення доби бронзи, черняхівської к-ри III—V ст.

Розвідка — сс. Засулля, М. Будки, Недригайлівський р-н, Сумська обл.

Склад колекції: *гл.* — амфори, грузила, посуд, прясло, обмазка; *кам.* — брусок; зразки дерева, глини.

НА: Махно Є. В. Звіт... 1949 р. // № 1949/11.

Література: Махно Є. В. Розкопки на поселеннях першої половини I тис. н. е. в верхній течії Сули // АП. — 1955. — Т. V. — С. 77—87.

121. КОСАНОВЕ. Колекція № 507.

с. Косанове, Гайсинський р-н, Вінницька обл.

Розкопки В. П. Петрова та Н. М. Кравченко, 1961—1964 рр.

Могильник черняхівської к-ри III—IV ст.

Склад колекції: *гл.* — намистина, посуд (рис. 145); *м. ч.* — ножі, підвіски відерцеподібні, пряжки, цвях, шило та ін.; *м. к.* — підвіска, пластина, пронизка, пряжки, фібули, шпилька та ін.; *ск.* — бісер, намистини, посуд та ін.; *кам.* — намистина, кремій; *кіст.* — гребені, лощила, каолін, мушлі, вугілля, шлак.

Частина колекції експонується в АМ ІА НАНУ.

НА: Кравченко Н. М., Петров В. П. Отчет Косановского отряда Южно-Бугской экспедиции о

раскопках могильника черняховской культуры в с. Косаново // № 1961/7; Кравченко Н. М. Отчет о раскопках могильника в с. Косаново в 1962—1964 гг. // № 1962—1964/8.

Література: Кравченко Н. М. Косановский могильник (по материалам раскопок В. П. Петрова и Н. М. Кравченко в 1961—1964 гг.) // МИА. — 1967. — № 139. — С. 77—135; Oleg V. Petrauskas Die Gräberfelder der Černjachov-Kultur von Kosanovo und Gavrilovka — eine vergleichende Studie zu Chronologie, Bestattungssitten und ethnokulturellen Besonderheiten. — Frankfurt a. M., 2003.

122. КРЕМЕНИЩЕ. Колекція № 1194.

с. Кременище, Києво-Святошинський р-н, Київська обл.

Розкопки В. І. Бідзілі, 1995 р.

Поселення доби бронзи, XII—XIII ст.

Склад колекції: *м. к.* — стріли наконечник; тшинецька к-ра — *гл.* — піфоси, посуд;

XII—XIII — *гл.* — амфорка київського типу, амфори, покришка, посуд, світильник; *м. ч.* — браслет, ключ, кресала, ножі (у т. ч. з кістяним руків'ям), обойма, підкова, стержень, стиль, стріли наконечник, цвяхи та ін.; *м. к.* — браслет, пряжка та ін.; *ск.* — браслети, намистина, посуд; *кам.* — брусок, жорна, прясла; *кіст.* — застібка, гачок.

Рис. 145. Посуд з поховань. Косанове. Колекція № 507. Розкопки В. П. Петрова та Н. М. Кравченко.

123. КРУГЛИК. Колекція № 794.

с. Круглик, Хотинський р-н, Чернівецька обл.
Розкопки С. П. Пачкової, 1973 р.

Поселення поенешті-лукашівської к-ри II ст. до н. е. — I ст. н. е.

Склад колекції: *гл.* — амфори, грузило, корчаги, ллячки, покрішки, посуд (у т. ч. лощений та мініатюрний), прясла; *м. ч.* — ніж, серпи, списа наконечник, фібули (рис. 146) та ін.; *кам.* — брусок; *кіст.* — вироби.

НА: Пачкова С. П. Отчет о раскопках поселения у с. Круглик Хотинского р-на Черновицкой обл. в 1973 г. // № 1973/17в.

Література: Пачкова С. П. Поселення поблизу с. Круглик на Буковині // Археологія. — 197. — С. 24—35.

124. КУРГАН-АЗАК. Колекція № 618.

с. Курган-Азак (ур. Вишневе), Лебединський р-н, Сумська обл.

Розкопки О. В. Сухобокова, 1968 р.

Поселення доби бронзи, скіфського часу, колочинської к-ри III—IV ст.

Склад колекції: *гл.* — посуд; *кам.* — розтиральник; *кіст.* — ложило; шлаки.

НА: Сухобоков О. В. Отчет о разведке Левобережной группы Раннеславянской экспедиции за 1968 г. // № 1968/13в.

Література: Сухобоков О. В. Поселение середины I тыс. н. э. близ с. Курган Азак Сумской обл. // АИУ 1968 г. — К., 1969. — С. 229—233; Сухобоков О. В. Славяне Днепровского Левобережья. — К., 1975. — 167 с.

125. ЛАПУТЬКИ. Колекція № 537.

с. Лапутьки, Чорнобильський р-н, Київська обл.
Розкопки П. П. Толочка, 1962, 1963 рр.

Поселення X—XII ст.

Склад колекції: *гл.* — посуд.

НА: Толочко П. П. Отчет о раскопках древнерусских поселений на р. Тетерев за 1962—1963 гг. // № 1962—1963/1г.

Література: Толочко П. П. Киев и Киевская земля XII—XIII вв. — К., 1980. — С. 163; Древнерусские поселения Среднего Поднепровья. — К., 1984. — С. 49.

126. ЛЕСЬКИ. Колекція № 347.

с. Леськи, Черкаський р-н, Черкаська обл.

Розкопки М. Ю. та А. Т. Брайчевських, 1956 р.

Поселення черняхівської к-ри.

Склад колекції: *гл.* — амфори, посуд, прясла; *м. ч.* та *м. к.* — вироби; *ск.* — посуд.

НА: Брайчевский М. Ю., Брайчевская А. Т. Отчет о работе раннеславянской Кременчугской экспедиции 1956 г. // № 1956/2.

Рис. 146. Скарб залізних виробів: серпи, фібула, ніж, наконечник списа. Круглик. Колекція № 794. Розкопки С. П. Пачкової.

Література: *Брайчевская А. Т., Брайчевский М. Ю.* Раскопки в с. Леськи близ Черкасс // КСИА. — 1959. — Вып. 8. — С. 48—54; *Смиленко А. Т., Брайчевский М. Ю.* Черняховское поселение в селе Леськи близ города Черкасс // МИА. — 1967. — № 139. — С. 35—61.

127. ЛІПЛЯВЕ. Колекція № 148.

с. Ліпляве, Канівський р-н, Черкаська обл.
Розкопки Р. І. Виезжева, 1949 р.
Поселення та могильник X—XI ст.
Склад колекції: епоха бронзи — *гл.* — посуд, прясло; кременеві відщепи;
заруб. к-ра — посуд (у т. ч. лощений);
X—XI — *гл.* — жаровня, намистина, посуд; *м. ч.* — вушко відерне, кільце, намистина, ніж, підкова, серп, цвяхи та ін.; *м. к.* — гривна, кільця, кільця скроневі, підвіска, пряжка, сережки; *ск.* — вставки, намистини; *кам.* — брусок, намистина, прясло; *кіст.* — вироби; шкіряний пояс.
НА: *Виезжев Р. И.* Отчет о полевых исследованиях Каневского отряда Поросской экспедиции 1949 г. // № 1949/35.
Література: *Виезжев Р. И.* Новые материа-

лы из раскопок Леплявского могильника // КСИА. — 1954. — Вып. 3. — С. 33—38.

128. ЛОХВИЦЯ. Колекція № 323.

м. Лохвиця, Полтавська обл.
Розкопки Д. Т. Березовця, 1955 р.
Могильник черняхівської к-ри III—IV ст.
Склад колекції: *гл.* — посуд (фрагменти та реконструкції) (рис. 147), кістки людини.
НА: *Березовец Д. Т.* Отчет о раскопках Лохвицкого могильника в 1955 году // № 1955/10в.
Література: *Березовец Д. Т., Петров В. П.* Лохвицкий могильник // МИА. — 1960. — № 82. — С. 84—99.

129—130. ЛУКА-ВРУБЛІВЕЦЬКА.

с. Лука-Врубловецька, Кам'янець-Подільський р-н, Хмельницька обл.
129. Колекція № 28.
Розкопки С. М. Бібікова та М. О. Тиханової, 1945, 1946 рр.
Поселення ДРЗ, черняхівської к-ри III — кінця IV, X—XI ст.
Склад колекції: фр-ти виробів з глини, заліза, кістки.

Рис. 147. Гончарні миска та горщик. Лохвиця. Колекція № 323. Розкопки Д. Т. Березовця.

НА: Бібіков С. М., Тиханова М. О. Розкопки верхніх горизонтів поселення в с. Лука-Врублівецька // № 1946/4.

Література: Симонович Е. О. Про культуру полів поховань на Поділлі (в зв'язку з розкопками в с. Луці-Врублівецькій) // Археологія. — 1951. — Т. V. — С. 114.

130. Колекція № 166.

Поселення доби раннього заліза.

Розкопки І. Г. Шовкопляса, 1947, 1950 р.

Склад колекції: *м. ч.* — стріли, ножі, накладка та ін.; *кіст.* — лощило; *ск.* — намистина.

НА: Шовкопляс І. Г. Курганний могильник на Среднем Днестре (Отчет о работе Средне-Днестровской экспедиции 1949—1950 гг.) // № 1950/5.

Література: Симонович Э. А. О датировке поселения первых веков нашей эры в Луке-Врублевцевкой // КСИА АН СССР. — 1955. — Вып. 57. — С. 27.

131—134. ЛУКА-КАВЕТЧИНСЬКА.

с. Каветчина (ур. Лука), Кам'янець-Подільський р-н, Хмельницька обл.

Поселення черняхівської, пенківської культур V—VII ст. н. е.; Київської Русі.

131. Колекція № 828.

Розкопки О. М. Приходнюка, 1974 р.

Склад колекції:

VI—VII — *гл.* — амфори, лячка, посуд гончарний та ліпний; *м. ч.* — ножі, списа накопечник, стержень, шило; *кам.* — брусок та ін.; *кіст.* — лощила та ін.;

XII—XIII — *гл.* — амфори, посуд; *м. к.* — бляшка; *ск.* — браслети; *кам.* — брусок;

XIV—XV — *гл.* — посуд; *м. к.* — бляшка; *кіст.* — ручка.

НА: Приходнюк О. М. Отчет о раскопках раннесредневекового поселения у с. Каветчина Каменец-Подольского р-на Хмельницкой обл. в 1974 г. // № 1974/6в.

132. Колекція № 889.

Розкопки О. М. Приходнюка, 1975 р.

Склад колекції: **VI—VII** — *гл.* — амфори, лячка, посуд (у т. ч. мініатюрний), прясла (у т. ч. заготівка), сковорідки, сопло; *м. ч.* — ножі; *м. к.* — браслет; *ск.* — намистина; *кам.* — бруски; *кіст.* — голки, коньки (?), лощила, проколки; шлак;

XII—XIII — *гл.* — амфори, покривка, посуд; *м. к.* — виріб; *ск.* — браслет; *кам.* — брусок.

НА: Приходнюк О. М. Звіт про роботу Середньодністровської Давньоруської новобудовної експедиції в 1975 р. // № 1975/10д.

Література: Приходнюк О. М. Из работ Среднеднестровской экспедиции // АО 1975 г. — М., 1976. — С. 380

133. Колекція № 898.

Розкопки О. М. Приходнюка, 1976 р.

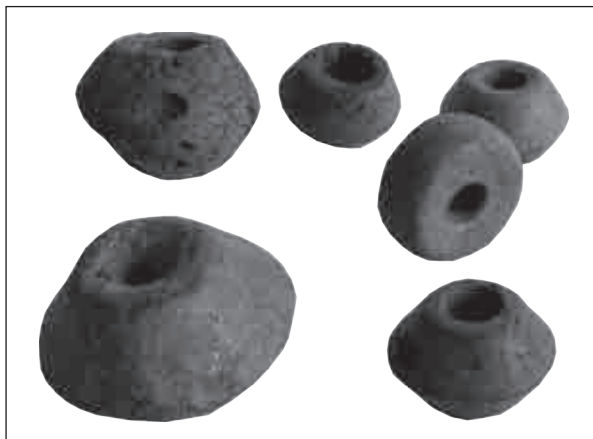
Склад колекції: **чернях. к-ра** — фр-ти посуду; **V—VI** — *гл.* — лячка, прясла, сковорідка, сопло, посуд; *м. ч.* — долото, ножі, серпи, стамеска, шило та ін.; *м. к.* — пряжка та ін.; *ск.* — вироби; *кам.* — бруски; *кіст.* — гребені, голка, лощило, амулет з мушлі.

НА: Приходнюк О. М. Звіт про роботу Каветчинського загону Середньодністровської Давньоруської новобудовної експедиції в 1976 р. // № 1976/16а.

Література: Приходнюк О. М. Поселення Лука-Каветчинская // АО 1976 г. — М., 1977. — С. 357.

134. Колекція № 1065.

Розкопки О. М. Приходнюка, 1974, 1975, 1977 рр.

Рис. 148. Глиняні пряслиця. Лука-Райковецька. Колекція № 51. Розкопки В. К. Гончарова.

Склад колекції: *гл.* — амфори, зерновик, посуд ліпний; *м. ч.* — ножі, пряжка, скоба, сокирка, трубочка та ін.; *ск.* — браслети, кубок; *кам.* — бруски; *кіст.* — голка, лощило, ріг та ін.

НА: Приходнюк О. М. Отчет о работе Каветчинского отряда Среднеднепровской Древнерусской новоостроевской экспедиции в 1977 г. // № 1977/25г.

Література: Приходнюк О. М. Лука-Каветчинская — поселение середины I тысячелетия н. э. // АО 1977 г. — М., 1978. — С. 376.

135. ЛУКА-РАЙКОВЕЦЬКА. Колекція № 51.

с. Райки (ур. Лука), Бердичівський р-н, Житомирська обл.

Розкопки В. К. Гончарова, 1946—1948 рр.

Поселення кінця IX—X ст.

Склад колекції: *гл.* — ф-ти посуду, прясла (рис. 148), печина, обмазка; *кам.* — розтиральники (?); *кіст.* — вироби; *ск.* — намистина; фр-ти дерев'яних виробів.

Частина колекції експонується в АМ ІА НАНУ.

НА: Гончаров В. К., Выезжев Р. И. Сельские поселения возле Райковецкого городища // № 1946/18; Гончаров В. К., Выезжев Р. И. Отчет Райковецкой археологической экспедиции // № 1946/18а; Гончаров В. К. Предварительный отчет о работах Райковецкой археологической экспедиции // № 1947/21; Гончаров В. К. Отчет Вольноско-Подольской археологической экспедиции 1948 г. // № 1948/5.

Література: Гончаров В. К. Лука-Райковецкая // МИА. — 1963. — № 108. — С. 283—315.

136. ЛЮБЕЧ. Колекція № 593.

с. Любеч, Ріпкинський р-н, Чернігівська обл. Розкопки Д. Я. Телегіна та В. О. Круца, 1966 р.

Поселення роменської к-ри VIII—X ст.; XIII—XIV ст.

Склад колекції: фр-ти виробів з глини, каменю, скла.

НА: Телегин Д. Я., Круц В. А. Отчет о работе Киевской экспедиции в 1966 г. // № 1966/1.

Література: Телегин Д. Я., Круц В. А. Из работ Киевской экспедиции 1965—1966 гг. // АИУ 1965—1966 гг. — К., 1967. — Вып. 1. — С. 3—9.

137. ЛЮТИЖ. Колекція № 536.

с. Лютиж, Вишгородський р-н, Київська обл.

Розкопки В. І. Бідзілі, 1962—1964 рр.

Поселення підгірцівської к-ри; зарубинецької к-ри I ст. до н. е. — II ст. н. е.; V—VI ст. Металургійний центр I ст. до н. е. — початку III ст. н. е.

Склад колекції: *гл.* — посуд; *м. ч.* — долота, ножі, серпи, шильця; *м. к.* — фібула; *ск.* — вироби.

Частина колекції експонується в АМ ІА НАНУ.

НА: Бідзіля В. І. Звіт про розкопки зарубинецького поселення у с. Лютиж в 1962 р. // № 1962/15г.

Література: Бідзіля В. И., Пачкова С. П. Зарубинецкое поселение у с. Лютеж // МИА. — 1969. — № 160. — С. 51—74.

138. МАКАРІВКА. Колекція № 1061.

с. Макарівка, Кельменецький р-н, Чернівецька обл.

Розкопки Л. Я. Карчиної, 1976 р.

Поселення скіфського часу, черняхівської к-ри.

Склад колекції: ДРЗ — *гл.* — амфори, посуд ліпний (у т. ч. мініатюрний та чорнолощений); чернях. к-ра — *гл.* — амфори, зерновики, посуд (у т. ч. лощений).

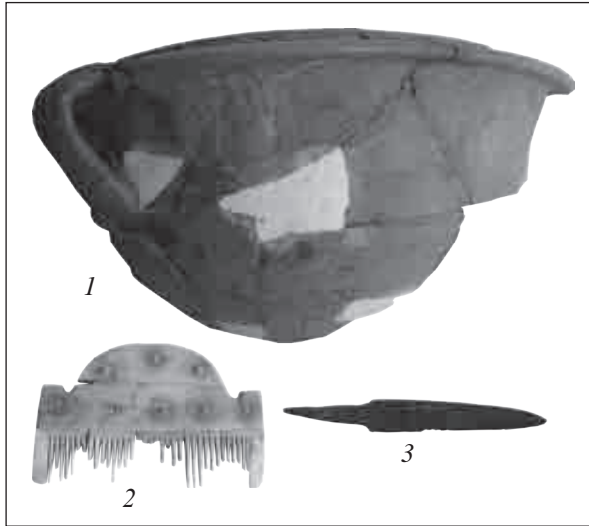
НА: Карчина Л. Я. Звіт про дослідження поселення в с. Макарівка // № 1976/136.

139. МАКСИМІВКА. Колекція № 446.

с. Максимівка, Глобинський р-н, Полтавська обл.

Розкопки Є. В. Махно та І. П. Костюченко, 1959 р.

Поселення черняхівської к-ри III—V ст.

Рис. 149. Малинівці. Колекція № 925. Розкопки С. П. Пачкової та Е. В. Яковенко: 1 — фрагмент лощеної вази; 2 — кістяний гребінь; 3 — ніж.

Склад колекції: вироби з глини, металів чорного та кольорового, скла, кістки; шлаки.

НА: *Костюченко І. П.* Отчет Максимовского отряда древнерусской Кременчугской экспедиции в 1959 г.; *Махно Е. В.* Отчет о раскопках Максимовского поселения в 1959 году // № 1959/1.

140. МАЛИНІВЦІ. Колекція № 925.

с. Малинівці, Кам'янець-Подільський р-н, Хмельницька обл.

Розкопки С. П. Пачкової та Е. В. Яковенко, 1975 р.

Могильник черняхівської к-ри.

Склад колекції: *гл.* — ваза, глек, миски, ойнохойя, посуд (у т. ч. лощений), прясло; *м. ч.* — ніж; *ск.* — кубки та ін.; *кіст.* — гребені, підвіска (рис. 149).

НА: *Пачкова С. П., Яковенко Э. В.* Отчет о раскопках могильника черняховской культуры у с. Малиновцы на Днестре // № 1975/276.

Література: *Пачкова С. П., Яковенко Э. В.* Черняховский могильник у с. Малиновцы на Днестре // Археологические памятники Среднего Поднепровья. — К., 1983. — С. 57, 58.

141. МАЯКИ. Колекція № 301.

с. Маяки (ур. Ложникове), Донецька обл.

Збирання Т. Г. Зубця, 1954 р.

Городище салтівської к-ри VIII—IX ст., різночасові матеріали.

Склад колекції: *гл.* — посуд; *м. к.* — фігурка грифона (?); *кам.* — грузило, прясло; мушля з отвором.

142. МЕДВИН. Колекція № 730.

с. Медвин (ур. Тістове), Богуславський р-н, Київська обл.

Розвідка Г. Т. Ковпаненко, 1972 р.

Поселення скіфської (VII—VI ст. до н. е.) та черняхівської культур.

Склад колекції: **ДРЗ** — *гл.* — посуд (у т. ч. лощений та мініатюрний), прясла, черпаки; шлаки; **чернях. к-ра** — *гл.* — амфори, піфоси, покривка, посуд гончарний (у т. ч. лощений), прясло.

НА: *Ковпаненко Г. Т.* Отчет об археологической разведке в окрестностях с. Медвин Богуславского р-на Киевской обл. // № 1972/30.

Література: *Ковпаненко Г. Т., Левченко Б. М.* Поселення ранньоскіфського часу у с. Медвин на р. Рось // Археологія. — 1975. — Вип. 15. — С. 64.

143. МЕНА. Колекція № 1112.

м. Мена, с. Ліски, Менський р-н, Чернігівська обл.

Розкопки О. М. Кухарської та А. М. Обломського, 1982 р.

Поселення зарубинецької I ст. до н. е. — I ст. н. е., київської III ст.; волинцевської культур; Київської Русі, шари доби бронзи.

Склад колекції: **Мена:** **доба бронзи** — *гл.* — посуд;

заруб. к-ра — *гл.* — посуд ліпний, прясла (у т. ч. чорнолощене);

київ. к-ра — *гл.* — посуд, прясло, сковорідка; *ск.* — намистина;

чернях. к-ра — *гл.* — посуд гончарний;

волинцевська к-ра — *гл.* — посуд гончарний;

м. к. — кільце дротяне;

пізнє середньовіччя — *гл.* — окремі фр-ти посуду.

Ліски — **доба бронзи** — *гл.* — посуд ліпний;

пізнє середньовіччя — *гл.* — посуд гончарний, прясло; *м. к.* — пряжка.

НА: *Кухарская Е. Н., Обломский А. М.* Отчет о работе Менского отряда Новгород-Северской экспедиции в 1982 г. // № 1982/31а.

Література: *Кухарська О. М., Обломський А. М.* Матеріали перших століть нашої ери на поселенні Мена—5 у Середньому Подесенні // Археологія. — 1988. — Вип. 62. — С. 41—51.

144. МИКІЛЬСЬКЕ. Колекція № 188.

сс. Микільське, Василівка, Солонянський р-н, Дніпропетровська обл.

Розкопки та розвідка А. Т. Брайчевської, 1950 р.

Поселення черняхівської к-ри II—IV ст.

Склад колекції: *гл.* — кераміка, обмазка; *кам.* — намистина, вироби з кременю; *ск.* — намистина, посуд; *кіст.* — вироби; мушлі, дерево.

НА: *Брайчевская А. Т.* Отчет о раскопках поселения культуры полей погребений в с. Никольском в 1950 г. // № 1950/36.

Література: *Брайчевська А. Т.* Поселення черняхівського типу в с. Микільське на Дніпрі // АП. — 1955. — Т. V. — С. 86—94; *Брайчевская А. Т.* Черняховские памятники Надпорожья // МИА. — 1960. — № 82. — С. 150—163.

145. МИКОЛАЇВКА. Колекція № 346.

с. Миколаївка, Корсунь-Шевченківський р-н, Черкаська обл.

Розкопки В. Й. Довженка, 1956 р.

Поселення та могильник XI—XIII ст.

Склад колекції: вироби з глини, металів чорного та кольорового, скла, кістки.

НА: *Довженко В. И., Кучера М. П.* Отчет о работе древнерусской экспедиции на р. Роси в 1956 г. (хут. Половецкий, с. Николаевка) // № 1956/12в.

Література: *Довженко В. И.* Раскопки древнерусских памятников на Роси в 1956 г. // КСИА. — 1959. — Вып. 8. — С. 146—155.

146. МИКОЛАЇВКА. Колекція № 348.

с. Миколаївка, Корсунь-Шевченківський р-н, Черкаська обл.

Розкопки В. П. Петрова та Є. В. Махно, 1956 р.

Поселення ДРЗ, черняхівської к-ри III—IV ст., пастирського типу V—VIII ст.

Склад колекції: *гл.* — амфори, горщики, миски, піфоси, обмазка, тарілка чернолакова та ін.; *кам.* — брусок

НА: *Петров В. П.* Отчет о раскопках в с. Николаевка в 1956 г. // № 1956/24а; *Махно Е. В.* Отчет о работе в с. Николаевка Корсунь-Шевченковского р-на Черкасской обл. в 1956 г. Раскоп II // № 1956/24б.

Література: *Махно Е. В.* Памятники черняхівської культури на території УССР // МИА. — 1960. — № 82. — С. 58.

147. МИС МЕГАНОМ. Колекція № 1185.

мис Меганом, Судакська міськрада, АРК.

Випадкова знахідка В. В. Назарова, 1983 р.

Склад колекції: амфора XII—XIII ст.

Література: *Назаров В. В.* Находки у мыса Меганом // Судова археологія та підводні дослідження. — Запоріжжя, 1993 — С. 15, 16.

148. ХУТ. МІКЛАШЕВСЬКИЙ.

Колекція № 413.

с. Вереміївка (хут. Міклашевський), Чорнобаївський р-н, Черкаська обл.

Розкопки М. П. Кучери, 1958, 1959 рр.

Поселення VII—VIII ст.; городище, поселення, могильник X—XII ст.

Склад колекції: *гл.* — амфори, посуд, прясла; *м. ч.* — вудила, замок, кільце, ключі, наконечник списа, ножі, оковки, петля відерна, серп, скоби дверні, цвяхи; *кам.* — прясла; *кіст.* — гудзик, коньок та ін.; шлаки.

НА: *Кучера М. П.* Отчет о раскопках на древнерусском городище у хут. Миклашевского Полтавской обл. в 1958—1959 гг. // № 1959/1г.

Література: *Кучера М. П.* Древньоруське городище в хут. Міклашевський // Археологія. — 1962. — Т. XIV. — С. 89—106.

149—150. НЕТАЙЛІВКА.

с. Металівка (до початку 70 рр. XX ст. — с. Нетайлівка), Вовчанський р-н, Харківська обл.

Поселення, могильник салтівської к-ри VIII—X ст.

149. Колекція № 706.

Розкопки Д. Т. Березовця, 1959—1961 рр.

Склад колекції: *гл.* — посуд, прясла (у т. ч. заготовки); *м. ч.* — вудила (рис. 150), грузила (?); *кіст.* — проколки.

Частина колекції експонується в АМ ІА НАНУ.

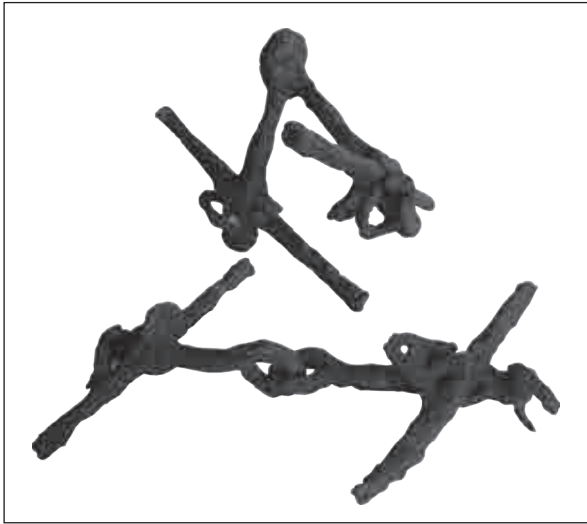
НА: *Березовец Д. Т.* Отчет о раскопках грунтового могильника в с. Нетайловка // № 1959—1961/6а.

Література: *Иченская О. В.* Об одном из вариантов погребального обряда салтовцев по материалам Нетайловского могильника // Древности Среднего Поднепровья. — К., 1981. — С. 80—96; *Пархоменко О. В.* Поховальний інвентар Нетайлівського могильника VIII—IX ст. // Археологія. — 1983. — № 43. — С. 75—87.

150. Колекція № 1240.

Збирання А. В. Криганова, 2003 р.

Склад колекції: *м. ч.* — вироби; *м. к.* — бляшка; *ск.* — намистини.

Рис. 150. Вудила з псаліями. Нетайлівка. Колекція № 706. Розкопки Д. Т. Березовця.

НА: *Крыганов А. В., Коновалов С. В.* Отчет об археологических раскопках Нетайловского могильника и археологических разведках вокруг него в 2003 г. // № 2003/32.

151. НОВИЙ БІЛОУС. Колекція № 138.

с. Новий Білоус, Чернігівський р-н, Чернігівська обл.

Розвідки та розкопки Д. І. Бліфельда, 1949 р. Могильник IX—X ст., селища XI—XIII ст.

Склад колекції: фр-ти посуду, вироби з чорного та кольорового металів (рис. 151).

НА: *Бліфельд Д. І.* Звіт за роботу Деснянської археологічної експедиції 1949 р. // № 1949/7.

Література: *Бліфельд Д. І.* Деснянська археологічна експедиція 1949 р. // АП. — 1955. — Т. V. — С. 12—21.

152. НОВІ БЕЗРАДИЧІ. Колекції № 470, 691.

с. Нові Безрадічі (ур. Митьків Кут), Обухівський р-н, Київська обл.

Рис. 151. Накладка. Новий Білоус. Колекція № 138. Розкопки Д. І. Бліфельда.

Розкопки В. М. Даниленка, 1950, 1951, 1960 рр. Поселення пізньозарубинецької к-ри, поселення та могильник київської к-ри III — початку IV ст., ранньосередньовічне поселення.

Склад колекції: *гл.* — кераміка, прясла; *м. ч.* — пряжка, шпора, фібула; *м. к.* — сережка; шлак. **НА:** *Даниленко В. М.* Дослідження пам'яток підгорського та бобриського типів на Київщині в 1950 р. // № 1950/1г.

Література: *Даниленко В. Н., Дудкин В. П., Круц В. А.* Археолого-магнитная разведка в Киевской области // АИУ 1965—1966 гг. — К., 1967. — Вып. 1. — С. 209—215.

153. НОВОЛИПІВСЬКЕ. Колекція № 388.

с. Ново-Липівське (кол.), Золотоніський р-н, Черкаська обл.

Розкопки Є. В. Махно, 1957, 1958 рр.

Поселення черняхівської к-ри III—V ст., Київської Русі.

Склад колекції: фр-ти посуду, вироби з заліза, кістки.

НА: *Махно Е. В.* Отчет о раскопках на черняховском поселении у с. Ново-Липовское в 1957 г. // № 1957/2.

154. НОВОПОКРОВКА. Колекція № 125.

с. Новопокровка, Близнюківський р-н, Харківська обл.

Розкопки Ю. В. Кухаренка, 1949 р.

Поселення та могильник, VII—VIII ст.

Склад колекції: *гл.* — посуд, *м. ч.* — вудила, мечі, шпори (рис. 152); *ск.* — вироби; тощо.

Література: *Кухаренко Ю. В.* Ново-Покровський могильник і поселення // Археологія. — 1952. — Т. VI. — С. 93—150; *Кухаренко Ю. В.* О некоторых археологических находках на Харьковщине // КСИИМК. — 1951. — Т. XLI. — С. 99—108.

155—159. ОЗАРИЧІ.

с. Озаричі, Конотопський р-н, Сумська обл.

Поселення зарубинецької к-ри, VI—VII, XI—XIV, XVII—XVIII ст.

155. Колекція № 621.

Розвідка Б. П. Филипенка, 1968 р.

Склад колекції: вироби з глини.

156. Колекція № 783.

Розкопки та розвідки С. О. Біляєвої, 1971 р.

Склад колекції: доба неол. — *гл.* — посуд; *кам.* — відщепи, пластини, скребла; ДРЗ — посуд;

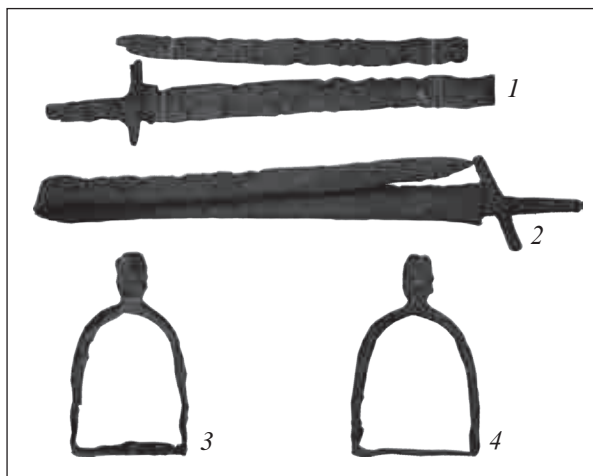

Рис. 152. Новопокровка. Колекція № 125 Розкопки Ю. В. Кухаренка: 1—2 — зігнуті мечі; 3—4 — стремена.

VI—VII — *гл.* — печина, посуд;

XIII—XIV — *гл.* — амфори, обмазка, печина, покришки, посуд; *м. ч.* — казани; *кам.* — бруски; *кіст.* — астрагал та ін.; дерево, вугілля, шлаки.

НА: *Беляева С. А.* Отчет о раскопках средневекового поселения у с. Озаричи в 1971 г. // № 1971/76.

157. Колекція № 790.

Розкопки С. О. Біляєвої, 1972 р.

Склад колекції:

доба неол. — *гл.* — посуд; *кам.* — відщепи, пластини, скребла;

доба бронзи, ДРЗ — *гл.* — окремі фр-ти посуду; VIII—X — *гл.* — посуд; *м. к.* — вироби;

XII—XIV — *гл.* — амфори, обмазка та стінки горна, печина, посуд, світильники; *м. ч.* — дужки відерні, гачок риболовний, зубило, казани, кільце, ключ, коси, кресала, ланцюжок, ланцюг для підвішування казана, ножі, остроги, свердло, сокира, стріли наконечник, шило та ін.; *м. к.* — грузила та ін.; *кам.* — бруски; *кіст.* — накладка; шлаки.

НА: *Беляева С. А.* Отчет о работе Озаричского отряда Субботовской средневековой экспедиции за 1972 г. // № 1972/25а.

158. Колекція № 791.

Розкопки С. О. Біляєвої, 1973 р.

Склад колекції: *неоліт* — *гл.* — посуд; *кам.* — відщепи, скребла;

доба бронзи — *гл.* — посуд;

VI—VII — *гл.* — грузило, іграшка (?), печина, посуд; *м. ч.* — серп; кісточка фруктова;

XII—XIV — *гл.* — амфори, печина, покришки, посуд; *м. ч.* — гачок рибальський, дужки відерні, казани, кільце, ключ, коса, ложечка, ножі, окуття, острога, пряжка, стріла арбалетна, цвяхи та ін.; *м. к.* — дзеркало татарське та ін.; *кам.* — брусок, жорна, прясло; шлак;

XVII—XVIII — *гл.* — посуд; *м. ч.* — ножиці.

НА: *Беляева С. А.* Отчет о работе Озаричского отряда в 1973 г. // № 1973/25;

159. Колекція № 879.

Розкопки С. О. Біляєвої, 1975 р.

Склад колекції: *неоліт* — *гл.* — посуд; *кам.* — відщепи, пластини ножеподібні, скребла, стріл наконечники;

доба бронзи, ДРЗ — *гл.* — окремі фр-ти посуду;

VI—VII — *гл.* — посуд;

XII—XIV — *гл.* — амфори, грузила, посуд, прясло; *м. ч.* — кольчуга, ланцюг, ніж, обруч, пряжки, сережка (?), скоби, стріли наконечник, цвях та ін.; *м. к.* — грузило; *ск.* — браслет; *кам.* — бруски;

XVII—XVIII — *гл.* — посуд (у т. ч. полив'яний). Розвідки в с. Озаричі, Хижки (різночасові пам'ятки) — вироби з глини, кременя.

НА: *Беляева С. А.* Отчет о работе Озаричского отряда Древнерусской экспедиции в 1975 г. // № 1975/27а.

Література: *Беляева С. А.* Южнорусские земли во второй половине XIII—XIV вв. — К., 1982.

160. ОРГОШ. Колекція № 140.

с. Рогощі, Чернігівський р-н, Чернігівська обл.

Розкопки Д. І. Бліфельда, 1949 р.

Городище X—XIII ст.

Склад колекції: вироби з глини, кольорового металу (рис. 153).

НА: *Бліфельд Д. І.* Звіт... 1949 р. // № 1949/7.

Література: *Бліфельд Д. І.* Деснянська археологічна експедиція 1949 р. // АП. — 1955. — Т. V. — С. 12—21.

161—162. ОСОКОРІВКА.

с. Осокорівка, Нововоронцовський р-н, Херсонська обл.

Поселення ДРЗ, черняхівської к-ри II—III ст., XVI—XVII ст.

161. Колекція № 244.

Розкопки І. М. Самойловського, 1952 р.

Склад колекції: *гл.* — амфори, грузила, «гуд-

Рис. 153. Бронзові вироби. Оргош. Колекція № 140. Розкопки Д. І. Бліфельда.

зик», «люлька», обмазка, посуд (ліпний та гончарний), прясла, світильник; *кіст.* — проколка; *кам.* — брусок.

НА: *Самойловский И. М.* Отчет о разведочных археологических раскопках отряда Никопольско-Гавриловской экспедиции в с. Осокоровке Ново-Воронцовского района Херсонской области в 1952 г. // № 1952/2е.

162. Колекція № 259.

Розвідка В. Ф. Пешанова, 1952 р.

Поселення черняхівської к-ри II—III ст.

Склад колекції: *гл.* — амфори, грузило, посуд (ліпний та гончарний), прясло; *м. ч.* — фібула; *кам.* — брусок, намистина (сердолік), *кіст.* — вироби; шлак.

НА: *Пешанов В. Ф.* Следы поселения носителей культуры погребальных урн в низовьях Днепра // № 1952/2ж.

163. ПАСІКИ-ЗУБРИЦЬКІ. Колекція № 974.

с. Пасіки-Зубрицькі, Пустомитівський р-н, Львівська обл.

Розкопки Д. Н. Козака, 1979 р.

Поселення зубрицької к-ри I ст. до н. е. — II ст. н. е.; X—XI ст.

Склад колекції: зубр. к-ра — *гл.* — друшляк, посуд ліпний (у т. ч. лошений), прясла; *кам.* — бруски, жорна (рис. 154);

X—XI — *гл.* — покрішка, посуд гончарний; *кам.* — бруски;

невизначений час — *м. ч.* — ножі, пряжки, серп, наконечники стріли та списа, шпора.

Рис. 154. Жорна. Пасіки-Зубрецькі. Колекція № 974. Розкопки Д. Н. Козака.

Частина колекції експонується в АМ ІА НАНУ.

НА: *Козак Д. Н.* Звіт... // № 1979/25.

Література: *Козак Д. Н.* Исследования в с. Пасеки-Зубрецькие // АО 1979 г. — М., 1980. — С. 283.

164. ПАСТИРСЬКЕ. Колекція № 141.

с. Пастирське, Смілянський р-н, Черкаська обл.

Розкопки М. Ю. Брайчевського, 1949, 1955 рр. Городище V—VII ст.

Склад колекції: фр-ти посуду (рис. 155), металевих виробів.

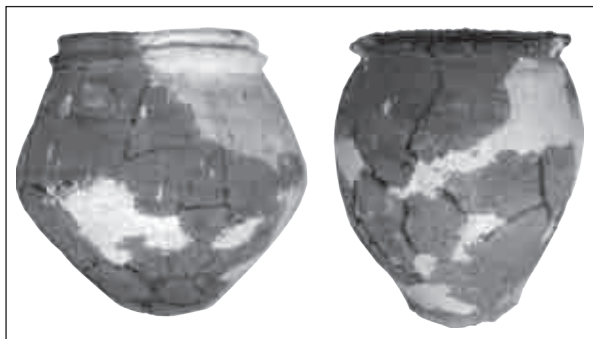
Частина колекції експонується в АМ ІА НАНУ.

НА: *Брайчевский М. Ю.* Отчет о работе Пастырской экспедиции 1949 г. // № 1949/13;

Брайчевский М. Ю. Отчет о работе раннеславянской экспедиции ИА АН УССР в 1955 г. // № 1955/10а.

Рис. 155. Посуд глиняний. Пастирське. Колекція № 141. Розкопки М. Ю. Брайчевського.

Рис. 156. Посуд глиняний. Пеньківка. Колекція № 364. Розкопки Д. Т. Березовця.

Література: *Брайчевский М. Ю.* Работы на Пастырском городище в 1949 г. // КСИИМК. — Вып. XXXVI. — С. 155—164; *Брайчевский М. Ю.* Новые находки VII—VIII вв. н. э. на Пастырском городище // КСИА. — 1960. — № 10. — С. 106—108; *Приходнюк О. М.* Пастырське городище. — К., 2005. — 244 с.

165. ПЕНЬКІВКА, МАКАРІВ ОСТРІВ, МОЛОЧАРНЯ, ЛУГ. Колекція № 364.

с. Пеньківка (ур. Молочарня, ур. Луг, ур. Макарів Острів), Кіровоградська обл. (зона Кременчуцького водосховища).

Розкопки Д. Т. Березовця, 1956—1959 рр.
Поселення V—X ст.

Склад колекції: *гл.* — посуд (рис. 156), *прясла*; *кіст.* — заготовки, лошила, кістки тварин, птиці, риби, ріг.

Частина колекції експонується в АМ ІА НАНУ.
НА: *Березовец Д. Т.* Отчет о раскопках в урочищах Луг-I и Луг-II около с. Пеньковка Ново-Георгиевского р-на Кировоградской обл. // № 1956/1д; *Березовец Д. Т.* Звіт про розкопки поселень в урочищах Молочарня та Луг I біля села Пеньківки Ново-Георгіївського р-ну Кіровоградської обл. // № 1957/1б; *Березовец Д. Т.* Отчет о раскопках раннеславянского памятника у с. Пеньковка Ново-Георгиевского р-на Кировоградской обл. в 1958—1959 гг. // № 1959/1б.

Література: *Березовец Д. Т.* Поселения уличей на Тясмине // МИА. — 1963. — № 108. — С. 145—208; *Березовец Д. Т.* Могильники уличів у долині р. Тясмину // Слов'яно-руські старожитності. — К., 1969. — С. 58—71; *Приходнюк О. М.* Археологічні пам'ятки Середнього Придніпров'я VI—IX ст. н. е. — К., 1980. — 152 с.

166. ПЕРЕЯСЛАВ-ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ. Колекція № 19.

м. Переяслав-Хмельницький, Київська обл.
1945 р.

167. ПЕРЕЯСЛАВ-ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ. Колекція № 865.

м. Переяслав-Хмельницький, Київська обл.
Розкопки Є. В. Махно, 1971 р.

Поселення та могильник черняхівської к-ри III—V ст.

Склад колекції: *гл.* — обмазка, посуд (у т. ч. лошений).

Література: *Махно Є. В., Сікорський М. І.* Новий могильник черняхівської культури у Переяславі-Хмельницькому // Дослідження з слов'яно-руської археології. — К., 1976. — С. 95—100.

168—169. ПЕЧЕНІЖИН.

с. Печеніжин (ур. Царина), Коломийський р-н, Івано-Франківська обл.

Поселення та могильник к-ри карпатських курганів III—V ст.

168. Колекція № 868.

Розкопки Л. В. Вакуленко, 1973 р.

Склад колекції: *гл.* — зерновика, посуд гончарний та ліпний, *прясло*; *шлак*.

НА: *Вакуленко Л. В.* Звіт про розкопки на поселенні культури карпатських курганів біля с. Печеніжин Коломийського р-ну Івано-Франківської обл. // № 1973/17б.

169. Колекція № 1060.

Розкопки Л. В. Вакуленко, 1972 р.

Склад колекції: *трипілля* — *гл.* — посуд; *к-ра карпатських курганів* — *гл.* — зерновик, посуд гончарний та ліпний; *м. ч.* — серп, *фібула* та ін.; *ск.* — *намистина*.

НА: *Вакуленко Л. В.* Отчет о раскопках могильника культуры карпатских курганов в с. Печенежин Ивано-Франковской обл. в 1972 г. // № 1972/22а.

Література: *Вакуленко Л. В., Щукін М. Б.* Исследования в Печенижине // АО 1973 г. — М., 1974. — С. 254; *Вакуленко Л. В.* Пам'ятки підгір'я Українських Карпат першої половини I тис. н. е. — К., 1977. — 142 с.

170—172. ПИЛИПЕНКОВА ГОРА.

м. Канів (ур. Пилипенкова Гора), Черкаська обл.

170. Колекція № 105

Розкопки В. А. Богусевича, 1948 р.

Городище зарубинецької к-ри II ст. до н. е. — I ст. н. е.

Склад колекції: *гл.* — амфори, покришки, посуд (у т. ч. лошений).

НА: *Богусевич В. А.* Отчет о работах Каневской археологической экспедиции 1947—1948 гг. // № 1948/7.

Література: *Богусевич В. А., Линка Н. В.* Зарубинецьке поселення на Пилипенковій Горі близ г. Канева // МИА. — 1959. — № 70. — С. 114—118.

171. Колекція № 603.

Розкопки та розвідки Є. В. Максимова, 1966—1971 рр.

Склад колекції: *гл.* — амфори, покришки, посуд (у т. ч. лошений), прясла, сковорідки, тиглі; *м. ч.* — ножі, кільця, проколки, цвяхи; *м. к.* — браслети, дзеркала, заготовки, кільця, фібули. Частина колекції експонується в АМ ІА НАНУ.

НА: *Максимов Е. В.* Отчет о раскопках на Пилипенковій Горі и у с. Пекари // № 1967—1968/23; *Максимов Е. В., Бондарь Н. Н.* Отчет о работе Каневской археологической экспедиции в 1969 г. (поселение Селище — эпохи бронзы, Пилипенкова Гора — зарубинецької культури) // № 1969/19; *Максимов Е. В., Бондарь Н. Н.* Отчет... // № 1970/15; *Максимов Е. В., Бондарь Н. Н.* Отчет... // № 1971/14б.

Література: *Максимов Е. В.* Раскопки на зарубинецьком поселенні Пилипенкова Гора // АИУ 1968 г. — К., 1969. — С. 200—203.

172. Колекція № 729.

Розкопки та розвідки Є. В. Максимова, 1972 р.

Склад колекції: *гл.* — амфори, печина, посуд; *м. к.* — стріли наконечник.

НА: *Максимов Е. В., Петровская Е. А., Бондарь Н. Н.* Отчет о работе Каневской археологической экспедиции 1972 г. // № 1972/16.

Література: *Максимов Е. В.* Среднее Поднепровье на рубеже нашей эры. — К., 1972. — 183 с.

173. ПИЛИПИ. Колекція № 1063.

с. Пилипи, Коломийський р-н, Івано-Франківська обл.

Розкопки Л. В. Вакуленко, 1983, 1984 рр.

Могильник к-ри карпатських курганів III—V ст.

Склад колекції: *гл.* — мисочка з емаллю, посуд гончарний та ліпний, фігурка антропомор-

фна; *м. ч.* — наральник, ножі, пряжка, списа наконечник та ін.; *кам.* — брусок, зернотерка; вугілля.

НА: *Вакуленко Л. В.* Отчет о работе Карпатского отряда Карпато-Волынской экспедиции 1983 г. // № 1983/36; *Вакуленко Л. В., Приходнюк О. М.* Отчет... // № 1984/26в.

Література: *Вакуленко Л. В., Приходнюк О. М.* Исследования в Прикарпатье // АО 1984 г. — М., 1985. — С. 220, 221; *Вакуленко Л. В.* Пам'ятки підгір'я Українських Карпат першої половини I тис. н. е. — К., 1977. — 142 с.

174. ПІДБІРЦІ. Колекція № 971.

с. Підбірці, Пустомитівський р-н, Львівська обл.

Розкопки Д. Н. Козака, 1974, 1975, 1977 рр.

Поселення зубрицької к-ри I ст.

Склад колекції: *гл.* — посуд ліпний, прясло.

НА: *Козак Д. Н.* Звіт... // № 1975/23.

Література: *Козак Д. Н.* Археологічні пам'ятки рубежу та першої половини I тис. н. е. в околицях Львова // Археологічні дослідження Львівського університету. — Львів, 2002. — Вип. 5. — С. 5—83.

175. ПІДРІЖЖЯ. Колекція № 982.

с. Підріжжя, Ковельський р-н, Волинська обл.

Розкопки та розвідки В. Д. Барана та В. К. Воляника, 1971 р.

Поселення доби бронзи та зубрицької к-ри I ст. до н. е. — III ст. н. е.

Склад колекції: *енеоліт* — *кам.* — пластина; *I—II* — *гл.* — диски, друшляк, покришки, посуд, прясло; *кам.* — бруски, розтиральники; *VII—VIII* — *гл.* — посуд, прясло та ін.; шлак; *XII* — окремі фр-ти кераміки.

Розвідка — доба бронзи — с. Підріжжя, Ковельський р-н, Волинська обл.;

III—IV — с. Печірна, Кременецький р-н, Тернопільська обл.; с. Вікнини Великі, Білогорський р-н, Хмельницька обл.; с. Макростав, с. Фалемичі, Володимир-Волинський р-н, Волинська обл. с. Борщівка, Ковельський р-н, Волинська обл.; м. Луцьк, Волинська обл.; сс. Новостав, Шумбар, Шумський р-н, Тернопільська обл.; с. Бережанка — Зиновеччина Борщівський р-н, Тернопільська обл.;

XII—XIII — с. Борсуки, Кременецький р-н, Тернопільська обл.; с. Борщівка, Ковельський р-н, Волинська обл.

НА: *Воляник В. К.* Звіт про роботу Волинсь-

кого загону Ранньослов'янської експедиції ІА АН УРСР // № 1971/15в.

Література: *Воляник В. К.* Могильник черняхівської культури у верхів'ях р. Горинь // Археологія. — Т. 13. — С. 65—79.

176. ПЛІСНЕСЬК. Колекція № 291.

с. Підгірці (хут. Пліснеськ), Бродівський р-н, Львівська обл.

Розкопки М. П. Кучери, 1953, 1954 рр.

Городище XI—XIII ст., розвідка в с. **Олесько**, хут. **Видюки**.

Склад колекції: *гл.* — горщики, грузило(?), корчаги, кружечки, миски, плитка підлоги, покришки, прясла, сковорідки; *кам.* — бруски, намистина, прясла, розтиральник, кременеві пластини; *кіст.* — грузило (зі знаками), заготовки, проколка, руків'я до інструменту; *ск.* — браслети, намистини.

НА: *Кучера М. П.* Отчет о раскопках на городище Плиснеск в 1953 г. // № 1953/5; *Кучера М. П.* Отчет о раскопках на городище Плиснеск в 1954 г. // № 1954/10.

Література: *Кучера М. П.* Древній Пліснеськ // АП. — 1962. — Т. XII. — С. 3—56.

177. ПРАЖІВ. Колекція № 22.

с. Пряжів (ур. Попове Поле), Житомирський р-н, Житомирська обл.

Розкопки Є. В. Махно, 1945 р.

Поселення черняхівської к-ри III—V ст.

Склад колекції: *гл.* — амфора, грузила, обмазка, посуд, прясло; *м. ч.* — серп; *кіст.* — коньок, оброблені кістки; *кам.* — бруски; шлак.

НА: *Махно Є. В.* Звіт за Житомирську археологічну розвідувальну експедицію 1945 р. // № 1945/9.

Література: *Махно Є. В.* Поселення культури «полей погребений» на северо-западном Правобережье // АП. — 1949. — Т. I. — С. 153—176.

178. ПУТИВЛЬСЬКИЙ. Колекція № 98.

хут. Путивльський, Новгород-Сіверський р-н, Чернігівська обл.

Розвідка Ю. Грінченка, 1948 р.

Пам'ятка слов'янського часу.

Склад колекції: коса-горбуша.

179. РАДУЦЬКІВКА. Колекція № 410.

с. Радущківка, Кременчуцький р-н, Полтавська обл.

Розкопки В. П. Петрова та Є. В. Махно, 1958 р. Могильник доби бронзи, поселення черняхівської к-ри III—V ст., VII—IX ст.

Склад колекції: *гл.* — амфори, ваза, глек, посуд, прясла, тиглі; *м. ч.* — вироби; *кам.* — оброблені.

НА: *Петров В. П.* Отчет о раскопках поселения черняховской культуры у с. Радущковка Градижского р-на Полтавской обл. // № 1958/2; *Махно Є. В.* Отчет о работе Радущковского отряда Кременчугской экспедиции // № 1958/1е, дневники № 2, 3.

180. РАЙКОВЕЦЬКЕ ГОРОДИЩЕ.

Колекція № 4.

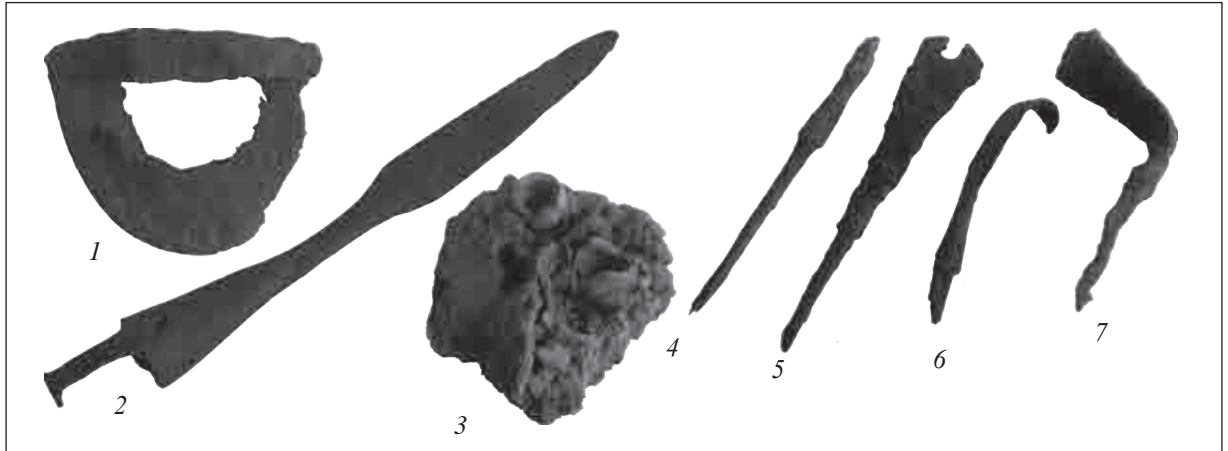
с. Райки, Бердичівський р-н, Житомирська обл. Могильник(?) зарубинецької к-ри, городище, поселення XII—XIII ст.

Розкопки Т. М. Мовчанівського, 1929—1935 рр., В. К. Гончарова, 1946, 1947 рр.

Склад колекції: *гл.* — обмазка, печина, плитки для підлоги полив'яні, посуд (у т. ч. полив'яний), прясло, тигель; *м. ч.* — вушка відерні, долото, дужки, замки, кільця, ключі, кольчуга, накладки, ножі, окуття лопати, пряжки, серпи, скоби, сокира, списів наконечники, стремено, стріл наконечники, фурнітура дверна, цвяхи, шило, штир, щипці та ін. (рис. 157); *м. к.* — браслети, гачок, гудзики, дріт, ланцюжок, персні, підвіски, посуд, сережки, цвяхи та ін.; *ск.* — браслети, намистини; *кам.* — бруски, грузила, знаряддя кременеві, наконечник, прясла; *кіст.* — гачок, гребінь, стріли наконечник та ін.; *органіка* — береста, горох, зерно, мука, нитки, стріли дrevко, стружка, тканини, хліб, шкаралупа яечна та ін.; криця, плінфа, шифер, шлак.

НА: *Мовчанівський Т.* Звіт за археологічне дослідження слов'янського городища XI—XIII ст. в с. Райках на Бердичівщині 1930 р. — С. 1—12; *Гончаров В. К.* Сельские поселения возле Райковецкого городища // № 1946/18; *Гончаров В. К., Выезжев Р. И.* Отчет Райковецкой археологической экспедиции за 1946 г. // № 1946/18а; *Гончаров В. К.* Предварительный отчет о работе Райковецкой археологической экспедиции 1947 г. // № 1947/21; *Гончаров В. К.* Отчет Волынского-Подольской археологической экспедиции 1948 г. // № 1948/5.

Література: *Мовчанівський Т. М.* Райковецьке городища XI—XIII ст. // НЗ ПМК. — К.,

Рис. 157. Райковецьке городище. Колекція № 4. Розкопки В. К. Гончарова: 1 — оковка лопати; 2 — наконечник списа; 3 — шлак із залишками тиглів; 4—7 — наконечники стріл.

1935. — Кн. 5—6; *Гончаров В. К.* Посад і сільські поселення коло Райковецького городища // АП. — 1949. — Т. I. — С. 31—47; *Гончаров В. К.* Райковецьке городище. — К., 1950. — 149 с.

181—186. РАШКІВ—І.

с. Рашків (ур. Левада), Хотинський р-н, Чернівецька обл.

Поселення другої половини VIII—IX ст., XIII—XIV ст.

181. Колекція № 871.

Розкопки В. Д. Барана, 1970 р.

Склад колекції: VIII—IX — гл. — жаровні, сковорідки, посуд (рис. 158);

XIV — гл. — посуд.

НА: *Баран В. Д.* Отчет о раскопках раннеславянского поселения у с. Рашков // № 1970/23.

182. Колекція № 766.

Розкопки В. Д. Барана, 1973 р.

Склад колекції: VII—VIII — гл. — амфори, жаровні, обмазка, посуд (у т. ч. мініатюрний), прясла, сковорідки; м. ч. — гачок, дужка відерна, кільця, ножі, ножиці, пластини, пряжки язичок, скоби, стержні, стріл наконечники, цвях, чересло, шила та ін.; м. к. — пластина; ск. — намистина; кам. — бруски, брусок шліфувальний; кіст. — проколки та ін.; вугілля, шлак, яблука обвуглені;

XIV — гл. — посуд, прясла, сковорідки; м. ч. — кільце, ножі, пряжки, струг, шило та ін.; м. к. — пластини; ск. — браслет; кіст. — вироби; просо.

НА: *Баран В. Д., Козак Д. Н.* Звіт про дослідження слов'янської археологічної експедиції поселення біля Рашкова Хотинського р-ну Чернівецької обл. в 1973 р. // № 1973/17а.

Рис. 158. Глиняний посуд. Рашків-І. Колекції № 766, 871. Розкопки В. Д. Барана.

183. Колекція № 851.

Розкопки В. Д. Барана, 1974 р.

Поселення IV—III ст. до н. е., другої половини VII — початку IX ст., XIII—XIV ст.

Склад колекції: ДРЗ — стріли наконечник бронзовий; салтівська к-ра — окремі фр-ти посуду;

VII—IX — *гл.* — жаровня, посуд, прясла, сковорідки; *м. ч.* — гарпуни, наральник, ножі, серпи, стріл наконечники, тесло, сокири та ін.; *м. к.* — дріт, пластини; *кам.* — брусок, прясла; *кіст.* — ложила, проколки; шлаки;

XIII—XIV — *гл.* — амфори, грузила, прясла, посуд, фігурка зооморфна; *м. ч.* — ключі, наральник, ножі, скоба, стріл наконечники, сокири, вушко відерне, шпора та ін.; *м. к.* — шпилька, намистина; *ск.* — намистини; *кам.* — брусок, прясла; *кіст.* — ложило, проколки; шлаки.

НА: Баран В. Д., Козак Д. Н. Звіт про роботу на слов'янському поселенні в с. Рашків Хотинського р-ну Чернівецької обл. в 1974 р. // № 1974/5.

Література: Баран В. Д., Козак Д. Н., Магомедов Б. В., Некрасова А. Н. Раскопки славянских поселений в с. Рашков // АО 1974 г. — М., 1975. — С. 257, 258.

184. Колекція № 875.

Розкопки В. Д. Барана, 1975 р.

Склад колекції: VII—IX — *гл.* — жаровні, покришка, посуд (у т. ч. мініатюрний), прясла (у т. ч. заготовки), сковорідки; *м. ч.* — гарпуни, ножі, петля, серп та ін.; *кам.* — намистина, брусок; *кіст.* — проколки, заготовка ручки;

XIV — *гл.* — амфори, жаровні, посуд.

НА: Баран В. Д., Магомедов Б. В., Карчина Л. Я. Звіт про розкопки ранньослов'янських поселень Рашків—I, Рашків—II, Рашків—III (VII—IX ст.) // № 1975/10в.

Література: Баран В. Д., Магомедов Б. В. Славянское поселение у с. Рашков на Среднем Днестре // АО 1975 г. — М., 1976. — С. 300.

185. Колекція № 921.

Розкопки В. Д. Барана, 1976 р.

Склад колекції: VII—IX — *гл.* — посуд, сковорідки.

НА: Баран В. Д., Карчина Л. Я. Звіт про розкопки ранньослов'янського поселення Рашків—III в 1976 р. // № 1976/13.

186. Колекція № 946.

Розкопки В. Д. Барана та Г. М. Некрасової, 1977 р.

Склад колекції: VII—IX — *гл.* — грузила, посуд гончарний та ліпний, прясла, сковорідки; *м. ч.* — бляха, наральник, ножі, пластина та ін.; *ск.* — намистина; *кам.* — бруски; *кіст.* — проколки, свисток та ін.;

салтівська к-ра — глек;

XII—XIII — *гл.* — посуд гончарний (у т. ч. полив'яний) та ліпний; *м. ч.* — бляшки, ніж; *м. к.* — пластина; *кам.* — прясла.

НА: Баран В. Д., Некрасова Г. М. Звіт про розкопки ранньослов'янського поселення Рашків—I у 1977 р. // № 1977/25д.

Література: Баран В. Д., Некрасова А. Н. Славянские памятники у с. Рашков на Днестре // АО 1977 г. — М., 1978. — С. 294; Баран Я. В. Поселення Рашків—I на Дністрі // Південно-руське село IX—XIII ст. — К., 1997. — С. 19—33.

187—189. РАШКІВ—II.

с. Рашків (ур. Заринок), Хотинський р-н, Чернівецька обл.

Поселення празької к-ри VI—VII ст.

187. Колекція № 876.

Розкопки В. Д. Барана, 1974 р.

Склад колекції: *гл.* — посуд.

НА: Баран В. Д., Козак Д. Н. Звіт про роботу на слов'янському поселенні в с. Рашків Хотинського р-ну Чернівецької обл. в 1974 р. // № 1974/5.

188. Колекція № 877.

Розкопки В. Д. Барана, 1975 р.

Склад колекції: *гл.* — лячки, посуд.

НА: Баран В. Д., Магомедов Б. В., Карчина Л. Я. Звіт про розкопки ранньослов'янських поселень Рашків—I, Рашків—II, Рашків—III (VII—IX ст.) // № 1975/10в.

Література: Баран В. Д., Магомедов Б. В. Славянское поселение у с. Рашков на Среднем Днестре // АО 1975 г. — М., 1976. — С. 300.

189. Колекція № 945.

Розкопки В. Д. Барана, 1977 р.

Склад колекції: фракійський гальштат — фр-ти посуду;

чернях. к-ра — ф-ти посуду;

празька культура VI—VII — *гл.* — лячки, посуд, прясло; *ск.* — намистина.

НА: Баран В. Д., Некрасова Г. М. Звіт про розкопки ранньослов'янського поселення Рашків—I у 1977 р. // № 1977/25д.

Література: Баран В. Д., Некрасова А. Н. Сла-

вянские памятники у с. Рашков на Днестре // АО 1977 г. — М., 1978. — С. 294.

190—192. РАШКІВ—III.

с. Рашків (ур. Під Щовбом), Хотинський р-н, Чернівецька обл.

Поселення празької к-ри V—VII ст.

190. Колекція № 878.

Розкопки В. Д. Барана, 1975 р.

Склад колекції: *гл.* — посуд, прясла, сковорідки; *м. ч.* — ножиці, ножі, пластини, стержень, шила; *м. к.* — кільце.

НА: Баран В. Д., Магомедов Б. В., Карчина Л. Я. Звіт про розкопки ранньослов'янських поселень Рашків—I, Рашків—II, Рашків—III (VII—IX ст.) // № 1975/10в.

191. Колекція № 922.

Розкопки В. Д. Барана 1976 р.

Склад колекції: *гл.* — посуд (у т. ч. мініатюрний), сковорідки.

НА: Баран В. Д., Карчина Л. Я. Звіт про розкопки ранньослов'янського поселення Рашків—III в 1976 р. // № 1976/13.

192. Колекція № 947.

Розкопки В. Д. Барана та Г. М. Некрасової, 1977, 1978 рр.

Склад колекції: чернях. к-ра — *гл.* — посуд; *м. к.* — пластина;

VI—VII — *гл.* — конус орнаментований, посуд ліпний (у т. ч. мініатюрний), прясла, сковорідка; *м. ч.* — кільце, шило; *м. к.* — браслети, дріт, заготовка, кільце, підвіска, прикраса; *кам.* — брусок.

НА: Баран В. Д., Некрасова Г. М. Звіт про розкопки ранньослов'янського поселення Рашків—III за 1978 р. // № 1978/30.

Література: Баран В. Д., Некрасова А. Н. Славянское поселение у с. Рашков на Днестре // АО 1977 г. — М., 1978. — С. 294; Баран В. Д., Карчина Л. Я., Некрасова А. Н. Раннеславянское поселение у с. Рашков // АО 1978 г. — М., 1979. — С. 296; Баран В. Д. Сложение славянской средневековой культуры и проблема расселения славян // Славяне на Днестре и Дунае. — К., 1983. — С. 5—48.

193. РЖИЩІВ. Колекція № 1124.

м. Ржищів (ур. Монастирок), Кагарлицький р-н, Київська обл.

Розкопки В. К. Гончарова, 1964 р.

Поселення XII—XIII ст.

Склад колекції: *гл.* — посуд, корчаги; *м. ч.* — цвях, лемеша втулка, ніж, пила, пряжка; *ск.* — браслети; *кам.* — бруски.

НА: Гончаров В. К. Отчет по исследованию городища Иван в 1964 г. // № 1964/2а.

Література: Древнерусские поселения Среднего Поднепровья. — К., 1984. — С. 67, 68.

194. РОЗЬЛОТИ. Колекція № 115.

с. Розьлоти, Коропський р-н, Чернігівська обл. Розвідка М. Я. Рудинського, 1949 р.

Поселення VI—VII ст.

Склад колекції: фр-ти посуду.

НА: Рудинський М. Звіт Погорілівської експедиції Інституту археології АН УРСР // № 1949/22.

195—198. РОЇЩЕ.

с. Роїще, Чернігівський р-н, Чернігівська обл. Поселення київської к-ри III—IV ст.; V—VIII ст., могильник XII—XIII ст.; окремі знахідки доби бронзи.

195. Колекція № 861.

Розкопки Є. В. Максимова та Р. В. Терпиловського, 1975 р.

Склад колекції: київ. к-ра — *гл.* — обмазка, прясла, посуд; *м. ч.* — пластина та ін.; *м. к.* — браслет; *кам.* — жорно; *кіст.* — лошила-струги, проколка;

чернях. к-ра — *гл.* — посуд; *кіст.* — гребінь.

НА: Максимов Е. В., Петровская Е. А., Попудренко М. О., Цыдровская Л. А. Отчет... // № 1975/24.

Література: Максимов Е. В., Терпиловский Р. В. Исследование памятников киевского типа в Среднем Подесенье // АО 1975 г. — М., 1976. — С. 352.

196. Колекція № 909.

Розкопки Є. В. Максимова та Р. В. Терпиловського, 1976 р.

Склад колекції: київ. к-ра — *гл.* — грузила, диск, обмазка, посуд, прясла, тигель; *м. ч.* — ножі, пряжка та ін.; *м. к.* — браслет; *ск.* — намистина; *кам.* — брусок, жорна; *кіст.* — коньок, лошила, проколки; шлак;

чернях. к-ра — *гл.* — посуд;

XII—XIII — *гл.*: намистина.

НА: Максимов Е. В., Терпиловский Р. В., Цыдровская Л. А. Отчет... 1976 г. // № 1976/21.

Література: Максимов Е. В., Терпиловский Р. В., Цыдровская Л. А., Юркова Н. В. Исследова-

ния Среднеднепровской раннеславянской экспедиции // АО 1976 г. — М., 1977. — С. 326.

197. Колекція № 920.

Розкопки С. В. Максимова та Р. В. Терпиловського, 1977 р.

Склад колекції:

ДРЗ — *гл.* — посуд мініатюрний; *м. ч.* — «гудзики», прикраси; *м. к.* — браслети; *ск.* — намистина;

антична посудина;

київ. к-ра — *гл.* — грузило, диск, обмазка, посуд ліпний, прясла, формочка; *м. ч.* — голка, ніж, шило; *кам.* — жорно, розтиральник; *кіст.* — тупики;

чернях. к-ра — *гл.* — амфори, обмазка, посуд гончарний; *кам.* — жорно;

пеньк. тип — *гл.* — посуд;

VII—VIII — *гл.* — амфори, посуд гончарний та ліпний, прясла; *кам.* — брусок; *кіст.* — підвіска, тупики;

XI—XII — *гл.* — корчаги, посуд; *м. ч.* — замки, ключ, ножі, пластина, цвяхи; *ск.* — браслет; *кам.* — брусок, прясло.

НА: Максимов Е. В., Терпиловский Р. В. Отчет о работе Среднеднепровской раннеславянской экспедиции ИА АН УССР в 1977 г. // № 1977/4.

Література: Максимов Е. В., Терпиловский Р. В. Раскопки поселения у с. Роище // АО 1977 г. — М., 1978. — С. 351.

198. Колекція № 964.

Розкопки С. В. Максимова та Р. В. Терпиловського, 1978 р.

Склад колекції: київ. к-ра — *гл.* — амфори, грузила, диск, обмазка, покрішка, прясла, посуд ліпний, сковорідка; *м. ч.* — вироби; *кам.* — бруски, жорно, розтиральник; *кіст.* — коньки, проколка, тупики, шлаки;

чернях. к-ра — *гл.* — посуд гончарний (у т. ч. лощений).

НА: Максимов Е. В., Терпиловский Р. В. Отчет о работе Среднеднепровской раннеславянской экспедиции ИА АН УССР в 1978 г. // № 1978/28.

Література: Максимов Е. В., Терпиловский Р. В. Поселение киевского типа у с. Роище // АО 1978. — М., 1979. — С. 359, 360; Терпиловский Р. В., Абашина Н. С. Памятники киевской культуры (Свод археологических источников). — К., 1992. — С. 128—132; Терпиловский Р. В. Ранние славяне Подесенья III—V вв. — К., 1984. — 124 с.

199. САБАТИНІВКА. Колекція № 120.

між сс. Сабатинівка, Ульянівський р-н та Молдовка, Голованівський р-н, Кіровоградська обл.

Розкопки Е. О. Симоновича, 1949 р.

Поселення черняхівської к-ри III—IV ст.

НА: Симонович Э. А. Мельничное сооружение первых веков н. э. на Среднем Буге // № 1949/256.

Література: Симонович Е. О. Млинове спорудження перших століть н. е. на Південному Бугі // Археологія. — 1950. — Т. VI. — С. 97—107; Симонович Е. О. Пам'ятки черняхівської культури Нижнього Побужжя // Археологія. — 1952. — Т. X. — С. 150—153.

200. САЛТІВ. Колекція № 453.

с. Верхній Салтів, Вовчанський р-н, Харківська обл.

Розкопки С. А. Семенова-Зусера, 1947 р.; Д. Т. Березовця, 1959—1961, 1965, 1967 рр.

Поселення, могильник VII—IX ст.

Склад колекції: вироби з глини, чорного та кольорових металів, скла, каменю тощо (рис. 159). Частина колекції експонується в АМ ІА НАНУ.

НА: Семенов-Зусер С. А. Салтовская археологическая экспедиция в 1947—1948 гг. // № 1948/6; Березовец Д. Т., Брайчевская А. Т., Ветштейн Р. И., Шовкопляс А. М. Отчет о раскопках средневекового памятника у с. Верхний Салтов Старосалтовского р-на Харьковской обл. // № 1959—1961/6; Фонд Д. Т. Березовця. Література: Семенов-Зусер С. Розкопки коло с. Верхнього Салтова 1946 р. // АП. — К., 1949. — Т. 1. — С. 112—137; Семенов-Зусер С. Дослідження Салтівського могильника // АП. — К., 1952. — Т. 3. — С. 271—284; Березовец Д. Т. Раскопки в Верхнем Салтове в 1959—1960 гг. // КСИА. — 1962. — Вып. 12. — С. 18—22.

201—202. САХНІВКА.

с. Сахнівка (ур. Гора Дівича), Корсунь-Шевченківський р-н, Черкаська обл.

Поселення зарубинецької к-ри II ст. до н. е. — I ст. н. е.; VII—VIII ст. н. е.; поселення та городище XII—XIII ст.

201. Колекція № 130.

Розкопки В. Й. Довженка та Н. В. Лінки, 1949 р.

Рис. 159. Верхній Салтів. Колекція № 453. Розкопки Д. Т. Березовця: 1 — бронзові вироби; 2 — бронзові бубонці; 3 — чорнолошені глеки.

Частина колекції експонується в АМ ІА НАНУ.
 НА: Довженко В. Й., Лінка Н. В. Археологические исследования на нижней Руси в 1949 г. // № 1949/12а.

Література: Довженко В. Й., Лінка Н. В. Розвідки древньоруських городищ на нижній Русі в 1949 р. // АП. — 1955. — Т. V. — С. 151—157.

202. Колекція № 717.

Розкопки В. Й. Довженка та О. М. Приходнюка, 1972 р.

Склад колекції: заруб. к-ра — гл. — амфори, посуд (у т. ч. лошений);

VIII — гл. — амфори, жаровні, посуд ліпний, прясла; м. ч. — крюк, ножі, серп; ск. — намистини; кіст. — проколки;

XII—XIII — гл. — амфори, світильники, посуд гончарний (у т. ч. мініатюрний); м. ч. — замок, застібка книжкова, гачок риболовний, ніж, підкова, скоба, стріли наконечник, цвяхи та ін.; м. к. — кільця, пластинки; кам. — брусок, прясло.

НА: Довженко В. Й., Приходнюк О. М. Звіт про роботу Сахнівського загону Середньодніпровської експедиції в 1972 р. // № 1972/21а.

Література: Приходнюк О. М. Ранньосередньовічні слов'янські поселення на Русі // Дослідження з слов'яно-руської археології. — К.,

1976. — С. 101—119; Блажевич Н. В. Древнерусское городище у с. Сахновка // Открытия молодых археологов Украины. — К., 1976. — С. 18, 19.

203. СЕДНІВ. Колекція № 861.

с. Седнів (ур. Орішня—II), Чернігівський р-н, Чернігівська обл.

Розкопки Є. В. Максимова, 1975 р.

Поселення доби бронзи, ДРЗ, зарубинецької к-ри, городище VIII—X ст.

Склад колекції: доба бронзи — окремі фр-ти посуду;

ДРЗ — прясло;

заруб. к-ра — гл. — обмазка, посуд (у т. ч. лошений); шлак;

слов'яни — гл. — посуд; кіст. — вироби;

IX—X — гл. — жаровня, обмазка, посуд, прясла; м. ч. — ніж, стріли наконечник, цвях, шило; кам. — зернотерка; шлак.

НА: Максимов Е. В., Петровская Е. А., Попудренко М. О., Цыдровская Л. А. Отчет... // № 1975/24.

204. СЕМЕНКИ. Колекція № 501.

с. Семенки, Немирівський р-н, Вінницька обл.

Розкопки П. І. Хавлюка, 1961 р.

Рис. 160. Глиняний посуд. Семенки. Колекція № 501. Розкопки П. І. Хавлюка.

Поселення V—VII ст.

Склад колекції: глиняний посуд (рис. 160).

НА: Хавлюк П. И. Научный отчет по исследованию антского поселения Семенки—I на Южном Буге в 1961 г. // № 1961/7.

Література: Хавлюк П. И. Раннеславянские поселения Семенки и Самчинцы в среднем течении Южного Буга // МИА. — № 108. — С. 320—342.

205—209. СОКІЛ.

с. Сокіл (ур. Острови), Кам'янець-Подільський р-н, Хмельницька обл.

Поселення к-ри поєнешті-лукашівка II ст. до н. е. — I ст. н. е.; черняхівської, VII—VIII ст., давньоруського часу.

205. Колекція № 905.

Розкопки Л. В. Вакуленко, 1974 р.

Склад колекції: ДРЗ — гл. — посуд (у т. ч. лощений та червонолаковий), прясла; м. к. — шпилька; кіст. — голка, прикраса;

поєнешті-лукашівка — гл. — амфори, друшляки, покриття, посуд, прясла; м. ч. — шило; м. к. — виріб; кіст. — ложила, риг;

чернях. к-ра — гл. — амфори, обмазка, посуд (у т. ч. червонолаковий), прясла, тиглі; м. ч. — зубило, ключ, ножі та ін.; м. к. — шпилька, пластина, фібула, шпилька; кіст. — голка, ложила, проколка, роги та ін.

НА: Вакуленко Л. В. Отчет о работе Сокольского отряда Днестровской новостроечной экспедиции // № 1974/5а.

206. Колекція № 906.

Розкопки Л. В. Вакуленко, 1975 р.

Склад колекції: поєнешті-лукашівка — гл. — амфори, посуд кружальний та ліпний, прясла; кіст. — вироби;

чернях. к-ра — гл. — амфори, посуд кружальний та ліпний (у т. ч. червонолаковий), прясла, тигель; м. ч. — ніж, фібула та ін.; ск. — скло римське; кам. — бруски; кіст. — гребінь, коньок та ін.;

VII—VIII — гл. — посуд ліпний; кіст. — ложило.

НА: Вакуленко Л. В. Отчет о работе Днестровской новостроечной раннеславянской экспедиции в 1975 г. // № 1975/10з.

207. Колекція № 957.

Розкопки Л. В. Вакуленко, 1977 р.

Поселення ДРЗ, черняхівської к-ри, VII—VIII ст. Склад колекції: ДРЗ — гл. — амфори, диски, посуд ліпний (у т. ч. лощений);

чернях. к-ра — гл. — амфори, посуд ліпний та гончарний (у т. ч. лощений, імпортований), прясла; м. ч. — долото, ніж; м. к. — посудина та ін.; кам. — брусок; кіст. — коньки, ложила, проколка (рис. 161);

VII—VIII — гл. — посуд ліпний, сковорідки; м. ч. — ножі, цвях; м. к. — голка; кіст. — заготовки, коньок, ложило, проколки.

НА: Вакуленко Л. В. Отчет о работе Сокольского отряда Днестровской новостроечной экспедиции в 1977 г. // № 1977/25ж.

208. Колекція № 958.

Розкопки Л. В. Вакуленко, 1978 р.

Поселення к-ри ДРЗ, поєнешті-лукашівської, черняхівської, VII—VIII ст., давньоруського часу.

Рис. 161. Сокіл. Колекції № 957, 958. Розкопки Л. В. Вакуленко: 1 — горщик; 2 — долото; 3 — бронзова голка.

Склад колекції: ДРЗ — *гл.* — посуд ліпний (у т. ч. лощений);

поєнешті-лукашівка — *гл.* — диск-жаровня, посуд ліпний (у т. ч. лощений); *кам.* — брусок;

чернях. к-ра — *гл.* — амфори, грузила, диск-жаровня, корчаги, покривка, посуд гончарний (у т. ч. лощений) та ліпний; *м. ч.* — фібула; *ск.* — посудина; *кіст.* — коньок, лощило, проколка;

VII—VIII — *гл.* — сковорідки, посуд ліпний; *кіст.* — лошила, проколки;

XI—XII — *гл.* — посуд гончарний; *м. ч.* — шпора; *м. к.* — підвіска; *ск.* — браслет; *кам.* — брусок.

НА: Приходнюк О. М., Вакуленко Л. В. Отчет о работе Сокольского отряда Среднеднестровской новостроечной экспедиции в 1978 г. // № 1978/30а.

Література: Вакуленко Л. В., Приходнюк О. М. Раскопки в окрестностях с. Сокол на Среднем Днестре // АО 1978 г. — М., 1979. — С. 311.

209. Колекція № 1062.

Розкопки Л. В. Вакуленко, 1979 р.

Склад колекції: *гл.* — амфори, грузило, покривки, посуд гончарний, ліпний (у т. ч. лощений та чорнолаковий), прясла, сковорідки; *м. ч.* — ключі, ніж, скребла та ін.; *ск.* — посуд; *кам.* — брусок, відщепи кременеві; *кіст.* — астрагал, гребінь; шлак.

НА: Вакуленко Л. В. Отчет о работе Сокольского отряда Днестровской комплексной экспедиции (новостроечной) в 1979 г. // № 1979/34а.

Література: Приходнюк О. М., Вакуленко Л. В. Славянское поселение I тысячелетия н. э. у с. Сокол на Среднем Днестре. — К., 1984. — 287 с.

210—211 СОКІЛЬЦІ.

с. Сокільці, Гайсинський р-н, Вінницька обл.

Поселення зарубинецької к-ри, городище VIII—X, XIV—XVII ст.

210. Колекція № 701.

Розкопки В. М. Даниленка, 1957 р.

Склад колекції: *гл.* — посуд ліпний та гончарний, обмазка; *м. ч.* — вушко від відра, замки, ножі (у т. ч. з кістяним руків'ям), підкова, пластини, цвяхи, шпора та ін; *м. к.* — казан; *кам.* — оброблений кремень, розтиральник; залишки шкіри та зерна.

НА: Даниленко В. Н. Археологические исследования на Южном Буге в 1957—1958 гг. // № 1958/5.

211. Колекція № 500.

Розкопки М. П. Кучери, 1961 р.

Склад колекції: *гл.* — посуд ліпний та гончарний (у т. ч. полив'яний), прясла; *м. ч.* — замки, петлі, підкови, пряжки, ручки від скриньки, серп, стріли, цвяхи, шпори та ін; *кам.* — бруски, розтиральники, крем'яні вироби; *м. к.* — казани, сережка; *кіст.* — заготовки, накладка, намистина орнаментована; *ск.* — намистини, посуд.

НА: Кучера М. П. Отчет о раскопках средневекового городища у с. Сокольцы на Южном Буге в 1961 г. // № 1961/7.

Література: Кучера М. П. Середньовічне городище біля с. Сокільці на Південному Бузі // Археологія. — 1965. — Т. XIX. — С. 210.

212. СОЛГУТОВЕ. Колекція № 483.

с. Солгутове (ур. Солгутів Острів), Гайворонський р-н, Кіровоградська обл.

Розкопки В. І. Бідзілі, 1961 р.

Металургійний центр VI—VII ст.

Склад колекції: вироби з глини, кістки, бруски, шлаки.

НА: *Бідзіля В. І.* Звіт про роботу Гайворонського загону Бузької археологічної експедиції ІА АН УРСР 1960—1961 рр. // № 1960—1961/76.

Література: *Бідзіля В. І.* Залізоплавильні горни середини I тис. на Південному Бузі // Археологія. — 1963. — Т. 15. — С. 123—144.

213. СОСНИЦЯ. Колекція № 149.

м. Сосниця, Чернігівська обл.

Розкопки Д. Т. Березовця, 1949 р.

Поселення VII ст.

Склад колекції: вироби з глини, металів чорного та кольорового.

НА: *Березовець Д. Т.* Звіт... 1949 р. // № 1949/9.

Література: *Березовець Д. Т.* Дослідження слов'янських пам'яток на Сеймі в 1949—1950 рр. // АП. — 1955. — Т. V. — С. 49—66.

214—216. СТЕЦІВКА.

с. Стецівка, Чигиринський р-н, Черкаська обл.

Поселення черняхівської к-ри, V—VII ст.

214. Колекція № 354.

Розкопки Г. Т. Ковпаненко, О. Ф. Покровської, 1956 р.

НА: *Покровская Е. Ф., Ковпаненко Г. Т., Ветштейн Р. И.* Отчет о работе Стецовско-Калантаевского отряда первобытно-скифской Кременчугской экспедиции 1956 г. // № 1956/1в.

Література: *Покровская Е. Ф., Ковпаненко Г. Т.* Раскопки около сел Калантаева и Стецовки на Тясмине в 1956 г. // КСИА. — 1959. — Вып. 8. — С. 30—36.

215. Колекція № 389.

Розкопки В. П. Петрова, 1957, 1958 рр.

НА: *Петров В. П.* Отчет о работе Стецовского отряда Кременчугской раннеславянской экспедиции в 1957—1958 гг. // № 1957—1958/26.

216. Колекція № 406.

Розкопки Н. М. Кравченко, 1958 р.

Література: *Петров В. П.* Стецовка, поселение третьей четверти I тысячелетия н. э. (по материалам раскопок 1956—1958 гг. в Потясминье) // МИА. — 1963. — № 108. — С. 209—233.

217. СТЕЦІВКА. Колекція № 864.

с. Стецівка, Звенигородський р-н, Черкаська обл.

Розкопки Є. В. Махно, 1972 р.

Поселення та могильник черняхівської к-ри III—IV ст.

Склад колекції: доба бронзи — окремі фр-ти посуду;

чернях. к-ра — гл. — обмазка, посуд, (у т. ч. лощений); м. ч. — голка; ск. — кубок; кам. — відщепи; кіст. — гольник.

Література: *Махно Е. В., Магомедов Б. В.* Могильник черняховской культуры у с. Стецовка // АО 1972. — М., 1973. — С. 309, 310.

218. СТУДЕНИЦЯ. Колекція № 774.

с. Студениця, Кам'янець-Подільський р-н, Хмельницька обл.

Розкопки Р. О. Юри, 1969 р.

Фортеця XVII—XVIII ст.

Склад колекції: XVII—XVIII — гл. — кахлі, люльки, покривка, посуд (у т. ч. розписний), сковорідка; м. ч. — ніж, підкова від взуття, скоба, стержень з кільцем, цвяхи та ін.; м. к. — пластинка; ск. — келихи, чарки, посуд;

XIX—XX — кахлі, посуд полив'яний.

НА: *Юра Р. О.* Звіт про роботу Студеницького загону Середньодністровської експедиції в 1969 р. // № 1969/6.

Література: *Юра Р. О.* Дослідження Студеницької фортеці // АДУ 1969 р. — К., 1972. — Вип. IV. — С. 303—307.

219. СТУДЕНОК. Колекція № 207.

с. Студенок, Краснолиманський р-н, Донецька обл.

Розкопки Д. Я. Телегіна, 1951 р.

Поселення ДРЗ, IV—V ст.

Склад колекції: фр-ти посуду.

НА: *Телегін Д. Я.* Дослідження стоянок неоліту і епохи бронзи на середньому Дінці // № 1951/13.

220—224. СУБОТІВ.

с. Суботів, Чигиринський р-н, Черкаська обл.

220. Колекція № 322.

Розвідка О. Ф. Покровської, 1955 р.

Поселення та могильник зарубинецької к-ри II ст. до н. е. — I ст. н. е.; черняхівської к-ри.

Склад колекції: вироби з глини, металів чорного та кольорового.

НА: *Покровская Е. Ф.* Отчет о разведке Среднеднепровской Правобережной экспедиции за 1955 г. // № 1955/5в.

Література: *Максимов Е. В.* Среднее Поднепровье на рубеже нашей эры. — К., 1972. — 183 с.

221. Колекція № 770.

Розкопки Р. О. Юри, 1970 р.

Замчище та Іллінська церква XVII ст.

Рис. 162. Суботів. Колекція № 670. Розкопки П. А. Горішнього: 1 — гончарна посуда; 2—4 — кахлі.

Склад колекції: доба бронзи — *гл.* — посуд, прясла;

X — *гл.* — посуд, *кам.* — прясло;

XVII — *гл.* — кахлі (у т. ч. полив'яні), люлька, покритишки, посуд (у т. ч. полив'яний), світильники; *м. ч.* — костиль, ножі, підкова, пряжка, цвяхи та ін.; *ск.* — віконниця, посуд; *кам.* — бруски; тканини, черепиця, шлаки.

НА: Юра Р. О. Звіт про роботу в с. Суботів Чигиринського р-ну Черкаської обл. // № 1970/28.

Література: Юра Р. О. Дослідження в Суботіві в 1970 р. // Археологія. — 1971. — № 3. — С. 92, 93.

222. Колекція № 670.

Розкопки П. А. Горішнього, 1971 р.

Поселення XVI ст.

Склад колекції: *гл.* — грузила, кахлі, посуд (рис. 162); вироби з *м. ч.*

НА: Горішний П. О. Звіт про археологічні дослідження Суботівської середньовічної експедиції ІА АН УРСР у 1971 р. // 1971/16.

Література: Горішний П. А., Виноградська Л. І., Юра Р. О. Середньовічна кераміка із с. Суботів Черкаської обл. // Археологія. — 1985. — № 50. — С. 65—75.

223. Колекція № 773.

Розкопки Р. О. Юри, 1972 р.

Склад колекції: X — *гл.* — посуд; *кам.* — прясла;

XVII — *гл.* — кахлі, покритишки, посуд (у т. ч. полив'яний та розписний), прясла; *м. ч.* — костилі,

лопати окуття, ножі, пряжки, рогачик, скоба, цвяхи, ядра та ін.; *ск.* — посуд та ін.; *кам.* — брусок; *кіст.* — проколка; цегла, черепиця з поливою;

XIX — *ск.* — посуд.

НА: Юра Р. О. Звіт про роботу Суботівської середньовічної експедиції в 1972 р. // № 1972/25.

Література: Горішний П. А., Юра Р. А. Роботи Субботовской средневековой экспедиции // АО 1972 г. — М., 1973. — С. 270, 271.

224. Колекція № 771.

Розкопки Р. О. Юри, 1973 р.

Склад колекції: доба бронзи — *гл.* — посуд, прясло;

ДРЗ — *гл.* — посуд; *кіст.* — псалій;

заруб. к-ра — *гл.* — амфори, посуд (у т. ч. лощений);

X — *гл.* — посуд; *м. ч.* — списа наконечник, ложкар; *м. к.* — вироби;

XVII — *гл.* — кахлі полив'яні, покритишки, посуд (у т. ч. розписний), люлька; *м. ч.* — двозубець, скоба, цвях та ін.; *ск.* — посуд; розчин будівельний, черепиця з поливою.

НА: Юра Р. О. Звіт про роботу Суботівського загону Середньодніпровської слов'яно-руської експедиції в 1973 р. // № 1973/21в.

225. СУМИ. Колекція № 478.

м. Суми.

Розкопки Є. В. Махно, 1960 р.

Могильник черняхівської к-ри.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти та реставрований посуд, прясло, крейда.

НА: Махно Е. В. Отчет о работе на Сумском могильнике черняховского типа // № 1960/12.

Література: Махно Е. В. Могильник черняховского типа в городе Сумы // МИА. — 1967. — № 139. — С. 28—34.

226. ТАБАЇВКА. Колекція № 139.

с. Табаївка, Чернігівський р-н, Чернігівська обл.

Розкопки Д. І. Бліфельда, 1949 р.

Поселення ДРЗ, зарубинецької к-ри I ст. до н. е. — I ст. н. е.; могильник IX—X ст.

Склад колекції: ДРЗ — *гл.* — посуд ліпний; заруб. к-ра — *гл.* — посуд (у т. ч. лощений); IX—X — *гл.* — посуд; *м. к.* — бляшки (круглі, листовидні, прямокутні, трикутні, у т. ч. з врізним орнаментом та інкрустацією), фібула кругла; *кам.* — матриця.

НА: Бліфельд Д. І. Звіт... 1949 р. // № 1949/7.

Література: Бліфельд Д. І. Деснянська археологічна експедиція 1949 р. // АП. — 1955. — Т. V. — С. 12—21.

227. ТЕРЕМЦІ. Колекція № 951.

с. Теремці, Кам'янець-Подільський р-н, Хмельницька обл.

Розкопки В. Д. Барана та Г. М. Некрасової, 1979, 1980 рр.

Поселення ДРЗ та черняхівської к-ри IV—V ст.

Склад колекції: трипілля, X — окремі фр-ти посуду;

ДРЗ — *гл.* — посуд ліпний;

IV—V — *гл.* — амфори, посуд гончарний (у т. ч. імпортований, лощений), сковорідки.

НА: Баран В. Д., Некрасова Г. М. Звіт про розкопки ранньослов'янського поселення кінця IV—V ст. н. е. біля с. Теремці за 1979 р. // № 1979/34; Баран В. Д., Некрасова Г. М. Звіт про розкопки ранньослов'янського поселення кінця IV—VI ст. н. е. біля с. Теремці за 1980 р. // № 1980/20.

Література: Баран В. Д. Слов'янське поселення середини I тисячоліття нашої ери біля села Теремці на Дністрі. — К., 2008. — 137 с.

228. ТРАЧ. Колекція № 1086.

с. Трач, Косівський р-н, Івано-Франківська обл.

Розкопки Л. В. Вакуленко, 1989 р.

Рис. 163. Посуд з поховань. Трипілля. Колекція № 533. Розкопки Б. О. Рибаківа.

Могильник к-ри карпатських курганів.

Склад колекції: *гл.* — посуд гончарний, прясло; *м. ч.* — цвях; *кам.* — знаряддя кременеві.

НА: Вакуленко Л. В., Приходнюк О. М. Отчет о работе Карпатского отряда Славянской Правобережной экспедиции за 1989 г. // № 1989/26.

Література: Вакуленко Л. В. Пам'ятки підгір'я Українських Карпат першої половини I тис. н. е. — К., 1977. — 142 с.

229. ТРИПІЛЛЯ. Колекція № 533.

с. Трипілля (ур. Дівич-Гора), Обухівський р-н, Київська обл.

Розкопки Б. О. Рибаківа, 1962, 1963 рр.

Могильник зарубинецької к-ри I ст. до н. е. — перша половина I ст. н. е.

Склад колекції: ф-ти та реставрований посуд (рис. 163).

Частина колекції експонується в АМ ІА НАНУ.

НА: Рыбаков Б. А. Отчет... 1962 г. // № 1962/25;

Рыбаков Б. А. Отчет о раскопках Приднепров-

скої археологічної експедиції в 1963 г. // № 1963/41.

Література: Куза А. В., Кубишев А. І. Нові зарубинецькі пам'ятки на Середньому Подніпров'ї // Археологія. — 1971. — Вип. 3. — С. 86—90.

230. ТУРІЯ. Колекція № 314.

с. Турія, Новомиргородський р-н, Кіровоградської обл.

Поселення черняхівської к-ри.

Розкопки та розвідка Є. В. Махно, 1955 р.

Склад колекції: амфори, обмазка, посуд

НА: Махно Е. В. Отчет о разведке 1955 г. в Златопольском р-не Черкасской обл. // № 1955/41.

Література: Махно Є. В. Пам'ятки черняхівської культури в Златопільському районі на Черкащині // Археологія. — 1966. — Т. XX. — С. 110—122.

231. УЛЯНІВКА. Колекція № 861.

с. Улянівка, Чернігівський р-н, Чернігівська обл.

Розкопки Є. В. Максимова та Р. В. Терпиловського, 1974, 1975 рр.

Поселення ДРЗ, київської к-ри III—IV ст., IX—X ст.

Склад колекції: ДРЗ — гл. — посуд, прясла; м. к. — стріли наконечник;

чернях. к-ра — гл. — амфори, печина, посуд; м. ч. — вироби; ск. — намистина; кам. — жорно; кіст. — гребінь; шлаки;

київ. к-ра — гл. — ллячки, обмазка, прясла, посуд ліпний, сковорідки; м. ч. — ножі, пластини, пряжка, серп, стержень, стріли наконечник, шило та ін.; м. к. — браслети, підвіска, пряжка; ск. — намистини, дзеркало, оплавлені вироби; кам. — жорна, брусок; кіст. — лошила-струги, проколки та ін.;

IX—X — окремі фр-ти посуду.

Частина колекції експонується в АМ ІА НАНУ.

НА: Максимов Е. В., Петровская Е. А., Попудренко М. О., Терпиловский Р. В., Цыңдровская Л. А., Юркова Н. В. Отчет... // № 1975/24.

Література: Максимов Е. В., Терпиловский Р. В. Исследование памятников киевского типа в Среднем Подесенье // АО 1975 г. — М., 1976. — С. 352; Максимов Е. В., Терпиловский Р. В. Поселение киевского типа у с. Ульяновка на Десне // Славяне и Русь. — К., 1979. — С. 21—37.

232. ФЕСЬКІВКА. Колекція № 1112.

с. Феськівка, Менський р-н, Чернігівська обл. Розкопки О. М. Кухарської та А. М. Обломського, 1982 р.

Поселення зарубинецької I ст. до н. е. — I ст. н. е., київської III—V ст.; волинцевської культури; XII—XIII ст.

Склад колекції: доба бронзи — гл. — посуд; кам. — відщеп кременевий;

київська к-ра — гл. — посуд ліпний, прясла, сковорідки; м. ч. — ніж та ін.; м. к. — браслет; ск. — намистина; кам. — знаряддя;

чернях. к-ра — гл. — посуд гончарний;

XII—XIII — гл. — посуд; м. ч. — цвях; шифер;

XIII—XIV — гл. — посуд.

НА: Кухарская Е. Н., Обломский А. М. Отчет о работе Менского отряда Новгород-Северской экспедиции в 1982 г. // № 1982/31а.

233. ХАЛЕП'Я. Колекція № 673.

с. Халеп'я, Обухівський р-н, Київська обл.

Розкопки В. Й. Довженка та О. М. Приходнюка, 1971 р.

Поселення зарубинецької к-ри, слов'янське, давньоруське городище.

Склад колекції: гл. — посуд; м. ч. — ножі; кіст. — гребінець, проколка; кам. — брусок.

НА: Довженко В. Й., Приходнюк О. М. Звіт про роботу Канівської слов'яно-руської експедиції в сс. Халеп'я та Григорівка в 1971 р. // № 1971/14.

Література: Довженко В. Й., Приходнюк О. М. Из работ Каневской экспедиции // АО 1971 г. — М., 1972. — С. 386, 387; Приходнюк О. М. Городища Халеп'я і Григорівка на Середньому Дніпрі // Археологія. — 1980. — № 33. — С. 87—97.

234. ХАРІВКА. Колекція № 153.

с. Харівка (ур. Трифон), Путивльський р-н, Сумська обл.

Розкопки Д. Т. Березовця, 1950 р.

Поселення зарубинецької к-ри II—I ст. до н. е., київської к-ри III—V ст., VII ст.

Склад колекції: гл. — амфора, грузило, посуд, прясла зі стінок, світильник, обмазка; кам. — розтиральник.

НА: Березовец Д. Т. Отчет о работе славянского отряда Сеймско-Деснянской экспедиции 1950 г. // № 1950/2а.

Література: *Березовець Д. Т.* Дослідження слов'янських пам'яток на Сеймі 1949—1950 рр. // АП. — 1955. — Т. V. — С. 61—63.

235. ХЛЕПЧА. Колекція № 219.

с. Хлепча, Васильківський р-н, Київська обл.
Розкопки О. І. Тереножкіна та В. А. Іллінської, 1951 р.

Поселення ДРЗ, київської к-ри III — початку IV ст.

Склад колекції: *гл.* — посуд.

Частина колекції експонується в АМ ІА НАНУ.

НА: *Ильинская В. А., Тереножкин А. И.* Отчет о раскопках на р. Стугне в 1951 г. // № 1951/8ж.

Література: *Ильинская В. А., Тереножкин А. И.* Новая находка блях с эмальями на Киевщине // КСИА. — 1955. — Вып. 60. — С. 145—149.

236—238. ХОДОРІВ.

с. Ходорів, Миронівський р-н, Київська обл.
Городище зарубинецької к-ри I ст. до н. е. — I ст. н. е., XI—XIII ст.

236. Колекція № 519.

Розкопки М. П. Кучери, 1962 р.

Склад колекції: *гл.* — амфора, амфорка київського типу, посуд ліпний та гончарний (у т. ч. з поливою), прясла, реставровані посудини, світильник; *м. ч.* — відерні дужки, ключі, цвяхи; *м. к.* — браслет, накладка з отворами; *ск.* — браслети, намистини; *кіст.* — гудзик, заготовки, накладки; *кам.* — брусок, прясла.

НА: *Кучера М. П.* Отчет о раскопках Ходоровского древнерусского городища в 1962 г. // № 1962/13.

Література: *Кучера М. П.* Ходорівське древньоруське городище // Археологія. — 1966. — Вип. 20. — С. 202—210.

237. Колекція № 1088.

Розкопки П. П. Толочка та Н. В. Блажевич, 1984 р.

Склад колекції: доба бронзи — *гл.* — посуд; *кам.* — сокира;

заруб. к-ра — *гл.* — амфори, диски, покришки, посуд червоно- та чорнолаковий, посуд ліпний (у т. ч. лощений); *кам.* — розтиральник та ін.; кістка — ріг та ін.;

XII—XIII — *гл.* — амфори, амфорка київського типу, грузила, покришки, посуд (у т. ч. полив'яний), світильники; *м. ч.* — вудила, гачки риболовні, замок, ключі, ножі, окуття, серп,

скоби, цвяхи, та ін.; *м. к.* — браслет, грузила свинцеві, заготовки свинцеві, кільце, стержні; *ск.* — браслети, намистини, посуд; *кам.* — хрестик, бруски, плитка, прясла; *кіст.* — гудзик, накладка, стріл наконечники, писало (?), роги косулі, тура та ін.; плінфа, раковина с отвором, шлаки.

НА: *Толочко П. П., Блажевич Н. В., Ткач Н. Ф.* Отчет о раскопках Ходоровского городища в 1984 г. // № 1984/18.

Література: *Блажевич Н. В., Толочко П. П.* Исследование древнего Ходорова // АО 1984 г. — М., 1986. — С. 318, 319.

238. Колекція № 1219.

Розкопки Н. В. Блажевич, 1985 р.

Склад колекції: доба бронзи — *гл.* — посуд; заруб. к-ра — *гл.* — амфори, диски, прясло, посуд (у т. ч. лощений); *м. ч.* — окуття;

XII—XIII — *гл.* — амфори, покришки, посуд (у т. ч. полив'яний), флакони; *м. ч.* — вудила, дужки та вушка відерні, замки, кільце, ключі, ножі, обойма піхов меча, окуття, пружина замка, пряжка, ручка скриньки, серп, скоба, стріл наконечники, цвяхи та ін.; *м. к.* — гудзик, казанок, хрест натільний та ін.; *ск.* — браслети, намистини, посуд; *кам.* — бруски, прясла; *кіст.* — амулет, заготовки, мозаїка, ножів ручки; плінфа, шлаки;

XVIII—XIX — *гл.* — глек; *м. ч.* — ніж.

НА: *Блажевич Н. В.* Отчет о раскопках Ходоровского городища в 1985 г. // № 1985/18.

Література: *Блажевич Н. В., Циндровська Л. О.* Ходорівське городище зарубинецького часу // Старожитності I тис. н. е. на території України. — К., 2003. — С. 26—33.

239—240. ХОДОСІВКА.

с. Ходосівка, Києво-Святошинський р-н, Київська обл.

Поселення доби бронзи, VII ст.

239. Колекція № 727.

Розкопки Р. С. Орлова, 1969, 1970 рр.

Склад колекції: доба бронзи — *гл.* — посуд; VII — *гл.* — блюда, вальки, посуд кружальний та ліпний, прясло; *м. к.* — браслет; *ск.* — намистина; *кам.* — знаряддя, брусок, прясло; шлаки.

НА: *Орлов Р. С.* Отчет о разведке в Киевской обл. (Казаровичи, Глебовка, Ходосовка — могильник зарубинецького времени и поселение VI—VIII вв. н. э.) // № 1969/1а.

Література: Орлов Р. С. Поселення з керамікою волинцевського типу на Київщині // АДУ 1969 р. — 1972. — Вип. 4. — С. 236—241; Орлов Р. С. Исследование раннеславянских памятников на Киевщине // АО 1970 г. — М., 1970. — С. 264, 265.

240. Колекція № 731.

Розкопки О. В. Сухобокова, 1972 р.

Склад колекції: трипілля — *гл.* — посуд; *кам.* — знаряддя;

волинцевська к-ра — *гл.* — вальки, жаровня, конуси, обмазка, посуд, прясла, «хлібці»; *м. ч.* — мотика, ніж, пряжка, серп; *м. к.* — бляшки, бубонець, сережка; *ск.* — намистини; *кам.* — брусок та ін.; *кіст.* — астрагали, проколки; шлаки.

НА: Сухобоков О. В. Отчет о работе близ с. Ходосовка Киево-Святошинского р-на Киевской обл. в 1972 г. (VII—IX ст.) // № 1972/216.

Література: Сухобоков О. В. До питання про пам'ятки волинцевського типу // Археологія. — 1977. — Вип. 21. — С. 50—67.

241. ХОДОСІВКА. Колекція № 909.

с. Ходосівка (ур. Мале Городище), Києво-Святошинський р-н, Київська обл.

Розкопки Є. В. Максимова, 1976 р.

Поселення зарубинецької к-ри I ст. до н. е. — I ст. н. е.

Склад колекції: *гл.* — амфори, диск, обмазка, посуд (у т. ч. лощений); *кам.* — галька; шлак.

НА: Максимов Е. В., Терпиловский Р. В., Цындровская Л. А. Отчет... 1976 г. // № 1976/21.

Література: Максимов Е. В., Терпиловский Р. В., Цындровская Л. А., Юркова Н. В. Исследования Среднеднепровской раннеславянской экспедиции // АО 1976 г. — М., 1977. — С. 326; Терпиловский Р. В., Абашина Н. С. Памятники киевской культуры (Свод археологических источников). — К., 1992. — С. 107, 108.

242—243. ХОДОСІВКА — ЛІСНИКИ.

між сс. Ходосівка та Лісники, Києво-Святошинський р-н, Київська обл.

242. Колекція № 1262.

Розкопки І. А. Готуна, 2003 р.

Багатошарове поселення.

Склад колекції: доба бронзи — *гл.* — прясла, посуд мініатюрний; *кам.* — гладильник, зернотерка, брусок, розтиральники;

ДРЗ — *гл.* — посуд, прясла; *м. ч.* — шпилька; *м. к.* — булавки;

рубіж I—II тис. — *м. ч.* — ложкоріз, стріли наконечник; *м. к.* — пряжка;

київська к-ра — *гл.* — прясла; *м. ч.* — ніж; *м. к.* — наконечник ремня, пряжка, фібула; *ск.* — намистина;

III чверть I тис. — *гл.* — прясла, посуд ліпний; *м. ч.* — пряжка; *м. к.* — сережка пастирського типу;

XII—XIII — *м. ч.* — стержень;

пізнє середньовіччя — *м. ч.* — ніж з бронзовою обоймицею;

новий час — *м. к.* — жетон Київського товариства сажотрусів.

НА: Готун І. А., Казимір О. М., Лисенко С. Д., Петраускас А. В., Петраускас О. В., Сторожук В. О. Звіт про роботи Північної експедиції в 2003 р. // № 2003/229.

Література: Готун І. А., Гаскевич Д. Л., Казимір О. М., Лисенко С. Д., Петраускас А. В., Петраускас О. В. Поселення між Ходосівкою та Лісниками. Дослідження 2003 р. Північна експедиція ІА НАН України. Матеріали і дослідження. — К., 2007. — Вип. I. — 265 с.

243. Колекція № 1263.

Розкопки І. А. Готуна, 2004 р.

Склад колекції: VII—IX — *гл.* — посуд ліпний.

НА: Готун І. А., Казимір О. М., Квітницький М. В., Коваль О. А., Лисенко С. Д., Петраускас А. В., Петраускас О. В. Звіт про роботи Північної експедиції в 2004 р. // № 2004/227.

244—245. ХОТЯНІВКА.

с. Хотянівка, Вишгородський р-н, Київська обл.

244. Колекція № 487.

Розкопки Є. В. Максимова, 1961 р.

Могильник зарубинецької к-ри I ст. до н. е. — I ст. н. е.

Література: Максимов Е. В. Зарубинецкая культура на территории УССР. — К., 1982. — 184 с.

245. Колекція № 591.

Розкопки Д. Я. Телегіна, 1966 р.

Поселення зарубинецької к-ри I ст. до н. е. — I ст. н. е.

Склад колекції: посуд (рис. 164), залишки човна.

Література: Максимов Е. В. Новые зарубинецкие памятники в Среднем Приднепровье // МИА. — 1969. — № 70. — С. 49.

Рис. 164. Посуд з поховань. Хотянівка. Колекція № 591. Розкопки Д. Я. Телегіна.

246. ЧЕРВОНИЙ РАНОК. Колекція № 617.

с. Червоний Ранок, Кролевецький р-н, Сумська обл.

Розкопки О. В. Сухобокова, 1968 р.

Поселення VIII—X, X—XII ст.

НА: Сухобоков О. В. Отчет о разведке Левобережной группы Раннеславянской экспедиции за 1968 г. // № 1968/3а.

Література: Сухобоков О. В. Охоронні розкопки роменського городища біля с. Червоний Ранок Сумської обл. // Археологія. — 1975. — № 15. — С. 112—114.

247. ЧЕРЕПИН I—IV. Колекція № 432.

с. Черепин, Корсунь-Шевченківський р-н, Черкаська обл.

Розкопки М. Ю. Брайчевського, 1959 р.

Поселення черняхівської к-ри, пастирського типу. Склад колекції: ф-ти кераміки.

Література: Брайчевський М. Ю. Зображення коня з с. Черепин в Середньому Пороссі // Археологія. — 1961. — Т. XVII. — С. 183—185.

248. ЧИГИРИН. Колекція № 772.

м. Чигирин, Черкаська обл.

Розкопки Р. О. Юри, 1972 р.

Поселення X, XVII ст.

Склад колекції: X — гл. — посуд;

XVII — гл. — кахлі, покришки, посуд, світильник, сковорода зі слідами поливи; м. ч. — виріб орнаментований, ножі, плитка, підкови, та ін.; м. к. — стаканчик; ск. — віконниця, посуд; кіст. — ріг оброблений; цегла зі знаком.

НА: Юра Р. О. Звіт про роботу Суботівської

середньовічної експедиції // № 1972/25.

Література: Горішний П. А. Археологічні дослідження в Чигирині // Охорона та охоронні дослідження пам'яток археології на Україні. — Вінниця, 1990. — С. 33—35.

249. ЧИШКИ. Колекція № 970.

с. Чишки, Пустомитівський р-н, Львівська обл.

Розкопки Д. Н. Козака, 1974, 1975 рр.

Поселення пшеворської к-ри I ст. до н. е. — I ст. н. е.

Склад колекції: гл. — посуд ліпний (у т. ч. лощений).

НА: Козак Д. Н. Звіт про розкопки в с. Підберезці та с. Чишки Пустомитівського р-ну Львівської обл. // № 1974/36; Козак Д. Н. Звіт... — 1975/23.

250. ЧУЧИН. Колекція № 567.

с. Балико-Щучинка, Кагарлицький р-н, Київська обл.

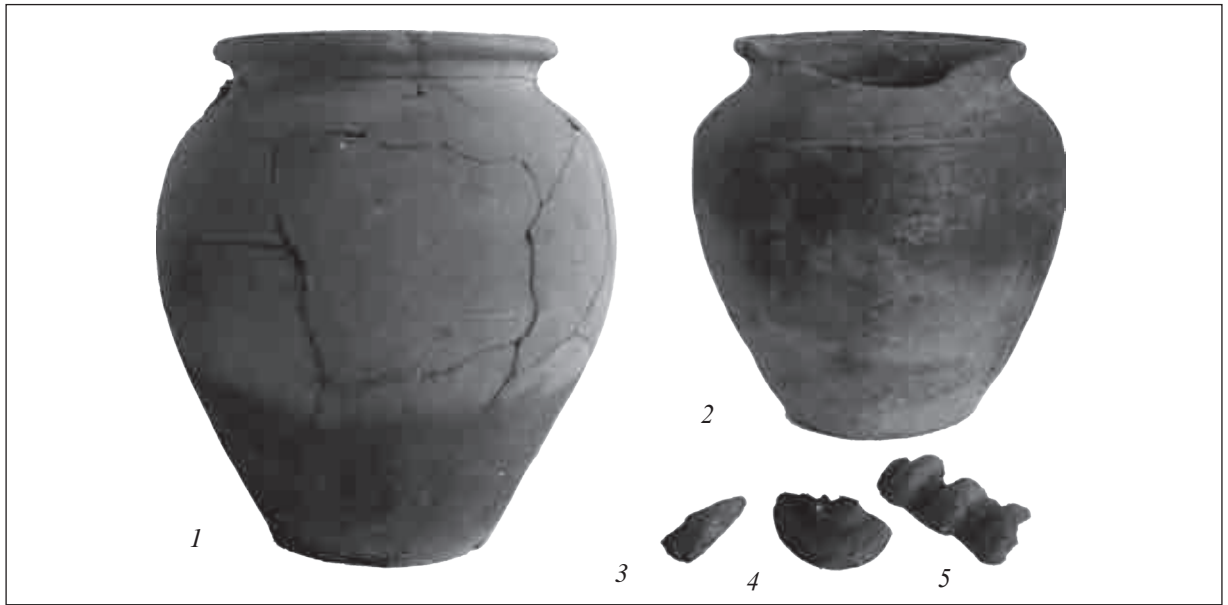
Розкопки В. Й. Довженка, 1964 р.

Городище зарубинецької к-ри I ст. до н. е. — I ст. н. е., XII—XIII ст.

Склад колекції: гл. — посуд (рис. 165); м. ч. — кільце, кресало, ложкар, оковки, ручка від скриньки, ножі, цвяхи, шпора та ін.; м. к. — кадильниця (?); кам. — брусок, прясла; ск. — браслети; шлаки, криця, риб'ячі кістки, зерна льону.

Частина колекції експонується в АМ ІА НАНУ.

НА: Довженко В. Й. Отчет Каневской экспедиции ИА АН УССР о раскопках древнерусского

Рис. 165. Чучин. Колекція № 567. Розкопки В. Й. Довженка: 1—2 — гончарний посуд; 3—5 — фрагменти дерев'яних виробів.

городища у с. Щучинка Ржищевского р-на Киевской обл. // № 1961—1965/2.

Література: Довженко В. Й. Городища (Щучинське) // Археологія УРСР. — К., 1975. — Т. 3. — С. 281—284; Довженко В. Й. Літописний Чучин // Археологія. — 1964. — Т. XVI. — С. 119—125; Куза А. В., Кубишев А. І. Нові зарубинецькі пам'ятки на Середньому Подніпров'ї // Археологія. — 1971. — Вип. 3. — С. 85—92; Блажевич Н. В., Недопако Д. П., Пролеева Я. Н. К вопросу о кузнечном производстве на городищах Иван и Чучин // Земли Южной Руси в IX—XIV вв. — К., 1985. — С. 95—109; Блажевич Н. В. Керамика Ржищевского комплекса XII—XIII вв. // Древнерусская керамика. — М., 1992. — С. 21—35.

251. ШЕСТОВИЦЯ. Колекція № 37.

с. Шестовиця, Чернігівський р-н, Чернігівська обл.

Розкопки Д. І. Бліфельда та Я. В. Станкевич, 1946, 1948, 1956—1958 рр.

Поселення зарубинецької к-ри; волинцевської к-ри VII—X ст.; городище, поселення кінця IX — першої половини XIII ст., могильник IX—XI ст.

Склад колекції: *гл.* — глеки, посуд; *м. ч.* — бритва, вудила, вушка, гачок, голки, дужки, окуття

відерні, гирьки, кільце, клепки, кресала, накладка, ножиці, ножі, пластини, пряжки, ремня наконечник, сагайдака окуття, скоби, скрамосакса піхов окуття, сокира, списа наконечник, стержні, стріл наконечники, стремена, фібули, цвяхи, шило у кістяному футлярі та ін.; *м. к.* — бляшки, бубонці, браслет, гирьки, гольник, гудзики, іконка, кільця, монета (?), намистини, піхов меча наконечник, сережки, фібули, фібули черепиховидні та ін.; *ск.* — кільце, намистини, перстень, посуд, «шашка»; *кам.* — бруски, намистини; *кіст.* — амулет, шпилька, вістря з головою дракона, гребені, кільце, пластини, проколки, ручка, заготовки та ін.; шлак.

Частина колекції експонується в АМ ІА НАНУ.

НА: Станкевич Я. В. Отчет о работе Шестовицкой археологической экспедиции летом 1946 г. // № 1946/20; Бліфельд Д. І. Звіт про роботу Шестовицької археологічної експедиції Інституту археології АН УРСР 1948 р. // № 1948/11; Бліфельд Д. І. Звіт про археологічні дослідження в с. Шестовиці в 1956 р. // № 1956/12а.

Література: Станкевич Я. Шестовицька археологічна експедиція 1946 р. // АП. — 1949. — Т. I. — С. 50—56; Бліфельд Д. І. Дослідження в с. Шестовиця // АП. — 1952. — Т. III. — С. 123—131;

Рис. 166. Брусок з прокресленим орнаментом. Яблунівка. Колекція № 821. Розкопки С. П. Пачкової.

Бліфельд Д. І. Давньоруські пам'ятки Шестовиці. — К., 1977. — 236 с.; *Андрощук Ф. О., Бляєва С. О., Блажевич Н. В., Якубов В. М.* Старожитності Шестовиці. Колекція археологічних матеріалів з наукових фондів ІА АН УРСР. — К., 1996. — 31 с.; *Андрощук Ф. О.* Нормани і слов'яни у Подесенні. — К., 1999. — 140 с.

252. ЯБЛУНІВКА. Колекція № 821.

с. Яблунівка, Білоцерківський р-н, Київська обл.

Розкопки С. П. Пачкової, 1970 р.

Поселення черняхівської к-ри II—V ст.

Склад колекції: *гл.* — обмазка, посуд; *м. ч.* — виріб; *кам.* — брусок (?) (рис. 166), матриця; деталь гончарного кола.

НА: Пачкова С. П. Отчет о раскопках черняховского поселения у с. Яблоновка на Роси // № 1970/45.

Література: Пачкова С. П. Поселение у с. Яблоновка на Роси // Давня і середньовічна історія України. — Кам'янець-Подільський, 2000. — С. 190—194.

253. ЯГНЯТИН. Колекція № 42.

с. Ягнятин, Ружинський р-н, Житомирська обл.

Розкопки Є. В. Махно, 1946, 1947 рр.

Поселення черняхівської к-ри IV ст.

Склад колекції: *гл.* — грузило, корчага, посуд, прясла, печина; *кам.* — жорно; *м. ч.* — вироби. Частина колекції експонується в АМ ІА НАНУ.

НА: Махно Є. В. Звіт за Ягнятинську археологічну експедицію 1946 р. // № 1946/24; *Махно Є. В., Сміленко А. Т.* Звіт за Ягнятинську археологічну експедицію 1947 р. // № 1947/22.

Література: Махно Є. Поселення культури «полів поховань» на північно-західному Правобережжі // АП. — 1949. — Т. I. — С. 153—176; *Махно Є. В.* Ягнятинська археологічна експедиція // АП. — 1952. — Т. III. — С. 154—168.

254—323. м. КИЇВ

254. МИХАЙЛІВСЬКИЙ МОНАСТІР.

Колекція № 10.

Розкопки М. К. Каргера, 1940 р.

Склад колекції: XI—XIII ст. — фр-ти посуду, будівельні деталі, залишки тканини, шкіри.

255. КОРЧУВАТЕ. Колекція № 11.

сел. Корчувате.

Розвідки та розкопки І. М. Самойловського, 1940, 1941 рр.

Могильник зарубинецької к-ри I ст. до н. е. — I ст. н. е.; поселення ДРЗ, XI—XII ст.

Склад колекції: фр-ти посуду та цілі форми.

Література: Самойловский И. М. Корчеватовский могильник // МИА. — 1959. — № 70. — С. 61—93.

256. КИЇВ. Колекція № 12.

Розвідка В. А. Богусевича, 1940, 1945—1948 рр.

Місто X—XIII, XVII—XVIII ст.

Склад колекції: *гл.* — посуд, плитки підлоги, людська голівка полив'яна.

257. МИХАЙЛІВСЬКИЙ МОНАСТІР.

Колекція № 16.

Розвідка Д. І. Бліфельда, 1944 р.

Склад колекції: XVIII ст. — посуд полив'яний.

258. ВОЗНЕСЕНСЬКИЙ УЗВІЗ.

Колекція № 73.

Розкопки М. К. Каргера, 1947 р.

Могильник XI—XII ст.

Частина колекції експонується в АМ ІА НАНУ.

Склад колекції: *гл.* — ліпна кераміка, *ск.* — браслети, посуд, вироби з кольорових металів, кістки, шкіри, тканини; фрески.

Література: Каргер М. К. Археологические исследования древнего Киева.—К., 1950.— С. 192—226.

259. ГОРА КИСЕЛІВКА.

Колекція № 50.

Розкопки В. А. Богусевича, 1948 р.

Місто X—XIII ст.

Склад колекції: *гл.* — посуд; *м. ч.* — цвяхи; *кам.* — бруски; вироби з кольорового металу, дерева, м'яч шкіряний.

НА: *Богусевич В. А.* Отчет об археологических раскопках на горе Киселевке в г. Киеве в 1948 г. // № 1948/8.

Література: *Богусевич В. А.* Раскопки на горе Киселевке // АП. — 1955. — Т. III. — С. 66—72.

260. СОФІЙСЬКА пл., вул. СТІЛЕЦЬКА, РЕЙТАРСЬКА, 22, ВОЛОДИМИРСЬКА. Колекція № 99.

Розвідка І. М. Самойловського, 1948 р.
Місто XI—XII, XVII—XVIII ст.

Склад колекції: фр-ти посуду, скло.

НА: *Самойловський І. М.* Археологічні спостереження під час земляних робіт на території м. Кисва в 1947 і 1948 рр. // № 1948/8а.

Література: *Самойловський І. М.* Розвідки та розкопки в Києві та його околицях в 1947—1948 рр. // АП. — 1952. — Т. III. — С. 73—84.

261. ДЕСЯТИННА ЦЕРКВА.

Колекція № 100.

Розкопки М. К. Каргера, 1948 р.

Місто X—XIII, XVII ст.

Склад колекції: гл. — посуд; ск. — браслети, посуд; кам. — прясла; фрески.

НА: *Каргер М. К.* Раскопки 1948—1949 рр. на усадьбе Центрального исторического музея УССР в г. Киеве // № 1949/1.

Література: *Каргер М. К.* Розкопки на садибі Київського історичного музею // АП. — 1952. — Т. III. — С. 5—13.

262. вул. ВОЛОСЬКА, 11, 16, ВЕРХНІЙ ВАЛ, НИЖНІЙ ВАЛ, НАБЕРЕЖНА НІКОЛЬСЬКА, 25, 35, 47, 61, ОЛЕГІВСЬКА, ШЕКАВИЦЯ. Колекція № 154.

Збирання В. А. Богусевича, 1949, 1950, 1955 рр.
Місто X—XIII, XIV—XVI ст.

Склад колекції: гл. — амфори, посуд, світильник; вироби з чорного металу, кістки, плінфа.

НА: *Богусевич В. А.* Археологические раскопки на Подоле в 1950 г. // № 1950/16.

263. КОРЧУВАТЕ. Колекція № 158.

сел. Корчувате.

Розкопки І. М. Самойловського, 1949 р.

Могильник зарубинецького часу II ст. до н. е. — I ст. н. е.

Склад колекції: трипілля — окремі ф-ти посуду; заруб. к-ра — посуд, прясло, зернотерки;

III—V — бронзова пряжка;

XII—XIII — стріли наверх.

НА: *Самойловський І. М.* Наблюдение за земляными работами в Киеве // № 1950/1д.

Література: *Самойловський І. М.* Корчеватовський могильник // МИА. — 1959. — № 70. — С. 61—93.

264. вул. СМІРНОВА-ЛАСТОЧКІНА, ГОРЬКОГО, ЧКАЛОВА, ЖЕРТВ РЕВОЛЮЦІЇ, ВОЛОСЬКА, 16, НІКОЛЬСЬКА НАБЕРЕЖНА. Колекція № 164.

Розвідки та розкопки В. А. Богусевича, 1949, 1950 рр.

Місто X—XIV, XVI—XVII ст.

Склад колекції: гл. — кахлі, посуд, світильник, прясла; м. ч. — вироби; ск. — браслети, намистини, вироби; зерно, шлаки, янтар.

НА: *Богусевич В. А.* Археологические раскопки на Киево-Подоле в 1950 г. // № 1950/16.

Література: *Самойловський І. М., Мезенцева Г. Г.* Археологічні спостереження і розвідки в Києві та поблизу нього в 1949—1951 рр. // АП. — 1955. — Т. V. — С. 179—183.

265. ПИРОГІВ. Колекція № 185.

сел. Пирогів.

Розкопки Є. В. Махно, 1947, 1949, 1950 рр.

Поселення доби бронзи, зарубинецької к-ри II ст. до н. е.—I ст. н. е.; XI—XII ст.

Склад колекції: фр-ти посуду, металевих та кістяних виробів.

НА: *Махно Є. В.* Звіт про роботу Пирогівського та Дмитровицького загонів Експедиції «Великий Київ» 1950 р. // № 1950/1е.

Література: *Махно Є. В.* Раскопки зарубинецких поселений в Киевском Поднепровье в 1950 г. // МИА. — 1959. — № 70. — С. 94—101.

266. ПЕЧЕРСЬКА ЛАВРА.

Колекція № 204.

Розкопки В. А. Богусевича, 1951 р.

Майстерні XI ст., середньовічний матеріал.

Склад колекції: ск. — вироби, заготовки смальти, янтар, фр-ти горна, шлак, плінфа.

НА: *Богусевич В. А.* Археологические раскопки в заповеднике Киево-Печерской Лавры в 1951 г. // № 1951/8а.

Література: *Богусевич В. А.* Мастерские XI в. по изготовлению стекла и смальты в Киеве. По материалам раскопок 1951 г. // КСИА.— К., 1954. — Вып. 3. — С. 14—20.

267. КАРАВАЄВИ ДАЧИ, КИСЕЛІВКА, ПОДІЛ, НАБЕРЕЖНО-НІКОЛЬСЬКА, ЧКАЛОВА. Колекція № 263.

Збирання В. А. Богусевича, В. Д. Дяденка та І. М. Самойловського, 1950, 1952, 1955 рр.

Місто XII—XIV ст.

Склад колекції: *гл.* — посуд; *м. к.* — таріллка; вироби з дерева.

268. вул. МЕЖИГІРСЬКА, 42.

Колекція № 312.

Розкопки В. Д. Дяденка та В. М. Даниленка, 1955 р.

Місто X—XIII ст.

Склад колекції: фр-ти посуду, вироби з дерева.

269. вул. ВОЛОСЬКА, 11. Колекція № 325.

Розкопки В. А. Богусевича, 1955 р.

Церква X—XIII ст.

Склад колекції: фр-ти посуду, будівельні деталі.

270. вул. ВОЛОДИМИРСЬКА, В. ЖИТОМИРСЬКА, МЕЖИГІРСЬКА, 42. Колекція № 349.

Розвідка В. Д. Дяденка, 1956 р.

Місто XI—XIII ст.

Склад колекції: фр-ти посуду, виробів з дерева.

271. ПОДІЛ. Колекція № 372.

Збирання В. Д. Дяденка та І. М. Самойловського, 1957 р.

Місто X—XIII ст.

Склад колекції: амфори, плінфа, посуд.

272. вул. ЗОЛОТОВОРІТСЬКА, ВОЛОДИМИРСЬКА. Колекція № 373.

Розвідка В. Д. Дяденка, 1957 р.

273. КАРАВАЄВИ ДАЧИ, пр. АРТИЛЕРІЙСЬКИЙ, 5. Колекція № 409.

Розвідка Н. В. Лінки, 1958 р.

Поселення XI ст.

Склад колекції: фр-ти посуду, плінфа, будівельний розчин.

НА: *Лінка Н. В.* Щоденник спостережень над земляними роботами у межах м. Києва 1958 р. // № 1958/46а.

274. КОПИРІВ КІНЕЦЬ. Колекція № 423.

вул. Кудрявська.

Розвідка В. Д. Дяденка, 1958 р.

Поселення XII—XIII ст.

Склад колекції: фр-ти амфор, посуду.

275. КИРИЛІВСЬКА ЦЕРКВА.

Колекція № 427.

Розвідка В. Д. Дяденка, 1959 р.

Поселення VI ст.

МІСТ ПАТОНА — розвідка Д. Я. Телегіна, 1959 р.

Поселення доби бронзи, Київської Русі.

с. ЧИКАЛІВКА, Кременчуцький р-н, Полтавська обл. — розвідка І. М. Шарафутдінової, 1959 р.

Поселення давньоруського часу.

НА: *Шарафутдінова І. Н.* Отчет о раскопках поселения эпохи поздней бронзы у с. Чикаловка Кременчугского р-на Полтавской обл. // № 1960—1961/4в.

276. КИТАЄВЕ. Колекція № 532.

Розвідка А. І. Кубишева, 1962, 1963 рр.

Поселення X—XII ст.

277. КЛОВСЬКИЙ МОНАСТІР, КИРИЛІВСЬКА ЦЕРКВА, ПОДІЛ, КУРЕНІВКА. Колекція № 553.

Розвідка П. П. Толочка 1963, 1964 рр.

Місто X—XIII ст.

Література: *Толочко П. П.* Археологические исследования древнего Киева в 1963—1968 гг. // Матеріали XIII конференції Інституту археології АН УРСР (Київ, 1968). — К., 1972. — С. 306—312; *Толочко П. П.* Новые археологические исследования Киева (1963—1978 гг.) // Новое в археологии Киева. — К., 1981. — С. 7—37.

278. ГОРА ЮРКОВИЦЯ. Колекція № 566.

Розкопки В. Д. Дяденка, 1964 р.

Поселення зарубинецької к-ри I—III ст.

Склад колекції: фр-ти амфор, посуду, прясло. Частина колекції експонується в АМ ІА НАНУ.

279. МИХАЙЛІВСЬКИЙ МОНАСТІР, пр. НЕСТЕРОВСЬКИЙ, 9, вул. В. ЖИТОМИРСЬКА, 14, КІРОВА, КУДРЯВСЬКА, ВОЛОСЬКА, АГРОТЕХНІКІВ, КОПИРІВ КІНЕЦЬ. Колекція № 612.

Розвідка В. Д. Дяденка, 1967 р.

Склад колекції: XI—XIII, XVI—XVII — *гл.* — посуд (в т. ч. полив'яний), світильник; *м. ч.* — вироби; плінфа.

Рис. 167. Глиняні голівки. Київ, вул. Десятинна, 7. Колекція № 633. Розкопки П. П. Толочка.

**280. пр. НЕСТЕРОВСЬКИЙ, 9.
Колекція № 607.**

Розкопки П. П. Толочка, 1967 р.
Храм XII—XIII ст.

Склад колекції: *гл.* — амфори, посуд; вироби зі скла, кістки, колорового металу; плінфа.

Частина колекції експонується в АМ ІА НАНУ.
НА: Толочко П. П. Отчет о раскопках нового памятника архитектуры древнего Киева // № 1967/1.

Література: Толочко П. П., Килиевич С. Р., Дяденко В. Д. Из работ Киевской археологической экспедиции // АИУ в 1967 г. — К., 1968. — Вып. II. — С. 186.

**281. вул. ЯРОСЛАВСЬКА, 41.
Колекція № 630.**

Розкопки П. П. Толочка, 1969 р.

Склад колекції: *X—XIII гл.* — амфори, посуд, світильники; *м. ч.* — ножі, скоби, цвяхи; *кам.* — бруски, кремій оброблений, прясло, заготовки з шиферу, янтарю; шлаки; *XVII* — посуд керамічний та скляний.

НА: Толочко П. П. Звіт про роботу Київської археологічної експедиції в 1969 р. // № 1969/20.

**282. вул. ВОЛОДИМИРСЬКА, 10.
Колекція № 631.**

Розкопки П. П. Толочка, 1969 р.

Склад колекції: *X—XIII* — плінфа, посуд.

НА: Толочко П. П. Звіт ... 1969 р. // № 1969/20.

283. вул. П. ОСИПЕНКО. Колекція № 632.

Розкопки П. П. Толочка, 1969 р.

Склад колекції: *X—XIII* — амфори, посуд; *XVII* — полив'яний посуд.

НА: Толочко П. П. Звіт ... 1969 р. // № 1969/20.

284. пр. ДЕСЯТИННИЙ, 7. Колекція № 633.

Розкопки П. П. Толочка, 1969 р.

Місто *X—XIII*, *XVII* ст.

Склад колекції: *гл.* — амфори, посуд, людські голівки (рис. 167).

НА: Толочко П. П. Звіт ... 1969 р. // № 1969/20.

**285. КИРИЛІВСЬКА ЦЕРКВА.
Колекція № 637.**

Розвідка І. І. Мовчана, 1969 р.

Склад колекції: *X—XIII* — фр-ти посуду (*у т. ч.* полив'яного).

286. вул. ІРИНИНСЬКА, 3. Колекція № 651.

Розкопки П. П. Толочка, 1970 р.

Майстерні *X—XIII* ст.

Склад колекції: фр-ти горна.

НА: Толочко П. П. Звіт про розкопки Київської археологічної експедиції в 1970 р. // № 1970/26.

**287. вул. ВЕЛИКА ЖИТОМИРСЬКА, 38.
Колекція № 652.**

Розкопки П. П. Толочка, 1970 р.

Місто *X—XIII* ст.

Склад колекції: фр-ти посуду.

НА: Толочко П. П. Звіт ... 1970 р. // № 1970/26.

**288. СТАРОКІЇВСЬКА ГОРА.
Колекція № 653.**

Розкопки С. Р. Кілієвич, 1970 р.

Місто *VI—XIII* ст.

Склад колекції: фр-ти посуду, браслетів.

Частина колекції експонується в АМ ІА НАНУ.

НА: Килиевич С. Р. Отчет о раскопках на Старокиевской горе // № 1970/26.

289. КОПИРІВ КІНЕЦЬ. Колекція № 654.

Розкопки М. Ю. Брайчевського, 1970 р.

Поселення *X—XIII* ст.

290. вул. РЕЙТАРСЬКА, 6. Колекція № 655.

Розвідка В. Є. Суховєєва, 1970 р.

Склад колекції: *XII—XIII* — фр-ти посуду, цвяхи, плінфа.

291. пр. БЕХТЕРЄВСЬКИЙ, 4,
вул. В. ЖИТОМИРСЬКА, 13, 16,
МАЛОПІДВАЛЬНА. 29. Колекція № 677.
Розвідка В. Є. Суховєєва, 1971 р.
Склад колекції: ХІІ—ХІІІ — фр-ти посуду, металевих виробів.

292. вул. ДЕСЯТИННА, 2. Колекція № 725.
Розкопки С. Р. Кілієвич, 1972 р.
Склад колекції: Х—ХІІІ — гл. — амфори, посуд; м. ч. — гачок, пряжка, скоби, списа та стріли наконечники, ножі, цвяхи; м. к. — накладки ремінні, пластинка; ск. — браслет; кам. — брусок; кіст. — астрагали, заготовки та ін.; цегла (у т. ч. з поливою), фреска.
НА: *Килиєвич С. Р.* Отчет об археологических исследованиях на территории Великого княжеского двора в Киеве в 1972 г. // № 1972/346.
Література: *Килиєвич С. Р.* Исследования на территории Великого княжеского двора XI—XIII вв. в Киеве // АО 1972 г. — М., 1973. — С. 285, 286.

293. вул. ВОЗДВИЖЕНСЬКА, 25.
Колекція № 1246.
Розкопки Г. Ю. Івакіна, 1987, 1988 рр.
ХІІ—ХІІІ — гл. — амфори, посуд; кам. — бруски; ХVІІІ—ХІХ — гл. — кахлі, посуд, фігурка; м. ч. — вироби, цвяхи; м. к. — свинець; ск. — посуд; кам. — плитка, цегла, шифер, шлак, янтар.
НА: *Івакін Г. Ю., Козубовський Г. А.* Отчет о раскопках в Киеве в 1987 г. на Гончарах и Кожмяках // № 1987/26а.

294. вул. ВОЗДВИЖЕНСЬКА, 39.
Колекція № 1249.
Розкопки Г. Ю. Івакіна, 1987, 1988 рр.
Склад колекції: ХVІІ—ХІХ — гл. — кахлі, покришки, посуд.
НА: *Івакін Г. Ю., Козубовський Г. А., Чекановський А. А.* Отчет о работе на ур. Гончары и Кожмяки в 1988 г. и новостроечных работах по ул. Оболонская, 43—47 // № 1988/25б.

295. вул. ВОЗДВИЖЕНСЬКА, 27—33.
Колекція № 1250.
Розкопки Г. Ю. Івакіна, 1987, 1988 рр.
Склад колекції: ХVІІ—ХІХ — гл. — кахлі, посуд (у т. ч. полив'яний); шлак.
НА: *Івакін Г. Ю., Козубовський Г. А.* Отчет о раскопках... // № 1987/26а; *Івакін Г. Ю., Козубовський Г. А., Чекановський А. А.* Отчет о работе... // № 1988/25б.

296. вул. ВОЗДВИЖЕНСЬКА, 25.
Колекція № 1251.
Розкопки Г. Ю. Івакіна 1987, 1988 рр.
Склад колекції: ХІІ—ХІІІ — гл. — амфори, кахлі, посуд, світильник; м. ч. — ключ, пластини, цвяхи; плінфа, шлак.
НА: *Івакін Г. Ю., Козубовський Г. А.* Отчет о раскопках... // № 1987/26а; *Івакін Г. Ю., Козубовський Г. А.* Отчет о работе... // № 1988/25б.

297. вул. ВОЗДВИЖЕНСЬКА, 25.
Колекція № 1252.
Розкопки Г. Ю. Івакіна, 1987, 1988 рр.
Склад колекції: ХІІ—ХІІІ, ХVІІІ — гл. — амфори, кахлі, посуд, світильник, обмазка, тарілки, тиглі; ск. — вироби; кам. — брусок.
НА: *Івакін Г. Ю., Козубовський Г. А.* Отчет о раскопках... // № 1987/26а; *Івакін Г. Ю., Козубовський Г. А.* Отчет о работе... // № 1988/25б.

298. вул. ВОЗДВИЖЕНСЬКА, 43.
Колекція № 1244.
Розкопки Г. Ю. Івакіна, 1989 р.
Склад колекції: ХVІІІ—ХІХ — гл. — кахлі, посуд, свистунець, світильники, фігурка антропоморфна; м. ч. — ножі, підкова, цвяхи; ск. — вироби; кам. — брусок; плінфа.
НА: *Івакін Г. Ю., Козубовський Г. А., Чекановський А. А., Герасимов Д. М.* Звіт про роботи на Гончарах та Кожум'яках у м. Києві в 1989 р. // № 1989/28б.

299. вул. ВОЛОДИМИРСЬКА, 12.
Колекція № 1204.
Розкопки І. І. Мовчана, Я. Є. Боровського, 1998 р.
Склад колекції: ХІ—ХІІІ — гл. — амфорка київського типу, амфори, корчаги, писанка, свічники, покришка, посуд (у т. ч. полив'яний та імпорتنний), ручки з відбитками тканини; м. ч. — блешня, гачок, замки, кільце зі стержнем, кресало, стріли наконечник, ножиці, ножі, пінцет, цвяхи та ін.; м. к. — блюдо, бубонець з намистиною, гудзики, дроти, казан, пластинки, та ін.; ск. — браслети (у т. ч. розписні), кільця, намистини, посуд; кам. — плита шиферна, прясла (у т. ч. мармурові), янтар; кіст. — гребінець, ікло, роги зі слідами зрізів; скарбничка (?), залишки бронзолivarного виробництва, плінфа, смальта;
ХVІІ—ХVІІІ — гл. — люльки, посуд; куля свинцева; гудзик пастовий з залізною петлею.
НА: *Мовчан І. І., Боровський Я. Є., Климовсь-*

кий С. І. Звіт про дослідження Старокиївської експедиції ІА НАНУ по вул. Володимирській, 12 та на ділянці між вул. Вел. Житомирською та Десятинною у м. Києві в 1998 р. // № 1998/5.

300. вул. ВОЛОДИМИРСЬКА (від Софійської пл. до Південних воріт Софійського монастиря). Колекція № 1205.

Розкопки І. І. Мовчана та С. І. Климовського, 1998 р.

Склад колекції: X—XIII — *гл.* — амфорка київського типу, амфори (у т. ч. з графіті), голосник, лячка з залишками поливи, писанка, свічник, посуд (у т. ч. полив'яний), тиглі; *м. ч.* — замок, ключ, кільця, коса (?), ложкар, ножі, окуття, підкови, пряжки, скоба, скобель, стремена, стріли наконечник, тесло, цвяхи, шило та ін.; *м. к.* — бубонець, гудзики, дужка, кільце скроневе, окуття, пластинки, стержень, хрести та ін.; *ск.* — браслети, вставка в перстень, віконниці, посуд, намистини; *кам.* — бруски, прясла; *кіст.* — астрагал, гребінець, накладка, пластинка орнаментована, ріг, ручка; береста, коліщатко дерев'яне, фарба червона, мозаїка, органіка, плінфа-матриця, риб'яча луска та кістки, смальта, фреска;

XVII—XVIII — *гл.* — люлька, покришка, посуд (у т. ч. полив'яний); *м. ч.* — кільце, куля, ніж, підкови, цвях; *м. к.* — гачок; *ск.* — посуд (у т. ч. з розписом); мотузка, нитки, чоботи шкіряні.

НА: Мовчан І. І., Боровський Я. Є., Климовський С. І., Архипова Є. І. Звіт про дослідження Старокиївської експедиції ІА НАНУ по вул. Володимирській (ділянка від Софійського майдану до Південної брами Софійського монастиря) та у Китаєві у м. Києві в 1998 р. // № 1998/5.

301. вул. ВОЛОДИМИРСЬКА, 12.

Колекція № 1206.

Розкопки І. І. Мовчана, 1998 р.

Склад колекції: *кам.* — знаряддя кременеві; XII—XIII — *гл.* — амфори, кахля, корчаги, посуд (у т. ч. полив'яний); *м. ч.* — ножі, цвях; плінфа, шифер;

XVII—XVIII — *гл.* — посуд (у т. ч. полив'яний); *м. ч.* — вироби; *ск.* — посуд.

НА: Мовчан І. І., Боровський Я. Є., Климовський С. І. Звіт про дослідження Старокиївської експедиції ІА НАНУ по вул. Володимирській, 12 та на ділянці між вул. Вел. Житомирською та Десятинною у м. Києві в 1998 р. // № 1998/4.

302. пр. РИЛЬСЬКИЙ.

Колекція № 1207.

Розкопки І. І. Мовчана та В. М. Гончара, 1998 р.

Склад колекції: XI—XIII — *гл.* — амфори, свічник, плитки для підлоги полив'яні, посуд; *м. ч.* — скоба; *ск.* — браслети, посуд; плінфа.

НА: Мовчан І. І., Боровський Я. Є., Гончар В. М. Звіт про дослідження Старокиївської експедиції ІА НАНУ по вул. Володимирській, Ірининський, Георгіївському та Рильському пров. у м. Києві в 1998 р. // № 1998/62.

Література: Мовчан І. І., Боровський Я. Є., Гончар В. М. Дослідження на провулку Рильському в Києві у 1998 році // АДВУ 1998—1999 рр. — К., 1999. — С. 25—26.

303. вул. ВОЛОДИМИРСЬКА, ПРИНИНСЬКА, пр. ГЕОРГІВСЬКИЙ.

Колекція № 1208.

Розкопки І. І. Мовчана та В. М. Гончара, 1998 р.

Склад колекції: XII—XIII — *гл.* — амфори, корчаги, плитки для підлоги полив'яні, посуд (у т. ч. полив'яний), тигель та ін.; *м. ч.* — ніж, ножиці, підкова, стріли наконечник, цвяхи; *м. к.* — амулет, грузило свинцеве, гудзик, застібка книжкова, писало, пластинки, прикраси, фібула, хорос, хрестики; *ск.* — браслети, віконниця, намистини, посуд (у т. ч. розписний); *кам.* — брусок, шифер, янтар; *кіст.* — вироби; брушатка, крейда, плита карнизна шиферна, плінфа, розчин будівельний, смальта, фрески;

XIV—XV — *гл.* — посуд (у т. ч. полив'яний); *м. к.* — гудзик; цегла;

XVII—XIX — *гл.* — посуд полив'яний.

НА: Мовчан І. І., Боровський Я. Є., Гончар В. М. Звіт про дослідження Старокиївської експедиції ІА НАНУ по вул. Володимирській, Ірининський, Георгіївському та Рильському пров. у м. Києві в 1998 р. // № 1998/62.

Література: Мовчан І. І., Боровський Я. Є., Климовський С. І., Гончар В. М., Сиром'ятников О. К. Нові дослідження стародавнього Києва («місто Ярослава») // АДВУ 1998—1999 рр. — К., 1999. — С. 28—31.

304. вул. ВОЛОДИМИРСЬКА, 8.

Колекція № 1209.

Розкопки І. І. Мовчана, 1999 р.

Склад колекції: XI—XIII — *гл.* — амфори, корчага, свічник, плитка для підлоги, посуд (у т. ч. полив'яний), тиглі; *м. ч.* — дужка відерна, ключ, ложкоріз (?), накладка, ножі, серп, цвях та ін.; *м. к.* — пластина та ін.; *ск.* — бісер, браслети та ін.; мармур, органіка, плінфа, смальта, цегла, шлаки.

НА: Мовчан І. І., Боровський Я. Є., Гончар В. М., Писаренко Ю. Г., Архипова Є. І. Звіт про археологічні дослідження Старокиївської експедиції Інституту археології НАН України на вул. Володимирській, 8 у м. Києві у 1999 р. // № 1999/23.

Література: Мовчан І. І., Боровський Я. Є., Гончар В. М., Писаренко Ю. Г. Дослідження «міста Володимира» у Києві 1999 р. // АДВУ 1998—1999 рр. — К., 1999. — С. 124—125.

305. вул. ВОЛОДИМИРСЬКА, 20—22.

Колекція № 1210.

Розкопки І. І. Мовчана та С. І. Климовського, 1999 р.

Склад колекції: XI—XIII — *гл.* — амфори (у т. ч. з графіті), свічники, плитка для підлоги, покрішки, посуд (у т. ч. полив'яний), тиглі (у т. ч. з залишками скляної маси); *м. ч.* — ніж, скоба, стріла, цвях та ін.; *м. к.* — бубонець, пластина; *ск.* — браслети, посуд; *кам.* — заготовки та відщепи шиферні, прясла; плінфа, фрески, шлаки;

XIX — мармурові архітектурні деталі.

НА: Мовчан І. І., Боровський Я. Є., Климовський С. І. Звіт про дослідження Старокиївської експедиції ІА НАНУ у м. Києві в 1999 р. // № 1999/33.

Література: Мовчан І. І., Боровський Я. Є., Климовський С. І. Розкопки Старокиївської експедиції в 1999 р. // АДВУ 1998—1999 рр. — К., 1999. — С. 126.

306. ЗАМКОВА ГОРА. Колекція № 1211.

Розкопки І. І. Мовчана, 1999 р.

Склад колекції: заруб. к-ра — *гл.* — посуд ліпний (у т. ч. лошений), прясло;

VIII—X — *гл.* — амфори, покрішка, посуд гончарний та ліпний, прясло;

XI—XIII — *гл.* — амфори, світильник, посуд (у т. ч. полив'яний); *м. ч.* — стріли наконечник та ін.; *м. к.* — кільце скроневе; *ск.* — браслет; *кіст.* — накладка; цегла, розчин;

XIV—XV — *гл.* — посуд (у т. ч. полив'яний);

м. ч. — ланцюг, цвях; смальта;

XVII—XVIII — *гл.* — кахлі, люльки, покрішки, посуд (у т. ч. полив'яний та ангобований); *м. ч.* — підкови, цвяхи; *м. к.* — свічник; *ск.* — посуд.

НА: Мовчан І. І., Боровський Я. Є., Гончар В. М. Звіт про дослідження Старокиївської експедиції ІА НАНУ у м. Києві в 1999 р. // № 1999/33. *Література:* Мовчан І. І., Боровський Я. Є., Климовський С. І. Розкопки Старокиївської експедиції в 1999 р. // АДВУ 1998—1999 рр. — К., 1999. — С. 126.

307. вул. ВОЛОДИМИРСЬКА, 8.

Колекція № 1212.

Розкопки І. І. Мовчана та В. М. Гончара, 1999 р.

Склад колекції: X—XIII — *гл.* — амфори (у т. ч. з графіті), грузила, іграшка, кахлі, корчаги, обмазка, плитки полив'яні для підлоги, покрішки, посуд (у т. ч. мініатюрний), світильники, черепиця; *м. ч.* — дужка відерна, гачок, зубило, кільця, кістень, ключі, кресало, ножі, підкови, пластина, пряжка, розподільник вузди, свердло, скоба, скребок, списа наконечник, цвяхи та ін.; *м. к.* — гривна, грузило, дзеркало (?), дужка очілля, казан, кільце, ланцюг, накладка, свічники, пластинки, посуд, скоба; *ск.* — браслети, віконниця, кільце, намистини, персні, посуд; *кам.* — бруски, жорна, прясла, ядро від пращі; *кіст.* — проколка, роги та ін.; плінфа, смальта, фрески;

XVIII — *гл.* — покрішка, посуд (у т. ч. полив'яний та розписний), сковорода; *м. ч.* — гачок риболовний, ніж, підкови до взуття, цвях та ін.

НА: Мовчан І. І., Боровський Я. Є., Гончар В. М., Писаренко Ю. Г., Архипова Є. І. Звіт про археологічні дослідження Старокиївської експедиції Інституту археології НАН України на вул. Володимирській, 8 у м. Києві у 1999 р. // № 1999/23.

Література: Мовчан І. І., Боровський Я. Є., Гончар В. М., Писаренко Ю. Г. Дослідження «міста Володимира» у Києві 1999 р. // АДВУ 1998—1999 рр. — К., 1999. — С. 124—125.

308. ПАРК ім. ГЕНЕРАЛА ВАТУТІНА.

Колекція № 1221.

Розкопки І. І. Мовчана, 1999, 2000 рр.

Склад колекції: XI — *гл.* — амфора з графіті, посуд; *м. ч.* — виріб; *м. к.* — кільце; *ск.* —

Рис. 168. Корчага з графіті. Київ, вул. Паторжинського, 14. Колекція № 1232. Розкопки І. І. Мовчана, С. І. Климовського.

браслет, посуд; *кам.* — прясла; *кіст.* — гребінець; шлак;

XVIII — *м. к.* — хрест натільний.

Література: Мовчан І. І., Боровський Я. Є., Сиром'ятников О. К. Рятувальні археологічні дослідження в Києві 1999—2000 рр. // АДВУ 1999—2000 рр. — К., 2001. — С. 27.

309. вул. ЗОЛОТОВОРІТСЬКА, 13. Колекція № 1220.

Розкопки І. І. Мовчана та В. М. Гончара, 2000 р. Склад колекції: XII—XIII — *гл.* — амфори (у т. ч. з графіті), карниз, корчага, посуд (у т. ч. полив'яний); *м. ч.* — пряжки, цвях; *ск.* — браслети; *кіст.* — ікло; плінфа, плитки для підлоги; XVIII — *гл.* — посуд (у т. ч. полив'яний), прясло; *м. ч.* — ядра; *ск.* — посуд (у т. ч. з розписом).

НА: Мовчан І. І., Боровський Я. Є., Гончар В. М., Архипова Є. І., Ієвлев М. М. Звіт про дослідження Старокиївської експедиції Інституту археології НАН України по вулиці Золотворітській у м. Києві 2000 р. // № 2000/26.

Література: Мовчан І. І., Боровський Я. Є., Гончар В. М., Архипова Є. І., Ієвлев М. М. Археологічні дослідження м. Києва по вул. Золотворітській, 13 у 2000 р. // АДВУ 1999—2000 рр. — К., 2001. — С. 165.

310. ПЛОЩА СЛАВИ. Колекція № 1222.

Розкопки І. І. Мовчана та В. М. Гончара, 2000 р. Склад колекції: XVI — *гл.* — люлька, покритки, посуд (у т. ч. полив'яний), «яйце»; *м. ч.* — шпилька англійська, ніж, підкова, серп та ін.; *ск.* — посуд; *кам.* — прясла; *кіст.* — астрагал зі знаками; плінфа, шлаки.

НА: Мовчан І. І., Боровський Я. Є., Гончар В. М., Писаренко Ю. Г., Архипова Є. І. Звіт про археологічні дослідження Старокиївської експедиції Інституту археології НАН України на площі Слави в Києві у 2000 р. // № 2000/2.

Література: Мовчан І. І., Боровський Я. Є., Писаренко Ю. Г., Гончар В. М., Архипова Є. І., Ієвлев М. М. Розкопки Старокиївської експедиції на Печерську у 2000 р. // АДВУ 1999—2000 рр. — К., 2001. — С. 168—170.

311. ДНІПРОВСЬКИЙ УЗВІЗ. Колекція № 1223.

Розкопки І. І. Мовчана та В. М. Гончара, 2000 р. Склад колекції: XII—XIII — *гл.* — посуд, світильник; *м. ч.* — цвях; *ск.* — посуд;

XIV—XIX — *гл.* — кахлі, покритки, посуд (у т. ч. полив'яний); *м. ч.* — кресало, підкова від взуття, петля, пряжка; *ск.* — віконниці, посуд; *кам.* — брусок.

НА: Мовчан І. І., Боровський Я. Є., Гончар В. М., Писаренко Ю. Г., Архипова Є. І. Звіт про археологічні дослідження Старокиївської експедиції Інституту археології НАН України на території колишнього Миколаївського Монастиря (Дніпровський узвіз, підземний автопаркінг) в м. Києві у 2000 р. // № 2000/2а.

Література: Мовчан І. І., Боровський Я. Є., Писаренко Ю. Г., Гончар В. М., Архипова Є. І., Ієвлев М. М. Розкопки Старокиївської експедиції на Печерську у 2000 р. // АДВУ 1999—2000 рр. — К., 2001. — С. 168—170.

312. вул. ПАТОРЖИНСЬКОГО, 14. Колекція № 1232.

Розкопки І. І. Мовчана та С. І. Климовського, 2000 р.

Склад колекції: XI—XIII — *гл.* — амфори, корчаги (у т. ч. з графіті) (рис. 168), посуд (у т. ч. полив'яний), світильники; *м. ч.* — кистиль, навіс, петля, проколка, пряжка, ручка відра, скоби, стріли наконечник, цвяхи та ін.; *м. к.* — амулет-ложка, браслет, втулка, кільце, накладки, хрестенколпійон; *ск.* — браслети, гудзики, намистини,

Рис. 169. Київ, вул. Десятинна, 1/3. Колекція № 1238. Розкопки І. І. Мовчана, О. К. Сиром'ятникова: 1 — денце скляної посудини; 2—3 — гончарний посуд.

посуд; кам. — брусок, прясла; кіст. — гребінь та ін.; береста, цегла, креміль, тканини, фрески; XIII—XVIII — гл. — іграшки (свистунець та лялька), кахлі, люльки, посуд; м. к. — виплески, пластинка; кіст. — астрагал зі знаками.

НА: Мовчан І. І., Боровський Я. Є., Климовський С. І. Звіт про дослідження Старокиївської експедиції Інституту археології НАНУ в м. Києві у 2000 р. на вул. Паторжинського, 14 // № 2000/81.

Література: Мовчан І. І., Боровський Я. Є., Климовський С. І. Дослідження «граду Ярослава» стародавнього Києва // АДВУ 1999—2000 рр. — К., 2001. — С. 166—167.

313. вул. ВОЛОДИМИРСЬКА, 20—22.

Колекція № 1233.

Розкопки І. І. Мовчана та С. І. Климовського, 2000 р.

Склад колекції: XI—XIII — гл. — амфори (у т. ч. з графіті), амфорка київського типу, блюдо, голосники (у т. ч. зі знаками та орнаментом), корчаги, плитки для підлоги полив'яні, покришки, посуд (у т. ч. полив'яний та імпортований), світильники, тарілки; м. ч. — ключ, ніж, підкова, цвяхи та ін.; м. к. — браслет, бубонець, грузило, гудзики, пластинка, посуд; ск. — браслети, залишки виробництва, намистини, посуд; кам. — брусок, прясла; деталі та розчин будівельні, цегла, плінфа, смальта, фрески, шлаки; XV—XVII — гл. — кахлі, посуд, світильник.

НА: Мовчан І. І., Боровський Я. Є., Климовський С. І. Звіт про археологічні дослідження Старокиївської експедиції Інституту археології НАНУ в м. Києві у 2000 р. на Володимирській, 20—22 // № 2000/82.

Література: Мовчан І. І., Боровський Я. Є., Климовський С. І. Дослідження «граду Ярос-

лава» стародавнього Києва // АДВУ 1999—2000 рр. — К., 2001. — С. 166—167.

314. вул. ДЕСЯТИННА, 1/3. Колекція № 1238.

Розкопки І. І. Мовчана та О. К. Сиром'ятникова, 2000 р.

Склад колекції: XII — гл. — амфори, посуд, світильник; ск. — браслет, посуд; кам. — прясло;

XVII—XVIII — гл. — посуд; м. ч. — тринога, черехи ручки; ск. — посуд (рис. 169).

НА: Мовчан І. І., Боровський Я. Є., Гончар В. М., Ієвлєв М. М., Сиром'ятников О. К. Звіт про проведення археологічних досліджень на вул. Десятинній, 1/3 в 2000—2001 рр. // № 2001/60.

Література: Мовчан І. І., Боровський Я. Є., Гончар В. М., Сиром'ятников О. К. Археологічні дослідження у Києві по вул. Десятинній, 1/3 // АДВУ 2000—2001 рр. — К., 2002. — С. 189—191.

315. вул. ЯРОСЛАВІВ ВАЛ, 24.

Колекція № 1214.

Розкопки І. І. Мовчана та А. О. Козловського, 2001 р.

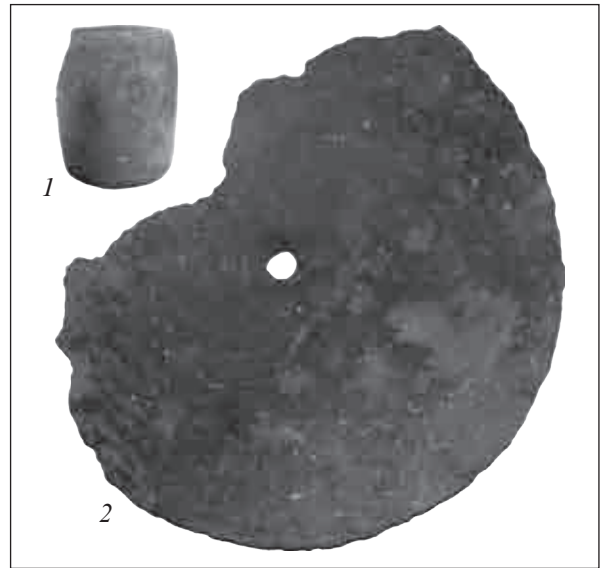
Склад колекції: XI—XIII — гл. — амфори, посуд (у т. ч. полив'яний), світильники; м. ч. — виріб з дроту, кільце, цвяхи та ін.; м. к. — хрест натільний; ск. — браслети, посуд; кам. — брусок, жорна, прясла; будівельний розчин, плінфа, смальта, фреска;

XVIII — гл. — кахлі, люлька, посуд; м. ч. — ніж, підкови та ін.; ск. — посуд.

НА: Мовчан І. І., Боровський Я. Є., Козловський А. О., Ієвлєв М. М. Звіт про археологічні дослідження по вул. Ярославів Вал, 24—24а м. Києва в 2001 р. // № 2001/61.

Рис. 170. Київ, вул. В. Житомирська, 20. Колекція № 1237. Розкопки І. І. Мовчана, С. І. Климовського: 1—2 — фрагменти скляного посуду; 3 — корчага.

Рис. 171. Київ, вул. В. Житомирська, 20. Колекція № 1213. Розкопки І. І. Мовчана, В. М. Гончара: 1 — фрагмент склянки; 2 — жорно.

Література: Мовчан І. І., Козловський А. О., Боровський Я. Є., Ієвлев М. М. Археологічні дослідження по вул. Ярославів Вал, 24—24а у Києві // АДВУ 2001—2002. — К., 2002. — С. 198—203.

316. вул. РЕЙТАРСЬКА, 4.

Колекція № 1234.

Розкопки І. І. Мовчана та С. І. Климовського, 2001 р.

Склад колекції: XII—XIII — *гл.* — амфори (у т. ч. з графіті), плитки для підлоги полив'яні, посуд (у т. ч. полив'яний), світильник; *м. ч.* — ключ, кольчуга, лопати окуття, ніж, пластина панцирна, пряжка, цвяхи та ін.; *м. к.* — грузило, застіжка книжкова, печатки, пластина зі скляною масою, посуд, цвяшок; *ск.* — браслети, кубки, намистина, посудина; *кам.* — брусок, прясло; *кіст.* — заготовки, вироби; смальта, фрески.

НА: Мовчан І. І., Климовський С. І. Звіт про археологічні дослідження Старокиївської експедиції Інституту археології НАНУ у м. Києві в 2001 р. на вул. Рейтарській, 4 // № 2001/2.

Література: Мовчан І. І., Климовський С. І. Дослідження «граду Ярослава» стародавнього

Києва // АДВУ 2000—2001 рр. — К., 2002. — С. 192—195.

317. вул. В. ЖИТОМИРСЬКА, 20.

Колекція № 1237.

Розкопки І. І. Мовчана та С. І. Климовського 2001—2002 рр.

Склад колекції: **трипілля** — *гл.* — амфориск, вівтар, посуд кухонний та столовий, фігурка жіноча, яйця; *кам.* — відщепи;

XI—XVIII — *глина* — амфори (у т. ч. з графіті) (рис. 170), амфорка київського типу, голосники, іграшка-коник, іконка, корчаги, кульки, люльки, обмазка з відбитками, печина, плитки полив'яні для підлоги, покриття, посуд (у т. ч. з поливою та імпортований), світильники, сковорода, сопло, тиглі-горщики, тиглі-ллячки; *м. ч.* — амулет-меч, блешня, важків деталі, дротик, вток, гак, гачок рибальський, гирия, дужки та окуття відерні, замки, засуви дверні, зубила, казана ручка, ключі, кресала, навіс, ножиці, ножі, пластини, проколка, пряжка поясна, серп, скоби, сокира, списа та стріли наверх, стремено, струги, цвяхи (у т. ч. декоративний), шпора, знаряддя та ін.; *к. м.* — амулет-сокирка, браслет, бубонці, важки, «голівка птаха», грузики, гудзики (у т. ч. з зображенням Архангела Михаїла), шпилька до одягу, замок-«баранець», застібки книжкові, енколпіони, іконка, каблучки, казани, кистень,

Рис. 172. Металеві вироби. Київ, пр. Рильський, 5. Колекція № 1239. Розкопки І. І. Мовчана, В. М. Гончара.

кільця, кільце скронева, клепки, колт-грифон, монета-привіска, накладка, намистина, підвіска «два півники», пластини, посуд, прикраси, пронизка, пряжки, прясло, складня деталь, скоби, стилі, терези, фібула, фігурка лева, фурнітура до скриньки, хороса деталі, хрестик; *ск.* — бісер, браслети, екзагій, кільця, намистина, посуд; *кам.* — амулет, бруски, іконка, жорна, заготовка, матриця ювелірна, плитка мармурова, прясла; *кіст.* — гребінь, проколка, ріг оброблений; виплески бронзові, гребінець дерев'яний, ікла кабанячі, кантарель, криця, плінфа, ремінець шкіряний, смальта, фреска, шихта, шлаки.

НА: Мовчан І. І., Климовський С. І. Звіт про археологічні дослідження Старокиївської експедиції ІА НАНУ у м. Києві в 2001—2002 рр. на вул. В. Житомирській, 20 // № 2001—2002/1.

Література: Мовчан І. І., Климовський С. І. Дослідження «граду Ярослава» стародавнього Києва // АДВУ 2000—2001 рр. — К., 2002. — С. 192—195.

318. вул. В. ЖИТОМИРСЬКА, 2. Колекція № 1213.

Розкопки І. І. Мовчана, 2002 р.

X — *м. ч.* — меч, ножі, окуття відра, стріл наконечники; *м. к.* — бляшки, накладка сагайдака, наконечник піхов, пряжки (у т. ч. портупейна); *ск.* — намистини; *кам.* — брусок;

XI—XIII — *гл.* — амфори (у т. ч. з графіті та з клеймом), грузило, іграшки (пташка та свистунець), корчага, ллячка, посуд (у т. ч. полив'яний та імпорнтний), світильник, тиглі, черепиця;

м. ч. — замок, ножі, підкови, ручка скриньки, струг, цвях; *м. к.* — гирька свинцева, гудзики, дзвін, енколпіона вушко, кільце, печать, писала, пластини, покрівлі свинцевої фр-т, пряжки, хорос; *ск.* — браслети, намистини, посуд; *кам.* — казан, жорна, намистина, мармур зі слідами обробки, бруски, прясла (у т. ч. з графіті); *кіст.* — накладка, проколка, ріг; криця, плінфа (у т. ч. зі знаками), розчин будівельний, смальта, фрески, цегла, шлаки;

XV—XVIII — *гл.* — кахлі, люлька, покрішки, посуд (у т. ч. полив'яний); *м. ч.* — кільце, підкови, скоба, ядро; *м. к.* — перстень, писало, ручка та ін.; *ск.* — віконниці, посуд; *кам.* — бруски; *кіст.* — заготовки; фаянс — посуд (рис. 171).

НА: Мовчан І. І., Боровський Я. Є., Гончар В. М., Ієвлев М. М. Звіт про археологічні дослідження на вул. Великій Житомирській, 2 у м. Києві у 2001 р. // № 2001/11.

Література: Мовчан І. І., Боровський Я. Є., Гончар В. М., Ієвлев М. М. Дослідження в «городі» Володимира стародавнього Києва // АБУ 2001—2002 рр. — К., 2003. — С. 187—191; Архипова Е. И. О происхождении средневекового каменного котла из Киева // РА. — 2005. — № 2. — С. 132—137.

319. вул. В. ЖИТОМИРСЬКА, 2-а. Колекція № 1236.

Розкопки І. І. Мовчана та В. М. Гончара, 2002 р. Склад колекції: **XII—XIII** — *гл.* — амфори (у т. ч. з графіті), глеки, грузило, кадильниця, корчаги, плитки для підлоги полив'яні, пок-

ришки, посуд (у т. ч. полив'яний), світильники (у т. ч. з поливою); *м. ч.* — гачок, замки, кільце, кресало, ложкоріз, накладки, пряжка, скобель, стержень, цвяхи та ін.; *м. к.* — браслет, казани, кубок, миски, пластини, покрівлі фр-т та ін.; *ск.* — браслети, кубки, намистини, посуд; *кам.* — бруски, галька з прокресленим орнаментом, жорна; *кіст.* — проколка; брущатка, кремінь, плінфа, розчин будівельний, смальта, цегла, шлак, янтар;

XIII—XIV — *гл.* — амфори, грузила, посуд; *м. ч.* — вироби, ніж;

XVIII — *гл.* — кахлі, люльки полив'яні, посуд (у т. ч. полив'яний), сковорода; *м. ч.* — ключ, ніж; *ск.* — посуд.

НА: Мовчан І. І., Гончар В. М., Ієвлєв М. М., Козловський А. О. Звіт про археологічні дослідження по вул. В. Житомирська, 2а // № 2002/11.

Література: Мовчан І. І., Ієвлєв М. М., Козловський А. О. Дослідження дитинця стародавнього Києва // АДВУ 2001—2002. — К., 2002. — С. 194—198.

320. пр. РИЛЬСЬКИЙ, 5. Колекція № 1239.

Розкопки І. І. Мовчана та В. М. Гончара, 2002 р.

Склад колекції: XI—XIII — *гл.* — амфори, писанки, посуд (у т. ч. полив'яний), світильники, тиглі; *м. ч.* — дужки відерні, замки, ключ, ножі, скоба, цвяхи та ін. (рис. 172); *м. к.* — кільце, пластини та ін.; *ск.* — браслет, посуд; *кам.* — жорна, прясло; *кіст.* — астрагал; криця, плінфа.

НА: Мовчан І. І., Боровський Я. Є., Писаренко Ю. Г., Гончар В. М., Ієвлєв М. М. Звіт про археологічні дослідження на пр. Рильському, 5 міста Києва у 2001—2002 рр. (Старокиївська експедиція ІА НАНУ) // 2001—2002/1а.

Література: Мовчан І. І., Боровський Я. Є., Писаренко Ю. Г., Гончар В. М., Ієвлєв М. М. Дослідження в Києві по Рильському провулку // АДВУ 2001—2002. — К., 2002. — С. 191—193.

321. пр. РИЛЬСЬКИЙ, 6. Колекція № 1235.

Розкопки І. І. Мовчана та С. І. Климовського, 2003 р.

Склад колекції: XII—XIII *гл.* — грузило, люлька, плитки для підлоги полив'яні, посуд (у т. ч. полив'яний та мініатюрний), світильник; *м. ч.* — гачок, застіжка книжкова, ключ, скоба; *м. к.* — бубонці, казан, підвіска, плomba торго-

ва, стиль; *ск.* — браслети, намистина, посуд; *кам.* — брусок; *кіст.* — лоцило, проколка; смальта, янтар; куля мушкетна.

НА: Мовчан І. І., Климовський С. І. Звіт про археологічні дослідження Старокиївської експедиції ІА НАНУ в 2003 р. у м. Києві по вул. Великій Житомирській, 20 та Рильському провулку, 6 // 2003/127.

322. КУДРЯВСЬКИЙ УЗВІЗ, 3.

Колекція № 1248.

Розкопки І. І. Мовчана та С. І. Климовського, 2004 р.

Склад колекції: X—XI — *гл.* — амфори, посуд, світильник; *м. ч.* — гачки риболовні, голка, замок, кільця, ключ, ножі, стріли наконечник, цвяхи; *м. к.* — бубонець, диск, печатка, пряжка; *ск.* — браслети, кільця; *кам.* — прясло; *кіст.* — астрагали, роги; плінфа, шлаки; куля мушкетна.

НА: Мовчан І. І., Климовський С. І. Звіт про археологічні дослідження Старокиївської експедиції ІА НАНУ у м. Києві в 2004 р. на Кудрявському спуску, 3 // 2004/3.

Література: Мовчан І. І., Климовський С. І. Розкопки у «граді Ярослава» та Копиревому кінці Києва // АДВУ 2003—2004 рр. — К., 2005. — С. 224—226.

323. вул. А. ТАРАСОВОЇ, 1—5.

Колекція № 1261.

Розкопки І. І. Мовчана, 2004 р.

Склад колекції: X—XII — *гл.* — амфори, кахлі, писанка, плитки для підлоги полив'яні, посуд полив'яний, світильник; *м. ч.* — ключі, ножі, цвяхи; *м. к.* — гудзики, фурнітура поясна, хрестики та ін.; *ск.* — браслети, намистина, посуд; *кам.* — брусок, жорна, прясло; смальта, тканина;

XIV — *гл.* — амфори, посуд; *м. ч.* — засув, ключ, ніж;

XVII — *гл.* — посуд (у т. ч. полив'яний); *м. ч.* — ножі, підкова кінська, підкови від взуття, цвяхи; *м. к.* — куля свинцева.

НА: Мовчан І. І. Звіт про археологічні дослідження Старокиївської експедиції на вул. А. Тарасової, 1—5 у м. Києві в 2004 р. // 2004/42.

Література: Мовчан І. І., Климовський С. І. Розкопки у «граді Ярослава» та Копиревому кінці Києва // АДВУ 2003—2004 рр. — К., 2005. — С. 224—226.

РОЗДІЛ V

КОЛЕКЦІЇ НОВОБУДОВНИХ ЕКСПЕДИЦІЙ

Будівництво великих меліоративних систем на півдні України у другій половині минулого століття викликало необхідність проведення широких археологічних досліджень в зонах спорудження електростанцій, каналів, водосховищ, зрошувальних систем. З цією метою на базі Інституту археології АН УРСР, починаючи з 1947 р., були створені Приазовська, Молочанська, Горностаївська новобудовні експедиції в роботі яких приймали участь такі відомі археологи, як О. І. Тереножкін, В. А. Іллінська, А. І. Фурманська, М. І. Вязьмітіна, Є. Ф. Покровська, М. Я. Рудинський, Д. Т. Березовець. З 60-х і, особливо, у 70-і роки розкопки набувають грандіозних масштабів, одночасно працюють кілька великих експедицій. У 1961 р. було засновано Південно-Українську експедицію. В зоні будівництва каналу Краснознам'янської зрошувальної системи працював її Краснознам'янський загін, яким в різні часи керували О. М. Лесков (1961, 1963 рр.) та О. І. Тереножкін (1962 р.). З 1967 р. експедиція отримала назву Краснознам'янської, очолив її Є. В. Черненко (1967—1976 рр.), пізніше — Г. Л. Євдокимов (1977—1990 рр.).

У зв'язку з будівництвом гірничо-збагачувального комбінату поблизу м. Орджонікідзе у 1964 р. було розпочато роботи Орджонікідзевської експедиції під керівництвом О. І. Тереножкіна, які з 1967 р. продовжив Б. М. Мошелевський.

З будівництвом Північно-Рогачицької зрошувальної системи у 1967 р. почалися до-

слідження в Запорізькій області. Так було засновано Північно-Рогачицьку експедицію, очолену О. І. Тереножкіним, а у 1969—1970 рр. — В. І. Бідзілею. У 1967 р. створено Запорізьку експедицію, яку у різні роки очолювали В. І. Бідзіля та В. В. Отрошенко.

Зпочатком спорудження Верхньотарасівської системи розпочала свої роботи одноіменна експедиція, яку у 1973 р. очолив Є. В. Черненко, а у 1974—1976 рр. — М. М. Чередниченко.

Багаторічні та широкомасштабні охоронні дослідження в зоні будівництва зрошувальних систем Миколаївщини у 70-і рр. проводила Інгульська експедиція під керівництвом О. Г. Шапошникової та І. М. Шарафутдінової. У 80-і рр. ці роботи продовжила Миколаївська експедиція (В. М. Фоменко).

З 1971 р. масштабні розкопки на Луганщині ведуть Ворошиловградська (М. М. Чередниченко, 1971—1972 рр.), Сіверсько-Донецька (С. Н. Братченко, І. О. Післарій, Г. Л. Євдокимов, 1972—1981 рр.) та Донецька (С. Н. Братченко, 1977—1980 рр.) експедиції. Приазовська експедиція під керівництвом Ю. В. Болтрика (80—90-і рр.) досліджувала археологічні пам'ятки в зоні спорудження першої черги Приазовської зрошувальної системи та в зоні Каховського водосховища.

До роботи в експедиціях було залучено велику кількість науковців не лише Інституту археології АН УРСР, а й наукових позаакадемічних установ — музеїв, вузів, товариств. У результаті розкопок отримано значний і унікальний архео-

логічний матеріал, який становить широку джерелознавчу базу. Найкращі матеріали поповнили експозиції музеїв України і колишнього СРСР, але основна їх частина зберігається у Наукових фондах Інституту археології НАНУ.

Основою розділу новобудовних експедицій, представлених 141 колекцією, стали матеріали з курганних могильників широкого хронологічного діапазону — від епохи неоліту до середньовіччя. Територіально вони охоплюють, в основному, південні та південно-східні регіони України: Миколаївську, Одеську, Херсонську, Донецьку, Луганську, Дніпропетровську, Запорізьку області, а також Автономну Республіку Крим. Деякі матеріали з досліджень новобудовних експедицій, які належать до більш вузьких хронологічних етапів, увійшли до складу відповідних розділів Наукових фондів.

Колекції розподілені по експедиціям за роками дослідження. Характеристика кожної включає такі дані: назву пам'ятки та населеного пункту, фондовий № колекції, прізвище автора та рік дослідження, тип пам'ятки, хронологічний поділ за епохами та культурами з прив'язкою до курганів та поховань (за виключенням тих колекцій, колекційні описи яких знаходяться у стані складання), склад колекцій, посилання на звіти та публікації.

1—12. ВЕРХНЬОТАРАСІВСЬКА ЕКСПЕДИЦІЯ

1. СТРЮКІВКА. Колекція № 752.

с. Стрюківка, Томаківський р-н, Дніпропетровська обл.

Розкопки Є. В. Черненка, 1973 р.

Курганний могильник доби бронзи, заліза, середньовіччя.

Ямна к-ра — к. 21, п. 9, 10;

катакомбна к-ра — к. 21, п. 5, 7;

зрубна к-ра — к. 21, насип;

скіфська к-ра — к. 20, п. 2—3; к. 22, п. 1;

кочовики — к. 20, п. 1.

Склад колекції: ліпний посуд, вироби з заліза: ніж, перстень, скоба; бронзові вістря; кістяні бляшка, намистина, руків'я ножа; крем'яні знаряддя, намисто пастове, ф-ти дерев'яного сідла.

2. ТАРАСІВКА. Колекція № 752.

с. Тарасівка, Томаківський р-н, Дніпропетровська обл.

Розкопки Є. В. Черненка, 1973 р.

Курганний могильник доби бронзи, заліза, середньовіччя.

Ямна к-ра — к. 2, п. 1; к. 3, п. 1; к. 8, п. 2; к. 9, п.: 1, 16; к. 17, п. 2;

катакомбна к-ра — к. 1, п.: 3, 8; к. 3, п. 2; к. 9, п.: 4, 6, 10, 12, 15; к. 17, п. 4;

зрубна к-ра — к. 9, п. 2; к. 10, п. 1; к. 17, п. 1;

скіфська к-ра — к. 2, п. 2; к. 10, п. 2; к. 11, п.: 1, 2, 3; к. 13, п.: 1, 3; к. 14, п.: 1, 2; к. 16, п.: 1, 2;

кочовики IX—XII ст. — к. 5, п. 1; к. 6, п. 2; к. 15, п. 1.

Склад колекції: ліпний посуд, вироби з бронзи, заліза, бронзова шийна гривна, намисто пастове, вироби з кістки, залишки шкіри, чорнолаковий канфар, амулет з бурштина.

НА: Черненко Е. В., Евдокимов Г. Л., Збенович В. Г., Загребельный А. Н., Дубровская Л. А. Отчет о работе Верхнетарасовской экспедиции в 1973 г. // № 1973/12.

3. ВЕРХНЯ ТАРАСІВКА. Колекція № 859.

с. Верхня Тарасівка (нині — с. Вищетарасівка), Томаківський р-н, Дніпропетровська обл.

Розкопки М. М. Чередниченко, 1974 р.

Курганний могильник доби бронзи, скіфського часу.

Ямна к-ра — к. 13, п. 7; к. 18, п.: 2—4, 6; к. 22, п.: 4, 11; к. 52, п.: 6, 7; к. 57, п. 9;

катакомбна к-ра — к. 19, п.: 1, 4, 5; к. 26, п.: 1, 3; к. 52, п.: 2, 4—6, 8, 11, 13; к. 57, п.: 7, 8, 10, 12—14, 18;

зрубна к-ра — к. 18, п. 1; к. 23, п. 1; к. 26, п.: 3, 4;

скіфська к-ра — к. 20, п. 1; к. 21, п. 1; к. 24, п. 1; к. 25, п. 2; к. 27, п.: 1, 3, 4; к. 28, п.: 1, 2;

к. 29, п. 1; к. 30, п. 1; к. 31, п. 1; к. 32, п. 1; к. 33, п. 1; к. 34, п. 2; к. 35, п. 1; к. 38, п. 1; к. 40, п.: 1, 2;

к. 41, п. 1; к. 42, п. 1; к. 45, п. 1; к. 48, п.: 2, 3, 4; к. 49, п. 2; к. 53, п. 2; к. 50, п. 1; к. 52, п. 1;

к. 55, п.: 1, 2; к. 58, п.: 1—5.

Склад колекції: ліпний посуд, керамічні прясла, чорнолаковий канфар, вироби з бронзи: серезжки, вістря, гудзик, браслети; вироби з заліза: шило, ніж, уламок браслета, вістря; кістяні ручки ножів, кам'яні розтирачи, намисто з кістяних пронизей, намисто пастове, прясла свинцеві.

НА: Чередниченко Н. Н., Евдокимов Г. Л. Отчет о работе Верхнетарасовской экспедиции в 1974 г. // № 1974/2.

Література: Чередниченко Н. Н., Болдин Я. И. Скифские курганы у с. Владимировка // Кур-

ганы юга Днепропетровщины. — К., 1977. — С. 125—151; *Евдокимов Г. Л.* Курганы эпохи бронзы Верхнетарасовского могильника // Курганы юга Днепропетровщины. — К., 1977. — С. 5—55; *Мурзин В. Ю., Евдокимов Г. Л.* Раннескифское погребение у с. Верхнетарасовка // Курганы юга Днепропетровщины. — К., 1977. — С. 56—58; *Бунятян Е. П., Чередниченко Н. Н., Мурзин В. Ю.* Скифский могильник у с. Верхнетарасовка // Курганы юга Днепропетровщины. — К., 1977. — С. 59—120.

4. ВОЛОДИМИРІВКА. Колекція № 859.

с. Володимирівка, Томаківський р-н, Дніпропетровська обл.

Розкопки М. М. Чередниченка, 1974 р.

Курганный могильник скіфського часу.

Скіфська к-ра — к. 1, п. 1; к. 3, п. 1; к. 4, п. 1, 2, 3; к. 5, п. 1; к. 10, п. 1; к. 11, п. 1.

Склад колекції: червоноглиняний глечик, вироби з бронзи: браслет, вістря до стріл, дзеркало; вироби з заліза: вудила, псалії, уламок леза мотижки; чорнолаковий канфар.

5. ВЕРХНЯ ТАРАСІВКА. Колекція № 927.

с. Верхня Тарасівка (нині — с. Вищетарасівка), Томаківський р-н, Дніпропетровська обл.

Розкопки М. М. Чередниченка, 1975 р.

Курганный могильник доби бронзи, заліза, середньовіччя.

Ямна к-ра — к. 59, п.: 2, 9, 18, 20; к. 60, п. 4; к. 61, п. 1, 3; к. 67, п.: 5, 6; к. 70, п.: 10, 12, 13; к. 74, п.: 1, 3—5, к. 75, п. 1, 2; к. 76, п.: 1, 2; к. 78, п.: 4, 8; к. 79, п.: 3, 6, 13; к. 108, п.: 1, 3, 4; к. 110, п.: 2, 3;

катакомбна к-ра — к. 59, п.: 1, 3, 5, 7, 15; к. 65, п. 3; к. 67, п. 2; к. 70, п. 3; к. 110, п. 5; к. 111, п. 4;

зрубна к-ра — к. 59, п. 4; к. 62, п. 1; к. 67, п. 1; к. 70, п.: 1, 7; к. 87, п. 7;

кіммерійці — к. 111, п. 1;

скіфська к-ра — к. 64, п. 1; к. 66, п. 1; к. 68, п.: 1, 2; к. 69, п. 1; к. 71, п. 1, к. 72, п. 1; к. 73, п. 1; к. 80, п.: 1, 2; к. 81, п.: 1, 2; к. 82, п.: 1, 2, 4; к. 83, п.: 1, 2; к. 85, п.: 1, 2; к. 86, п. 1; к. 109, п. 1;

доба заліза — к. 77, п. 2;

кочовики — к. 82, п. 3.

Склад колекції: відщепи, свинцеві грузила, намісто пастове, кістяні вироби: шпилька, пронизки, вістря до стріли, прясло, кільце; ліпний посуд, ф-ти ліпного посуду, ф-ти дерев'яної чаші, вироби з бронзи, заліза.

Рис. 173. Чорнолаковий канфар. Володимирівка, к. 12, п. 2. Колекція № 927. Розкопки М. М. Чередниченка.

6. ВИВОВОДЕ. Колекція № 927.

с. Виводове, Томаківський р-н, Дніпропетровська обл.

Розкопки М. М. Чередниченка, 1975 р.

Курганный могильник доби бронзи, скіфського часу.

Ямна к-ра — к. 93, п.: 1, 3, 5, 7, 9, 13, 14, 16; к. 94, п. 6; к. 95, п. 3;

зрубна к-ра — к. 95;

скіфська к-ра — к. 92, насип, п.: 1—4; к. 95, п. 4;

античність — к. 92, п. 2.

Склад колекції: вироби з заліза, кістки, чорнолакова чаша, амфора, крем'яні вістря до стріл, бронзові псалій, наносник.

7. ВОЛОДИМИРІВКА. Колекція № 927.

с. Володимирівка, Томаківський р-н, Дніпропетровська обл.

Розкопки М. М. Чередниченка, 1975 р.

Курганный могильник доби бронзи, скіфського часу.

Ямна к-ра — к. 13, п. 2;

катакомбна к-ра — к. 13, п.: 8, 10;

скіфська к-ра — к. 12, п. 1—5.

Склад колекції: ліпний посуд, вироби з бронзи, свинцю, заліза, ф-ти псалія, вироби з кістки, амфора, ф-ти амфор, скляне прясло, чорнолаковий канфар (рис. 173).

8. ДОЛИНСЬКЕ. Колекція № 927.

с. Долинське, Томаківський р-н, Дніпропетровська обл.

Розкопки М. М. Чередниченка, 1975 р.

Курганный могильник доби бронзи, заліза, середньовіччя.

Ямна к-ра — к. 98, п. 4; к. 103, п.: 1—3, 8;
зрубна к-ра — к. 96, п. 2; к. 103, п.: 6, 7;
скіфська к-ра — к. 100, п. 1;
кочовики — к. 97, п. 1.

Склад колекції: вироби з заліза, канфар, керамічні прясла, намисто пастове, кістяні вироби: накладка, пронизки.

9. МИРОЛЮБІВКА. Колекція № 927.

с. Миролюбівка, Томаківський р-н, Дніпропетровська обл.

Розкопки М. М. Чередниченка, 1975 р.

Курган доби бронзи.

Ямна к-ра — к. 102, п.: 2, 6, 7;

катакомбна к-ра — к. 102, п. 8.

Склад колекції: ліпний посуд, кварцитові розтирачи.

10. САДОВЕ. Колекція № 927.

с. Садове, Томаківський р-н, Дніпропетровська обл.

Розкопки М. М. Чередниченка, 1975 р.

Курган доби бронзи.

Ямна к-ра — к. 101, п.: 6, 16;

зрубна к-ра — к. 101, п.: 5, 7.

Склад колекції: ліпний посуд, кістяні пряжка, проколка, крем'яне знаряддя.

11. СТРЮКІВКА. Колекція № 927.

с. Стрюківка, Томаківський р-н, Дніпропетровська обл.

Розкопки М. М. Чередниченка, 1975 р.

Курганний могильник доби бронзи, скіфського часу.

Ямна к-ра — к. 89, п.: 4, 7, 11; к. 105, п.: 13, 15, 20;
катакомбна к-ра — к. 90, п.: 2, 4; к. 105, п.: 1, 3, 5, 9;

зрубна к-ра — к. 104, п. 1; к. 105, п. 8; к. 89, п. 5;

скіфська к-ра — к. 107, п. 1.

Склад колекції: ліпний посуд, кам'яна сокирка, розтирач кам'яний.

НА: Чередниченко Н. Н., Бессонова С. С., Болдин Я. И., Ковалева Л. Г., Бунятян Е. П., Козловский А. А., Орлов Р. С., Пустовалов С. Ж., Орлов К. К., Рассмакин Ю. Я., Шевченко Н. П., Бобыр И. Г. Отчет о работе Верхнетарасовской экспедиции в 1975 г. (Исследование курганов) // № 1975/11.

Література: Чередниченко Н. Н. Работы Стрюковского отряда Верхне-Тарасовской экспедиции // АО 1975 г. — М., 1976. — С. 404, 405;

Чередниченко Н. Н., Болдин Я. И. Скифские курганы у с. Владимировка // Курганы юга Днепропетровщины. — К., 1977. — С. 125—151; Евдокимов Г. Л. Курганы эпохи бронзы Верхнетарасовского могильника // Курганы юга Днепропетровщины. — К., 1977. — С. 5—55.

12. МАР'ІВКА. Колекція № 913.

с. Мар'івка, Запорізький р-н, Запорізька обл.

Розкопки М. М. Чередниченка, 1976 р.

Курганний могильник доби бронзи, скіфського часу.

Ямна к-ра — к. 1, п. 8; к. 11, п.: 5, 13, 30; к. 12, п.: 1, 3, 5; к. 17, п. 2;

катакомбна к-ра — к. 1, п. 12; к. 4, п. 4; к. 11, п.: 15, 16, 19, 27, 22, 19, 27; к. 12, п. 6; к. 18, п.: 4, 6, 7; к. 21, п. 3;

зрубна к-ра — к. 3, п. 2; к. 4, п. 2; к. 11, п. 6, к. 12, п. 8;

доба бронзи — к. 7;

доба пізньої бронзи — к. 11, п. 26;

скіфська к-ра — к. 2; к. 5, п. 12; к. 6, п. 1—4; к. 7, п. 1; к. 8, п. 1; к. 9, п. 1; к. 12, п. 8; к. 13, п. 1, 2; к. 16, п. 1—3; к. 19, п. 1; к. 20, п. 1.

Склад колекції: ліпний посуд, глиняна курильниця, керамічні, кам'яні прясла, кам'яні розтирачи, крем'яні знаряддя, вироби з кістки: пряжки, ворворки, руків'я для ножів, ф-ти веретен; вироби з заліза: ворворки, списи, секира, скоби, щипці, крюк, заклепки; вироби з бронзи: коліщатко, прясла, пластинки, бляшки, заклепки; розтирач для вохри (рис. 174).

НА: Чередниченко Н. Н. Отчет Верхнетарасовской экспедиции о раскопках курганов в 1976 г. // № 1976/2.

13—15. ВІЛЬНЯНСЬКА ЕКСПЕДИЦІЯ

13. ВІЛЬНОГРУШІВКА. Колекція № 855.

с. Вільногрушівське, Вільнянський р-н, Запорізька обл.

Рис. 174. Кам'яний розтирач з вохрою. Мар'івка, к. 2. Колекція № 913. Розкопки М. М. Чередниченка.

Рис. 175. Кістяне руків'я. Вільногрушівка, к. 8, п. 2. Колекція № 855. Розкопки Д. Я. Телегіна.

Розкопки Д. Я. Телегіна, 1969 р.

Курганный могильник доби бронзи, заліза, середньовіччя.

Ямна к-ра — к. 1, п.: 7, 10; к. 2, п. 3, 8; к. 3, п. 5; катакомбна к-ра — к. 1, п.: 13, 14; к. 2, п. 8; к. 3, п. 5;

зрубна к-ра — к. 1, п. 1, 5, 11; к. 2, п. 5; к. 3, п. 1, 6; к. 8, п.: 1, 2; к. 11, п. 1; к. 12, п.: 1, 3, 5; к. 14, п. 1;

доба бронзи — к. 8;

скіфська к-ра — к. 11, п. 2;

сармати — к. 1, п. 3; к. 2, п. 2; к. 12, п. 2;

кочовики — к. 14, п. 2.

Склад колекції: крем'яні знаряддя, вироби з бронзи, заліза, кістки (рис. 175), ліпний посуд, гончарний посуд, ф-т дерев'яної чаші.

14. ВІЛЬНОУЛАНІВКА. Колекція № 855.

с. Вільноуланівське, Вільнянський р-н, Запорізька обл.

Розкопки Д. Я. Телегіна, 1968—1969 рр.

Курганный могильник доби бронзи, заліза, середньовіччя.

Доба бронзи — к. 16;

ямна к-ра — к. 3, п. 4; к. 7, п. 2;

катакомбна к-ра — к. 2, п. 9; к. 3, п.: 1, 3, 6, 8, 10; к. 5, п. 1; к. 9, п.: 6, 9, 11;

зрубна к-ра — к. 2, п.: 1—4, 6, 7; к. 5, п. 2; к. 7, п.: 1, 3; к. 8, п.: 1, 2, 5, 6, 8, 10; к. 9, п.: 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8; к. 14, п.: 2, 3, 5, 6, 8, 9; к. 16, п.: 1, 2, 3, 4, 8; к. 17, п.: 1, 4, 5, 6, 8, 10, 11; к. 19, п.: 1, 3;

скіфська к-ра — к. 1, п.: 1, 2; к. 4, п. 1; к. 12;

сармати — к. 4, п. 2;

кочовики — к. 4, п. 9; к. 16, п. 9; к. 17, п. 3.

Склад колекції: ліпний посуд, уламки амфор, зерно-терка гранітна, вироби з бронзи, заліза, намисто.

15. ЗАПОРІЖЖЯ. Колекція № 855.

13-й км дороги Запоріжжя — Оріхів, Вільнянський р-н, Запорізька обл.

Розкопки Д. Я. Телегіна, 1968 р.

Курган доби бронзи, скіфського часу.

Доба бронзи — к. 1;

зрубна к-ра — к. 1, п. ; 1, 3, 4, 5, 7, 9;

сармати — к. 1, п. 6.

Склад колекції: ліпний посуд, ф-ти посуду, уламки залізного ножа.

НА: Телегин Д. Я., Круц В. А., Братченко С. Н., Петровская Е. А., Смирнов С. В. Исследования курганов в зоне Вильнянской оросительной системы близ г. Запорожья // № 1968/18.

Література: Телегин Д. Я., Круц В. А., Братченко С. Н., Петровская Е. А. Вильно-Улановская курганная группа // Вильнянские курганы в Днепровском Надпорожье. — К., 1977. — С. 83—97; Телегин Д. Я., Братченко С. Н., Смирнов С. В. Вильно-Грушевская курганная группа и курган на территории Запорожской опытной сельскохозяйственной станции // Вильнянские курганы в Днепровском Надпорожье. — К., 1977. — С. 97—126; Телегин Д. Я. Розкопки курганів поблизу Запоріжжя // АДУ 1969 р. — К., 1972. — Вип. IV. — С. 53—57.

16—23. ВОРОШИЛОВГРАДСЬКА (ЛУГАНСЬКА) ЕКСПЕДИЦІЯ

16. ВОРОШИЛОВГРАД. Колекція № 719.

м. Луганськ, територія текстильної фабрики.

Розкопки М. М. Чередниченка, 1971р.

Курганный могильник доби бронзи.

Ямна к-ра — к. 1, п. 5;

катакомбна к-ра — к. 1, п.: 4, 6, 7; к. 2, п. 1;

зрубна к-ра — к. 1, п.: 1, 3, 9, 12, 15; к. 3, п. 4.

Склад колекції: ліпний посуд, ф-ти ліпного посуду, вироби з бронзи: ніж, кільця.

17. МИКОЛАЇВКА. Колекція № 719.

с. Миколаївка, Станично-Луганський р-н, Луганська обл.

Розкопки М. М. Чередниченка, 1971 р.

Курганный могильник доби бронзи, сарматського часу.

Ямна к-ра — к. 1, п. 5; к. 5, п. 12;

катакомбна к-ра — к. 1, п.: 2, 3, 6; к. 2, п.: 4, 6, 7, 10; к. 3, п. 4; к. 5, п.: 4, 5, 7, 8, 10, 11; к. 6, п.: 2, 4а; к. 8, п.: 2, 4, 5, 6; к. 10, п.: 2, 4; к. 11, п.: 1, 4, 6, 7, 9;

зрубна к-ра — к. 1, п.: 1, 10, 14; к. 3, п.: 1, 2, 3, 5, 10, 12, 14, 15, 16; к. 4, п.: 1; к. 5, п.: 2, 3, 13; к. 7, п. 9; к. 8, п. 1; к. 9, п.: 1, 2, 3, 4, 5; к. 12, п.: 1, 2, 3, 4, 5;

сармати — к. 7, п. 2.

Рис. 176. Миколаївка. Колекція № 719. Розкопки М. М. Чередниченка. 1 — горщик, к. 5, п. 7; 2 — булава, к. 5, п. 10; 3 — курильниця, к. 5, п. 10; 4 — кістяні кільця, к. 5, п. 10; 5 — гральні кості, к. 5, п. 10; 6 — курильниця, к. 6, п. 2.

Склад колекції: ліпний посуд, ф-ти посуду, керамічні курильниці, вироби з бронзи, заліза, кістки, булава кам'яна (рис. 176).

НА: Чередниченко Н. Н., Братченко С. Н. Отчет о работе Ворошиловградской экспедиции в 1971 г. // № 1971/31.

18. ЛІСОРОЗСАДНИК. Колекція № 722.

с. Миколаївка, Станично-Луганський р-н, Луганська обл.

Розкопки М. М. Чередниченка, 1972 р.

Курганный могильник доби бронзи, заліза, середньовіччя.

Ямна к-ра — к. 7, п. 6;

катакомбна к-ра — к. 7, п.: 1, 2, 5, 7, 8, 9, 14, 16, 18—21; к. 11, п. 5;

зрубна к-ра — к. 1, п. 3; к. 2, п.: 2, 4, 7; к. 10, п. 1; к. 11, п.: 1, 9;

скіфська к-ра — к. 7, п. 12;

середньовіччя XIII—XIV ст. — к. 2, п. 5; к. 8, п. 1; к. 9, п. 1.

Склад колекції: ліпний посуд, вудила, стремена залісні, ф-ти меча залізного, крем'яні знаряддя.

19. ПОРОНСЬКІ МОГИЛИ. Колекція № 722.

с. Миколаївка, Станично-Луганський р-н, Луганська обл.

Розкопки М. М. Чередниченка, 1972 р.

Курганный могильник доби бронзи, середньовіччя.

Катакомбна к-ра — к. 5, п.: 18, 21, 22, 25;

зрубна к-ра — к. 14, п.: 1, 4, 5, 6, 7;

середньовіччя XIII—XIV ст. — к. 14, п. 2.

Склад колекції: ліпний посуд, ф-ти ліпного посуду, залишки тканини, залишки зброї.

20. СУХА БАЛКА. Колекція № 722.

с. Миколаївка, Станично-Луганський р-н, Луганська обл.

Розкопки М. М. Чередниченка, 1972 р.

Курганный могильник доби бронзи, заліза.

Зрубна к-ра — к. 3, п. 2; к. 4, п. 1; к. 6, п.: 1, 3, 6, 8; к. 7, п. 2;

скіфська к-ра — к. 5, п. 1

Склад колекції: ліпний посуд, ф-ти посуду.

21. СУХОДОЛ. Колекція № 722.

с. Миколаївка, Станично-Луганський р-н, Луганська обл.

Розкопки М. М. Чередниченка, 1972 р.

Курган сарматського часу.

сармати — к. 1, п. 2.

Склад колекції: горщик, астрагали.

НА: Чередниченко Н. Н., Чередниченко Е. Ф. Отчет о работе Ворошиловградской экспедиции в 1972 г. // № 1972/20.

22. ГОРОДИЩЕ. Колекція № 1094.

с. Городище, Перевальський р-н, Луганська обл.

Розкопки Я. П. Гершковича, 1990 р.

Курганний могильник доби бронзи, середньовіччя.

зрубна к-ра — к. 4, п.: 1, 2; к. 5; к. 7;

середньовіччя XII ст. н. е. — к. 2, п. 1; к. 6, п. 1.

Склад колекції: ліпний посуд, гончарна посуда, обкладинки лука, залізні пряжки, стремена, ніж.

Частина колекції експонується в АМ ІА НАНУ.

23. ПЕРЕВАЛЬСЬК. Колекція № 1094.

м. Перевальськ, Луганська обл.

Розкопки Я. П. Гершковича, 1990 р.

Курган скіфського часу.

Скіфська к-ра — к. 7, п. 1.

Склад колекції: бронзове дзеркало.

НА: *Гершкович Я. П.* Отчет о раскопках курганов у с. Городище Перевальського р-на и в г. Перевальське Луганской области // № 1990/247.

24—26. ГОРНОСТАЇВСЬКА ЕКСПЕДИЦІЯ

24. КУТ. Колекція № 226.

с. Кут, Апостолівський р-н, Дніпропетровська обл.

Розкопки Д. Т. Березовця, 1951—1952 р.

Курганний могильник доби бронзи, середньовіччя.

Доба бронзи — к. 4, насип; к. 8, п. 10; к. 9, насип; к. 18, п. 4; к. 19, насип; к. 27, п. 6; к. 28, насип; к. 32;

рання бронза — к. 8, п. 6; к. 28, п.: 6, 9, 12, 16, 17, 19; к. 32, п.: 6, 7, 10;

катакомбна к-ра — к. 3, п.: 4, 5; к. 6, п. 4; к. 16, п. 1; к. 17, п. 1; к. 19, п. 2;

зрубна к-ра — к. 32, насип, п.: 2, 11, 19—21, 26, 28, 29, 30, 32, 34—37, 40;

скіфська к-ра — к. 1, п.: 1—5; к. 2, п.: 1—4; к. 3, п.: 2, 7, 10, 11, 15, 16; к. 5, п.: 1, 2, 4, 5; к. 7, п. 2—5, 8, 9; к. 8, п.: 1, 4, 10—12; к. 9, п.: 1, 2; к. 10, п.: 3, 4; к. 11, п. 1; к. 12, п. 1; к. 13, п.: 1, 3; к. 14, п. 4; к. 15, п. 2; к. 17, п. 9; к. 18, п. 1; к. 20, п. 1; к. 21, п.: 3, 4; к. 22, п. 4—10; к. 23, п. 5; к. 24, п.: 1, 3; к. 25, насип; к. 27, п.: 3, 7; к. 29, п.: 3, 2; к. 30, п.: 4, 6, 8; к. 31, п. 1; к. 33, п. 4;

кочовики — к. 10, п. 2; к. 23, п.: 4; к. 26, п. 2; к. 27, п. 4.

Склад колекції: посуд ліпний, амфори, ф-ти амфор, посуду, залишки дерева, шкіри, вироби з бронзи, заліза, кістки, намисто пастове, чорнолаковий посуд (рис. 177).

НА: *Березовець Д. Т.* Отчет о работе Горностаевской экспедиции Института археологии АН УССР за 1951 г. // № 1951/3а; *Березовець Д. Т.* Отчет о раскопках, проведенных Горностаевской экспедицией в 1952 г. в с. Кут Апостоловского р-на Днепропетровской обл. // № 1952/1. Література: *Березовець Д. Т.* Розкопки курганного могильника доби бронзи, скіфського часу в с. Кут // АП. — 1960. — Т. IX. — С. 39—87; *Березовець Д. Т.* Раскопки курганов у с. Кут Днепропетровской области // КСИА. — 1955. — Вып. 4. — С. 81—83.

25. МАР'ЯНСЬКЕ. Колекція №260.

с. Мар'янське, Апостолівський р-н, Дніпропетровська обл.

Розкопки Д. Т. Березовця, 1952 р.

Курганний могильник доби бронзи.

Доба ранньої бронзи — к. 4, п.: 4, 5;

катакомбна к-ра — к. 2, п.: 10, 15;

зрубна к-ра — к. 2, насип, п.: 1, 8, 9, 12, 17, 18; к. 4, п.: 13, 18.

Склад колекції: ліпний посуд (рис. 178), кам'яні розтирачі, намисто з іклів хижаків.

НА: *Березовець Д. Т.* Отчет о раскопках Горностаевской экспедиции курганов в с. Марьинское Апостоловского р-на Днепропетровской области // № 1952/1.

Література: *Березовець Д. Т., Покровська Є. Ф., Фурманська А. І.* Кургани доби бронзи поблизу с. Мар'янського // АП. — 1960. — Т. IX. — С. 102—126.

26. ПЕРВОМАЇВКА. Колекція №305.

с. Первомаївка, Верхньорогачицький р-н, Херсонська обл.

Розкопки І. М. Самойловського, 1954 р.

Курганний могильник доби бронзи, середньовіччя.

Доба бронзи — к. 1;

половці — к. 2.

Склад колекції: ф-ти кераміки, знаряддя з кремню, уламок бронзового стрижня, залізне стремено, ф-ти стремена, вудил.

НА: *Самойловский И. М.* Отчет о раскопках у с. Первомаевка Велико-Рогачикского района Херсонской области (Горностаевской экспедиции в 1954 г.) // № 1954/2е.

Рис. 177. Кут. Колекція № 226. Розкопки Д. Т. Березовця. 1 — гостродонний горщик, к. 8, п. 6; 2 — горщик, к. 4; 3 — посудинка з носиком, к. 13, п. 1; 4 — чернолаковий кубок, к. 8, п. 12; 5 — канфар, к. 22, п. 4; 6 — кілік, к. 7, п. 9; 7 — вістря бронзові, к. 5, п. 5; 8 — вістря залізне, к. 8, насип; 9 — крем'яні вістря, к. 8, п. 10; 10 — бронзовий дзвіночок, к. 9, п. 1; 11 — посудинка з валиком на денці, к. 8, п. 4.

Рис. 178. Мар'янське. Колекція № 260. Розкопки Д. Т. Березовця. 1 — горщик гостродонний, к. 4, п. 16; 2 — горщик, к. 2, насип.

27—29. ДНІПРОВСЬКА ЕКСПЕДИЦІЯ

27. ГАВРИЛІВКА. Колекція №379/V

с. Гаврилівка, Нововоронцовський р-н, Херсонська обл.

Правий берег Каховського водосховища.

Розкопки О. Г. Шапошникової, 1957 р.

Могильник ранньокатакомбного часу.

Склад колекції: ліпний посуд, ф-ти посуду.

НА: Шапошникова О. Г., Бодянский О. В., Щепинський А. О. Звіт про роботу Дніпровського загону Дніпровської експедиції за 1957 р. // № 1957/10б.

28. ЛЕОНТІЇВКА. Колекція №379.

с. Леонтіївка (кол.), Нововоронцовський р-н, Херсонська обл.

Правий берег Каховського водосховища.

Розвідка О. Г. Шапошникової та О. В. Бодянського, 1957 р.

Поселення, могильник ранньокатакомбного часу.

Склад колекції: ф-ти ліпного посуду, мушлі, бронзовий перстень, розтирач.

29. ЛЕОНТІЇВКА. Колекція № 380.

с. Леонтіївка (кол.), Нововоронцовський р-н, Херсонська обл.

Розкопки О. Г. Шапошникової, 1957 р.

Могильник доби бронзи.

Ямна к-ра — к. 1;

катакомбна к-ра — к. 2, п. 1—8.

Склад колекції: ліпні посудини.

НА: Шапошникова О. Г., Бодянський О. В., Щепинський А. О. Звіт про роботу Дніпровського загону Дніпровської експедиції за 1957 р. // № 1957/106.

30—34. ЕКСПЕДИЦІЯ ДНІПРО — ДОНБАС

30. БУЗІВКА. Колекція № 1001.

с. Бузівка, Магдалинівський р-н, Дніпропетровська обл.

Лівий берег р. Оріль.

Розкопки Д. Я. Телегіна, 1973 р.

Курганний могильник доби бронзи.

Ямна к-ра — к. 11, п. 2; к. 14, п. 2;

зрубна к-ра — к. 1, п.: 3, 4.

Склад колекції: ліпні горщики.

31. МИНІВКА. Колекція № 1001.

с. Минівка, Новомосковський р-н, Дніпропетровська обл.

Розкопки Д. Я. Телегіна, 1973 р.

Курган.

ямна к-ра — к. 2, п. 6.

Склад колекції: горщик гостродонний з зубчастим орнаментом.

32. ПЕТРІВСЬКЕ. Колекція № 1001.

с. Петрівське, Лозівський р-н, Харківська обл.

Розкопки Д. Я. Телегіна, 1973 р.

Курган.

катакомбна к-ра — к. 1, п. 4.

Склад колекції: ліпний кубок.

33. ХИЖНЯКІВКА. Колекція № 1001.

с. Хижняківка, Лозівський р-н, Харківська обл.

Розкопки Д. Я. Телегіна, 1973 р.

Курган.

Зрубна к-ра — к. 1, п.: 5, 4, 7.

Склад колекції: ліпні банки.

НА: Телегин Д. Я., Беляев А. С., Кравец И. В., Васильченко С. А., Мезенцев В. И., Белозор В. П. Отчет о работе экспедиции Днепр — Донбасс в 1973 г. // № 1973/6.

34. ЧЕРНЯВЩИНА. Колекція № 943.

с. Чернявщина, Юр'ївський р-н, Дніпропетровська обл.

Розкопки Д. Я. Телегіна та В. Ф. Клименка, 1974 р.

Курганний могильник доби бронзи, заліза, середньовіччя.

Ямна к-ра — к. 3, п. 13;

скіфська к-ра — к. 1, п.: 7, 9, 10, 15; к. 2, п.: 1, 4, 5, 7, 8, 12; к. 3, п.: 1—4, 6, 12; к. 4, п.: 1, 4, 5, 6; к. 5, п.: 1, 4;

пізні кочовики — к. 4, п. 3.

Склад колекції: ліпний посуд, ф-ти, крем'яні знаряддя, вироби з кістки, заліза.

НА: Телегин Д. Я., Беляев А. С., Кравец И. В., Молдчикова И. А. Отчет о работе экспедиции Днепр — Донбасс в 1974 г. // № 1974/1.

35. ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ЕКСПЕДИЦІЯ

35. ОРІХОВЕ. Колекція № 1005.

с. Оріхове, Солонянський р-н, Дніпропетровська обл.

Розкопки Д. Я. Телегіна, 1976 р.

Курганний могильник доби бронзи, скіфського часу.

Катакомбна к-ра — к. 3, п. 3;

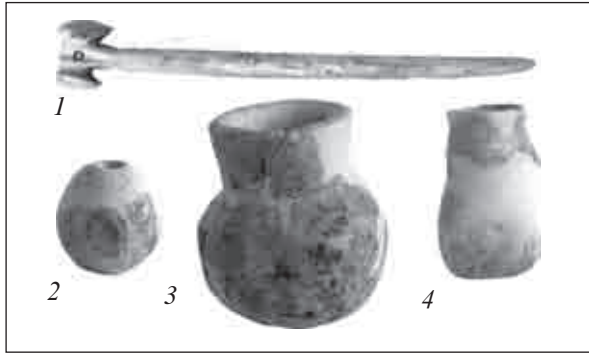
зрубна к-ра — к. 2, п. 1; к. 3, насип; к. 4, п. 1; к. 7, п. 2; к. 9, п. 1;

скіфська к-ра — к. 7, п. 3.

сармати — к. 3, п.: 1, 2;

Склад колекції: ліпний посуд, залишки дерев'яної посудини, вироби з бронзи, заліза, кістки.

НА: Телегин Д. Я., Тертиловский Р. В., Козловский А. А., Пустовалов С. Ж., Симоненко А. В. Отчет о раскопках курганов около с. Орехово и с. Никольское Солонянского р-на Днепропетровской обл. в 1976 г. // № 1976/26.

Рис. 179. Приморське. Колекція № 902. Розкопки О. С. Біляєва. 1 — кістяна шпилька, к. 2, п. 6; 2—4 — алебастрові посудинки та прясло, к. 5, п. 2.

36—45. ДОНЕЦЬКА ЕКСПЕДИЦІЯ

36. ПРИМОРСЬКЕ. Колекція № 902.

с. Приморське, Новоазовський р-н, Донецька обл.

Розкопки О. С. Біляєва, 1976 р.

Курганный могильник доби бронзи, заліза.

Ямна к-ра — к. 1, п. 5, 6, 6-а, 12; к. 2, п.: 6, 10; к. 3, п. 2; к. 4, п.: 3, 5, 7;

катакомбна к-ра — к. 1, п.: 4, 7, 9;

зрубна к-ра — к. 2, п.: 1—3, 5, 9; к. 3, п. 2;

доба бронзи — к. 3, насип;

скіфська к-ра — к. 1, п. 3;

сармати — к. 1, п. 1; к. 2, п. 2-а; к. 3, п.: 1, 2, 4, 6; к. 5, п.: 1—4; к. 6, п.: 1—3.

Склад колекції: ліпний посуд, крем'яні знаряддя, вироби з кістки, бронзи, заліза, ліпний світильник, алебастрові посудини, прясла алебастрові, намисто (рис. 179).

НА: *Беляев А. А., Рудаков А. Г., Збеневич В. Г., Кротова А. А., Швецов М. Л.* Отчет о работе Донецкой экспедиции в 1976 г. // № 1976/4.

37. ВОЛОНТЕРІВКА. Колекція № 954.

м. Маріуполь, Донецька обл.

Розкопки С. Н. Братченка, 1977 р.

Курганный могильник доби бронзи, середньовіччя.

Ямна к-ра — к. 1, п.: 3, 4, 5;

зрубна к-ра — к. 1, насип; к. 2, насип; к. 3, п. 1;

доба бронзи — к. 1, п.: 3, 4, 5;

середньовіччя — к. 2, насип.

Склад колекції: ліпний посуд, ф-ти ліпного посуду, ф-ти гончарного посуду, крем'яний відщеп.

38. КРЕМЕНІВКА. Колекція № 954.

с. Кременівка, Володарський р-н, Донецька обл.

Розкопки С. Н. Братченка, 1977 р.

Курганный могильник доби бронзи, заліза.

Ямна к-ра — к. 2, п.: 7, 8, 15; к. 3, п.: 4, 8; к. 6, п.: 4—9; к. 8, п.: 1, 2, 3;

катакомбна к-ра — к. 2, п. 13; к. 6, п. 3;

багатоваликової кераміки к-ра — к. 2, п. 6; к. 6, п. 10;

зрубна к-ра — к. 2, п.: 1, 2, 9, 16; к. 3, п.: 5, 6; к. 4, п. 1; к. 6, п.: 1, 2;

білозерська к-ра — к. 2, п. 4;

доба бронзи — к. 1, насип; к. 8, насип;

кіммерійці — к. 2, п. 3;

скіфська к-ра — к. 2, п. 5; к. 5, насип; к. 7.

Склад колекції: ліпний посуд, бронзовий казан, крем'яні знаряддя, амфора, ф-ти гончарного, ліпного посуду, вироби з кістки, молоточко-подібна шпилька.

НА: *Братченко С. Н.* Отчет об исследованиях Донецкой экспедиции в 1977 г. // № 1977/12а.

39. РУДІВКА. Колекція № 1136.

с. Рудівка, Сватовський р-н, Луганська обл.

Розкопки С. Н. Братченка, 1979 р.

Курганный могильник доби бронзи.

Катакомбна к-ра — к. 1, п. 3; к. 2, п. 2;

зрубна к-ра — к. 1, п.: 1, 2, 4, 7, 10, 11, 15; к. 3, п. 2; к. 4, насип; к. 5, п.: 3, 4.

Склад колекції: ліпний посуд, ф-ти посуду, оброблена кістка, крем'яне знаряддя, ф-т бронзового виробу.

НА: *Братченко С. Н., Константинеску Л. Ф., Гершкович Я. П.* Отчет об исследованиях Донецкой экспедиции у с. Рудовка Сватовского р-на, с. Бахмутовка, Райгородка, с. Царевка, с. Деменково, Новоайдарского р-на Ворошиловградской обл. // № 1979/15.

Література: *Гершкович Я. П., Константинеску Л. Ф., Кротова А. А., Левченко В. Н., Панибудьласка Т. В., Швецов М. Л., Шкарбан А. С.* Раскопки курганов в Северо-Восточном Приазовье // АО 1978 г. — М., 1979. — С. 308.

40. ВОЙТОВЕ I. Колекція № 956.

с. Войтове, Станично-Луганський р-н, Луганська обл.

Правий берег р. Євсуг.

Розкопки С. Н. Братченка, 1980 р.

Курганный могильник сарматського часу.

Рис. 180. Курильниця. Петрівка, к. 1, п. 3. Колекція № 956. Розкопки С. Н. Братченка.

К. 1, п. 2; к. 2, п. 1.

Склад колекції: кубок червонолаковий, вироби з заліза: вістря, ніж, ф-ти кинджалів, пряжка з ікла кабана.

41. ВОЙТОВЕ II. Колекція № 956.

с. Войтове, Станично-Луганський р-н, Луганська обл.

Правий берег р. Євсуг.

Розкопки С. Н. Братченка, 1980 р.

Курганный могильник доби бронзи.

Ямна к-ра — к. 1, п.: 1, 8;

катакомбна к-ра — к. 1, п.: 5, 6.

Склад колекції: ліпний посуд, намистини бронзові.

42. ВОЙТОВЕ III. Колекція № 956.

с. Войтове, Станично-Луганський р-н, Луганська обл.

Правий берег р. Євсуг.

Розкопки С. Н. Братченка, 1980 р.

Курганный могильник доби бронзи, заліза, середньовіччя.

Ямна к-ра — к. 4, п. 8;

катакомбна к-ра — к. 1, п. 3; к. 2, п.: 3, 5, 6; к. 4, п.: 2—6, 7, 9—13; к. 6, п.: 1—5, 8, 9;

зрубна к-ра — к. 1, п. 2, 4; к. 2, п. 2; к. 3, п.: 1—6; к. 4, п. 1;

доба раннього заліза — к. 2, п. 1;

сармати — к. 7, п. 1;

кочовики — к. 1, п. 1; к. 7, п. 2.

Склад колекції: ліпний посуд, вироби з бронзи, кістки, каменю, курильниця, дерев'яне тричасне колесо, намисто пастове.

43. ПЕТРІВКА I. Колекція № 956.

с. Петрівка, Станично-Луганський р-н, Луганська обл.

Водорозділ р. Айдар, Євсуг.

Розкопки С. Н. Братченка, 1980 р.

Курганный могильник доби бронзи, заліза, середньовіччя.

Катакомбна к-ра — к. 1, п.: 1—7;

багатошарової кераміки к-ра — к. 1, п. 1;

скіфська к-ра — к. 2, п. 3;

середньовіччя — к. 2, п. 1, 2.

Склад колекції: ліпний посуд (рис. 180), вироби з бронзи, заліза, бронзові бляшки, мідні бубонці-застібки, намистина бурштинова, меч залізний, сокирка-молоточок.

44. ПЕТРІВКА II. Колекція № 956.

с. Петрівка, Станично-Луганський р-н, Луганська обл.

Водорозділ р. Айдар, Євсуг.

Розкопки С. Н. Братченка, 1980 р.

Курган доби бронзи.

Багатошарової кераміки к-ра — к. 1, п.: 4, 7;

абашівська к-ра — к. 1, п. 2;

зрубна к-ра — к. 1, п.: 1, 3, 5, 8, 9, 10.

Склад колекції: бронзова голка, ліпний посуд.

45. ЦАРІВКА. Колекція № 956.

с. Царівка, Новоайдарський р-н, Луганська обл.

Розкопки С. Н. Братченка, 1980 р.

Курган доби бронзи.

Ямна к-ра — к. 4, п. 6;

катакомбна к-ра — к. 4, п.: 2, 5, 8, 7;

зрубна к-ра — к. 4, п.: 1, 3.

Склад колекції: ліпний посуд, ніж бронзовий, кільце кістяне.

НА: Братченко С. Н., Гершкович Я. П., Дубовська О. Р., Швецов М. Л., Константиnescу Л. Ф. Отчет об исследованиях Донецкой экспедиции в 1980 г. (курганы у с. Царевка, Войтово, Петровка Новоайдарского и Станично-Луганского р-нов Ворошиловградской обл.) // № 1980/3.

46—91. ЗАПОРІЗЬКА ЕКСПЕДИЦІЯ

46. РАДГОСП ДНІПРОВСЬКИЙ, курганна група III. Колекція № 786.

с-ще Заповітне, Кам'янсько-Дніпровський р-н, Запорізька обл.

Розкопки В. І. Бідзілі, В. В. Отроценка та Ю. В. Болтрика, 1970, 1972 рр.

Рис. 181. Канфар чорнолаковий. Р-сп Дніпровський, к. 1, камера. Колекція № 786. Розкопки В. І. Бідзілі.

Курганний могильник доби заліза, середньовіччя.
Скіфська к-ра — к. 1, п. 2;
кочовики — к. 1, п. 1.
Склад колекції: чорнолакова посудина (рис. 181),
бронзовий черпак, намисто пастове, прясло ке-
рамічне, фр-ти вудил залізних.

47. РАДГОСП СТЕПОВИЙ, курганна група I. Колекція №786.

с-ще Заповітне, Кам'янсько-Дніпровський р-н,
Запорізька обл.
Розкопки В. І. Бідзілі, В. В. Отроценка та
Ю. В. Болтрика, 1970, 1972 рр.
Курганний могильник доби бронзи, залізного
віку, середньовіччя.
Зрубна к-ра — к. 15, п.: 1—4, 6, 9; к. 16, п.: 4—
6, 8, 9, 12, 14;
білозерська к-ра — к. 2, п. 1; к. 3, п. 1; к. 4, п. 2;
к. 6, п. 1; к. 5, п.: 1, 2; к. 8, п. 1; к. 9, п. 1; к. 10,
п. 2; к. 14, п. 1;
кіммерійська к-ра (чорногорівський тип) —
к. 9, п. 2;
скіфська к-ра — к. 4, п. 3; к. 12, п. 2;
кочовики — к. 4, п. 1; к. 10, п.: 1, 3; к. 11, п. 1;
к. 12, п. 1; к. 15, п. 7; к. 16, п. 7.

48. РАДГОСП СТЕПОВИЙ, курганна група II. Колекція №786.

с-ще Заповітне, Кам'янсько-Дніпровський р-н,
Запорізька обл.
Розкопки В. І. Бідзілі, В. В. Отроценка та
Ю. В. Болтрика, 1970, 1972 рр.
Курганний могильник доби бронзи, скіфського
часу.

Рис. 182. Р-сп Степовий. Колекція № 786. Розкопки В. І. Бідзілі. 1 — горщик лощений, к. 3, п. 1; 2 — горщик лощений, к. 5, п. 2.

Зрубна к-ра — к. 17, п.: 1, 2, 3, 4, 5, 8;
катакомбна к-ра — к. 17, п.: 7, 10;
скіфська к-ра — к. 19, п. 1

Склад колекції: ліпний посуд (рис. 182), ви-
роби з бронзи: кинджал, підвіски, фібула, бра-
слет; вироби з каменю, кістки, заліза, намисто
пастове, кістяне.

НА: Бидзиля В. И, Болтрик Ю. В., Мурзин В. Ю.,
Отроценко В. В. Отчет о работе Запорожской
экспедиции в 1970, 1972 гг. // № 1970, 1972/36.

Література: Отроценко В. В. Новый кур-
ганний могильник Белоозерского времени //
Скифский мир. — К., 1975. — С. 193—206;
Otroshchenko V. V. Radiocarbon chronology of
the Belozerka Culture-Based on barrows near the
village of Zapovitne (the «Stepnoy» cemetery) //
Baltic—Pontic Studies. — 2003. — Vol. 12. —
P. 336—364.

49. РАДГОСП СУВОРОВА. Колекція № 918.

с. Велика Білозерка, Кам'янсько-Дніпровський
р-н (кол.), Запорізька обл.
Розкопки В. І. Бідзілі, В. В. Отроценка та
Ю. В. Болтрика, 1970, 1972 рр.
Курганний могильник доби бронзи, скіфського
часу.
Зрубна к-ра — к. 1, п.: 3, 7;
скіфська к-ра — к. 1, п. 5; к. 2, п.: 1, 2, 3;
кочовики — к. 3, п. 1.
Склад колекції: ліпний посуд, миска чорно-
лакова, фр-ти чорнолакової кераміки, вироби з
бронзи, заліза, дзеркало бронзове.

НА: Бидзиля В. И., Болтрик Ю. В. и др. Отчет... // № 1970, 1972/36.

50. ОРЛЯНКА. Колекція № 852.

с. Орлянське, Василівський р-н, Запорізька обл.

Розкопки В. І. Бідзілі, 1973 р.

Курганный могильник доби бронзи, заліза, середньовіччя.

Ямна к-ра — к. 2, п. 2; к. 3, п.: 1, 4, 11, 13; к. 4, п. 13;

рання бронза — к. 3, п. 27; к. 4, п. 12;

катакомбна к-ра — к. 2, п. 3; к. 3, п.: 6, 9, 14, 16, 24, 26; к. 4, п. 9;

зрубна к-ра — к. 2, п. 1; к. 3, насип; к. 4, п. 5;

скіфська к-ра — к. 5, п. 2;

античність — к. 3, насип;

сармати — к. 4, п.: 1, 3;

кочовики — к. 4, п. 2.

Склад колекції: ліпний посуд, ф-ти посуду, бронзові вироби: ворворки, сережки, вістря до стріл, дзеркало; ніж залізний, ф-ти амфор, застібка кістяна, кам'яні коваделко, сокирка, намисто скляне, пастове, сердолікове.

НА: Бидзиля В. И., Отрощенко В. В., Савовский И. П., Томашевский В. А., Ляшко С. Н., Горюшин П. А. Отчет о раскопках курганов в Каменско-Днепровском районе Запорожской обл. в 1973 г. // № 1973/7.

51. ЗЛАТОПІЛЬ. Колекція № 899.

с. Златопіль, Василівський р-н, Запорізька обл.

Розкопки В. І. Бідзілі, 1973 р.

Курганный могильник доби бронзи, заліза, середньовіччя.

Ямна к-ра — к. 7, п.: 9, 17, 18, 24; к. 17, п. 2; к. 19, п.: 7, 9;

катакомбна к-ра — к. 7, п.: 10, 11, 19, 20, 28, 31; к. 17, п. 4;

багатоваликової кераміки к-ра — к. 7, п. 26;

зрубна к-ра — к. 7, п. 3; к. 14, п.: 1, 2; к. 15, п. 3; к. 17, п. 1;

доба пізньої бронзи — к. 15, п. 4;

скіфська к-ра — к. 1, п. 1; к. 2, п. 1; к. 3, п.: 1, 2; к. 4, п.: 1, 2; к. 5, п.: 2—5; к. 6, п.: 1, 2, 3; к. 7, п. 2; к. 9, п. 1; к. 11, п. 1; к. 12, п. 1; к. 13, п.: 1, 2; к. 14, п. 3; к. 15, п. 2; к. 18, п.: 1—3;

кочовики — к. 15, п. 1.

Склад колекції: ліпний посуд, знаряддя з каменю, вироби з бронзи, амфора, крем'яні знаряддя, шабля залізна ф-тована, підвіска свинцева.

НА: Бидзиля В. И., Отрощенко В. В. и др. Отчет... // № 1973/7.

Література: Ляшко С. М. Нові матеріали про культу бика в епоху ранньої бронзи // Археологія. — 1987. — Вип. 58. — С. 73—78.

52. РЯСНІ МОГИЛИ. Колекція № 914.

с. Балки, Василівський р-н, Запорізька обл.

Розкопки В. І. Бідзілі, 1973 р.

Курган.

Кочовики — к. 5, п.: 5, 15, 16.

Склад колекції: залізні стремена, цвях.

НА: Бидзиля В. И., Отрощенко В. В. и др. Отчет... // № 1973/7.

Література: Отрощенко В. В., Савовский И. П., Томашевский В. А. Курганная группа Рясные Могилы у с. Балки // Курганные могильники Рясные Могилы и Носаки. — К., 1977. — С. 61—158.

53. РАДГОСП СУВОРОВА III.

Колекція № 915.

с. Велика Білозерка, Кам'янсько-Дніпровський р-н, Запорізька обл.

Розкопки В. В. Отроценка та С. М. Ляшко, 1973 р.

Курганный могильник доби бронзи, середньовіччя.

Катакомбна к-ра — к. 2, п. 6, 7;

зрубна к-ра — к. 1, п. 3; к. 2, п. 3;

кочовики — к. 1, п.: 1, 3.

Склад колекції: ліпний посуд, вироби з кістки: обкладинки, пластини, пряжка, псалій; вироби з заліза: вудила, вістря, руків'я шаблі.

54. РАДГОСП СУВОРОВА IV.

Колекція № 915.

с. Велика Білозерка, Кам'янсько-Дніпровський р-н, Запорізька обл.

Розкопки В. В. Отроценка та С. М. Ляшко, 1973 р.

Курганный могильник доби бронзи, скіфського часу.

Катакомбна к-ра — к. 3, п.: 1, 2, 4, 7, 8, 12, 13; к. 4, п.: 4, 8;

скіфська к-ра — к. 13, п. 18.

Склад колекції: ліпний посуд, ф-ти посуду, знаряддя кам'яне, вироби з заліза, бронзи (рис. 183), крем'яний спис.

НА: Бидзиля В. И., Отрощенко В. В. и др. Отчет... // № 1973/7.

Рис. 183. Ніж бронзовий. Р-п Суворова (Велика Білозерка), к. 2, п. 3. Колекція № 915. Розкопки В. В. Отроценка.

Література: Бодянский А. В., Ляшко С. Н., Отроченко В. В., Томашевский В. А. Исследования Первобытного отряда Запорожской экспедиции // АО 1973 г. — М., 1974. — С. 249, 250.

55. РАДГОСП СТЕПОВИЙ. Колекція № 916.
с-ще. Заповітне, Кам'янсько-Дніпровський р-н, Запорізька обл.

Розкопки В. І. Бідзілі, 1973 р.
Курганний могильник скіфського часу.
Склад колекції: ліпний горщик, дзеркало бронзове, канфар, вироби з бронзи, намисто, булава кам'яна чотиригранна.

56. ЯСИНУВАТЕ. Колекція № 916.

с. Ясинувате, Вільнянський р-н, Запорізька обл.
Розкопки В. В. Отроценка, 1981 р.
Курганний могильник доби бронзи, скіфського часу.
Зрубна к-ра — к. 25, п.: 1, 2, 3, 4, 6; к. 26, п.: 2, 3, 6, 8;
скіфська к-ра — к. 20, п. 1; к. 21, п. 2; к. 22, п. 1; к. 23, п.: 1, 2.
Склад колекції: ліпний посуд, ф-ти посуду, вироби з кістки, бронзи, заліза.

57. ОЛЕКСАНДРІВКА. Колекція № 916.

с. Олександрівка, Вільнянський р-н, Запорізька обл.
Розкопки В. В. Отроценка, 1981 р.
Курган доби бронзи, скіфського часу.
Ямна к-ра — к. 1, п. 2;
катакомбна к-ра — к. 1, п.: 4, 5, 13;
зрубна к-ра — к. 1, п. 1;
доба бронзи — к. 1, п. 6;
скіфська к-ра — к. 1, п. 7.
Склад колекції: ліпний посуд, вироби з бронзи.

58. ГНАРІВСЬКЕ. Колекція № 916.

с. Гнарівське, Вільнянський р-н, Запорізька обл.
Розкопки В. В. Отроценка, 1981 р.

Курган доби бронзи.

Багатоваликової кераміки к-ра — к. 1, п.: 3, 6, 10, 15;

зрубна к-ра — к. 1, п.: 1, 2, 7, 8, 11, 14;

доба бронзи — к. 1.

Склад колекції: ліпний посуд, ф-ти посуду, вироби з бронзи, намисто пастове.

59. ДНІПРОВКА. Колекція № 916.

с. Дніпровка, Вільнянський р-н, Запорізька обл.

Розкопки В. В. Отроценка, 1981 р.

Курган.

Зрубна к-ра — к. 1, п. 2.

Склад колекції: ліпний горщик, уламок пластили з бронзи.

60. ПЕТРО-МИХАЙЛІВКА.

Колекція № 916.

с. Петро-Михайлівка, Вільнянський р-н, Запорізька обл.

Розкопки В. В. Отроценка, 1981 р.

Курганний могильник доби бронзи, середньовіччя.

Ямна к-ра — к. 8, п. 3;

катакомбна к-ра — к. 8, п. 7;

багатоваликової кераміки к-ра — к. 8, п. 2; к. 9, п.: 5, 6; к. 11, п.: 4, 6;

зрубна к-ра — к. 9, п. 4; к. 11, п.: 1, 2, 3, 5, 7, 9—13, 17, 18;

кочовики — к. 8, п. 5.

Склад колекції: ліпний посуд, ф-ти ліпного посуду, вироби з кістки (рис. 184), бронзи.

61. ВЕЛИКОДУБОВЕ. Колекція № 916.

с. Великодубове, Вільнянський р-н, Запорізька обл.

Розкопки В. В. Отроценка, 1981 р.

Курганний могильник доби бронзи.

Ямна к-ра — к. 5, п. 3;

катакомбна к-ра — к. 5, п.: 7, 14, 11;

багатоваликової кераміки к-ра — к. 1, п. 4; к. 3, п. 8; к. 5, п. 8;

Рис. 184. Лощило кістяне. Петро-Михайлівка, к. 11, п. 4. Колекція № 916. Розкопки В. В. Отроценка.

зрубна к-ра — к. 1, п.: 1, 2, 3, 5, 10, 11, 12, 17, 18; к. 2, п. 1; к. 3, п. 1; к. 4, п.: 1, 3, 7, 8; к. 5, п.: 6, 9, 12, 15; к. 6, п.: 1, 2, 4, 5.

Склад колекції: ліпний посуд, ф-ти ліпного посуду, вироби з бронзи, кістки.

62. ЖОВТНЕВЕ. Колекція № 916.

с. Жовтневе, Вільнянський р-н, Запорізька обл.

Розкопки В. В. Отроценка, 1982 р.

Курганный могильник доби бронзи, заліза.

Ямна к-ра — к. 5, п.: 7, 11;

катакомбна к-ра — к. 5, п. 8;

багатоваликової кераміки к-ра — к. 3, п. 1; к. 4, п. 1; к. 5, п.: 3, 10;

зрубна к-ра — к. 1, п.: 1, 2, 4; к. 2, п.: 1, 3, 4, 6; к. 3, п. 2; к. 5, п.: 1, 2, 12;

доба бронзи — к. 5, насип;

сармати — к. 5, п. 4.

Склад колекції: ліпний посуд, ф-ти ліпного посуду, вироби з бронзи, кістки.

63. ЛЮБИМІВКА. Колекція № 916.

с. Любимівка, Вільнянський р-н, Запорізька обл.

Розкопки В. В. Отроценка, 1982 р.

Курганный могильник доби бронзи, заліза, середньовіччя.

Катакомбна к-ра — к. 4, п. 6;

багатоваликової кераміки к-ра — к. 1, п.: 2, 5, 10;

зрубна к-ра — к. 3, п. 14; к. 4, п.: 1, 2, 3, 5, 8; к. 5, п.: 1, 2, 4;

сармати — к. 1, п. 6;

кочовики к. 3, п. 7.

Склад колекції: ліпний посуд (рис. 185).

Рис. 185. Любимівка. Колекція № 916. Розкопки В. В. Отроценка. 1 — горщик-амфорка, к. 4, п. 6; 2 — горщик з ручками, к. 1, п. 10.

64. НОВОГУПАЛІВКА.

Колекція № 916.

с. Новогупалівка, Вільнянський р-н, Запорізька обл.

Розкопки В. В. Отроценка, 1982 р.

Курганный могильник доби бронзи, середньовіччя.

Багатоваликової кераміки к-ра — к. 3, п.: 2, 3; к. 6, п. 3; к. 7, п. 2; к. 11, п. 6; к. 12, п. 1;

зрубна к-ра — к. 1, п.: 7, 8, 11, 14; к. 10; к. 2, п. 1; к. 3, п.: 1, 4, 5, 6; к. 4, п. 1, 2; к. 5, п.: 2, 3;

к. 6, п.: 8, 9; к. 7, п.: 1, 3; к. 8, п.: 4, 5; к. 9, п. 1; к. 11, п.: 1, 4, 5; к. 12, п. 2;

кочовики — к. 6, п. 1; к. 8, п. 3.

Склад колекції: ліпний посуд, вироби з заліза, бронзи, кістяна пряжка.

65. СКЕЛЮВАТЕ. Колекція № 916.

с. Скелювате, Вільнянський р-н, Запорізька обл.

Розкопки В. В. Отроценка, 1982 р.

Курганный могильник доби бронзи, скіфського часу.

Зрубна к-ра — к. 1, п.: 1, 3; к. 2, п.: 1—5, 10; к. 4, п. 2;

скіфська к-ра — к. 4, насип.

Склад колекції: ліпний посуд.

НА: Бидзилья В. И., Отроченко В. В. и др. Отчет... // № 1973/7; Отроченко В. В., Болдин Я. И., Гошко Т. Ю., Ляшко С. Н., Ковалев Н. В., Кравченко С. Н., Пустовалов С. Ж., Рассамкин Ю. Я., Салий Н. Г., Савовский И. П. Отчет о раскопках Запорожской экспедиции 1981 г. // № 1981/10; Отроченко В. В., Рассамкин Ю. Я., Пустовалов С. Ж., Ляшко С. Н., Салий Н. Г., Кравченко С. Н., Ковалев Н. В., Николова А. В. Отчет о раскопках Запорожской экспедиции в 1982 г. // № 1982/2.

Література: Бодянский А. В., Ляшко С. Н., Отроченко В. В., Томашевский В. А. Исследования Первобытного отряда Запорожской экспедиции // АО 1973 г. — М., 1974. — С. 249, 250; Ляшко С. Н., Попандопуло З. Х., Дровосекова О. В. Курганные могильники Днепровского Надпорожья. — Запорожье, 2004. — С. 178.

66. ШМАЛЬКИ, ГР. КАЗЕННА МОГИЛА.

Колекція № 893.

с. Шмальки, Василівський р-н, Запорізька обл.

Розкопки В. І. Бідзілі, В. В. Отроценка та С. М. Ляшко, 1974 р.

Курганный могильник доби бронзи, скіфського часу.

Катакомбна к-ра — к. 2, п. 6;

багатоваликової кераміки к-ра — к. 2, п.: 4, 23, 24, 25;

зрубна к-ра — к. 2, насип, п. 8; к. 3, п.: 3, 4, 7, 8;

доба пізньої бронзи — к. 2, п.: 1, 17, 18, 20, 27; к. 3, п. 2;

скіфська к-ра — к. 1, центр, п. 1; к. 3, насип; к. 4, насип, п. 1.

Склад колекції: ліпний посуд, кружальний посуд, вироби з заліза (ножі, меч тощо), бронзи, кістки.

НА: Бидзиля В. И., Отрощенко В. В., Ляшко С. Н., Никитенко М. М., Савовский И. П., Томашевский В. А. Отчет о раскопках курганов эпохи бронзы и раннего железа у сел Орлянка, Златополь, Шмальки, г. Днепрорудный Запорожской обл. в 1974 г. // № 1974/10.

67. ДНІПРОРУДНИЙ, курган.

Колекція № 896.

м. Дніпрорудне, Василівський р-н, Запорізька обл.

Розкопки В. І. Бідзілі та О. М. Лєскова, 1974 р. Курган доби бронзи.

Ямна к-ра — к. 8, п.: 1, 5, 6, 18;

катакомбна к-ра — к. 8, п.: 2, 16.

Склад колекції: ліпний посуд, ніж бронзовий, вироби з кістки: проколка, кільце; кам'яний розтирач.

НА: Бидзиля В. И., Отрощенко В. В. и др. Отчет... // № 1974/10.

68. ЗЛАТОПІЛЬ. Колекція № 900.

с. Златопіль, Василівський р-н, Запорізька обл.

Розкопки В. І. Бідзілі, І. П. Савовського, С. М. Ляшко та В. О. Круца 1974 р.

Курганный могильник доби бронзи, скіфського часу.

Катакомбна к-ра — к. 22, п. 6; к. 25, п.: 8, 12, 15;

зрубна к-ра — к. 22, п.: 1, 3, 4, 5, 7; к. 25, п.: 1, 2, 7;

скіфська к-ра — к. 18, п.: 1—4; к. 20, п. 3; к. 21, п.: 1, 2; к. 24, п. 1.

Склад колекції: ліпний посуд, чорнолаковий посуд, намисто пастове, дзеркало бронзове, вироби з бронзи, заліза, кістки, сокира кам'яна.

НА: Бидзиля В. И., Отрощенко В. В. и др. Отчет... // № 1974/10.

69. ТИМОШІВКА. Колекція № 894.

с. Тимошівка, Михайлівський р-н, Запорізька обл.

Розкопки В. В. Отроценка, С. М. Ляшко, Ю. В. Болтрика та З. Х. Попандопуло, 1975 р.

Курганный могильник доби бронзи, заліза, середньовіччя.

Багатоваликової кераміки к-ра — к. 6, насип, п. 5; к. 8, п. 4;

зрубна к-ра — к. 1, п. 2; к. 2, п. 4; к. 3, п.: 2, 3; к. 5, п. 1; к. 6, п.: 4, 6, 7; к. 8, п. 7; к. 9, п. 4;

к. 10, п.: 1, 2, 3;

скіфська к-ра — к. 8, п. 8; к. 9, п. 6;

половці — к. 5, п. 2; к. 6, п. 1; к. 8, п. 1; к. 9, п. 5.

Склад колекції: посуд, ф-ти кераміки, вироби з кістки, кольчуга залізна, браслети скляні, глина з відбитками циновки.

НА: Отрощенко В. В., Болтрик Ю. В., Ляшко С. Н. Отчет Запорожской экспедиции ИА АН УССР (Раскопки курганов в зоне Северо-Рогачикской оросительной системы на территории Запорожской обл.) // № 1975/2.

70. МАЛА БІЛОЗЕРКА. Колекція № 895.

с. Мала Білозерка, Василівський р-н, Запорізька обл.

Розкопки В. В. Отроценка, Ю. О. Шилова та О. С. Шкрабана, 1975 р.

Курганный могильник доби бронзи, середньовіччя.

Багатоваликової кераміки к-ра — к. 1, п.: 10, 12;

зрубна к-ра; — к. 1, п.: 2, 4, 6, 11; к. 2, п.: 1, 4, 5; к. 3, п.: 2, 4; к. 5, п.: 2, 3, 4; к. 6, п.: 1—5; к. 7, п.: 3, 4; к. 8, п.: 2, 4; к. 8, ров; к. 10, п.: 1, 3; к. 12, п.: 1, 3;

кочовики — к. 3, п. 1; к. 8, п. 5.

Склад колекції: ліпний посуд, ф-ти посуду, кам'яна голова з черепашнику, ніж залізний ф-тований.

НА: Отрощенко В. В., Болтрик Ю. В., Ляшко С. Н. Отчет... // № 1975/2.

71. БЛИЗНЮКИ, курганна група.

Колекція № 1138.

с. Велика Білозерка, Кам'янсько-Дніпровський р-н, Запорізька обл.

Розкопки В. В. Отроценка, 1975 р.

Курганный могильник доби бронзи, заліза, середньовіччя.

Розкопки В. В. Отроценка, 1975 р.

Курганный могильник доби бронзи, заліза, середньовіччя.

Рис. 186. Бронзові бубонці. Велика Білозерка, к. 9, п. 1. Колекція № 1138. Розкопки В. В. Отрощенка.

Ямна к-ра — к. 2, п. 11;
катакомбна к-ра — к. 2, п.: 7, 9, 15, 11, 18, 22, 29, 28, 31, 33;
багатоваликової кераміки к-ра — к. 2, п. 9;
зрубна к-ра — к. 2, п.: 4, 5, 8, 16; к. 3, ров, п. 4; к. 4, п. 3;
скіфська к-ра — к. 4, п. 1; к. 5, п.: 1—3; к. 6, п. 2;
сармати — к. 1, п.: 3, 4;
античність — к. 1, насип; к. 2, ров;
кочовики — к. 1, п. 2; к. 8, п. 1; к. 9, п. 1; к. 11, п. 2.

Склад колекції: вироби з заліза, бронзи (рис. 186), кістки, намисто пастове, кам'яна сокира, меч залізний, ліпний посуд.

НА: *Отрощенко В. В., Болтрик Ю. В., Ляшко С. Н.* Отчет... // № 1975/2.

Література: *Савовский И. П.* Раннесарматское погребение в Запорожской области // СА. — 1977. — №. 3. — С. 282, 283.

72. МИХАЙЛІВКА. Колекція № 1139.

сmt. Михайлівка, Михайлівський р-н, Запорізька обл.

Розкопки В. В. Отрощенка, 1975 р.

Курганный могильник доби бронзи, середньовіччя.

Доба ранньої бронзи — к. 6, п. 8;

зрубна к-ра — к. 1, п. 2; к. 3, п. 1; к. 4, п. 2; к. 5, п. 3; к. 6, п.: 6, 7, 10; к. 7, п.: 1, 3; к. 8, насип, п.: 2, 3, 4;

доба пізньої бронзи — к. 6, насип;

кочовики — к. 4, п. 1; к. 5, п. 8.

Склад колекції: шабля, меч (ф-тований) залізні, посуд ліпний (рис. 187), ф-ти посуду.

Рис. 187. Горщик з ручкою-петелькою. Михайлівка, к. 6, п. 8. Колекція № 1139. Розкопки В. В. Отрощенка.

73. ТИМОШІВКА.

Колекція № 1139.

с. Тимошівка, Михайлівський р-н, Запорізька обл.

Розкопки В. В. Отрощенка, 1975 р.

Курганный могильник доби бронзи, середньовіччя.

Багатоваликової кераміки к-ра — к. 6, п. 8;

зрубна к-ра — к. 2, п. 6; к. 10, насип;

скіфська к-ра — к. 6, п. 9;

кочовики — к. 5, п. 2; к. 6, п. 1; к. 8, п.: 1, 7.

Склад колекції: горщик ліпний, ф-ти посуду, пряжки бронзові, ніж залізний, ложка дерев'яна.

НА: *Отрощенко В. В., Болтрик Ю. В., Ляшко С. Н.* Отчет... // № 1975/2.

74. ГЮНІВКА. Колекція № 928.

с. Гюнівка, Кам'янсько-Дніпровський р-н, Запорізька обл.

Розкопки В. В. Отрощенка, 1976 р.

Курганный могильник доби бронзи, заліза, середньовіччя.

Зрубна к-ра — к. 3, п.: 1, 4, 5, 6;

скіфська к-ра — к. 1, п.: 1, 2, 4, 5; к. 3, п.: 3, 7;

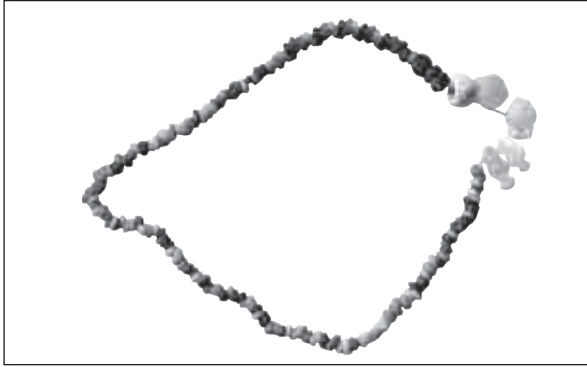
к. 10, п. 1; к. 11, п.: 1, 2, 3, 4; к. 4, п. 1; к. 5, п. 1;

к. 7, п. 1; к. 8, п. 1; к. 9, п. 1;

кочовики — к. 3, п. 2.

Склад колекції: посуд ліпний, ф-ти посуду, ф-ти амфор, вироби з бронзи, заліза, кістки, гемма зі скла, бронзове дзеркало.

НА: *Отрощенко В. В., Ляшко С. Н., Попандопуло З. Х., Томашевский В. А.* Отчет Запорожской экспедиции за 1976 г. // № 1976/6.

Рис. 188. Намисто пастове. Гюнівка, к. 12, п. 1. Колекція № 929. Розкопки Ю. В. Болтрика.

Література: *Отрощенко В. В., Болтрик Ю. В., Савовський І. П.* Исследование Рогачикского курганного поля // АО 1976 г. — М., 1977. — С. 269.

75. ГЮНІВКА. Колекція № 929.

с. Гюнівка, Кам'янсько-Дніпровський р-н, Запорізька обл.

Розкопки Ю. В. Болтрика, 1977 р.

Курганний могильник доби бронзи, заліза, середньовіччя.

Ямна к-ра — к. 17, п.: 7, 9—12;

катакомбна к-ра — к. 17, п.: 1, 3, 6, 15, 21;

зрубна к-ра — к. 16, п. 1; к. 18, п.: 2, 3;

скіфська к-ра — к. 12, п. 1; к. 13, п.: 1, 2; к. 14, п. 1; к. 15, п. 1; к. 19, п.: 1, 2, 3, 4; к. 20, п. 1; к. 21, п.: 1—4;

кочовики — к. 18, п. 1;

середньовіччя — к. 14.

Склад колекції: ліпний посуд, сокира-молоток, амфори, вироби з бронзи, заліза, кістки, гемми, алебастрове прясло, намисто пастове (рис. 188).

НА: *Отрощенко В. В., Болтрик Ю. В., Савовський І. П., Болдин Я. І., Ляшко С. Н., Никитенко М. М., Рябова В. А., Пустовалов С. Ж.* Археологические раскопки согласно договоров в зоне строительства 2 очереди Северо-Рогачикской ОС // № 1977/14.

Література: *Болтрик Ю. В., Болдин Я. І., Никитенко М. М., Савовський І. П.* Исследования курганных могильников в Запорожской области // АО 1977 г. — М., 1978. — С. 299.

76. ВЕЛИКА БІЛОЗЕРКА.

Колекція № 1145.

с. Велика Білозерка, Кам'янсько-Дніпровський р-н, Запорізька обл.

Розкопки В. В. Отроценка, 1976 р.

Курганний могильник доби бронзи, заліза.

Зрубна к-ра — к. 12, п. 2; к. 14, п.: 2, 3, 4; к. 15, п.: 2, 31;

доба заліза — к. 13, п. 2; к. 16, п. 1.

77. ВЕЛИКА БІЛОЗЕРКА.

Колекція № 1145.

с. Велика Білозерка, Кам'янсько-Дніпровський р-н, Запорізька обл.

Розкопки В. В. Отроценка, 1978 р.

Курганний могильник доби бронзи, середньовіччя.

Катакомбна к-ра — к. 21, п. 28;

багатоваликової кераміки к-ра — к. 21, п.: 3, 14; кочовики — к. 26, п. 1.

Склад колекції: ліпний посуд, вироби з заліза, бронзи, деталі оковки дерев'яної посудини, кам'яний розтирач.

78. МЕНЧИКУРИ. Колекція № 1145.

с. Менчикури, Кам'янсько-Дніпровський р-н, Запорізька обл.

Розкопки В. В. Отроценка, 1976 р.

Курган доби бронзи, середньовіччя.

Ямна к-ра — к. 1, п. 26;

катакомбна к-ра — к. 1, п.: 9, 23, 29, 31;

багатоваликової кераміки к-ра — к. 1, п.: 7, 15, 23;

зрубна к-ра — к. 1, п.: 2, 19;

доба бронзи — к. 1, п. 24;

кочовики — к. 1, п. 1; к. 1, п. 3.

Склад колекції: вироби з заліза, кістки, кам'яна булава, ліпний посуд, кам'яне коваделко, лощило, крем'яні знаряддя.

79. НОВООЛЕКСАНДРІВКА.

Колекція № 1145.

с. Новоолександрівка, Кам'янсько-Дніпровський р-н, Запорізька обл.

Розкопки В. В. Отроценка, 1976 р.

Курганний могильник доби бронзи, заліза, середньовіччя.

Катакомбна к-ра — к. 4, п. 3;

багатоваликової кераміки к-ра — к. 3, п. 3; к. 4, п. 7;

зрубна к-ра — к. 3, п. 2, 4; к. 4, п.: 4, 5; к. 5, п.: 2, 5;

скіфська к-ра — к. 1; насип;

кочовики — к. 1, п. 1.

Склад колекції: посуд ліпний, ф-ти посуду, ф-ти амфор, кістяні проколки, вироби з залі-

за (пластина, ножі, ф-ти кинджала); бронзові вістря до стріл, ніж.

80. НОВОУКРАЇНКА. Колекція № 1145.

с. Новоукраїнка, Кам'янсько-Дніпровський р-н, Запорізька обл.

Розкопки В. В. Отроценка, 1976 р.

Курганный могильник доби бронзи.

Зрубна к-ра — к. 1, п. 1; к. 3, п. 4.

Склад колекції: посуд ліпний, ф-ти ліпного посуду.

81. ЧКАЛОВЕ. Колекція № 1145.

с. Чкалове, Кам'янсько-Дніпровський р-н, Запорізька обл.

Розкопки В. В. Отроценка, 1976 р.

Курганный могильник доби бронзи, заліза, середньовіччя.

Катакомбна к-ра — к. 1, п. 1; к. 4, п. 9;

багатоваликової кераміки к-ра — к. 3, п. 3; к. 4, п.: 6, 7;

зрубна к-ра — к. 2, п.: 1, 2; к. 4, п.: 13, 14;

скіфська к-ра — к. 1, п.: 1, 2, 3; к. 3, п. 4; к. 4, п. 15; к. 5, п.: 1, 2;

середньовіччя — к. 1, землянка.

Склад колекції: посуд ліпний, ф-ти ліпного посуду, крем'яні знаряддя, ф-ти залізних виробів, намисто пастове.

НА: *Отроценка В. В., Ляшко С. Н.* Отчет... // № 1976/6; *Отроценка В. В., Болдин Я. И., Белов А. Ф., Ляшко С. Н., Пустовалов С. Ж., Рассамкин Ю. Я., Савовский И. П., Тихомолова И. Р.* Отчет о раскопках Запорожской новостроечной экспедиции в 1978 г. // № 1978/3.

82. РАДГОСП ГАГАРИНА. Колекція № 1146.

с. Велика Білозерка, Кам'янсько-Дніпровський р-н, Запорізька обл.

Розкопки В. В. Отроценка, 1977 р.

Курганный могильник доби бронзи, заліза, середньовіччя.

Зрубна к-ра — к. 17, насип, п.: 1, 2, 4, 11; к. 18, п. 1;

багатоваликової кераміки к-ра — к. 17, п.: 3, 5, 7, 10; к. 19, п. 1;

доба пізньої бронзи — к. 20, насип;

скіфська к-ра — к. 20, п. 1;

кочовики — к. 19, п. 3.

Склад колекції: ліпний посуд, ф-ти посуду, крем'яне знаряддя, розтирачи, ф-ти панцира, пряжки кістяні.

НА: *Отроценка В. В., Болтрик Ю. В. и др.* Археологические раскопки... // № 1977/14.

83. ВЕЛИКА БІЛОЗЕРКА.

Колекція № 1155.

с. Велика Білозерка, Кам'янсько-Дніпровський р-н, Запорізька обл.

Розкопки В. В. Отроценка, 1979 р.

Курганный могильник доби бронзи, скіфського часу.

Катакомбна к-ра — к. 31, п.: 4, 15;

зрубна к-ра — к. 31, п. 10; к. 32, п. 1;

скіфська к-ра — к. 29, п.: 1, 2, 5; к. 30, п.: 1, 3, 4, 8, 11; к. 31, п. 1; к. 32, п. 2; к. 33, п.: 1, 5; к. 36, п.: 1, 3, 4.

Склад колекції: ліпний посуд, ф-ти амфор, залізні вироби: ножі, втоки списів, петля, стремена; шкіра з оббивки казана, бронзові вістря до стріл.

84. БАЛКА МАГЕРИНА. Колекція № 1155.

с. Велика Білозерка, Кам'янсько-Дніпровський р-н, Запорізька обл.

Дослідження В. В. Отроценка, 1979 р.

Збори на поверхні.

Сабатинівська к-ра, скіфо-античність.

Склад колекції: ф-ти кераміки, розтирач, ф-т обмазки.

85. БАЛКА СУХА. Колекція № 1155.

с. Велика Білозерка, Кам'янсько-Дніпровський р-н, Запорізька обл.

Дослідження В. В. Отроценка, 1979 р.

Збори на поверхні.

Катакомбна к-ра, зрубна к-ра, скіфська к-ра, античність.

Склад колекції: ф-ти кераміки.

НА: *Отроценка В. В.* Отчет о раскопках Белозерского отряда Запорожской экспедиции в 1979 г. // № 1979/4а.

Література: *Отроценка В. В.* Исследования в Каменско-Днепровском районе Запорожской области // АО 1979 г. — М., 1980. — С. 317—319.

86. БАРВИНІВКА. Колекція № 1091.

с. Барвинівка, Василівський р-н, Запорізька обл.

Розкопки В. В. Отроценка, 1987 р.

Курганный могильник доби бронзи, середньовіччя.

Катакомбна к-ра — к. 7, п.: 1, 2, 5, 6, 9, 14, 15, 19, 22, 23; к. 9, п.: 7, 12, 16; к. 10, п. 3;
багатоваликівної кераміки к-ра — к. 8, п. 1;
зрубна к-ра — к. 7, п. 3; к. 8, п. 3; к. 9, п.: 2, 5, 6, 13, 15; к. 10, п. 1;
кочовики — к. 9, п. 3.

Склад колекції: посуд ліпний, зняряддя крем'яне, вироби з кістки, заліза, розтирач з пісковіку, ніж залізний, казан бронзовий.

87. ВІДНОЖИНЕ. Колекція № 1091.

с. Відножине, Василівський р-н, Запорізька обл.

Розкопки В. В. Отроценка, 1987 р.

Курганний могильник доби бронзи, заліза, середньовіччя.

Катакомбна к-ра — к. 5, п.: 3, 5, 6, 7, 12, 13; к. 7, п.: 3, 14, 16, 17;

багатоваликівної кераміки к-ра — к. 4, п.: 2, 9, 10;

зрубна к-ра — к. 4, п.: 1, 3, 5, 6, 8; к. 5, п.: 2, 8, 9; к. 6, п. 1; к. 7, п.: 1, 4, 10, 11, 15;

сабатинівська к-ра — к. 1, п.: 1, 2, 4, 6;

кіммерійці — к. 1, п. 3;

кочовики — к. 2, п. 1; к. 4, п. 4; к. 7, п. 3.

Склад колекції: ліпний посуд, вироби з бронзи, заліза, амулет у вигляді бронзової сокирки.

НА: *Отроченко В. В., Ляшко С. Н., Пустовалов С. Ж., Рассмакин Ю. Я., Черных Л. А.* Отчет о раскопках Запорожской экспедиции в 1987 г. на территории Михайловского и Васильевского р-нов Запорожской обл. // № 1987/18.

88. ВИСОКЕ. Колекція № 1084.

с. Високе, Михайлівський р-н, Запорізька обл.

Курганний могильник доби бронзи, заліза, середньовіччя.

Розкопки Ю. Я. Рассмакіна, 1988 р.

Скіфська к-ра — к. 1, п. 3.

Склад колекції: ф-ти залізного ножа, списа, бронзові вістря до стріл.

Розкопки Ю. Я. Рассмакіна, 1989 р.

Катакомбна к-ра — к. 3, п. 3;

багатоваликівної кераміки к-ра — к. 2, п. 6;

зрубна к-ра — к. 2, п. 2; к. 3, п.: 1, 2, к. 5, п. 1; к. 6, п.: 1, 2, 4;

доба пізньої бронзи — к. 5, п. 2;

скіфська к-ра — к. 6, п. 3;

середньовіччя — к. 2, п.: 3, 7.

Склад колекції: посуд ліпний, ф-ти посуду, вироби з бронзи: ніж, дзеркало, браслет, застібка; намисто скляне, пастове, сердолікове, мушля.

89. ПРИШИБ. Колекція № 1084.

сmt. Пришиб, Михайлівський р-н, Запорізька обл.

Розкопки Ю. Я. Рассмакіна, 1988 р.

Курганний могильник доби бронзи, заліза, середньовіччя.

Катакомбна к-ра — к. 2, п. 3;

багатоваликівної кераміки к-ра — к. 5, п. 5;

зрубна к-ра — к. 1, п.: 2, 3, 4; к. 2, п. 1; к. 3, п. 1; к. 4, п. 1; к. 5, п.: 1, 6, 7;

скіфська к-ра — к. 1, п. 1;

середньовіччя — к. 4, п. 2; к. 5, п. 7; к. 6, п. 2.

Склад колекції: посуд ліпний, ф-ти ліпного посуду, вироби з кістки: ворворка, пластинки, залізні ніж, пряжка, бронзові вістря, пряжка.

90. МИХАЙЛІВКА. Колекція № 1084.

сmt. Михайлівка, Михайлівський р-н, Запорізька обл.

Розкопки Ю. Я. Рассмакіна, 1989 р.

Курган доби бронзи.

Зрубна к-ра — к. 1, п.: 1, 2.

Склад колекції: 2 ліпних горщика.

91. РОЗІВКА. Колекція № 1084.

с. Розівка, Михайлівський р-н, Запорізька обл.

Розкопки Ю. Я. Рассмакіна, 1989 р.

Курганний могильник доби бронзи.

Зрубна к-ра — к. 1, п. 1;

скіфська к-ра — к. 2.

Склад колекції: посуд ліпний, ф-ти посуду.

НА: *Рассмакин Ю. Я., Колосов Ю. Г.* Отчет о работе Запорожской экспедиции в 1988 г. // № 1988/21; *Рассмакин Ю. Я., Колосов Ю. Г., Сердюкова И. Л., Черных Л. А.* Отчет о работе Запорожской экспедиции в 1989 г. // № 1989/23.

Література: *Рассмакин Ю. Я., Колосов Ю. Г.* Курганная группа у пгт. Пришиб. — К., 1992. — 45 с.

92—135. ІНГУЛЬСЬКА ЕКСПЕДИЦІЯ

92. ПЕЛАГІЇВКА. Колекція № 882.

с. Пелагіївка, Новобузький р-н, Миколаївська обл.

Розкопки І. М. Шарафутдінової, 1967 р.

Курган доби енеоліту, бронзи, середньовіччя.

Енеоліт — к. 1, насип;

ямна к-ра — к. 1, п.: 7, 10, 13;

катакомбна к-ра — к. 1, п.: 12, 15, 19;

доба пізньої бронзи — к. 1, п.: 1, 6, 20;
кочовики — к. 1, п. 9.

Склад колекції: ліпний посуд, крем'яні знаряддя, вироби з кістки, залишки дерев'яної чаші-піали.

НА: Шарафутдінова И. Н. Отчет о работе Ингульской экспедиции ИА АН УССР в 1967 г. // № 1967/33.

Література: Шарафутдінова И. Н. Курганы у с. Пелагеевка // Древности Поингуля. — К., 1977. — С. 79—99.

93. СТАРОГОРОЖЕНЕ. Колекція № 639.

с. Старогорожене, Баштанський р-н, Миколаївська обл.

Розкопки О. Г. Шапошникової, 1969 р.

Курганный могильник доби бронзи.

Доба бронзи, середньовіччя.

Склад колекції: посуд ліпний, ф-ти посуду, залишки тканини, крем'яні знаряддя, розтирачи кам'яні, уламки амфор, виріб з кістки.

НА: Шапошникова О. Г. Отчет о работе Ингульской экспедиции // № 1969/26.

Література: Шапошникова О. Г., Фоменко В. Н., Балушкин А. Н. Курганная группа близ с. Старогорожено // Древности Поингуля. — К., 1977. — С. 99—145.

94. СОКОЛІВКА. Колекція № 640.

с. Соколівка, Баштанський р-н, Миколаївська обл.

Розкопки О. Г. Шапошникової, 1969 р.

Поселення доби бронзи.

Склад колекції: кераміка.

НА: Шапошникова О. Г. Отчет... // № 1969/26.

95. СОКОЛІВКА. Колекція № 751.

с. Соколівка, Баштанський р-н, Миколаївська обл.

Розкопки І. М. Шарафутдінової, 1969 р.

Курганный могильник доби бронзи, заліза, середньовіччя.

Кемі-обинська к-ра — к. 2, п. 3а;

доба ранньої бронзи — к. 4, п. 49;

ямна к-ра — к. 1, п. 26; к. 2, п.: 6, 7, 9, 11; к. 3, п.: 11а, 14а, 19, 20; к. 4, п. 12, 16;

майкопська к-ра — к. 1, над кромлехом;

катакомбна к-ра — к. 1, п.: 23, 24, 34; к. 2, п.: 12, 14, 20, 28;

багатоваликової кераміки к-ра — к. 1, п. 38; к. 4, п. 1;

сабатинівська к-ра — к. 1, п. 32;

доба пізньої бронзи — к. 1, п.: 4, 22, к. 3, п. 5, 6;

скіфська к-ра — к. 1, п. 29;

сармати — к. 1, п.: 8, 10;

кочовики — к. 1, п. 2.

Склад колекції: посуд ліпний, ф-ти посуду, ф-ти амфор, вироби з бронзи, молотчоподібна шпилька, штамп для орнаментції посуду.

НА: Шарафутдінова И. Н. Раскопки курганов у с. Соколовка // № 1969/26а.

Література: Шарафутдінова И. М. Розкопки курганів поблизу с. Соколівка на Інгулі // АДУ 1969 р. — К., 1972. — Вип. IV. — С. 44, 45; Шарафутдінова И. Н. Северная курганная группа у с. Соколовка // Археологические памятники Поингуля. — К., 1980. — С. 71—124.

96. ОДРАДНЕ. Колекція № 833.

с. Одрадне, Баштанський р-н, Миколаївська обл.

Розкопки О. Г. Шапошникової, 1970 р.

Курганный могильник доби енеоліту, бронзи, скіфського часу.

Енеоліт — к. 9, п. 6;

ямна к-ра — к. 9, п.: 5, 7, 8;

катакомбна к-ра — к. 9, п. 3;

скіфська к-ра — к. 3, п.: 1, 2; к. 4, п.: 1, 2; к. 7, п. 1; к. 8, п. 1; к. 12, п. 1; к. 13, п.: 2, 4; к. 16, п. 2; к. 17, п. 2.

Склад колекції: ліпний посуд, уламки посуду, вироби з кістки, бронзи, пряслице, бронзове дзеркало.

НА: Шапошникова О. Г., Бочкарев В. С. Отчет о работе Ингульской экспедиции (с. Привольное, х. Отрадний) // № 1970/43.

97. ПРИВІЛЬНЕ. Колекція № 834.

с. Привільне, Баштанський р-н, Миколаївська обл.

Розкопки О. Г. Шапошникової, 1970 р.

Курганный могильник доби бронзи, середньовіччя.

Доба ранньої бронзи — к. 1, п. 27;

ямна к-ра — к. 1, п.: 2, 4, 5, 22, 24; к. 2, п.: 3, 6, 24, 28; к. 4, п.: 18, 22, 27, 28;

доба бронзи — к. 1, п.: 20, 25;

катакомбна к-ра — к. 1, п.: 2, 3, 16, 18, 23, 30; к. 2, п.: 26, 27; к. 4, п. 8;

зрубна к-ра — к. 4, п. 21;

доба пізньої бронзи — к. 1, п.: 9, 12; к. 2, п.: 2, 13, 21;

Рис. 189. Горщик. Баратівка, к. 2, п. 15. Колекція № 664. Розкопки І. М. Шарафутдінової.

кочовики — к. 4, п. 1.

Склад колекції: посуд ліпний, крем'яні знаряддя, вироби з кістки: шпилька, пряжка; вироби з бронзи: пронизки, підвіска, бляшка.

НА: Шапошникова О. Г., Бочкарев В. С. Отчет... // № 1970/43.

98. БАРАТИВКА. Колекція № 664.

с. Баратівка, Новобузький р-н, Миколаївська обл.

Розкопки І. М. Шарафутдінової, 1971 р.

Курганний могильник доби бронзи.

Доба ранньої бронзи — к. 1, п. 13; к. 2, п. 25;

ямна к-ра — к. 2, п.: 3, 10, 23, 24, 31;

катакомбна к-ра — к. 2, п.: 13, 13а, 17, 18;

багатоваликової кераміки к-ра — к. 2, п. 15;

доба пізньої бронзи — к. 1, п.: 1, 2; к. 2, п.: 34, 36.

Склад колекції: посуд ліпний (рис. 189), розтирач кам'яний, ф-ти кераміки, пронизки кістяні.

НА: Шарафутдінова І. Н. Отчет о работе Майоровского отряда Ингульской экспедиции // № 1971/28а.

99. МАЙОРІВКА. Колекція № 665.

с. Майорівка, Новобузький р-н, Миколаївська обл.

Розкопки І. М. Шарафутдінової, 1971 р.

Курганний могильник доби бронзи, сарматського часу.

Доба ранньої бронзи — к. 4, п.: 8, 17; к. 6, п. 8;

ямна к-ра — к. 3, п.: 5, 9, 14; к. 4, п. 11; к. 5, п.: 3, 10, 18; к. 6, п.: 1, 7;

катакомбна к-ра — к. 3, п.: 13, 15, 16; к. 4, п.: 3, 5, 6, 10, 13, 18; к. 6, п. 13;

доба пізньої бронзи — к. 3, п. 6; к. 4, п. 4; к. 5, п. 6; сармати — к. 3, п. 4.

Склад колекції: посуд ліпний, ф-ти посуду, шило бронзове, вістря списа залізне, розтирачі кам'яні, кістяні шпильки, пряжка, червоноглиняна мисочка.

НА: Шарафутдінова І. Н. Отчет... // № 1971/28а.

100. БУЛГАКОВЕ. Колекція № 744.

с. Булгакове, Баштанський р-н, Миколаївська обл. Розкопки О. Г. Шапошникової, 1971 р.

Курганний могильник доби бронзи, заліза, середньовіччя.

Ямна к-ра — к. 1, п.: 1, 2, 4, 8;

катакомбна к-ра — к. 1, п.: 7, 8, 9, 14, 16, 17; к. 4, п.: 9, 11, 12, 13, 14;

скіфська к-ра — к. 5, п.: 1, 2, 3, 4; к. 6, п. 1; к. 7, п.: 2, 3, 4;

кочовики — к. 4, п. 2; к. 7, п.: 1, 2.

Склад колекції: бронзовий казан, посуд ліпний, ф-ти ліпного посуду, кам'яні молотки, амфори, блюдо дерев'яне, намисто, вироби з заліза, кістки, канфар, кілік, ф-ти візантійських тканин.

НА: Шапошникова О. Г. Отчет о работе Ингульской экспедиции за 1971 г. // № 1971/28.

101. ОДРАДНЕ. Колекція № 746.

с. Одрадне, Баштанський р-н, Миколаївська обл.

Розкопки О. Г. Шапошникової, 1971 р.

Курганний могильник доби бронзи, заліза.

Доба бронзи — к. 22, п. 5; к. 26, п. 9;

ямна к-ра — к. 36, п.: 9, 10, 13, 14, 19;

катакомбна к-ра — к. 1, п. 15; к. 22, п.: 13, 20;

к. 24, п. 1; к. 25, п.: 1, 8, 10, 7, 11; к. 26, п.: 7, 10;

к. 36, п.: 3, 6, 8, 18, 23, 24, 26, 27, 28;

зрубна к-ра — к. 1, п.: 2, 12; к. 22, п.: 22, 25; к. 37, п. 1;

доба пізньої бронзи — к. 22, насип;

скіфська к-ра — к. 38, п.: 1, 2.

Склад колекції: посуд ліпний, знаряддя крем'яне, вироби з бронзи, кістки, заліза, фібула бронзова, булава кам'яна, червоноглиняний бальзамарій.

НА: Шапошникова О. Г. Отчет... // № 1971/28.

102. МАЙОРІВКА. Колекція № 827.

с. Майорівка, Новобузький р-н, Миколаївська обл.

Розкопки А. Л. Нечитайло, 1971 р.

Курганный могильник доби бронзи, скіфського часу.

Ямна к-ра — к. 1, п.: 2, 10, 11;
катакомбна к-ра — к. 1, п.: 3, 7;
зрубна к-ра — к. 1, п. 5;
скіфська к-ра — к. 2, п. 1.

Склад колекції: посуд ліпний, ф-ти посуду, намистина кістяна, прясло свинцеве.

НА: Нечитайло А. Л. Отчет о раскопках курганов у с. Майоровки Новобугского района Николаевской обл. // № 1971/28б.

103. ЛИМАНЦІ. Колекція № 720.

с. Лиманці, Снігурівський р-н, Миколаївська обл.

Розкопки О. Г. Шапошникової, 1972 р.

Курганный могильник доби бронзи, заліза.
Катакомбна к-ра — к. 7, п.: 5, 8, 9, 10, 11;
доба пізньої бронзи — к. 4, п. 1; к. 11, п.: 3, 6;
скіфська к-ра — к. 1, п.: 1, 3; к. 2, п.: 1, 2; к. 5, п. 1;
к. 8, п.: 1, 2; к. 9, п. 1; к. 10, п. 1; к. 11, насип;
середньовіччя — к. 7, п. 14.

Склад колекції: посуд ліпний, ф-ти посуду, кам'яна сокирка, вироби з кістки.

104. ПІСКИ. Колекція № 720.

с. Піски, Баштанський р-н, Миколаївська обл.

Розкопки О. Г. Шапошникової, 1972 р.

Курганный могильник доби бронзи, заліза.
Ямна к-ра — к. 1, насип; к. 8, п. 3;
катакомбна к-ра — к. 1, п. 3; к. 4, п.: 4, 5, 8; к. 6, п.: 12, 15; к. 8, п. 6; к. 12, п.: 1, 6, 7, 11, 12, 14;
зрубна к-ра — к. 5, п. 2; к. 6, насип; к. 12, п. 5;
доба пізньої бронзи — к. 4, п.: 1, 3, 7; к. 6, п.: 9, 14, 16;
скіфська к-ра — к. 2, п. 2; к. 3, п. 1; к. 9, п.: 1, 2;
к. 10, п.: 1, 2; к. 11, п.: 1, 2;
середньовіччя — к. 8, п. 5.

Склад колекції: амфори, ф-ти кераміки, ліпний посуд, ф-ти залізних виробів, вироби з каменю, чорнолаковий канфар, кістяні вироби, бронзовий казан.

НА: Шапошникова О. Г., Бочкарев В. С. Отчет о работе Ингульской экспедиции // № 1972/3.

105. ХРИСТОФОРІВКА. Колекція № 756.

с. Христофорівка, Баштанський р-н, Миколаївська обл.

Розкопки О. Г. Шапошникової, 1973 р.

Курганный могильник доби бронзи, заліза, середньовіччя.

Ямна к-ра — к. 1, п. 11; к. 7, п.: 2, 6;
катакомбна к-ра — к. 1, п.: 3, 5, 6, 7, 8, 10; к. 5, п. 1; к. 6, п.: 6, 10, 16; к. 7, п.: 4, 7, 13; к. 8, п.: 3, 4, 5, 7;

зрубна к-ра — к. 1, п. 14;
доба заліза — к. 2, п. 1; к. 4, п. 1;
кочовики — к. 6, п.: 6, 10; к. 7, п.: 7, 12; к. 8, п. 1.

Склад колекції: ліпний посуд, череп з глиняною маскою, вироби з кістки, бронзи, заліза, крем'яне знаряддя, сокирка кам'яна.

НА: Шапошникова О. Г. Отчет о работе Ингульской экспедиции в 1973 г. // № 1973/8.

Література: Телегин Д. Я. Об абсолютном возрасте ямной культуры и некоторые вопросы хронологии энеолита Юга Ураины // СА. — 1977. — № 2. — С. 5—19.

106. ТИМОФІЇВКА. Колекція № 757.

с. Тимофіївка, Снігурівський р-н, Миколаївська обл.

Лівий берег р. Інгулець.

Розкопки О. Г. Шапошникової, 1973 р.

Курганный могильник доби бронзи, заліза, середньовіччя.

Ямна к-ра — к. 4, п.: 6, 7, 20, 23; к. 5, п.: 1, 4; к. 7, п.: 3, 6;

катакомбна к-ра — к. 4, п.: 9, 12, 13, 16, 25; к. 5, п.: 6, 11, 12; к. 7, насип;

зрубна к-ра — к. 3, п. 2; к. 5, п.: 2, 9; к. 7, насип, п. 7;

скіфська к-ра — к. 2, п. 1; к. 3, п. 1; к. 6, п. 1;

сармати — к. 5, п. 16;

кочовики — к. 4, п. 26; к. 5, п. 8.

Склад колекції: посуд ліпний, горщик гончарний червоноглиняний, горщик чернолощений, акінак залізний, черпачок бронзовий з вигнутою ручкою у вигляді лебединої голівки, кістяні шпилька, кругла пряжка, амфора, панцир залізний пластинчастий, вироби з бронзи, дерев'яний предмет.

НА: Шапошникова О. Г. Отчет... // № 1973/8.

107. ЛИМАНЦІ. Колекція № 758.

с. Лиманці, Снігурівський р-н, Миколаївська обл.

Лівий берег р. Інгулець.

Розкопки О. Г. Шапошникової, 1973 р.

Курганный могильник доби енеоліту, бронзи, заліза, середньовіччя.

Енеоліт — к. 1, п. 8;

кемі-обинська к-ра — к. 1, п. 30;
ямна к-ра — к. 1, п.: 1, 14, 16; к. 3, п.: 3, 5;
катакомбна к-ра — к. 1, п.: 5, 17, 19, 20, 21, 22, 26;
зрубна к-ра — к. 1, п.: 3, 29;
скіфська к-ра — к. 4, п. 2; к. 5, п. 2;
кочовики — к. 1, п. 1; к. 2, п. 1.

Склад колекції: посуд ліпний, вироби з заліза, бронзи, пряжки кістяні, грузило свинцеве, чаша дерев'яна, казан бронзовий.

НА: Шапошникова О. Г. Отчет... // № 1973/8.

108. СТАРА РОЗАНІВКА. Колекція № 759.

с. Розанівка, Новобузький р-н, Миколаївська обл.

Розкопки О. Г. Шапошникової, 1973 р.

Курган доби бронзи.

Ямна к-ра — к. 1, п. 7;

катакомбна к-ра — к. 1, п.: 1, 8, 9.

Склад колекції: посуд ліпний, крем'яні відщепи, сокира кам'яна, ніж бронзовий, товкач, конус з граніту, брусок крем'яний, проколка кістяна.

НА: Шапошникова О. Г. Отчет... // № 1973/8.

109. КОСТЯНТИНІВКА. Колекція № 760.

с. Костянтинівка, Баштанський р-н, Миколаївська обл.

Лівий беріг р. Інгулець.

Розкопки О. Г. Шапошникової, 1973 р.

Курганний могильник доби енеоліту, бронзи, заліза, середньовіччя.

Енеоліт — к. 8, п. 11;

ямна к-ра — к. 1, п.: 1, 7; к. 8, п.: 10, 24; к. 9, п. 15; к. 12, п.: 1, 5; к. 13, п.: 1, 11;

катакомбна к-ра — к. 1, п.: 3, 4, 9; к. 2, п.: 1, 2, 5; к. 8, п.: 1, 2, 4, 5, 26; к. 12, п.: 10, 14, 17, 20; к. 13, п.: 6, 8; к. 15, п.: 4, 5, 8;

доба бронзи — к. 12, п. 16;

зрубна к-ра — к. 13, п. 2; к. 15, п. 2;

скіфська к-ра — к. 4, п. 1; к. 5, п. 1; к. 7, п.: 1, 2; к. 12, п. 15; к. 14, п. 1;

кочовики — к. 10, п. 1; к. 11, п. 1.

Склад колекції: посуд ліпний, крем'яні: знаряддя, ніж; булава діоритова, залізні вироби: меч, вудила, стремена; вироби кістяні, бронзові, амфора, залишки дерев'яної плахи з тканиною від перекриття.

НА: Шапошникова О. Г. Отчет... // № 1973/8.

110. АНАНЬІНА МОГИЛА. Колекція № 856.

с. Новошмідтівка, Новоодеський р-н, Миколаївська обл.

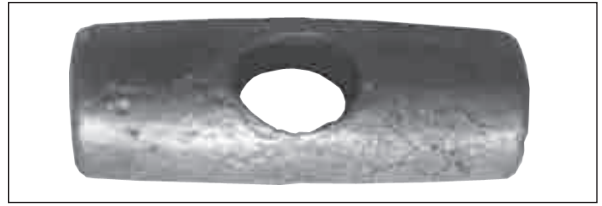

Рис. 190. Бронзовий молоток. Калинівка, к. 1, п. 2. Колекція № 856. Розкопки О. Г. Шапошникової.

Розкопки О. Г. Шапошникової, 1974 р.

Курган доби бронзи, заліза, середньовіччя.

Кемі-обинська к-ра — к. 1, п. 19;

ямна к-ра — к. 1, п. 5;

катакомбна к-ра — к. 1, п. 14;

зрубна к-ра — к. 1, п.: 3, 8;

середньовіччя, IX—X ст. — к. 1, п.: 1, 7, 9.

Склад колекції: посуд ліпний, вироби з заліза, розтирач гранітний, проколка кістяна.

111. КАЛИНІВКА. Колекція № 856.

с. Калинівка, Сланецький р-н, Миколаївська обл.

Розкопки О. Г. Шапошникової, 1974 р.

Курганний могильник доби бронзи, заліза, середньовіччя.

Ямна к-ра — к. 1, п. 10;

катакомбна к-ра — к. 1, п.: 12, 13, 14, 18, 19, 21;

зрубна к-ра — к. 1, п.: 5, 7; к. 2, п. 1;

кіммерійці — к. 1, п.: 2, 6;

середньовіччя — к. 1, п. 4.

Склад колекції: молоток бронзовий (рис. 190), посуд ліпний, розтирач гранітний, булава, сокира вислообушна, ніж залізний, ф-ти залізних вудил.

112. КАСПЕРІВКА. Колекція № 856.

с. Касперівка, Новоодеський р-н, Миколаївська обл.

Розкопки О. Г. Шапошникової, 1974 р.

Курганний могильник доби бронзи, заліза.

Кемі-обинська к-ра — к. 1, п. 8;

ямна к-ра — к. 1, п.: 16, 19, 22; к. 3, п. 13;

катакомбна к-ра — к. 1, п.: 3, 4, 5, 6, 20; к. 2, п. 1; к. 3, п.: 8, 10, 20, 21;

зрубна к-ра — к. 1, п. 2, 11; к. 2, п.: 8, 11; к. 3, п.: 17, 18;

доба раннього заліза — к. 2, п.: 5, 12;

скіфська к-ра — к. 5, п. 1.

Склад колекції: посуд ліпний, сокирка діоритова, вироби з кістки, крем'яні знаряддя.

113. НОВА ОДЕСА I. Колекція № 856.

м. Нова Одеса, Новоодеський р-н, Миколаївська обл.

Розкопки О. Г. Шапошникової, 1974 р.

Курганний могильник доби бронзи, середньовіччя.

Катакомбна к-ра — к. 2, п. 3;

зрубна к-ра — к. 1, п.: 1, 16; к. 2, п. 2;

середньовіччя — к. 1, п. 3; к. 4, п. 9.

114. НОВА ОДЕСА II. Колекція № 856.

м. Нова Одеса, Новоодеський р-н, Миколаївська обл.

Розкопки О. Г. Шапошникової, 1974 р.

Курганний могильник доби бронзи, скіфського часу.

Катакомбна к-ра — к. 9, п. 1; к. 10, п.: 6, 12;

зрубна к-ра — к. 9, п. 6; к. 10, п.: 2, 3, 13;

скіфська к-ра — к. 1, п.: 2, 3; к. 2, п. 1; к. 3, п. 1;

к. 4, п. 1; к. 5, п. 1; к. 7, п. 1; к. 8, п. 1.

115. НОВА ОДЕСА III. Колекція № 856.

м. Нова Одеса, Новоодеський р-н, Миколаївська обл.

Розкопки О. Г. Шапошникової, 1974 р.

Курганний могильник доби енеоліту, бронзи, скіфського часу.

Енеоліт — к. 2, п.: 12, 22;

енеоліт, трипілля — к. 2, насип;

катакомбна к-ра — к. 1, п.: 17, 18; к. 2, п.: 9, 11, 15, 16; к. 3, п. 2;

зрубна к-ра — к. 1, п.: 3, 11, 12, 13, 14;

скіфська к-ра — к. 1, п. 6; к. 2, п. 1.

116. НОВА ОДЕСА IV. Колекція № 856.

м. Нова Одеса, Новоодеський р-н, Миколаївська обл.

Розкопки О. Г. Шапошникової, 1974 р.

Курганний могильник доби енеоліту, бронзи, заліза, середньовіччя.

Енеоліт — к. 2, п. 6;

ямна к-ра — к. 1, п.: 10, 11, 20, 22, 24, 28; к. 2, п. 13; к. 3, п.: 4, 12;

катакомбна к-ра — к. 1, п.: 7, 25, 26; к. 2, п.: 16, 20, 21;

зрубна к-ра — к. 1, п. 15; к. 2, п. 1;

доба пізньої бронзи — к. 1, насип;

доба раннього заліза — к. 3, п. 11;

середньовіччя — к. 1, п. 13; к. 2, п. 4;

кочовики — к. 1, п. 3.

Склад колекції: посуд ліпний, ф-ти кераміки,

Рис. 191. Ліпний горщик. Новогригорівка, к. 1, п. 27. Колекція № 856. Розкопки О. Г. Шапошникової.

вироби з заліза, бронзи, намисто кістяне, намисто-гудзики, пряжка, чорнолаковий світильник, пряслиця, кам'яні товкачи, крем'яні знаряддя, мідне шило, булава діоритова.

117. НОВОГРИГОРІВКА. Колекція № 856.

с. Новогригорівка, Вознесенський р-н, Миколаївська обл.

Розкопки О. Г. Шапошникової, 1974 р.

Курганний могильник доби бронзи, заліза, середньовіччя.

Ямна к-ра — к. 1, п.: 21, 23, 24, 26, 27; к. 2, п.: 3, 15; к. 3, п.: 8, 11;

катакомбна к-ра — к. 1, п.: 7, 17, 30, 31, 34, 42, 45; к. 2, п.: 14, 16; к. 3, п.: 7, 9, 12, 13;

зрубна к-ра — к. 1, п.: 10, 11; к. 3, п.: 3, 5;

скіфська к-ра — к. 2, п. 17; к. 4, п.: 1, 3;

сармати — к. 1, п. 22; к. 2, п. 13;

середньовіччя — к. 1, п. 4; к. 2, п. 11.

Склад колекції: посуд ліпний (рис. 191), посуд гончарний, крем'яні знаряддя, ф-ти амфор, сокира кам'яна, бронзові сережки, вістря до стріл.

118. ЧАПАЄВКА. Колекція № 856.

с. Чапаєвка, Березанський р-н, Миколаївська обл.

Розкопки О. Г. Шапошникової, 1974 р.

Курган доби бронзи, сарматського часу.

Зрубна к-ра — к. 1, п.: 3, 5, 8;

сармати — к. 1, п. 4.

Склад колекції: посуд ліпний, прясло глиняне, уламок бронзового дзеркала.

119. ЯБЛУНЯ. Колекція № 856.

с. Яблуня, Березанський р-н, Миколаївська обл.
Розкопки О. Г. Шапошникової, 1974 р.

Курганный могильник доби бронзи, заліза, середньовіччя.

Ямна к-ра — к. 2, п. 2; к. 3, п. 5; к. 4, п. 4; к. 5, п. 2; к. 10, п.: 1, 2;

катакомбна к-ра — к. 1, п.: 4, 10, 11, 12; к. 3, п. 3; к. 5, п. 3; к. 11, п. 13;

зрубна к-ра — к. 2, п. 6; к. 3, п. 2; к. 4, п. 3; к. 5, п. 11; к. 11, п.: 16, 17;

кіммерійці — к. 4, п. 1;

скіфська к-ра — к. 1, п. 3;

середньовіччя — к. 11, п. 11; к. 13, п. 1; к. 14, п. 1.

Склад колекції: посуд ліпний, ф-ти посуду, вироби з кістки, вироби залізні: пряжки, ножі, стремена; бронзові сережки.

НА: Шапошникова О. Г. Отчет о работе Ингульской экспедиции в 1974 г. // № 1974/1.

120. АНТОНІВКА. Колекція № 872.

с. Антонівка, Новоодеський р-н, Миколаївська обл.

Розкопки О. Г. Шапошникової, 1975 р.

Курганный могильник доби бронзи, заліза, середньовіччя.

Ямна к-ра — к. 4, п. 11; к. 5, п.: 6, 7, 9; к. 7, п.: 2, 3, 12а, 15; к. 8, п. 15;

катакомбна к-ра — к. 1, п.: 3, 13, 16, 18, 20, 26, 31, 32, 34; к. 5, п. 14; к. 7, п.: 8, 9, 16; к. 8, п.: 9, 13, 14;

зрубна к-ра — к. 1, п.: 10, 15; к. 4, п. 1;

доба пізньої бронзи — к. 1, п. 23; к. 5, п.: 1, 4; к. 8, п. 12;

скіфська к-ра — к. 3, п. 1; к. 6, п. 2.

середньовіччя — к. 2, п. 1; к. 5, п. 20; к. 8, п. 7;

Склад колекції: посуд ліпний, ф-ти посуду ліпного, амфор, вироби з кістки, заліза, розтирачи кам'яні.

121. КОБЗАРЦІ. Колекція № 872.

с. Кобзарці, Снігурівський р-н, Миколаївська обл.

Розкопки О. Г. Шапошникової, 1975 р.

Курганный могильник доби бронзи.

Катакомбна к-ра — к. 1, п. 12; к. 2, п.: 2, 3, 8;

зрубна к-ра — к. 1, п. 1;

доба пізньої бронзи — к. 1, п. 2.

Склад колекції: посуд ліпний, ф-ти посуду ліпного.

122. РАДГОСП КОМІНТЕРН.**Колекція № 872.**

с. Нововасилівка, Снігурівський р-н, Миколаївська обл.

Розкопки О. Г. Шапошникової, 1975 р.

Курганный могильник доби бронзи, заліза, середньовіччя.

Ямна к-ра — к. 1, п. 7; к. 8, п. 1; к. 21, п. 9; к. 28, п.: 1, 3, 5; к. 33, п. 2; к. 46, п.: 1, 2;

катакомбна к-ра — к. 1, п.: 1, 4, 11; к. 6, п. 1; к. 21, п.: 2, 3; к. 26, п. 9; к. 28, п. 9;

зрубна к-ра — к. 28, п. 7; к. 34, п. 3;

доба пізньої бронзи — к. 17, п. 2; к. 21, п. 4; к. 26, п.: 6, 8; к. 27, п. 1; к. 28, п. 1; к. 43, п. 6;

скіфська к-ра — к. 3, п.: 1, 2; к. 2, п. 1; к. 9, п. 1; к. 10, п. 1; к. 12, п.: 1, 2, 3; к. 11, п. 1; к. 13, п. 1; к. 14, п. 1; к. 16, п. 1; к. 17, п.: 1, 2, 3; к. 18, п. 1; к. 19, п.: 1, 2, 3; к. 23; к. 26, п. 13; к. 29, п. 1; к. 30, п.: 1, 2, 3; к. 31, п. 1; к. 32; к. 33, п. 6;

к. 34, п. 6; к. 35, п.: 1, 2; к. 36;

кочовики — к. 26, п. 12; к. 27, п. 3; к. 37, п. 1; к. 39, п. 1; к. 43, п. 1;

середньовіччя — к. 15, п. 1; к. 25, п. 1; к. 41, п. 1.

Склад колекції: посуд ліпний, чернолаковий, червонолаковий, вироби з бронзи, заліза, кістки, амфори, намисто пастове, скляне.

123. КОСТИЧІ. Колекція № 872.

с. Костичі, Баштанський р-н, Миколаївська обл.

Розкопки О. Г. Шапошникової, 1975 р.

Курган доби бронзи, заліза.

Катакомбна к-ра — к. 1, п.: 3, 4;

доба пізньої бронзи — к. 1, п. 2;

доба раннього заліза — к. 1, п. 8;

сармати — к. 1, п. 1.

Склад колекції: горщик гончарний, посуд ліпний, ф-ти кераміки.

124. НОВА ОДЕСА. Колекція № 872.

м. Нова Одеса, Миколаївська обл.

Розкопки О. Г. Шапошникової, 1975 р.

Курган доби бронзи, середньовіччя.

Катакомбна к-ра — к. 7, п.: 2, 7;

кочовики — к. 7, п. 4.

Склад колекції: горщик ліпний, пряжка бронзова, намистини бурштинові, скляні, зернотерка.

125. НОВОПЕТРІВКА І. Колекція № 872.

с. Новопетрівське, Новоодеський р-н, Миколаївська обл.

Розкопки О. Г. Шапошникової, 1975 р.
Курганный могильник доби бронзи, заліза, середньовіччя.

Ямна к-ра — к. 2, п.: 2, 10; к. 3, п. 4; к. 4, п.: 5, 9, 14, 15, 17, 23;

катакомбна к-ра — к. 1, п.: 3, 18, 20; к. 3, п.: 4, 5; к. 4, п.: 10, 11, 12, 16, 22, 24, 25;

зрубна к-ра — к. 1, п. 18; к. 2, п. 6;

доба пізньої бронзи — к. 1, 3;

доба раннього заліза — к. 1, п.: 1, 5;

середньовіччя — к. 1, п. 14; к. 2, п. 1.

Склад колекції: посуд ліпний, ф-ти ліпного посуду, вироби з кістки, каменю, крем'яні знаряддя.

126. НОВОПЕТРІВКА П. Колекція № 872.

с. Новопетрівське, Новоодеський р-н, Миколаївська обл.

Розкопки О. Г. Шапошникової, 1975 р.

Курганный могильник доби бронзи.

Катакомбна к-ра — к. 1, п.: 10, 15;

ямна к-ра — к. 1, п.: 4, 7, 8, 9; к. 3, п. 4;

зрубна к-ра — к. 1, п.: 13, 14.

Склад колекції: крем'яні знаряддя, посуд ліпний, вироби з кістки.

127. ПЕТРОПАВЛІВКА. Колекція № 872.

с. Петропавлівка, Новоодеський р-н, Миколаївська обл.

Розкопки О. Г. Шапошникової, 1975 р.

Курганный могильник доби енеоліту, бронзи, середньовіччя.

Енеоліт — к. 1, п. 6;

ямна к-ра — к. 1, п. 3; к. 2, п. 5; к. 4, п.: 3, 8, 16;

катакомбна к-ра — к. 1, п. 9; к. 3, п. 4; к. 4, п. 2; к. 4, п. 9; к. 5, п. 5;

зрубна к-ра — к. 2, п.: 3, 4, 14; к. 3, п.: 3, 5;

доба пізньої бронзи — к. 4, п.: 4, 7;

середньовіччя — к. 2, п. 1.

Склад колекції: статуетка керамічна, посуд ліпний, сокири кам'яні.

НА: Шапошникова О. Г., Фоменко В. Н., Балущин А. Н., Гребенников Ю. С. Отчет о работе Ингульской экспедиции в 1975 г. (исследования археологических памятников от энеолита до средневековых кочевников) // № 1975/3.

128. ВИСУНСЬК. Колекція № 1011.

с. Висунськ, Березнегуватський р-н, Миколаївська обл.

Розкопки О. Г. Шапошникової, 1976 р.

Курганный могильник доби бронзи, заліза, середньовіччя.

Ямна к-ра — к. 8, п. 1, 4, 5;

катакомбна к-ра — к. 9, п.: 7, 14, 22;

багатоваликової кераміки к-ра — к. 9, п. 4, 8, 9;

зрубна к-ра — к. 2, п. 1;

сабатинівська к-ра — к. 2, п. 2;

доба пізньої бронзи — к. 2, п. 6; к. 9, п. 5;

скіфська к-ра — к. 4, п.: 1, 2; к. 6, п. 1; к. 7, п. 1;

античність — к. 3, насип;

кочовики — к. 8, п. 2; к. 9, п. 12.

Склад колекції: посуд ліпний, чернолаковий, ф-ти кераміки, вироби з заліза, бронзи.

129. ІВАНІВКА. Колекція № 1011.

с. Іванівка, Миколаївський р-н, Миколаївська обл.

Розкопки О. Г. Шапошникової, 1976 р.

Курганный могильник доби бронзи, скіфського часу.

Ямна к-ра — к. 3, п. 11; к. 4, п. 21;

катакомбна к-ра — к. 3, п.: 12, 16; к. 4, п. 14;

багатоваликової кераміки к-ра — к. 3, п.: 1, 2, 3, 6, 15, 19; к. 4, п.: 2, 12, 18;

доба бронзи — к. 3, п. 9;

білозерська к-ра — к. 4, п. 1;

скіфська к-ра — к. 6, тризна.

Склад колекції: ліпний посуд, вироби з кістки, ф-ти дерев'яної чаши, ф-ти ліпної кераміки, амфор.

130. КАМ'ЯНА БАЛКА. Колекція № 1011.

с. Кам'яна Балка, Первомайський р-н, Миколаївська обл.

Розкопки О. Г. Шапошникової, 1976 р.

Курганный могильник доби бронзи, скіфського часу.

Багатоваликової кераміки к-ра — к. 1, п.: 1, 3; к. 8, п. 9;

скіфська к-ра — к. 5, п. 1; к. 7, п. 1; к. 6, п.: 1, 2.

Склад колекції: вироби з бронзи, заліза, посуд ліпний та гончарний, амфора, бронзовий черпак з ручкою у вигляді пташиної голови, ф-ти червоноглиняного посуду.

131. КОБЗАРЦІ. Колекція № 1011.

с. Кобзарці, Снігурівський р-н, Миколаївська обл.

Розкопки О. Г. Шапошникової, 1976 р.
Курганный могильник доби бронзи, заліза.
Ямна к-ра — к. 7, п. 3;
катакомбна к-ра — к. 3, п. 3; к. 5, п. 5;
багатовалякової кераміки к-ра — к. 3, п.: 2, 7;
к. 4, п. 7; к. 5, п.: 6, 8; к. 7, п.: 11, 16, 17;
скіфська к-ра — к. 6, п. 1.
Склад колекції: посуд ліпний, вироби з заліза,
кістки, бронзи, кілік чорнолаковий, бронзові
вістря до стріл, ф-ти залізних панцирів.

132. КОСТИЧІ. Колекція № 1011.

с. Костичі, Баштанський р-н, Миколаївська обл.
Розкопки О. Г. Шапошникової, 1976 р.
Курган доби бронзи, заліза.
Кемі-обинська к-ра — к. 2, п. 10;
катакомбна к-ра — к. 2, п. 5;
доба пізньої бронзи — к. 2, насип;
кіммерійці — к. 2, п. 2.
Склад колекції: зернотерки, посуд ліпний.

133. НЕЧАЯНЕ. Колекція № 1011.

с. Нечаяне, Миколаївський р-н, Миколаївська обл.
Розкопки О. Г. Шапошникової, 1976 р.
Курган доби бронзи, скіфського часу.
Кемі-обинська к-ра — к. 2, п. 9;
багатовалякової кераміки к-ра — к. 2, п. 1, 5,
12;
скіфська к-ра — к. 2, тризна, п. 8.
Склад колекції: посуд ліпний, вироби з кістки,
бронзи.
НА: Шапошникова О. Г. Отчет о работе Ин-
гульской экспедиции в 1976 г. // № 1976/7.

134. БУЗЬКЕ. Колекція № 1121.

с. Бузьке, Арбузинський р-н, Миколаївська обл.
Розкопки О. Г. Шапошникової, 1977 р.
Курганный могильник доби енеоліту, бронзи,
заліза, середньовіччя.
Енеоліт — к. 2, п. 9; к. 6, п. 10;
кемі-обинська к-ра — к. 1, п. 7, 9, 15, 18, 21;
к. 2, п. 7, к. 4, п. 3;
ямна к-ра — к. 2, п. 15, к. 3, п. 17, к. 4, п. 8;
к. 6, п. 3, 17, 18, 19, к. 7, п. 1;
катакомбна к-ра — к. 1, п.: 11, 19, 20; к. 3, п.: 7,
10, 26; к. 4, п.: 9, 24; к. 6, п.: 12, 14, 23;
доба пізньої бронзи — к. 1, п. 1; к. 2, п.: 6а, 13;
к. 3, п. 19; к. 6, п. 8;
скіфська к-ра — к. 4, п. 1;
середньовіччя — к. 2, п.: 2, 3; к. 5, п. 2.

Склад колекції: посуд ліпний, зняття
крем'яні, амфорки з вушками, вироби з кістки,
заліза, бронзи, сокира кам'яна.

НА: Шапошникова О. Г. Отчет о работе Ин-
гульской экспедиции за 1977 г. // № 1977/15.

135. СТЕПОВЕ. Колекція № 941.

с. Степове, Миколаївський р-н, Миколаївська обл.

Розкопки І. М. Шарафутдінової, 1981 р.
Курганный могильник доби бронзи, заліза, се-
редньовіччя.

Ямна к-ра — к. 1, п.: 6, 11, 13;
катакомбна к-ра — к. 1, п.: 12, 16, 18; к. 2, п. 8;
багатовалякової кераміки к-ра — к. 1, насип;
андронівська к-ра — к. 3, п. 14;
сабатинівська к-ра — к. 1, п.: 1, 17; к. 2, п. 1;
доба бронзи — к. 2, п. 3;
скіфська к-ра — к. 3, п. 2;
сармати — к. 1, п. 14;
кочовики — к. 1, п. 15; к. 2, п. 12.

Склад колекції: посуд ліпний, ф-ти посуду, ви-
роби з бронзи, заліза, кістяна пластина, бронзовий
дзвіночок, намисто скляне.

НА: Шарафутдінова І. Н. Отчет о раскопках
курганов у с. Степовое в 1981 г. // № 1981/9а.

136. КЕРЧЕНСЬКА ЕКСПЕДИЦІЯ

136. ОСТАНІНЕ. Колекція № 601.

с. Останіне, Ленінський р-н, АР Крим.
Розкопки О. М. Лєскова, 1966 р.
Курганный могильник доби бронзи, заліза, се-
редньовіччя.

Кемі-обинська к-ра — к. 13, п. 3; к. 22, п.: 1, 2,
5, 6, 7; к. 23, п.: 5, 6, 9, 10; к. 25, п. 2; к. 27, п.: 1,
2; к. 28, п.: 1, 2, 5, 6, 8; к. 29, п.: 6, 7, 9; к. 6, п.:
1, 3; к. 7, п.: 3, 4, 8; к. 9, п.: 2, 3, 4;
ямна к-ра — к. 1, п. 5; к. 15, 17: п. 1; к. 25, п. 1;
к. 3, п. 3; к. 7, п.: 2, 3, 4, 8; к. 8, п. 3;
катакомбна к-ра — к. 13, 15: п. 2; к. 23, 25: п. 3;
к. 27, п. 4; к. 28, п. 3;
зрубна к-ра — к. 1, п.: 1, 4; к. 10, п. 1; к. 21, п.: 2, 3,
4; к. 22, п. 2; к. 23, п.: 2, 7, 11, 13; к. 3, п. 2; к. 4, п.: 1,
2, 3; к. 5, п.: 1, 2; к. 6, п. 2; к. 7, п.: 1, 5, 7; к. 8, п. 2;
скіфська к-ра — к. 9, п. 1; к. 10, п. 2; к. 11, п.: 2,
3; к. 12, п. 1; к. 13, п. 1; к. 14, п. 1; к. 16, п.: 1, 3,
4; к. 17, п. 2; к. 18, 19; к. 21, п. 24; к. 9, п. 1;
сармати — к. 3, п. 1; к. 23, п. 1;
кочовики — к. 11, п. 4; к. 14, п. 2; к. 28, п. 4;
к. 29, п. 1.

Склад колекції: посуд ліпний, амфори, горщик чорнолаковий, бронзові вироби: вістря до стріл, дзеркала, браслет, пряжки; вироби залізни: пряжки, ножі; вироби з кістки.

НА: Яковенко Э. В. Раскопки курганов у с. Кирово, Зелений Яр, Астанино // № 1965—1967/32.

Література: Лесков А. М. Работы Керченской экспедиции ИА АН УССР // АИУ 1965—1966 гг. — К., 1966. — Вып. I. — С. 30—35; Яковенко Э. В. Раскопки скифских курганов на Керченском полуострове в 1965—1966 гг. // АИУ 1965—1966 гг. — К., 1966. — Вып. I. — С. 35—38.

137—188. КРАСНОЗНАМ'ЯНСЬКА ЕКСПЕДИЦІЯ

137. ШИРОКЕ ІІ. Колекція № 511.

с. Широке, Скадовський р-н, Херсонська обл. Розкопки Є. В. Черненка, 1968—1970 рр.

Курганный могильник доби бронзи, заліза. Склад колекції: посуд ліпний, ф-ти посуду, підвіски, пронизки, проколки з кістки, сокира, булави з каменю, вироби з бронзи, посуд чорнолаковий. (рис. 192).

НА: Черненко Е. В., Корпусова В. Н. Отчет о раскопках курганных могильников у с. Широкоє Скадовского района Херсонской обл. // № 1968/17; Черненко Е. В., Яковенко Э. В. Отчет о работах Краснознаменской экспедиции у с. Широкоє и с. Шевченко Скадовского района Херсонской обл. // № 1969/24; Черненко Е. В., Бунятян Е. П. Отчет о работе Краснознаменской экспедиции в 1970 г. // № 1970/46.

Рис. 192. Широке. Колекція № 511. Розкопки Є. В. Черненка. 1 — канфар чорнолаковий, к. 26, п. 1; 2 — кілік канфароподібний, к. 4.

Література: Черненко Е. В., Бунятян Е. П. Курганныя группа Широкоє ІІ // Курганы южной Херсонщины. — К., 1977. — С. 45—93.

138. ШЕВЧЕНКО ІІ. Колекція № 514.

с. Шевченко, Скадовський р-н, Херсонська обл. Розкопки Є. В. Черненка, 1969 р.

Курганный могильник доби бронзи, заліза, середньовіччя.

Ямна к-ра, скіфська к-ра, кочовики.

Склад колекції: посуд ліпний, горщик гончарний, ф-т залізних вудил, уламки меча.

139. ШЕВЧЕНКО ІІІ. Колекція № 514.

с. Шевченко, Скадовський р-н, Херсонська обл. Розкопки Є. В. Черненка, 1970 р.

Курганный могильник доби бронзи, заліза.

Доба бронзи, скіфська к-ра.

Склад колекції: бронзові вироби: вістря до стріл, гудзики, скроневі кільця; пращеві камені, залізні вироби: вістря, ножі, ф-ти кольчуги; вироби з кістки.

НА: Черненко Е. В., Яковенко Э. В. Отчет... // № 1969/24; Черненко Е. В., Бунятян Е. П. Отчет... // № 1970/46.

Література: Черненко Е. В. Курганныя группа Шевченко ІІ // Курганы южной Херсонщины. — К., 1977. — С. 94—96; Бунятян Е. П. Курганныя группа Шевченко ІІІ // Курганы южной Херсонщины. — К., 1977. — С. 97—128; Бунятян Е. П. Погребальный обряд рядовых скифов южной Херсонщины (по материалам Краснознаменской экспедиции) // Курганы южной Херсонщины. — К., 1977. — С. 129—138.

140. СТЕПНЕ. Колекція № 923.

с. Степне, Бериславський р-н, Херсонська обл. Розкопки Г. Л. Євдокимова, 1977 р.

Курганный могильник доби бронзи, середньовіччя.

Катакомбна к-ра — к. 1, п.: 4, 10, 11;

зрубна к-ра — к. 1, п. 9; к. 2, п.: 1, 2;

половці — к. 1, п. 1.

Склад колекції: посуд ліпний, ф-ти посуду, амфорка інгульського типу, вироби з заліза.

141. КАЛІНІНСЬКЕ. Колекція № 923.

сmt. Калінінське, Бериславський р-н, Херсонська обл.

Розкопки Г. Л. Євдокимова, 1977 р.

Курган доби заліза.

Скіфська к-ра — к. 1, п. 2;
античність — к. 1, п. 1.
Склад колекції: ф-ти кераміки, ф-ти залізних виробів, ворворки бронзові.

142. ПОДО-КАЛИНІВКА. Колекція № 923.

с. Подо-Калинівка, Цюрупинський р-н, Херсонська обл.

Розкопки Г. Л. Євдокимова, 1977 р.

Курганний могильник доби бронзи, середньовіччя.

Ямна к-ра — к. 3, п. 4; к. 4, п. 6; к. 5, п. 5;

катакомбна к-ра — к. 4, п. 8; к. 5, п. 6;

багатоваликової кераміки к-ра — к. 4, насип; к. 5, п. 1;

зрубна к-ра — к. 3, п. 1;

половці — к. 2, п. 2.

Склад колекції: ліпний посуд, ф-ти ліпного посуду, бронзові вироби.

143. БОРОЗЕНСЬКЕ I. Колекція № 923.

с. Борозенське, Великоолександрівський р-н, Херсонська обл.

Розкопки Г. Л. Євдокимова, 1977 р.

Курганний могильник доби бронзи, скіфського часу.

Ямна к-ра — к. 2, п. 2; к. 6, п. 1;

зрубна к-ра — к. 5, п. 1; к. 7, п. 1; к. 8, п.: 1, 3;

скіфська к-ра — к. 1, п. 1.

Склад колекції: посуд ліпний, канфар чорнолаковий, вироби з бронзи, заліза, пряслице глиняне, шило залізне.

144. БОРОЗЕНСЬКЕ II. Колекція № 923.

с. Борозенське, Великоолександрівський р-н, Херсонська обл.

Розкопки Г. Л. Євдокимова, 1977 р.

Курганний могильник доби бронзи, скіфського часу.

Ямна к-ра — к. 3, п. 7;

катакомбна к-ра — к. 1, п.: 4, 8, 11;

зрубна к-ра — к. 2, п. 3; к. 3, п. 3;

скіфська к-ра — к. 4, п. 1; к. 5, п. 2;

половці — к. 2, п.: 1, 2.

Склад колекції: посуд ліпний, вироби з заліза, амфорка інгульського типу, ф-ти горщиків.

145. МИЛОВЕ. Колекція № 923.

с. Милове, Бериславський р-н, Херсонська обл.

Розкопки Г. Л. Євдокимова, 1977 р.

Курган.

Зрубна к-ра — к. 1.

Склад колекції: ф-т ножа.

146. ШИРОКА БАЛКА. Колекція № 923.

с. Широка Балка, Бериславський р-н, Херсонська обл.

Розкопки Г. Л. Євдокимова, 1977 р.

Курганний могильник доби бронзи, заліза.

Ямна к-ра — к. 2, п.: 3, 18; к. 4, п.: 2, 5, 14, 15, 16, 17, 19, 22, 27;

катакомбна к-ра — к. 1, п.: 3, 4, 5; к. 2, п.: 8, 11, 19; к. 4, п.: 1, 12, 24, 25, 26;

зрубна к-ра — к. 2, п. 5; к. 3, п. 5;

кіммерійці — к. 2, п. 13;

скіфська к-ра — к. 2, п. 11;

сармати — к. 3, п. 1.

Склад колекції: крем'яні знаряддя, посуд ліпний, вироби з бронзи, каменю, заліза, тарілка чорнолакова, шпильки молоточкоподібні, бляха мідна, акінак.

НА: Евдокимов Г. Л., Погорельый В. Н., Рассамкин Ю. Я., Николова А. В. Отчет об археологических исследованиях курганов Краснознаменной экспедиции ИА АН УССР в зоне строительства ОС в Херсонской области в 1977 г. // № 1977/22.

Література: Евдокимов Г. Л., Погорельый В. Н., Рассамкин Ю. Я., Николова А. В. Работа Краснознаменной экспедиции // АО 1977 г. — М., 1978. — С. 323, 324.

147. БЕХТЕРИ. Колекція № 931.

с. Бехтери, Голопристанський р-н, Херсонська обл.

Розкопки Г. Л. Євдокимова, 1978 р.

Курганний могильник доби бронзи, заліза, середньовіччя.

Ямна к-ра — к. 1, п.: 14, 17;

катакомбна к-ра — к. 1, п.: 10, 11, 16;

багатоваликової кераміки к-ра — к. 1, п.: 4, 12;

зрубна к-ра — к. 1, п.: 1, 2, 3, 7;

скіфська к-ра — к. 2, насип;

сармати — к. 2, п. 1;

Київська Русь — к. 2, п. 2;

половці — к. 2, п. 2.

Склад колекції: посуд ліпний, горщик гончарний, розвали амфор, жіночий головний убір.

148. КАЛАНЧАК. Колекція № 931.

с. Каланчак, Каланчацький р-н, Херсонська обл.

Розкопки Г. Л. Євдокимова, 1978 р.

Рис. 193. Глиняна модель. Каланчак, к. 2, п. 4. Колекція № 931. Розкопки Г. Л. Євдокимова.

Курганный могильник доби бронзи, заліза, середньовіччя.

Ямна к-ра — к. 1, насип, п. 5;
катакомбна к-ра — к. 2, п.: 9, 10;
зрубна к-ра — к. 1, п.: 2, 4; к. 2, п.: 1, 4;
сармати — к. 3, п. 1;
кочовики — к. 2, п. 5; к. 3, п. 2.

Склад колекції: горщик ліпний, ф-ти посуду, вироби з бронзи, заліза, кістки, глиняна модель (рис. 193).

149. МАЛА ЛЕПЕТИХА. Колекція № 931.

с. Мала Лепетиха, Великолепетиський р-н, Херсонська обл.

Розкопки Г. Л. Євдокимова, 1978 р.

Курганный могильник доби бронзи, скіфського часу.

Ямна к-ра — к. 1, п. 8;
зрубна к-ра — к. 1, п.: 1, 9;
скіфська к-ра — к. 2, п. 1.

Склад колекції: горщик ліпний, ворворки бронзові, ф-ти посуду.

150. ОБЛОЇ. Колекція № 931.

с. Облої, Голопристанський р-н, Херсонська обл.

Розкопки Г. Л. Євдокимова, 1978 р.

Курганный могильник доби бронзи, скіфського часу.

Ямна к-ра — к. 2, п.: 2, 4, 6, 8, 16, 22, 25; к. 3, п. 3; к. 4, п. 4;
катакомбна к-ра — к. 1, п. 3, 5; к. 2, п.: 5, 9, 15, 17, 20; к. 4, п.: 6-а, 6-б; к. 5, п. 7;
зрубна к-ра — к. 1, п. 1;
кіммерійці — к. 3, п. 1;
скіфська к-ра — к. 2; к. 5; к. 6, п.: 1, 2.

Склад колекції: посуд ліпний, ф-ти амфор, вироби з бронзи, заліза, намисто пастове.

151. ЧЕРВОНИЙ ЯР. Колекція № 931.

с. Червоний Яр, Бериславський р-н, Херсонська обл.

Розкопки Г. Л. Євдокимова, 1978 р.

Курганный могильник доби бронзи, скіфського часу.

Ямна к-ра — к. 1, п.: 2, 5, 6, 10; к. 6, п.: 11, 12;
катакомбна к-ра — к. 1, п.: 1, 4, 7, 13, 18, 24, 25, 28;

скіфська к-ра — к. 3, п. 1; к. 4, п. 1; к. 6, п. 8;
к. 7, п. 1.

Склад колекції: посуд ліпний, вироби з бронзи, знаряддя з каменю.

НА: *Євдокимов Г. Л., Ольговский С. Я., Рассамакин Ю. Я., Николова А. В.* Отчет о работе Краснознаменной экспедиции ИА АН УССР в зоне строительства Краснознаменной ОС в 1978 г. // № 1978/16.

Література: *Євдокимов Г. Л., Ольговский С. Я., Рассамакин Ю. Я., Николова А. В.* Работа Краснознаменной экспедиции // АО 1978 г. — М., 1979. — С. 330, 331.

152 ЗЕЛЕНЕ. Колекція № 1183.

с. Зелене, Верхньорогачицький р-н, Херсонська обл.

Розкопки Г. Л. Євдокимова, 1981 р.

Курган.

Скіфська к-ра — к. 2, п. 3.

Склад колекції: залізні обладунки: панцири, щит-пелерина.

153. КІРОВЕ. Колекція № 1183.

с. Кірове, Бериславський р-н, Херсонська обл.

Розкопки Г. Л. Євдокимова, 1984 р.

Курган.

Кочовики — к. 4, п. 1.

Склад колекції: дерев'яний музичний інструмент.

154. МАЛА ЛЕПЕТИХА. Колекція № 1183.

с. Мала Лепетиха, Великолепетиський р-н, Херсонська обл.

Розкопки Г. Л. Євдокимова, 1992 р.

Курганный могильник.

Скіфська к-ра — к. 9, п. 4; к. 10, п.: 4, 5.

Склад колекції: амфори, бронзові казани, черпак.

155. ПРАВДИНЕ. Колекція № 1183.

с. Правдине, Білозерський р-н, Херсонська обл.

Розкопки Г. Л. Євдокимова, 1984 р.

Курган.

Скіфська к-ра — к. 1, п. 1.

Склад колекції: залізни обладунки.

НА: Евдокимов Г. Л., Поруцкий А. Г., Гершкович Я. П. Отчет о раскопках курганов и поселений Краснознаменской экспедицией // № 1981/21.; Евдокимов Г. Л., Гершкович Я. П., Шевченко Н. П. Отчет Краснознаменской экспедиции о раскопках курганов в зоне строит. о/с в Херсонской обл. // № 1984/16; Евдокимов Г. Л. Отчет Краснознаменской экспедиции о раскопках курганов в Херсонской области в 1992 г. // № 1992/2.

156. КОСТИРКА. Колекція № 1089.

с. Костирка, Бериславський р-н, Херсонська обл.

Розкопки Г. Л. Євдокимова, 1986 р.

Курганний могильник доби бронзи, заліза, середньовіччя.

Кемі-обинська к-ра — к. 3, п. 2;

ямна к-ра — к. 1, п.: 5, 6, 9; к. 2, п.: 5, 6, 11; к. 3, п. 1; к. 5, п.: 2, 4; к. 6, п.: 14, 18, 22;

катакомбна к-ра — к. 1, п.: 4, 11; к. 2, п.: 3, 8, 9; к. 6, п. 15;

багатошарової кераміки к-ра — к. 4, п. 5; к. 6, п. 4;

зрубна к-ра — к. 3, п.: 3, 4; к. 5, п.: 1, 8; к. 6, п.: 3, 7, 8; к. 7, п. 1; к. 8, п.: 1, 3, 4, 5, 6; к. 9, п. 1;

скіфська к-ра — к. 10, п. 1; к. 11, п. 1; к. 12, п. 1;

сармати — к. 6, п. 1;

кочовики — к. 1, п. 12;

половці — к. 5, п. 5.

Склад колекції: посуд ліпний, ф-ти посуду, миска чорнолакова мініатюрна, вироби з бронзи, заліза, каменю, ніж бронзовий, вістря до стріл, кістяні шпильки та пронизка, кам'яний розтирач.

157. ЧЕХОВКА. Колекція № 1089.

с. Чеховка, Нижньосірогозький р-н, Херсонська обл.

Розкопки Г. Л. Євдокимова, 1986 р.

Курганний могильник доби бронзи, середньовіччя.

Ямна к-ра — к. 4, п. 6;

катакомбна к-ра — к. 4, п.: 7, 11, 14, 22—25, 28, 30;

зрубна к-ра — к. 1, п. 1; к. 2, п.: 1, 2, 3; к. 3, п.: 1, 7, 8; к. 4, п.: 14, 16, 18, 28, 29;

половці — к. 3, п. 4.

Склад колекції: посуд ліпний, ф-ти посуду, ф-ти залізних виробів: вудила, пряжки, стремена, пластини; крем'яні відщепи.

158. ЗМІЙКА. Колекція № 1089.

с. Зміївка, Бериславський р-н, Херсонська обл.

Розкопки Г. Л. Євдокимова, 1987 р.

Курган доби бронзи.

Ямна к-ра — к. 2, п.: 5, 6;

катакомбна к-ра — к. 2;

зрубна к-ра — к. 2, п. 4.

Склад колекції: посуд ліпний, шпилька кістяна молоточкоподібна, крем'яний шкребок.

159. ЛАЗУРНЕ. Колекція № 1089.

сmt. Лазурне, Скадовський р-н, Херсонська обл.

Розкопки Г. Л. Євдокимова, 1987 р.

Курганний могильник доби бронзи.

Ямна к-ра — к. 3, п. 1;

багатошарової кераміки к-ра — к. 3, п. 2;

зрубна к-ра — к. 2, п. 1;

білозерська к-ра — к. 2 насип.

Склад колекції: посуд ліпний, пряжка кістяна.

160. НОВА МАЯЧКА. Колекція № 1089.

сmt. Нова Маячка, Цюрупинський р-н, Херсонська обл.

Розкопки Г. Л. Євдокимова, 1988 р.

Курганний могильник доби бронзи, заліза.

Катакомбна к-ра — к. 8, п.: 1—5; к. 20, п.: 1, 3, 4; к. 21, п.: 1, 2, 3;

скіфська к-ра — к. 1, п. 1; к. 3, п.: 1—5; к. 4, п.: 1, 2; к. 5, п.: 1, 3; к. 7, п.: 4, 5; к. 9, п.: 1, 2, 3;

к. 10, п.: 1, 2, 3; к. 11, п. 1; к. 12, п. 1; к. 13, п.: 1, 3; к. 15, п.: 1, 2, 3; к. 16, п. 1; к. 17, п.: 1—4;

к. 18, п.: 1, 2, 3, 4; к. 19, п.: 1, 2, 3; к. 21, п. 3; к. 22, п.: 1, 2; к. 23, п. 1; к. 24, п. 2; к. 25, п. 1—5;

к. 26, п.: 1, 2; к. 28, п.: 1, 2; к. 29, п. 3;

античність — к. 2; к. 18, п. 1; к. 28, п. 1.

Склад колекції: посуд ліпний (рис. 194), амфори, ф-ти амфор, залізни: акінак, уламки браслетів, ф-ти панцира; миска чорнолакова, канфари, прясла свинцеві, пронизки кістяні, бронзові вироби: дзеркала, вістря, браслет; намисто пастове, скляне, вістря кістяні.

161. АСКАНІЯ НОВА. Колекція № 1089.

сmt. Асканія Нова, Чаплинський р-н, Херсонська обл.

Розкопки Г. Л. Євдокимова, 1988 р.

Рис. 194. Горщик. Нова Маячка, к. 7, п. 2. Колекція № 1089. Розкопки Г. Л. Євдокимова.

Курганний могильник доби бронзи.
Зрубна к-ра — к. 1, п. 1; к. 2, п. 2; к. 3, п.: 1, 2, 3, 7, 10.
Склад колекції: посуд ліпний, ніж бронзовий, ф-ти амфор.

162. САДОВЕ. Колекція № 1089.

с. Садове, Білозерський р-н, Херсонська обл.
Розкопки Г. Л. Євдокимова, 1988 р.
Курганний могильник доби бронзи, заліза, середньовіччя.
Ямна к-ра — к. 2, п. 7;
катакомбна к-ра — к. 1, п. 6;
скіфська к-ра — к. 4, п. 2, 1;
античність — к. 4, п. 2;
кочовики — к. 2, п. 1.
Склад колекції: посуд ліпний, вироби залізни: панцира ф-ти, опліччя панцира, меч, ніж; бронзові вістря до стріл, ворворка; червоноглиняна амфора, ф-ти стрічки зі шкіри, кістяне руків'я ножа.

163. НОВА МАЯЧКА. Колекція № 1089.

смт. Нова Маячка, Цюрупинський р-н, Херсонська обл.
Розкопки Г. Л. Євдокимова, 1990 р.
Курганний могильник доби заліза.
Скіфська к-ра — к. 5, п.: 2, 3; к. 7, п.: 1, 2;
античність — к. 4 насип, п. 2; к. 7, насип; к. 3, рів.
Склад колекції: посуд ліпний, уламки амфор, пронизки кістяні, вироби з бронзи: дзеркала,

вістря, сережка з намистиною; залізни вістря до списів, намисто (пастове, скляне), прясло свинцеве.

НА: *Євдокимов Г. Л., Гершкович Я. П., Шевченко Н. П.* Отчет о раскопках курганов в зоне ОС в Херсонской обл. в 1986 г. // № 1986/12; *Євдокимов Г. Л., Гершкович Я. П.* Отчет о раскопках курганов в зоне строительства мелиоративной системы в Цюрупинском, Скадовском, Бериславском районах Херсонской обл. Краснознаменной экспедицией // № 1987/20; *Євдокимов Г. Л., Гершкович Я. П., Фридман М. И.* Отчет о работе Краснознаменной экспедиции в 1988 г. // № 1988/19; *Євдокимов Г. Л., Генинг В. В., Куприй Н. М., Солтыс О. Б.* Отчет о раскопках курганов в зоне строительства оросительной системы в Херсонской обл. Краснознаменной экспедицией в 1990 г. // № 1990/12.

Література: *Євдокимов Г. Л., Гершкович Я. П.* Работа Краснознаменной экспедиции // АО 1986 г. — М., 1988. — С. 276, 277.

164. АСКАНІЯ НОВА. Колекція № 1095.

смт. Асканія Нова, Чаплинський р-н, Херсонська обл.
Розкопки Г. Л. Євдокимова, 1989 р.
Курганний могильник доби бронзи.
Ямна к-ра — к. 7, п.: 1, 13;
катакомбна к-ра — к. 5, п.: 1, 3; к. 7, п.: 2, 4, 5, 7, 12, 16, 18, 19;
зрубна к-ра — к. 4, п. 1; к. 5, п. 2; к. 6, п. 1.
Склад колекції: посуд ліпний, амфорка, кам'яні вироби: сокирка, розтироч, товкоч.

165. ВОЛОДИМИРІВКА. Колекція № 1095.

с. Володимирівка, Скадовський р-н, Херсонська обл.
Розкопки Г. Л. Євдокимова, 1989 р.
Курганний могильник доби бронзи.
Ямна к-ра — к. 2, п.: 3, 12, 13;
катакомбна к-ра — к. 2, п.: 2, 5; к. 3, п.: 4, 10;
зрубна к-ра — к. 3, насип, п.: 1, 2, 4, 7, 8.
Склад колекції: посуд ліпний, розтироч.

166. КОМИШАНИ. Колекція № 1095.

смт. Комишани, м. Херсон.
Розкопки Г. Л. Євдокимова, 1989 р.
Курганний могильник доби бронзи.
Ямна к-ра — к. 3, п. 2;
катакомбна к-ра — к. 1, п. 3;

зрубна к-ра — к. 1, п.: 1, 4; к. 3, п.: 1, 3, 4;
античність — яма 1.

Склад колекції: ф-ти ліпного посуду, розтирар
кам'яний, ф-т кістяної пряжки.

167. МАЛА ОЛЕКСАНДРІВКА.

Колекція № 1095.

с. Мала Олександрівка, Бериславський р-н,
Херсонська обл.

Розкопки Г. Л. Євдокимова, 1989 р.

Курганний могильник доби енеоліту, бронзи,
середньовіччя.

Енеоліт — к. 1, п.: 6, 7;

ямна к-ра — к. 1, п.: 2, 7, 12; к. 3, п.: 1, 2, 4, 5,
9, 14; к. 4, п. 1;

катакомбна к-ра — к. 4, п.: 7, 9, 14, 16; к. 5, п.:
1, 9;

половці — к. 1, п. 1.

Склад колекції: частина головного убору, по-
суд ліпний, ф-т бронзової проколки, знаряддя
крем'яні, вироби з кістки: шпилька молоточко-
подібна, намисто (намистини, пронизки).

168. НОВОСОФІЇВКА. Колекція № 1095.

с. Новософіївка, Скадовський р-н, Херсонсь-
ка обл.

Розкопки Г. Л. Євдокимова, 1989 р.

Курганний могильник доби бронзи.

Ямна к-ра — к. 1, п.: 4, 6; к. 2, п. 1;

катакомбна к-ра — к. 1, п. 3.

Склад колекції: посуд ліпний, ф-ти посуду,
розтирар.

169. РАДЯНСЬКЕ. Колекція № 1095.

с. Радянське, Білозерський р-н, Херсонсь-
ка обл.

Розкопки Г. Л. Євдокимова, 1989 р.

Курганний могильник доби бронзи.

Ямна к-ра — к. 1, п.: 4, 7, 8; к. 2, п.: 2, 10;

катакомбна к-ра — к. 1, п.: 3, 5, 8; к. 2, п.: 18,
20, 22;

багатоваликової кераміки к-ра — к. 2, п.: 9, 16, 17;
зрубна к-ра — к. 2, насип.

Склад колекції: посуд ліпний, знаряддя
крем'яне, розтирар, пряжки кістяні, ніж брон-
зовий.

170. ТОМАРИНЕ. Колекція № 1095.

с. Томарине, Бериславський р-н, Херсонська обл.

Розкопки Г. Л. Євдокимова, 1989 р.

Курганний могильник доби бронзи, заліза.

Ямна к-ра — к. 1, п.: 2, 5, 9; к. 13, п. 3; к. 4, п.:
5, 6, 8;

кемі-обинська к-ра — к. 14, п. 5;

катакомбна к-ра — к. 1, п.: 6, 7, 11а; к. 6, п.: 2,
10; к. 7, п. 6; к. 13, п. 5; к. 14, п. 1;

багатоваликової кераміки к-ра — к. 1, п. 1;

зрубна к-ра — к. 6, п. 1; к. 9, п.: 3, 5; к. 10, п. 1;
к. 12, п. 1; к. 13, п. 4;

кіммерійці — к. 8, п. 4.

Склад колекції: посуд ліпний, пряжка кістяна,
знаряддя крем'яні, ф-ти амфор, кам'яні розти-
рарчи, вироби з кістки, бронзи, заліза, шматки
глиняної замазки.

171. ФЕДОРІВКА. Колекція № 1095.

с. Федорівка, Білозерський р-н, Херсонсь-
ка обл.

Розкопки Г. Л. Євдокимова, 1989 р.

Курганний могильник доби бронзи, серед-
ньовіччя.

Ямна к-ра — к. 1, п.: 1, 2; к. 2, п. 3;

катакомбна к-ра — к. 1, п.: 6, 10; к. 4, насип, п.:
3, 5;

багатоваликової кераміки к-ра — к. 1, п. 3; к. 2,
п. 5; к. 4, п. 2;

зрубна к-ра — к. 1, п. 8;

доба пізньої бронзи — к. 2, п. 1;

кочовики — к. 4, п. 7.

Склад колекції: посуд ліпний та ф-ти, вістря до
стріл крем'яні, ф-т залізної пряжки, ф-т креса-
ла, кремій.

*НА: Евдокимов Г. Л., Солтыс О. Б. Отчет
о раскопках курганов в зоне строительства
оросительной системы Херсонской области
Краснознаменской экспедицией в 1989 г. //
№ 1989/24.*

172. НОВООЛЕКСАНДРІВКА.

Колекція № 1115.

с. Новоолександрівка, Нововоронцовський р-н,
Херсонська обл.

Розкопки Г. Л. Євдокимова, 1990 р.

Курганний могильник доби бронзи, серед-
ньовіччя.

Ямна к-ра — к. 1, п. 5; к. 3, п. 3;

катакомбна к-ра — к. 3, п. 7;

багатоваликової кераміки к-ра — к. 3, п. 8;

половці — к. 3, святилище.

Склад колекції: посуд ліпний, уламки ніжок
кам'яного табурета (?), застіжки кістяні, уламок
зернотерки, крем'яні вістря до стріл, знаряддя.

173. ВЕРХНІЙ РОГАЧИК. Колекція № 1115.

смт. Верхній Рогачик, Херсонська обл.
Розкопки Г. Л. Євдокимова, 1990 р.
Курганный могильник доби бронзи, скіфського часу.

Катакомбна к-ра — к. 26, п.: 8, 11, 15;
багатоваликівної кераміки к-ра — к. 26, п. 3;
зрубна к-ра — к. 13, п. 2; к. 14, п. 2; к. 26, на-
сип, п. 20;

скіфська к-ра — к. 2, п. 2; к. 3, п.: 1, 2.

Склад колекції: ф-ти оздоблення головного убору,
вироби з бронзи: вістря до стріл, дзеркало, нащоч-
ні бляхи, наносник, псалії; вироби з заліза, ворвор-
ки свинцеві, акінак залізний, ф-ти кераміки.

174. СУХАНОВЕ. Колекція № 1115.

с. Суханове, Бериславський р-н, Херсонсь-
ка обл.

Розкопки Г. Л. Євдокимова, 1990 р.
Курганный могильник доби бронзи, скіфського
часу

Ямна к-ра — к. 2, п. 2;

катакомбна к-ра — к. 1, п.: 5, 6; к. 2, насип, п.:
5, 8, 9, 11, 12;

багатоваликівної кераміки к-ра — к. 1, п. 7;

скіфська к-ра — к. 4, п. 1, 2, 6; к. 7, п.: 2, 3; к. 8,
п.: 1, 3; к. 9, п. 2;

кочовики — к. 8, п. 2.

Склад колекції: посуд ліпний, розтирачи, пряж-
ка кістяна, намисто пастове, ворворка свинце-
ва, вироби з бронзи.

НА: Евдокимов Г. Л., Генинг В. В. и др. Отчет... //
№ 1990/12.

Література: Евдокимов Г. Л., Куприй Н. М. Ис-
следования Верхне-Рогачикского могильника
в 1990 г. // Киммерийцы и скифы. — Мелито-
поль, 1992. — С. 29, 30.

175. ОЛЕКСАНДРІВКА. Колекція № 1134.

с. Олександрівка, Білозерський р-н, Херсонсь-
ка обл.

Розкопки Г. Л. Євдокимова, 1991 р.

Курган доби бронзи.

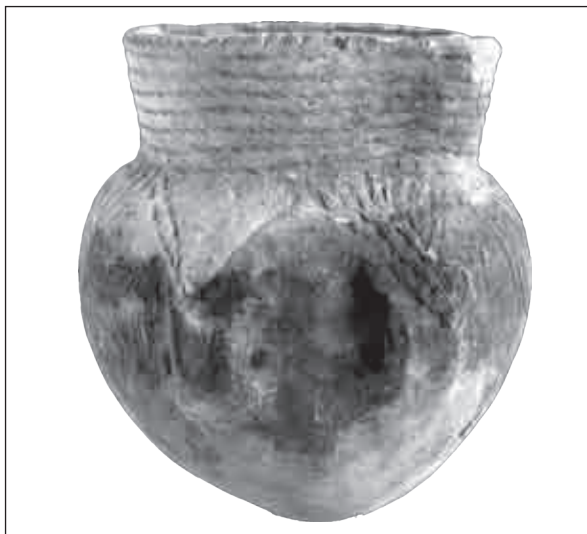
Ямна к-ра — к. 1, п.: 2, 5, 10;

катакомбна к-ра — к. 1, п.: 6, 8.

Склад колекції: посуд ліпний, вістря крем'яне,
товкач кам'яний, кам'яна куля, розтирач.

176. ВИСОКЕ. Колекція № 1134.

с. Високе, Бериславський р-н, Херсонська обл.
Розкопки Г. Л. Євдокимова, 1991 р.

Рис. 195. Горщик з ручками-наліпами. Високе,
к. 1, п. 2. Колекція № 1134. Розкопки Г. Л. Євдо-
кімова.

Курган доби бронзи.

К. 1, п. 2 — ямна к-ра. Склад колекції: ліпний
горщик (рис. 195).

177. ДНІПРОВСЬКЕ. Колекція № 1134.

с-ще Дніпровське, Білозерський р-н, Херсонсь-
ка обл.

Розкопки Г. Л. Євдокимова, 1991 р.

Курган доби бронзи.

Катакомбна к-ра — к. 1, п.: 4, 7.

Склад колекції: посуд ліпний (рис. 196).

178. НОВА МАЯЧКА. Колекція № 1134.

смт. Нова Маячка, Цюрупинський р-н, Херсон-
ська обл.

Розкопки Г. Л. Євдокимова, 1991 р.

Рис. 196. Миска квадратна. Дніпровське, к. 1, п. 4.
Колекція № 1134. Розкопки Г. Л. Євдокимова.

Курган доби бронзи, середньовіччя.
Багатоваликової кераміки к-ра — к. 2, п. 3;
зрубна к-ра — к. 2, п.: 1, 2, 4;
кочовики — к. 2, п. 5.
Склад колекції: посуд ліпний, кресало.

179. ТЯГИНКА. Колекція № 1134.

с. Тягинка, Бериславський р-н, Херсонська обл.

Розкопки Г. Л. Євдокимова, 1991 р.

Курганний могильник доби бронзи, заліза, середньовіччя.

Ямна к-ра — к. 1, п.: 1, 5, 6; к. 5, п. 4; к. 6, п. 3;
катакомбна к-ра — к. 1, п. 7; к. 3, п.: 5, 6; к. 6,
п. 5;

зрубна к-ра — к. 7, насип;

скіфська к-ра — к. 1, п. 1; к. 10, п. 2; к. 8, п.: 1,
2, 3; к. 9, п. 1—3;

сармати — к. 1, п. 8;

середньовіччя — к. 1, п. 3.

Склад колекції: амфорки, виделочка бронзова двозуба, ф-т шкіряного виробу, кістяне руків'я ножа, прясло глиняне, меч залізний, спис залізний.

НА: Евдокимов Г. Л., Куприй Н. М. Отчет о раскопках курганов в зоне строительства оросительной системы Херсонской области Краснознаменной экспедицией // № 1991/6.

180. НОВА МАЯЧКА. Колекція № 1137.

с.мт. Нова Маячка, Цюрупинський р-н, Херсонська обл.

Розкопки Г. Л. Євдокимова, 1992 р.

Курганний могильник доби бронзи, середньовіччя.

Ямна к-ра — к. 1, траншея С; к. 4, п.: 1, 2, 3;

катакомбна к-ра — к. 3, п. 3; к. 4, п. 1;

кочовики — к. 3, п. 1.

181. НОВА МАЯЧКА. Колекція № 1134.

с.мт. Нова Маячка, Цюрупинський р-н, Херсонська обл.

Розкопки Г. Л. Євдокимова, 1993 р.

Курганний могильник доби бронзи, середньовіччя.

Ямна к-ра — к. 5, п.: 1, 2, 5, 18, 20; к. 6, п.: 1,
2, 9;

катакомбна к-ра — к. 1, п.: 1, 2; к. 2, насип, п.:
2, 1; к. 5, п.: 3, 6, 8, 9, 10, 12, 13, 15, 17, 22, 23;
к. 6, насип, п.: 6, 8; к. 7, п.: 2, 6.

Склад колекції: посуд ліпний, вироби з бронзи,

розтирачі кам'яні, знаряддя крем'яні, проколки кістяні, намисто лазуритове.

НА: Евдокимов Г. Л. Отчет... // № 1992/2; *Евдокимов Г. Л., Рычков Н. А., Куприй Н. М.* Отчет о раскопках курганов в зоне строительства оросительной системы Херсонской области Краснознаменной экспедицией в 1993 г. // № 1993/18.

182. МИРНЕ. Колекція № 1152.

с. Мирне, Цюрупинський р-н, Херсонська обл.
Розкопки Г. Л. Євдокимова, 1992 р.

Курганний могильник доби бронзи, заліза, середньовіччя.

Ямна к-ра — к. 4, п. 5;

зрубна к-ра — к. 4, п.: 2, 3, 4, 7, 8; к. 9, п.: 1, 2, 3, 6;
скіфська к-ра — к. 1, п. 1; к. 2, насип, п.: 1, 2, 3,
5; к. 3, п. 1; к. 5, п.: 1, 2; к. 6, п. 2; к. 7, п. 1; к. 8,
п.: 1—5; к. 9, п.: 4—8;

античність — к. 1, рів. захід. пола; к. 3, захід.
пола, п. 2; к. 6, 7, захід. пола;

половці — к. 2, п. 4.

Склад колекції: посуд ліпний, чернолаковий; ф-ти ліпного посуду, амфор; вироби з бронзи (рис. 197), заліза, кістки, казан бронзовий, ф-ти залізного панцира, прясла (керамічне, свинцеве), деталь візка, ф-ти панцира шкіряного.

183. САДОВЕ. Колекція № 1152.

с. Садове, Голопристанський р-н, Херсонська обл.

Розкопки Г. Л. Євдокимова, 1992 р.

Курганний могильник доби бронзи, середньовіччя.

Ямна к-ра — к. 2, п. 1;

зрубна к-ра — к. 1, центральна траншея;

Рис. 197. Дзеркало бронзове. Мирне, к. 2, п. 4. Колекція № 1152. Розкопки Г. Л. Євдокимова.

середньовіччя — к. 1, п.: 1, 11.

Склад колекції: горщик ліпний, ф-ти кераміки, ніж бронзовий, ф-ти розтирачів.

НА: *Евдокимов Г. Л.* Отчет... // № 1992/2.

184. ВЕЛИКИЙ КЛИН. Колекція № 1153.

с. Великий Клин, Голопристанський р-н, Херсонська обл.

Розкопки Г. Л. Євдокимова, 1993 р.

Курганный могильник доби заліза, середньовіччя.

Скіфська к-ра — к. 1, п.: 1, 2—4; к. 2, п.: 1—3; античність — к. 1, західна пола;

середньовіччя — к. 1, східна пола.

Склад колекції: ф-ти кераміки, вироби з бронзи, заліза, посуд чорнолаковий, сережки бронзові, прясла глиняні біконічні, ф-т леза меча (?), ворворка олов'яна рифлена, браслет з намистин.

185. ЮВІЛЕЙНЕ. Колекція № 1153.

с-ще Ювілейне, Цюрупинський р-н, Херсонська обл.

Розкопки Г. Л. Євдокимова, 1993 р.

Курганный могильник доби бронзи, скіфського часу.

Ямна к-ра — к. 2, п.: 4, 5; к. 4, п. 1;

катакомбна к-ра — к. 1, п. 4; к. 4, п.: 3, 4;

зрубна к-ра — к. 1, насип; к. 2, п. 1; к. 4, насип;

скіфська к-ра — к. 1, насип; к. 3, п. 2.

Склад колекції: посуд ліпний, вироби з бронзи, кам'яні розтирач, товкач, намисто пастове.

НА: *Евдокимов Г. Л., Рычков Н. А., Куприй Н. М.* Отчет... // № 1993/18.

186. ГАВРИЛІВКА. Колекція № 1154.

с. Гаврилівка, Скадовський р-н, Херсонська обл.

Розкопки Г. Л. Євдокимова, 1994 р.

Курган доби бронзи.

Ямна к-ра — к. 2, п. 6.

Склад колекції: ліпний горщик.

187. ЛИМАНСЬКЕ. Колекція № 1154.

с. Лиманське, Скадовський р-н, Херсонська обл.

Розкопки Г. Л. Євдокимова, 1994 р.

Курганный могильник доби бронзи, скіфського часу.

Ямна к-ра — к. 4, насип, п.: 8, 12;

зрубна к-ра — к. 4, п. 2, 7;

скіфська к-ра — к. 7, п. 2;

сармати — к. 4, п. 1.

Склад колекції: ліпний посуд, бронзове вістря.

188. ОЗЕРНЕ. Колекція № 1154.

с. Озерне, Скадовський р-н, Херсонська обл.

Розкопки Г. Л. Євдокимова, 1994 р.

Курган доби енеоліту, бронзи.

Енеоліт — к. 1, п.: 4, 3;

ямна к-ра — к. 1, п. 7;

зрубна к-ра — к. 1, п. 1.

Склад колекції: ліпний посуд, ф-ти ліпного посуду, кам'яний товкач, розтирачі, бронзовий ніж.

НА: *Евдокимов Г. Л., Куприй Н. М., Генинг В. В.* Отчет о раскопках курганов в зоне строительства оросительной системы в Херсонской области Краснознаменной экспедицией в 1994 г. // № 1994/27.

189—190. ЛІСОСТЕПОВА ЛІВОБЕРЕЖНА ЕКСПЕДИЦІЯ

189. ОВДІЇВКА. Колекція № 1070.

с. Овдіївка, Лохвицький р-н, Полтавська обл.

Розкопки Ю. О. Шилова, 1985 р.

Курганный могильник доби заліза.

Чорноліська к-ра — к. 1, п. 1; к. 4, п. 1.

Склад колекції: посудина ліпна, підвіска кістяна, вироби з заліза, клівець роговий, пряжка кістяна.

190. ГАЗОПРОВІД. Колекція № 1070.

Полтавська обл.: сс. Білоусівка, Пізники, Гайки, Риги, Скоробагатьки, Вороньки, Постава-Мука, Млини, Єнківці, Тарандинці, Сулимівка, Калиновий міст, острови Гайовий, Дубовий.

Розвідка Ю. О. Шилова, 1985 р.

Доба бронзи; слов'яни; черняхівська к-ра; середньовіччя.

Склад колекції: ф-ти гончарної, ліпної кераміки, сокира гранітова.

191—195. ЕКСПЕДИЦІЯ «ГАЗОПРОВІД»

191. НОВОСІЛЬСЬКЕ. Колекція № 1070.

с. Новосільське, Ренійський р-н, Одеська обл.

Розвідка, розкопки Ю. О. Шилова, 1986 р.

Городище, ґрунтовий могильник гето-дакійського часу.

Склад колекції: посудина ліпна, ф-ти амфор, ліпної, гончарної кераміки, ложка керамічна, розтирачі, обмазка.

192. КУРГАН ЧАУШ. Колекція № 1070.

с. Новосільське, Ренійський р-н, Одеська обл.
Розкопки Ю. О. Шилова, 1986 р.

Ямна к-ра — п.: 4, 9, 10;

бужацька к-ра — п.: 8, 11.

Склад колекції: посудина ліпна, відщеп крем'яний, кільця срібні, обойма мідна.

193. ПЛАВНІ. Колекція № 1070.

с. Плавні, Ренійський р-н, Одеська обл.

Розкопки Ю. О. Шилова, 1987 р.

Курганный могильник доби бронзи, середньовіччя.

Ямна к-ра — к. 2, п.: 2, 3, 4;

бужацька к-ра — к. 2, п. 11;

багатоваликівної кераміки к-ра — к. 2, п. 6;

доба пізньої бронзи — к. 1, п. 3;

печеніги — к. 1, п. 4; к. 2, п. 9.

Склад колекції: посуд ліпний, бронзові ніж, шило, залізни: пряжка, ф-ти вудил, ножа.

194. КУРГАН ЦИГАНКА. Колекція № 1070.

с. Плавні, Ренійський р-н, Одеська обл.

Розкопки Ю. О. Шилова, 1987 р.

Ямна к-ра — п.: 2, 7, 9, 10;

багатоваликівної кераміки к-ра — п. 11;

скіфська к-ра — рів навколо кургану.

Склад колекції: амфора, ф-ти амфор, ворворка залізна, посудина ліпна, розтирач кам'яний.

195. ТРОЙЦЬКЕ. Колекція № 1070.

с. Троїцьке, Ренійський р-н, Одеська обл.

Розвідка Ю. О. Шилова, 1987 р.

Підйомний матеріал часу палеоліту.

Склад колекції: крем'яні відщепи.

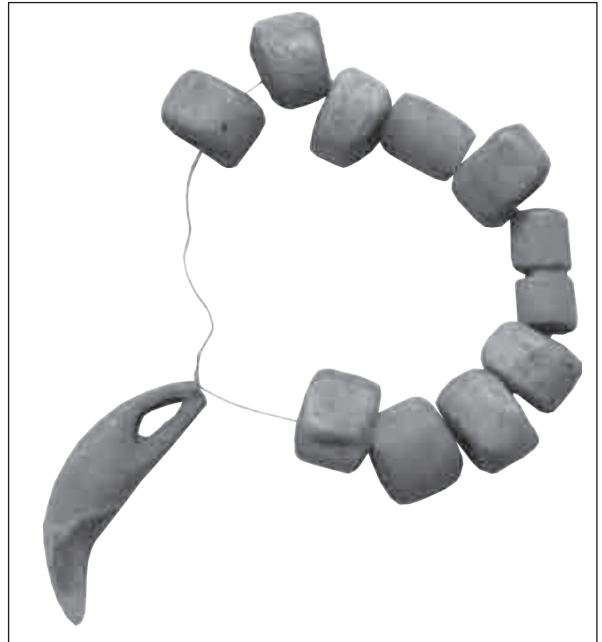
НА: Шилов Ю. А., Луговая Л. Н. Отчет о работе Лесостепной Левобережной экспедиции ИА АН УССР (зона газопровода Уренгой — Ужгород) // № 1985/6; Шилов Ю. А., Островерхов А. С., Кожокару В. М. Отчет о работе новостроечной экспедиции «Газопровод» за 1986 г. // № 1986/17; Шилов Ю. А. Отчет о работе новостроечной экспедиции «Газопровод» за 1987 г. // № 1987/25.

196—199. ЛІСОСТЕПОВА ПРАВОБЕРЕЖНА ЕКСПЕДИЦІЯ**196. ЖУРАВЛИХА. Колекція № 1006.**

с. Журавлиха, Ставищенський р-н, Київська обл.

Розкопки Г. Т. Ковпаненко, 1982 р.

Курганный могильник доби бронзи.

Рис. 198. Намисто кістяне. Журавлиха, к. 2, п. 2. Колекція № 1006. Розкопки Г. Т. Ковпаненко.

Ямна к-ра — к. 2, п.: 1, 2; к. 3, п. 5;

катакомбна к-ра — к. 2, насип.

Склад колекції: молоток кам'яний, намисто кістяне, підвіска з ікла хижака (рис. 198), знаряддя крем'яне.

197. ЛІСОВИЧІ. Колекція № 1006.

с. Лісовичі, Таращанський р-н, Київська обл.

Розкопки Г. Т. Ковпаненко, 1982 р.

Курганный могильник доби бронзи, заліза

Середньодніпровська к-ра — к. 2, п. 2;

скіфська к-ра — к. 1, п.: 1, 3; к. 3, насип;

сармати — к. 3, п. 2.

Склад колекції: ф-ти ліпного посуду, дзеркало з залізною ручкою (рис. 199), розтирач, бронзові вістря, ворворка; залізни: пластини панцира, вудила.

198. ПЕТРІВСЬКЕ. Колекція № 1006.

с. Петрівське, Таращанський р-н, Київська обл.

Розкопки Г. Т. Ковпаненко, 1982 р.

Курган скіфського часу.

Скіфська к-ра — к. 1, п. 1.

Склад колекції: ф-ти амфори, бронзові: вістря, дзеркало фрагментоване.

НА: Ковпаненко Г. Т., Мурзин В. Ю., Бессонова С. С., Бунятян Е. Н., Рычков Н. А. Отчет о работе Лесостепной Правобережной экспедиции в 1982 г. // № 1982/17.

Рис. 199. Дзеркало бронзове з залізною ручкою. Лісовичі, к. 2, п. 2. Колекція № 1006. Розкопки Г. Т. Ковпаненко.

199. ІВАНІВКА. Колекція № 955.

с. Іванівка, Богуславський р-н, Київська обл.
Розкопки Г. Т. Ковпаненко, 1983 р.
Курганный могильник доби бронзи, заліза.
Середньодніпровська к-ра — к. 1, п. 2; к. 6, п. 1;
скіфська к-ра — к. 1, п. 1; к. 2, п.: 5, 6; к. 3, рів,
насип, п. 1; к. 4, п.: 1, 2; к. 5, п. 1; к. 6, п. 1; к. 7,
п. 1, кострище.
Склад колекції: посуд ліпний, залізні ножі,
пояс фрагментований; бронзові: дзеркала,
вістря до стріл; пращеве каміння, ф-т руків'я
кинджала, ф-ти чорнолакової та червонолако-
вої кераміки.
НА: Ковпаненко Г. Т., Скорый С. А., Бессонова
С. С., Белозор В. П., Шульженко М. А. Отчет
о работе Лесостепной Правобережной экспеди-
ции в 1983 г. // № 1983 /7.

200—209. МОЛОЧАНСЬКА ЕКСПЕДИЦІЯ

200. НОВОПИЛИПІВКА. Колекція № 82.

с. Новопилипівка, Мелітопольський р-н, За-
порізька обл.
Розкопки О. І. Тереножкіна, М. І. Вязьмітіної,
Є. Ф. Покровської, В. А. Іллінської та М. Я. Ру-
динського¹, 1951 р.

¹ Розкопки курганів з похованнями сарматського часу
були проведені Мелітопольсько-Терпіннівською ек-
спедицією під керівництвом М. Я. Рудинського.

Курганный могильник доби енеоліту, бронзи,
заліза.

Енеоліт — к. 2, п. 4;
ямна к-ра — к. 1, п.: 8, 9, 14; к. 2, п. 7; к. 3, п.:
3, 4; к. 5;
катакомбна к-ра — к. 1, п. 5; к. 4, п.: 1, 3; к. 5 п. 1;
зрубна к-ра — к. 1, п.: 1, 3, 4; к. 3, п. 1; к. 5;
сабатинівська к-ра — к. 2, 3, насип;
сармати — к. 1, насип, п.: 13; к. 3, п.: 5, 4; к. 2.
Склад колекції: ф-ти кераміки, посуд ліпний,
гончарний, вироби з бронзи, заліза, кістки, зна-
ряддя з кременю.

201. АККЕРМЕНЬ II, радгосп.

Колекція № 82.

с. Новопилипівка, Мелітопольський р-н, За-
порізька обл.
Розкопки О. І. Тереножкіна, М. І. Вязьмітіної,
Є. Ф. Покровської, В. А. Іллінської та М. Я. Ру-
динського, 1951 р.
Курганный могильник доби бронзи, заліза та
середньовіччя.

Ямна к-ра — к. 5, п. 6;
катакомбна к-ра — к. 4, п. 2;
зрубна к-ра — к. 1, п.: 2, 4, 16; к. 3;
сармати — к. 2, п.: 1, 2; к. 3;
кочовики — к. 1, п. 18.
Склад колекції: посуд ліпний, гончарний, на-
мисто сердолікове, вироби з бронзи, заліза, кіс-
тки, залишки виробу зі шкіри.

202. ДОЛИНІВКА. Колекція № 82.

с. Долинівка, Запорізький р-н, Запорізька обл.
Розкопки А. І. Фурманської, 1951 р.
Курганный могильник.
Поховання сарматського часу.
Склад колекції: горщик сіроглиняний ф-тований.

203. ТРОЇЦЬКЕ. Колекція № 82.

с. Троїцьке, Мелітопольський р-н, Запорізь-
ка обл.
Розвідка О. І. Тереножкіна, 1951 р.
Стоянка пізнього палеоліту — доби бронзи.
Склад колекції: крем'яні знаряддя.
НА: Вязьмитина М. И., Покровская Е. Ф.,
Ильинская В. А., Тереножкин А. И., Фурманс-
кая А. И., Клейн Л. С., Каменецкий И. С. Отче-
ты Молочанской археологической экспедиции
за 1951 г. // № 1951/5а—ж; Рудинский М. Я.
Звіт Мелітопольсько-Терпіннівської експеди-
ції за 1951 р. // № 1951/6.

Література: Тереножкін О. І. Кургани в долині р. Молочної // АП. — Т. VIII. — 1960. — С. 3—16; Вязьмітіна М. І., Іллінська В. А., Покровська Є. Ф., Тереножкін О. І., Ковпаненко Г. Т. Кургани біля с. Ново-Пилипівки і радгоспу «Аккермень» // АП. — Т. VIII. — 1960. — С. 22—135; Вязьмітіна М. І. Сарматські поховання в долині р. Молочної // АП. — Т. VIII. — 1960. — С. 17—21.

204. ДОЛИНА. Колекція № 198.

с. Долина, Токмацький р-н, Запорізька обл.
Розкопки А. І. Фурманської, 1951 р.
Курган ямної культури.
Склад колекції: ліпний горщик.

205. ТРОЇЦЬКЕ. Колекція № 198.

с. Троїцьке, Мелітопольський р-н, Запорізька обл.
Пойма р. Молочної.
Розкопки Л. С. Клейна, 1951 р.
Курганний могильник доби бронзи, заліза.
Ямна к-ра — к. 2, п. 25; к. 3, п.: 5, 32;
катакомбна к-ра — к. 3; к. 4, п. 21;
зрубна к-ра — к. 2, п.: 2, 9, 12, 14, 15, 17—21, 29, 31, 36, 37; к. 4, п.: 1, 4, 11, 13, 14, 18;
скіфська к-ра — к. 2, п. 12.
Склад колекції: посуд ліпний.

НА: Клейн Л. С., Каменецький И. С. Отчет о раскопках у с. Троицкое Мелитопольского района Запорожской области в 1951 г. // № 1951/5е.

Література: Клейн Л. С. Кургани біля с. Троїцького // АП. — Т. VIII. — 1960. — С. 140—164; Фурманська А. І. Курган біля с. Долина // АП. — Т. VIII. — 1960. — С. 136—140.

206. АККЕРМЕНЬ I, радгосп.

Колекція № 208.

с. Новопилипівка, Мелітопольський р-н, Запорізька обл.
Розкопки О. І. Тереножкіна, В. А. Іллінської та О. Д. Ганіної, 1951 р.
Курганний могильник доби бронзи, заліза, середньовіччя.
Ямна к-ра — к. 5, п. 6; к. 8, п. 6; к. 9, насип, п. 5; к. 12, п.: 4, 9; к. 14, п.: 3, 9;
катакомбна к-ра — к. 6, п. 1; к. 8, п.: 5, 7, 9; к. 9, п. 4; к. 12, п.: 1, 4, 9; к. 14, п. 4; к. 18, п. 3;
зрубна к-ра — к. 5, п. 4; к. 12, насип;
скіфська к-ра — к. 16, п. 2;
сармати — к. 12, п. 2; к. 8, п. 8;
кочовики — к. 5, п. 9; к. 16, п. 1

207. АККЕРМЕНЬ I, радгосп.

Колекція № 208.

с. Новопилипівка, Мелітопольський р-н, Запорізька обл.
Розкопки О. І. Тереножкіна, В. А. Іллінської, Г. Т. Ковпаненко та М. І. Вязьмітіної, 1952 р.
Курганний могильник доби енеоліту, бронзи, заліза, середньовіччя.
Енеоліт — к. 13, п. 3;
ямна к-ра — к. 1, п.: 3, 5; к. 2, п. 1; к. 4, п.: 6, 9, 11; к. 11, п.: 1, 4, 12;
катакомбна к-ра — к. 1, п. 6; к. 3, п. 6; к. 7, п.: 1, 2, 7; к. 11, п. 2; к. 17, п.: 2, 4; к. 19, п. 1; к. 20, п.: 1, 2;
зрубна к-ра — к. 1, п. 1; к. 3, п. 2; к. 7, п.: 3, 6;
кіммерійці — к. 11, п. 9; к. 17, п. 11;
скіфська к-ра — к. 17, п. 9; к. 19, п. 5; к. 20, п. 4;
сармати — к. 2, п.: 3, 5; к. 3, п. 8; к. 4, п.: 5, 8; к. 10, 18; к. 11, п.: 13; к. 21;
кочовики — к. 1, п. 2; к. 2, п. 3; к. 17, п.: 5, 6; к. 22, п. 2.
Склад колекції: ф-ти кераміки, посуд ліпний (рис. 200), вироби з бронзи, заліза, кістки, крем'яні знаряддя.

208. АККЕРМЕНЬ II, радгосп.

Колекція № 208.

с. Новопилипівка (східна та західна частини курганної групи), Мелітопольський р-н., Запорізька обл.
Розкопки А. І. Тереножкіна, В. А. Іллінської, О. Д. Ганіної, А. І. Рассадович та Є. Ф. Покровської, 1951 р.

Рис. 200. Горщик ліпний. Аккермень I, к. 8, п. 5. Колекція № 208. Розкопки О. І. Тереножкіна.

Катакомбна к-ра — к. 4;
зрубна к-ра — к. 12, 13;
сармати — к. 1—10; к. 12, п. 2; к. 13—21

209. АККЕРМЕНЬ II, радгосп. Колекція № 208.

с. НовоПилипівка, Мелітопольський р-н, Запорізька обл.

Розкопки А. І. Тереножкіна, В. А. Іллінської та Г. Т. Ковпаненко, 1952 р.

Курганный могильник доби бронзи, заліза, середньовіччя.

Катакомбна к-ра — к. 3, п. 6;

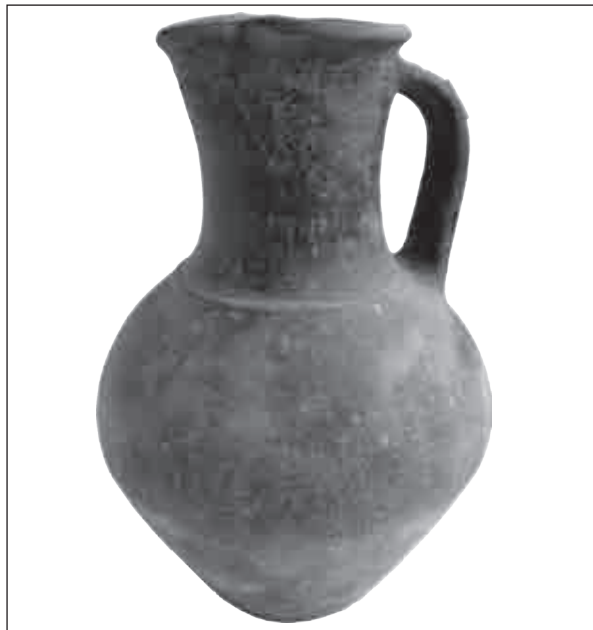
зрубна к-ра — к. 3, п.: 1, 2;

сармати — к. 2, п.: 3, 5; к. 3, п.: 5, 7;

кочовики — к. 4, п. 2.

Склад колекції: посуд ліпний, намисто пастове, вироби з бронзи, заліза, кістки, каменю, знаряддя з кременю, гончарний глечик-ойнохоя (рис. 201).

НА: *Вязьмитина М. И., Покровская Е. Ф., Ильинская В. А., Тереножкин А. И., Фурманская А. И., Клейн Л. С., Каменецкий И. С.* Отчеты Молочанской археологической экспедиции за 1951 г. // № 1951/5а—ж; *Тереножкин А. И.* Отчет о раскопках курганов в долине р. Молочной в 1952 г. // № 1952/7а; *Ильинская В. А.* Отчет о раскопках курганов на р. Молочной в 1952 г. // № 1952/7б; *Титенко Г. Т.* Отчет о раскопках курганов № 2, 7, 19 и 4 на р. Молочной

Рис. 201. Гончарний глечик-ойнохоя. Аккермень II, к. 19. Колекція № 208. Розкопки В. А. Іллінської.

в 1952 г. // № 1952/7в; *Вязьмитина М. И.* Отчет о раскопках в Аккермене // № 1952/7г.

Література: *Тереножкин А. И.* Курганы бронзового века в долине р. Молочной // КСИА АН УССР. — 1953. — Вып. 2. — С. 8; *Тереножкин А. И.* Раскопки курганов в долине р. Молочной в 1952 г. // КСИИМК. — 1956. — Вып. 63. — С. 70—75; *Вязьмитина М. И., Ильинская В. А. та ін.* Курганы біля с. Ново-Пилипівки... — С. 22—135; *Вязьмитина М. И.* Сарматські поховання...; *Вязьмитина М. И.* Сарматские погребения у с. Новофилипповка // Вопросы скифо-сарматской археологии. — М., 1954. — С. 220—243.

210—218. МИКОЛАЇВСЬКА ЕКСПЕДИЦІЯ

210. КОСТЯНТИНІВКА II. Колекція № 1140.

с-ще Костянтинівка, Арбузинський р-н, Миколаївська обл.

Розкопки В. М. Фоменка, 1981 р.

Курган доби енеоліту, бронзи, заліза.

Енеоліт — трипільля — к. 1, п. 23;

доба ранньої бронзи — к. 1, п. 36;

катакомбна к-ра — к. 1, п.: 11, 17, 16, 20, 25, 26, 34, 40;

доба раннього заліза — к. 1, п. 51.

Склад колекції: посуд ліпний, ф-ти посуду, бронзові вістря до стріл, крем'яні знаряддя.

НА: *Шапошникова О. Г., Фоменко В. Н., Балушкін А. М., Гребенников Ю. С., Генинг В. В., Довженко Н. Д., Елисеев В. Ф., Ключенцев В. Н., Товкайло Н. Т., Ребедаило Г. П.* Отчет о работе Николаевской археологической экспедиции в 1981 г. // № 1981/9.

211. БАКШАЛА. Колекція № 1117.

Доманівський р-н, Миколаївська обл.

Розкопки В. М. Фоменка, 1986 р.

Курган доби енеоліту, бронзи.

Енеоліт — трипільля — к. 2, п.: 1, 7;

ямна к-ра — к. 2, п.: 5, 10;

доба пізньої бронзи — к. 2, п. 8.

Склад колекції: посуд ліпний, ф-ти ліпного посуду, горщик-амфорка, жіноча статуетка, крем'яні знаряддя.

212. ВИНОГРАДНИЙ САД. Колекція № 1117.

с. Виноградний Сад, Доманівський р-н, Миколаївська обл.

Розкопки В. М. Фоменка, 1986 р.

Курганный могильник доби бронзи, скіфського часу.

Ямна к-ра — к. 6, п. 13;

катакомбна к-ра — к. 4, п. 2; к. 6, п.: 8, 12, 14, 15;

багатоваликівної кераміки к-ра — к. 6, п. 4;

скіфська к-ра — к. 3, п. 1.

Склад колекції: посуд ліпний, пряжка рогова, пронизки кістяні, розтирач ромбовидної форми.

213. ВОДЯНО-ЛОРИНО. Колекція № 1117.

с. Водяно-Лоріно, Єланецький р-н, Миколаївська обл.

Розкопки В. М. Фоменка, 1986 р.

Курган доби бронзи.

Ямна к-ра — к. 1, п.: 10, 11, 12;

катакомбна к-ра — к. 1, п.: 8, 13;

доба пізньої бронзи — к. 1, п.: 4, 6.

Склад колекції: ніж бронзовий, посуд ліпний.

214. СЕМЕНІВКА. Колекція № 1117.

с. Семенівка, Єланецький р-н, Миколаївська обл.

Розкопки В. М. Фоменка, 1986 р.

Курган доби бронзи, середньовіччя.

Ямна к-ра — к. 1, п.: 6, 11;

катакомбна к-ра — к. 1, п.: 3, 5, 8;

багатоваликівної кераміки к-ра — к. 1, п. 9;

середньовіччя — к. 1, п. 2.

Склад колекції: посуд ліпний, залізні ножиці, стремена, дзвіночки мідні, сокира-молоток кам'яна, пряжка кістяна.

215. ТАМАРИНЕ. Колекція № 1117.

с. Тамарине, Снігурівський р-н, Миколаївська обл.

Розкопки В. М. Фоменка, 1986 р.

Курганный могильник доби бронзи.

Ямна к-ра — к. 1, п.: 6, 13, 17; к. 2, п.: 3, 6;

катакомбна к-ра — к. 1, п. 10; к. 2, п.: 8, 9;

багатоваликівної кераміки к-ра — к. 1, п. 2.

Склад колекції: посуд ліпний, намисто кістяне, сокира-молоток кам'яна, розтирач кам'яний, пряжка кістяна.

НА: Шапошникова О. Г., Фоменко В. Н., Балушкин А. Н., Гребенников Ю. С., Елисеєв В. Ф., Довженко Н. Д., Ключенцев В. Н., Солтыс О. Б., Чмыхов М. А. Отчет о работе Николаевской археологической экспедиции в 1986 г. // № 1986/18.

216. МАР'ЯНІВКА. Колекція № 1141.

с. Мар'янівка, Баштанський р-н, Миколаївська обл.

Розкопки В. М. Фоменка, 1986 р.

Курганный могильник доби бронзи, заліза, середньовіччя.

Ямна к-ра — к. 1, п. 2; к. 2, п. 1; к. 7, п. 14;

катакомбна к-ра — к. 1, п.: 9, 12; к. 2, п.: 7, 8;

к. 7, п.: 4, 7;

доба пізньої бронзи — к. 1, п. 11;

скіфська к-ра — к. 3, п. 6; к. 4, п.: 1, 2; к. 5, п. 2; к. 6, п. 1;

кочовики — к. 1, п. 7; к. 7, п. 8.

Склад колекції: амфори, посуд ліпний, прякло, пряжка кістяна, шпилька бронзова, вістря бронзові, намисто пастове, залізні: ф-ти меча, вістря списів.

НА: Шапошникова О. Г., Фоменко В. Н. и др. Отчет... // № 1986/18.

217. ТАМАРИНЕ. Колекція № 1118.

с. Тамарине, Снігурівський р-н, Миколаївська обл.

Розкопки В. М. Фоменка, 1987 р.

Курганный могильник доби бронзи.

катакомбна к-ра — к. 1, п.: 9, 15;

багатоваликівної кераміки к-ра — к. 1, п.: 7, 13.

Склад колекції: посуд ліпний, сокира кам'яна, мотижка кістяна.

НА: Шапошникова О. Г., Балушкин А. М., Гребенников Ю. С., Елисеєв В. Ф., Довженко Н. Д., Ключенцев В. Н., Солтыс О. В., Товкайло Н. Т., Фоменко В. Н., Шепель Е. П. Отчет о работе Николаевской экспедиции в 1987 г. // № 1987/21.

218. КАНДИБИНЕ. Колекція № 1119.

с. Кандибине, Новоодеський р-н, Миколаївська обл.

Розкопки В. М. Фоменка, 1991 р.

Рис. 202. Мар'янське. Колекція № 260. Розкопки А. І. Фурманської, Є. Ф. Покровської. 1 — горщик, к. 1, траншея; 2 — миска, к. 1, п. 23; 3 — воорочка кістяна, к. 6, п. 7.

Курганний могильник доби бронзи, середньовіччя.

Катакомбна к-ра — к. 1, п. 10; к. 2, п. 9; багатоваликової кераміки к-ра — к. 1, п. 7; к. 2, п. 1;

доба пізньої бронзи — к. 1, п.: 4, 9;

середньовіччя — к. 1, п. 5; к. 2, п. 7.

Склад колекції: посуд ліпний, вироби з бронзи, заліза, амфорка, застібка рогова, сокира-молоток кам'яна.

НА: *Фоменко В. Н., Елисеєв В. Ф.* Отчет о раскопках курганов в зоне строительства Кандыбинской оросительной системы в 1991 г. // № 1991/12а.

219—220. НИКОПОЛЬСЬКО-ГАВРИЛІВСЬКА ЕКСПЕДИЦІЯ

219. МАР'ЯНСЬКЕ. Колекція №260.

с. Мар'янське, Апостолівський р-н, Дніпропетровська обл.

Розкопки А. І. Фурманської та Є. Ф. Покровської, 1953 р.

Курганний могильник доби бронзи, заліза, середньовіччя.

Доба бронзи — к. 1, п.: 15, 18; к. 6, насип; ямна к-ра — к. 1, п.: 6, 10, 22; к. 6, п.: 3, 9, 17, 18; катакомбна к-ра — к. 1, п.: 23, 28; к. 6, п. 11; зрубна к-ра — к. 1, п.: 2, 4, 10; к. 3, к. 5, насип; к. 6, п.: 2, 10;

сармати — к. 3, п.: 5, 7; к. 6, п. 14;

кочовики — к. 6, п. 7.

Склад колекції: посуд ліпний, ф-ти кераміки, розтирар, знаряддя з кременю, глечик з ручкою, вохра, залишки підстилки з дна ями, зразки фарб, ікла хижаків. (рис. 202).

НА: *Фурманская А. И., Покровская Е. Ф.* Отчет о работе Марьянского отряда Никопольско-Гавриловской экспедиции в 1953 г. // № 1953/1а.

Література: *Березовець Д. Т., Покровська Є. Ф., Фурманська А. І.* Кургани доби бронзи поблизу с. Мар'янського // АП. — Т. ІХ. — 1960. — С. 102—126.

220. ГРУШІВКА. Колекція № 275.

с. Грушівка, Апостолівський р-н, Дніпропетровська обл.

Розкопки Д. Т. Березовця, 1953 р.

Курганний могильник доби бронзи, заліза, середньовіччя.

Склад колекції: ф-ти амфори, посуд ліпний, пронизки кістяні, проколки, прясло керамічне,

бронзові: дзеркало, сережки; намисто пастове, сердолікове, ф-ти шкіри, шовкової тканини, залізни: ніж, вістря.

НА: *Березовець Д. Т.* Отчет о раскопках курганного могильника у с. Грушевка Апостоловского района Днепропетровской обл. в 1953 г. // № 1953/1а.

Література: *Березовець Д. Т.* Курганний могильник в с. Грушівка // АП. — Т. Х. — 1961. — С. 56—63.

221. ОЛЕКСАНДРІЙСЬКА ЕКСПЕДИЦІЯ

221. ОЛЕКСАНДРІЯ. Колекція № 961.

м. Олександрія, Кіровоградська обл.

Розкопки Г. Л. Євдокимова, 1979 р.

Курганний могильник доби бронзи, заліза.

Ямна к-ра — к. 2, п. 2;

зрубна к-ра — к. 1, п. 1;

доба раннього заліза — к. 2, п. 7.

Склад колекції: глечик з петельчастою ручкою, крем'яні відщепи, ф-ти ліпної посудини.

НА: *Євдокимов Г. Л.* Отчет о раскопках курганов у г. Александрия Кировоградской обл. в 1979 г. // № 1979/7а.

222—253. ОРДЖОНІКІДЗЕВСЬКА ЕКСПЕДИЦІЯ

222. ГРУПА ЗАВАДСЬКИХ МОГИЛ. Колекція №763.

м. Орджонікідзе, Нікопольський р-н, Дніпропетровська обл.

Розкопки Б. М. Мозолєвського, 1973 р.

Курганний могильник доби бронзи, скіфського часу.

Ямна к-ра — к. 4, п.: 8, 12;

катакомбна к-ра — к. 4, п. 6;

зрубна к-ра — к. 5, п. 2;

скіфська к-ра — к. 1, 2, 3; к. 4, п. 8.

Склад колекції: посуд ліпний, залізни: тесло, уламок панцира лускоподібного, уламки ножа, списа; моноліти: з відбитками тканини, ф-тами залізного лускоподібного обладунка, відбитками вістер; бронзові: вістря до стріл, ворворки.

223. ГРУПА СТРАШНОЇ МОГИЛИ. Колекція №763.

м. Орджонікідзе, Нікопольський р-н, Дніпропетровська обл.

Розкопки Б. М. Мозолєвського, 1973 р.

Курган скіфського часу.

Скіфська к-ра — к. 7, п. 1.

Склад колекції: ф-ти залізних, бронзових виробів, ворворки бронзові.

НА: *Мозолевський Б. Н.* Отчет о работе Орджоникидзевской экспедиции в 1973 г. // № 1973/1.

Література: *Мозолевський Б. Н.* Скифские курганы в окрестностях г. Орджоникидзе на Днепропетровщине (раскопки 1972—1975 гг.) // Скифия и Кавказ. — К., 1980. — С. 70—154.

224. ДОВГА МОГИЛА. Колекція № 1008.

м. Орджонікідзе (кург. гр. Чортомлика), Нікопольський р-н, Дніпропетровська обл.

Розкопки Б. М. Мозолевського, 1979 р.

Курган доби енеоліту, бронзи.

Енеоліт — п. 12;

ямна к-ра — п. 8—15.

багатовалякової кераміки к-ра — п. 3, п. 4;

Склад колекції: посуд ліпний, уламки кістяного гребеня, статуетки антропоморфні, уламок крем'яного ножа.

225. ГРУПА ЧОРНОЇ МОГИЛИ.

Колекція № 1008.

м. Орджонікідзе, Нікопольський р-н, Дніпропетровська обл.

Розкопки Б. М. Мозолевського, 1979 р.

Курган.

Ямна к-ра — к. 2, п. 3.

Склад колекції: ліпний горщик.

226. ГРУПА ЧОРТОМЛИКА.

Колекція № 1008.

м. Орджонікідзе, Нікопольський р-н, Дніпропетровська обл.

Розкопки Б. М. Мозолевського, 1979 р.

Курган скіфського часу.

Скіфська к-ра — к. 1, п. 1.

Склад колекції: уламки бронзових цвяхів, ф-ти амфори.

227. ГРУПА ЧКАЛІВСЬКА. Колекція № 1008.

м. Орджонікідзе, Нікопольський р-н, Дніпропетровська обл.

Розкопки Б. М. Мозолевського, 1979 р.

Курганний могильник доби енеоліту, бронзи, скіфського часу.

Енеоліт — к. 3, п.: 11, 19, 21, 25, 32;

ямна к-ра — к. 3, п.: 16, 23, 24, 31, 39;

катакомбна к-ра — к. 3, п.: 7, 27, 33;

зрубна к-ра — к. 1, п.: 1, 2; к. 2, п. 1;

багатовалякової кераміки к-ра — к. 3, п.: 3, 17; скіфська к-ра — к. 5, п. 1; к. 6, п. 1.

Склад колекції: посуд ліпний, пронизки-ікла, ф-ти антропоморфних статуєток, крем'яні вироби, вістря бронзові, втоки залізних списів.

228. ГРУПА ДІДОВОЇ МОГИЛИ.

Колекція № 1008.

м. Орджонікідзе, Нікопольський р-н, Дніпропетровська обл.

Розкопки Б. М. Мозолевського, 1980 р.

Курганний могильник доби бронзи, скіфського часу.

Ямна к-ра — к. 1, п.: 4, 16;

катакомбна к-ра — к. 1, п. 14;

багатовалякової кераміки к-ра — к. 1, п.: 2, 9, 13;

зрубна к-ра — к. 5, п. 1;

доба заліза — к. 1, п. 10;

скіфська к-ра — к. 3, п. 1; к. 4, п. 1; к. 6, п. 1.

Склад колекції: посуд ліпний, ф-ти посуду, вироби з заліза, бронзи, дзеркало бронзове, кістяні: пряжка, намисто.

229. ГРУПА ІСПАНОВИХ МОГИЛ.

Колекція № 1008.

м. Орджонікідзе, Нікопольський р-н, Дніпропетровська обл.

Розкопки Б. М. Мозолевського, 1980 р.

Курган скіфського часу.

Скіфська к-ра — к. 9, п. 2.

Склад колекції: ф-ти амфори, прясло керамічне, мінерали, намисто пастове, фаянсове, ніж залізний (рис. 203), дзеркало бронзове.

230. ГРУПА ІЗОБІЛЬНЕ. Колекція № 1008.

с. Ізобільне, Нікопольський р-н, Дніпропетровська обл.

Розкопки Б. М. Мозолевського, 1980 р.

Курганний могильник доби бронзи, скіфського часу.

Ямна к-ра — к. 5, п. 3;

багатовалякової кераміки к-ра — к. 5, п. 6;

зрубна к-ра — к. 2, п.: 1, 4; к. 5, п. 7;

скіфська к-ра — к. 3, п.: 1, 2; к. 4, п. 1; к. 6, п. 1;

к. 7, п. 1; к. 8, п.: 1, 2; к. 11.

Рис. 203. Ніж залізний. Іспанові Могили, к. 9, п. 2. Колекція № 1008. Розкопки Б. М. Мозолевського.

Склад колекції: посудина ліпна, амфора, ф-ти лускоподібного панцира, вироби з бронзи, кістки, заліза.

231. ГРУПА ЛАУРКА. Колекція № 1008.

м. Орджонікідзе, Нікопольський р-н, Дніпропетровська обл.

Розкопки Б. М. Мозолецького, 1980 р.

Курганный могильник доби бронзи, заліза, середньовіччя.

Ямна к-ра — к. 5, п.: 1, 2;

катакомбна к-ра — к. 6, п. 3;

багатоваликової кераміки к-ра — к. 5, п. 9;

зрубна к-ра — к. 1, п. 1; к. 5, п.: 1, 2, 3;

скіфська к-ра — к. 3, п. 1;

кочовики — к. 6, п. 2.

Склад колекції: посуд ліпний, ф-ти ліпного посуду, вироби з заліза, казан бронзовий з залізною ручкою, кістяні: обкладка лука, підвіска сагайдака.

232. ГРУПА МОГИЛИ ГУРСЬКОГО.

Колекція № 1008.

м. Орджонікідзе, Нікопольський р-н, Дніпропетровська обл.

Розкопки Б. М. Мозолецького, 1980 р.

Курган доби бронзи.

Ямна к-ра — к. 1, п.: 13, 19;

доби ранньої бронзи — к. 1, п. 4.

катакомбна к-ра — к. 1, п.: 12, 25, 27; к. 1, п.: 14, 15, 24, 30;

багатоваликової кераміки к-ра — к. 1, п.: 18, 28;

зрубна к-ра — к. 1, п.: 3, 5, 7;

Склад колекції: посуд ліпний, знаряддя крем'яні, товкач кварцевий, вироби з кістки, ф-ти залізних виробів.

233. ГРУПА ЧОРНОЇ МОГИЛИ.

Колекція № 1008.

м. Орджонікідзе, Нікопольський р-н, Дніпропетровська обл.

Розкопки Б. М. Мозолецького, 1980 р.

Курган доби бронзи.

Ямна к-ра — к. 3, п.: 6, 7, 10, 19, 20, 23, 30, 33;

катакомбна к-ра — к. 3, п.: 4, 12, 18, 28, 29;

багатоваликової кераміки к-ра — к. 3, п.: 2, 3.

Склад колекції: посуд ліпний, черпак округлодонний з ручкою-наліпом, уламки шпильки кістяної молоточкоподібної, ф-т гранітної сокири.

НА: Мозолецький Б. Н., Николова А. В. Отчет о работе Орджоникидзевской экспедиции ИА АН

УССР за 1979 г. // № 1979/9; Мозолецький Б. Н., Николова А. В. Отчет о работе Орджоникидзевской экспедиции в 1980 г. // № 1980/11.

Література: Мозолецький Б. Н. Раскопки в курганной группе Чертомлыка // АО 1979 г. — М., 1980. — С. 308; Мозолецький Б. Н. Раскопки курганов скифского времени у г. Орджоникидзе // АО 1980 г. — М., 1981. — С. 284; Мозолецький Б. Н., Ролле Р. А. Исследование Чертомлыка // АО 1981 г. — М., 1982. — С. 293; Мозолецький Б. М., Пустовалов С. Ж. Курган „Довга Могила” з групи Чортомлика // Культурологічні студії. — К., 1999. — Вип. 2. — С. 118—140.

234. ГРУПА ІЗОБІЛЬНЕ. Колекція № 1007.

с. Ізобільне, Нікопольський р-н, Дніпропетровська обл.

Розкопки Б. М. Мозолецького, 1981 р.

Курганный могильник доби бронзи, скіфського часу.

Ямна к-ра — к. 11, п. 4; к. 13, п. 3;

багатоваликової кераміки к-ра — к. 13, п. 4;

зрубна к-ра — к. 9, п. 1; к. 13, п. 1;

скіфська к-ра — к. 10, п. 1; к. 12, п. 1; к. 14.

Склад колекції: амфора, посуд ліпний, ф-ти ліпного посуду, амфор, блюдо кам'яне, вироби з бронзи.

235. ГРУПА ЛАУРКА. Колекція № 1007.

с. Ізобільне, Нікопольський р-н, Дніпропетровська обл.

Розкопки Б. М. Мозолецького, 1981 р.

Курганный могильник доби бронзи, середньовіччя.

Доба пізньої бронзи — к. 8, п. 1;

кочовики — к. 7, п. 1.

Склад колекції: ф-ти залізного ножа, шила, ф-ти амфор, придонна частина горщика.

236. ГРУПА ЧКАЛІВСЬКА. Колекція № 1007.

с. Чкалове, Нікопольський р-н, Дніпропетровська обл.

Розкопки Б. М. Мозолецького, 1981 р.

Курганный могильник доби бронзи, скіфського часу.

Ямна к-ра — к. 1, п. 10;

катакомбна к-ра — к. 1, п.: 2, 5, 20, 21, 22; к. 7, п.: 4, 6, 8;

багатоваликової кераміки к-ра — к. 1, п. 14; к. 3, п.: 1, 3;

зрубна к-ра — к. 1, п.: 16, 18;
скіфська к-ра — к. 2, п.: 1, 2; к. 3, п. 3; к. 4, п. 1;
доба раннього заліза — к. 7, п. 13.

Склад колекції: посуд ліпний, прясло кістяне, товчач-конус, ф-ти ліпного посуду, амфор, залізних виробів.

НА: *Мозолевский Б. Н., Николова А. В.* Отчет о работе Чкаловского отряда Орджоникидзевской экспедиции в 1981 г. // № 1981/6а.

Література: *Мозолевский Б. Н., Николова А. В.* Работа Орджоникидзевской экспедиции // АО 1981 г. — М., 1982. — С. 292, 293.

237. ГРУПА КРУГЛОЇ МОГИЛИ.

Колекція № 967.

м. Орджонікідзе, Нікопольський р-н, Дніпропетровська обл.

Розкопки Б. М. Мозолевського, 1983 р.

Курганный могильник доби енеоліту, бронзи, заліза, середньовіччя.

Енеоліт — к. 1, п. 5; к. 11, п. 3;

ямна к-ра — к. 1, п.: 3, 17; к. 7, п. 1; к. 8, п. 1; к. 11, п.: 13, 20, 21; к. 14, п.: 7, 8;

катакомбна к-ра — к. 1, п.: 6, 14, 15, 16, 18; к. 10, п.: 7, 8, 9, 18; к. 11, п.: 6, 16, 17; к. 14, п. 2; к. 17, п. 4; к. 8, п.: 4—7, 12;

зрубна к-ра — к. 1, п. 8; к. 10, п. 1; к. 11, п. 1; к. 17, п.: 1, 7;

сармати — к. 10, п. 2;

скіфська к-ра — к. 2, п.: 2, 3; к. 5, п. 1; к. 6, п. 2; к. 7, п. 2; к. 9, п. 1; к. 10, п. 2; к. 13, п.: 2, 3; к. 15, п. 1; к. 16, п. 1;

половці — к. 13, п. 1;

Київська Русь — к. 18, п. 1;

середньовіччя — к. 14, п. 5; к. 4, п. 2;

кочовики — к. 2, п. 1; к. 3, п. 1.

Склад колекції: посуд ліпний, сокира гранітна, розтирачи кам'яні, вироби з бронзи, заліза, кістки, кременю, намисто пастове, ф-ти бронзової стрічки з позолотою, блюдо дерев'яне, гривна срібна (рис. 204), скіфос чорнолощений.

Рис. 204. Срібна гривна. Кругла Могила, к. 13, п. 1. Колекція № 967. Розкопки Б. М. Мозолевського.

238. ГРУПА ШАХТИ—22. Колекція № 967.

м. Орджонікідзе, Нікопольський р-н, Дніпропетровська обл.

Розкопки Б. М. Мозолевського, 1983 р.

Курганный могильник доби бронзи, скіфського часу.

Ямна к-ра — к. 16, п. 1; к. 2, п.: 4, 6, 14;

катакомбна к-ра — к. 2, п. 17; к. 3, п. 3;

зрубна к-ра — к. 14, п.: 1, 6; к. 3, п. 5;

скіфська к-ра — к. 15, п. 1; к. 3, п.: 1, 2.

Склад колекції: посуд ліпний, знаряддя крем'яні, віджимні кістяні, ф-ти залізних виробів.

НА: *Мозолевский Б. Н., Николова А. В., Бунятян Е. П.* Отчет о работе Орджоникидзевской экспедиции в 1983 г. // № 1983/20.

239. БАБИНА МОГИЛА. Колекція № 1096.

сс. Кам'янка, Тарасогригорівка, Апостолівський р-н, Дніпропетровська обл.

Розкопки Б. М. Мозолевського, 1986 р.

Курган скіфського часу.

Скіфська к-ра — п. 1, 2, 3, рів, крепида, тризна.

Склад колекції: амфора, ф-ти амфор, вироби з бронзи, кістки, заліза.

240. ВОДЯНА МОГИЛА.

Колекція № 1096.

с. Кам'янка, Тарасогригорівка, Апостолівський р-н, Дніпропетровська обл.

Розкопки Б. М. Мозолевського, 1986 р.

Курган скіфського часу.

Скіфська к-ра — п. 1, 2, 3.

Склад колекції: ф-ти амфор, вироби з бронзи: бляхи, пряжки, вістря до стріл; вироби з заліза: пряжка, вудила, ф-ти меча, кільце, скоби; вироби з кістки.

241. КОМИШЕВА МОГИЛА.

Колекція № 1096.

с. Кам'янка, Тарасогригорівка, Апостолівський р-н, Дніпропетровська обл.

Розкопки Б. М. Мозолевського, 1986 р.

Курган скіфського часу.

Скіфська к-ра — п. 1, 2.

Склад колекції: бронзові вістря до стріл, прясло свинцеве, ворворки кістяні, намисто.

242. ЧЕРВОНА КОЛОНКА.

Колекція № 1096.

с. Кам'янка, Тарасогригорівка, Апостолівський р-н, Дніпропетровська обл.

Курган доби енеоліту, бронзи.
Розкопки Б. М. Мозолевського, 1986 р.
Доба пізнього енеоліту — п.: 3, 7;
ямна к-ра — п. 7;
катакомбна к-ра — п.: 3, 13, 22, 25;
багатоваликової кераміки к-ра — п.: 30, 35;
доба пізньої бронзи — к. 1, п. 25.
Склад колекції: посуд ліпний, пряжка кістяна, скребло крем'яне, жаровня глиняна, пронизки кістяні.

НА: Мозолевский Б. Н., Полин С. В. Отчет о работе Орджоникидзевской экспедиции за 1986 г. // № 1986/15.

243. ГРУПА ОЗЕРНЕ. Колекція № 1092.

с. Чортомлик, Нікопольський р-н, Дніпропетровська обл.

Розкопки Б. М. Мозолевського, 1988 р.

Курган доби бронзи.

Ямна к-ра — к. 1, п.: 11, 12, 17;

багатоваликової кераміки к-ра — к. 1, п.: 1, 9, 10, 14;

зрубна к-ра — к. 1, п.: 1, 3.

Склад колекції: пряжки кістяні, ф-ти посуду, амфор.

244. ГРУПА ЧЕРЕДНИКОВОЇ МОГИЛИ.

Колекція № 1092.

с. Чортомлик, Нікопольський р-н, Дніпропетровська обл.

Розкопки Б. М. Мозолевського, 1988 р.

Курганний могильник доби бронзи, скіфського часу.

Ямна к-ра — к. 1, п.: 6, 8, 14, 15; к. 5, п.: 3, 4;

катакомбна к-ра — к. 1, п.: 3, 4, 7, 10, 16;

зрубна к-ра — к. 9, п. 1;

скіфська к-ра — к. 2; к. 3, п.: 1, 3; к. 5, п. 4; к. 6, п. 1; к. 7, п. 1; к. 8, п.: 1, 2.

Склад колекції: амфори, посуд ліпний, ф-ти ліпного посуду, амфор, вироби з бронзи, заліза, ворворка кістяна, ф-т сагайдака, кілік, канфар, сіроглиняний глечик, розтирач.

НА: Мозолевский Б. Н., Николова А. В., Полин С. В., Белозор В. П. Отчет о работе Орджоникидзевской экспедиции за 1988 г. // № 1988/33.

245. ОЛЕКСАНДРІВСЬКИЙ КАР'ЄР.

Колекція № 1105.

м. Орджонікідзе, Нікопольський р-н, Дніпропетровська обл.

Розкопки Б. М. Мозолевського, 1990 р.

Курган доби бронзи.

Ямна к-ра — к. 1, п.: 2, 4, 5;

катакомбна к-ра — к. 1, п. 4;

багатоваликової кераміки к-ра — к. 1, п. 1.

Склад колекції: посуд ліпний, вироби з кістки, знаряддя крем'яне.

246. ГРУПА ЗАВАДСЬКИХ МОГИЛ.

Колекція № 1105.

м. Орджонікідзе, Нікопольський р-н, Дніпропетровська обл.

Розкопки Б. М. Мозолевського, 1990 р.

Курганний могильник доби енеоліту, бронзи.

Енеоліт — к. 7, п.: 1—3, 10, 23;

ямна к-ра — к. 7, п.: 16, 28, 30, 31; к. 8, п.: 1, 2, 5, 7, 8;

катакомбна к-ра — к. 7, п.: 14, 17, 18, 24, 32; к. 8, п. 1;

багатоваликової кераміки к-ра — к. 7, п.: 4, 12, 21, 22, 33.

Склад колекції: посуд ліпний, ф-ти посуду, вироби з кістки, ф-ти бронзового ножа, знаряддя крем'яне.

247. ШОЛОХОВЕ. Колекція № 1105.

с. Шолохове, Апостолівський р-н, Дніпропетровська обл.

Розкопки Б. М. Мозолевського, 1990 р.

Курган доби бронзи.

Зрубна к-ра — п. 1.

Склад колекції: лекіф чорнолаковий, ф-ти посуду, розтирач, ф-ти розтирача.

НА: Мозолевский Б. Н. Отчет о работе хозяйственной экспедиции в 1990 г. // № 1990/96.

Література: Мозолевский Б. Н., Николова А. В., Василенко В. А. Работа Орджоникидзевской экспедиции // АДУ 1990 р. — К., 1991. — С. 41—43.

248. ГРУПА ЗАВАДСЬКИХ МОГИЛ.

Колекція № 1173.

м. Орджонікідзе, Нікопольський р-н, Дніпропетровська обл.

Розкопки Б. М. Мозолевського, 1991 р.

Курганний могильник доби енеоліту, бронзи, заліза.

Енеоліт — к. 9, п.: 2, 3, 10, 37, 38;

ямна к-ра — к. 9, п.: 4, 6, 7, 12, 18;

катакомбна к-ра — к. 9, п.: 15, 22—24, 26, 40;

багатоваликової кераміки к-ра — к. 9, насип;

зрубна к-ра — к. 9, п. 1;

доба бронзи — к. 9, п. 11;

скіфська к-ра — к. 10, п.: 1, 2, 3, 5, 6, 8.
Склад колекції: бронзові вістря до стріл, казан; ліпний посуд, амфори, знаряддя крем'яні, про- низки кістяні, булава дерев'яна, веретено кіс- тяне.

НА: Мозолевский Б. Н. Отчет о работе Орджоникидзевской экспедиции за 1991 г. // № 1991/19.

249. ГРУПА ЗАВАДСЬКИХ МОГИЛ.

Колекція № 1165.

м. Орджонікідзе, Нікопольський р-н, Дніпропетровська обл.

Розкопки Б. М. Мозолевського та С. В. Поліна, 1992 р.

Курган доби бронзи.

Ямна к-ра — к. 12, п.: 6, 10, 13;

катакомбна к-ра — к. 12, п.: 5, 7, 11;

доба бронзи — к. 12, насип, п. 9.

Склад колекції: посуд ліпний.

250. ГРУПА МЕЖЕВОЇ МОГИЛИ.

Колекція № 1165.

м. Орджонікідзе, Нікопольський р-н, Дніпропетровська обл.

Розкопки Б. М. Мозолевського та С. В. Поліна, 1992 р.

Курган доби бронзи.

Катакомбна к-ра — к. 1, п. 8;

зрубна к-ра — к. 1, насип, п. 1.

Склад колекції: посуд ліпний.

251. ГРУПА ТОКІВСЬКОГО КАР'ЄРА.

Колекція № 1165.

м. Орджонікідзе, Нікопольський р-н, Дніпропетровська обл.

Розкопки Б. М. Мозолевського та С. В. Поліна, 1992 р.

Курганний могильник скіфського часу, середньовіччя.

Скіфська к-ра — к. 1, п. 1;

половці — к. 2, п. 1.

Склад колекції: бронзові вістря до стріл, ф-ти залізного обладунка, вудила залізні, намистина скляна, ф-т кістяного гребеня.

252. ГРУПА ЧКАЛІВСЬКОГО КАР'ЄРА.

Колекція № 1165.

м. Орджонікідзе, Нікопольський р-н, Дніпропетровська обл.

Розкопки С. В. Поліна, 1994 р.

Курган скіфського часу.

Рис. 205. Канфар чорнолаковий. Чкалівський Кар'єр, к. 6, п. 3. Колекція № 1157. Розкопки С. В. Поліна.

Скіфська к-ра — к. 8, п. 2.

Склад колекції: ф-ти залізного ножа, залізних скоб.

НА: Мозолевский Б. Н., Полин С. В. Отчет о работе Орджоникидзевской археологической экспедиции в 1992 г. // № 1992/12; *Полин С. В., Николова А. В., Бунятян Е. П.* Отчет о работе Орджоникидзевской археологической экспедиции в 1994 г. // № 1994/2.

253. ГРУПА ЧКАЛІВСЬКОГО КАР'ЄРА.

Колекція № 1157.

м. Орджонікідзе, Нікопольський р-н, Дніпропетровська обл.

Розкопки С. В. Поліна, 1995 р.

Курган скіфського часу.

скіфська к-ра — к. 9, п.: 1—3.

Склад колекції: канфар чорнолаковий (рис. 205), бронзові: вістря до стріл, дзеркало; ф-ти виробів з заліза, пряслиця глиняні, намисто пастове.

НА: Полин С. В., Николова А. В., Бунятян Е. П. Отчет о работе Орджоникидзевской археологической экспедиции в 1995 г. // № 1995/2.

254—263. ПІВДЕННО-БУЗЬКА ЕКСПЕДИЦІЯ

254. КОВАЛІВКА. Колекція № 645.

с. Ковалівка, Миколаївський р-н, Миколаївська обл.

Розкопки Г. Т. Ковпаненко, 1969, 1970 рр.

Курганний могильник доби бронзи, заліза.

Склад колекції: посуд ліпний, вироби залізні, бронзові, уламки залізного панцира, набір бронзових бляшок. (рис. 206).

Рис. 206. Ковалівка, к. 6, п. 1. Колекція № 645. Розкопки Г. Т. Ковпаненко. 1 — бронзові бляшки; 2 — гостродонна посудинка.

НА: Ковпаненко Г. Т. Отчет о работе Южно-Бугской (Очаковской) экспедиции // № 1969/25; Ковпаненко Г. Т. Отчет о работе Южно-Бугской экспедиции (курганы у с. Ковалевка Николаевского района Николаевской обл.) // № 1970/44. **Література:** Ковпаненко Г. Т., Бунятян Е. П., Гаврилюк Н. А. Раскопки курганов у с. Ковалевка // Курганы на Южном Буге. — К., 1978. — С. 7—132; Ковпаненко Г. Т., Бунятян Е. П. Скифские курганы у с. Ковалевка Николаевской обл. // Курганы на Южном Буге. — К., 1978. — С. 133—150; Ковпаненко Г. Т. Роботи Південно-Бузької (Очаківської) експедиції // АДУ 1969 р. — К., 1972. — Вип. IV. — С. 50, 51.

255. КОВАЛІВКА, курганна група III. Колекція № 832.

с. Ковалівка, Миколаївський р-н, Миколаївська обл.
Розкопки Г. Т. Ковпаненко, 1971 р.
Курганний могильник доби бронзи, скіфського часу.
Доба ранньої бронзи — к. 1, п.: 13, 14;
ямна к-ра — к. 1, п.: 9, 10, 11;
скіфська к-ра — к. 1, п. 2; к. 2, п. 4.

256. КОВАЛІВКА, курганна група IV. Колекція № 832.

с. Ковалівка, Миколаївський р-н, Миколаївська обл.

Розкопки Г. Т. Ковпаненко, 1971 р.
Курганний могильник доби бронзи, заліза, середньовіччя.

Ямна к-ра — к. 1, п.: 7, 8, 9, 13, 17; к. 3, п. 1;
кемі-обинська к-ра — к. 1, п.: 14, 15;
катакомбна к-ра — к. 1, п.: 19, 23;
зрубна к-ра — к. 3, п. 3;
скіфська к-ра — к. 2, п. 1; к. 3, п. 4; к. 5, п. 1;
к. 7, п. 1;
кочовики — к. 1, п. 1; к. 4, п. 1; к. 6, п. 1; к. 10, п. 1.

Склад колекції: посуд ліпний, ф-ти посуду, амфор, вироби з бронзи, кістки, бляхи свинцеві, залізні: ножиці, шолом, кольчуга, вудила, казанок; руків'я кістяне, кресало, гудзики кістяні, сагайдак берестяний.

НА: Ковпаненко Г. Т., Евдокимов Г. Л. Отчет о работе Южно-Бугской экспедиции ИА АН УССР за 1971 г. // № 1971/33.

Література: Ковпаненко Г. Т., Бунятян Е. П., Гаврилюк Н. А. Раскопки курганов...; Ковпаненко Г. Т., Бунятян Е. П. Скифские курганы у с. Ковалевка...

257. КОВАЛІВКА. Колекція № 733.

с. Ковалівка, Миколаївський р-н, Миколаївська обл.

Розкопки Г. Т. Ковпаненко, 1972 р.
Курганний могильник доби бронзи, заліза.
Ямна к-ра — к. 1, п. 1; к. 3, п.: 7, 8;
катакомбна к-ра — к. 1, п. 4; к. 3, п.: 3, 4, 6;
зрубна к-ра — к. 3, п. 1; к. 3, п. 11;
скіфська к-ра — к. 2, п.: 1, 2;
античність — к. 2, п. 2.

Склад колекції: посуд ліпний, ф-ти ліпного посуду, вироби з кістки, заліза, бронзи, залишки дерев'яного візка.

НА: Ковпаненко Г. Т. Отчет о работе Южно-Бугской (Очаковской) экспедиции ИА АН УССР за 1972 г. // № 1972/18.

Література: Ковпаненко Г. Т., Бунятян Е. П., Гаврилюк Н. А. Раскопки курганов...; Ковпаненко Г. Т., Бунятян Е. П. Скифские курганы у с. Ковалевка...

258. КОВАЛІВКА, курганна група VI. Колекція № 854.

с. Ковалівка, Миколаївський р-н, Миколаївська обл.

Розкопки Г. Т. Ковпаненко, 1974 р.
Курганний могильник доби бронзи, скіфського часу.

Ямна к-ра — к. 1, п. 3; к. 2, п. 7; к. 4, п.: 7, 9, 11;
катакомбна к-ра — к. 1, п.: 4, 9, 10; к. 2, п.: 4, 8,
19а, 25, 26, 30, 31;
зрубна к-ра — к. 1, п.: 2, 7; к. 2, п.: 2, 3, 10, 16,
17; к. 4, п. 2;
скіфська к-ра — к. 4, п. 4.
Склад колекції: посуд ліпний, вироби з каменю,
заліза.

**259. КОВАЛІВКА, курганна група VII.
Колекція № 854.**

с. Ковалівка, Миколаївський р-н, Миколаївська обл.
Розкопки Г. Т. Ковпаненко, 1974 р.
Курганний могильник доби енеоліту, бронзи,
заліза, середньовіччя.
Енеоліт — к. 1, п. 7; енеоліт трипілля VII—
СІ — к. 1, п. 11; к. 4, п. 32;
ямна к-ра — к. 3, п.: 6, 11, 12, 14, 15; к. 4, п.: 2,
4, 14, 20, 22, 26;
катакомбна к-ра — к. 3, п.: 5, 16; к. 4, п.: 11, 25;
к. 6, п. 11;
багатоваликової кераміки к-ра — к. 3, п. 10;
зрубна к-ра — к. 2, п. 1; к. 3, п. 9; к. 4, п.: 7, 18;
к. 6, п. 2;
кіммерійці — к. 4, п. 6;
скіфська к-ра — к. 4, п.: 7, 18.
Склад колекції: посуд ліпний, ф-ти посуду, зняряд-
дя крем'яні, пронизки кістяні, трубочки бронзові.

**260. КОВАЛІВКА, курганна група VIII.
Колекція № 854.**

с. Ковалівка, Миколаївський р-н, Миколаївська обл.
Розкопки Г. Т. Ковпаненко, 1974 р.
Курганний могильник доби бронзи, заліза, середньовіччя.
Ямна к-ра — к. 1, п.: 17, 24;
катакомбна к-ра — к. 1, п.: 8а, 14, 15, 18, 20;
к. 2, п. 12;
багатоваликової кераміки к-ра — к. 1, п. 11;
зрубна к-ра — к. 1, п.: 2, 23; к. 3, п. 1; к. 6, п. 1;
скіфська к-ра — к. 2, п. 1; к. 4, п. 1; к. 5; к. 6, п. 2;
кочовики — к. 1, п. 3а.
Склад колекції: посуд ліпний, зняряддя крем'яні, сокира кам'яна, вироби з бронзи, заліза, каменю.

261. КОРЧИНЕ. Колекція № 854.

с. Корчине, Миколаївський р-н, Миколаївська обл.

Розкопки Г. Т. Ковпаненко, 1974 р.
Курган доби бронзи.
Ямна к-ра — к. 1, п.: 1, 10, 12, 13;
катакомбна к-ра — к. 1, п. 4;
зрубна к-ра — к. 1, п. 5.
Склад колекції: ліпний посуд.

262. НОВОЮР'ІВКА. Колекція № 854.

с. Новоюр'івка, Миколаївський р-н, Миколаївська обл.
Розкопки Г. Т. Ковпаненко, 1974 р.
Курган доби бронзи, заліза.
Ямна к-ра — к. 1, п.: 1, 16;
І ст. н. е — к. 1, п. 4.
Склад колекції: ліпний посуд, піфос.
НА: Ковпаненко Г. Т., Анохин В. А. Отчет о работе Южно-Бугской экспедиции // № 1974/11.
Література: Ковпаненко Г. Т., Бунятян Е. П., Гаврилюк Н. А. Раскопки курганов...; Ковпаненко Г. Т., Бунятян Е. П. Скифские курганы у с. Ковалевка...

263. ПОКРОВКА. Колекція № 897.

с. Покровка, Веселинівський р-н, Миколаївська обл.
Розкопки Г. Т. Ковпаненко, 1976 р.
Курганний могильник доби бронзи, скіфського часу.
Ямна к-ра — к. 1, п.: 13, 15, 17; к. 3, п. 4;
кемі-обинська к-ра — к. 1, п. 5;
катакомбна к-ра — к. 3, п. 7;
багатоваликової кераміки к-ра — к. 1, п. 11;
к. 3, п. 14;
зрубна к-ра — к. 1, п.: 2, 4, 7; к. 2, п. 4; к. 3, п.: 3, 5; к. 4, п. 3;
скіфська к-ра — к. 1, п. 1.
Склад колекції: посуд ліпний, пряжка кістяна, горщик амфороподібний.
НА: Ковпаненко Г. Т. Охранные археологические раскопки в зоне строительства Южно-Бугской ОС // № 1976/12.

**264—273. ПІВДЕННО-УКРАЇНСЬКА
ЕКСПЕДИЦІЯ**

264. ЦУКУР. Колекція № 508.

м. Скадовськ, Скадовський р-н, Херсонська обл.
Розкопки О. М. Лєскова, 1961, 1962 рр.
Курган доби бронзи.
Ямна к-ра — к. 1, п.: 4, 8.
Склад колекції: горщики ліпні.

НА: Лесков А. М., Черненко Е. В., Корпусова В. Н. Отчет о раскопках курганов в окрестности г. Скадовска Херсонской области в 1961—1962 гг. // № 1962/17.

265. ШИРОКЕ. Колекція № 511.

с. Широке, Скадовський р-н, Херсонська обл.
Розкопки О. М. Лескова, 1961, 1963 рр.
Курганний могильник доби бронзи, заліза.
Склад колекції: посуд ліпний, ф-ти посуду,
НА: Лесков А. М. Отчет о раскопках грунтового могильника поздней бронзы у с. Широкоє Херсонской области в 1961—1963 гг. // № 1961—1963/46.

Література: Черненко Е. В., Яковенко Э. В., Корпусова В. Н. Раскопки в окрестностях Скадовска // Памятники эпохи бронзы юга Европейской части СССР. — К., 1967. — С. 20—32.

266. БЕХТЕРИ. Колекція № 513.

с. Бехтери, Голопристанський р-н, Херсонська обл.
Розкопки О. М. Лескова, 1962 р.
Курганний могильник доби бронзи.
Склад колекції: ф-ти ліпного посуду.

НА: Лесков А. М., Черненко Е. В., Корпусова В. Н. Отчет... // № 1961—1962/17.

Література: Федорова-Давыдова Э. А. Раскопки курганов в Голопристанском районе в 1962 г. // Памятники эпохи бронзы юга Европейской части СССР. — К., 1967. — С. 44—52.

267. ШЕВЧЕНКО І. Колекція № 514.

с. Шевченко, Скадовський р-н, Херсонська обл.
Розкопки О. М. Лескова, 1961, 1962 рр.
Курганний могильник доби бронзи, середньовіччя.

Ямна к-ра, катакомбна к-ра, середньовіччя, пізні кочовики.

Склад колекції: посуд ліпний (рис. 207), ф-ти ліпного посуду, вироби з заліза, кістки, амфора.
НА: Лесков А. М., Черненко Е. В., Корпусова В. Н. Отчет... // № 1961—1962/17.

Література: Лесков А. М. Раскопки курганов на юге Херсонщины и некоторые вопросы истории племен бронзового века Северного Причерноморья // Памятники эпохи бронзы юга Европейской части СССР. — К., 1967. — С. 7—19.

268. ЧАПЛИНКА. Колекція № 523.

смт. Чаплинка, Херсонська обл.

Рис. 207. Горщик. Шевченко, к. 4, п. 11. Колекція № 514. Розкопки О. М. Лескова.

Розкопки О. І. Тереножкіна, 1962 р.
Курганний могильник доби бронзи, середньовіччя.

Доба бронзи, кочовики.
Склад колекції: посуд ліпний, ф-ти посуду, вироби з заліза: кольчуга, фібула, ніж, вудила, пряжка; намисто кістяне, вістря кістяне.

НА: Тереножкін А. И., Ильинская В. А., Ковпаненко Г. Т., Петровская Е. А. Отчет о работе Чаплинского отряда Южно-Украинской экспедиции ИА АН УССР в 1962 г. // № 1962/8а.

Література: Ковпаненко Г. Т. Курганы в Чаплинском районе Херсонской области // Памятники эпохи бронзы юга Европейской части СССР. — К., 1967. — С. 33—42.

269. НОВОВОЛОДИМИРІВКА.

Колекція № 528.

с. Нововолодимирівка, Чаплинський р-н, Херсонська обл.

Розкопки О. І. Тереножкіна, 1962 р.
Курганний могильник доби бронзи, заліза, середньовіччя.

Доба бронзи, скіфська к-ра, кочовики.
Склад колекції: ліпний посуд, ф-ти посуду, вироби залізні.

НА: Тереножкін А. И., Ильинская В. А. и др. Отчет... // № 1962/8а.

Література: Федорова-Давыдова Э. А. Раскопки курганов...; Ковпаненко Г. Т., Яковенко Э. В. Скифские курганы на юге Херсонщины // Скифские древности. — К., 1973. — С. 253—265.

270. МОРСЬКА КОШАРА. Колекція № 529.

Скадовський р-н, Херсонська обл.
Розкопки Є. В. Черненка, 1962 р.
Курганный могильник залізного віку, середньовіччя.

Скіфська к-ра, кочовики.

Склад колекції: посуд ліпний, ніжка амфори.

НА: Лесков А. М., Черненко Е. В., Корпусова В. Н. Отчет... // № 1961—1962/17.

Література: Черненко Е. В., Яковенко Э. В., Корпусова В. Н. Раскопки в окрестностях Скадовска...; Ковпаненко Г. Т., Яковенко Э. В. Скифские курганы...

271. КОМІНТЕРН, радгосп. Колекція № 530.

сmt. Чаплинка, Херсонська обл.

Розкопки О. І. Тереножкіна, 1962 р.

Курганный могильник.

Доба бронзи, скіфська к-ра, середньовіччя.

Склад колекції: посуд ліпний, ф-т залізного ножа, намисто пастове, пряжка кістяна.

НА: Тереножкин А. И., Ильинская В. А. и др. Отчет... // № 1962/8а.

Література: Федорова-Давыдова Э. А. Раскопки курганов...;

272. КРАСНЕ. Колекція № 549.

с. Красне, Скадовський р-н, Херсонська обл.

Розкопки О. М. Лескова, 1963 р.

Курганный могильник доби бронзи, середньовіччя.

Катакомбна к-ра — к. 3, п. 3; к. 5, п.: 8, 9; к. 6, п. 1;

зрубна к-ра — к. 1, п. 5; к. 4, п. 2; к. 7, п.: 1, 2; к. 8, п. 1;

кочовики — к. 2, п. 2; к. 5, п. 5.

Склад колекції: посуд ліпний, ф-ти посуду, пряжка кістяна, уламок намистини бронзової, пронизки бронзові, ядро кам'яне.

НА: Лесков А. М., Кубышев А. И., Крылова Л. П., Яковенко Э. В. Раскопки курганов у с. Красное Скадовского района // № 1963/4.

Література: Крылова Л. П., Кубышев А. И., Яковенко Э. В. Курганы у с. Красное // Памятники эпохи бронзы юга Европейской части СССР. — К., 1967. — С. 53—59; Ковпаненко Г. Т., Яковенко Э. В. Скифские курганы...

273. НОВОЧОРНОМОР'Я. Колекція № 550.

с. Новочорномор'я, Голопристанський р-н, Херсонська обл.

Розкопки Г. Т. Ковпаненко, 1963.

Курганный могильник доби бронзи, заліза.

Ямна к-ра — к. 1, п. 5; к. 2, п. 10; к. 4, п.: 10, 13, 15; к. 6, п.: 7, 10; к. 7, п.: 2, 3; к. 8, п. 9; к. 12, п.: 7, 11, 12;

катакомбна к-ра — к. 1, п. 2; к. 4, п.: 16, 17, 20; к. 6, п.: 8, 11; к. 7, п. 5; к. 8, п. 16;

зрубна к-ра — к. 1, п. 1; к. 2, п.: 3, 5, 6, 8, 9; к. 3, п. 2; к. 4, п.: 8, 9, 19; к. 5, п.: 2, 4; к. 6, п. 2; к. 7, п. 9; к. 8, п.: 3, 5; к. 12, п.: 3, 4; к. 11, п. 2;

сармати — к. 2, п. 12.

Склад колекції: посуд ліпний, вироби залізни: вудила, ніж, ножиці; розтирачи кам'яні, підвіски з іклів хижака, руків'я кістяне.

НА: Ковпаненко Г. Т., Шарафутдинова И. Н. Курганы у с. Новочерноморье Херсонской области // № 1963/4а.

Література: Ковпаненко Г. Т., Качалова Н. К., Шарафутдинова И. Н. Курганы у с. Новочерноморье Херсонской области // Памятники эпохи бронзы юга Европейской части СССР. — К., 1967. — С. 60—81; Лесков А. М. Раскопки курганов на юге Херсонщины и некоторые вопросы истории племен бронзового века Северного Причерноморья // Памятники эпохи бронзы юга Европейской части СССР. — К., 1967. — С. 7—19.

274—280. ПІВНІЧНО-КРИМСЬКА ЕКСПЕДИЦІЯ**274. ФІЛАТІВКА. Колекція № 912.**

с. Філатівка, Красноперекопський р-н, АР Крим.

Розкопки В. М. Корпусової, 1977 р.

Курганный могильник доби бронзи, заліза, середньовіччя.

Ямна к-ра — к. 8, п. 7; к. 10, насип;

катакомбна к-ра — к. 12, п. 2; к. 8, п.: 10, 11, 12;

багатоваликової кераміки к-ра — к. 10, п. 1;

зрубна к-ра — к. 12, п. 1; к. 8, п. 14; к. 9, п. 1;

скіфська к-ра — к. 7, п. 2;

античність — к. 11, п. 1;

половці — к. 9, п. 2.

Склад колекції: посуд ліпний, знаряддя крем'яні, вироби з бронзи, каменю, кістки. (рис. 208).

275. ЦІЛИННЕ. Колекція № 912.

с. Цілинне, Джанкойський р-н, АР Крим.

Розкопки В. М. Корпусової, 1977 р.

Неолітичні стоянки (I, II, III); курганный могильник доби бронзи, скіфського часу.

Рис. 208. Філатівка. Колекція № 912. Розкопки В. М. Корпусової. 1 — горщик, к. 8, п. 11; 2 — кам'яна булава, к. 12, п. 2.

Ямна к-ра — к. 13, п.: 1, 2, 3, 5, 10, 12, 15, 16, 22; к. 14, п. 7; к. 15, п. 12; к. 16, п.: 17, 33;
кемі-обинська к-ра — к. 13, п. 18;
катакомбна к-ра — к. 13, п.: 6, 7, 8; к. 16, п.: 10, 11;
зрубна к-ра — к. 13, п. 4; к. 16;
кіммерійці — к. 16, п. 3;
скіфська к-ра — к. 15, п. 26;
Склад колекції: посуд ліпний, ф-ти кераміки, знаряддя крем'яні, вироби з кістки, каменю, гранітне коваделко.

276. ЧКАЛОВЕ. Колекція № 912.

с. Чкалове, Нижньогірський р-н, АР Крим.
Розкопки В. М. Корпусової, 1977 р.
Курганный могильник доби бронзи, заліза, середньовіччя.
Катакомбна к-ра — к. 1, п. 7; к. 3, п.: 5, 12; к. 6, п.: 3, 4, 5;
доба бронзи — к. 1, п.: 4, 5;
багатоваликової кераміки к-ра — к. 1, п. 3;
зрубна к-ра — к. 5, п. 2;
скіфська к-ра — к. 2, п. 1; к. 3, п.: 1, 11; к. 4; к. 5, п. 1;
сармати — к. 3, п. 7;
середньовіччя — к. 1, яма.

Склад колекції: посуд ліпний, ф-ти посуду ліпного та гончарного, амфора, ойнохоя, булава кам'яна, вироби з бронзи, заліза. (рис. 209).

НА: Корпусова В. Н. Отчет о работе Северо-Крымской экспедиции в 1977 г. // № 1977/16.

Література: Корпусова В. Н. Работы Северо-Крымской экспедиции 1977 г. // Археологические исследования на Украине в 1976—1977 гг.: Тез. докл. XVII конф. Института археологии АН УССР. Ужгород, апрель 1978. — Ужгород, 1978. — С. 53—54; Корпусова В. Н., Бессонова С. С.,

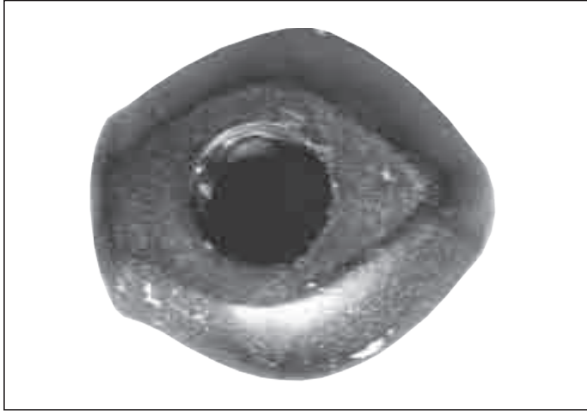
Рис. 209. Чкалове, к. 1, п. 7. Колекція № 912. Розкопки В. М. Корпусової. 1 — глечик лощений; 2 — миска ліпна.

Нечитайло А. Л., Бунятян Е. П., Черных Л. А., Пустовалов С. Ж., Белозор В. П., Куприй С. А., Баран Я. В. Раскопки курганов в Степном Крыму // АО 1977 г. — М., 1978. — С. 336.

277. БОГАЧІВКА. Колекція № 930.

с. Богачівка, Красноперекопський р-н, АР Крим.
Розкопки В. М. Корпусової, 1978 р.
Курганный могильник доби бронзи, заліза, середньовіччя.
Кемі-обинська к-ра — к. 8, п.: 5, 6;
ямна к-ра — к. 8, п. 3; к. 10, п.: 14, 18; к. 11, п.: 2, 8; к. 9, п. 6;
катакомбна к-ра — к. 8, п. 11; к. 10, п.: 2, 5, 7, 12, 13, 15; к. 11, п. 9;
зрубна к-ра — к. 11, п. 5;
доба раннього заліза — к. 11, п. 1;
скіфська к-ра — к. 10, п. 1;
середньовіччя, VI—VII ст. — к. 8, п. 12;
половці — к. 8, п. 8; к. 9, п. 4;
кочовики — к. 9, п. 5.

Склад колекції: посуд ліпний, вироби з заліза, бронзи, намисто, кам'яна сокирка з рештками дерев'яного руків'я (рис. 210).

Рис. 210. Сокирка з рештками дерева. Богачівка, к. 8, п. 11. Колекція № 930. Розкопки В. М. Корпусової.

278. БОЛОТНЕ. Колекція № 930.

с. Болотне, Джанкойський р-н, АР Крим. Розкопки В. М. Корпусової, 1978 р. Курганний могильник доби бронзи. Кемі-обинська к-ра — к. 15, п.: 5, 8; ямна к-ра — к. 14, п.: 1, 2, 9, 27, 28; к. 15, п. 15; катакомбна к-ра — к. 14, п. 8; к. 15, п.: 3, 6, 10, 11, 15, 16. Склад колекції: посуд ліпний, ф-ти посуду, вироби з кістки, бронзи, знаряддя крем'яне, сокирка гранітна, булава кам'яна (рис. 211).

279. ІСТОЧНЕ. Колекція № 930.

с. Істочне, Красноперекопський р-н, АР Крим. Розкопки В. М. Корпусової, 1978 р. Курганний могильник доби бронзи. Ямна к-ра — к. 12, п.: 5, 8, к. 13, п.: 1, 2, 8, 12. Склад колекції: посуд ліпний, вироби з бронзи, каменю.

Рис. 211. Кам'яна булава. Болотне, к. 14, п. 8. Колекція № 930. Розкопки В. М. Корпусової.

Рис. 212. Цілинне. Колекція № 930. Розкопки В. М. Корпусової. 1 — горщик з ручками-петельками, к. 6, п. 5; 2 — горщик, к. 6, п. 9.

280. ЦІЛИННЕ. Колекція № 930.

с. Цілинне, Джанкойський р-н, АР Крим. Розкопки В. М. Корпусової, 1978 р. Курганний могильник доби бронзи, заліза, середньовіччя. Кемі-обинська к-ра — к. 6, п. 18; ямна к-ра — к. 1, п.: 1, 3, 7, 8, 17, 18, 23; к. 5, п. 4; к. 6, п. 12; к. 7, п.: 2, 7; катакомбна к-ра — к. 1, п.: 7, 14, 15, 20, 24, 25; к. 5, п.: 3, 5, 6, 9, 11; к. 6, п.: 2, 4, 5, 9, 10, 13, 14, 15; багатоваликової кераміки к-ра — к. 6, п.: 16, 17; доба бронзи — к. 5, насип; доба раннього заліза — к. 1, п. 4; кочовики — к. 1, п. 5. Склад колекції: посуд ліпний, ф-ти ліпного та кружального посуду, вироби з бронзи, каменю, кістки, знаряддя крем'яні, булава кам'яна, брусок. (рис. 212).
НА: Корпусова В. Н. Отчет о раскопках Северо-Крымской экспедиции в 1978 г. // № 1978/12.
Література: Корпусова В. Н. Курганы у с. Целинное // Курганы Степного Крыма. — К., 1984. — С. 69—108.

281—285. ПІВНІЧНО-РОГАЧИЦЬКА ЕКСПЕДИЦІЯ

281. ГРУПА ГАЙМАНОВА МОГИЛА. Колекція № 625.

с. Балки, Василівський р-н, Запорізька обл. Розкопки О. І. Тереножкіна, 1968 р. Курганний могильник скіфського часу. Склад колекції: ліпний посуд, ф-ти ліпного та гончарного посуду, амфори, списи залізні, намисто пастове, ф-т вістря списа, бронзові вістря, дзвіночки, прясла керамічні.
НА: Тереножкин А. И., Ильинская В. А. Отчет

о раскопках курганов Северо-Рогачикской экспедиции // № 1968/16.

Література: Тереножкин А. И., Ильинская В. А., Мозолевский Б. Н. Скифский курганный могильник Гайманово поле (раскопки 1968 г.) // Скифы и сарматы. — К., 1977. — С. 152—199; Мозолевский Б. Н. Работы Северо-Рогачикской экспедиции // АИУ 1968 г. — К., 1971. — Вып. 3. — С. 30—36.

282. ГАЙМАНОВА МОГИЛА.

Колекція № 642.

с. Балки, Василівський р-н, Запорізька обл.

Розкопки В. І. Бідзілі, 1969, 1970 рр.

Курган скіфського часу.

Склад колекції: посуд ліпний, розтирачи, вироби залізні: ножі, списи; вироби бронзові, кілік чорнолаковий, блюдо кам'яне жертовне, намисто пастове.

НА: Бідзіля В. И., Мозолевский Б. Н. Отчет о работе Северо-Рогачикской экспедиции ИА АН УССР за 1969—1970 гг. // № 1969—1970/37.

Література: Бідзіля В. І., Мозолевський Б. М. Розкопки Гайманової могили в 1969 році // АДУ 1969 р. — К., 1972. — Вип. IV. — С. 118—122; Бідзіля В. І. Дослідження Гайманової Могили // Археологія. — 1971. — № 1. — С. 44—56.

283. ВИСОКА МОГИЛА. Колекція № 784.

с. Балки, Василівський р-н, Запорізька обл.

Розкопки В. І. Бідзілі, 1971 р.

Курган доби бронзи, заліза.

Ямна к-ра — п.: 6—10, 13;

катакомбна к-ра — п.: 17, 22, 24;

кіммерійці — п.: 2, 5.

Частина колекції експонується у ДІМ України.

284. ГРУПА ВИСОКА МОГИЛА.

Колекція № 784.

с. Балки, Василівський р-н, Запорізька обл.

Розкопки В. І. Бідзілі, 1971 р.

Курганний могильник доби бронзи.

Ямна к-ра — к. 2, п. 2;

катакомбна к-ра — к. 2, п. 4; к. 3, п. 3.

Склад колекції: посуд ліпний, знаряддя крем'яні, шпильки молоточкоподібні, рало дерев'яне, вироби з бронзи, кістки, зернотерка, сокирка кам'яна.

НА: Бідзіля В. И., Яковенко Е. В. Звіт про розкопки кургану Висока Могила біля с. Балки Василівського району Запорізької обл. // № 1971/24а.

Література: Бідзіля В. И., Яковенко Э. В. Киммерийские погребения Высокой Могилы // СА. — 1974. — № 1. — С. 148—159.

285. РАДГОСП СУВОРОВА.

Колекція № 917.

с. Велика Білозерка, Кам'янсько-Дніпровський р-н, Запорізька обл.

Розкопки В. І. Бідзілі та В. Ю. Мурзіна, 1970 р.

Курганний могильник доби бронзи, скіфського часу.

Зрубна к-ра — к. 1, п.: 3, 4, 6;

скіфська к-ра — к. 2, п.: 1, 2.

Склад колекції: посуд ліпний, ф-ти посуду, вістря до стріл кістяні, бронзові.

НА: Бідзіля В. И., Мозолевский Б. Н., Болт-рик Ю. В. Отчет о работе Северо-Рогачикской экспедиции ИА АН УССР за 1969—1970 гг. // № 1969—1970/37а.

286. ПОКРОВСЬКА ЕКСПЕДИЦІЯ

286. ПОКРОВСЬКЕ, ГРУПА

СТОРОЖОВОЇ МОГИЛИ. Колекція № 764.

с. Покровське, Нікопольський р-н, Дніпропетровська обл.

Розкопки Б. М. Мозолевського, 1973 р.

Курганний могильник доби бронзи, заліза.

Ямна к-ра — к. 2, п. 6;

катакомбна к-ра — к. 1, п. 1;

скіфська к-ра — к. 1.

Склад колекції: ф-ти ліпної посудини, пронизки кістяні, ікла-амулету, ф-т залізного захистного набірною обладунка.

Частина колекції зберігається у Покровському краєзнавчому музеї.

НА: Мозолевский Б. Н. Отчет о работе Покровской экспедиции ИА АН УССР в 1973 г. // № 1973/11а.

287—306. ПРИАЗОВСЬКА ЕКСПЕДИЦІЯ

287. НОВОПИЛИПІВКА. Колекція № 82.

с. Новопилипівка, Мелітопольський р-н, Запорізька обл.

Розкопки Т. Г. Оболдуєвої, 1947 р.

Курганний могильник доби заліза.

Сармати — к. 1, насип; к. 2.

Склад колекції: ф-ти гончарного посуду, вироби з заліза, браслет бронзовий, ворворка кістяна, піксіда кістяна.

НА: *Оболдуева Т. Г.* Предварительный отчет о работах Новофилипповского отряда Приазовской археологической экспедиции 1947 г. // № 1947/5б.

288. ЗЕЛЕНИЙ ЛУГ. Колекція № 937.

с. Зелений Луг, Веселівський р-н, Запорізька обл.

Розкопки Ю. В. Болтрика, 1983 р.

Курганный могильник доби бронзи, заліза, середньовіччя.

Катакомбна к-ра — к. 1, п. 1; к. 3;

кіммерійці — к. 3, п. 6;

ногайці — к. 3, п.: 4, 5.

Склад колекції: ф-ти кераміки, знаряддя крем'яні.

289. НОВЕ. Колекція № 937.

с. Нове, Мелітопольський р-н, Запорізька обл.

Розкопки Ю. В. Болтрика, 1983 р.

Курганный могильник доби бронзи, заліза, середньовіччя.

Ямна к-ра — к. 2, п.: 8, 10; к. 10, п.: 5, 11, 14, 15; к. 11, п.: 2, 7, 8;

катакомбна к-ра — к. 2, п.: 2, 4, 12; к. 10, п. 2; к. 11, п.: 2, 7, 8;

багатоваликівної кераміки к-ра — к. 11, п. 1;

зрубна к-ра — к. 1, п. 4;

скіфська к-ра — к. 3, п. 1; к. 4, п. 1; к. 5, п.: 1, 2; к. 6, п.: 1, 2; к. 8, п. 1;

сармати — к. 1; к. 9, п. 1;

половці — к. 1, п. 3; к. 2, п. 5.

Склад колекції: посуд ліпний, вироби бронзові, кістяні, пастове намисто, бісер, вироби з заліза, панцири залізні, пряслице свинцеве.

НА: *Болтрик Ю. В., Фіалко Е. Е., Ковалев Н. В., Воронцов Д. А.* Отчет о работе Приазовской новоостроечной экспедиции в 1983 г. // № 1983/3.

Література: *Фіалко О. Є.* Кіммерійське поховання поблизу Молочного лиману // Археологія. — № 56. — 1986. — С. 58—61; *Фіалко Е. Е.* Скифские курганы у с. Новое // Древнейшие скотоводы степей юга Украины. — К., 1987. — С. 171—187; *Фіалко Е. Е.* Погребения женщин с оружием у скифов // Курганы Степной Скифии. — К., 1991. — С. 4—18.

290. ЯКИМІВКА. Колекція № 940.

смт. Якимівка, Запорізька обл.

Розкопки Ю. В. Болтрика, 1984 р.

Курганный могильник доби бронзи, заліза.

Ямна к-ра — к. 10, п. 6;

багатоваликівної кераміки к-ра — к. 10, п. 2;

зрубна к-ра — к. 3, п. 4;

скіфська к-ра — к. 2, п.: 1, 2; к. 3, п. 6; к. 4, п. 1; к. 5, п. 1; к. 7, п. 1, к. 6, п. 1; к. 11, п. 1, 2, 3;

к. 13, п.: 1, 4, 6;

сармати — к. 1, п. 2.

Склад колекції: посуд ліпний та гончарний, вироби з заліза, кістки, бісер, намисто скляне, вироби з бронзи: прясло, дзеркало, вістря, браслет.

291. ВИСОКЕ. Колекція № 940.

с. Високе, Мелітопольський р-н, Запорізька обл.

Розкопки Ю. В. Болтрика, 1984 р.

Курганный могильник доби бронзи, скіфського часу.

Ямна к-ра — к. 1, п.: 3, 4;

катакомбна к-ра — к. 1, п.: 1, 6; к. 3, п. 3; к. 4, п. 1;

зрубна к-ра — к. 1, п.: 2, 15; к. 2, п. 2;

скіфська к-ра — к. 2, п. 4.

Склад колекції: посуд ліпний, вироби з заліза, кістки, бронзові пластини.

292. СТРОГАНІВКА. Колекція № 940.

с. Строганівка, Приазовський р-н, Запорізька обл.

Розкопки Ю. В. Болтрика, 1984 р.

Курган доби бронзи, середньовіччя.

Ямна к-ра — к. 1, п.: 9, 10;

катакомбна к-ра — к. 1, п.: 7, 8;

кочовики — к. 1, п. 1.

Склад колекції: посуд ліпний, ніж залізний, крем'яне вістря до стріли.

293. ЗЕЛЕНИЙ ЛУГ. Колекція № 940.

с. Зелений Луг, Веселівський р-н, Запорізька обл.

Розкопки Ю. В. Болтрика, 1987 р.

Курган.

Середньовіччя — к. 4, п. 1.

Склад колекції: ліпний горщик.

294. КОСТЯНТИНІВКА. Колекція № 940.

с. Костянтинівка, Мелітопольський р-н, Запорізька обл.

Розкопки Ю. В. Болтрика, 1987 р.

Курганный могильник доби бронзи, середньовіччя.

Ямна к-ра — к. 3, п.: 4, 9;

катакомбна к-ра — к. 1, п.: 3, 4, 9; к. 2, п.: 2, 4, 5, 7, 10; к. 3, п.: 7, 11, 12;

зрубна к-ра — к. 1, п. 6;

кочовики — к. 3, п. 1.

Склад колекції: посуд ліпний, вироби з бронзи,

Рис. 213. Якимівка. Колекція № 940. Розкопки Ю. В. Болтрика. 1 — канфар чорнолаковий, к. 2, п. 1; 2 — мініатюрний горщик, к. 2, п. 1; 3 — браслет бронзовий, к. 3, п. 6.

шпильки кістяні, молоточок кістяний, знаряддя крем'яне, ф-ти ажурної залізної пластини.

295. НОВОМИКОЛАЇВКА. Колекція № 940.
с. Новомиколаївка, Мелітопольський р-н, Запорізька обл.

Розкопки Ю. В. Болтрика, 1987 р.

Курганный могильник доби бронзи, заліза, середньовіччя.

Зрубна к-ра — к. 12, п. 1; к. 13, п. 1;

доба бронзи — к. 9, п. 1;

кочовики — к. 10, п. 1;

скіфська к-ра — к. 7, п. 1; к. 10, п. 2; к. 11, п.: 1, 3; к. 14, п. 1; к. 15, п.: 1, 2;

половці — к. 6, п. 1.

Склад колекції: вироби з заліза, кістки, бронзи, ліпний посуд, намисто пастове. (рис. 213).

НА: Болтрик Ю. В., Гаврилюк Н. А., Буйських С. Б. Отчет о работе Приазовской новостроечной экспедиции (курганные могильники в зоне строительства Приазовской оросительной системы) // № 1984/17; Болтрик Ю. В., Левченко В. Н., Фиалко Е. Е. Отчет о работе новостроечной Приазовской экспедиции в 1987 г. // № 1987/17.

Література: Болтрик Ю. В. Раскопки в низовьях Молочной // АО 1984 г. — М., 1986. — С. 21; Фиалко Е. Е. Погребения женщин с оружием у скифов // Курганы Степной Скифии. — К., 1991. — С. 4—18.

296. ВИСОКЕ. Колекція №1167.

с. Високе, Мелітопольський р-н, Запорізька обл.

Розкопки Ю. В. Болтрика, 1985 р.

Курганный могильник доби бронзи та заліза.

Зрубна к-ра — к. 5, п.: 1, 2; к. 6, п. 1;

кіммерійці — к. 5, п. 3;

сармати — к. 7, п. 1.

Склад колекції: посуд ліпний, ф-ти ліпного посуду, вироби з бронзи, оковки бронзові, ф-ти бронзового браслета, намисто пастове, брусок кам'яний.

297. ДОЛИНСЬКЕ. Колекція №1167.

с. Долинське, Мелітопольський р-н, Запорізька обл.

Розкопки Ю. В. Болтрика, 1985 р.

Курганный могильник доби бронзи, заліза, середньовіччя.

Ямна к-ра — к. 1, п. 7; к. 2, п.: 1, 8, 9, 16, 18;

катакомбна к-ра — к. 2, п.: 1, 6, 22, 23;

скіфська к-ра — к. 2, ров, п. 2; к. 3, п. 1;

кочовики — к. 4, п.: 1, 2.

Склад колекції: посуд ліпний, знаряддя крем'яні, вироби з кістки, ворворка кістяна, проколка, бронзові та залізні вістря до стріл, ф-ти амфор, посудина чорнолакова, списи залізні.

298. НОВОМИКОЛАЇВКА. Колекція №1167.

с. Новомиколаївка, Мелітопольський р-н, Запорізька обл.

Розкопки Ю. В. Болтрика, 1985 р.

Курганный могильник доби бронзи, заліза, середньовіччя.

Катакомбна к-ра — к. 5, п.: 3, 4, 7—8, 10, 11, 14, 15а, 20;

доба середньої бронзи — к. 5, насип;
зрубна к-ра — к. 1, п.: 1, 3; к. 2, п.: 1, 2, 4; к. 4,
п.: 1, 2, 3; к. 5, п. 2;
кіммерійці — к. 5, п. 15;
скіфська к-ра — к. 1, рів; к. 5, рів;
доба раннього заліза — к. 2, п. 3;
середньовіччя — к. 5, п.: 1, 5.
Склад колекції: посуд ліпний, ф-ти амфор,
пластинки кістяні, знаряддя крем'яне, вироби
з бронзи, заліза, «гудзики» дерев'яні.

299. УДАЧНЕ. Колекція №1167.

с. Удачне, Мелітопольський р-н, Запорізька обл.
Розкопки Ю. В. Болтрика, 1985 р.
Курганний могильник доби бронзи, заліза, се-
редньовіччя.
Ямна к-ра — к. 4, п.: 3, 6; к. 7, п. 5;
катакомбна к-ра — к. 5, п.: 3, 4, 7—8, 10, 11, 14,
15а, 20; к. 4, п. 5; к. 6, п. 5; к. 7, п. 6;
зрубна к-ра — к. 1, п. 1; к. 2, насип; к. 4, насип;
скіфська к-ра — к. 1, п. 2; к. 3, п. 1; к. 4, ров;
к. 5, п. 3;
кочовики — к. 5, п. 2; к. 7, п. 2.
Склад колекції: посуд ліпний, вироби з брон-
зи, кістки, заліза, диск кам'яний, ф-т свинцевої
пластини, бронзові бляшки, підвіс із лазуриту.
НА: Болтрик Ю. В., Гаврилюк Н. А., Фиал-
ко Е. Е. Отчет о работе Приазовской археоло-
гической экспедиции в 1985 г. // № 1985/5.
Література: Болтрик Ю. В. Раскопки курга-
нов на Мелітопольщине // АО 1985 г. — М.,
1987. — С. 306; Болтрик Ю. В., Гаврилюк Н. А.
Скіфське поховання у довгому кургані біля с. Ви-
соке в Приазов'ї // Археологія. — 1990. — № 1. —
С. 75—83; Болтрик Ю. В., Махортых С. В. Ким-
мерийские захоронения из Западного Приазовья //
РА. — 2003. — № 2. — С. 119—127.

300. НОВОМИКОЛАЇВКА. Колекція № 1170.

с. Новомиколаївка, Мелітопольський р-н, За-
порізька обл.
Розкопки Ю. В. Болтрика, 1987 р.
Курган доби бронзи, заліза.
Катакомбна к-ра — к. 8, насип, п.: 1, 2, 5, 9;
зрубна к-ра — к. 8, п. 11;
сармати — к. 8, п. 7.
Склад колекції: ліпний посуд, ф-ти ліпного по-
суду, знаряддя крем'яне, намисто пастове.
НА: Болтрик Ю. В., Левченко В. Н., Фиал-
ко Е. Е. Отчет о работе новостроечной Приа-
зовской экспедиции в 1987 г. // № 1987/17.

301. КОСТЯНТИНІВКА. Колекція № 1080.
с. Костянтинівка, Мелітопольський р-н, За-
порізька обл.

Розкопки Ю. В. Болтрика, 1988 р.
Курганний могильник доби бронзи, заліза.
Катакомбна к-ра — к. 6, п. 1;
зрубна к-ра — к. 4, п. 1;
Склад колекції: ліпний горщик, ф-ти ліпної ке-
раміки, намисто, ріг, вироби з бронзи, заліза.

302. КАРА-ТЮБЕ. Колекція № 1080.

с. Костянтинівка, Мелітопольський р-н, За-
порізька обл.
Розкопки Ю. В. Болтрика, 1988 р.
Курган.
Скіфська к-ра — к. 5, п.: 1, 2.
Склад колекції: фр-ти амфор, вироби з кістки.

303. УДАЧНЕ. Колекція № 1080.

с. Удачне, Мелітопольський р-н, Запорізь-
ка обл.
Розкопки Ю. В. Болтрика, 1988 р.
Курганний могильник доби бронзи, заліза, се-
редньовіччя.
Ямна к-ра — к. 8, п. 5;
зрубна к-ра — к. 8, п.: 2, 4;
кіммерійці — к. 8, п. 1;
скіфська к-ра — к. 9, п. 1;
кочовики — к. 9, п. 2.
Склад колекції: посуд ліпний, ф-ти посуду, ви-
роби з кістки, вток залізний, бронзові вістря до
стріл.
НА: Болтрик Ю. В., Левченко В. Н., Фиал-
ко Е. Е. Отчет о раскопках курганов в Мелито-
польском р-не и разведках в Приазовском р-не
Мелітопольской обл. // № 1988/22.

304. МЕЛІТОПОЛЬ. Колекція № 1166.

м. Мелітополь, Запорізька обл.
Розкопки Ю. В. Болтрика, 1990 р.
Курганний могильник доби бронзи.
Катакомбна к-ра — к. 10, п. 1; к. 11, п.: 1, 2, 9,
10, 11, 13, 18, 21, 24, 25;
доба середньої бронзи — к. 11, п. 5;
зрубна к-ра — к. 10, п. 2; к. 11, п. 4.
Склад колекції: посуд ліпний, ф-ти ліпного по-
суду, вироби з кістки, розтирач кам'яний, зна-
ряддя крем'яне.
НА: Болтрик Ю. В., Левченко В. Н., Фиал-
ко Е. Е., Колосов Ю. Г. Отчет о раскопках При-
азовской экспедиции в 1990 р. // № 1990/11.

305. БОТІЄВЕ. Колекція № 1172.

с. Ботієве, Приазовський р-н, Запорізька обл.
Устя р. Корсак.
Розвідка Ю. В. Болтрика, 1989, 1990 рр.
Доба бронзи, скіфська к-ра.
Склад колекції: ф-ти ліпного посуду, амфор, пряслице шиферне, ф-ти розтирачів.
НА: Болтрик Ю. В., Левченко В. Н., Фиалко Е. Е. Отчет о работе Приазовской экспедиции ИА АН УССР в 1989 г. // № 1989/22; Болтрик Ю. В., Левченко В. Н. и др. Отчет... // № 1990/11.

306. БОТІЄВЕ. Колекція № 1171.

с. Ботієве, Приазовський р-н, Запорізька обл.
Устя р. Корсак.
Розвідка Ю. В. Болтрика, 1991 р.
Доба бронзи.
Склад колекції: ф-ти ліпного посуду, знаряддя крем'яне.

307. ЗЛАТОПІЛЬ. Колекція № 1171.

с. Златопіль, Василівський р-н, Запорізька обл.
Розвідка Ю. В. Болтрика, 1991 р.
Скіфська к-ра.
Склад колекції: бронзові вістря до стріл, ворворка бронзова, кістяне вістря до стріли, ф-т леза ножа.

308. НОВЕ. Колекція № 1171.

с. Нове, Мелітопольський р-н, Запорізька обл.
Розкопки Ю. В. Болтрика, 1991 р.
Курган скіфського часу.
Скіфська к-ра — к. 12, ров, п. 2.
Склад колекції: каміння прашеве, ворворка залізна, ф-ти ліпного посуду, знаряддя крем'яне, шматки печини, ф-ти залізних виробів.

309—316. СІВЕРСЬКО-ДОНЕЦЬКА ЕКСПЕДИЦІЯ

309. ОЛЕКСАНДРІВСЬК. Колекція № 1199.

м. Олександрівськ, Луганська обл.
Розкопки С. Н. Братченка, 1972 р.
Курганний могильник доби неоліту, бронзи, заліза, середньовіччя.
Неоліт — к. 1, п. 16;
ямна к-ра — к. 1, п.: 28, 46, 45, 55; к. 3, п. 6;
катакомбна к-ра — к. 1, п.: 6—8, 12, 15, 17, 18, 20, 21, 29—34, 37—40, 44, 47, 49, 50, 52; к. 2, п.: 5, 7, 10; к. 3, п.: 10, 12; к. 6, п.: 3, 5, 9, 10; к. 8, п.: 13—20; к. 9, п.: 26, 37, 57, 61, 66, 67;
багатоваликової кераміки к-ра — к. 1, п. 54;

Рис. 214. Олександрівськ. Колекція № 1199. Розкопки С. Н. Братченка. 1 — кам'яна сокирка, к. 1, п. 3; 2 — гральна кістка, к. 2, п. 6.

зрубна к-ра — к. 1, п.: 1, 4; к. 2, п.: 1, 2, 8, 11; к. 3, п.: 2, 3, 9; к. 6, п.: 4, 6, 7; к. 8, п.: 2—6, 8—11; к. 9, п.: 1, 2, 6—10, 12, 15—18, 21—24, 27, 31, 33, 36, 43, 45, 47—51, 54—56, 58—60, 63, 64, 68;
сармати — к. 9, п. 34;

кочовики — к. 1, п. 24; к. 6, п.: 1, 2, 8, 11.
Склад колекції: посуд ліпний, вироби з бронзи, заліза, кістки, знаряддя крем'яні, сокирка мініатюрна. (рис. 214).

НА: Братченко С. Н. Звіт за археологічні дослідження Сіверсько-Донецької експедиції за 1972 р. біля м. Олександрівська на Луганщині (Сабівська зрошувальна система) // № 1972/33.
Література: Братченко С. Н., Константинеску Л. Ф. Александровский энеолитический могильник // Древнейшие скотоводы степей Юга Украины. — К., 1987. — С. 17—31; Братченко С. Н., Балонов Ф. Р., Гершкович Я. П. Древнейшая группа погребений Александровского кургана № 9 на р. Лугань // Матеріали, дослідження з археології Східної України. — Луганськ, 2004. — № 3. — С. 30—74.

310—312. СВАТОВЕ. Колекція № 1200.

м. Сватове, Луганська обл.
Курган доби бронзи.
310. Розкопки С. Н. Братченка, 1972 р.
Зрубна к-ра — к. 11, п. 2.
Склад колекції: горщик ліпний.
311. Розкопки С. Н. Братченка, 1973 р.
Катакомбна к-ра — к. 1, п.: 4, 5, 7; к. 2, п. 3; к. 3, п.: 2, 4, 7—9; к. 4, п.: 4—6, 9; к. 6, п. 2; к. 7, п.: 1—3; к. 9, п.: 2; к. 10, п. 1.
Склад колекції: посуд ліпний.
312. Розкопки С. Н. Братченка, 1974 р.
Катакомбна к-ра — к. 12, п.: 5, 6, 9, 10, 11; к. 13, п.: 2—4, 7; к. 14, п.: 2, 3; к. 16, п. 1; к. 17, п.: 2, 5, 9; к. 18, п.: 1, 2, 4, 6, 7; к. 19, п. 3;

Рис. 215. Сватове. Колекція № 1200. Розкопки С. Н. Братченка. 1 — горщик, к. 12, п. 9; 2 — горщик, к. 12, п. 11; 3 — горщик, к. 19, п. 3.

зрубна к-ра — к. 17, п. 1.

Склад колекції: посуд ліпний (рис. 215).

НА: Братченко С. Н., Післарій І. О. Звіт за археологічні дослідження біля с. Новоалександрівка, с. Новомикільське, с. Нова Астрахань, х. Шевченка, с. Булгаківка (траса будівництва автошляхів в Кременчуцькому р-ні) // № 1972/33а; Братченко С. Н. Отчет об исследованиях Северско-Донецкой экспедиции в 1973 г. Зона строительства оросительной системы в с-зе „Дружба” у г. Сватово // № 1973/9а; Братченко С. Н., Шарафутдинова Э. С., Смирнов А. М. Раскопки курганов в Сватовском р-не на Луганщине у г. Сватово, с. Петровка, с. Ковалевка // № 1974/13а.

313. АСТАХОВЕ, курганна група I.

Колекція № 858.

с. Астахове, Свердловський р-н, Луганська обл.

Розкопки Г. Л. Євдокимова, 1975 р.

Курганний могильник доби бронзи, заліза, середньовіччя.

Ямна к-ра — к. 3, п. 15;

катакомбна к-ра — к. 3, п.: 2, 3, 10;

зрубна к-ра — к. 2, п.: 1, 3; к. 3, п.: 3, 4, 6, 12;

кіммерійці — к. 3, п. 11;

середньовіччя — к. 4, п. 1; к. 5, п. 1.

314. АСТАХОВЕ, курганна група II.

Колекція № 858.

с. Астахове, Свердловський р-н, Луганська обл.

Розкопки Г. Л. Євдокимова, 1975 р.

Курганний могильник доби бронзи, заліза, середньовіччя.

Катакомбна к-ра — к. 8, п. 1;

багатоваликової кераміки к-ра — к. 10, насип;

зрубна к-ра — к. 6, п. 1; к. 7, п.: 1, 2, 3, 4; к. 8, п. 5; к. 11, п.: 1, 2, 3;

сармати — к. 9, п. 1;

середньовіччя — к. 8, п. 2; к. 10, насип; к. 12, п. 1.

315. АСТАХОВЕ, курганна група III.

Колекція № 858.

с. Астахове, Свердловський р-н, Луганська обл.

Розкопки Г. Л. Євдокимова, 1975 р.

Курганний могильник доби бронзи, середньовіччя.

Зрубна к-ра — к. 14, п.: 1, 3;

середньовіччя — к. 13, п. 1.

316. АСТАХОВЕ, курганна група IV.

Колекція № 858.

с. Астахове, Свердловський р-н, Луганська обл.

Розкопки Г. Л. Євдокимова, 1975 р.

Курганний могильник доби бронзи, середньовіччя.

Катакомбна к-ра — к. 18, п.: 2, 9, 10; к. 22, п.: 1, 3, 4, 11;

зрубна к-ра — к. 15, п. 2; к. 16, п. 1; к. 17, п.: 2, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 13; к. 15, п. 2; к. 16, п. 1; к. 17, п.: 2, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 13, 16, 17; к. 18, п.: 1, 3, 4, 5, 6, 8, 13; к. 19, п.: 1, 3, 4, 5; к. 22, п.: 8, 9, 10;

середньовіччя — к. 15, п. 1; к. 16, п. 2; к. 17, п. 5; к. 20, п. 1.

Склад колекції: посуд ліпний, ф-ти посуду, булави кам'яні, вироби з кістки, бронзи, заліза, намисто пастове, амфора ф-тована.

НА: Евдокимов Г. Л., Симоненко А. В., Загребельний А. Н. Отчет о раскопках курганов у с. Астахово Ворошиловградской обл. в 1975 г. // № 1975/50.

Література: Евдокимов Г. Л. Погребения эпохи ранней и средней бронзы Астаховского мо-

гильника // Проблемы исследования памятников археологии Северского Донца. — Луганск, 1990. — С. 64, 65.

317. СКИФСЬКА ДНПРОВСЬКА ЕКСПЕДИЦІЯ

317. ЯЗВЕНА МОГИЛА. Колекція № 510.

м. Бориспіль, Київська обл.

Розкопки Е. В. Яковенко, 1961р.

Курган скифського часу.

Склад колекції: ф-ти амфор.

НА: Яковенко Э. В. Отчет о работе Бориспольской экспедиции 1961 г. // № 1961/9.

318—319. ТАВРІЙСЬКА ЕКСПЕДИЦІЯ

318. ОГУЗ. Колекція № 1168.

смт. Нижні Сірогози, Нижньосірогозький р-н, Херсонська обл.

Розкопки Ю. В. Болтрика, 1979—1981 рр.

Курган скифського часу.

Склад колекції: амфори, вироби бронзові: пронизки, бляхи, дзвоники, вістря до стріл, ворворки; пластини кістяні, ворворки скляна та кістяна; ф-ти амфор, залізних виробів, кістяної скриньки.

319. ГРУПА ОГУЗА. Колекція № 1168.

смт. Нижні Сірогози, Нижньосірогозький р-н, Херсонська обл.

Розкопки Ю. В. Болтрика, 1979—1981 рр.

Курганний могильник скифського часу.

Скифська к-ра — к. 2—4.

Склад колекції: ф-ти амфор та ліпного посуду, бронзові ворворки та вістря до стріл, ф-ти залізних виробів.

НА: Болтрик Ю. В. Отчет о работе Таврической экспедиции в 1979 // № 1979/21; Болтрик Ю. В. Отчет Таврической экспедиции о раскопках кургана Огуз в 1980—1981 гг. // № 1980—1981/22.

Література: Болтрик Ю. В. Исследования кургана Огуз // АО 1979 г. — М., 1980. — С. 253; Болтрик Ю. В. Исследования кургана Огуз // АО 1980 г. — М., 1981 р. — С. 233—235; Болтрик Ю. В. Огуз — крупнейший курган Степной Скифии // Актуальные проблемы археологических исследований в Украинской ССР: Тезисы докл. Республиканской конференции молодых ученых, Киев, апрель 1981 г. — К.,

1981. — С. 3, 4; Болтрик Ю. В. Огуз — гробница властителя кочевой империи // Древний Мир. — № 2. — К., 2001. — С. 4—9.

320—329. ХЕРСОНСЬКА ЕКСПЕДИЦІЯ

320. НОВООЛЕКСІЇВКА. Колекція № 661.

с. Новоолексіївка, Скадовський р-н, Херсонська обл.

Розкопки О. М. Лескова, 1971 р.

Склад колекції: ф-ти кераміки.

НА: Лесков А. М., Кубышев А. И., Румянцев А. Н., Болдин Я. И., Зарайская Н. П., Соловьева Н. А., Шаматрина Г. И., Шилов Ю. А., Ястребова С. Б. Отчет о работе Херсонской экспедиции в 1971 г. // № 1971/23.

321. РАДГОСП БЛЮХЕРА.

Колекція № 662.

с. Вільна Україна, Каховський р-н, Херсонська обл.

Розкопки О. М. Лескова, 1971 р.

Курганний могильник доби бронзи, скифського часу.

Склад колекції: посуд ліпний, ф-ти посуду, вироби бронзові, прясло керамічне, уламок залізного панцира, лекіфи чорнолакові, казан бронзовий.

НА: Лесков А. М., Кубышев А. И. и др. Отчет... // № 1971/23.

Рис. 216. Казан бронзовий. Іванівка. Випадкова знахідка.

322. ПЕРШОКОСТЯНТИНІВКА.**Колекція № 663.**

с. Першокостянтинівка, Чаплинський р-н, Херсонська обл.

Розкопки О. М. Лескова, 1971 р.

Курганный могильник доби бронзи, скіфського часу.

Склад колекції: ф-ти ліпного посуду, ф-ти залізної шаблі, бронзові вістря.

НА: Лесков А. М., Кубышев А. И. и др. Отчет... // № 1971/23.

323. Р І/ІV, V. Колекція № 678.

сс. Семенівка-Роздольне, Каховський р-н, Херсонська обл.

Розкопки О. М. Лескова, 1971 р.

Курганный могильники доби бронзи, скіфського часу.

Склад колекції: посуд ліпний, ф-ти залізних виробів, вістря бронзові, намисто пастове, кістяні вироби: пряжка, пронизки, проколка.

324. ЗЕЛЕНИЙ ЛАГЕР. Колекція № 678.

с-ще Зелений Лагер, Каховський р-н, Херсонська обл.

Розкопки О. М. Лескова, 1971 р.

Курганный могильник доби бронзи, скіфського часу.

Склад колекції: ф-ти кераміки, деталь упряжі кістяна, вістря бронзові.

325. ЧЕРВОНИЙ ПЕРЕКОП.**Колекція № 678.**

с-ще Червоний Перекоп, Каховський р-н, Херсонська обл.

Розкопки О. М. Лескова, 1971 р.

Курган скіфського часу.

Скіфська к-ра — к. 29.

Склад колекції: вістря бронзові, намисто пастове.

НА: Лесков А. М., Кубышев А. И. и др. Отчет... // № 1971/23.

326. НОВОЛЕКСІЇВКА. Колекція № 681.

с. Новолексіївка, Скадовський р-н, Херсонська обл.

Розкопки Є. В. Черненка, 1972 р.

Курганный могильник скіфського часу.

Склад колекції: посуд ліпний, ф-ти ліпного

посуду, розтирар кам'яний, намисто пастове, галька оброблена.

НА: Черненко Е. В., Збенович В. Г., Бреловская Е. Отчет о раскопках курганов у с. Ново-Алексеевки Скадовского района Херсонской области // № 1972/35а.

327. НОВОДУДЧИНЕ. Колекція № 682.

с. Дудчине, Каховський р-н, Херсонська обл.

Розкопки О. М. Лескова, 1972 р.

Курганный могильник доби бронзи, заліза.

Катакомбна к-ра, зрубна к-ра, скіфська к-ра, кочовики.

Склад колекції: ф-ти ліпного посуду, вироби залізні: уламки панцира, пряжка, уламки ножів; вироби бронзові: вістря, підставка.

328. СОФІЇВКА. Колекція № 682.

с. Софіївка, Каховський р-н, Херсонська обл.

Розкопки О. М. Лескова, 1972 р.

Курганный могильник доби бронзи, скіфського часу.

Склад колекції: посуд ліпний, ф-ти посуду, кам'яна сокира, вироби кістяні, залізні, бронзові.

НА: Лесков А. М., Болдин Я. И. и др. Отчет о работе ХАЭ в раскопках курганов у с. Софиевка, с. Семеновка, с. Новодудчино, с. Зеленый Лагерь в 1972 г. // № 1972/35.

329. ІВАНІВКА. Колекція № 880.

с. Іванівка, Голопристанський р-н, Херсонська обл.

Випадкова знахідка, знайдена на північ від Ягорлицького поселення, придбана О. І. Тереножкіним у лісника Щербини.

Казан бронзовий кіммерійського часу (рис. 216).

330. ОРАНЕ. Колекція № 1295.

с. Орание (ур. Борок), Іванківський р-н, Київська обл.

Випадкова знахідка, знайдена на підгірцевському поселенні мешканцем села Д. О. Петренко.

Залізний меч скіфського типу.

Література: Петровська Є. О. Стародавні знахідки з с. Орание на Київщині // Археологія. — 1971. — № 3. — С. 83—85.

РОЗДІЛ VI

КОЛЕКЦІЇ МАТЕРІАЛІВ АРХЕОЛОГІЧНИХ РОЗВІДОК

До VI розділу Наукових фондів Інституту археології НАН України увійшли колекції широкого хронологічного періоду від епохи палеоліту до часів пізнього середньовіччя, сформовані в результаті розвідкових археологічних робіт.

В розділі представлено майже всі регіони України. Крім того, увійшли також колекції, які повністю, або частково, складаються з матеріалів досліджень археологічних пам'яток на території Росії (Курська та Воронежська області — колекції № 160, 690, 1120, дослідження С. М. Одинцової, О. П. Моці та ін.) і Молдови (колекція № 685, дослідження М. Я. Рудинського). Окрім, власне, матеріалів археологічних розвідок, у незначній кількості представлено колекції, основу яких складають випадкові знахідки, а також такі, що були отримані під час стаціонарних археологічних робіт (розкопок), проведених розвідувальними пошуковими експедиціями.

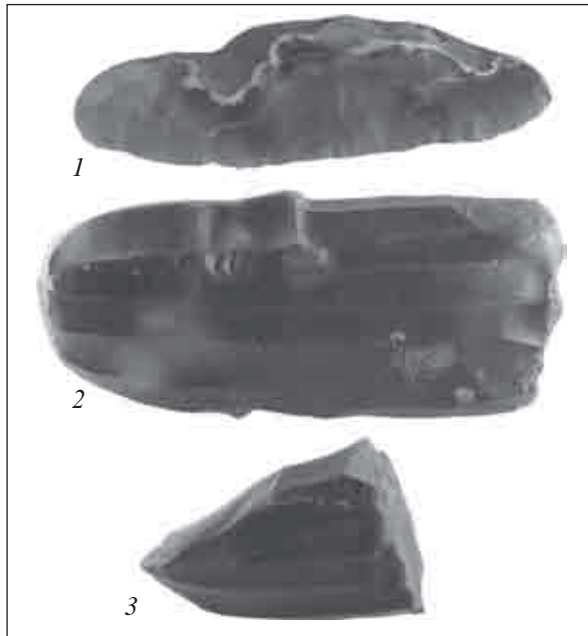
Початок збору колекцій припадає на 20—30-і рр. XX ст., є матеріали, здобуті під час Другої світової війни, однак, переважна більшість колекцій розділу сформована в результаті археологічних досліджень другої половини XX — початку XXI ст., зокрема у 50—60-і рр. XX ст. під час спорудження гідроелектростанцій, водосховищ, водоканалів. Велика кількість археологічних пам'яток, досліджених на той час, зруйнована або затоплена і не доступна дослідникам для повторного обстеження, що й визначає важливість та цінність відповідних колекцій.

Серед найбільш цікавих колекцій зазначимо матеріали археологічних досліджень О. В. Бодянського (колекція № 3), що проводились з невеликими перервами з 1929 по 1971 р. у Надпоріжжі (Дніпропетровська, Запорізька, Херсонська області). Тут представлені знаряддя праці, зброя, прикраси, різноманітні вироби з глини, каменю, кістки, металу, скла усіх археологічних епох. Значний інтерес представляють матеріали досліджень експедицій під керівництвом Д. Т. Березовця, В. М. Даниленка, В. Й. Довженка, М. П. Кучери, Є. В. Максимова, Д. Я. Телегіна, О. І. Тереножкіна та ін.

Зазначимо, що у каталозі ми наводимо адміністративну належність населених пунктів (адресу пам'ятки) згідно адміністративно-територіального поділу, що існував на час проведення археологічних досліджень.

1. Колекція № 1.

Дослідження М. В. Сібільова, 1920—1940 рр. Ворошиловградська обл. (нині Луганська обл.): Білокуракинський р-н — с. Велика Хайлівка. Сталінська обл. (нині Донецька обл.): Артемівський р-н — с. Дронівка, с. Тетянівка; Краснолиманський р-н — с. Зливка, смт. Дробишеве, с. Студенок; Слов'янський р-н — Сидорівське городище, с. Шарукань. Харківська обл.: Балаклійський р-н — м. Балаклія, с. Залиманне, с. Лагер; Ізюмський р-н — м. Ізюм, с. Бондариха, с. Велике Чисте, хут. Веприцький, с. Верьовкіне, с. Викличівка, с. Гнидівка, с. Гончарівка, с-ще Грушеви-

Рис. 217. Вироби з кременю. Колекція № 1. Дослідження М. В. Сібільова: 1 — скребок. с. Бондариха; 2 — нуклеус. м. Ізюм; 3 — нуклеус. с. Гончарівка.

ха, с. Кам'янка, хут. Каштиба, хут. Люлька, с. Мартове, с. Мін'євський Яр, хут. Наддонецький, с. Новоселівка, с. Петрівське, с. Савінці, с. Синичеве, с. Сніжківка, с. Червоний Оскіл, с. Яремівка; Куп'янський р-н — с. Пристін.

Пам'ятки епохи палеоліту, неоліту, доби бронзи, ДРЗ, слов'ян, Київської Русі, середньовіччя. Склад колекції: знаряддя праці та вироби з кам. (кремінь, кварцит, галька, пірофіліт) — ножі, скребачки, нуклеуси, різачки, сокири, прясло (рис. 217); гл. — фр-ти амфор, ліпного та гончарного посуду, прясла; м. к. — ворворка; м. ч. — цвях.

НА: Авторський фонд М. В. Сібільова // Ф. 5. — С. 10, 16, 17, 85—90, 93, 94, 97, 98, 106, 122—125, 127.

Література: Сібільов М. В. Старовинності Ізюмщини. — Ізюм, 1926. — Вип. 1, 2; Сібільов М. В. Старовинності Ізюмщини. — Ізюм, 1928 — Вип. 3; Сібільов М. В. Старовинності Ізюмщини. — Ізюм, 1930 — Вип. 4; *Одинцова С. М.* Археологічні пам'ятки Ізюмщини // Археологія. — 1947. — Т. I. — С. 190.

2. Колекція № 3.

Дослідження О. В. Бодяньського, 1929, 1931—1933, 1941—1943, 1945—1963, 1966—1971 рр.

Дніпропетровська обл.: м. Дніпропетровськ; Апостолівський р-н — с. Кут, с. Мар'янівка; Дніпропетровський р-н — с. Волоське, с. Ямбург (Дніпровське), с. Любимівка, с. Майорка, с-ще Первомайське, с. Старі Кодаки; Нікопольський р-н — с. Іллінка, с. Капулівка; Синельниківський р-н — с. Василівка, с. Діброве, с. Матлашеве, с. Мар'ївка, с. Олексіївка; Солонянський р-н — с. Військове, с. Вовніги, с. Званецьке, с. Микільське; Томаківський р-н — с. Тарасівка.

Запорізька обл.: м. Запоріжжя; Василівський р-н — смт. Василівка, с. Благовіщенка, с. Златопіль, с. Маячка, с. Скельки; Вільнянський р-н — с. Орлове, с. Петро-Свистунове, с. Улянівка, с. Ясинувате, о. Виноградний, о. Вовчок; Запорізький р-н — с. Біленьке, с. Новоолександрівка, с. Федорівка, о. Білого, о. Лозоватий.

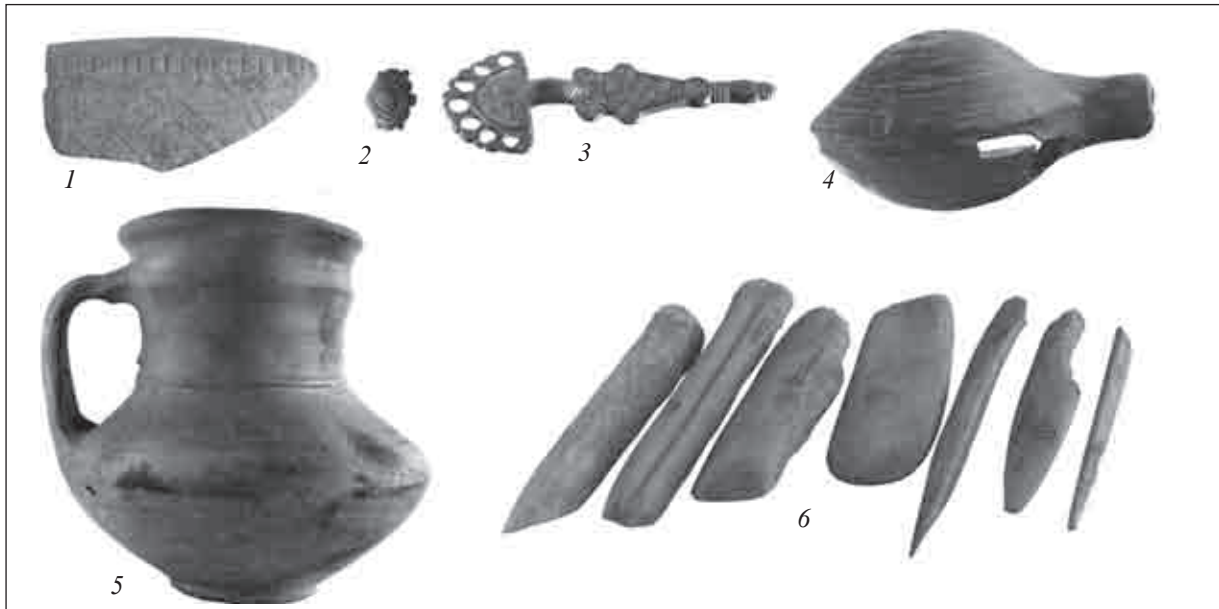
Херсонська обл.: Бериславський р-н — м. Берислав, с. Вербове, с. Зміївка, с. Дрімайлівка, с. Новоолександрівка; Верхньорогачицький р-н — с. Карайдубина, с. Красногригорівка, с. Мала Каховка, Мис Доброї Надії; Нововоронцовський р-н — с. Анастасівка, с. Гаврилівка, с. Дудчани, с. Золота Балка, с. Ключове, с. Михайлівка.

Пам'ятки епохи палеоліту, неоліту, трипільської к-ри, доби бронзи, ДРЗ, зарубинецької к-ри, черняхівської к-ри, Київської Русі, середньовіччя.

Склад колекції: кам. (кремінь, кварцит, граніт, вапняк) — наконечники, скребачки, прясло, різці, тесла, сокири, ливарні форми; гл. — фр-ти амфор та піфосів, ліпного та гончарного посуду, прясла, намистина, черпаки; м. к. — пронизь, наконечники стріл, підвіска, пластина, фібула, браслет, ворворка, розп'яття; м. ч. — ножі, цвяхи, наконечники стріл, пряжки, фр-ти замка, рало, фібула; ск. — намистини, бісер, браслет, вставки, фр-т посудини; кіст. — вістря, руків'я ножа, проколка, штамп, псалії, прясло, астрагал, пронизи (рис. 218).

НА: Бодяньський О. В. Археологічні дослідження кам'яних закладок на о. Сурському 1946 р. // № 1946/6; Бодяньський О. В. Короткий звіт про археологічні дослідження в 1947 р. // № 1947/37; Бодяньський О. В. Звіт за археологічні дослідження в 1948 р. // № 1948/26; Бодяньський О. В. Загальний відчит за археологічні дослідження в порожистій частині Дніпра в 1949 р. // № 1949/36; Бодяньський О. В. Коротке повідомлення за ар-

Рис. 218. Колекція № 3. Дослідження О. В. Бодяньського. 1 — кам'яний орнаментований «човник». с. Ясинувате; 2 — бляшка. о. Сурський; 3 — фібула, с. Майорка; 4, 5 — посуд. с. Волоське, с. Федорівка; 6 — кістяні знаряддя. с. Козачок.

хеологічні дослідження в Надпоріжжі за 1950 р. // № 1950/36; *Бодяньський О. В.* Відчит за археологічні дослідження в Надпоріжжі за 1951 р. // № 1951/12; *Бодяньський О. В.* Загальний звіт про археологічні дослідження в Надпоріжжі за 1952 р. // № 1952/22; *Бодяньський О. В.* Звіт за археологічні відкриття і дослідження в Надпоріжжі за 1953 р. // № 1953/4д; *Бодяньський А. В.* Краткий отчет за 1954 г. // № 1954/11; *Бодяньський О. В., Шапошникова О. Г., Щепинський А. О.* Звіт про роботу Дніпровського загону Дніпровської експедиції за 1957 р. // № 1957/10б; *Бодяньський О. В.* Звіт за археологічні розвідкові дослідження за 1961 р. на берегах Каховського моря та Надпоріжжі // № 1961/59; *Бодяньський О. В.* Реєстри археологічних матеріалів, здобутих археологічними розвідками в 1941, 1942—1962, 1963—1966 рр. // № 1962/2г; *Бодяньський О. В., Шапошникова О. Г.* Звіт Дніпровського загону за 1962 р. // № 1962/2г; *Бодяньський О. В.* Археологічні дослідження III Благовіщенського могильника на Нижньому Дніпрі // № 1967—1969/7; *Бодяньський О. В.* Звіт про розкопки на Потьомкінському острові та біля Кам'яної Січі в Херсонській обл. // № 1972/55; *Бодяньський О. В.* Археологічні пам'ятки Запорізької та Дніпропетровської областей, які зруйновані або руй-

нуються водами озера ім. В. І. Леніна та Каховського водосховища // № 1977/89.

Література: *Лагодівська О.* Кам'яні закладки Надпоріжжя (За матеріалами досліджень 1945—1946 рр.) // АП. — 1949. — Т. II. — С. 159—179; *Бодяньський О. В.* Археологічні дослідження в містах порожистої частини Дніпра в 1947—1948 рр. // АП. — 1952. — Т. IV. — С. 165—176; *Бодяньський А. В.* Памятники палеолітичного часу на Дніпрі, в районі озера Леніна (Исследования 1950 г.) // КСИА. — 1952. — Вып. I. — С. 70—77; *Бодяньський О. В.* Розкопки Мар'ївського та Федорівського могильників у Надпоріжжі // АП. — 1956. — Т. VI. — С. 179—182; *Бодяньський А. В.* Археологічні знахідки в Дніпровському Надпорож'ї // СА. — 1960. — № 1. — С. 274—277; *Бодяньський А. В.* Из новых находок на Нижнем Дніпрі // СА. — 1966. — № 3. — С. 245, 246; *Бодяньський А. В., Шарфутдинова И. Н.* Бронзолітейная мастерская у с. Златополь на Нижньому Дніпрі // АИУ в 1965—1966 гг. — К., 1967. — Вып. I. — С. 90—93; *Бодяньський А. В.* Результаты раскопок черняховского могильника в Надпорож'ї // АИУ в 1967 г. — К., 1968. — Вып. II. — С. 172—176; *Бодяньський О. В.* Знахідки епохи Київської Русі у

Надпоріжжя // Середні віки на Україні. — К., 1971. — Вип. I. — С. 196—199.

3. Колекція № 6.

Дослідження І. В. Фабриціус, 1938, 1939 рр.
Дніпропетровська обл.: Криворізький р-н — с. Златопіль.

Київська обл. (нині Черкаська обл.): Звенигородський р-н — с. Водяники.

Поселення черняхівської к-ри.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти посуду.

НА: *Фабриціус І. В.* Скіфська розвідкова експедиція 1938 р. // ІА/Скіфська. — № 31.

4. Колекція № 11.

Дослідження І. М. Самойловського, 1940, 1941 рр.

м. Київ — с-ще Корчувате.

Пам'ятки трипільської к-ри, слов'ян.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти та цілі форми посуду.

5. Колекція № 13.

Дослідження М. Л. Макаревича, 1940 р.

Житомирська обл.: Коростишівський р-н — с. Городське.

Пам'ятки трипільської к-ри.

Склад колекції: *кам.* (кремінь) — відщепи, скребачки, наконечники списів та стріл; *гл.* — фр-ти посуду; *м. к.* — проколка; *кіст.* — проколки.

6. Колекція № 17.

Дослідження Є. В. Махно, 1945 р.

Житомирська обл.: Троянівський р-н — с. Ворошилівка (ур. Опириця).

Пам'ятка доби пізньої бронзи.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти ліпного посуду.

НА: *Махно Є. В.* Звіт Житомирської археологічної розвідувальної експедиції 1945 р. // № 1945/9.

Література: *Махно Є. В.* Дві пам'ятки бронзової доби в басейні р. Тетерева // АП. — 1949. — Т. II. — С. 205—211.

7. Колекція № 18.

Дослідження Є. В. Махно, 1945 р.

Житомирська обл.: Житомирський р-н — ур. Грем'яче (пд-зх околиця м. Житомир — Курбатівка).

Пам'ятка доби середньої бронзи.

Склад колекції: *кам.* (кремінь) — відщепи; *гл.* — фр-ти посуду.

НА: *Махно Є. В.* Звіт... 1945 р. // № 1945/9.

Література: *Махно Є. В.* Дві пам'ятки... — С. 205—211.

8. Колекція № 20.

Дослідження Ф. Б. Копилова, 1945 р.

Полтавська обл.: Лохвицький р-н — м. Лохвиця, с. Бодаква, с. Скоробагатьки; Лубенський р-н — м. Лубни (ур. Лиса Гора), с. Клепачі, с. Мацківці, с. Снітин; Сенчинський р-н (нині Лохвицький р-н) — с. Сенча; Оржицький р-н — с. Тарасівка.

Пам'ятки доби неоліту, бронзи, ДРЗ, ранніх слов'ян, черняхівської к-ри, Київської Русі.

Склад колекції: *кам.* (пірофіліт) — прясла; *гл.* — фр-ти амфор, ліпного та гончарного посуду; *м. ч.* — кільце.

НА: *Копилов Ф. Б.* Звіт про розвідку археологічних пам'ятників в районі Середнього Посулля починаючи від м. Лохвиці до м. Горошина, в основному по правому березі річки Сули в 1945 р. // № 1945/8.

Література: *Копилов Ф. Б.* Експедиція на Посулли // Археологія. — 1948. — Т. II. — С. 217, 218; *Копилов Ф.* Посульська експедиція 1945—1946 рр. // АП. — 1949. — Т. I. — С. 246—252.

9. Колекція № 21.

Дослідження М. Я. Рудинського, 1945 р.

Тернопільська обл.: Борщівський р-н — с. Макарівка, с. Панівці.

Кам'янець-Подільська обл. (нині Хмельницька обл.): Кам'янець-Подільський р-н — с. Велика Мукша (ур. Дубина), с. Врублівці, с. Калачківці (ур. Кут), смт. Китайгород, с. Лука-Врубловецька, с. Нагоряни, с. Патринці, с. Сокіл, с. Татариски; Летичівський р-н — с. Грушківці.

Пам'ятки епохи палеоліту, трипільської к-ри, ДРЗ, слов'ян, черняхівської к-ри, Київської Русі.

Склад колекції: *кам.* (кремінь) — скребачки, різці; *гл.* — фр-ти ліпного та гончарного посуду; *ск.* — браслети.

НА: *Рудинський М. Я.* 3 матеріалів Дністрянської експедиції (Палеолітичні стоянки Сокіл, Китайгород, Калачківці) 1945 р. // № 1945/3.

Література: *Рудинський М.* 3 матеріалів Дністрянської експедиції 1945 р. (Палеолітич-

ні стоянки Сокіл, Китайгород, Калачківці) // АП. — 1949. — Т. II. — С. 299—314.

10. Колекція № 23.

Дослідження В. М. Даниленка 1945 р.
Київська обл. (нині Черкаська обл.): Звенигородський р-н — с. Попівка; Шполянський р-н — с. Кам'януватка, с. Матусів.
Пам'ятки черняхівської к-ри.
Склад колекції: *гл.* — фр-ти ліпного та гончарного посуду.

11. Колекція № 24.

Дослідження І. В. Фабриціус, 1945 р.
Київська обл. (нині Черкаська обл.): Звенигородський р-н — с. Водяники; Шполянський р-н — с. Васильків, с. Надточайівка, с. Устинівка.
Пам'ятки трипільської к-ри, ДРЗ, черняхівської к-ри.
Склад колекції: *гл.* — фр-ти посуду, прясла, грузила.
НА: *Фабриціус І. В.* Тясминская скифологическая экспедиция 1945 г. // № 1945/5.
Література: *Фабриціус І. В.* Тясминська експедиція // АП. — 1949. — Т. II. — С. 80—111.

12. Колекція № 25.

Дослідження Н. П. Амбургер та А. П. Савчука, 1945—1947 рр.
м. Київ — Оболонь, басейн р. Почайна.
Поселення доби бронзи, слов'ян.
Склад колекції: *кам.* (кремій) — відщепи; *гл.* — фр-ти посуду; *м. ч.* — ніж, цвяхи; *м. к.* — ворворка, фр-ти виробів, фр-т гудзика; *ск.* — фр-т браслета.
Література: *Шовкопляс А. М.* Раскопки на берегу Почайны // АИУ в 1967 г. — К., 1968. — Вып. II. — С. 161—166.

13. Колекція № 26.

Дослідження Т. С. Пассек, 1945 р.
Київська обл.: Переяслав-Хмельницький р-н — с. Зарубинці.
Київська обл. (нині Черкаська обл.): Канівський р-н — м. Канів (ур. Пилипенкова Гора), с. Великий Букрин, с. Григорівка, с. Гришанці, с. Кононча, с. Пекарі, с. Трахтемирів, с. Хмільна.
Поселення трипільської к-ри, доби бронзи, ДРЗ, давньоруського часу.
Склад колекції: *гл.* — фр-ти ліпного та гончарного посуду.

НА: *Пассек Т. С.* Отчет о работах Поросской археологической экспедиции в 1945 г. // № 1945/4.
Література: *Пассек Т.* Пороська археологічна експедиція 1945 р. // АП. — 1949. — Т. I. — С. 209—222.

14. Колекція № 27.

Дослідження С. М. Одинцової, 1945, 1948, 1950 рр.
Сталінська обл. (нині Донецька обл.): Краснолиманський р-н — с. Зливки.
Харківська обл.: Ізюмський р-н — м. Ізюм, с. Велике Чисте; Петрівський р-н — с. Петрівське.
Пам'ятки епохи неоліту, доби бронзи, давньоруського часу.
Склад колекції: *кам.* (кремій, кварцит) — різці, скребачки, ножі, сокирки; *гл.* — фр-ти ліпного та гончарного посуду.
НА: *Одинцова С. Н.* Разведки по Донцу 16—26.VII.1948 г. // № 1948/16.
Література: *Одинцова С. М.* Розвідка археологічних пам'яток на Сіверському Донці в 1948 р. // АП. — 1952. — Т. IV. — С. 158—161.

15. Колекція № 30.

Дослідження В. М. Даниленка та О. В. Бодяньського, 1946, 1952 рр.
Дніпропетровська обл.: Дніпропетровський р-н — с. Волоське, о. Малий Дубовий.
Пам'ятки неоліту, ДРЗ, слов'ян.
Склад колекції: *кам.* (кремій) — знаряддя праці, наконечник стріли; *гл.* — фр-ти посуду, амфор.

16. Колекція № 31.

Дослідження М. І. Артамонова, 1946 р.
Вінницька обл.: Вінницький р-н — с. Переорки, с. Стрижевка; Іллінецький р-н — с. Сабарове; Крижопільський р-н — с. Гарячківка; Могилів-Подільський р-н — с. Григорівка, с. Озаринці; Муровано-Куриловецький р-н — с. Глибівка, с. Дерешове, с-ще Котюжани, с. Перекоринці, с. Попелюхи, с. Рудківці; Немирівський р-н — м. Немирів, с. Матерське, с. Яструбиха; Тиврівський р-н — с. Селище; Яришівський р-н — с. Ломазів, с. Нижній Ольчедаїв.
Пам'ятки трипільської к-ри, ДРЗ, Київської Русі, середньовіччя.
Склад колекції: *кам.* (кремій) — сокирки, наконечники стріл, рубило; *гл.* — фр-ти ліпного та гончарного посуду, прясла, котушки; шлак.

НА: Артамонов М. И. Археологические памятники Южной Подолии // № 1946/12.

Література: Артамонов М. И. Южно-Подольская археологическая экспедиция // Вестник ЛГУ. — 1946. — № 4—5. — С. 236—237; Артамонов М. И. Югоподольская экспедиция // КСИИМК. — 1947. — Вып. XXI. — С. 74—76; Артамонов М. Південноподільська експедиція (Попереднє звітання) // АП. — 1949. — Т. I. — С. 257—262; Артамонов М. И. Некоторые итоги пятилетних исследований в Юго-Подольской археологической экспедиции // КСИА. — 1955. — Вып. 4. — С. 84—87.

17. Колекція № 33.

Дослідження А. В. Добровольського, 1946 р.
Дніпропетровська обл.: Дніпропетровський р-н — с. Волоське, скеля Каменеломня.
Запорізька обл.: Запорізький р-н — с. Федорівка, стоянка Круглик II.

Пам'ятки доби енеоліту, бронзи, ДРЗ.

Склад колекції: кам. (кремінь) — знаряддя праці; гл. — фр-ти посуду; кіст. — астрагал.

НА: Добровольський А. В. Стоянка на скелі Каменеломня в с. Волоське на Дніпропетровщині // № 1946/66.

Література: Добровольський А. В. Матеріали до археологічної карти Дніпровського Надпоріжжя в межах Запорізької обл. // Археологія. — 1952. — Т. VII. — С. 75—88.

18. Колекція № 34.

Дослідження Ю. М. Захарука, 1946 р.
Одеська обл.: Біляївський р-н — с. Нерубайське.
Пам'ятка I ст. н. е.

Склад колекції: гл. — фр-ти ліпного та гончарного посуду, амфор, прясло; м. к. — кільця; м. ч. — ніж, кресало; ск. — намистини; кіст. — пластини.

НА: Захарук Ю. М. Розкопки біля с. Нерубайське під Одесою (Усатівська експедиція Інституту археології АН УРСР 1946 р.) // № 1946/26.

Література: Захарук Ю. Розкопки коло с. Нерубайське під Одесою (Усатівська експедиція Інституту археології АН УРСР 1946 р.) // АП. — 1949. — Т. I. — С. 138—144.

19. Колекція № 35.

Дослідження Ф. Б. Копилова, 1946, 1947 рр.
Полтавська обл.: Іркліївський р-н (нині Черкаська обл.) — с. Ляцівка; Лохвицький р-н —

с. Свиридівка; Градизький р-н (нині Глобинський р-н) — с. Воїнська Гребля, хут. Кизивер; Лубенський р-н — м. Лубни, с. Березоточа, с. Вовчок, с. Жовнине, с. Засулля, с. Калайдинці, с. Клепачі, с. Малий В'язівок, с. Мацківці, с. Олександрівка, с. Піски, с. Солониця, с. Тишки, с. Хитці, с. Янівщина; Оржицький р-н — с. Чухівка; Пирятинський р-н — с. Повитень; Чорнобаївський р-н (нині Черкаська обл.) — с. Велика Бурімка; Чорнухинський р-н — с. Городище, с. Сухоносівка.

Сумська обл.: Роменський р-н — с. Глинськ; Талалаївський р-н — с. Ведмеже.

Пам'ятки доби неоліту, бронзи, ДРЗ, слов'ян, черняхівської к-ри, Київської Русі, середньовіччя.

Склад колекції: кам. — бруски; гл. — фр-ти амфор, ліпного та гончарного посуду, прясла; кіст. — астрагали.

НА: Копилов Ф. Б. Звіт про роботу Посульської археологічної експедиції 1946 р. // № 1946/22; Копилов Ф. Б. Звіт про роботу Посульської археологічної експедиції 1947 р. // № 1947/31.

Література: Копилов Ф. Б. Посульська експедиція... — С. 246—253; Копилов Ф. Б. Посульська експедиція // АП. — 1952. — Т. III. — С. 307—311.

20. Колекція № 36.

Дослідження В. А. Іллінської, 1946 р.
Сумська обл.: Недригайлівський р-н — хут. Бабаків, с. Городище, с. Константинів.

Пам'ятки давньоруського часу.

Склад колекції: гл. — фр-ти ліпного та гончарного посуду, прясло; ск. — фр-т посудини.

НА: Іллінська В. А. Отчет об археологической разведке Верхнего Посулья 1946 г. // № 1946/22а.

Література: Іллінська В. Розвідка пам'яток скіфського часу на Посуллі (1946 р.) // АП. — 1949. — Т. II. — С. 139—148.

21. Колекція № 38.

Дослідження А. В. Добровольського, 1946 р.
Дніпропетровська обл.: Дніпропетровський р-н — с. Волоське (балка Майорка), с. Ігрень (ур. Перевоз, ур. Підкова), о. Сурський (ур. Прохвістя), с. Ямбург (Дніпровське); Солянянський р-н — с. Звонецьке.

Запорізька обл.: Мелітопольський р-н (нині

Запорізький р-н) — с. Федорівка (хут. Орлово, ур. Балка Канцерка, ур. Круглик).

Пам'ятки доби неоліту, бронзи, ДРЗ, слов'ян, зарубинецької к-ри, черняхівської к-ри.

Склад колекції: *кам.* (кремінь) — сокири; *гл.* — фр-ти посуду; *кіст.* — проколки.

НА: Добровольський А. В. Кам'яні заклади коло хут. Орлова та на Круглику в околицях Тавілжанового острова // № 1946/66.

Література: Добровольський А. В. Кам'яні заклади в околицях Тавілжанового острова // АП. — 1949. — Т. II. — С. 180—190; Добровольський А. Кам'яні спорудження в Надпоріжжі // АП. — 1949. — Т. II. — С. 191—200.

22. Колекція № 39.

Дослідження О. Ф. Лагодовської, 1946 р.

Дніпропетровська обл.: о. Сурський, о. Тавілжановий, Дніпропетровський р-н — с. Волоське, с. Майорка; Солонянський р-н — с. Вовніги (балка Башмачка).

Пам'ятки доби неоліту, бронзи, ДРЗ.

Склад колекції: *кам.* (кремінь) — відщепи; *гл.* — фр-ти та цілі форми посуду, прясло; *кіст.* — проколки.

НА: Лагодовська О. Ф. Розкопи кам'яних закладок в порожистій частині Дніпра. Звіт за 1946 р. // № 1946/2.

Література: Лагодовська О. Кам'яні закладки... — С. 159—179.

23. Колекція № 40.

Дослідження М. Є. Воєводського, 1946 р.

Чернігівська обл.: Сосницький р-н — с. Пекарів.

Пам'ятки доби бронзи.

Склад колекції: *кам.* (кремінь) — відщепи; *гл.* — фр-ти посуду.

НА: Воєводський М. Отчет о работе Деснянской экспедиции 1946 г. // № 1946/5.

24. Колекція № 47.

Дослідження П. Й. Борисковського та М. Ю. Брайчевського, 1946, 1947 рр.

Вінницька обл.: Яришівський р-н (нині Могилів-Подільський р-н) — с. Лядова, с. Михайлівка, с. Суботівка, с. Яришів (ур. Хонькова Гора).

Кам'янець-Подільська обл. (нині Хмельницька обл.): Кам'янець-Подільський р-н — с. Брага, с. Кременчук, с. Лука-Врубловецька, с. Струга, с. Студениця (ур. Біла Гора).

Чернівецька обл.: Кельменецький р-н — с. Ба-

бин (ур. Яма), с. Вороновиця (ур. Барвинська Гора), с. Кишла-Неджимова (нині с. Оселівка), с. Кормант (ур. Хрести).

Пам'ятки доби палеоліту, трипільської к-ри, черняхівської к-ри.

Склад колекції: *кам.* (кремінь, галька) — знаряддя праці; *гл.* — фр-ти посуду, прясло; *кіст.* — вироби.

НА: Брайчевський М. Ю. Короткий звіт про розвідку на Середньому Дністрі // № 1947/1.

Література: Борисковський П. Й. Деякі доповнення до археологічної карти Середньої Наддніпряни // Археологія. — 1950. — Т. IV. — С. 117—131; Борисковський П. И. Палеолит Украины. Историко-археологические очерки // МИА. — 1953. — № 40. — С. 97—114.

25. Колекція № 52.

Дослідження В. І. Канівця та А. П. Савчука, 1946—1949 рр.

Київська обл.: Броварський р-н — с. Погреби.

Пам'ятки доби бронзи.

Склад колекції: *кам.* (кремінь) — скребачки, відщепи; *гл.* — фр-ти ліпного посуду.

26. Колекція № 55.

Дослідження Д. Т. Березовця, 1947 р.

Вінницька обл.: Вінницький р-н — с. Іванівка, с. Рівець, с. Улижка, с. Черленкове; Немирівський р-н — с. Астапківці, с. Забужжя, с. Мала Бушинка; с. Сокілець, с. Рогізна, с. Шолудьки, с. Яструбка; Тиврівський р-н — с. Ворошилівка, с. Селище; Томашпільський р-н — с. Паланка; Тульчинський р-н — с. Печера; Хмельницький р-н — с. Сандраки. Пам'ятки доби неоліту, бронзи, трипільської к-ри, ДРЗ, черняхівської к-ри.

Склад колекції: *кам.* (кремінь) — знаряддя праці; *гл.* — фр-ти посуду, прясла.

НА: Березовець Д. Т. Отчет о разведке по верхнему течению реки Южный Буг // № 1947/32.

Література: Березовець Д. Т. Розвідка у верхів'ях р. Південного Бугу // АП. — 1952. — Т. III. — С. 207—219.

27. Колекція № 56.

Дослідження І. М. Самойловського, 1947 р.

Київська обл.: Броварський р-н (нині Бориспільський р-н) — с. Вишеньки, с. Кийлів, с. Проців, с. Софіївка.

Пам'ятки доби бронзи, ДРЗ, слов'ян, Київської Русі, середньовіччя.

Склад колекції: *кам.* (кремінь) — наконечник стріли; *гл.* — фр-ти ліпного та гончарного посуду, грузило; *м. ч.* — фр-т фібули; *м. ч.* — фр-т підкови.

НА: *Самойловський І. М.* Археологічні розвідки та розкопки в околиці Києва на Лівобережжі 1947 р. // № 1947/27е.

Література: *Самойловський І. М.* Розвідки і розкопки в Києві та його околицях в 1947—1948 рр. // АП. — 1952. — Т. III. — С. 73—84; *Самойловський І. М.* Тілопальний могильник коло с. Софіївки (Коротке повідомлення) // АП. — 1952. — Т. IV. — С. 121—123.

28. Колекція № 57.

Дослідження А. В. Добровольського та П. П. Єфименка, 1947 р.

Київська обл.: Димерський р-н (нині Вишгородський р-н) — с. Лютіж; Києво-Святошинський р-н — с. Білогородка, с. Віта-Поштова, с. Китаєве, с. Вишгород (нині Вишгородський р-н).

Пам'ятки давньоруського часу, середньовіччя. Склад колекції: *кам.* (пірофіліт) — прясло; *гл.* — фр-ти амфор, посуду, полив'яних плиток; *ск.* — фр-ти браслетів, фр-т посудини.

НА: *Добровольський А. В.* Разведка местности от Вышгорода до с. Бирок по правому берегу Днепра до р. Ирпени и степью до с. Валок // № 1947/27д.

Література: *Добровольський А. В.* Розвідка місцевості від с. Вишгорода до с. Бірок. // АП. — 1952. — Т. III. — С. 54—56.

29. Колекція № 58.

Дослідження М. Ю. Брайчевського, 1947 р.

Київська обл.: Рокитнянський р-н — смт. Рокитне, с. Бакумівка, с. Бушеве, с. Житні Гори, с. Мовчанівка, с. Негода, с. Ольшанця, с. Рогозівка, с. Синява, с. Телешівка, с. Шарки, с. Юзорівка; Узинський р-н (нині Білоцерківський р-н) — с. Сухоліси.

Пам'ятки доби бронзи, слов'ян, черняхівської к-ри, Київської Русі, середньовіччя.

Склад колекції: *кам.* (кремінь) — знаряддя праці, брусок; *гл.* — фр-ти ліпного та гончарного посуду; *ск.* — фр-т браслета, фр-т посудини.

НА: *Брайчевський М. Ю.* Попередній звіт про розвідку, проведена в 1947 р. на середньому Пороссі в межах Рокитнянського та Узинського районів // № 1947/27.

Література: *Брайчевський М. Ю.* Слов'янські пам'ятки середнього Поросся // АП. — 1952. — Т. III. — С. 57—65.

30. Колекція № 59.

Дослідження В. А. Богусевича, 1947 р.

Київська обл. (нині Черкаська обл.): Канівський р-н — м. Канів (ур. Пилипенкова Гора), с. Хмільна.

Пам'ятки ДРЗ, слов'ян.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти амфор, ліпного посуду.

НА: *Богусевич В. А.* Каневская археологическая экспедиция 1947 г. // № 1947/26.

Література: *Богусевич В. А.* Канівська археологічна експедиція // АП. — 1952. — Т. II. — С. 141—153.

31. Колекція № 60.

Дослідження Д. Т. Березовця, 1947 р.

Сумська обл.: Путивльський р-н — м. Путивль (городище «Городок»), с. Литвиновичі (нині Кролевецький р-н), с. Пересипка (нині Буринський р-н), с. Харівка, с. Шарапівка (нині Сумський р-н). Пам'ятки доби енеоліту, бронзи, ДРЗ, слов'ян, Київської Русі.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти ліпного та гончарного посуду, прясло; *м. ч.* — підкова, кресало; *ск.* — браслети.

НА: *Березовець Д. Т.* Звіт про розвідки на Путивльщині в 1947 р. // № 1947/30.

Література: *Березовець Д. Т.* Дослідження на території Путивльського району Сумської обл. // АП. — 1952. — Т. III. — С. 242—250.

32. Колекція № 61.

Дослідження О. О. Попко, 1947 р.

Чернігівська обл.: Любецький р-н (нині Ріпкинський р-н) — смт. Любеч; Остерський р-н (нині Козелецький р-н) — с. Морівськ; Чернігівський р-н — м. Чернігів, с. Анисів, с. Гущин, с. Довжик, с. Золотинка, с. Іванівка, с. Козероги, с. Коробки, с. Льгів, с. Півці, с. Рогоща, с. Слабин, с. Смолин, с. Станецьке, с. Старий Білоус, с. Табаївка, с. Шестовиця.

Пам'ятки доби енеоліту, бронзи, слов'ян, Київської Русі.

Склад колекції: *кам.* (кремінь) — скребло, проколка, відщепи, пластини; *гл.* — фр-ти ліпного та гончарного посуду; *м. ч.* — фр-ти виробів; *ск.* — браслет, намистина; *кіст.* — прикраса, намистина, проколка.

НА: *Попко А. А.* Краткий отчет об археологических разведках в районе Чернигова 1947 г. // № 1947/20а.

33. Колекція № 62.

Дослідження О. П. Черниша, 1947 р.
Кам'янець-Подільська обл. (нині Хмельницька обл.): Кам'янець-Подільський р-н — с. Козачок, с. Лиса Гора, с. Татаринське.
Пам'ятки трипільської к-ри.
Склад колекції: *кам.* (кремінь) — відщепи, пластини; *гл.* — фр-ти посуду.
НА: Черниш О. П. Звіт про розвідки 1947 р. по рр. Смотричу і Дністру // 1947/35.

34. Колекція № 63.

Дослідження І. І. Ляпушкіна, 1947 р.
Кіровоградська обл.: Устинівський р-н — с. Ісаївка.
Полтавська обл.: Градизький р-н (нині Глобинський р-н) — смт. Градизьк; Кобеляцький р-н — с. Шабельники; Решетилівський р-н — с. Толока; Чорнухинський р-н — с. Городище.
Сумська обл.: Кролевецький р-н — с. Ворголь, с. Погорілівка; Путивльський р-н — м. Путивль, с. Волокитине, с. Нова Слобода, с. Ховзівка, с. Литвиновичі (нині Кролевецький р-н).
Київська обл. (нині Черкаська обл.): Золотоніський р-н — м. Золотоноша; Канівський р-н — с. Ліпляве.
Чернігівська обл.: Козелецький р-н — с. Виповзів; Коропський р-н — с. Червоний Ранок, с. Шабалинів; Сосницький р-н — оз. Буромка.
Пам'ятки доби бронзи, пізнього залізного віку, слов'ян.
Склад колекції: *гл.* — фр-ти посуду; *м. ч.* — вістря списа; *кіст.* — проколки (рис. 219); шлак.
НА: Ляпушкін І. І. Памятники епохи жезла Левобережної України // № 1947/29.
Література: Ляпушкін І. І. Дослідження Дніпровської Лівобережної експедиції 1947—1948 р. // АП. — 1952. — Т. III. — С. 285—306.

Рис. 219. Кістяні зняряддя. с. Литвиновичі. Колекція № 63. Дослідження І. І. Ляпушкіна.

35. Колекція № 64.

Дослідження Р. І. Виєжева, 1947 р.
Житомирська обл.: Бердичівський р-н — с. Райки, с. Слободище, с. Швайківка; Житомирський р-н — с. Соснівка, с. Троянів.
Пам'ятки доби неоліту, трипільської к-ри, доби бронзи, ДРЗ, слов'ян, середньовіччя.
Склад колекції: *кам.* (кремінь) — скребачки, відщепи, пластини; *гл.* — фр-ти ліпного та гончарного посуду, фр-т прясла.
НА: Виєжев Р. І. Отчет Верхне-Тетеревской археологической экспедиции 1947 г. // № 1947/28.
Література: Виєжев Р. І. Археологічні пам'ятки нижньої течії р. Гнилоп'яті // АП. — 1952. — Т. III. — С. 197—206.

36. Колекція № 66.

Дослідження Ф. Б. Копилова, Н. В. Лінки, 1947 р.
Київська обл.: Васильківський р-н — м. Васильків, с. Борова, с. Велика Бугаївка, с. Велика Солтанівка, с. Зозулі, с. Мотовилівка, с. Рославичі.
Пам'ятки доби бронзи, ДРЗ, слов'ян, давньоруського часу, середньовіччя.
Склад колекції: *кам.* — розтиральники; *гл.* — фр-ти ліпного та гончарного посуду.
НА: Копилов Ф. Б. Попередній звіт про роботу по розвідці археологічних пам'яток у верхів'ях р. Стугни // № 1947/27в.

37. Колекція № 68.

Дослідження І. В. Фабриціус, 1947 р.
Черкаська обл.: Ротмістрівський р-н (нині Смілянський р-н) — с. Ротмістрівка с. Ковалиха, с. Куцівка, с. Макіївка, с. Попівка.
Пам'ятки доби бронзи.
Склад колекції: *кам.* (кремінь) — відщепи; *гл.* — фр-ти посуду.
НА: Фабриціус І. В. Тясминская экспедиция 1947 г. // № 1947/12.
Література: Фабриціус І. В. Тясминська експедиція... — С. 21—33.

38. Колекція № 77.

Дослідження Є. Ф. Покровської та А. П. Савчука 1947, 1949 рр.
Київська обл.: Києво-Святошинський р-н — с. Ходосівка.
Пам'ятки корчуватського типу, Київської Русі.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти посуду; *м. ч.* — вістря стріли, фр-т виробу; *кіст.* — астрагал.
НА: *Покровская Е. Ф.* Отчет о работе группы экспедиции «Большой Киев» // № 1947/27г.

39. Колекція № 79.

Дослідження Н. В. Лінки та О. Лапето 1947, 1948 рр.

Київська обл.: Обухівський р-н — с. Підгірці, с. Старі Безрадиці.

Пам'ятки корчуватського типу, Київської Русі.
 Склад колекції: *гл.* — фр-ти посуду.

НА: *Линка Н. В.* Предварительный отчет об экспедиции «Большой Киев» за 1947 г. // № 1947/27а.

Література: *Линка Н. В.* Роботи експедиції «Великий Київ» за 1947 р. // АП. — 1952. — Т. III. — С. 39—53.

40. Колекція № 80.

Дослідження Н. В. Лінки, 1947 р.

Київська обл.: Києво-Святошинський р-н — с-ще Пирогів, с. Чапаєвка.

Пам'ятки трипільської к-ри, ДРЗ, слов'ян.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти посуду; *м. к.* — фібула (рис. 220).

НА: *Линка Н. В.* Предварительный отчет... за 1947 г. // № 1947/27.

Література: *Линка Н. В.* Роботи експедиції... — С. 39—53.

41. Колекція № 81.

Дослідження О. Лапето.

Київська обл.: Обухівський р-н — с. Нові Безрадиці.

Памятка ДРЗ, Київської Русі.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти ліпного та гончарного посуду.

Література: *Шапошникова О. Г.* Розвідкові археологічні дослідження в с. Нових Безрадичах // АП. — 1956. — Т. VI. — С. 201, 202.

Рис. 220. Фібула. с-ще Пирогів. Колекція № 80. Розвідка Н. В. Лінки.

42. Колекція № 83.

Дослідження В. Д. Дяденка, 1947, 1949, 1955 рр.

м. Київ: вул. Борисоглібська, Першотравневий парк.

Пам'ятки Київської Русі.

Склад колекції: *гл.* — плінфа.

43. Колекція № 86.

Дослідження В. Й. Довженка, 1948 р.

Київська обл.: Переяслав-Хмельницький р-н — с. Дівички, с. Єрківці, с. Сошників.

Пам'ятки доби ранньої бронзи, ДРЗ, черняхівської к-ри.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти ліпного та гончарного посуду.

44. Колекція № 88.

Дослідження В. К. Гончарова, 1948 р.

Житомирська обл.: Дзержинський р-н — с. Колодяжне; Любарський р-н — с. Великі Деревичі, с. Нова Чорторія.

Пам'ятки трипільської к-ри, доби бронзи, ДРЗ, Київської Русі.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти ліпного та гончарного посуду.

НА: *Гончаров В. К.* Отчет о работе Волинско-Подольской археологической экспедиции 1948 г. // № 1948/5.

Література: *Гончаров В. К.* Роботи Волинської експедиції 1948 р. // АП. — 1952. — Т. III. — С. 169—181.

45. Колекція № 91.

Дослідження Ю. М. Захарука, 1948 р.

Київська обл.: Бориспільський р-н — с. Софіївка, с. Берловщина.

Пам'ятки доби міді-бронзи.

Склад колекції: *кам.* (кремій) — зняття праці; *гл.* — фр-ти ліпного посуду.

НА: *Захарук Ю. Н.* Отчет о работе Софиевской археологической экспедиции Института археологии АН УССР 1948 г. // № 1948/9.

Література: *Захарук Ю. М.* Софіївський тілоспальний могильник // АП. — 1952. — Т. IV. — С. 112—120.

46. Колекція № 92.

Дослідження О. П. Черниша, 1947, 1948 рр.

Хмельницька обл.: Кам'янець-Подільський р-н — с. Вороновиця, с. Сокіл.

Чернівецька обл.: Кельменецький р-н — с. Комарів, с. Оселівка.

Пам'ятки доби палеоліту, мезоліту.

Склад колекції: *кам.* (кремінь) — різці, скребачки, проколки, скобелі, пластини, відщепи, нуклеуси.

НА: Черныш О. П. Звіт... // № 1947/35; Черныш А. П. Отчет о разведке 1948 г. в Среднем Поднестровье // № 1948/13.

Література: Черныш А. П. Палеолит и мезолит Приднестровья. — М., 1973. — С. 125; Черныш А. П. Новые данные о палеолите и мезолите Днестра // КСИИМК. — 1950. — Вып. XXII. — С. 26—39.

47. Колекція № 93.

Дослідження П. П. Єфименка, 1948 р.

Київська обл.: Києво-Святошинський р-н — с. Жуки; Чорнобильський р-н — с. Старосілля. Чернігівська обл.: Козелецький р-н — с. Євминка.

Пам'ятки трипільської к-ри, доби бронзи.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти посуду; *м. ч.* — скоба.

48. Колекція № 94.

Дослідження С. М. Одинцової, 1948 р.

Київська обл.: Вищедубечанський р-н (нині Вишгородський р-н) — с. Нижня Дубечня; Києво-Святошинський р-н (нині Вишгородський р-н) — с. Хотянівка; Чорнобильський р-н — с. Старосілля, с. Новосілки.

Пам'ятки доби бронзи, ДРЗ, слов'ян, середньовіччя.

Склад колекції: *кам.* (кремінь) — знаряддя праці, відщепи; *гл.* — фр-ти ліпного та гончарного посуду.

НА: Одинцова С. Н., Харченко О. Г. Отчет о командировке в район Староселья 11—21 июня 1948 г. // № 1948/8; Одинцова С. Н., Харченко О. Г. Разведка в междуречьи Днепр — Десна, севернее Киева // № 1948/8в.

49. Колекція № 95.

Дослідження Ф. Б. Копилова, 1948 р.

Київська обл.: Броварський р-н — с. Погреби, с. Літки; Вищедубечанський р-н (нині Вишгородський р-н) — с. Боденьки, с. Сувид; Димерський р-н (нині Вишгородський р-н) — с. Демидів.

Чернігівська обл.: Козелецький р-н — с. Білики, с. Євминка.

Пам'ятки доби неоліту, бронзи, трипільської к-ри, ранніх слов'ян, Київської Русі.

Склад колекції: *кам.* (пірофіліт) — прясла; *гл.* — фр-ти ліпного та гончарного посуду; *м. ч.* — ножі, цвях, шило; *м. к.* — виріб; *ск.* — браслети; *кіст.* — проколка.

НА: Копилов Ф. Б. Звіт про роботу археологічної розвідки на нижній течії р. Десни у 1948 р. // № 1948/8б.

Література: Копилов Ф. Б., Одинцова С. М., Шапошникова О. Г. Археологічні розвідки в районі нижньої течії р. Десни // АП. — 1952. — Т. III. — С. 94—98.

50. Колекція № 96.

Дослідження В. О. Богусевича, 1948 р.

Київська обл. (нині Черкаська обл.): Канівський р-н — с. Курилівка, с. Ліпляве, с. Хмільна. Пам'ятки доби бронзи.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти посуду, фр-ти амфор, прясло.

НА: Богусевич В. А. Отчет о работах Каневской археологической экспедиции 1947—1948 гг. // № 1948/7.

Література: Лінка Н. В. Розвідка в Канівському районі // АП. — 1952. — Т. III. — С. 99—105.

51. Колекція № 97.

Дослідження І. М. Самойловського, 1948 р.

м. Київ — Воскресенська Слобідка, хут. Червоний.

Київська обл.: Києво-Святошинський р-н — с. Шевченкове.

Пам'ятки доби бронзи, ДРЗ, слов'ян.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти посуду.

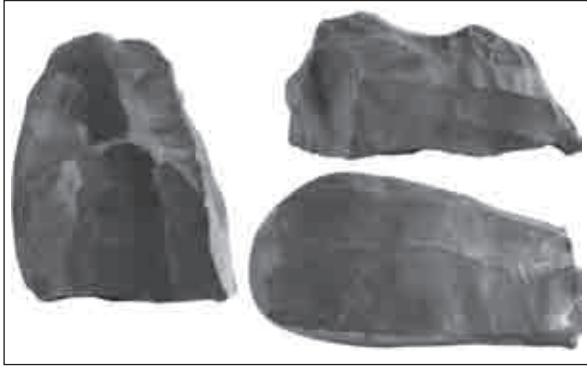
Література: Самойловський І. М. Розвідки і розкопи в Києві та його околицях в 1947—1948 рр. // АП. — 1952. — Т. III. — С. 73—84.

52. Колекція № 101.

Дослідження М. Я. Рудинського, 1948 р.

Рівненська обл.: Вербський р-н (нині Дубнівський р-н) — с. Вербка, с. Підлужжя, Дубнівський р-н — с. Будяки (ур. Під горою), с. Липа (ур. Глинище, ур. Вітровщина), с. Мирогоща, с. Шепетин.

Тернопільська обл.: Бережанський р-н — с. Загайці, с. Малі Загайці; Великоглибочанський р-н — с. Ігровщина; Вишневецький р-н (нині Збараський р-н) — с. Лози, с. Котюженці; Заложцівський р-н (нині Зборівський р-н) — с. Івачів; Зеленецький р-н — с. Голігради, с. Кашперівці;

Рис. 221. Нуклеуси. с. Сапанів. Колекція № 101. Дослідження М. Я. Рудинського.

Кременецький р-н — м. Кременець, с. Бережці, с. Сапанів, с. Куликів; Почаївський р-н (нині Кременецький р-н) — с. Бобрівці, с. Мишковці; Тербовлянський р-н — с. Малів, с. Підгайчики, с. Підгорняне, с. Семиволи; Шумський р-н — с. Кордишів, с. Новостав, с. Шумбар.

Пам'ятки доби палеоліту, неоліту, бронзи, ДРЗ, слов'ян, черняхівської к-ри.

Склад колекції: *кам.* (кремінь) — сокири, тесла, ножі, різці, скребла, відщепи, пластини, нуклеуси (рис. 221); *гл.* — фр-ти ліпного посуду, грузила.

НА: Рудинський М. Я. Матеріали до звіту Дубно-Кременецької експедиції Інституту археології 1948 р. // № 1948/14.

Література: Брайчевський М. Ю. Розвідка слов'янських пам'яток на Волино-Подільському прикордонні (Матеріали Дубно-Кременецької експедиції 1948 р.) // АП. — 1952. — Т. III. — С. 401—408; Рудинський М. Я. Дубно-Кременецька палеолітична експедиція // АП. — 1952. — Т. IV. — С. 143—154.

53. Колекція № 103.

Дослідження М. В. Гепенер, 1948 р.

Київська обл. (нині Черкаська обл.): Канівський р-н — с. Бабичі, с. Ковалі, с. Малий Ржавець, с. Мартинівка, с. Полствин, с. Степанці, с. Таганча.

Пам'ятки черняхівської к-ри.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти гончарного посуду (рис. 222); *м. ч.* — наконечник стріли.

54. Колекція № 104.

Дослідження Ю. М. Захарука, 1948 р.

Полтавська обл.: м. Полтава; Глобинський р-н — смт. Глобине; Котелевський р-н — с. Гетьманка; Новосанжарський р-н — с. Маньківка.

Рис. 222. Горщик. с. Малий Ржавець. Колекція № 103. Розвідка М. В. Гепенер.

Пам'ятки доби пізнього палеоліту, пізнього неоліту, бронзи, ДРЗ, слов'ян, черняхівської к-ри.

Склад колекції: *кам.* (кремінь) — скребачки, відщепи; *гл.* — фр-ти ліпного та гончарного посуду, фр-ти амфор, прясла; *м. к.* — наконечник стріли.

55. Колекція № 107.

Дослідження Д. Я. Телегіна, 1950 р.

Сталінська обл. (нині Донецька обл.): Артемівський р-н — с. Луганське; Краснолиманський р-н — с. Студенок, смт. Дробишеве.

Ворошиловградська обл. (нині Луганська обл.): Біловодський р-н — с. Брусівка; Білокуракинський р-н — с. Велика Хайлівка, с. Петрівка; Лисичанський р-н — смт. Борівське;

Слов'яносербський р-н (нині Донецька обл., Краснолиманський р-н) — с. Красний Лиман; Станично-Луганський р-н — с. Болотенка.

Харківська обл.: Балаклійський р-н — с. Савинці; Дергачівський р-н — с. Діброва; Ізюмський р-н — м. Ізюм, с. Брусівка, с. Велике Чисте, с. Герасимівка, с. Дробишеве, с. Можайка, хут. Наддонецький, с. Сахалін, с. Суха Кам'янка, с. Червоний Оскіл, с. Яремівка;

Куп'янський р-н — с. Богородичне.

Пам'ятки доби неоліту, бронзи, ДРЗ, слов'ян.

Склад колекції: *кам.* (кремінь, кварцит, граніт) — серп, відщепи, скребачки, сокирка, наконечники, долото; *гл.* — фр-ти амфор ліпного та гончарного посуду, кахлі, прясла; *м. к.* — фр-т бляшки; *м. ч.* — ножі, цвях; *ск.* — намістини; *кіст.* — шила, проколка, ложило.

НА: Телегін Д. Я., Одинцова С. Н. Отчет о работе Донецкой археологической экспедиции // № 1950/6.

Рис. 223. Орнаментоване прясло. с. Вигурівщина. Колекція № 108.

Рис. 224. Черпак. м. Переяслав-Хмельницький. Колекція № 114. Випадкова знахідка.

Література: *Телегін Д. Я.* Дослідження поселень епохи бронзи на Дінці // АП. — 1956. — Т. VI. — С. 75—84; *Телегін Д. Я.* Дніпро-донецька культура: До історії населення епохи неоліту — раннього металу півдня Східної Європи. — К., 1968. — 258 с.

56. Колекція № 108.

Дослідження 1948 р.

Київська обл.: Броварський р-н — с. Вигурівщина.

Пам'ятки доби міді-бронзи, ДРЗ, слов'ян, Київської Русі.

Склад колекції: *кам.* (кремій) — знаряддя праці, відщепи, пластини; *гл.* — фр-ти посуду, прясла (рис. 223).

57. Колекція № 111.

Дослідження В. О. Товкачевського 1948, 1949, 1951, 1954, 1957—1962 рр.

м. Київ — Китаєве, Микільська Слобідка.

Київська обл.: Бориспільський р-н — с. Бортичів, с. Вишеньки, с. Червоний Хутір; Броварський р-н — с. Вигурівщина; Києво-Святошинський р-н — смт. Гостомель.

Полтавська обл.: Великобагачанський р-н — с. Остап'є; Гадяцький р-н — с. Веприк; Глобинський р-н — с. Попівка; Новосанжарський р-н — с. Деркачівка; Полтавський р-н — хут. Марки.

Сумська обл.: Великописарівський р-н — смт. Кириківка; Охтирський р-н — м. Охтирка, с. Стара Іванівка, с. Хухра.

Черкаська обл.: Смілянський р-н — с. Велика Яблунівка.

Пам'ятки доби неоліту, бронзи, ДРЗ, слов'ян, Київської Русі.

Склад колекції: *кам.* (кремій) — знаряддя праці; *гл.* — фр-ти ліпного та гончарного посуду, прясла; *м. к.* — фр-ти виробів; *м. ч.* — ніж; *кіст.* — проколка.

58. Колекція № 114.

Випадкові знахідки 1949, 1950 рр.

Київська обл.: Києво-Святошинський р-н — смт. Гостомель; Переяслав-Хмельницький р-н — м. Переяслав-Хмельницький.

Пам'ятки доби бронзи, ДРЗ.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти ліпного посуду, черпачок (рис. 224).

59. Колекція № 115.

Дослідження М. Я. Рудинського, 1949 р.

Чернігівська обл.: Коропський р-н — с. Бушанка, с. Вишеньки, с. Оболоння, с. Райгородок, с. Розьоти, с. Савинки.

Пам'ятки доби неоліту, бронзи, ДРЗ, слов'ян.

Склад колекції: *кам.* (кремій) — скребачки, різці, сокира, фр-т жорна; *гл.* — фр-ти ліпного та гончарного посуду, прясла, грузила.

НА: *Рудинський М.* Звіт Погорілівської експедиції ІА АН УРСР // № 1949/22.

Література: *Рудинський М. Я.* Погорілівка (3 матеріалів Середньодеснянської експедиції 1949 р.) // АП. — 1956. — Т. VI. — С. 163—171.

60. Колекція № 116.

Дослідження Ф. Б. Копилова 1949 р.

Полтавська обл.: Миргородський р-н — с. Довгалівка, с. Малі Сорочинці, с. Попівка, с. Черевки, с. Ярмаки.

Пам'ятки доби бронзи, черняхівської к-ри, середньовіччя.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти посуду; *кіст.* — астрагал.

НА: *Копилов Ф. Б.* Звіт про роботу розвідки Псьольської Слов'янської археологічної експедиції 1949 р. по р. Хоролу // № 1949/10.

Література: *Копилов Ф. Б.* Археологічна розвідка на р. Хорол в 1949 р. // АП. — 1955. — Т. V. — С. 168, 169.

61. Колекція № 118.

Дослідження Р. І. Висзжева, 1949 р.
Вінницька обл.: Козятинський р-н — с. Жу-
желів.

Житомирська обл.: Андрушівський р-н —
сmt. Андрушівка, с. Нехворощ, с. Стара Ко-
тельня; Бердичівський р-н — с. Лемеші; Жи-
томирський р-н — с. Скоморохи, с. Піски;
Лугинський р-н — с. Старосілля.

Пам'ятки трипільської к-ри, слов'ян, давньо-
руського часу, середньовіччя.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти ліпного та гончар-
ного посуду.

НА: *Висзжев Р. І.* Отчет Верхне-Тетеровской
разведочной экспедиции 1949 г. // № 1949/14.

Література: *Висзжев Р. І.* Археологічні
пам'ятки верхньої течії р. Гнилоп'ять та ниж-
ньої течії р. Гуйва // АП. — 1955. — Т. V. —
С. 165—167.

62. Колекція № 119.

Дослідження Д. І. Бліфельда, 1949 р.

Чернігівська обл.: Чернігівський р-н — с. Ко-
шівка, с. Новий Білоус, с. Рогощі, с. Старий
Білоус, с. Табаївка, с. Юр'ївка (ур. В'язівка,
ур. Живці).

Пам'ятки доби бронзи, ДРЗ, давньоруського
часу.

Склад колекції: *кам.* (кремій) — відщепи;
гл. — фр-ти ліпного та гончарного посуду.

НА: *Бліфельд Д. І.* Звіт про роботу Деснянської
археологічної експедиції // № 1949/7.

Література: *Бліфельд Д. І.* Древнейшее славян-
ское поселение на Черниговщине // КСИА. —
1952. — Вып. 1. — С. 53—55; *Бліфельд Д. І.*
Деснянська археологічна експедиція 1949 р. //
АП. — 1955. — Т. V. — С. 12—21.

63. Колекція № 122.

Дослідження І. П. Костюченко, 1949 р.

Харківська обл.: Вовчанський р-н — с. Хотім-
ля; Старо-Салтівський р-н — с. Ново-Донівка,
с. Писарівка, хут. Піски; Харківський р-н —
сmt. Хорошеве; Чугуївський р-н — м. Чугуїв,
с. Башкирівка, сmt. Есхар, с. Кочеток, с-ще
Лаптева, сmt. Малинівка, с. Мартове, сmt. Нова
Покровка, с. Олексіївка, сmt. Печеніги, с. Ста-
ра Покровка.

Пам'ятки доби неоліту, пізньої бронзи, ДРЗ,
черняхівської к-ри.

Склад колекції: *кам.* (кремій, граніт) — скре-

бачки, відщепи, ядро; *гл.* — фр-ти амфор, ліп-
ного та гончарного посуду, прясла.

НА: *Костюченко І. П.* Отчет об археологичес-
кой разведке, проведенной 1949 г. в северо-вос-
точной части Харьковской обл. // № 1949/11.

64. Колекція № 134.

Дослідження М. Я. Рудинського, 1949 р.

Чернігівська обл.: Новгород-Сіверський р-н —
с. Смячка.

Пам'ятки доби раннього неоліту, бронзи, ДРЗ.
Склад колекції: *кам.* (кремій) — скребачки,
нуклеуси, сокирка, проколка, наконечник стрі-
ли; *гл.* — фр-ти ліпного посуду.

НА: *Рудинський М.* Звіт Погорілівської експе-
диції Інституту археології АН УРСР 20. VII —
2. IX. 1949 р. // № 1949/22.

65. Колекція № 142.

Дослідження В. Й. Довженка та Н. В. Лінки,
1949 р.

Черкаська обл.: Корсунь-Шевченківський р-
н. — м. Корсунь-Шевченківський, с. Набутів,
с. Сахнівка.

Пам'ятки доби неоліту, зарубинецької к-ри,
слов'ян.

Склад колекції: *кам.* — розтиральник; *гл.* —
фр-ти амфор, посуду.

НА: *Довженко В. Й., Лінка Н. В.* Археологи-
ческие исследования на нижней Роси в 1949 г. //
№ 1949/12.

Література: *Довженко В. Й., Лінка Н. В.* Роз-
відки древньоруських городищ на нижній Росі
в 1949 р. // АП. — 1955. — Т. V. — С. 151—
157.

66. Колекція № 146.

Дослідження Ю. В. Кухаренка та І. П. Костю-
ченко, 1949—1951 рр.

Дніпропетровська обл.: Нікопольський р-н —
с. Кагановичі.

Харківська обл.: с. Водяне, с. Кибик; Печеніз-
ький р-н — с. Комсомольське, с. Олексіївка.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти амфор, посуду.

НА: *Костюченко І. П.* Разведка в северо-вос-
точной части Харьковской обл. // № 1951/16.

67. Колекція № 150.

Дослідження 1949, 1950 рр.

Київська обл.: Києво-Святошинський р-н —
с. Чапаєвка.

Пам'ятки трипільської к-ри, комарівської к-ри.
Склад колекції: *гл.* — фр-ти посуду.

68. Колекція № 151.

Дослідження Д. Т. Березовця, В. І. Канівця та А. П. Савчука 1949, 1950 рр.

Волинська обл.: Камінь-Каширський р-н — с. Дорожище, с. Запруддя; Ківерцівський р-н — с. Кульчин; Рожищенський р-н — с. Колонія Серхів; Старовижівський р-н — с. Мильці.

Рівненська обл.: Острозький р-н — с. Вільгори, с. Кургани, с. Могиляни, с. Слобідка, с. Стадники.

Хмельницька обл.: Славутський р-н — с. Кривин, с. Нетішин, с. Солов'є.

Пам'ятки доби бронзи, залізного віку, слов'ян, середньовіччя.

Склад колекції: *кам.* (кремінь) — знаряддя праці (рис. 225); *гл.* — фр-ти посуду, фр-ти кахлів.

НА: Канівець В. І. Отчет об археологической разведке в Западной Украине в июле — августе 1950 г. // № 1950/20.

69. Колекція № 156.

Дослідження А. П. Савчука, 1949 р.

м. Київ — Труханів о-в, Червоний Хутір, Воскресенська Слобідка.

Київська обл.: Вищедубечанський р-н — с. Осувки; Канівський р-н (нині Черкаська обл.) —

Рис. 225. Знаряддя з кременю. с. Нетішин. Колекція № 151. Дослідження Д. Т. Березовця, В. І. Канівця та А. П. Савчука.

с. Келеберда; Обухівський р-н — с. Підгірці.

Пам'ятки доби неоліту, бронзи, середньовіччя.
Склад колекції: *кам.* (кремінь, пірофіліт) — скребачки, відщепи, наконечник стріли; *гл.* — фр-ти амфор, ліпного та гончарного посуду, фр-т козацької люльки, грузило, намистина; *кіст.* — пластина; *ск.* — фр-т браслета, фр-т посудини.

70. Колекція № 159.

Дослідження О. І. Тереножкіна та Є. Ф. Покровської 1949, 1950, 1952, 1953, 1955, 1962 рр.

Київська обл.: Білоцерківський р-н — с. Шкарівка; Броварський р-н — с. Богданівка; Васильківський р-н — м. Васильків, с. Велика Солтанівка, с. Мала Солтанівка; Києво-Святошинський р-н — с-ще Пирогів; Переяслав-Хмельницький р-н — с. Зарубинці, с. Трахтемирів, с. Юшки; Обухівський р-н — с. Підгірці.

Кіровоградська обл.: Долинський р-н — с. Новоселівка; Знам'янський р-н — с. Кучерівка, с. Суботці, с. Черноліска; Олександрівський р-н — с. Бірки, с. Северинівка, с. Тарасівка, с. Чаплище.

Полтавська обл.: Новосанжарський р-н — с. Крута Балка.

Харківська обл.: Краснокутський р-н — с. Колонтаїв.

Черкаська обл.: м. Черкаси; Канівський р-н — м. Канів, с. Бобриця, с. Григорівка, с. Грищинці, с. Ковалі, с. Курилівка, с. Лука, с. Плява, с. Селище, с. Степанці, с. Тростянець, с. Хмільна; Смілянський р-н — с. Залевки, с. Плескачівка (ур. Матронинський Монастир), с. Старосілля, с. Теклине, с. Тенетинка, с. Тясмин, с. Яблунівка; Уманський р-н — м. Умань, с. Краснопілка, с. Родниківка; Чигиринський р-н — м. Чигирин, с. Вершинці, с. Головкивка, с. Івківці, с. Медведівка, с. Новоселиця, с. Полуднівка, с. Суботів, с. Стецівка, с. Чмирівка, с. Янич (Іванівка).

Пам'ятки доби неоліту, бронзи, черноліської к-ри, ДРЗ, черняхівської к-ри, слов'ян, Київської Русі.

Склад колекції: *кам.* (кремінь, граніт) — скребло, серпи, ніж, сокира-молот; *гл.* — фр-ти ліпного та гончарного посуду, прясла; *м. к.* — наконечник стріли, каблучки, фр-т бляшки; *м. ч.* — ножі; *ск.* — намистина; *кіст.* — проколка, заготовка для прясла, прясло з епіфіза, мотижка з рогу оленя.

НА: Тереножкін А. И. Поселения белогрудовской культуры близ Умани // № 1949/15б; Тереножкін А. И. Археологические разведки в северной части Кировоградской области // № 1949/15в; Тереножкін А. И. Поселения и городища в бассейне р. Тясмина 1950 г. // № 1950/25; Ильинская В. А. Отчет о разкопках на р. Стугне в 1951 г. // № 1951/8ж; Тереножкін А. И. Отчет об археологических исследованиях близ г. Смелы в 1952 г. // № 1952/17; Тереножкін А. И. Отчет о разведках в Поросье и по р. Стугне в 1953 г. // № 1953/9г; Покровская Е. Ф. Отчет о разведках Среднеднепровской Правобережной экспедиции в 1955 г. // № 1955/5в.

Література: Тереножкін А. И. Скифская Днепровская правобережная экспедиция // КСИИМК. — 1951. — Вып. XXXVII. — С. 117—124; Тереножкін О. І. Поселения білогрудівського типу біля Умані // Археологія. — 1951. — Т. V. — С. 173—182; Тереножкін А. И. Поселения и городища в бассейне р. Тясмина // КСИИМК. — 1952. — Вып. XLIII. — С. 80—92; Тереножкін О. І. Розвідка і розкопки 1949 р. в північній частині Кировоградської області // Археологія. — 1952. — Т. VII. — С. 110—135; Тереножкін А. И. Археологические исследования близ Смелы в 1952 г. // КСИА. — 1954. — Вып. 3. — С. 71—76.

71. Колекція № 160.

Дослідження С. М. Одинцової, 1949—1951 рр. РФ, Курська обл.: с. Гайворон, с. Казинка. (берег р. Ворскли).

Пам'ятки доби бронзи.

Склад колекції: кам. (кремінь) — знаряддя праці; гл. — фр-ти ліпного посуду.

72. Колекція № 161.

Дослідження В. М. Даниленка, 1949—1952 рр. Київська обл.: Бориспільський р-н — с. Бортничі.

Пам'ятки доби бронзи, ДРЗ, слов'ян.

Склад колекції: кам. (кремінь) — відщепи; гл. — фр-ти посуду, прясла; м. ч. — вістря стріли.

НА: Самойловський І. М. Розвідкові розкопки біля с. Бортничі під Києвом у 1949 р. // № 1949/3в.

Література: Амбургер Н. П., Білановська Т. Д. Пізньотрипільське поселення біля с. Бортничів // АП. — 1956. — Т. VI. — С. 115—117.

73. Колекція № 162.

Дослідження В. М. Даниленка та Д. Я. Телегіна 1949, 1951 рр.

м. Київ — Червоний Хутір.

Пам'ятка доби неоліту.

Склад колекції: гл. — фр-ти посуду, фр-ти тиглів; м. к. — фр-ти прикрас; кіст. — фр-ти виробів.

НА: Даниленко В. Н. Исследование неолитических памятников в районе Киева в 1949 г. // № 1949/3а; Даниленко В. Н., Макаревич М. Л. Отчет о работе Бориспольского отряда экспедиции «Большой Киев» в 1951 г. // № 1951/8б.

Література: Даниленко В. Н. К вопросу о месте киевотрипольской культуры в этногенетическом процессе // КСИА. — 1953. — Вып. 2. — С. 81—83; Даниленко В. М., Макаревич М. Л. Червонохутірський могильник мідного віку з трупоспаленням // АП. — 1956. — Т. VI. — С. 92—98.

74. Колекція № 163.

Дослідження В. М. Даниленка та Д. Я. Телегіна, 1949—1953 рр.

м. Київ — Микільська Слобідка.

Пам'ятки доби неоліту, бронзи, трипільської к-ри, зарубинецької к-ри, Київської Русі, середньовіччя.

Склад колекції: кам. (кремінь, галька) — пластини, відщепи, нуклеуси, скребачки, тесло, намистина; гл. — фр-ти ліпного та гончарного посуду, прясла; м. ч. — ножі, фр-т кольчуги, бубонець; м. к. — браслет; ск. — фр-т намистини, фр-т посудини.

НА: Даниленко В. Н. Археологические исследования неолитических памятников в районе г. Киева в 1949 г. // № 1949/3а.

Література: Даниленко В. М. Дослідження неолітичних пам'яток в районі м. Києва в 1949 р. // АП. — 1956. — Т. VI. — С. 172—178.

75. Колекція № 169.

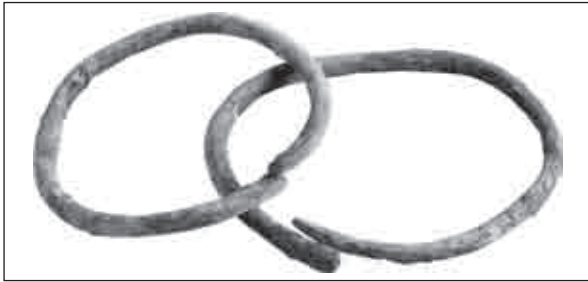
Дослідження Р. І. Висзжева, 1950 р.

Вінницька обл.: Хмільницький р-н — с. Курилівці.

Пам'ятки доби бронзи, ДРЗ.

Склад колекції: кам. (кремінь) — знаряддя праці; гл. — фр-ти посуду; м. ч. — шпилька, вістря списа; м. к. (бронза) — браслети (рис. 226), бісер.

НА: Выезжев Р. И., Копылов Ф. Б. Отчет о Верхне-Бугской археологической экспедиции № 2 в 1950 г. // № 1950/7; Лагодовская Е. Ф. Археоло-

Рис. 226. Бронзові браслети. с. Курилівці. Колекція № 169. Розвідка Р. І. Висезжева.

логические исследования в 1949—1950 гг. в Хмельницком р-не Винницкой обл. // № 1950/7.
Література: *Висезжев Р. І., Лагодівська О. Ф., Копилов Ф. Б.* Кургани скіфського часу в с. Курилівці // АП. — 1956. — Т. VI. — С. 17—20.

76. Колекція № 171.

Дослідження А. М. Кірпічникова та П. О. Раппопорта, 1950, 1951 рр.

Київська обл.: Канівський р-н (нині Черкаська обл.) — с. Ліпляве; Києво-Святошинський р-н — с. Лісники, с. Віта-Поштова; Корсунь-Шевченківський р-н (нині Черкаська обл.) — с. Селище; Обухівський р-н — с. Витачів, с. Плюти, с. Старі Берзядичі, с. Трипілля.

Пам'ятки трипільської к-ри, слов'ян, Київської Русі.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти амфор, посуду; *м. ч.* — пряжка; *м. к.* — прикраса (рис. 227); *ск.* — фр-т браслета.

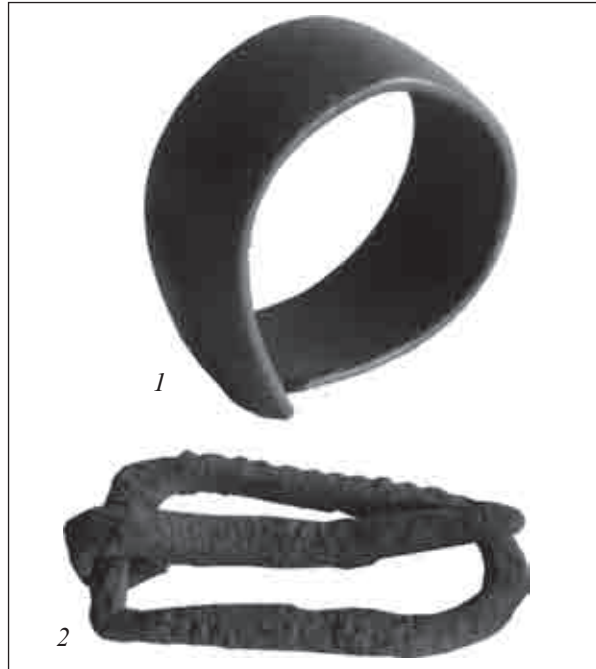
НА: *Раппопорт П. А.* Краткий отчет о раскопках, проведенных разведочно-маршрутным отрядом экспедиции «Большой Киев» // № 1951/8в; *Кирпичников А. Н.* Отчет об археологической разведке в Киевской обл. (с 16. VIII по 22. VIII 1951 г.) // № 1951/8е.

Література: *Раппопорт П. О.* Обстеження городищ в районі Києва у 1950 р. // Археологія. — 1952. — Т. VII. — С. 142—149; *Раппопорт П. А.* К вопросу о системе обороны Киевской земли. По материалам работ разведочно-маршрутного отряда экспедиции «Большой Киев» // КСИА. — 1954. — Вып. 3. — С. 21—26.

77. Колекція № 172.

Дослідження П. П. Єфименка, 1950 р.

Київська обл.: Верхньодубечанський р-н — с. Сваром'я; Чорнобильський р-н — с. Старосілля.

Рис. 227. Металеві вироби. Колекція № 171. Дослідження А. М. Кірпічникова та П. О. Раппопорта: 1 — бронзова прикраса. с. Витачів; 2 — залізна пряжка. с. Плюти.

Пам'ятки доби пізнього неоліту, бронзи, слов'ян. Склад колекції: *кам.* (кремінь) — відщепи, пластини, скребачки, нуклеуси; *гл.* — фр-ти ліпного посуду.

78. Колекція № 173.

Дослідження В. М. Даниленка, 1950 р.

Київська обл.: Обухівський р-н — м. Обухів, с. Нещерів, с. Таценки.

Пам'ятки доби бронзи, ДРЗ, корчуватського типу.

Складколекції: *кам.* (кремінь) — відщепи, пластини; *гл.* — фр-ти посуду, прясла (рис. 228).

Рис. 228. Орнаментовані прясла. с. Нещерів. Колекція № 173. Розвідка В. М. Даниленка.

79. Колекція № 174.

Дослідження В. М. Даниленка, 1950 р.
м. Київ — Червоний Хутір.

Київська обл.: Канівський р-н (нині Черкаська обл.) — м. Канів (ур. Монастирьок), с. Грищинці; Києво-Святошинський р-н — с. Ходосівка, с. Хотянівка (нині Вишгородський р-н).

Пам'ятки доби неоліту, енеоліту, бронзи, слов'ян.
Склад колекції: *кам.* (кремінь) — відщепи, скребок, пластини, віджимник; *гл.* — фр-ти ліпного посуду; шлак.

80. Колекція № 175.

Дослідження Г. Т. Тітенко, 1950 р.

Київська обл.: Києво-Святошинський р-н (нині Вишгородський р-н) — с. Хотянівка; Обухівський р-н — с. Верем'я.

Пам'ятки доби бронзи, ДРЗ.

Склад колекції: *кам.* (кремінь) — відщеп; *гл.* — фр-ти посуду; *м. к.* — фр-т прикраси.

81. Колекція № 176.

Дослідження І. М. Самойловського, 1950 р.

Київська обл.: Переяслав-Хмельницький р-н — с. Андруші, с. Зарубинці.

Пам'ятки доби бронзи, ДРЗ.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти ліпного посуду.

НА: Самойловский И. М. Археологические разведки под Переяславом-Хмельницким в 1950 г. // № 1950/26.

Література: Самойловський І. М., Мезенцева Г. Г. Археологічні спостереження і розвідки в Києві та поблизу нього в 1949—1951 р. // АП. — 1955. — Т. V. — С. 179—183.

82. Колекція № 178.

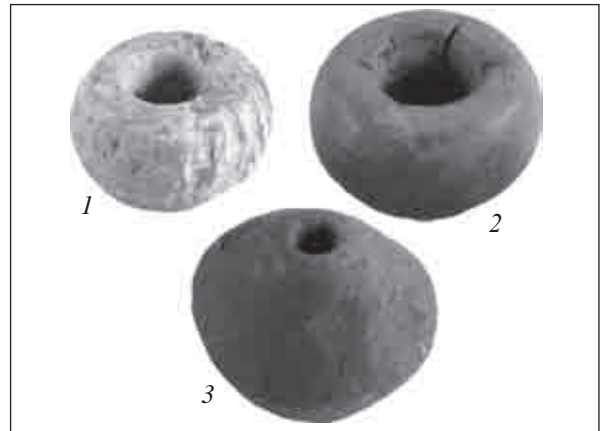
Дослідження Я. П. Прилипка, 1950 р.

Київська обл.: Канівський р-н (нині Черкаська обл.) — м. Канів, с. Бабичі, с. Бобриця, с. Грищенці, с. Келеберда, с. Ковалі, с. Ліпляве, с. Малий Ржавець, с. Пекарі, с. Прохорівка, с. Тростянець; Переяслав-Хмельницький р-н — с. Зарубинці.

Пам'ятки трипільської к-ри, доби бронзи, ДРЗ, черняхівської к-ри.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти посуду; *м. ч.* — цвях; *кіст.* — лощені кістки; *скло* — фр-т посудини.

Література: Даниленко В. М. Дослідження пам'яток підгірського та бобрицького типів на Київщині // АП. — 1956. — Т. VI. — С. 5—16.

Рис. 229. Колекція № 181. Дослідження Д. Т. Березовця: 1, 2 — пірофілітові прясла. с. Бунякине, с. Горки; 3 — глиняне прясло, с. Хижки.

83. Колекція № 181.

Дослідження Д. Т. Березовця, 1950 р.

Сумська обл.: Білопільський р-н — с. Мар'янівка; Конотопський р-н — с. Хижки, хут. Червоний; Путивльський р-н — с. Бунякине, с. Горки, с. Зінове, с. Линове, с-ще Новослобідське, с. Пересипки, с. Пруди, с. Скуносове, с. Харівка, с. Литвиновичі (нині Кролевецький р-н).

Пам'ятки доби неоліту, раннього бронзового віку, ранніх слов'ян, Київської Русі.

Склад колекції: *кам.* (кремінь, кварцит, граніт, мрамор, пірофіліт) — скребачки, відщепи, розтиральник, прясла; *гл.* — фр-ти амфор, ліпного та гончарного посуду, прясла (рис. 229), грузила; *м. ч.* — наконечник стріли, шлак.

НА: Березовец Д. Т. Отчет о работе славянского отряда Сеймо-Деснинской экспедиции 1950 г. (Славянский отряд) // № 1950/2а.

Література: Березовець Д. Т. Дослідження слов'янських пам'яток на Сеймі в 1949—1950 рр. // АП. — 1955. — Т. V. — С. 49—66.

84. Колекція № 182.

Дослідження І. Г. Шовкопляс, 1950 р.

Кам'янець-Подільська обл. (нині Хмельницька обл.): Кам'янець-Подільський р-н — с. Лука-Врубловецька, с. Нагоряни (ур. Підмет).

Пам'ятки ДРЗ.

Склад колекції: *кам.* (кремінь) — відщепи; *гл.* — фр-ти та цілі форми посуду, піксіда; *кіст.* — знаряддя з рогу (рис. 230).

НА: Шовкопляс І. Г. Курганний могильник на Среднем Днестре (Отчет о работе Средне-

Рис. 230. с. Нагоряни. Колекція № 182. Дослідження І. Г. Шовкопляса: 1 — виріб з рогу; 2 — піксіда.

Дністровської експедиції 1949—1950 гг.) // № 1950/5.

Література: Шовкопляс І. Г. Середньодністровська експедиція 1949—1951 р. // АП. — 1956. — Т. VI. — С. 29—37.

85. Колекція № 186.

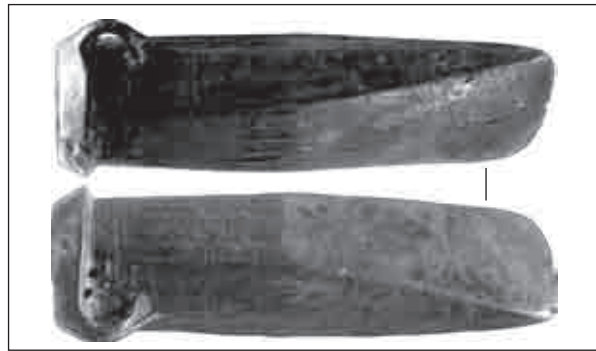
Дослідження В. М. Даниленка, 1950 р.
Київська обл.: Обухівський р-н — с. Підгірці.
Пам'ятки доби бронзи, ДРЗ, білогрудівської к-ри, Київської Русі.

Склад колекції: кам. (кремінь) — знаряддя праці; гл. — фр-ти амфор, ліпного та гончарного посуду, прясла; м. ч. — ніж; м. к. — прикраси, підвіски, сокира (рис. 231), наконечники стріл; ск. — намистини.

НА: Даниленко В. М. Дослідження пам'яток підгірського та бобринського типів на Київщині в 1950 р. // № 1950/1г.

86. Колекція № 187.

Дослідження Ю. М. Захарука, 1950 р.
Київська обл.: Бориспільський р-н — с. Софіївка.
Пам'ятки доби енеоліту, трипільської к-ри.
Склад колекції: кам. (кремінь) — фр-т сокири-тесла; гл. — фр-ти амфор, посуду, прясла.

Рис. 231. Бронзова орнаментована сокира. с. Підгірці. Колекція № 186. Розвідка І. Г. Шовкопляса.

НА: Захарук Ю. Н. Разведочные раскопки поселения софиевского типа в окрестностях Киева (Сырецкий отряд) // № 1950/1а.

Література: Захарук Ю. М. Поселення Софіївського типу в околицях Києва // АП. — 1956. — Т. VI. — С. 111—114.

87. Колекція № 191.

Дослідження Д. Я. Телегіна, 1950, 1951 рр.
м. Київ — Святошин (Борщагівка).
Пам'ятки доби бронзи, пізньокорчуватського типу.

Склад колекції: кам. (кремінь) — відщепи; гл. — фр-ти ліпного посуду.

88. Колекція № 192.

Дослідження Д. Я. Телегіна, 1950—1952 рр.
Київська обл.: Києво-Святошинський р-н — м. Гостомель, м. Ірпінь, с. Музичі.
Пам'ятки доби бронзи, пізньокорчуватського типу.

Склад колекції: кам. (кремінь) — відщепи; гл. — фр-ти ліпного посуду.

89. Колекція № 194.

Дослідження В. Й. Довженка, 1950, 1952 рр.
Кам'янець-Подільська обл. (нині Хмельницька обл.): Новоушицький р-н — с. Іванківці.
Пам'ятки черняхівської к-ри.

Склад колекції: гл. — фр-ти амфор, посуду.
НА: Довженко В. Й. Звіт про роботу Дністрянської археологічної експедиції ІА НАНУ 1952 р. // № 1952/12.

Література: Брайчевский М. Ю., Довженко В. И. Древнеславянское святилище в с. Иванковцы на Поднестровье // КСИА. — 1953. — Вып. 2. — С. 23, 24.

90. Колекція № 215.

Дослідження Д. Т. Березовця, 1951, 1952, 1954 рр.
Дніпропетровська обл.: Апостолівський р-н — с. Грушівка, с. Кут.

Херсонська обл.: Великолепетиський р-н — смт. Велика Лепетиха, с. Князе-Григорівка; Верхньорогачицький р-н — с. Бабіне, с. Василівка, с. Нижній Рогачик; Горностаївський р-н — смт. Горностаївка, с. Каїри, с. Заводівка.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти амфор, посуду.

НА: *Березовец Д. Т.* Отчет о работах Горностаевской экспедиции 1951 г. // № 1951/3а.

91. Колекція № 216.

Дослідження П. О. Раппопорта, 1951 р.

Житомирська обл.: Андрушівський р-н — с. Яроповичі.

Київська обл.: Васильківський р-н — с. Заріччя; Димерський р-н (нині Вишгородський р-н) — с. Лютиж; Києво-Святошинський р-н — с. Білогородка, с. Віта-Поштова, с. Лісники; Миронівський р-н — с. Малий Букрин; Переяслав-Хмельницький р-н — м. Переяслав-Хмельницький.

Пам'ятки трипільської к-ри, ДРЗ, слов'ян, Київської Русі, середньовіччя.

Склад колекції: *кам.* (кремінь, пірофіліт) — знаряддя праці, прясло; *гл.* — фр-ти амфор, посуду, фр-ти кахлів; *м. ч.* — цвях, ніж; *ск.* — фр-т браслета, фр-т посудини.

НА: *Раппорт П. А.* Краткий отчет... // № 1951/8в.

Література: *Раппорт П. А.* К вопросу о системе обороны Киевской земли. По материалам работ разведочно-маршрутного отряда экспедиции «Большой Киев» // КСИА. — 1954. — Вып. 3. — С. 21—26.

92. Колекція № 217.

Дослідження А. П. Савчука, 1951, 1953 рр.

Київська обл.: Києво-Святошинський р-н (нині Вишгородський р-н) — с. Новосілки, с. Хотянівка; Вищедубечанський р-н — с. Ошитки, с. Осещина, с. Чернин (нині Вишгородський р-н); Чорнобильський р-н — с. Рудьки, с. Старосілля.

Пам'ятки доби неоліту, трипільської к-ри, доби бронзи, ДРЗ, черняхівської к-ри, слов'ян.

Склад колекції: *кам.* (кремінь) — відщепи, пластини, скребачки, наконечник стріли, нуклеуси; *гл.* — фр-ти посуду, прясла; *м. к.* — намістина, підвіски; *м. ч.* — фр-т пластини.

НА: *Савчук А. П.* Звіт про археологічні розвідки експедиції «Великий Київ» в 1951 році на території Вище-Дубечанського р-ну Київської обл. // № 1951/8г.

93. Колекція № 220.

Дослідження І. П. Костюченко, 1951, 1952 рр.
Дніпропетровська обл.: Криворізький р-н — с. Перевізькі Хутори; Нікопольський р-н — с. Олександрівка, с. Олексіївка, с. Шолохове.
Херсонська обл.: Каховський р-н — с. Любимівка.

Пам'ятки доби бронзи, черняхівської к-ри.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти амфор, посуду, прясла.

НА: *Костюченко І. П.* Звіт про розкопи Перевізько-Хуторського кургана бронзового віку // № 1951/2б.

Література: *Костюченко І. П.* Могильник эпохи бронзы поблизу хут. Хмельницького // АП. — 1960. — Т. IX. — С. 88—101.

94. Колекція № 222.

Дослідження К. А. Бреде, 1951, 1952 рр.

Херсонська обл.: Бериславський р-н — с. Республіканець, с. Саблуківка, с-ще Червоний Маяк; Великолепетиський р-н — смт. Велика Лепетиха; Горностаївський р-н — смт. Горностаївка; Нововоронцовський р-н — с. Гаврилівка.

Пам'ятки ДРЗ.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти посуду, фр-ти амфор.

НА: *Бредэ К. А.* Отчет о раскопках городища в с. Гавриловка Ново-Воронцовского р-на Херсонской обл. в 1951 г. // № 1951/1г.

Література: *Бредэ К. А.* Раскопки 1951 г. на Гавриловском городище // КСИА. — 1956. — Вып. 6. — С. 33—35; *Бреде К. А.* Розкопки Гаврилівського городища рубежу нашої ери // АП. — 1960. — Т. IX. — С. 191—203; *Ветштейн Р. І.* Розкопки внутрішньої лінії оборонних споруд Гаврилівського городища // АП. — 1960. — Т. IX. — С. 204—209.

95. Колекція № 223.

Дослідження І. Д. Ратнер, 1951, 1952 рр.

Миколаївська обл.: Снігурівський р-н — м. Снігурівка, с. Афанасіївка.

Пам'ятки доби бронзи, ДРЗ.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти та цілі форми посуду (рис. 232).

Рис. 232. Горщики. м. Снігурівка. Колекція № 223. Розвідка І. Д. Ратнер.

96. Колекція № 233.

Дослідження М. Д. Гвоздовер, 1952 р.
Херсонська обл.: Цюрупинський р-н — с. Раденськ, с. Великі Копані.

Пам'ятки доби бронзи.

Склад колекції: *кам.* (кремій) — знаряддя праці, відщепи; *гл.* — фр-ти амфор, посуду.

НА: *Гвоздовер М. Д.* Отчет об археологической разведке, проведенной в Цюрупинском р-не Херсонской обл. в 1952 году // № 1952/27.

97. Колекція № 235.

Дослідження Д. Я. Телегіна, 1952 р.

м. Київ — Куренівка, оз. Печань.

Пам'ятки доби бронзи, корчуватського типу.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти ліпного посуду.

98. Колекція № 238.

Дослідження П. О. Раппопорта, 1952 р.

Київська обл.: Києво-Святошинський р-н (нині Вишгородський р-н) — с. Вишгород.

Полтавська обл.: Лубенський р-н — с. Маківці.

Пам'ятки часів Київської Русі.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти гончарного посуду; *м. ч.* — цвях; *ск.* — фр-т браслета.

99. Колекція № 242.

Дослідження В. І. Канівця, 1952 р.

Рівненська обл.: Рівненський р-н — с. Кургани; Сарненський р-н — с. Корост.

Пам'ятки ДРЗ.

Склад колекції: *кам.* (кремій) — знаряддя праці, відщепи, пластини; *гл.* — фр-ти амфор, посуду; *м. к.* — прикраси.

Рис. 233. Посуд. с. Гончарівка. Колекція № 252. Розвідка В. І. Канівця.

100. Колекція № 252.

Дослідження В. І. Канівця, 1952 р.

Львівська обл.: Золочівський р-н — с. Гончарівка.

Пам'ятки залізного віку, висоцької к-ри.

Склад колекції: *кам.* (кремій) — відщеп; *гл.* — фр-ти та цілі форми посуду (рис. 233); *м. к.* — браслети виті, гривна шийна, шпилька.

101. Колекція № 255.

Дослідження В. І. Канівця, 1952 р.

Львівська обл.: Бродівський р-н — с. Бовдури, с. Смільне, с. Ясенів; Буський р-н — с. Переволочна; Золочівський р-н — с. Гончарівка, с. Хильчиці.

Тернопільська обл.: Збарзький р-н — с. Лози, с. Муховець; Кременецький р-н — с. Попівці;

Лановецький р-н — с. Борсуки, с. Передмірка.

Хмельницька обл.: Ізяславський р-н — м. Ізяслав, с. Клубівка, с. Мислятин, с. Михнів, с. Путринці; Славутський р-н — с. Нетішин, с. Солов'є.

Пам'ятки трипільської к-ри, доби бронзи, залізного віку, слов'ян, черняхівської к-ри, Київської Русі.

Склад колекції: *кам.* (кремій) — знаряддя праці, відщепи; *гл.* — фр-ти та цілі форми посуду, прясла; *м. ч.* — вироби.

102. Колекція № 257.

Дослідження М. Ю. Брайчевського, 1952 р.
Хмельницька обл.: Новоушицький р-н — с. Пилипи-Хребтіївські, с. Хребтіїв.
Чернівецька обл.: Сокирянський р-н — с. Непорогове.

Пам'ятки трипільської к-ри, ДРЗ, слов'ян, давньоруського часу.

Склад колекції: *кам.* (кремінь) — відщепи; *гл.* — фр-ти посуду, прясло.

103. Колекція № 258.

Дослідження Б. О. Тимощука, 1952 р.
Хмельницька обл.: Новоушицький р-н — с. Калюс.

Пам'ятки слов'ян.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти посуду; шлак.

104. Колекція № 264.

Дослідження Д. Я. Телегіна, 1953 р.
Сумська обл.: Білопільський р-н — с. Нові Вирки, с. Глушець; Путивльський р-н — м. Путивль, с. Бобине, с. Волинцеве, с. Дорошівка, с. Іванівка, с. Калинівка, с. Козлівка, с. Корольки, с. Манухівка, с. Мар'янівка, с. Октябрське, с. Пересипки, с. Скуносове, с. Чаплище, с. Шанівка, с. Юр'єве, с. Битиця (нині Сумський р-н), с. Литвиновичі (нині Кролевецький р-н).

Пам'ятки доби неоліту, бронзи, ДРЗ, слов'ян.
Склад колекції: *кам.* (кремінь, кварцит) — скребачки, пластини, наконечники стріл, відщепи; *гл.* — фр-ти ліпного посуду, прясла.

НА: Телегин Д. Я. Отчет о работе неолитического отряда Левобережно-Сейминской экспедиции в 1953 г. // № 1953/8а.

Література: Телегин Д. Я. Исследование неолитических памятников в окрестностях г. Путивля на р. Сейм // КСИА. — 1955. — Вып. 4. — С. 145, 146; Березанская С. С. Исследование поселений эпохи бронзы и раннего железа на р. Сейм // КСИА. — 1955. — Вып. 4. — С. 111—113.

105. Колекція № 268.

Дослідження П. О. Раппопорта, 1953 р.
Житомирська обл.: Любарський р-н — с. Великі Деревичі.

Київська обл.: Городищенський р-н (нині Черкаська обл.) — с. Кудинівка; Чорнобильський р-н (нині Іванківський р-н) — с. Губин.

Пам'ятки ДРЗ, Київської Русі.

Склад колекції: *кам.* (кремінь) — зняряддя праці, відщепи; *гл.* — фр-ти посуду.

НА: Раппопорт П. А. Отчет о раскопках 1953 г. разведочно—маршрутного отряда экспедиции «Большой Киев» //1953/12.

106. Колекція № 269.

Дослідження В. М. Даниленка, 1953 р.
Дніпропетровська обл.: Дніпропетровський р-н — с. Волоське.

Київська обл. (нині Черкаська обл.): Золотоніський р-н — с. Крупське.

Пам'ятки черняхівської к-ри, Київської Русі.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти посуду.

НА: Даниленко В. Н. Раннеславянские памятники на Днепровских порогах // № 1953/4а.

107. Колекція № 270.

Дослідження Д. Я. Телегіна, 1953 р.
Херсонська обл.: Бериславський р-н — с. Дрімайлівка, с. Качкарівка, с. Саблуківка; Великолепетиський р-н — смт. Велика Лепетиха; Верхньорогачицький р-н — с. Бабине, с. Михайлівка, с. Ушкалка; Горностаївський р-н — смт. Горностаївка, с. Каїри, с. Софіївка.

Київська обл. (нині Черкаська обл.): Корсунь-Шевченківський р-н — с. Завадівка; Шполянський р-н — с. Водяне.

Пам'ятки доби бронзи, ДРЗ, слов'ян.

Склад колекції: *кам.* (кремінь) — відщепи, пластини, булава; *гл.* — фр-ти посуду; *кіст.* — вістря, вироби.

НА: Телегин Д. Я. Отчет о работе разведывательного отряда Никопольско-Гавриловской археологической экспедиции //1953/16.

Література: Телегин Д. Я. Погребение скифского времени на Нижнем Днепре // КСИА. — 1956. — Вып. 6. — С. 48, 49.

108. Колекція № 272.

Дослідження М. І. Вязьмітіної, 1953, 1954 рр.
АРК: Білогірський р-н — с. Аннівка.
Херсонська обл.: Бериславський р-н — с-ще Червоний Маяк; Горностаївський р-н — смт. Горностаївка; Нововоронцовський р-н — с. Золота Балка.

Пам'ятки античного часу.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти амфор, посуду.

109. Колекція № 273.

Дослідження П. І. Хавлюка, 1953 р.
Вінницька обл.: Гайсинський р-н — с. Бубнів-

ка, с. Гунча, с. Кисляк, с. Ладижинські Хутори, с. Тимар; Іллінецький р-н — с. Борисівка, с. Пархомівка, с. Уланівка.

Пам'ятки доби енеоліту, трипільської к-ри.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти ліпного та гончарного посуду.

НА: Хавлюк П. І. Звіт про археологічну розвідку в районі верхнього Побужжя // № 1954/40.

Література: Хавлюк П. І. Матеріали к археологічній карті басейна р. Соб // КСИА. — 1956. — Вып. 6. — С. 18—21.

110. Колекція № 274.

Дослідження І. Я. Абрамова, 1953 р.

Сумська обл.: Кролевецький р-н — с. Заболотове.

Пам'ятки доби неоліту, бронзи.

Склад колекції: *кам.* (кремінь) — відщеп; *гл.* — фр-ти посуду.

111. Колекція № 276.

Дослідження А. П. Савчука, 1953 р.

Київська обл.: Броварський р-н — с. Залісся, с. Рудня; Києво-Святошинський р-н — с. Ясногородка; Сквирський р-н — с. Домантівка; Чорнобильський р-н — с. Лелів, с. Оташів, с. Черевач, с. Янів, с. Страхолісся (нині Іванківський р-н).

Пам'ятки доби неоліту, бронзи, ДРЗ.

Склад колекції: *кам.* (кремінь, граніт) — відщепи, фр-т сокири, пластини; *гл.* — фр-ти посуду, прясла, грузило; *м. к.* — фр-т прикраси.

112. Колекція № 278.

Дослідження Д. Т. Березовця 1953, 1959 рр.

Сумська обл.: Путивльський р-н — с. Волинцеве, с. Корольки, с. Октябрське, с. Литвиновичі (нині Кролевецький р-н).

Пам'ятки доби неоліту, бронзи, ДРЗ, ранніх слов'ян.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти ліпного та гончарного посуду.

НА: Березовець Д. Т. Отчет об археологічних роботах на Путивльщині в 1953 году // № 1953/8в.

113. Колекція № 279.

Дослідження В. А. Іллінської, 1953 р.

Сумська обл.: Недригайлівський р-н — с. Беседівка, с. Гай, с. Коровинці, с. Курмани; Роменський р-н — с. Герасимівка, с. Глинськ, с. Пустовійтівка.

Пам'ятки доби неоліту, бронзи, ДРЗ, слов'ян, Київської Русі.

Рис. 234. Глиняні прясла. смт. Диканька. Колекція № 286. Дослідження Г. Т. Тітенко.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти ліпного та гончарного посуду.

НА: Ильинская В. А. Отчет о работе Посульско-Донецкого отряда Средне-Днепровской экспедиции 1953 г. // № 1953/9а.

Література: Іллінська В. А. Нові дані про пам'ятки доби бронзи в лівобережному лісостепу // Археологія. — 1957. — Т. X. — С. 50—64.

114. Колекція № 286.

Дослідження Г. Т. Тітенко, 1953, 1955 рр.

Сумська обл.: Охтирський р-н — с. Хухра, с. Чернеччина.

Полтавська обл.: Диканський р-н — смт. Диканька, с. Гавронці, с. Чернечий Яр.

Пам'ятки ДРЗ.

Склад колекції: *кам.* (кремінь) — наконечники стріл; *гл.* — фр-ти посуду, прясла (рис. 234); *кіст.* — вироби.

НА: Титенко Г. Т. Отчет о работе Ворсклинского отряда Средне-Днепровской археологической экспедиции Института археологии АН УССР за 1953 г. // № 1953/9б.

Література: Титенко Г. Т. Памятники скифского времени бассейна р. Ворсклы // КСИА. — 1955. — Вып. 4. — С. 104, 105; Ковпаненко Г. Т. Поселення періоду пізньої бронзи і раннього заліза поблизу Охтирки // Археологія. — 1957. — Т. XI. — С. 95—105.

115. Колекція № 299.

Дослідження Г. Г. Богуна, 1954 р.

Житомирська обл.: Бердичівський р-н — с. Велика П'ятигірка, с. Гардишівка, с. Гвіздава, с. Житинці, с. Катеринівка, с. Маркуші, с. Райки, с. Скраглів-

ка, с. Слободище, с. Швайківка; Житомирський р-н — с. Гай, с. Соснівка, с. Троянів.

Пам'ятки трипільської к-ри, доби бронзи, ДРЗ, слов'ян, Київської Русі.

Склад колекції: *кам.* (кремінь, граніт) — відщепи, пластини, нуклеуси, скребачки, сокири, серпи; *гл.* — фр-ти ліпного та гончарного посуду, прясла; *м. ч.* — наконечник стріли, серп; *м. к.* — сережка; *кіст.* — шило.

НА: *Богун Г. Г.* Звіт про археологічні обстеження за час 1954—1968 рр. на території басейну рр. Гнилоп'ять і Кодні в межах Бердичівського р-ну // № 1968/76.

116. Колекція № 302.

Дослідження М. Ю. Брайчевського, 1954 р.

Черкаська обл.: Канівський р-н — с. Келеберда, с. Прохорівка.

Пам'ятки доби бронзи, слов'ян, Київської Русі.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти посуду.

117. Колекція № 303.

Дослідження С. С. Березанської, 1954 р.

Чернігівська обл.: Сосницький р-н — смт. Со-
сниця, с. Долинське, с. Пекарі.

Пам'ятки доби неоліту, бронзи, слов'ян.

Склад колекції: *кам.* (кремінь, кварцит) — відщепи, пластини, наконечники стріл; *гл.* — фр-ти посуду, прясла.

НА: *Березанская С. С.* Отчет о работе Сейминского отряда в 1954 г. // № 1954/8.

Література: *Березанська С. С.* Пам'ятки періоду середньої бронзи на Десні та Сеймі // Археологія. — 1957. — Т. XI. — С. 87—94.

118. Колекція № 306.

Дослідження В. Й. Довженка, 1954 р.

Київська обл.: Богуславський р-н — с. Синиця, с. Саварка; Миронівський р-н — с. Козин, с. Салів; Рокитнянський р-н — с. Бушеве, с. Ольшаниця, с. Шарки.

Пам'ятки черняхівської к-ри, Київської Русі.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти посуду.

Література: *Довженко В. Й.* Городища и селища на Роси и Россаве (по материалам разведки 1954 г.) // КСИА. — 1955. — Вып. 5. — С. 51—54.

119. Колекція № 310.

Дослідження Ф. П. Кислюка, 1954 р.

Житомирська обл.: Коростишівський р-н — с. Голубівка.

Рис. 235. с. Голубівка. Колекція № 310. Розвідка Ф. П. Кислюка: 1 — фібула; 2, 3, 4 — чорнолощений посуд.

Пам'ятки черняхівської к-ри.

Склад колекції: *гл.* — лощені миска, глек, горщик; *м. к.* — фібула (рис. 235).

120. Колекція № 317.

Дослідження А. Т. Брайчевської, 1955 р.

Запорізька обл.: Запорізький р-н — с. Мар'ївка.

Пам'ятки доби бронзи, часів античності, ранніх слов'ян, Київської Русі.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти посуду.

НА: *Брайчевская А. Т.* Отчет о работе Надпорожского отряда Раннеславянской экспедиции 1955 года // № 1955/106.

121. Колекція № 318.

Дослідження Д. Я. Телегіна, 1955—1957 рр.

Донецька обл.: Краснолиманський р-н — с. Рубці.

Харківська обл.: Борівський р-н — с. Піски Радківські, с. Яцькове; Куп'янський р-н — с. Животівка, с. Колісниківка.

Пам'ятки доби неоліту, бронзи, ДРЗ, слов'ян.

Склад колекції: *кам.* (кремінь) — знаряддя праці, відщепи; *гл.* — фр-ти посуду.

НА: *Телегин Д. Я.* Отчет о разведках и раскопках в долине рр. Оскола и С. Донца в 1955 году // № 1955/3; *Телегин Д. Я.* Исследование поселения и могильника энеолитического времени около с. Александрии на р. Осколе (Отчет о работе неолитического отряда Оскольской экспедиции на р. Осколе 1956—1957 г.) // № 1957/4.

122. Колекція № 326.

Дослідження В. М. Даниленка, 1955, 1956 р.

Черкаська обл.: Черкаський р-н — с. Чубівка;

Чигиринський р-н — с-ще Чернече; Чорнобаївський р-н — с. Москаленки.

Пам'ятки доби бронзи.

Склад колекції: *кам.* (кремінь) — відщепи; *гл.* — фр-ти посуду.

НА: Даниленко В. Н. Отчет об археологических исследованиях Южно-Бугского отряда за 1955 год // № 1955/8.

123. Колекція № 328.

Дослідження Д. Я. Телегіна, 1955 р.

Черкаська обл.: Черкаський р-н — с. Ломовате.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти посуду.

124. Колекція № 329.

Дослідження В. К. Гончарова та М. М. Шмаглія, 1955 р.

Кіровоградська обл.: Новоукраїнський р-н — с. Воронівка.

Полтавська обл.: Градизький р-н (нині Глобинський р-н) — с. Воїнська Гребля, с. Гусине, с. Максимівка.

Черкаська обл.: Черкаський р-н — с. Сагунівка; Чигиринський р-н — с. Боровиця, с. Тінки.

Пам'ятки доби неоліту, бронзи, ДРЗ.

Склад колекції: *кам.* (кремінь) — відщепи, пластини, наконечник стріли; *гл.* — фр-ти посуду; *м. к.* — фр-т дроту.

НА: Шмаглій Н. М., Юра Р. А. Отчет Кременчугского разведывательного археологического отряда Института археологии АН УССР за 1955 г. // № 1955/2.

125. Колекція № 330.

Дослідження В. К. Гончарова та Р. О. Юри, 1955 р.

Полтавська обл.: Градизький р-н (нині Глобинський р-н) — с. Воїнська Гребля.

Черкаська обл.: Черкаський р-н — с. Сагунівка; Чигиринський р-н — с. Боровиця.

Пам'ятки черняхівської к-ри, Київської Русі.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти амфор, посуду та плінфи; *ск.* — фр-ти браслетів; шлак.

НА: Юра Р. А., Шмаглій Н. М. Отчет ... за 1955 г. // № 1955/2.

126. Колекція № 331.

Дослідження С. В. Махно, 1955 р.

Кіровоградська обл.: Новомиргородський р-н — с. Листопадове.

Черкаська обл.: Корсунь-Шевченківський р-н — с. Гарбузин; Шполянський р-н — с. Маслово.

Пам'ятки доби пізньої бронзи, черняхівської к-ри.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти посуду; *кіст.* — вироби.

НА: Махно Е. В. Отчет о разведке 1955 года в Златопольском р-не Черкаской обл. // № 1955/41.

127. Колекція № 332.

Дослідження П. І. Хавлюка, 1955 р.

Вінницька обл.: Гайсинський р-н — с. Крутогорб, с. Сокільці, с. Степашки; Іллінецький р-н — с. Жорнище, с. Пархомівка, с. Шевченкове; Жмеринський р-н — с. Олексіївка; Липовецький р-н — с. Іваньки, с. Пісочин; Мурованокуріловецький р-н — с. Красне; Немирівський р-н — с. Воробіївка, с. Гвоздів, с. Семенки, с. Сокілець, с. Юрківці; Теплицький р-н — с. Карабелівка.

Пам'ятки доби неоліту, трипільської к-ри, ДРЗ, черняхівської к-ри, Київської Русі.

Склад колекції: *кам.* (кремінь, граніт, нефрит, пірофіліт) — відщепи, наконечник стріли, пластини, скребок, сокирка, фр-т молота, намістина; *гл.* — фр-ти ліпного та гончарного посуду, прясла; *кіст.* — шило.

НА: Хавлюк П. І. Археологічні розвідки на Вінничині // № 1955/35.

128. Колекція № 333.

Дослідження І. І. Бесхарченка та М. Л. Макаревича, 1955 р.

Вінницька обл.: Хмільницький р-н — с. Курилівка.

Полтавська обл.: м. Миргород.

Пам'ятки доби неоліту, епохи бронзи.

Склад колекції: *кам.* (кремінь) — фр-т сокири, відщепи; *гл.* — фр-ти посуду; *кіст.* — виріб з рогу (рис. 236).

Рис. 236. Виріб з рогу. м. Миргород. Колекція № 333. Розвідка І. І. Бесхарченка та М. Л. Макаревича.

129. Колекція № 334.

Дослідження Д. Я. Телегіна, 1956—1958 рр.
Полтавська обл.: Зінківський р-н — с. Власівка; Кременчуцький р-н — с. Недогарки, с. Ялинці.

Черкаська обл.: Золотоніський р-н — с. Комарівка, с. Байбузи, с. Домантове; Жашківський р-н — с. Арбузин, с. Дахнівка, с. Пронозівка, с. Червоне; Іркліівський р-н — с. Більки, с. Бузьки, с. Коробівка, с. Крутьки, с. Лізовок, с. Мойсинці, с. Мутихи, с. Оленки, с. Піщики, с. Радущівка, с. Самовці, с. Чапаєвка; Канівський р-н — с. Мельники; Чернобаївський р-н — с. Єремівка, с. Мельники, с. Морозівка; Уманський р-н — с. Максимівка.

Пам'ятки доби неоліту, трипільської к-ри, доби бронзи, ДРЗ, зарубинецької к-ри, слов'ян, Київської Русі.

Склад колекції: *кам.* (кремінь) — відщепи, пластини, фр-ти сокири та молота, наконечники стріл; *гл.* — фр-ти амфор, ліпного та гончарного посуду, прясла; *м. к.* — пронизи, кільце, підвіски, шило, фр-ти дзеркал, сережка; *м. ч.* — криця, ніж, скоби, тесло, підкова, сокира, цвях, фібула, наконечник стріли; *ск.* — намистини.

НА: Телегін Д. Я., Колосов Ю. Г., Дяденко В. Д. Отчет о разведках археологических памятников Ирклиевского р-на Черкасской обл. на Днепре в 1956 г. // № 1956/1г; Телегін Д. Я., Махно Е. В., Шарафутдинова И. Н. Отчет о разведках и раскопках в Золотоношском и Ирклиевском р-нах Черкасской области // № 1957/1е; Телегін Д. Я., Юра Р. А., Кучера М. П., Максимов Е. В., Митрофанова В. И. Отчет о разведке археологических памятников в зоне затопления Кременчугского водохранилища 1958 г. // № 1958/1е.

130. Колекція № 335.

Дослідження М. Ю. Брайчевського, 1956, 1959 рр.

Черкаська обл.: Корсунь-Шевченківський р-н — с. Черепин.

Пам'ятки ранніх слов'ян.

Склад колекції: *кам.* — розтиральник; *гл.* — фр-ти посуду.

131. Колекція № 336.

Дослідження О. С. Руденка, 1956 р.

Чернігівська обл.: Новгород-Сіверський р-н — с. Чулатів, с. Грем'яч.

Пам'ятки доби неоліту, бронзи, слов'ян, Київської Русі.

Склад колекції: *кам.* (кремінь) — відщепи; *гл.* — фр-ти ліпного та гончарного посуду.

132. Колекція № 337.

Дослідження Д. Т. Березовця, 1956 р.

Черкаська обл.: Корсунь-Шевченківський р-н — м. Корсунь-Шевченківський, с. Деренковець, с. Дробишівка, с. Нетеребка, с. Яблунівка.

Пам'ятки доби бронзи, трипільської к-ри, ДРЗ, слов'ян, Київської Русі.

Склад колекції: *кам.* (кремінь) — відщепи; *гл.* — фр-ти та цілі форми посуду.

133. Колекція № 338.

Дослідження В. К. Гончарова 1956 р.

Полтавська обл.: Градизький р-н (нині Глобинський р-н) — с. Воїнська Гребля, с. Липове; Котелевський р-н — с. Дем'янівка, с. Матвіївка.

Сумська обл.: Білопільський р-н — с. Галицьке; Недригайлівський р-н — с. Кулішівка.

Черкаська обл.: Золотоніський р-н (нині Чернобаївський р-н) — с. Жовнине.

Пам'ятки доби неоліту, трипільської к-ри, доби бронзи, черняхівської к-ри, Київської Русі, середньовіччя.

Склад колекції: *кам.* (граніт, кремінь, пірофіліт) — скребачки; *гл.* — фр-ти ліпного та гончарного посуду, прясла; *кіст.* — проколка; *ск.* — намистина, віконниця.

НА: Гончаров В. К. Отчет о работе Кременчугской древнерусской экспедиции // № 1956/3.

134. Колекція № 339.

Дослідження Є. В. Максимова, 1956 р.

Кіровоградська обл.: Ново-Георгіївський р-н — с. Велика Андрусівка.

Пам'ятки трипільської к-ри, доби бронзи, ДРЗ, слов'ян.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти ліпного та гончарного посуду.

НА: Максимов Е. В. Отчет о работе отряда Кременчугской первобытно-скифской экспедиции Института археологии АН УССР в 1956 г. // № 1956/39.

135. Колекція № 340.

Дослідження О. І. Тереножкіна, 1956 р.

Кіровоградська обл.: Ново-Георгіївський р-

н — м. Ново-Георгіївськ, с. Криловопольський, с. Пеньківка, с. Скублівка, с. Табурище. Черкаська обл.: Кам'янський р-н — с. Погорільці, с. Ревівка, с. Чернече; Черкаський р-н — с. Байбузи, с. Мошни, с. Хрещатик; Чигиринський р-н — с. Рацеве.

Пам'ятки доби неоліту, бронзи, ДРЗ, черняхівської к-ри, Київської Русі.

Склад колекції: *кам.* (кремінь, граніт) — нуклеуси, відщепи, скребачки, пластини, наконечник стріли, фр-т сокири; *гл.* — фр-ти ліпного та гончарного посуду, прясла, грузило; *м. к.* — пластина, наконечник стріли, гудзико; *ск.* — намистини.

Література: Тереножкин А. И. Комплексная экспедиция на Кременчугской ГЭС и раскопки у Ново-Георгиевска в 1956 г. // КСИА. — 1959. — Вып. 8. — С. 3—12.

136. Колекція № 341.

Дослідження М. Ю. Брайчевського, 1956 р. Полтавська обл., Градизький р-н (нині Глобинський р-н) — с. Мудрівка, с. Радущківка.

Черкаська обл.: Черкаський р-н — с. Ломовате; Чигиринський р-н — с. Топилівка, с. Шабельники.

Пам'ятки доби бронзи, ДРЗ, слов'ян, Київської Русі.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти амфор, ліпного та гончарного посуду; криця, шлак.

НА: Брайчевский М. Ю., Брайчевская А. Т. Отчет о работе Раннеславянской Кременчугской экспедиции 1956 г. // № 1956/2.

137. Колекція № 342.

Дослідження М. Л. Макаревича, 1956 р.

Житомирська обл.: Любарський р-н — с. Деревичі, с. Привітів.

Пам'ятки ДРЗ.

Склад колекції: *кам.* (кремінь) — відщеп; *гл.* — фр-ти посуду, прясло.

138. Колекція № 350.

Дослідження Д. Я. Телегіна, П. Р. Круся, Ф. Б. Копилова та В. Д. Дяденка, 1956 р.

м. Київ — Червоний Хутір, вул. Ярославська, 32. Київська обл.: Баришівський р-н — смт. Баришівка; Києво-Святошинський р-н — с. Софіївська Борщагівка; Чорнобильський р-н — с. Старосілля.

Черкаська обл.: Золотоніський р-н (нині Чорнобаївський р-н) — с. Крутьки.

Рис. 237. Лезо ножа. смт. Баришівка. Колекція № 350. Розвідка П. Р. Круся, Д. Я. Телегіна, Ф. Б. Копилова та В. Д. Дяденка.

Пам'ятки доби неоліту, бронзи, ДРЗ, слов'ян, Київської Русі.

Склад колекції: *кам.* — відбійник; *гл.* — фр-ти ліпного та гончарного посуду; *м. ч.* — лезо ножа (рис. 237); *кіст.* — молот з рогу оленя.

139. Колекція № 351.

Дослідження М. М. Шмаглія, 1956 р.

Житомирська обл.: Бердичівський р-н — с. Катеринівка, с. Слободище; Держинський р-н — с. Колодяжне; Коростишівський р-н — с. Бобрік; Любарський р-н — с. Привітів; Ружинський р-н — с. Ягнятин.

Пам'ятки трипільської к-ри.

Склад колекції: *кам.* (кремінь) — знаряддя праці, розтиральники; *гл.* — фр-ти посуду, прясла.

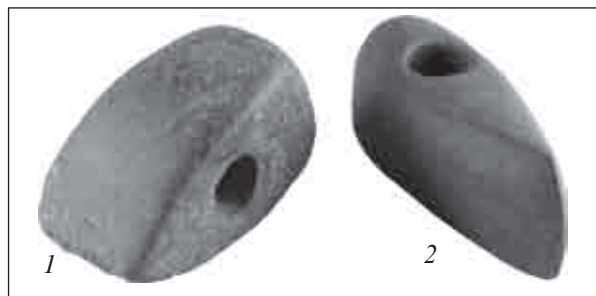
НА: Шмаглий Н. М. Археологические обследования поздне трипольских поселений волынского Полесья в 1956 г. // № 1956/76.

140. Колекція № 356.

Дослідження С. О. Липка, 1956, 1957 рр.

Житомирська обл.: Любарський р-н — с. Громада, с. Іванківці, с. Кутище, с. Озерне, с. Юрівка. Пам'ятки трипільської к-ри, ДРЗ, черняхівської к-ри, Київської Русі.

Склад колекції: *кам.* (кремінь) — знаряддя праці, сокири (рис. 238); *гл.* — фр-ти ліпного та гончарного посуду, фр-т антропоморфної статуетки.

Рис. 238. Кам'яні сокири. Колекція № 356. Розвідка С. О. Липка: 1 — с. Громада; 2 — с. Кутище.

141. Колекція № 361.

Дослідження Н. П. Амбургер, 1956, 1957 рр.
Чернігівська обл.: Коропський р-н — с. Мезин.
Пам'ятки доби неоліту, енеоліту, бронзи, слов'ян.

Склад колекції: *кам.* (кремінь, кварцит) — відщепи, пластини, скребачки, різці, сокира; *гл.* — фр-ти ліпного посуду; *м. к.* — пряжка.

142. Колекція № 370.

Дослідження Д. Я. Телегіна та П. Р. Круся, 1957 р.

Дніпропетровська обл.: Криворізький р-н — с. Анастасівка.

Київська обл.: Барішівський р-н — с. Волошинівка.

Тернопільська обл.: Збаразький р-н — с. Бодаки.

Херсонська обл.: Верхньорогачицький р-н — с. Нижній Рогачик (ур. Вовківщина).

Пам'ятки доби бронзи, ДРЗ, слов'ян, Київської Русі.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти ліпного та гончарного посуду, прясло; *м. к.* — фр-ти виробів, фр-т дзеркала, шило, наконечники стріл, пронизи, браслет; *м. ч.* — наконечник стріли; *ск.* — бусина.

НА: Телегин Д. Я. Отчет об исследованиях археологических памятников в 1957 г. // № 1957/10.

143. Колекція № 371.

Дослідження В. Д. Дяденка та В. М. Даниленка, 1957 р.

м. Київ — Микільська Слобідка.

Київська обл.: Києво-Святошинський р-н — с. Білогородка, с. Гнатівка.

Пам'ятки доби неоліту, енеоліту, доби бронзи, слов'ян, Київської Русі.

Склад колекції: *кам.* (кремінь) — скребачка; *гл.* — фр-ти ліпного та гончарного посуду, прясла.

144. Колекція № 374.

Дослідження Д. Я. Телегіна та Ф. П. Кислюка, 1957 р.

Житомирська обл.: Ружинський р-н (нині Коростишівський р-н) — с. Голубівка.

Київська обл.: Васильківський р-н — с. Мала Солтанівка, с. Скрипки.

Пам'ятки доби неоліту, ДРЗ, черняхівської к-ри.

Рис. 239. Орнаментоване кістяне знаряддя. с. Жовнине. Колекція № 375. Розвідка В. Й. Довженка.

Склад колекції: *кам.* (кремінь, граніт) — відщепи, пластини, скребачки, ніж, наконечник стріли; *гл.* — фр-ти ліпного посуду, прясла; *м. к.* — заклепки до гребінця; *кіст.* — фр-т гребеня; *ск.* — намистина.

145. Колекція № 375.

Дослідження В. Й. Довженка, 1957 р.

Черкаська обл.: Золотоніський р-н (нині Чорнобаївський р-н) — с. Жовнине.

Пам'ятки слов'ян, Київської Русі.

Склад колекції: *кам.* (пірофіліт) — фр-т прясла; *гл.* — фр-ти ліпного та гончарного посуду; *м. ч.* — фр-т ножиць, цвяхи, фр-ти виробів; *кіст.* — фр-ти виробів (рис. 239); *ск.* — фр-т браслета.

НА: Богусевич В. А., Гончаров В. К., Довженко В. И., Килиевич С. Р., Копылов Ф. Б., Кучера М. П., Юра Р. А. Отчет о работах Кременчугской Древнерусской археологической экспедиции ИА АН УССР в 1957 г. // № 1957/3.

146. Колекція № 383.

Дослідження Д. Я. Телегіна, 1957 р.

Дніпропетровська обл.: Криворізький р-н — с. Златопіль; Нікопольський р-н — с. Ново-Павлівка.

Луганська обл.: Троїцький р-н — с. Красногригор'івка.

Херсонська обл.: Верхньорогачицький р-н — с. Бабине, с. Нижній Рогачик, с. Ушкалка; Горностаївський р-н — с. Каїри, с. Князь-Григорівка; Каховський р-н — с. Василівка, с. Любимівка; Новотроїцький р-н — с. Горностаївка.

Пам'ятки доби неоліту, бронзи, часів античності, ДРЗ, черняхівської к-ри.

Склад колекції: *кам.* (кремінь) — пластини, скребачки, наконечники стріли та списа; *гл.* — фр-ти та цілі форми ліпного та гончарного посуду, фр-ти амфор, прясла; *м. к.* — наконечники стріл, підвіска; *ск.* — намистина.

НА: Телегин Д. Я., Шарафутдинова И. Н., Шмаглый Н. М. Отчет об обследовании архе-

ологических памятников в зоне размыва Каховского водохранилища в августе 1957 г. // № 1957/10а.

Література: *Шарафутдінова І. М.* Нові пам'ятки епохи пізньої бронзи у Нижньому Подніпров'ї // АП. — 1961. — Т. X. — С. 12—25.

147. Колекція № 384.

Дослідження О. О. Щепинського 1957 р. Херсонська обл.: Бериславський р-н — с. Дрімилівка, с. Комарівка, с. Саблуківка, с-ще Червоний Маяк; Нововоронцовський р-н — с. Дудчани, с. Михайлівка.

Пам'ятки доби неоліту, бронзи, ДРЗ.

Склад колекції: *кам.* (кремінь) — відщепи, розтиральник; *гл.* — фр-ти амфор, посуду; *м. к.* — фр-т посудини.

НА: *Щепинский А. А.* Отчет об археологической разведке по берегам Каховского моря, проведенной в октябре 1957 г. // № 1957/10.

148. Колекція № 391.

Дослідження В. М. Даниленка, 1951, 1961 рр. Вінницька обл.: Гайсинський р-н — с. Шуровці.

Пам'ятки доби неоліту (буго-дністровська культура), Київської Русі.

Склад колекції: *кам.* (кремінь) — пластини, скребок, нуклеус; *гл.* — фр-ти ліпного та гончарного посуду.

149. Колекція № 393.

Дослідження Д. Т. Березовця, 1958 р.

Черкаська обл.: Золотоніський р-н — с. Шабельники.

Пам'ятки давньоруського часу.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти амфор, посуду.

150. Колекція № 394.

Дослідження А. П. Савчука та Д. Я. Телегіна, 1958—1961 рр.

Київська обл.: Баришівський р-н — с. Коржі; Переяслав-Хмельницький р-н — с. Козинці.

Пам'ятки доби неоліту, бронзи.

Склад колекції: *кам.* (кремінь) — знаряддя праці; *гл.* — фр-ти посуду, прясла.

НА: *Телегин Д. Я., Шарафутдінова И. Н.* Отчет об обследовании археологических памятников в районе озера им. Ленина в 1958 г. // № 1958/45; *Телегин Д. Я.* Отчет о командировке в устье реки Трубеж в 1959 г. // № 1959/37.

Рис. 240. Наконечник списа. с. Єриміївка. Колекція № 396. Випадкова знахідка.

151. Колекція № 396.

Випадкова знахідка, 1958 р.

Полтавська обл.: Глобинський р-н — с. Єриміївка.

Склад колекції: залізний наконечник списа (рис. 240).

152. Колекція № 397.

Дослідження Д. Я. Телегіна та О. В. Бодяньського, 1958 р.

Дніпропетровська обл.: с. Ігренів.

Склад колекції: *кам.* (кремінь) — знаряддя праці, сокири; *гл.* — фр-ти посуду.

153. Колекція № 398.

Дослідження В. К. Гончарова, 1958 р.

Вінницька обл.: Барський р-н — с. Верхівка; Козятинський р-н — с. Жежелів.

Пам'ятки доби пізньої бронзи.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти посуду.

154. Колекція № 403.

Дослідження С. С. Березанської, 1958 р.

Черкаська обл.: Золотоніський р-н — с. Домантове.

Пам'ятки доби бронзи.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти посуду; *кіст.* — виріб з рогу.

НА: *Березанская С. С.* Отчет о работе в окрестностях села Домантово Золотоношского р-на, Черкаской обл. в 1958 г. // № 1958/1д.

155. Колекція № 405.

Дослідження В. М. Даниленка, 1958 р.

Полтавська обл.: Гадяцький р-н — с. Максимівка.

Пам'ятки доби неоліту, бронзи, ДРЗ, слов'ян, Київської Русі.

Склад колекції: *кам.* (граніт) — розтиральник; *гл.* — фр-ти посуду; *кіст.* — ложила.

НА: *Даниленко В. Н.* Археологические работы в районе села Максимовки на Черкащине // № 1958/1г.

156. Колекція № 408.

Дослідження Є. О. Петровської та В. О. Круца, 1958 р.

Київська обл.: Обухівський р-н — с. Новоукраїнка.

Склад колекції: *гл.* — розвал посудини.

157. Колекція № 412.

Дослідження І. М. Шарафутдінової, 1958 р.

Дніпропетровська обл.: Дніпропетровський р-н — с. Старі Кодаци.

Пам'ятки доби пізньої бронзи, давньоруського часу.

Склад колекції: *кам.* (кремінь) — знаряддя праці, булави; *гл.* — фр-ти та цілі форми посуду; *м. к.* — гирки.

158. Колекція № 414.

Дослідження Д. Я. Телегіна та В. О. Круца, 1958 р.

Полтавська обл.: Градизький р-н (нині Глобинський р-н) — смт. Градизьк.

Чернігівська обл.: Ріпкинський р-н — с. Клубівка (ур. Гребля).

Пам'ятки доби неоліту, бронзи, слов'ян.

Склад колекції: *кам.* (кремінь, кварцит) — скребачки, пластини, сокири, нуклеуси, відщепи, долото; *гл.* — фр-ти посуду, прясла.

159. Колекція № 418.

Дослідження І. М. Шарафутдінової, 1958 р.

Дніпропетровська обл.: Дніпропетровський р-н — с. Волоське, с. Ямбург (Дніпровське), с. Ігрені, с. Любимівка.

Пам'ятки доби бронзи.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти та цілі форми посуду, прясла; *м. к.* — пластина; *кіст.* — гребінь.

160. Колекція № 421.

Дослідження С. С. Березанської, 1958 р.

Київська обл.: Чорнобильський р-н — с. Плютовище, с. Янів.

Рівненська обл.: Гоцанський р-н — смт. Гоща, с. Симонів; Острозький р-н — с. Вільбівне.

Хмельницька обл.: Славутський р-н — с. Нетішин. Пам'ятки трипільської к-ри, підгірського типу, ДРЗ, слов'ян, корчуватського типу, черняхівської к-ри.

Склад колекції: *кам.* (кремінь) — знаряддя праці; *гл.* — фр-ти посуду.

НА: Березанская С. С. Отчет о работе Волын-

ского разведочного отряда в 1958—1959 гг. // № 1958—1959/13а.

161. Колекція № 422.

Дослідження В. В. Іногда, 1958, 1965, 1966 р.

Чернігівська обл.: Ріпкинський р-н — с. Лопатні, смт. Любеч, смт. Радуль, с. Углова Рудня.

Пам'ятки доби неоліту, бронзи, середньовіччя.

Склад колекції: *кам.* (кремінь, граніт) — скребачки, пластини, прясло; *гл.* — фр-ти ліпного та гончарного посуду; *м. к.* — цвяхи; *кіст.* — лощило.

Література: Іногда В. В. Археологічні пам'ятки поблизу с. Радуль на Чернігівщині // Археологія. — 1973. — № 11. — С. 49—55.

162. Колекція № 426.

Дослідження В. М. Даниленка, 1959 р.

Вінницька обл.: Бершадський р-н — с. Кошаринці, с. Чернятка; Гайсинський р-н — с. Кунка; Немирівський р-н — с. Олексіївка, с. Самчинці.

Пам'ятки доби неоліту (буго-дністровська культура), бронзи.

Склад колекції: *кам.* (кремінь, граніт) — пластини, скребок; *гл.* — фр-ти ліпного посуду.

НА: Даниленко В. Н. Отчет об исследованиях Бугской экспедицией ИА АН УССР неолитических памятников на Южном Буге 1959—1961 гг. // № 1959—1961/7.

163. Колекція № 428.

Дослідження М. П. Кучери, Л. О. Клевцова, О. М. Косарика та І. О. Лисого, 1959 р.

Донецька обл.: Слов'янський р-н — с. Миколаївка.

Київська обл.: Переяслав-Хмельницький р-н — с. Андруші.

Полтавська обл.: Градизький р-н — хут. Кизивер.

Сумська обл.: Конотопський р-н — с. Жолдаки. Пам'ятки доби раннього неоліту, бронзи, Київської Русі.

Склад колекції: *кам.* (кремінь) — відщепи, пластини; *гл.* — фр-ти ліпного посуду; *м. к.* — кільце; *м. ч.* — кільця, скоби, ніж, наконечник стріли, цвяхи, долото; *кіст.* — фр-т виробу.

164. Колекція № 435.

Дослідження Є. В. Максимова, 1959 р.

Черкаська обл.: Канівський р-н — м. Канів (ур. Пилипенкова Гора), с. Трахтемирів.

Пам'ятки доби бронзи, зарубинецької к-ри.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти посуду.

165. Колекція № 442.

Дослідження С. С. Березанської та О. І. Тереножкіна, 1959 р.

Житомирська обл.: Дзержинський р-н — смт. Миропіль.

Рівненська обл.: Гошанський р-н — с. Горбів, с. Дорогобуж, с. Микулин, с. Річиця, с. Сергіївка; Дубровицький р-н — с. Селець; Рівненський р-н — с. Гориньград, смт. Оржів, с. Шубків.

Тернопільська обл.: Збаразький р-н — с. Лози; Лановецький р-н — с. Борсуки, с. Борщівка, с. Краснолука.

Хмельницька обл.: Білогірський р-н — с. Водички, с. Вільшаниця.

Пам'ятки доби бронзи, ДРЗ, Київської Русі.

Склад колекції: *кам.* (кремінь) — знаряддя праці, фр-ти сокир; *гл.* — фр-ти посуду.

НА: Березанская С. С. Отчет о работе Волынского разведочного отряда в 1958—1959 гг. // № 1958—1959/13а.

166. Колекція № 444.

Дослідження Д. Я. Телегіна, 1959, 1960 рр.

Харківська обл.: Вовчанський р-н — с. Огірцеве, с. Рубіжне; Старосалтівський р-н — хут. Бондарівський, с. Задонецьке, с-ще Комсомольське, с. Маринчине, с. Металівка, с. Новодонівка, с. Писарівка, с. Піски, с. Петрівське, с. Хотімля, с. Червоне, с-ще Шопівка; Печенізький р-н — с. Мартове.

Пам'ятки доби неоліту, бронзи, ДРЗ.

Склад колекції: *кам.* (кремінь) — пластини, скребачки, відщепи, нуклеуси, проколки; *гл.* — фр-ти амфор, посуду, прясла; *ск.* — намистина.

НА: Телегин Д. Я., Пузаков Е. В., Михеев В. К. Отчет о разведке археологических памятников в зоне строительства Печенежского водохранилища на реке Северском Донце в 1959 г. // № 1959/3а.

167. Колекція № 447.

Дослідження Ю. Г. Колосова, 1959 р.

АРК: Куйбишевський р-н — с. Широке, ур. Ай-Дімітрі (грот Водопадний).

Пам'ятки доби неоліту, мезоліту, доби бронзи.

Склад колекції: *кам.* (кремінь) — знаряддя праці.

168. Колекція № 448.

Дослідження М. Л. Макаревича, 1959 р.

Вінницька обл.: Томашпільський р-н — с. Кислицьке.

Пам'ятка трипільської к-ри.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти посуду.

НА: Макаревич М. Л. Отчет о раскопках и разведках в сс. Стена и Кислицком Томашпольского р-на Винницкой обл. // № 1959/10.

169. Колекція № 449.

Дослідження Ф. Б. Копилова, В. О. Товкачевського та В. Д. Дяденка, 1959 р.

Київська обл.: Обухівський р-н — м. Обухів, с. Трипілля, с. Халеп'я; Тетіївський р-н — с. Кашперівка, с. Теліжинці.

Пам'ятки Київської Русі.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти посуду; *ск.* — фр-т посудини.

170. Колекція № 450.

Дослідження В. М. Даниленка, 1959 р.

Київська обл.: Іванківський р-н — смт. Іванків, с. Запрудне, с. Хаша;

Чернігівська обл.: Борзнянський р-н — с-ще Ворона.

Пам'ятки доби неоліту, доби бронзи, ДРЗ.

Склад колекції: *кам.* (кремінь) — пластини, скобель, скребачки; *гл.* — фр-ти ліпного посуду, прясло.

171. Колекція № 452.

Дослідження Д. Я. Телегіна, 1959 р.

Дніпропетровська обл.: Васильківський р-н — с. Красне; Верхньодніпровський р-н — с. Бородаївка, с. Калужине, с. Мишурін Ріг, с. Пушкарівка, с. Суслівка; Криничанський р-н — смт. Аули, с. Чернече.

Кіровоградська обл.: Онуфріївський р-н — с. Дача, с. Деріївка, с. Куцеволівка, с. Партизан.

Полтавська обл.: Кременчуцький р-н — с. Кам'яні Потоки, с. Чечелеве, с. Чикалівка; Решетилівський р-н — с. Литвинівка.

Пам'ятки доби неоліту, енеоліту, ДРЗ, черняхівської к-ри, слов'ян, Київської Русі.

Склад колекції: *кам.* (кремінь) — нуклеус, знаряддя праці; *гл.* — фр-ти амфор, ліпного та гончарного посуду, прясло; *м. ч.* — ножі; *м. к.* — фр-ти виробів; *кіст.* — фр-ти виробів.

172. Колекція № 454.

Дослідження О. М. Лескова, 1959, 1960 рр.

АРК: Ленінський р-н — с. Виноградне, с. Єрофєєве, с. Зелений Яр, с. Кірове, с. Комишинка, смт. Леніне, с. Лугове, с. Останіне, с. Петрове, с. Тасунове, с. Яковенкове.

Пам'ятки катакомбної к-ри, зрубної к-ри.
Склад колекції: *кам.* (кремій) — наконечник, знаряддя праці, намистина, розтиральники; *гл.* — фр-ти амфор, посуду.

173. Колекція № 456.

Дослідження М. Ю. Брайчевського та Н. М. Кравченко, 1960 р.

Київська обл.: Переяслав-Хмельницький р-н — с. Андруші, с. Козинці.

Пам'ятки доби бронзи, зарубинецької к-ри.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти посуду, прясло.

НА: *Брайчевский М., Кравченко Н.* Отчет о разведке // № 1960/2в.

174. Колекція № 457.

Дослідження М. П. Кучери, 1960 р.

Київська обл.: Бориспільський р-н — с. Вишеньки, с. Жовтневе, с. Проців; Обухівський р-н — с. Козин, с. Плюти, смт. Українка.

Пам'ятки доби бронзи, ДРЗ, зарубинецької к-ри.

Склад колекції: *кам.* (кремій) — відщепи; *гл.* — фр-ти посуду, прясло.

НА: *Кучера М. П.* Отчет о разведке в зоне водохранилища Каневской ГЭС в 1960 г. // № 1960/2.

175. Колекція № 458.

Дослідження О. І. Тереножкіна, 1960 р.

Київська обл.: Вищедубечанський р-н (нині Вишгородський р-н) — с. Лебедівка, с. Новосілки, с. Ошитки, с. Чернин; Димерський р-н (нині Вишгородський р-н) — с. Бірки, с. Глібівка, с. Завалівка, с. Лютиж, с. Пилява, с. Ритні, с. Старі Петрівці, с. Тарасовичі, с. Ясногородка; Іванківський р-н — с. Орране, с. Тетерівське; Києво-Святошинський р-н (нині Вишгородський р-н) — с. Козаровичі.

Пам'ятки доби неоліту, трипільської к-ри, доби бронзи, ДРЗ, слов'ян, Київської Русі.

Склад колекції: *кам.* (кремій) — наконечник списа, сокира, скребачки; *гл.* — фр-ти ліпного та гончарного посуду, прясла; *м. к.* — бляшка; *м. ч.* — гачок; криця.

НА: *Тереножкин А. И.* Отчет о работе Киево-Полесской археологической экспедиции Института археологии АН УССР в 1960 г. // № 1960/1.

176. Колекція № 459.

Дослідження І. І. Артеменка, 1960 р.

Київська обл.: Чорнобильський р-н — с. Домантове, с. Оташів, с. Паришів, с. Плютовище, с. Страхолісса (нині Іванківський р-н).

Чернігівська обл.: Остерський р-н (нині Козелецький р-н) — с. Старий Глібів, с. Сорокошичі; Михайло-Коцюбинський р-н (нині Чернігівський р-н) — с. Навози, с. Сивки, с. Шмаївка.

Пам'ятки доби неоліту, доби бронзи, слов'ян, Київської Русі.

Склад колекції: *кам.* (кремій) — пластини, відщепи; *гл.* — фр-ти ліпного та гончарного посуду, прясла.

НА: *Артеменко И. И.* Отчет Припятско-Днепровского отряда Киевской экспедиции о разведке в зоне затопления Киевской ГЭС в 1960 г. // № 1960/1а.

177. Колекція № 460.

Дослідження Є. Ф. Покровської, М. М. Шмаглія та С. С. Березанської, 1960 р.

Київська обл.: Бориспільський р-н — с. Вишеньки, с. Кийлів; Кагарлицький р-н — с. Балико-Щучинка, с. Гребені, с. Стайки; Миронівський р-н — с. Григорівка; Обухівський р-н — с. Витачів, с. Плюти, с. Трипілля, с. Халеп'я; Переяслав-Хмельницький р-н — с. Зарубинці, с. Комарівка; Чорнобильський р-н — с. Гусинці, с. Кальне.

Черкаська обл.: Золотоніський р-н — с. Кедина Гора; Канівський р-н — с. Бор, с. Бучак, с. Григорівка, с. Новоукраїнка, с. Попове, с. Селище. Пам'ятки доби неоліту, трипільської к-ри, доби бронзи, ДРЗ, ранніх слов'ян, Київської Русі.

Склад колекції: *кам.* (кремій, граніт, галька, пірофіліт) — відщепи, розтиральник, сокира, прясло; *гл.* — фр-ти амфор, ліпного та гончарного посуду, прясла; *м. к.* — наконечник стріли, фр-т вінець посудини; *м. ч.* — наральник, шило, цвяхи, гачок, ніж; *кіст.* — лоцило; *ск.* — фр-т браслета; криця.

НА: *Покровская Е. Ф., Шовкопляс И. Г.* Отчет о разведочных работах Григоровско-Комаровской группы Каневской экспедиции 1960 г. // № 1960/2а; *Шмаглий Н. М., Петровская Е. А.* Отчет о разведке на территории Каневского водохранилища за 1960 г. // № 1960/2б.

178. Колекція № 469.

Дослідження Ю. Г. Колосова, 1960 р.

АРК: Бахчисарайський р-н — с. Айкиш, с. Ішунь, с. Ново-Олександрівка, с. Чаплинка; Джанкойський р-н — с. Тарасівка; Кіровський р-н — с. Аджизли, с. Владиславівка, с. Золоте Поле; Краснознаменський р-н — с. Танкове;

Ленінський р-н — с. Іллічеве, с. Лібкнехтівка, с. Танусове; Первомайський р-н — с. Олексіївка; Советський р-н — с. Маківка, с. Ново-Покровка, с. Старий Кирлеут.

Пам'ятки доби мезоліту, неоліту, доби бронзи, ДРЗ, середньовіччя.

Склад колекції: *кам.* (кремінь) — знаряддя праці, наконечники стріл; *гл.* — фр-ти амфор, ліпного та гончарного посуду, прясла.

НА: Колосов Ю. Г. Отчет о работе степного отряда Северо-Крымской экспедиции в 1960 г. // № 1960/166.

179. Колекція № 471.

Дослідження І. О. Писларія, 1960, 1962 рр.

Київська обл.: Обухівський р-н — с. Новоукраїнка.

Пам'ятки доби бронзи.

Склад колекції: *кам.* (кремінь) — знаряддя праці; *гл.* — фр-ти та цілі форми посуду; *м. к.* — сережка, прикраси; *кіст.* — накладка на руків'я ножа.

180. Колекція № 473.

Дослідження В. І. Непріної, 1960 р.

Харківська обл.: Вовчанський р-н — с. Комсомольське, с. Мартове.

Пам'ятки доби пізнього неоліту, доби бронзи, ранніх слов'ян, Київської Русі.

Склад колекції: *кам.* (кремінь) — відщепи; *гл.* — фр-ти амфор, ліпного та гончарного посуду.

Література: Неприна В. И. Неолит ямочно-гребенчатой керамики на Украине. — К., 1976. — С. 74—80.

181. Колекція № 474.

Дослідження Н. П. Амбургер, 1960 р.

Київська обл.: Києво-Святошинський р-н (нині Вишгородський р-н) — с. Хотянівка; Чорнобильський р-н — с. Старосілля.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти посуду.

182. Колекція № 475.

Дослідження Ю. Г. Колосова, 1957, 1960, 1962 рр. АРК: Білогірський р-н — Аджі-Коба (Карабі-Яйла), с. Голованівка, Кой-Асан I; Сакський р-н — с. Виноградове.

Пам'ятки доби неоліту, бронзи.

Склад колекції: *кам.* (кремінь) — відщепи, скребачки, наконечник стріли, долото, ніж; *гл.* — фр-ти ліпного посуду.

НА: Колосов Ю. Г. Отчет об археологических разведках Крымской первобытной экспедиции в 1957 г. // № 1957/8а.

183. Колекція № 479.

Дослідження Д. Я. Телегіна, В. І. Чуприна та Л. О. Клевцова, 1960 р.

Чернігівська обл.: Козелецький р-н — с. Надінівка.

м. Київ.

Київська обл.: Бориспільський р-н — с. Бортничі, с. Гнедин; Таращанський р-н — с. Чапаєвка; Києво-Святошинський р-н — с. Віта-Литовська. Пам'ятки доби неоліту, бронзи, ДРЗ, слов'ян, Київської Русі.

Склад колекції: *кам.* (кремінь, сланець) — нуклеуси, відщепи, пластини, лезо сокири; *гл.* — фр-ти ліпного та гончарного посуду, прясла; *м. к.* — пластина, грузила; *м. ч.* — ніж, пластина; *кіст.* — гральна бабка; *ск.* — намистина.

184. Колекція № 480.

Дослідження Д. Я. Телегіна, Є. В. Махно та В. С. Драчука, 1960 р.

Дніпропетровська обл.: Петриківський р-н — с. Курилівка, с. Паньківка, с. Ровенівка, с. Шульгівка, с. Яковлівка; Царичанський р-н — с. Заоченське.

Полтавська обл.: Градизький р-н (нині Глобинський р-н) — с. Самусівка; Кишенківський р-н — с. Боцули, с. Бригадирівка, с. Гай, с. Двірниківка, с. Кишеньки, с. Крамареве, с. Луки, с. Новий Орлик, с. Овчаренки, с. Ольховатка, с. Павлівка, с. Паськи, с. Переволочне, с. Радянське, с. Семенки, с. Солошине, с. Червоний Хутір; Кременчуцький р-н — с. Батраки, с. Безборощне, с. Гарагули, с. Дмитрівка, с. Драпецківка, с. Золотоношене, с. Івки, с. Криси, с. Майори, с. Мала Кахнівка, с. Перев'язки, с. Піддубні Низи, с. Редути, с. Рижи, с. Салівка, с. Терещенки, с. Шведівка.

Пам'ятки доби неоліту, бронзи, черняхівської к-ри, салтівської к-ри, ранніх слов'ян, Київської Русі.

Склад колекції: *кам.* (кремінь, кварцит, граніт) — знаряддя праці, наконечники стріл; *гл.* — фр-ти амфор, ліпного та гончарного посуду, прясла; *м. к.* — пряжка, підвіски, наконечник стріли, фр-т браслета, прикраси, грузило; *м. ч.* — наконечник стріли, фр-т серпа; *кіст.* — астрагал; шлак, криця.

НА: Телегин Д. Я., Махно Е. В., Шарфутдинова И. Н. Отчет о разведках в зоне Днепродзерж-

жинського водохранилища в 1960—1961 гг. // № 1960—1961/4.

185. Колекція № 482.

Дослідження Ю. Г. Колосова, 1960 р.
Херсонська обл.: Скадовський р-н — с. Дарівка, с. Тарасівка.
Пам'ятки доби бронзи.
Склад колекції: *кам.* (кремінь) — знаряддя праці; *гл.* — фр-ти амфор, посуду; *кіст.* — фр-ти виробів.

НА: Колосов Ю. Г. Отчет о работе степного отряда Северо-Крымской экспедиции в 1960 г. // № 1960/166.

186. Колекція № 484.

Дослідження Г. Ю. Храбана, 1961 р.
Черкаська обл.: Жашківський р-н — с. Пугачівка; Звенигородський р-н — с. Юрківка; Золотоніський р-н — с. Хрущівка; Уманський р-н — м. Умань, с. Бабанка, с. Герезенівка, с. Кочубеївка, с. Оксанина, с. Піковець, с. Рижавка, с. Родниківка, с. Свинарка, с. Собківка, с. Томашівка, с. Фурманка.
Пам'ятки доби неоліту, ДРЗ, часів античності, слов'ян, Київської Русі.
Склад колекції: *кам.* (кремінь) — пластини, відщепи; *гл.* — фр-ти амфор, ліпного та гончарного посуду, прясла; *м. ч.* — наральник; *ск.* — підвіска (рис. 241).

НА: Храбан Г. Ю. Короткий звіт про археологічні розвідки в Черкаській обл. // № 1962/18.

187. Колекція № 491.

Дослідження В. М. Даниленка, Є. О. Петровської та В. Г. Збеневича, 1961 р.
Київська обл.: Обухівський р-н — с. Підгірці.
Пам'ятки підгірцевського типу.
Склад колекції: *кам.* (кремінь) — скребачка; *гл.* — фр-ти амфор, посуду; *м. к.* — дріт.

Рис. 241. Скляна підвіска. с. Рижавка. Колекція № 484. Розвідка Г. Ю. Храбана.

Рис. 242. Колекція № 492. Розвідка В. Стефановича: 1 — горщик. с. Велика Севастіянівка; 2 — залізний наконечник стріли. с. Соболівка; 3 — бронзовий наконечник стріли. с. Легедзине.

188. Колекція № 492.

Дослідження В. Стефановича, 1961 р.
Кіровоградська обл.: Новоархангельський р-н — с. Небелівка, с. Нерубайка.
Черкаська обл.: Драбівський р-н — с. Степанівка; Тальнівський р-н — с. Легедзине, с. Тальянки; Уманський р-н — с. Аполянка, с. Кочубеївка, с. Ладижинка, с. Оксанина; Христинівський р-н — с. Велика Севастіянівка, с. Талалаївка, с. Христинівка; Шполянський р-н — с. Соболівка.
Пам'ятки трипільської к-ри, доби бронзи, ДРЗ, зарубинецької к-ри, черняхівської к-ри, слов'ян VII—IX ст.

Склад колекції: *кам.* (кремінь) — знаряддя праці, сокира; *гл.* — фр-ти та цілі форми посуду, фр-ти амфор, прясло; *м. ч.* — наконечник стріли; *м. к.* — наконечник стріли; *ск.* — намистини, фр-т посудини; *кіст.* — фр-т виробу з рогу. (рис. 242).

НА: Стефанович В. А. Археологические разведки на Уманщине в 1961 г. // № 1961/16.

189. Колекція № 494.

Дослідження Д. Я. Телегіна, Є. В. Максимова та Є. О. Петровської, 1961, 1962, 1966 рр.
Київська обл.: Обухівський р-н — с. Таценки.
Пам'ятки доби бронзи, підгірцевського типу, ДРЗ, зарубинецької к-ри, слов'ян.
Склад колекції: *гл.* — фр-ти посуду, прясло; *м. ч.* — ножі; *м. к.* — фр-ти виробів; *ск.* — фр-ти намистин.

190. Колекція № 495.

Дослідження Ю. Г. Колосова, 1961 р.
Чернігівська обл.: Борзнянський р-н — с. Линівка; Коропський р-н — с. Бужанка,

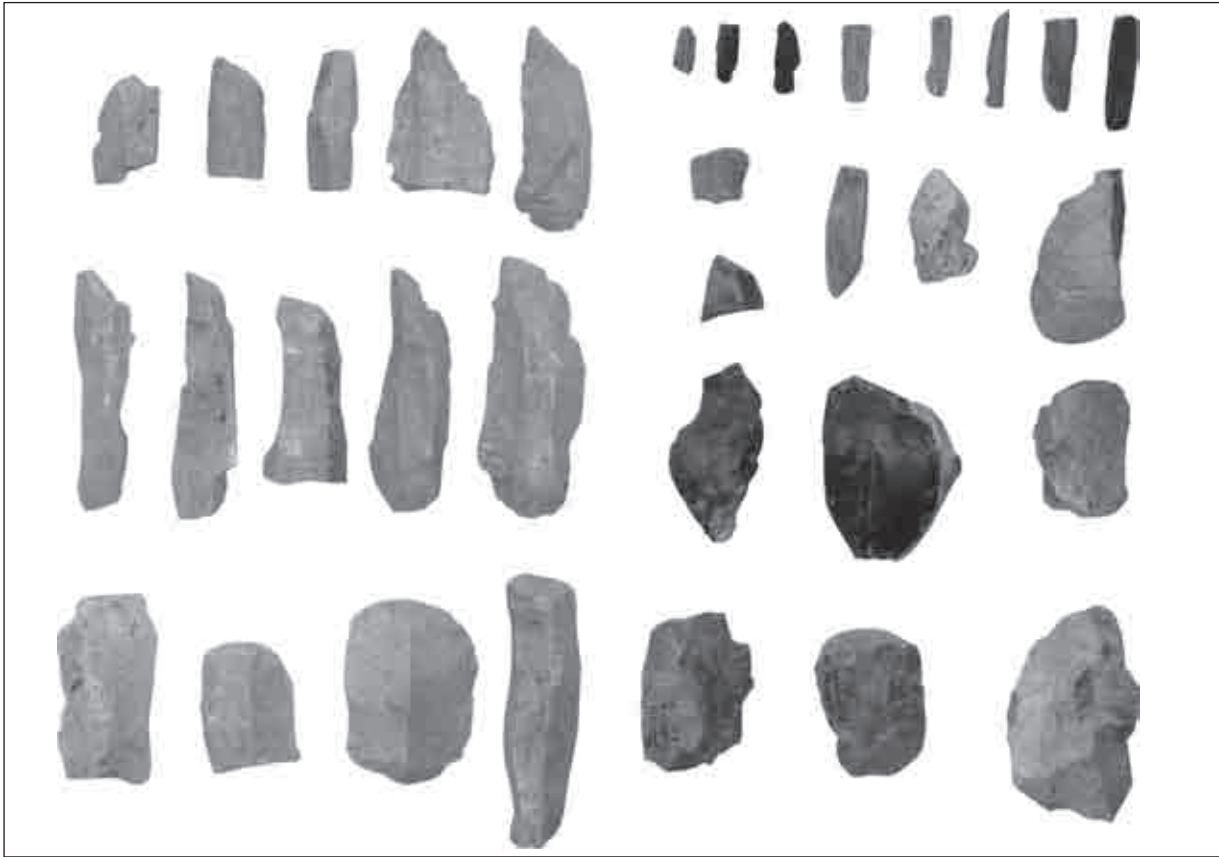

Рис. 243. Знаряддя з кременю. с. Бужанка. Колекція № 495. Дослідження Ю. Г. Колосова.

с. Черешеньки; Менський р-н — с. Киселівка; Новгород-Сіверський р-н — м. Новгород-Сіверський, с. Горбове, с-ще Димусове, с. Пушкарі, с. Форостовичі, с. Чулатів.

Пам'ятки доби палеоліту, неоліту, мезоліту, доби бронзи, слов'ян, Київської Русі.

Склад колекції: кам. (кремінь) — знаряддя праці (рис. 243); гл. — фр-ти ліпного та гончарного посуду.

НА: Колосов Ю. Г. Звіт про археологічні розвідки української четвертинної експедиції в 1961 р. // № 1961/14.

Література: Бачинський Г. О., Колосов Ю. Г. Нова пізньопалеолітична стоянка на Україні. // Доповіді АН УРСР. — К., 1963. — № 4. — С. 556—559; Колосов Ю. Г. К изучению палеолита бассейна среднего течения Десны // Материалы по четвертичному периоду Украины. К VII конгрессу Международной Ассоциации по изучению четвертичного периода. — К., 1965. — С. 321—328; Ступак Д. В. Верхне-

палеолитические стоянки возле с. Бужанка // Деснянские древности. — Брянск, 2007. — № 4. — С. 74—85.

191. Колекція № 502.

Дослідження Л. Мацкового, 1961 р.

Херсонська обл.: Цюрупинський р-н — с. Великі Копані, с. Костогризове, с. Пролетарка, с. Раденськ, с. Солонці.

Склад колекції: кам. (кремінь) — знаряддя праці, фр-т сокири; гл. — фр-ти посуду.

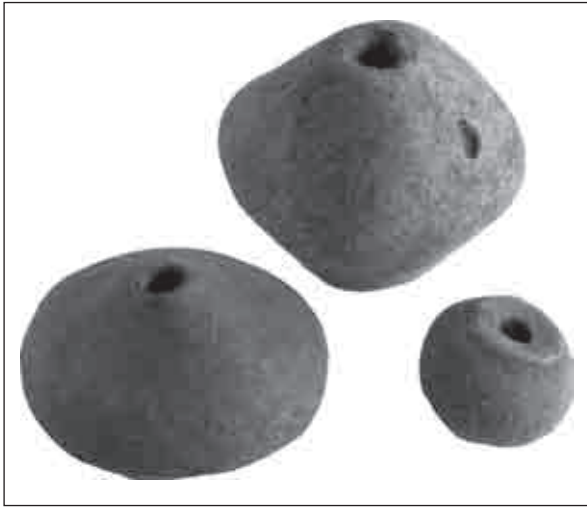
192. Колекція № 515.

Дослідження А. П. Савчука, 1962 р.

Київська обл.: Бориспільський р-н — с. Бортничі. Склад колекції: гл. — фр-ти посуду, прясла (рис. 244).

193. Колекція № 521.

Дослідження Є. О. Петровської, Е. О. Симоновича та А. П. Савчука, 1962 р.

Рис. 244. Прясла. с. Бортничі. Колекція № 515. Розвідка А. П. Савчука.

Київська обл.: Васильківський р-н — с. Велика Солтанівка (хут. Зозулі).

Пам'ятки комарівської к-ри, чорноліської к-ри, підгірцевського типу.

Склад колекції: *кам.* (кремінь) — наконечник стріли; *гл.* — фр-ти посуду, прясла, грузила; *м. ч.* — вістря, наконечник стріли, ножі, проколка (шило).

194. Колекція № 522.

Дослідження В. І. Бідзілі, 1962 р.

Закарпатська обл.: Виноградівський р-н — м. Виноградів, с. Клинове.

Пам'ятки доби пізньої бронзи, ДРЗ.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти посуду; шлак.

НА: *Бідзіля В. І.* Звіт про роботу розвідки Інституту Археології АН УРСР в 1962 р. // № 1962/11.

Література: *Бідзіля В. І., Березовец Д. Т., Пачкова С. П.* Закарпатский металлургический центр раннего железного века // АИУ 1965—1966 гг. — К., 1967. — Вып. I. — С. 152—156.

195. Колекція № 525.

Дослідження Д. Т. Березовця, 1962 р.

Київська обл.: Вишгородський р-н — с. Новосілки.

Пам'ятки доби бронзи, Київської Русі.

Склад колекції: *кам.* (кремінь, граніт) — відщепи, фр-т розтиральника; *гл.* — фр-ти ліпного та гончарного посуду; *м. ч.* — цвях.

196. Колекція № 526.

Дослідження Л. М. Славіна, 1962 р.

Миколаївська обл.: Очаківський р-н — Кінбурнська Коса.

Пам'ятки часів античності, катакомбної к-ри.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти посуду, фр-ти амфор; *м. ч.*; *м. к.* — вироби.

197. Колекція № 527.

Дослідження Д. Я. Телегіна, 1962 р.

Житомирська обл.: Житомирський р-н — с. Терівка.

Київська обл.: Броварський р-н — с. Зазим'я, с. Рожівка; Вишгородський р-н — м. Вишгород, с. Глібівка, с. Демидів, с. Козаровичі, с. Лебедівка, с. Лютіж, с. Новосілки, с. Осещина, с. Сухолуччя, с. Тарасовичі, с. Ясногородка; Іванківський р-н — с. Богдани, с. Пилява, с. Тетерівське; Києво-Святошинський р-н — с. Ощитки; Макарівський р-н — с. Завалівка; Чорнобильський р-н — с. Кам'янка, с. Оташів, с. Плотовище, с. Старосілля, с. Страхолісся, с. Лапутьки (нині Іванківський р-н).

Черкаська обл.: Золотоніський р-н — с. Домантове.

Чернігівська обл.: Козелецький р-н — с. Сорокошичі; Коцюбинський р-н — с. Пустинка; Ріпкинський р-н — с. Коробки, с. Лопатні, с. Неданчичі, смт. Радуль; Чернігівський р-н — с. Мньов, с. Сивки, с. Шмаївка.

Пам'ятки доби неоліту, трипільської к-ри, доби бронзи, ранніх слов'ян, Київської Русі.

Склад колекції: *кам.* (кремінь, граніт, мармур) — відщепи, наконечники стріл, скребачки, пластини, сокира, розтиральники, ножі, тесло; *гл.* — фр-ти ліпного та гончарного посуду, прясла, грузила; *м. ч.* — ніж; *кіст.* — намистина; шлак.

НА: *Телегін Д. Я., Березанская С. С., Митрофанова В. И., Круц В. А.* Отчет об археологических исследованиях в зоне Киевского водохранилища в 1962 г. // № 1962/15.

Література: *Телегін Д. Я.* Основні результати робіт Київської експедиції 1962—1964 рр. // Археологія. — 1965. — Т. XIX. — С. 86—99.

198. Колекція № 531.

Дослідження П. І. Хавлюка, 1962 р.

Кіровоградська обл.: Гайворонський р-н — с. Ташлик; Добровеличківський р-н — с. Липняжка.

Склад колекції: *кам.* — розтиральники; *гл.* — фр-ти посуду.

НА: *Хавлюк П. И.* Отчет о разведке в бассей-

не р. Сухой Ташлык, проведенной в июле 1962 г. // № 1962/1.

199. Колекція № 534.

Дослідження Д. Т. Березовця та В. О. Круца, 1962—1964 рр.

Кіровоградська обл.: Світловодський р-н — с. Велика Андрусівка, с. Калантаїв, с. Пенківка.

Черкаська обл.: Кременчуцький р-н — с. Цибульник; Чигиринський р-н — с. Витове, с. Жовнине (нині Чорнобаївський р-н).

Полтавська обл.: Глобинський р-н — с. Градизьк, с. Пронозівка, с. Столбоваха.

Пам'ятки доби бронзи, ДРЗ, часів античності, черняхівської к-ри, ранніх слов'ян.

Склад колекції: кам. — сокири; гл. — фр-ти амфор посуду, прясла; м. ч. — коса; кіст. — проколка (рис. 245).

НА: Березовець Д. Т., Круц В. А. Отчет об археологической разведке в зоне Кременчугского водохранилища в 1963 г. // № 1963/11а.

200. Колекція № 535.

Дослідження Л. О. Клевцова, 1962 р.

м. Київ — Русанівка.

Склад колекції: кам. (кремінь, пірофіліт) — вирубки; гл. — фр-ти посуду.

201. Колекція № 539.

Дослідження О. М. Лескова, 1962, 1963 рр.

Херсонська обл.: м. Скадовськ.

Пам'ятки доби бронзи.

Склад колекції: гл. — горщики.

НА: Лесков А. М. Отчет о раскопках грунтового могильника эпохи поздней бронзы у с. Широкоє Херсонской обл. в 1961—1963 гг. // № 1961—1963/46.

Рис. 245. Прясла та кістяна проколка. с. Велика Андрусівка. Колекція № 534. Дослідження Д. Т. Березовця та В. О. Круца.

202. Колекція № 541.

Дослідження М. М. Шмаглія, 1963 р.

Одеська обл.: Біляївський р-н — с. Мирне; Ізмаїльський р-н — с. Кам'янка, с. Муравлівка, с. Нова Покровка, с. Першотравневе, смт. Суворове, с. Утконосівка; Кілійський р-н — с. Василівка, с. Фурманівка, с. Червоний Яр.

Пам'ятки доби бронзи, часів античності, слов'ян.

Склад колекції: кам. (кремінь) — серп; гл. — фр-ти амфор, посуду.

НА: Шмаглій Н. М., Козуб Ю. И., Збеневич В. Г. Отчет об археологической разведке в зоне строительства Придунайской оросительной системы в 1963 г. // № 1963/6.

Література: Гладилін В. Н., Шмаглій Н. М. Новые археологические памятники в междуречье Дуная и Днепра // АИУ 1967 г. — К., 1968. — Вып. II. — С. 26—30.

203. Колекція № 543.

Дослідження А. Т. Сміленко та А. І. Кубишева, 1963 р.

Полтавська обл.: Новосанжарський р-н — с. Мала Перещепина, с. Писарівка; Полтавський р-н — с. Макухівка.

Пам'ятки ДРЗ, черняхівської к-ри.

Склад колекції: гл. — фр-ти посуду.

НА: Сміленко А. Т. Отчет о разведке на Полтавщине в 1963 г. // № 1963/11.

204. Колекція № 544.

Дослідження М. Б. Барбона, 1963 р.

Київська обл.: Броварський р-н — с. Зазим'я; Обухівський р-н — с. Безрадиці.

Пам'ятки доби бронзи, ДРЗ.

Склад колекції: кам. (кремінь) — наконечник стріли; гл. — фр-ти посуду, прясла.

Література: Барбон М. Б., Березанська С. С. Поселения Сосницького типа біля с. Зазим'є на Київщині // Археологія. — 1970. — Т. XXIII. — С. 162—165.

205. Колекція № 545.

Дослідження Є. О. Петровської та Д. Т. Березовця, 1963 р.

Київська обл.: Бориспільський р-н — с. Кийлів, с. Проців; Переяслав-Хмельницький р-н — с. Підсінне, с. Комарівка.

Полтавська обл.: м. Лохвиця.

Пам'ятки доби неоліту, бронзи, ДРЗ, Київської Русі.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти ліпного та гончарного посуду, прясла; *м. ч.* — наконечник стріли, ніж, серп, гачок, кільце.

НА: *Петровская Е. А.* Отчет об археологической разведке на территории Каневского водохранилища по левому берегу р. Днепра в 1963 г. // № 1963/3а.

Література: *Кубышев А. И.* Раскопки поселения X—XV вв. у с. Комаровка // АИУ 1965—1966 гг. — К., 1967. — Вып. I. — С. 24—27.

206. Колекція № 551.

Дослідження 1963 р.

Черкаська обл.: Корсунь-Шевченківський р-н — с. Завадівка.

Пам'ятки доби бронзи, ДРЗ.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти посуду; *м. к.* — наконечник стріли, пряжка.

207. Колекція № 558.

Дослідження М. П. Кучери, 1963—1965, 1970 рр.

Київська обл.: Броварський р-н — с. Русанів; Іванківський р-н — смт. Іванків, с. Прибірськ; Кагарлицький р-н — с. Уляники; Миронівський р-н — с. Малий Букрин; Переяслав-Хмельницький р-н — с. Городище, с. Козинці; Чорнобильський р-н — с. Лелів, с. Нова Красниця, с. Медвин (нині Іванківський р-н).

Пам'ятки Київської Русі.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти амфор, гончарного посуду; *м. ч.* — цвяхи, ножі, підкови; *м. к.* — гачок; *ск.* — намистина, фр-ти браслетів; *кіст.* — проколка.

НА *Кучера М. П.* Отчет о раскопках древнерусского городища у с. Городища на Днепре в 1963 г. // № 1963/3; *Кучера М. П.* Отчет о разведке древнерусского городища в с. Русанов на Трубеже в 1965 г. // № 1965/47; *Кучера М. П.* Звіт про археологічну розвідку, проведена у р-нах сіл Малий Букрин Миронівського р-ну, с. Уляники Кагарлицького р-ну, с. Іванків, с. Приборськ Іванківського р-ну, с. Медвин, с. Нова Красниця, с. Лелів Чорнобильського р-ну // № 1970/20.

208. Колекція № 563.

Дослідження 1964 р.

Черкаська обл.: Золотоніський р-н — с. Домантове.

Склад колекції: кам. (кремій) — відщепи; *гл.* — фр-ти посуду; *м. ч.* — пряжка.

209. Колекція № 565.

Дослідження Ю. Г. Колосова, 1964 р.

АРК: Сімферопольський р-н — с. Чокрак.

Пам'ятки доби мезоліту — неоліту.

Склад колекції: *кам.* (кремій) — нуклеуси, відщепи, пластини, скребачки, різці.

НА: *Колосов Ю. Г.* Звіт про розкопки на стоянках Кукрек і Чокрак // № 1964/10.

210. Колекція № 576.

Дослідження Д. Я. Телегіна та В. О. Круца, 1965 р. Кіровоградська обл.: Онуфріївський р-н — с. Куцеволівка.

Полтавська обл.: Кременчуцький р-н — с. Салівка, с. Карпівка.

Сумська обл.: Охтирський р-н — с. Овчаренки.

Пам'ятки доби бронзи, ДРЗ, черняхівської к-ри.

Склад колекції: *кам.* (кремій) — відщепи, розтиральник; *гл.* — фр-ти та цілі форми посуду.

НА: *Телегин Д. Я., Круц В. А.* Отчет об археологических исследованиях побережья Днепродзержинского водохранилища в 1965 году // № 1965/4.

211. Колекція № 579.

Дослідження І. О. Писларія, 1965 р.

Полтавська обл.: Полтавський р-н — с. Макухівка, с. Марки.

Пам'ятки доби неоліту, ранньої бронзи.

Склад колекції: *кам.* (кремій) — відщепи, скребачки, різець; *гл.* — фр-ти ліпного посуду.

Література: *Непріна В. І., Писларій І. О.* Неолітичні пам'ятки поблизу Полтави // Археологія. — 1972. — № 7. — С. 91—95.

212. Колекція № 592.

Дослідження Є. В. Максимова, 1966 р.

Черкаська обл.: Канівський р-н — с. Пекарі.

Пам'ятки ДРЗ, часів античності, зарубинецької к-ри.

Склад колекції: *кам.* (кремій) — скребачки; *гл.* — фр-ти посуду.

Література: *Максимов Е. В.* Раскопки памятников зарубинецкой культуры в 1965—1966 гг. // АИУ 1965—1966 гг. — К., 1967. — Вып. I. — С. 156—160.

213. Колекція № 594.

Дослідження В. А. Іллінської, 1966 р.

Полтавська обл.: Гадяцький р-н — с. Рашівка; Миргородський р-н — с. Великі Сорочинці (ур. Шибеники).

Сумська обл.: Глухівський р-н — с. Баранівка; Краснопільський р-н — с. Велика Рибиця, с. Грунівка; Сумський р-н — с. Битиця, с. Велика Чернеччина.

Пам'ятки доби бронзи, ДРЗ, слов'ян.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти посуду.

НА: Тереножкин А. И., Ильинская В. А. Разведка в Днепровском Левобережье по течению рек Псла и Сейма в 1966 г. // № 1966/18.

Література: Ильинская В. А. Разведка в Днепровском Левобережье // АИУ 1965—1966 гг. — К., 1967. — Вып. I. — С. 196—200.

214. Колекція № 598.

Дослідження К. Яценка та І. Канюкіної, 1966 р.
Полтавська обл.: Новосанжарський р-н — с. Кунцеве.

Пам'ятки доби середньої бронзи.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти посуду.

НА: Канюкіна И., Яценко К. Разведка археологических памятников на территории Полтавской обл. // № 1966—1967/55.

215. Колекція № 599.

Дослідження 1966 р.

Дніпропетровська обл.: Дніпропетровський р-н — с. Підкова, р. Самара.

Пам'ятка давньоруського часу.

Склад колекції: *м. к.* — фр-т хрестика, скроневі кільця.

216. Колекція № 600.

Дослідження В. А. Іллінської та О. І. Тереножкіна, 1966 р.

Полтавська обл.: Великобагачанський р-н — с. Остап'є; Миронівський р-н (нині Миргородський р-н) — с. Великі Сорочинці; Шишацький р-н — с. Баранівка.

Сумська обл.: Лебединський р-н — с. Курган, с. Пісківка.

Пам'ятки доби неоліту, ранньої бронзи.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти ліпного посуду.

НА: Тереножкин А. И., Ильинская В. А. Разведка... 1966 г. // № 1966/18.

Література: Ильинская В. А. Разведка в Днепровском Левобережье // АИУ 1965—1966 гг. — К., 1967. — Вып. I. — С. 196—200.

217. Колекція № 602.

Дослідження Є. О. Петровської та А. І. Кубишева, 1966, 1968, 1970, 1971 рр.

Київська обл.: Києво-Святошинський р-н — с. ще Пирогів.

Пам'ятки ДРЗ, зарубинецької к-ри.

НА: Кубышев А. И. Отчет о раскопках могильника зарубинецкой культуры у сс. Чапаевка — Пирогов, Киево-Святошинского р-на, в ур. Церковщина в 1966 г. // № 1966/5; Кубышев А. И. Пироговский могильник зарубинецкой культуры (у сс. Чапаевка — Пирогов) // № 1967/5а.

Література: Кубышев А. И., Круц В. А. Работы Чапаевского отряда Киевской археологической экспедиции // АИУ 1965—1966 гг. — К., 1967. — Вып. I. — С. 15—19.

218. Колекція № 606.

Дослідження Б. П. Филипенка 1966—1968 рр.
Сумська обл.: Конотопський р-н — хут. Таранський, оз. Рибне.

Пам'ятки доби бронзи, ДРЗ.

Склад колекції: *кам.* (креміль) — знаряддя праці; *гл.* — фр-ти ліпного посуду.

Література: Митрофанова В. И., Филипенко Б. П. Новое поселение культуры неолита ямочно-гребенчатой керамики на Сейме // АИУ 1965—1966 гг. — К., 1967. — Вып. I. — С. 13—14.

219. Колекція № 610.

Дослідження Е. В. Яковенко, 1967 р.

Одеська обл.: Савранський р-н — с. Слюсареве.

Пам'ятки пізньої катакомбної к-ри, раннього середньовіччя.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти амфор, посуду.

НА: Яковенко Э. В. Разведка у с. Слюсареве Ленинского р-на Крымской обл. // № 1967/32а.

Література: Яковенко Э. В. Разведка у с. Слюсареве Крымской обл // АИУ 1967 г. — К., 1968. — Вып. II. — С. 12—15.

220. Колекція № 611.

Дослідження С. С. Березанської, 1967 р.

Рівненська обл.: Дубнівський р-н — с. Берег, с. Кам'яниця, с. Майдан, с. Миньківці, с. Підлужжя, с. Студянка, с. Тур'я, с. Шепетин.

Чернігівська обл.: Борзнянський р-н — м. Борзна, с. Гришівка, с. Кинашівка; Козелецький р-н — с. Гломазди, с. Пилятин; Носівський р-н — с. Адамівка, с. Киселівка, с. Козари, с. Мрин; Семенівський р-н — с. Медведівка.

Пам'ятки доби мезоліту, бронзи, ДРЗ, ранніх слов'ян, Київської Русі.

Склад колекції: *кам.* (кремінь) — наконечник дротика, скребачки, скребла, сокира, наконечники списів; *гл.* — фр-ти ліпного та гончарного посуду, прясла.

НА: *Березанская С. С.* Отчет об археологических работах на осушительных системах Северной Украины в 1967 г. (по рекам Иква, Стоход, Борзна, Остер) // № 1967/28а.

Література: *Березанская С. С.* Разведка в северных районах Украины // АИУ 1967 г. — К., 1968. — Вып. II. — С. 30—35.

221. Колекція № 615.

Дослідження І. Канюкіної та К. Яценка, 1967 р. Сумська обл.: Конотопський р-н — с. Прилужжя. Склад колекції: *гл.* — фр-ти посуду.

222. Колекція № 620.

Дослідження О. М. Лескова, 1968 р. Херсонська обл.: Горностаївський р-н — с. Завадівка, с. Софіївка; Каховський р-н — с. Любимівка.

Пам'ятки доби бронзи, ДРЗ.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти посуду.

НА: *Лесков А. М., Черненко Е. В., Болтрик Ю. В., Болдин Я. И., Зарайская Н. П., Отрощенко В. В.* Отчет о раскопках Каховской экспедиции в 1968 г. // № 1968/15.

Література: *Лесков А. М.* Каховская экспедиция // АИУ 1968 г. — К., 1971. — Вып. III. — С. 3—6; *Болтрик Ю. В., Зарайская Н. П.* Раскопки курганов близ с. Любимовки Каховского района // АИУ 1968 г. — К., 1971. — Вып. III. — С. 6—10; *Отрощенко В. В.* Разведки левого берега Каховского водохранилища // АИУ 1968 г. — К., 1971. — Вып. III. — С. 10—13.

223. Колекція № 627.

Дослідження В. І. Непріної, 1969 р. Чернігівська обл.: Куликівський р-н — с. Салтикова Дівиця; Менський р-н — с. Дібрівка, с. Осьмаки; Чернігівський р-н — с. Брусилів, смт. Седнів; Сосницький р-н — с. Бондарівка, с. Бутівка, с. Велике Устя.

Пам'ятки доби неоліту, бронзи, ДРЗ, слов'ян, Київської Русі.

Склад колекції: *кам.* (кремінь) — відщепи; *гл.* — фр-ти ліпного та гончарного посуду; *м. ч.* — гачок.

НА: *Неприна В. И.* Отчет о разведке по Десне и Сейму в 1969 г. // № 1969/35.

Література: *Неприна В. И., Корпусова В. М.* Розвідка на Десні і Сеймі // АДУ 1969 р. — К., 1972. — Вип. IV. — С. 347—349.

224. Колекція № 635.

Дослідження В. Г. Збеневича, 1969 р. Миколаївська обл.: Великоконстантинівський р-н — с. Іванівка, с. Олександрівка, с. Семенівка; Даманівський р-н — с. Виноградний Сад; Первомайський р-н — с. Грушівка, с. Мигія, с. Романова Балка; Снігурівський р-н — с. Куйбишеве.

Пам'ятки доби енеоліту, трипільської к-ри, доби бронзи, ДРЗ, черняхівської к-ри, Київської Русі.

Склад колекції: *кам.* (кремінь) — сокирка, скребачки, нуклеуси; *гл.* — фр-ти амфор, ліпного та гончарного посуду, прясло; *м. к.* — застібка; *кіст.* — молоток.

НА: *Збеневич В. Г.* Отчет о разведках на Южном Буге в 1969 г. // № 1969/32.

225. Колекція № 648.

Дослідження Н. М. Кравченко, 1969, 1970 рр. Київська обл.: м. Обухів.

Пам'ятки трипільської к-ри.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти посуду.

НА: *Кравченко Н. М.* Отчет о разведках археологических памятников на Киевщине // № 1969/60; *Кравченко Н. М.* Отчет о работе археологического отряда Киевского ГПИ им. Горького // № 1970/97.

226. Колекція № 649.

Дослідження О. М. Лескова, 1970 р. Херсонська обл.: Новотроїцький р-н — с. Вознесенка, с. Захарівка, с. Овер'янівка, с. Сивашівка. Склад колекції: *кам.* (кремінь) — відщепи; *гл.* — фр-ти посуду.

НА: *Лесков А. Н., Кубышев А. И., Болдин Я. И., Зарайская Н. П., Отрощенко В. В., Чередниченко М. М., Румянцев А., Ястребова С. Б.* Отчет о работе Каховской экспедиции в 1970 г. // № 1970/36.

227. Колекція № 659.

Дослідження Є. В. Черненка, 1970 р. АРК: Ленінський р-н — с. Зелений Яр, с. Фронтоте.

Пам'ятки античного часу.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти амфор, посуду.

НА: Черненко Е. В. Отчет о работе Керченской экспедиции (участок канала между сс. Фронтное и Зеленый Яр) // № 1970/39.

228. Колекція № 660.

Дослідження М. П. Кучери та О. В. Сухобокова, 1971 р.

Полтавська обл.: Великобагачанський р-н — с. Книшівка, с. Лешківка.

Сумська обл.: Конотопський р-н — с. Фесівка; Путивльський р-н — м. Путивль; Сумський р-н — с. Могриця; Тростянецький р-н — с. Ницаха.

Харківська обл.: Вовчанський р-н — с. Хотімля; Зміївський р-н — с. Мохнач.

Чернігівська обл.: Козелецький р-н — м. Остер; Талалаївський р-н — с. Красний Колядин; Чернігівський р-н — с. Битиця, с. Брусилів, с. Слабин, с. Шестовиця.

Пам'ятки доби бронзи, ДРЗ, слов'ян.

Склад колекції: *кам.* (пірофіліт) — прясла, фр-ти жорен; *гл.* — фр-ти ліпного та гончарного посуду; *м. ч.* — сокира; *ск.* — фр-ти браслетів.

НА: Кучера М. П., Сухобоков О. В. Звіт про роботу Лівобережного розвідзагону Інституту археології АН УРСР за 1971 р. // № 1971/17а.

229. Колекція № 671.

Дослідження Д. Я. Телегіна, Л. Г. Ковальнової та Б. В. Магомедова, 1971 р.

Черкаська обл.: Корсунь-Шевченківський р-н — с. Гарбузин, с. Набутів, с. Нетеребка, с. Сахнівка.

Пам'ятки доби бронзи, трипільської к-ри, ДРЗ, черняхівської к-ри, Київської Русі.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти посуду.

НА: Телегін Д. Я., Ковальова Л. Г., Цвек Е. В., Магомедов Б. В. Отчет о работе Поросского отряда в 1971 г. // № 1971/4.

230. Колекція № 672.

Дослідження В. Й. Довженка та О. М. Приходнюка, 1971 р.

Київська обл.: Обухівський р-н — с. Григорівка, с. Халеп'я.

Пам'ятки слов'ян, часів Київської Русі.

Склад колекції: *кам.* (пірофіліт) — прясла; *гл.* — фр-ти посуду; *ск.* — намистина, фр-ти браслетів.

НА: Довженко В. Й., Приходнюк О. М. Звіт про роботу Канівської слов'яно-руської експедиції в сс. Халеп'є та Григоровка в 1971 р. // № 1971/14.

Література: Довженко В. Й., Приходнюк О. М. Из работ Каневской экспедиции // АО 1971 г. — М., 1972. — С. 386—387

231. Колекція № 674.

Дослідження М. П. Кучери, 1971 р.

Київська обл.: Бориспільський р-н — с. Любарці; Переяслав-Хмельницький р-н — с. Гайшин, с. Пристроми, с. Ташань.

Черкаська обл.: Золотоніський р-н — с. Каленики.

Пам'ятки давньоруського часу.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти гончарного посуду.

НА: Кучера М. П. Звіт про роботу розвідзагону по обстеженню городищ Київщини у 1971 р. // № 1971/17.

232. Колекція № 683.

Дослідження Н. П. Амбургер, 1929, 1945, 1958 рр.

Сумська обл.: Конотопський р-н — с. Жолдаки, с. Мар'янівка; Ямпільський р-н — с. Шатрище.

Пам'ятки доби неоліту, бронзи, Київської Русі.

Склад колекції: *кам.* (кремій) — відщепи, пластини, скребачка, наконечники стріл; *гл.* — фр-ти ліпного та гончарного посуду.

233. Колекція № 685.

Дослідження М. Я. Рудинського, 1946 р.

Молдова — с. Буменки, с. Вихватенці.

Пам'ятки доби бронзи.

Склад колекції: *кам.* (кремій) — відщепи.

234. Колекція № 686.

Дослідження В. М. Даниленка, 1946 р.

Дніпропетровська обл.: Дніпропетровський р-н — с. Ігрені, р. Самара.

Пам'ятки неоліту, доби бронзи.

Склад колекції: *кам.* (кремій) — скребачки, пластини, відщепи, сокира; *гл.* — фр-ти посуду; *кіст.* — проколки, вістря.

235. Колекція № 687.

Дослідження І. В. Фабриціус, 1946, 1947 р.

Черкаська обл.: Смілянський р-н — с. Маківка.

Пам'ятки доби бронзи.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти посуду; *м. ч.* — виробу.

НА: *Фабрициус И. В.* Тясминская ... 1947 г. // № 1947/12.

236. Колекція № 689.

Дослідження В. М. Даниленка, 1949—1951 рр. Київська обл.: Бориспільський р-н — с. Бортничі. Пам'ятки доби неоліту, бронзи, ДРЗ, слов'ян, Київської Русі.

Склад колекції: *кам.* (кремінь, кварцит) — проколка, відщепи, пластини, мікроліти; *гл.* — фр-ти ліпного та гончарного посуду, прясла, гружила, тигельок; *м. ч.* — шпора.

НА: *Даниленко В. Н.* Исследование неолитических памятников в районе Киева в 1949 г. // № 1949/3а; *Даниленко В.* Дослідження ... 1950 р. // № 1950/1г; *Даниленко В. Н., Макаревич М. Л.* Отчет о работе Бориспольского отряда экспедиции «Большой Киев» в 1951 г. // № 1951/8б.

Література: *Даниленко В. М.* Дослідження пам'яток підгірського типу на Київщині в 1951 р. // АП. — 1956. — Т. VI. — С. 11—13.

237. Колекція № 690.

Дослідження М. Я. Рудинського, Н. П. Амбургер, Д. Я. Телегіна, В. А. Іллінської, І. Г. Шовкопляса та О. І. Тереножкіна, 1950, 1951, 1953, 1956, 1966 рр.

Сумська обл.: Глухівський р-н — с. Вишеньки (ур. Платац); Кролевецький р-н — с. Заболотове (ур. Хім); Недригайлівський р-н — с. Городище (ур. Жукове); Путивльський р-н — с. Волинцеве (ур. У Моста), с. Латишівка, с. Манухівка (ур. Скотське кладовище).

Чернігівська обл.: Коропський р-н — с. Мезин, с. Оболоння (ур. Ліман); Сосницький р-н — м. Сосниця (ур. В'юнище); Щорський р-н — с. Ключи (ур. Спаське).

Курська обл.: с. Тьоткіне.

Пам'ятки доби неоліту, бронзи, трипільської к-ри, середньовіччя.

Склад колекції: *кам.* (кремінь, кварцит) — скребачки, відщепи, різці, пластини; *гл.* — фр-ти посуду.

НА: *Ильинская В. А.* Отчет о работе Путивльского отряда Сеймско-Деснинской экспедиции 1950 г. // № 1950/2б; *Амбургер Н. П.* Отчет об археологической разведке в Путивльском районе Сумской области в 1950 г. // № 1950/2в;

Телегин Д. Я. Отчет о работе неолитического отряда Левобережно-Сейминской экспедиции 1953 г. // № 1953/8а; *Шовкопляс И. Г.* Звіт про роботу експедиції 1956 р. // № 1956/6; *Тереножкин А. И., Ильинская В. А.* Разведка в Днепровском Левобережье по течению рек Псла и Сейма в 1966 г. // № 1966/18.

Література: *Гладких М. И., Толочко П. П., Шовкопляс И. Г.* Археологические разведки на Черниговщине в 1965 г. // АИУ 1965—1966 гг. — К., 1967. — Вып. I. — С. 204—208.

238. Колекція № 692.

Дослідження А. П. Савчука, 1950 р. Київська обл.: Вищедубечанський р-н (нині Вишгородський р-н) — с. Лебедівка.

Пам'ятки доби неоліту, бронзи.

Склад колекції: *кам.* (кремінь, граніт, кварцит) — відщепи, відбійник, скребачка; *гл.* — фр-ти ліпного посуду.

НА: *Савчук А. П.* Звіт про археологічні розвідки експедиції «Великий Київ» в 1951 р. на території Вище-Дубечанського району Київської області // № 1951/8г.

Література: *Березанская С. С.* Лебедовская культура эпохи бронзы лесостепной Украины // Энеолит и бронзовый век Украины — К., 1976. — С. 190—221.

239. Колекція № 694.

Дослідження В. А. Іллінської, О. І. Тереножкіна та В. Д. Дяденка, 1958, 1960, 1961, 1966 рр. м. Київ — Русанівський масив.

Київська обл.: Барішівський р-н — с. Яблуневе; Васильківський р-н — с. Мала Солтанівка (хут. Скрипки); Чорнобильський р-н — с. Стара-Сілля.

Чернігівська обл.: Коропський р-н — с. Савинки. Пам'ятки доби неоліту, бронзи, ДРЗ, Київської Русі.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти ліпного та гончарного посуду, прясло.

НА: *Ильинская В. А., Тереножкин А. И.* Разведка на Днепровском Левобережье по течению рек Псла и Сейма в 1966 г. // № 1966/18.

240. Колекція № 695.

Дослідження Г. К. Голдіна, 1952, 1953 рр.

Хмельницька обл.: Дунаєвецький р-н — с. Сокилець; Кам'янець-Подільський р-н — с. Калачківці, с. Нефедівці.

Колекції матеріалів археологічних розвідок

Пам'ятки доби палеоліту, неоліту, ДРЗ.

Склад колекції: *кам.* (кремінь) — різець, скребачки, пластини, проколка, відщепи, серп; *гл.* — фр-ти посуду.

241. Колекція № 696.

Дослідження В. І. Красковського, 1952—1956 рр.

Одеська обл.: Біляївський р-н — с. Усатове; Овідіопольський р-н — смт. Великодолинське. Пам'ятки доби палеоліту, неоліту, бронзи.

Склад колекції: *кам.* (кремінь) — відщепи, пластини, скребачки, нуклеуси; *гл.* — фр-ти посуду.
НА: *Красковский В. И.* Находки возле с. Великодолинское (Б. Аккаржа) Одесской обл. // № 1955/43; *Красковский В. И.* Материалы археологической разведки, проведенной Красковским В. И. на территории Одесской области в октябре 1956 года // № 1956/27.

242. Колекція № 697.

Дослідження О. Г. Шапошникової, 1956, 1957 рр.

Черкаська обл.: Чигиринський р-н — с. Адамівка. Пам'ятка доби бронзи.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти посуду.

243. Колекція № 698.

Дослідження Ю. Г. Колосова, 1957 р.

АРК: с. Бештекне, г. Ай-Петрі.

Пам'ятки доби неоліту.

Склад колекції: *кам.* (кремінь) — відщепи пластини, скребачки, нуклеуси.

НА: *Колосов Ю. Г.* Отчет об археологических разведках Крымской первобытной экспедиции в 1957 г. // № 1957/8а.

Література: *Колосов Ю. Г.* Неоліт Криму // Археологія Української РСР. — Т. I. — К., 1971. — С. 130.

244. Колекція № 699.

Дослідження А. П. Савчука 1957, 1962 р.

Київська обл.: Баришівський р-н — с. Селище (ур. Бірки).

Пам'ятки доби бронзи, ДРЗ.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти посуду.

245. Колекція № 703.

Дослідження Ф. Б. Копилова, 1959 р.

Житомирська обл.: Попільнянський р-н — с. Почуйки.

Склад колекції: *кам.* — фр-ти жорен; *гл.* — фр-ти посуду, обмазки.

246. Колекція № 704.

Дослідження 1959 р.

Київська обл.: Баришівський р-н — с. Селище (ур. Бірки).

Склад колекції: *гл.* — фр-ти посуду, фр-т прясла; *м. к.* — фр-т дзеркала.

247. Колекція № 708.

Дослідження А. П. Савчука, 1962 р.

Київська обл.: Обухівський р-н — с. Підгірці.

Пам'ятка доби бронзи.

Склад колекції: *кам.* (кремінь) — відщепи, наконечник стріли; *гл.* — фр-ти посуду.

248. Колекція № 710.

Дослідження А. П. Савчука, 1963 р.

Київська обл.: Обухівський р-н — с. Підгірці.

Пам'ятки доби бронзи.

Склад колекції: *кам.* (кремінь) — відщепи, пластини, нуклеуси; *гл.* — фр-ти посуду.

249. Колекція № 711.

Дослідження Ю. Г. Колосова, 1965 р.

Донецька обл.: Слов'янський р-н — с. Пришиб.

Пам'ятки доби бронзи.

Склад колекції: *кам.* (кремінь) — відщепи, пластини, нуклеуси; *гл.* — фр-ти посуду.

250. Колекція № 712.

Дослідження 1967 р.

Київська обл.: Обухівський р-н — с. Підгірці; Києво-Святошинський р-н — с. Лісники, с. Старі Безрадічі.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти посуду.

251. Колекція № 713.

Дослідження Є. В. Максимова та Є. О. Петровської, 1967 р.

Київська обл.: Обухівський р-н — с. Таценки.

Пам'ятки лебедівської к-ри.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти посуду.

252. Колекція № 714.

Дослідження Є. В. Максимова, 1968 р.

Волинська обл.: м. Луцьк.

Пам'ятки зарубинецької к-ри.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти посуду, прясла; *м. ч.* — ніж, пряжка.

253. Колекція № 721.

Дослідження М. П. Кучери, 1972 р.
Київська обл.: Білоцерківський р-н — м. Біла Церква, с. Мазепинці, с. Мала Сквирка, с. Потіївка, с. Сухоліси, с. Чепилівка; Богуславський р-н — с. Хохітва; Бориспільський р-н — с. Іванків; Васильківський р-н — м. Васильків, с. Велика Солтанівка, с. Заріччя, с. Плесецьке; Володарський р-н — с. Городище-Косівське; Іванківський р-н — с. Орание, с. Розважів; Києво-Святошинський р-н — с. Віта-Поштова, с. Демидів; Макарівський р-н — с. Бишів, смт. Макарів, с. Мотижин, с. Чорногородка; Обухівський р-н — с. Старі Безрадічі; Поліський р-н — с. Діброва, с. Радинка; Рокитнянський р-н — с. Бушеве, с. Ольшаниця; Сквирський р-н — с. Буки; Фастівський р-н — с. Велика Снітинка, с. Триліси.

Пам'ятки доби бронзи, ДРЗ, слов'ян, Київської Русі, середньовіччя.

Склад колекції: *кам.* (кремінь) — скребачки, пластини; *гл.* — фр-ти ліпного та гончарного посуду, прясла; *ск.* — фр-ти посудин.

НА: Кучера М. П. Звіт про роботу розвідзагону по обстеженню городищ Київщини у 1972 р. // № 1972/24.

254. Колекція № 735.

Дослідження Л. О. Клевцова, 1973 р.
м. Київ — Оболонь.

Київська обл.: Києво-Святошинський р-н (нині Вишгородський р-н) — с. Козаровичі.

Пам'ятки доби неоліту, бронзи.

Склад колекції: *кам.* (кремінь, граніт) — скребачки, ножі; *гл.* — фр-ти ліпного посуду, прясла; *м. к.* — прикраса.

255. Колекція № 743.

Дослідження О. В. Бодяньського, 1941, 1971 рр.
Дніпропетровська обл.: Дніпропетровський р-н — с. Волоське; Томаківський р-н — с. Іллінка (ур. Калита).

Пам'ятки трипільської к-ри, катакомбної к-ри.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти посуду.

256. Колекція № 745.

Дослідження Є. В. Максимова, Д. Я. Телегіна та Є. О. Петровської 1961, 1962, 1964—1966 рр.

Київська обл.: Обухівський р-н — с. Таценки.
Пам'ятки доби міді-бронзи, ДРЗ, зарубинецької к-ри.

Склад колекції: *кам.* — ядро, матриця; *гл.* — фр-ти амфор, посуду, прясла; *м. ч.* — ніж; *м. к.* — кільця; шлак.

257. Колекція № 749.

Дослідження В. Ф. Воєводи, 1972, 1973 рр.
Чернігівська обл.: Бобровицький р-н — с. Кобижча; Носівський р-н — м. Носівка, с. Сулак.
Пам'ятки доби палеоліту, неоліту, бронзи, ДРЗ, Київської Русі, середньовіччя.

Склад колекції: *кам.* (кремінь) — зняття праці, фр-т жорна; *гл.* — фр-ти ліпного та гончарного посуду, прясла; *ск.* — фр-ти посудин.

НА: Воєвода В. Ф. Отчет об археологических разведках в Бобровицком и Носовском р-нах на Черниговщине в 1971—1972 гг. // № 1971—1972/125.

258. Колекція № 750.

Дослідження М. П. Кучери, 1973 р.

Житомирська обл.: Житомирський р-н — с. Городище, с. Сінгури, с. Станишівка; Коростишівський р-н — с. Брусилів; Малинський р-н — с. Городище; Радомишльський р-н — с. Леніне; Чуднівський р-н — смт. Великі Корвинці, с. Довбиші.

Тернопільська обл.: Борщівський р-н — с. Мушкатівка.

Хмельницька обл.: Летишівський р-н — с. Кудинка, с. Суслівці; Полонський р-н — м. Полонне; Старокостянтинівський р-н — с. Губин, с. Старий Остропіль; Старосинявський р-н — с. Теліжинці; Хмельницький р-н — с. Копистин.

Пам'ятки трипільської к-ри, доби бронзи, ДРЗ, слов'ян, Київської Русі, середньовіччя.

Склад колекції: *кам.* (пірофіліт) — прясло; *гл.* — фр-ти ліпного та гончарного посуду; *ск.* — фр-т браслета.

НА: Кучера М. П. Звіт про обстеження городищ на Волині та в Подолії // № 1973/18.

259. Колекція № 753.

Дослідження Г. Л. Євдокимова, 1973 р.

Вінницька обл.: Мурованокуриловецький р-н — с. Бернашівка.

Хмельницька обл.: Кам'янець-Подільський р-н — с. Бабшин, с. Ісаківці.

Чернівецька обл.: Сокирянський р-н — с. Кормань, с. Ломачинці, с. Ожеве.

Пам'ятки трипільської к-ри, ДРЗ, слов'ян.

Склад колекції: *кам.* (кремінь, сланець) — нуклеуси, скребачки, пластини, сокира, булава, вістря; *гл.* — фр-ти ліпного посуду; *кіст.* — тесло з рогу.

НА: *Евдокимов Г. Л.* Отчет о работе разведочного отряда Среднеднестровской экспедиции в 1973 г. // № 1973/30.

260. Колекція № 755.

Дослідження С. В. Максимова, 1973 р.

Київська обл.: Кагарлицький р-н — с. Черняхів; Миронівський р-н — с. Ємчиха; Обухівський р-н — с. Гусачівка.

Черкаська обл.: Канівський р-н — с. Бучак.

Пам'ятки трипільської к-ри, ДРЗ, зарубинецької к-ри, черняхівської к-ри, Київської Русі.

Склад колекції: *кам.* (кремінь) — відщепи, фр-т жорна; *гл.* — фр-ти та цілі форми ліпного та гончарного посуду, фр-ти амфор, прясла, грузила; *м. ч.* — наконечник стріли, серп, цвях; *м. к.* — фр-т браслета, наконечник стріли, пронизь, фібули, шило, голка, ножиці-амулет; *кіст.* — фр-т виробу; *ск.* — фр-ти посудин, намистини; *дерево* — фр-ти виробу.

НА: *Максимов Е. В., Петровская Е. А., Терпиловский Р. В., Цыдровская Л. А.* Отчет о раскопках Каневской экспедиции в 1973 г. // № 1973/19.

261. Колекція № 767.

Дослідження О. О. Попко 1948—1958 рр.

Чернігівська обл.: м. Чернігів, Чернігівський р-н — с. Півці.

Пам'ятки доби неоліту, бронзи, ДРЗ, слов'ян, Київської Русі, середньовіччя.

Склад колекції: *кам.* (кремінь) — рубильце, наконечники стріл, скребачки; *гл.* — фр-ти амфор ліпного та гончарного посуду, фр-т світильника; *м. ч.* — цвяхи, серп, поясне кільце; *м. к.* — фібула; *кіст.* — гребінець, амулети, проколки; *ск.* — фр-ти браслетів, смальта.

НА: *Попко А. А.* Краткий отчет об археологических разведках в районе Чернигова 1947 г. // № 1947/20а.

262. Колекція № 775.

Дослідження М. П. Кучери та Р. О. Юри, 1969 р.

Вінницька обл.: Барський р-н — м. Бар; Вінницький р-н — смт. Вороновиця, с. Комарів; Липовецький р-н — с. Зозів; Літинський р-н —

с. Балин, с. Лисогірка, с. Микулинці, с. Ріжок, с. Селище; Немирівський р-н — смт. Брацлав, с. Гута, с. Сажки; Тиврівський р-н — с. Ворошилівка; Тульчинський р-н — с. Печера; Чечельницький р-н — с. Луги.

Хмельницька обл.: Старосинявський р-н — с. Пилявка.

Пам'ятки трипільської к-ри, ДРЗ, черняхівської к-ри, середньовіччя.

Склад колекції: *кам.* — ядро; *гл.* — фр-ти амфор, ліпного та гончарного полив'яного посуду, кахлі; *м. ч.* — цвяхи, фр-т серпа; *ск.* — фр-ти посудин; шлак.

НА: *Юра Р. О.* Звіт про роботу Студеницького загону Середньодністровської експедиції в 1969 р. // № 1969/6; *Кучера М. П.* Звіт про дослідження Волинського загону в 1969 р. // № 1969/9.

263. Колекція № 779.

Дослідження С. В. Максимова, 1962 р.

Київська обл.: Баришівський р-н — с. Селище; Бориспільський р-н — с. Кийлів; Кагарлицький р-н — м. Ржищів; Києво-Святошинський р-н — с-ще Пирогів, с. Ходосівка.

Черкаська обл.: Канівський р-н — с. Межиріч. Пам'ятки доби бронзи, ДРЗ, зарубинецької к-ри. Склад колекції: *кам.* (кремінь) — знаряддя праці, ядро; *гл.* — фр-ти амфор, посуду, прясла; шлак.

264. Колекція № 782.

Дослідження С. О. Біляєвої, 1969, 1971, 1972 рр.

Сумська обл.: Конотопський р-н — с. Озаричі, с. Рибне, с. Лисогубівка.

Пам'ятки доби неоліту, черняхівської к-ри, середньовіччя.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти ліпного та гончарного посуду; *м. ч.* — підкова, тригранна стріла, шило, наконечник списа.

НА: *Біляєва С. А.* Отчет о раскопках средневекового поселения в с. Озаричи за 1971 г. // № 1971/76.

Література: *Біляєва С. О.* Розкопки поселення кінця XIII — XIV ст. на Сумщині // Археологія. — 1974. — № 13. — С. 98—102.

265. Колекція № 787.

Дослідження Д. Я. Телегіна, 1969—1973 рр.

Дніпропетровська обл.: Магдалинівський р-н — с. Бузівка, с. Гупалівка, с. Заплавка, с. Ков-

паківка, с. Котовка, с. Краснопілля, с. Личкове, с. Минівка; Новомосковський р-н — с. Бага-те, смт. Перещепине; Павлоградський р-н — с. Шандрівка; Царичанський р-н — с. Гнатівка, с. Драбовка, с. Драгівка, с. Єгорине, с. Івано-Яризівка, с. Китайгород, с. Лисківка, с. Михайлівка, с. Могилів, с. Новостроївка, с. Сорочине, смт. Царичанка, с. Цибульківка, с. Шульгівка. Харківська обл.: Вовчанський р-н — с. Хижнякове; Зачепилівський р-н — с. Займанка, с. Залінійне, с. Зінківщина, с. Лиманівка, с. Малий Орчик, с. Семенівка, с. Скалонівка; Сахновщинський р-н — с. Великі Бучки, с. Малі Бучки.

Пам'ятки доби палеоліту, неоліту, енеоліту, бронзи, ДРЗ, слов'ян, черняхівської к-ри, середньовіччя.

Склад колекції: *кам.* (кремій) — пластини, скребачки, наконечник стріли, нуклеуси, відщепи; *гл.* — фр-ти амфор, ліпного та гончарного посуду, прясло, кахля; *м. ч.* — ніж, шило, кільце; *м. к.* — серп, пластина, кільце; *кіст.* — шило; *ск.* — намистина; шлаки.

НА: *Телегин Д. Я., Беляев А. С., Беляева С. А.* Отчет о работе экспедиции «Днепр — Донбасс» в 1972 г. // № 1972/1.

266. Колекція № 793.

Дослідження О. В. Бодянского, 1942, 1966 рр. Дніпропетровська обл.: Нікопольський р-н — с. Капулівка; Синельниківський р-н — с. Василівка; Томаківський р-н — м. Марганець.

Пам'ятки доби неоліту, часів античності.

Склад колекції: *кам.* (кремій) — наконечник списа; *гл.* — кубок; *ск.* — гема.

Література: *Бодянский А. В.* Гемма-печать из с. Капуловки на Никопольщине // АИУ 1968 г. — К., 1971. — Вып. III. — С. 193—195.

267. Колекція № 801.

Дослідження Є. В. Максимова, 1974 р.

Черкаська обл.: Канівський р-н — с. Бобриця, с. Бугайове, с. Селище (ур. Дідів Шпіль, ур. Бабина Гора), с. Трахтемирів (ур. Монастирок).

Пам'ятки трипільської к-ри, доби бронзи, ДРЗ, зарубинецької к-ри, черняхівської к-ри.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти амфор, посуду, прясло; *м. ч.* — наконечник стріли.

НА: *Максимов Е. В.* Отчет о работах Каневской Зарубинецкой экспедиции у городища Монастырек // № 1974/24.

268. Колекція № 835.

Дослідження Д. Я. Телегіна 1949, 1962, 1967, 1969, 1970, 1972—1974 рр.

Дніпропетровська обл.: с. Іванівка.

Київська обл.: Володарський р-н — с. Руде Село; Димерський р-н (нині Вишгородський р-н) — с. Лютиж, с. Демидів (ур. Холм); Києво-Святошинський р-н — с. Петропавлівська Борщагівка; Макарівський р-н — смт. Макарів.

Кіровоградська обл.: Світловодський р-н — с. Велика Андрусівка.

Миколаївська обл.: Березанський р-н — с. Коблеве.

Полтавська обл.: Великобагачанський р-н — с. Остап'є; Глобинський р-н — с. Пренозівка; Новосанжарський р-н — с. Кунцеве.

Харківська обл.: м. Вовчанськ.

Чернівецька обл.: м. Чернівці (східна околиця).

Чернігівська обл.: Борзнянський р-н — с. Степанівка.

Пам'ятки доби неоліту, трипільської к-ри, доби бронзи, ДРЗ, зарубинецької к-ри, черняхівської к-ри.

Склад колекції: *кам.* (кремій, кварцит, галька) — відщепи, пластини, скребачки; *гл.* — фр-ти ліпного та гончарного посуду, прясла; *м. ч.* — пластина; *м. к.* — намистини.

НА: *Телегин Д. Я., Березанская С. С., Митрофанова В. И., Круц В. А.* Отчет об археологических исследованиях в зоне Киевского водохранилища в 1962 г. // № 1962/15; *Телегин Д. Я.* Отчет о работе Днепровской экспедиции 1967 г. // № 1967/4; *Телегин Д. Я., Ковалева И. Ф., Беляев А. С., Чаплинская О. В.* Отчет о разведках и раскопках в зоне канала Днепр — Донбасс // № 1970/41; *Телегин Д. Я., Беляев А. С., Беляева С. А.* Отчет о работе экспедиции «Днепр — Донбасс» // № 1972/1; *Телегин Д. Я., Беляев А. С., Беляева С. А.* Отчет о работе экспедиции «Днепр — Донбасс» // № 1973/6; *Телегин Д. Я., Беляев А. С., Беляева С. А.* Отчет о работе экспедиции «Днепр — Донбасс» // № 1974/1.

269. Колекція № 853.

Дослідження В. О. Круца, 1975 р.

Житомирська обл.: Баранівський р-н — с. Рогаців; Дзержинський р-н — с. Колодяжне; Любарський р-н — смт. Любар, с. Авратин, с. Вигнанка, с. Іванківці, с. Малий Браталів,

с. Озерне, с. Панасівка, с. Пединка, с. Провалівка, с. Стрижівка; Новоград-Волинський р-н — с. Гульськ, с. Кануни, с. Кикова, с. Курчиця, с. Мала Цвіля, с. Олександрівка, с. Чижівка; Олевський р-н — с. Дружба.

Київська обл.: Сквирський р-н — с. Буки.

Хмельницька обл.: Старокостянтинівський р-н — с. Махаринці, с. Сербинівка.

Пам'ятки трипільської к-ри, доби бронзи, ДРЗ, черняхівської к-ри, давньоруського часу.

Склад колекції: *кам.* (кремій) — ножі, серп, відщепи, пластини; *гл.* — фр-ти ліпного та гончарного посуду, прясла, грузила; *м. ч.* — ніж, цвяхи.

НА: Круц В. А., Моця А. П. Отчет о работе Полесской комплексной экспедиции в 1975 г. // № 1975/17.

270. Колекція № 866.

Дослідження Є. В. Махно, 1967 р.

Полтавська обл.: Глобинський р-н — с. Демченкове, с. Зубані, с. Іванове Селище, с. Майданівка, с. Мимрине, с. Попівка, с. Петрівка, с. Радалівка, с. Федорівка; Семенівський р-н — с. Біляки.

Пам'ятки доби неоліту, бронзи, черняхівської к-ри.

Склад колекції: *кам.* (кремій) — відщепи, бруски, фр-ти виробів; *гл.* — фр-ти амфор ліпного та гончарного посуду, грузило.

Література: Махно Е. В. Разведки по реке Хорол // АИУ 1967 г. — К., 1968. — Вып. II. — С. 35—41; Неприна В. И. Неолитические памятники низовьев р. Хорол // АИУ 1967 г. — К., 1968. — Вып. II. — С. 41—46.

271. Колекція № 867.

Дослідження Є. В. Махно, Л. М. Рутківської, 1966 р.

Дніпропетровська обл.: Новомосковський р-н — смт. Перещепине; Солонянський р-н — с. Башмачка.

Полтавська обл.: Глобинський р-н — с-ще Новоселівка; Карлівський р-н — с. Клімівка; Котелевський р-н — с. Велика Рублівка; Ново-санжарський р-н — с. Писарівка; Полтавський р-н — с. Мачухи, с. Рунівщина; Чутівський р-н — с. Кантемирівка.

Пам'ятки доби бронзи, ДРЗ, черняхівської к-ри, середньовіччя.

Склад колекції: *кам.* (кремій, граніт, сер-

долік) — фр-ти виробів, намистина; *гл.* — фр-ти амфор, ліпного та гончарного посуду, кахлі, фр-т грузила; *м. ч.* — фр-т дроту; *м. к.* — фр-т кільця, пластина.

Література: Махно Е. В., Рутковская Л. М. Разведка 1966 г. в Полтавской области // АИУ 1965—1966 гг. — К., 1967. — Вып. I. — С. 215—223; Махно Е. В. Разведки Левобережного отряда // АИУ 1967 г. — К., 1968. — Вып. II. — С. 198—204; Рутковская Л. М. Археологические памятники пограничья лесостепи и степи // АИУ 1967 г. — К., 1968. — Вып. II. — С. 204—207.

272. Колекція № 907.

Дослідження В. О. Круца, 1976 р.

Житомирська обл.: Дзержинський р-н — с. Годиха; Житомирський р-н — с. Буки, с. Висока Піч, с. Нова Рудня; Любарський р-н — с. Вигнанка, с. Глезне, с. Демківці, с. Іванківці, с. Пединка, с. Стрижівка; Новоград-Волинський р-н — с. Анастасівка, с. Вербівка, с. Гульськ, с. Івашківка, с. Красилівка, с. Курчиця, с. Мала Анастасівка, с. Мала Цвіля, с. Романівка, с. Ходурки, с. Чижівка.

Хмельницька обл.: Старокостянтинівський р-н — с. Губин, с. Коржівка, с. Самчики, с. Старий Остопіль.

Пам'ятки доби мезоліту, неоліту, бронзи, ДРЗ, слов'ян, Київської Русі.

Склад колекції: *кам.* (кремій, граніт, пірофіліт) — пластини, скребачки, відщепи, різці, сокира-тесло, проколка, прясло; *гл.* — фр-ти та цілі форми ліпного та гончарного посуду, фр-ти амфор, прясла, грузила; *м. ч.* — секира, пластина; *ск.* — фр-ти витих браслетів; шлак.

НА: Круц В. А., Моця А. П., Зализняк Л. Л. Отчет о работе Полесской экспедиции // № 1976/20.

273. Колекція № 908.

Дослідження Є. В. Максимова, 1975 р.

Чернігівська обл.: Городнянський р-н — с. Макишин; Куликівський р-н — с. Виблі; Чернігівський р-н — с. Киселівка, с. Іванівка, с. Золотинка, смт. Седнів, с. Роїще.

Пам'ятки доби неоліту, бронзи, слов'ян, давньоруського часу.

Склад колекції: *кам.* (кремій) — відщепи розтиральник, пластини; *гл.* — фр-ти ліпного та гончарного посуду, фр-т грузила, прясло;

м. ч. — пряжка; *м. к.* — голка фібули; *кіст.* — фр-т гребня; *ск.* — намистина, шлак.

НА: Максимов Е. В., Петровская Е. А., Попудренко М. А., Цындровская Л. А. Отчет о полевых исследованиях 1975 г. Среднеднепровской раннеславянской экспедиции // № 1975/24.

274. Колекція № 909.

Дослідження Є. В. Максимова та Р. В. Терпиловського, 1976 р.

Чернігівська обл.: Городнянський р-н — с. Макишин; Куликівський р-н — с. Виблі; Чернігівський р-н — с. Анисів, с. Боромики, с. Іванівка, с. Підгірне.

Пам'ятки доби неоліту, бронзи, ДРЗ, черняхівської к-ри, слов'ян, Київської Русі.

Склад колекції: *кам.* (кремінь) — відщепи, розтиральник, наконечник стріли, пластини; *гл.* — фр-ти амфор, ліпного та гончарного посуду, прясла; *м. ч.* — ніж; *ск.* — намистина; шлак.

НА: Максимов Е. В., Терпиловский Р. В., Цындровская Л. А. Отчет о работе Среднеднепровской раннеславянской экспедиции в 1976 г. // № 1976/21.

275. Колекція № 910.

Дослідження О. В. Шекуна, 1976 р.

Чернігівська обл.: Ріпкинський р-н — с. Великі Осняки, с. Петруші, с. Сибереж; Чернігівський р-н — с. Деснянка, с. Селянська Слобода.

Пам'ятки доби неоліту, бронзи, ДРЗ, слов'ян, Київської Русі.

Склад колекції: *кам.* (пірофіліт, кремінь, галька) — фр-т жорна, прясло, скребок, розтиральники; *гл.* — фр-ти амфор, ліпного та гончарного посуду, прясло; *м. ч.* — ножі, серп.

НА: Шекун А. В. Отчет Черниговской археологической разведывательной экспедиции 1976 г. // № 1976/53.

276. Колекція № 920.

Дослідження Є. В. Максимова та Р. В. Терпиловського, 1977 р.

Чернігівська обл.: Куликівський р-н — с. Виблі, с. Ковчин; Сосницький р-н — с. Киріївка; Чернігівський р-н — с. Роїще.

Пам'ятки слов'ян, Київської Русі.

Склад колекції: *кам.* (кремінь, пірофіліт) — прясло; *гл.* — фр-ти ліпного та гончарного посуду; *м. ч.* — фр-ти ножів, замків, цвяхи; *ск.* — фр-ти браслета та каблучки.

НА: Максимов Е. В., Терпиловский Р. В. Отчет о работах Среднеднепровской раннеславянской экспедиции ИА АН УССР в 1977 г. // № 1977/4.

277. Колекція № 935.

Випадкова знахідка Г. Приходько, 1962 р.

Київська обл.: Бориспільський р-н — с. Дударків. Пам'ятка кіммерійського часу.

Склад колекції: фр-т сокирки з рогу оленя.

Література: Біляшевський Є. Аргумент стародавніх художників (рідкісна археологічна знахідка біля Києва) // Україна. — 1963. — № 2. — С. 23.

278. Колекція № 938.

Дослідження В. І. Непріної, 1978 р.

Сумська обл.: Конопотський р-н — с. Лисогубівка, с. Озаричі.

Полтавська обл.: Лубенський р-н — с. Мацківці; Оржицький р-н — с. Нижній Іржавець.

Пам'ятки доби неоліту, бронзи, слов'ян, Київської Русі.

Склад колекції: *кам.* (кремінь, граніт) — різці, скребачки, ніж, тесло, нуклеподібні фр-ти; *гл.* — фр-ти амфор, ліпного та гончарного посуду, прясла; *м. ч.* — риболовний гачок.

НА: Неприна В. И. Отчет о работе разведотряда Среднеднепровской экспедиции в мае 1978 г. // № 1978/27а.

279. Колекція № 950.

Дослідження С. П. Пачкової, 1984 р.

Вінницька обл.: Вінницький р-н — с. Ільківка; Немирівський р-н — с. Вовчок, с. Остапківці, с. Перепеличчя; Тиврівський р-н — с. Потуш; Тульчинський р-н — с. Гути.

Пам'ятки трипільської к-ри, ДРЗ, зарубинецької к-ри, черняхівської к-ри.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти амфор, ліпного та гончарного посуду.

НА: Пачкова С. П. Отчет о разведках по Винницкой обл. в 1984 г. // № 1984/26б.

280. Колекція № 977.

Дослідження Д. Я. Телегіна, 1979 р.

Київська обл.: Бориспільський р-н — с. Вишеньки, с. Кийлів, с. Проців; Кагарлицький р-н — с. Гребені, с. Стайки; Обухівський р-н — с. Витачів, с. Халеп'я; Переяслав-Хмельницький р-н — с. Підсічне, с. Циблі.

Черкаська обл.: Канівський р-н — с. Бучак, с. Григорівка, с. Трахтемирів.

Пам'ятки доби мезоліту, неоліту, енеоліту, бронзи, ДРЗ, слов'ян, Київської Русі.

Склад колекції: *кам.* (кремій, кварцит, пірофіліт) — знаряддя праці, прясло; *гл.* — фр-ти амфор, ліпного та гончарного посуду, грузило, прясла; *кіст.* — знаряддя праці.

НА: Телегин Д. Я., Круц В. А., Нужный Д. Ю. Отчет о работе археологической экспедиции «Славутич» в 1979 г. в зоне Каневского водохранилища, низовьях Десны и в Надпорожье // № 1979/18.

281. Колекція № 978.

Дослідження Д. Я. Телегіна, 1980 р.

Київська обл.: Вишгородський р-н — с. Глібівка, с. Козаровичі, с. Лютіж, с. Осташів, с. Пиллява, с. Ясногородка; Яготинський р-н — с. Турівка.

Чернігівська обл.: Носівський р-н — с. Хотинівка; Ріпкинський р-н — с. Корчев'я, с. Переділ.

Пам'ятки доби неоліту, енеоліту, бронзи, ДРЗ, слов'ян, Київської Русі.

Склад колекції: *кам.* (кремій) — наконечник стріли, скребачки, відщепи; *гл.* — фр-ти ліпного та гончарного посуду, прясла.

НА: Телегин Д. Я., Тертиловский Р. В. Отчет о работе экспедиции «Славутич» в 1980 г. // № 1980/18.

282. Колекція № 979.

Дослідження Д. Я. Телегіна, 1981 р.

Кіровоградська обл.: Олександрійський р-н — с. Недогарки; Світловодський р-н — с. Велика Андрусівка (ур. Ложки), с. Калантаїв.

Черкаська обл.: Золотоніський р-н — с. Коробівка; Уманський р-н — с. Максимівка.

Пам'ятки палеоліту, мезоліту, неоліту, доби бронзи, ДРЗ, слов'ян.

Склад колекції: *кам.* (кремій) — серп, скребок, нуклеподібні фр-ти; *гл.* — фр-ти посуду, прясло.

НА: Телегин Д. Я., Титова Е. Н. Отчет о работе экспедиции «Славутич» в зоне Каневского и Кременчугского водохранилищ // № 1981/24.

283. Колекція № 980.

Дослідження Д. Я. Телегіна, 1982 р.

Кіровоградська обл.: Онуфріївський р-н — с. Деріївка.

Пам'ятки доби мезоліту, неоліту, енеоліту, бронзи, ДРЗ.

Склад колекції: *кам.* (кремій, галька) — фр-ти

сокири, скребок, відщепи, нуклеподібні фр-ти; *гл.* — фр-ти посуду; *кіст.* — фр-ти виробів.

НА: Телегин Д. Я., Титова Е. Н. Отчет о работе экспедиции «Славутич» в 1982 г. // № 1982/1.

284. Колекція № 986.

Дослідження М. М. Шмаглія, 1979 р.

Одеська обл.: Ізмаїльський р-н — с. Озерне, с. Багате.

Пам'ятки доби енеоліту, бронзи, слов'ян, Київської Русі.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти ліпного та гончарного посуду.

НА: Шмаглия Н. М., Рыжов С. Н. Отчет о работе поздне трипольского правобережного отряда Днестровско-Трипольской экспедиции 1979 г. // № 1979/27а.

285. Колекція № 989.

Дослідження М. П. Кучери, 1972 р.

Київська обл.: Бориспільський р-н — с. Проців.

Пам'ятки доби бронзи, ДРЗ, середньовіччя.

Склад колекції: *кам.* (кремій, пірофіліт, сердолик) — відщеп, намистина; *гл.* — фр-ти амфор, ліпного та гончарного посуду, прясло; *м. ч.* — шпилька.

НА: Кучера М. П. Звіт про роботу розвідагону по обстеженню городищ Київщини у 1972 р. // № 1972/24.

286. Колекція № 990.

Дослідження М. П. Кучери, 1986 р.

Тернопільська обл.: Борщівський р-н — с. Устя.

Хмельницька обл.: Кам'янець-Подільський р-н — с. Бакота, с. Колубаївці, с. Малинівці, с. Привороття, с. Стара Ушиця; Новоушицький р-н — с. Глібівка; Чемеровецький р-н — с. Карачківці.

Чернівецька обл.: Хотинський р-н — с. Пригородок.

Пам'ятки давньоруського часу.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти ліпного та гончарного посуду; *ск.* — фр-т браслета.

НА: Кучера М. П. Отчет о работе экспедиции «Змиевы валы» за 1986 г. // № 1986/10.

287. Колекція № 991.

Дослідження М. П. Кучери 1974, 1975 р.

Житомирська обл.: Андрушівський р-н — с. Гальчин, с. Корчмище, с. Нехворощ; Смільчинський р-н — с. Бараші; Коростенський р-н — с. Рудня, с. Ушомир; Коростишівський

р-н — с. Городське, с. Студениця; Новоград-Волинський р-н — с. Городище, с. Гульськ, с. Несолонь, с. Пилиповичі; Овруцький р-н — с. Городець, с. Норинськ; Олевський р-н — смт. Олевськ, с. Суцани; Попільнянський р-н — с. Великі Лісівці, с. Ходорків; Радомишльський р-н — смт. Радомишль; Ружинський р-н — с. Ягнятин; Червоноармійський р-н — с. Курне; Черняхівський р-н — с. Городище.

Київська обл.: Білоцерківський р-н — с. Василів, с. Мала Сквирка, с. Піщана, с. Потіївка, с. Сухоліси, с. Фурси, с. Чепиліївка; Богуславський р-н — с. Саварка; Броварський р-н — с. Заворичі, с. Княжичі; Васильківський р-н — с. Велика Бугаївка, с. Заріччя; Києво-Святошинський р-н — м. Боярка, с-ще Пирогів, с. Ходосівка; Макарівський р-н — с. Копіївка, с. Лубське, смт. Макарів, с. Ферма; Миронівський р-н — с. Ємчиха, с. Маслівка; Обухівський р-н — с. Красне, с. Старі Безрадиці; Переяслав-Хмельницький р-н — с. Трубайлівка (хут. Чубуки); Рокитнянський р-н — с. Бушеве, с. Шарки; Фастівський р-н — с. Велика Снітинка, с. Млинок.

Полтавська обл.: Лубенський р-н — с. Олександрівка; Оржицький р-н — с. Лукім'я, с. Тарасівка, с. Чутівка; Пирятинський р-н — с. Повстин.

Черкаська обл.: Золотоніський р-н — м. Золотоноша, с. Бубнівська Слобідка; Канівський р-н — м. Канів, с. Кононча, с. Межиріч, с. Решітки, с. Сушки, с. Хмільна; Корсунь-Шевченківський р-н — с. Деренковець, с. Набутів, с. Пішки, смт. Стеблів; Чорнобаївський р-н — с. Велика Бурімка, с. Лецівка.

Пам'ятки доби енеоліту, бронзи, трипільської к-ри, ДРЗ, слов'ян, Київської Русі, середньовіччя. Склад колекції: *кам.* (кремінь, пірофіліт) — наконечник стріли, заготовки та фр-ти пряслиць; *гл.* — фр-ти амфор, ліпного та гончарного (у т. ч. полив'яного) посуду, прясло, фр-т виробу з графіті; *м. ч.* — ножі, наконечник стріли, фр-т коси; *м. к.* — цвяхи, ключ, пряжка, підвіска; *ск.* — фр-т браслета, намистини, вінець посудини; *кіст.* — фр-т обкладики сагайдака.

НА: Кучера М. П. Отчет о разведке городищ в Среднем Поднепровье в 1974 г. // № 1974/6; *Кучера М. П.* Звіт про розвідку городищ у 1975 р. // № 1975/27.

Література: Кучера М. П. Нові дані про городища Житомирщини // Археологія. — 1982. — № 41. — С. 72—82.

288. Колекція № 995.

Дослідження О. Г. Шапошникової, 1980 р. Миколаївська обл., Арбузинський р-н — с. Константиївка; Вознесенський р-н — смт. Олександрівка; Доманівський р-н — с. Богданівка, с. Щуцьке; Первомайський р-н — с. Грушівка, с-ще Іванівка, с. Мигія.

Пам'ятки доби палеоліту, неоліту, бронзи, трипільської к-ри, ДРЗ.

Склад колекції: *кам.* (кремінь) — скребок, відщепи, наконечник стріли; *гл.* — фр-ти амфор, ліпного та гончарного посуду, грузило; *м. ч.* — фр-т виробу.

НА: Шапошникова О. Г., Балушкин А. М., Гребенников Ю. С., Довженко Н. Д., Елисеєв В. Ф., Ключинцев В. Н., Ребедаїло Г. П. Отчет о работе Николаевской (Ингульской) экспедиции в 1980 г. // № 1980/6.

289. Колекція № 997.

Дослідження Б. В. Магомедова, 1981 р.

Одеська обл.: Білгород-Дністровський р-н — с. Базир'янка, с. Біленьке, с. Чабанське; Ізмайльський р-н — с. Ново-Некрасівка, с. Суворове, с. Утконосівка; Татарбунарський р-н — с. Тузли.

Пам'ятки доби бронзи, черняхівської к-ри; Склад колекції: *кам.* — бруски, зернотерки; *гл.* — фр-ти амфор, ліпного та гончарного посуду, грузило, прясло; шлак.

НА: Магомедов Б. В. Отчет разведывательного отряда Днестро-Дунайской экспедиции о работах в 1981 г. // № 1981/26а.

Література: Магомедов Б. В. Напівземлянки черняхівських поселень Причорномор'я // Археологія. — 1983. — № 44. — С. 85—90.

290. Колекція № 1010.

Дослідження О. Г. Шапошникової, 1968, 1971 р.

Миколаївська обл.: Баштанський р-н — с. Кашперо-Миколаївка, с. Одрадне, с. Піски, с. Плющівка, с. Свобода, с. Старогорожене; Вознесенський р-н — с. Воронівка, с. Таборівка; Новобузький р-н — с. Баратівка, с. Майорівка, с. Пелагіївка, с. Софіївка; Новоодеський р-н — с. Новопетрівське; Снігурівський р-н — с. Єлизаветівка.

Херсонська обл.: Білозерський р-н — с. Дар'івка. Пам'ятки доби палеоліту, неоліту, бронзи, черняхівської к-ри, слов'ян.

Склад колекції: *кам.* (кремінь) — знаряддя праці, пращеві камені, долото, серп; *гл.* — фр-ти амфор, посуду, прясла; *кіст.* — лоцило.

НА: Шапошникова О. Г. Отчет о работе Ингульского отряда в 1968 г. // № 1968/22; Шапошникова О. Г. Отчет о работе Ингульской экспедиции за 1971 г. // № 1971/28.

Література: Шапошникова О. Г., Шарафутдинова И. Н., Никитин В. И., Ребедаило Г. П. Работы Ингульской экспедиции // АИУ 1968 г. — К., 1971. — Вып. III. — С. 27—30.

291. Колекція № 1021.

Дослідження Д. Я. Телегіна, 1977 р.

Житомирська обл.: Олевський р-н — с. Рудня. Пам'ятки доби мезоліту, неоліту, енеоліту, ДРЗ.

Склад колекції: *кам.* (кремінь) — скребачки, різці, скобелі, сокира, відщепи, пластини; *гл.* — фр-ти посуду.

НА: Телегин Д. Я. Отчет о работе мезолитического отряда на территории Киевской, Житомирской, Черниговской и Черкасской областей в 1977 г. // № 1977/11а.

292. Колекція № 1022.

Дослідження Д. Я. Телегіна 1968, 1972—1974, 1977, 1978 рр.

Чернігівська обл.: Новгород-Сіверський р-н — с. Рогівка, с. Смячка, с. Бирине, с. Узруй.

Пам'ятки доби мезоліту, бронзи, ДРЗ, слов'ян. Склад колекції: *кам.* (кремінь) — знаряддя праці; *гл.* — фр-ти посуду.

293. Колекція № 1024.

Дослідження Д. Я. Телегіна 1968, 1973, 1974, 1977, 1981, 1982, 1984 рр.

Вінницька обл.: Могилів-Подільський р-н — с. Сокіл; Хмельницький р-н — с. Широка Гребля.

Київська обл.: Вишгородський р-н — с. Демидів; Києво-Святошинський р-н — м. Ірпінь.

Кіровоградська обл.: Олександрівський р-н — с. Івангород, с. Ясинове.

Полтавська обл.: Великобагачанський р-н — с. Остап'є; Котелевський р-н — с. Більск.

Тернопільська обл.: Зборівський р-н — с. Піщане.

Хмельницька обл.: Білогірський р-н — с. Червоне.

Пам'ятки доби палеоліту, енеоліту, бронзи, ДРЗ.

Склад колекції: *кам.* (кремінь) — ножі, скребачки, наконечники стріл та дротиків, серп, відщепи, пластини; *гл.* — фр-ти амфор, посуду, прясла; *кіст.* — пластина.

294. Колекція № 1066.

Дослідження С. О. Липко, 1960 р.

Житомирська обл.: Любарський р-н — смт. Любар, с. Борушківці, с. Великі Деревичі, с. Глезне, с. Коростки, с. Меленці, с. Озерне, с. Пединка, с. Привітів, с. Стара Чорторія; Малинський р-н — с. Кутище; Чуднівський р-н — с. Довбиші.

Пам'ятки ДРЗ, черняхівської к-ри, Київської Русі.

Склад колекції: *кам.* (кремінь) — розтиральники; *гл.* — фр-ти ліпного та гончарного посуду, прясла; *м. ч.* — наконечник списа; *кіст.* — шила, гребінь.

295. Колекція № 1069.

Дослідження М. М. Шмаглія, 1988 р.

Черкаська обл.: Звенигородський р-н — с. Вільховець; Тальянівський р-н — с. Глибочок, с. Гордашівка, с. Кобринове, с. Колодисте, с. Мошурів, с. Тальянки.

Пам'ятки доби бронзи, ДРЗ, черняхівської к-ри.

Склад колекції: *кам.* (кремінь) — відбійник, пластина, відщеп; *гл.* — фр-ти посуду; шлак.

НА: Шмаглий Н. М., Видейко М. Ю. Отчет о работе Майданецкого отряда Трипольской экспедиции в 1988 г. // № 1988/4б.

296. Колекція № 1071.

Дослідження С. О. Біляєвої та Н. В. Блажевич, 1979 р.

Київська обл.: Васильківський р-н — с. Велика Солтанівка, с. Мала Солтанівка; Києво-Святошинський р-н — с. Білогородка, с. Гореничі, с. Жорнівка, с. Княжичі; Макарівський р-н — с. Мостище, с. Новосілки, с. Соснівка, с. Яблонівка; Обухівський р-н — с. Григорівка, с. Гусачівка, с. Копачів, с. Матяшівка, с. Неширів; Фастівський р-н — с. Дідівщина, с. Томашівка, с. Ярошівка.

Пам'ятки доби бронзи, ДРЗ, черняхівської к-ри, слов'ян, Київської Русі, середньовіччя.

Склад колекції: *кам.* (піщаник, кремінь) — точило, відщеп; *гл.* — фр-ти ліпного та гончарного посуду; *ск.* — фр-т браслета.

НА: *Беляева С. А., Блажевич Н. В.* Отчет о раскопках и раскопках в Среднем Поднепровье в 1979 г. // № 1979/266.

297. Колекція № 1072.

Дослідження Г. Т. Ковпаненко, 1982—1986 рр. Київська обл.: Києво-Святошинський р-н — с. Ходосівка, с. Хотів; Фастівський р-н — с. Млинок.

Черкаська обл.: Тальнівський р-н — с. Кобринове.

Пам'ятки трипільської к-ри, ДРЗ, середньовіччя. Склад колекції: *кам.* (кремій) — скребачки, розтиральник; *гл.* — фр-ти ліпного та гончарного посуду, прясла, 2 ліпні посудини; *м. ч.* — кільце, фр-т ножа, серп; *м. к.* — прясло; *кіст.* — фр-т підвіски.

НА: *Ковпаненко Г. Т., Скорый С. А., Бессонова С. С., Белозор В. П., Шульженко М. А.* Отчет о работе Лесостепной Правобережной экспедиции в 1983 г. // № 1983/7; *Ковпаненко Г. Т.* Отчет о работе Лесостепной Правобережной экспедиции ИА АН УССР в 1984 г. // № 1984/24; *Ковпаненко Г. Т.* Отчет о работах Лесостепной Правобережной экспедиции ИА АН УССР в 1985 г. // № 1985/9; *Ковпаненко Г. Т., Бессонова С. С., Рычков Н. А.* Отчет Черкасской археологической экспедиции о раскопках Правобережного отряда в 1986 г. // № 1986/16.

298. Колекція № 1074.

Дослідження Д. Я. Телегіна, 1975, 1976 рр.

Черкаська обл.: Катеринопільський р-н — с. Ямпіль; Уманський р-н — с. Вільшана-Слобідка, с. Городниця, с. Дубова, с. Коржова Слободка, с. Коржовий Кут, с. Острівець, с. Ропотуха, с. Собківка, с. Сушківка, с. Текуча, с. Черповоди, с. Шарин, с. Юрківка, с. Ятранівка; Шполянський р-н — с. Васильків, с. Веселий Кут, с. Журавка, с. Кавунівка, с. Капустине, с. Козачани, с. Кримки, с. Лип'янка, с. Лебедин, с. Надточаївка, с. Сердегівка, с. Соболівка, с. Ярославка.

Пам'ятки трипільської к-ри, доби бронзи, ДРЗ, черняхівської к-ри.

Склад колекції: *кам.* (кремій) — ніж, знаряддя праці; *гл.* — фр-ти посуду, фр-ти антропоморфної пластики, прясло; *м. ч.* — шлак; *м. к.* — фр-ти виробів.

НА: *Телегин Д. Я.* Отчет о работе Степной неолитической экспедиции // № 1975/16; *Теле-*

гин Д. Я. Отчет о работе Степной неолитической экспедиции в 1976 г. // № 1976/26в.

299. Колекція № 1103.

Дослідження В. І. Непріної, 1976 р.

Полтавська обл.: Полтавський р-н — с. Макухівка;

Сумська обл.: Конотопський р-н — с. Мельня, с. Озаричі; Кролевецький р-н — с. Зоболотове; Охтирський р-н — м. Охтирка, с. Хухра.

Чернігівська обл.: Новгород-Сіверський р-н — с. Грем'яч.

Пам'ятки доби неоліту, бронзи, слов'ян, Київської Русі.

Склад колекції: *кам.* (кремій, граніт, кварцит) — тесло, знаряддя праці; *гл.* — фр-ти амфор ліпного та гончарного посуду.

НА: *Непріна В. І.* Отчет о работе Левобережной неолитической экспедиции 1976 г. // № 1976/23.

300. Колекція № 1104.

Дослідження І. І. Артеменко, 1977, 1978 рр.

Полтавська обл.: Лохвицький р-н — с. Білогорілка.

Сумська обл.: Недригайлівський р-н — с. Вільшана, с. Засуля, с. Комишанка; Роменський р-н — с. Андріяшівка.

Чернігівська обл.: Варнинський р-н — с. Кулишівка; Городнянський р-н — с. Залісся.

Пам'ятки доби неоліту, бронзи, ДРЗ, слов'ян. Склад колекції: *кам.* (кремій) — скребок, відщепи, наконечники дротика та стріли; *гл.* — фр-ти ліпного та гончарного посуду; *м. к.* — наконечник стріли.

НА: *Артеменко І. І., Непріна В. І., Моргунов Ю. Ю., Загребельный А. Н.* Отчет о работе Среднеднепровской экспедиции в 1977 году // № 1977/11.

301. Колекція № 1109.

Дослідження М. П. Кучери, 1981 р.

Київська обл.: Білоцерківський р-н — с. Василів; Вишгородський р-н — с. Пилява; Миронівський р-н — с. Ємчиха, с. Маслівка.

Черкаська обл.: Корсунь-Шевченківський р-н — с. Стеблів.

Пам'ятки ДРЗ, слов'ян, Київської Русі.

Склад колекції: *кам.* (пірофіліт) — прясла; *гл.* — фр-ти амфор, ліпного та гончарного посуду, прясла; *м. ч.* — пластина, цвях; *ск.* — фр-т браслета.

НА: Кучера М. П. Отчет о работе экспедиции по исследованию Змиевых валов Среднего Поднепровья в 1981 г. // № 1981/16.

302. Колекція № 1111.

Дослідження О. М. Кухарської, 1980 р.
Київська обл.: Бородянський р-н — смт. Бородянка, с. Красний Рог; Іванківський р-н — с. Соснівка, с. Феневичі; Києво-Святошинський р-н — с. Дудки, с. Ігнатівка, с. Савенки; Фастівський р-н — с. Млинок.
Пам'ятки ДРЗ, слов'ян, Київської Русі.
Склад колекції: кам. (кремій, пірофіліт) — відщепи та пластини, скребок, фр-т жорна, прясло; гл. — фр-ти амфор, ліпного та гончарного посуду, прясла, фр-т фігурки ведмеда; м. ч. — ножі, наконечники дротиків, фр-т кресала, мотижка; м. к. — лунниця; ск. — фр-т браслета.
НА: Кухарская О. М. Отчет об археологических разведках в Киевской обл. в 1980 г. // № 1980/33а.

303. Колекція № 1114.

Дослідження І. І. Артеменко та В. І. Непріної, 1976 р.
Сумська обл.: Білопільський р-н — с. Мар'янівка, с. Річки; Середино-Будський р-н — с. Очкіне.
Харківська обл.: Зміївський р-н — с. Глинище.
Чернігівська обл.: Новгород-Сіверський р-н — с. Новосілки.
Пам'ятки доби неоліту, бронзи, ДРЗ, слов'ян.
Склад колекції: кам. (кварцит, кремій) — знаряддя праці; гл. — фр-ти амфор, посуду; шлак.
НА: Неприна В. И. Отчет о работе Левобережной неолитической экспедиции 1976 г. // № 1976/23.

304. Колекція № 1116.

Дослідження А. Т. Сміленко та А. О. Козловського, 1980, 1981 р.
Одеська обл.: Арцизький р-н — с. Кам'янське, с. Прямобалка; Ізмаїльський р-н — с. Котовське, с. Ново-Кам'янка, с. Першотравневе, с. Суворове; Кілійський р-н — с. Старі Трояни.
Пам'ятки доби бронзи, черняхівської к-ри.
Склад колекції: кам. — лоцило, розтиральник; гл. — фр-ти амфор, ліпного та гончарного посуду; кіст. — фр-ти виробів; шлак.
НА: Смиленко А. Т., Козловский А. А. Отчет о работе Днестро-Дунайской экспедиции в 1981 г. // № 1981/26.

305. Колекція № 1120.

Дослідження О. П. Моці, 1990 р.
Воронезька обл.: м. Рамонь.
Київська обл.: Броварський р-н — с. Русанів.
Курська обл.: Суджанський р-н — с. Гарналь.
Сумська обл.: Недригайлівський р-н — с. Городище.
Чернігівська обл.: м. Прилуки; Бобровицький р-н — с. Петрівка; Талалаївський р-н — с. Липове.
Пам'ятки XII—XIII ст.
Склад колекції: кам. — жорна; гл. — фр-ти амфор, ліпного та гончарного посуду; м. к. — бляшка; м. ч. — долото, зубило, ключ, коси, ножі, сокира; ск. — браслет.
НА: Моця А. П. Отчет об археологической разведке по пути «Киев — Булгар» в 1990 г. // № 1990/28в.

306. Колекція № 1128.

Дослідження В. Д. Барана та Р. В. Терпиловського, 1981 р.
Київська обл.: Баришівський р-н — с. Борщів, с. Волошинівка, с. Коржи, с. Селище; Бориспільський р-н — с. Вишеньки; Васильківський р-н — с. Солтанівка, с. Хлепча; Кагарлицький р-н — с. Слобода; Києво-Святошинський р-н — с. Білогородка, с. Княжичі, с. Новосілки; Макарівський р-н — с. Ферма; Фастівський р-н — с. Велика Снітинка, с. Дідівщина.
Пам'ятки доби бронзи, ДРЗ, черняхівської к-ри, слов'ян, Київської Русі.
Склад колекції: кам. (кремій) — відщепи; гл. — фр-ти амфор, ліпного та гончарного посуду.
НА: Баран В. Д., Терпиловский Р. В., Некрасова А. Н. Отчет о работах Среднеднепровской славяно-русской экспедиции ИА АН УССР в 1981 г. // № 1981/14.

307. Колекція № 1158.

Дослідження Д. Я. Телегіна, 1967, 1973—1976 рр.
АРК: м. Севастополь, мис Сарич, Ласпі, с. Орлине, смт. Гурзуф.
Пам'ятки доби неоліту, бронзи, середньовіччя.
Склад колекції: кам. (кремій, галька) — знаряддя праці; гл. — фр-ти посуду; кіст. — підвіски.
НА: Телегин Д. Я., Зализняк Л. Л. Отчет об исследованиях культуры раковинных куч перво-

бытної епохи на южном березу Крима в 1973 году // № 1973/27; *Телегин Д. Я., Круц В. А., Зализняк Л. Л.* Отчет о раскопках раковинных куч мезолита и медного века в заливе Ласпи на ЮБК в 1974 г. // № 1974/32; *Телегин Д. Я., Круц В. А.* Отчет о работе Ласпийского отряда об исследовании раковинных куч мезолитического и энеолитического времени в заливе Ласпи в 1975 г. // № 1975/15а; *Телегин Д. Я., Круц В. А., Зализняк Л. Л., Степаненко В. А.* Отчет о раскопках стоянок Ласпи 1, 7 и Кукрек в Криму в 1976 г. // № 1976/26г.

Література: *Колосов Ю. Г.* Исследования раковинных куч на юго-западном берегу Крима // АИУ 1967 г. — К., 1968. — Вып. II. — С. 74—78.

308. Колекція № 1177.

Дослідження Г. Т. Ковпаненко, 1986 р.
Черкаська обл.: Городищенський р-н — м. Городище, с. Валява, с. Вільшана, с. Воронівка, с. В'язівка, с. Довгалівка, с. Журавка, с. Орловець, с. Петрики, с. Товста; Шполянський р-н — с. Матусів.

Пам'ятки доби бронзи, трипільської к-ри, ДРЗ.
Склад колекції: *кам.* (кремій) — скребок, розтиральники; *гл.* — фр-ти амфор ліпного та гончарного посуду.

НА: *Ковпаненко Г. Т., Бессонова С. С., Рычков Н. А.* Отчет Черкаской археологической экспедиции о раскопках Правобережного отряда в 1986 г. // № 1986/16.

309. Колекція № 1178.

Дослідження Г. Т. Ковпаненко, 1972 р.
Київська обл.: Богуславський р-н — с. Медвин.
Черкаська обл.: Смілянський р-н — с. Велика Яблунівка.

Пам'ятки трипільської к-ри, ДРЗ.
Склад колекції: *кам.* (кремій) — відщеп; *гл.* — фр-ти посуду, прясла.

НА: *Ковпаненко Г. Т.* Отчет об археологической разведке в окрестностях с. Медвин // № 1972/30.

Література: *Ковпаненко Г. Т., Левченко Б. М.* Поселення ранньоскіфського часу у с. Медвин на р. Росі // Археологія. — 1975. — № 15. — С. 58—65.

310. Колекція № 1196.

Дослідження Д. Я. Телегіна 1968, 1975, 1986 рр.

Полтавська обл.: Великобагачанський р-н — с. Остап'є.

Сумська обл.: Конотопський р-н — с. Духанівка, с. Карабутове, с. Козацьке, с. Хижки.

Пам'ятки доби неоліту, бронзи, ДРЗ.

Склад колекції: *кам.* (кремій) — пластини, відщепи, нуклеуси; *гл.* — фр-ти ліпного посуду; *кіст.* — проколка.

311. Колекція № 1197.

Дослідження Д. Я. Телегіна, 1968 р.

Донецька обл.: Слов'янський р-н — с. Краснопілля, смт. Райгородок.

Пам'ятки доби неоліту, бронзи, середньовіччя.
Склад колекції: *кам.* (кремій) — знаряддя праці; *гл.* — фр-ти ліпного та гончарного посуду.

312. Колекція № 1228.

Дослідження В. О. Петрашенко та В. К. Козюби, 1991 р.

Київська обл.: Васильківський р-н — с. Гатне, с. Гвоздів, с. Іванковичі, с. Маршалівка, с. Рославичі; Києво-Святошинський р-н — с. Віта-Поштова, с. Кременище, с. Крюківщина, с. Лісники, с-ще Пирогів, с. Тарасівка, с. Хотів.

Пам'ятки доби бронзи, ДРЗ, слов'ян, Київської Русі.

Склад колекції: *гл.* — фр-ти ліпного та гончарного посуду.

НА: *Петрашенко В. А., Козюба В. К.* Отчет о раскопках многослойного поселения и могильников у с. Бучак Каневского района Черкаской области // № 1991/25в.

Література: *Петрашенко В. О., Козюба В. К.* Археологічні пам'ятки басейну р. Віта в Київському Подніпров'ї. — К., 1993. — 55 с.

Табл. 1. Великий Рижанівський курган. Розкопки С. А. Скорого та Я. Хохоровського: 1 — кубок; 2 — кілік; 3 — реконструкція головного убору; 4 — реконструкція покривала; 5 — ритон.

Табл. 2. Ювелірні вироби з розкопок А. І. Кубишева: 1—5 — бляшки нашивні для оздоблення одягу. Золота Балка; 6—7 — бляшки нашивні з зображенням танцюючих менад та жінок з посохами. Водославка; 8 — шийна прикраса з пластин-пронизок зі скульптурним зображенням качечок. Водославка; 9—10 — бляшки нашивні у вигляді сфінксів. Вовчанське; 11 — шийна прикраса з пронизок у вигляді голови людини. Вовчанське; 12 — шийна прикраса з намистин і підвісок у вигляді сфінксів. Комишанка.

Табл. 3. Мала Лепетиха. Розкопки Г. Л. Євдокимова: 1 — реконструкція головного убору; 2 — браслет; 3 — гривна; 4 — реконструкція поясу; 5 — пластина нашивна у вигляді сфінкса; 6—7 — сережки; 8 — реконструкція нагрудної прикраси.

Табл. 4. Курган Огуз. Розкопки Ю. В. Болтрика: 1–3, 6–8 — нашивні бляшки; 4 — сережка зі скульптурним зображенням сфінкса; 5, 10 — шийні прикраси; 9 — підвіски у вигляді мушлі; 11–14 — крепундії.

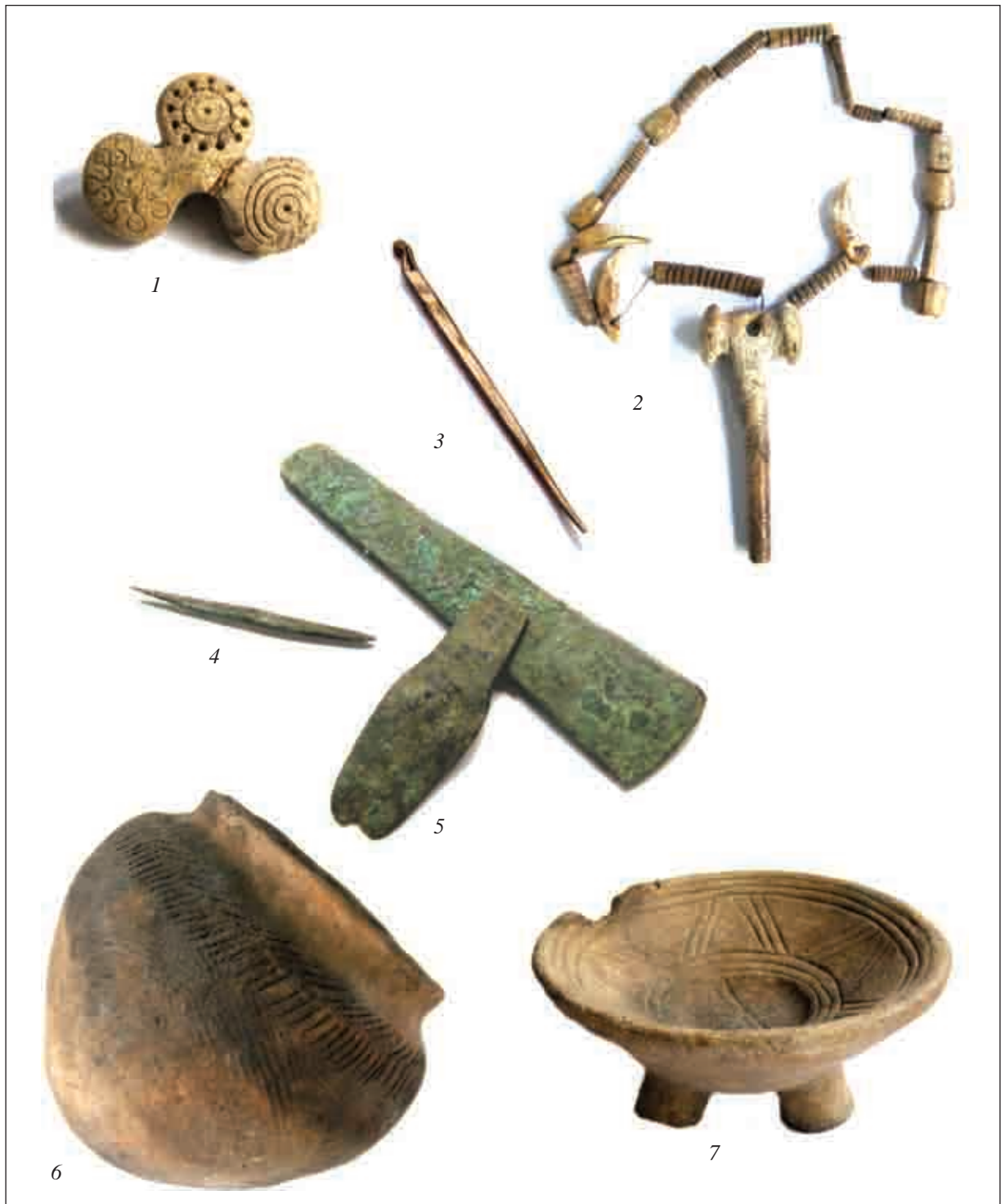
Табл. 5. Інвентар неолітичних могильників. Дослідження Д. Я. Телегіна: 1—2 — намиста. Лисогорський могильник. Колекція № 441. Дослідження Д. Я. Телегіна; 3 — підвіски із зубів оленя. Вільнянський могильник. Колекція № 355; 4—6 — горщики. Микільський могильник. Колекція № 443. Дослідження Д. Я. Телегіна.

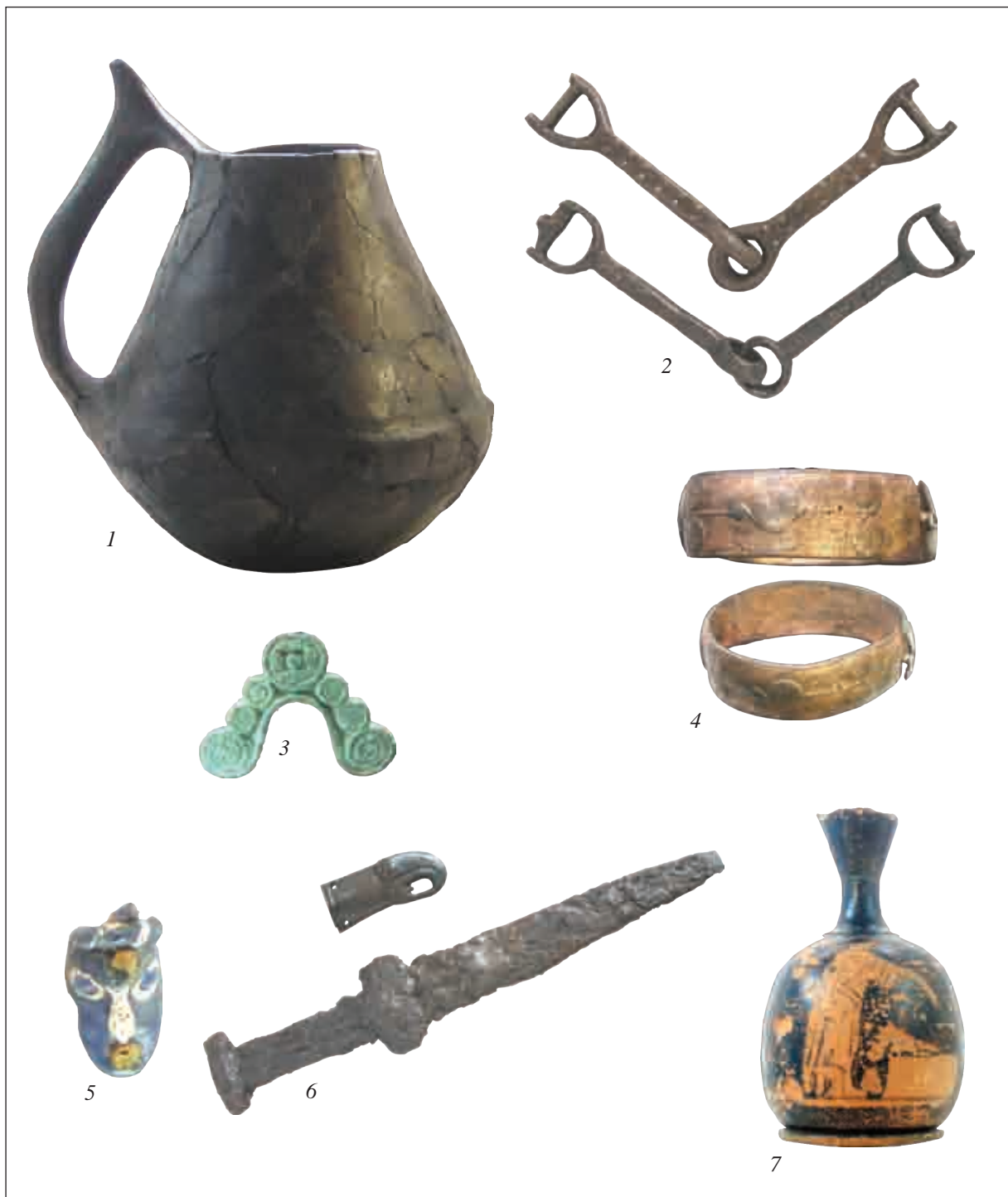
Табл. 6. Антропоморфна пластика трипільської культури. Майданецьке. Колекція № 1015. Дослідження М. М. Шмаглія, М. Ю. Відейка.

Табл. 7. 1—2 — моделі саней; 3 — розписний кубок. Майданецьке. Колекція № 1015. Дослідження М. М. Шмаглія, М. Ю. Відейка.

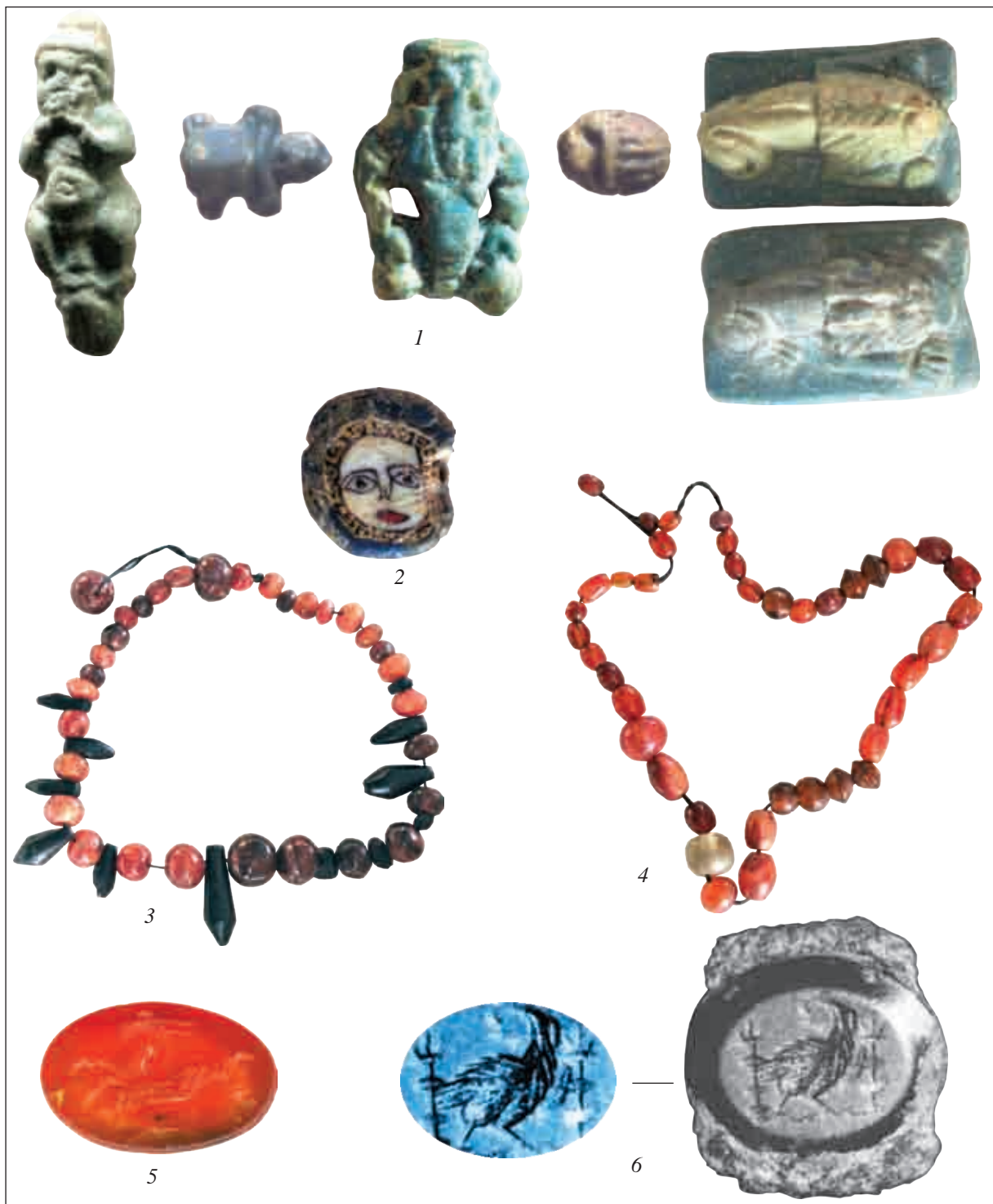
Табл. 8. Знахідки доби бронзи: 1 — орнаментований кістяний виріб. Кіровоє. Колекція № 438. Дослідження О. М. Лєскова; 2 — набір прикрас. Перещепине. Колекція № 818. Дослідження Д. Я. Телегіна, О. С. Біляєва; 3—5 — мідні вироби. Усове Озеро. Колекція № 932. Дослідження С. С. Березанської; 6 — горщик з поховання. Перещепине. Колекція № 804. Дослідження С. М. Братченка; 7 — курильниця. Михайлівка. Колекція № 231. Дослідження О. Г. Шапошнікової.

Табл. 9.1 — чернолощений черпак. Матусів. Колекція № 857. Розкопки О. І. Тереножкіна; 2 — бронзові вудила. Матусів. Колекція № 857. Розкопки О. І. Тереножкіна; 3 — бронзова вуздечна бляха. Яснозір'я. Колекція № 1055. Розкопки Г. Т. Ковпаненко; 4 — бронзовий браслет. Суботів. Колекція № 229. Розкопки О. І. Тереножкіна; 5 — підвіска. Орджонікідзе. Колекція № 862. Розкопки Б. М. Мозолевського; 6 — залізний кинджал з бронзовою бутероллю. Матусів. Колекція № 857. Розкопки О. І. Тереножкіна; 7 — лекіф. Іванівка. Колекція № 955. Розкопки Г. Т. Ковпаненко.

Табл. 10. 1 — фігурна посудина. Ольвія, некрополь. Колекція № 968. Розкопки Ю. І. Козуб; 2 — теракота сидячої Кібели з левенятком. Ольвія, теменос. Колекція № 869. Розкопки А. С. Русяєвої; 3 — фрагмент теракоти з зображенням Аттиса. Ольвія. Колекція № 29. Розкопки Л. М. Славіна; 4 — фрагментований скляний бальзамарій з розписом. Тіра. Колекція № 1266. Розкопки Н. О. Сон; 5 — червонолаковий світильник з написом на денці (прорисовка за В. М. Корпусовою). Золоте, некрополь. Колекція № 644. Розкопки В. М. Корпусової.

Табл. 11. 1 — підвіски з єгипетської пасти; 2 — мозаїчна намистина з зображенням обличчя; 3 — намисто з лігніту та сердоліку; 4 — намисто сердолікове. Золоте, некрополь. Колекція № 644. Розкопки В. М. Корпусової; 5 — сердолікова інталія з зображенням гіпокампа. Ольвія, теменос. Колекція № 792. Розкопки А. С. Русяєвої; 6 — скляний літік — інталія з зображенням орла з вінком у дзьобі. Тіра. Колекція № 1266. Розкопки Н. О. Сон.

Табл. 12. 1 — скляний кубок. Гнатки. Колекція № 546. Розкопки Н. М. Кравченко; 2 — сердолікове намисто. Компанійці. Колекція № 860. Розкопки Є. В. Махно; 3 — намисто; 4 — туалетна коробочка; 5 — дзеркало. Верхній Салтів. Колекція № 453. Розкопки Д. Т. Березовця; 6 — ніж. Глодоси. Колекція № 962. Випадкова знахідка.

Табл. 13. 1 — черепаховидна фібула; 2 — наконечник піхов меча. Шестовиця. Колекція № 37. Розкопки Д. І. Бліфельда; 3 — листовидна бляха; 4 — ливарна форма. Табаївка. Колекція № 139. Розкопки Д. І. Бліфельда; 5—7 — писала. Витачів. Колекція № 1287. Розкопки Н. В. Блажевич; 8—9 — намисто. Жовніне. Колекція № 934. Розкопки В. Д. Дяденка; 10 — янтарні заготовки прикрас. Київ, вул. Ярославська, 41. Колекція № 630. Розкопки П. П. Толочка; 11—12 — глиняні люльки. Київ, В. Житомирська. 2. Колекція № 1213. Розкопки І. І. Мовчана, В. М. Гончара.

Табл. 14. 1 — горщик-амфорка. Ахтово, к. 9, п. 3. Експозиційний фонд. Розкопки В. М. Фоменка; 2 — горщик-амфорка. Булгакове, к. 4, п. 13. Колекція № 744. Розкопки О. Г. Шапошникової; 3 — тризуб крем'яний. Василівка, к. 2, п. 5. Експозиційний фонд. Розкопки А. І. Кубишева; 4 — кам'яна статуетка. Златопіль, к. 17, п. 3. Колекція № 899. Розкопки В. В. Отрошенка; 5 — горщик-амфорка. Антонівка, к. 7, п. 8. Колекція № 872. Розкопки О. Г. Шапошникової; 6 — сокирка кам'яна. Веселий Кут, к. 8, п. 4. Експозиційний фонд. Розкопки В. М. Фоменка; 7 — горщик-амфорка. Новопетрівка, к. 4, п. 12. Колекція № 872. Розкопки О. Г. Шапошникової; 8 — антропоморфні статуетки. Група Чкалівська, к. 3, п. 25. Колекція № 1008. Розкопки Б. М. Мозолевського; 9 — гостродонний горщик. Мар'янське, к. 2, п. 18. Колекція № 260. Розкопки Д. Т. Березовця; 10 — ліпний горщик. Кут, к. 32, п. 10. Колекція № 226. Розкопки Д. Т. Березовця; 11 — ливарна форма для двох кинджалів та тесла. Заградівка, скарб. Експозиційний фонд. Придбано І. М. Шарафутдіновою; 12 — сокирка кам'яна. Новогригорівка. Експозиційний фонд. Розкопки В. М. Фоменка; 13 — гостродонний горщик. Мар'янське, к. 4, п. 4. Колекція № 260. Розкопки Д. Т. Березовця; 14 — ліпний горщик. Радгосп Блюхера. Колекція № 662. Розкопки О. М. Лескова.

Табл. 15. 1 — бронзове дзеркало. Група Іспанових Могил, к. 9, п. 2. Колекція № 1008. Розкопки Б. М. Мозолевського; 2 — намисто пастове. Група Іспанових Могил, к. 2, п. 2. Колекція № 1008. Розкопки Б. М. Мозолевського; 3 — намисто пастове. Велика Білозерка, к. 5, п. 1. Колекція № 1138. Розкопки В. В. Отрощенка; 4 — кістяна прикраса. Зелений Лагер, к. 2, п. 1. Колекція № 678. Розкопки О. М. Лєскова; 5 — кістяна ложка. Грушівка, к. 15, п. 1. Колекція № 275. Розкопки Д. Т. Березовця; 6 — намисто пастове. Гайманова Могила, к. 16. Колекція № 625. Розкопки В. І. Бідзілі; 7 — набір бронзових прикрас вузди. Якимівка, к. 11, п. 3. Колекція № 940. Розкопки Ю. В. Болтрика; 8 — бронзова пластина. Болотне, к. 14, п. 28. Колекція № 930. Розкопки В. М. Корпусової; 9 — лекіф. Радгосп Блюхера, к. 29, п. 1. Колекція № 662. Розкопки О. М. Лєскова; 10 — бронзовий черпак. Кам'яна Балка, к. 7, п. 1. Колекція № 1011. Розкопки О. Г. Шапошникової; 11 — бронзовий казан. Кам'янка-Дніпровська, к. 1, п. 9. Експозиційний фонд. Розкопки В. В. Отрощенка; 12 — скіфос. Кругла Могила, к. 7, п. 2. Колекція № 967. Розкопки Б. М. Мозолевського; 13 — ножиці залізні. Кут, к. 10, п. 2. Колекція № 226. Розкопки Д. Т. Березовця; 14 — меч залізний. Оране. Колекція № 1295. Випадкова знахідка; 15 — бронзове дзеркало з залізною ручкою. Кут, к. 30, п. 8. Колекція № 226. Розкопки Д. Т. Березовця.

Табл. 16. 1 — ливарна форма. Тарасівка; 2—3 — «човники» кам'яні. Вовницькі пороги; 4 — намисто пастове. Маглашове; 5 — теракота. Федорівка; 6—7 — розп'яття бронзові. Ямбург (Дніпровське). Колекція № 3. Розвідка О. В. Бодяньського; 8 — гема скляна. Капулівка. Колекція № 793. Розвідка О. В. Бодяньського; 9—10 — гирки вагові. Старий Кодак. Колекція № 412. Розвідка І. М. Шарафутдінової; 11 — гребінь кістяний. Волоське. Колекція № 418. Розвідка О. В. Бодяньського та І. М. Шарафутдінової; 12 — сокирка з рогу оленя. Дударків. Колекція № 935. Випадкова знахідка; 13 — браслет бронзовий. Микільська Слобідка. Колекція № 163. Розвідка В. М. Даниленка та Д. Я. Телегіна; 14 — чорнолошений горщик з орнаментом. Рижавка. Колекція № 484. Розвідка Г. Ю. Храбана.

ЗАГАЛЬНИЙ ПОКАЖЧИК ПАМ'ЯТОК

- Адамівка, с. — 1/III
Адзигол — 176/III
Ак-Кая III — 14/II
Аккермень, радгосп — 201/V, 206—209/V
Амвросіївка, м. — 15/II
Ананьїна Могила, кург. — 74/I, 110/V
Аннівка, с. — 2/III, 3/III
Антонівка, с. — 120/V
АРК — 25/II, 27/II
Архангельська Слобода, с. (Мордвинівська гр., Червоний Перекоп 2) — 4/III, 5/III
Асканія Нова, смт. — 161/V, 164/V
Астахове, с. — 1—4/I; 313—316/V
- Бабина Гора, ур. — 5—6/I; 1—6/IV
Бабина Могила, кург. — 7/I; 239/V
Бабине, с. — 311/II, 312/II, 327/II
Бабшин, с. — 153/II
Багате, с. — 7/IV
Базьків Острів, ур. — 72/II
Байбузи, с. — 121/II
Бакшала, кург. — 211/V
Балка Магерина, ур. — 84/V
Балка Скубова, ур. — 8/IV
Балка Суха, ур. — 85/V
Балка Яцева, ур. — 9/IV
Баратівка, с. — 98/V
Барвинівка, с. — 86/V
Басівка, с. — 6/III
Бахчі-Елі, ур. — 134/II
Башмачка, с. — 10—16/IV
Бейкуш, мис — 172/III, 173/III
Бердянський курган — 7/III
Бережанка, с. — 175/IV
Березань, о. — 112—114/III
Березівська ГЕС — 169/II
Берислав, м. — 314/II; 17/IV
Берізки, ур. — 18/IV
- Бернашівка, с. — 151/II, 190/II
Бернове-Малинки, с. — 154/II
Беседівка, с. — 19/IV
Бехтери, с. — 147/V, 266/V
Біла Гора, ур. — 236/II
Білгород-Дністровський, м. — 181—187/III; 20/IV
Білогородка, с. — 21/IV
Більськ, с. — 8—18/III
Близняки, кург. гр. — 71/V
Бобриця, с. — 318/II; 54/IV
Богачівка, с. — 277/V
Болотне, с. — 278/V
Бондариха, с. — 307/II, 118/II
Борозенське, с. — 143/V, 144/V
Борсуки, с. — 22/IV, 175/IV
Бортничі, с. — 221/II, 222/II
Борщівка, с. — 175/IV
Ботієве, с. — 305/V, 306/V
Бранне Поле, с. — 19/III
Братолобівський курган — 8—9/I
Бузівка, с. — 30/V
Бузьке, с. — 134/V
Бузьки, с. — 122/II
Булгакове, с. — 10/I; 100/V
Бурштин, с. — 23/IV
Бучак, с. — 24—26/IV, 54/IV
- Вали, ур. — 51/II
Василівка, с., Дніпр., Синельник. — 34/II, 35/II
Василівка, с., Дніпр., Солонян. — 144/IV
Велика Андрусівка, с. — 293/II; 20/III; 27/IV
Велика Білозерка, с. — 76/V, 77/V, 83/V
Великий Клин, с. — 11/I; 184/V
Великий Куяльник (Усатове) — 232/II
Великий Острів — 84/II
Великий Рижанівський курган — 12—13/I
Великий Скелястий Навіс, ур. — 2/II
Великі Будки, с. — 21/III; 28/IV

Загальний покажчик пам'яток

- Великі Дмитровичі, с. — 29/IV
Великодубове, с. — 61/V
Вербівка (Старошведське), с. — 22/III
Верхній Рогачик, смт. — 14—16/I; 173/V
Верхньорогачицький могильник — див. Верхній Рогачик
Верхня Тарасівка, с. — 328/II; 3/V, 5/V
Веселий Кут, с. — 178/II
Виблі, с. — 30/IV
Виводове, с. — 6/V
Вигнанка, с. — 189/II
Виноградівка, с. — 7/IV
Виноградне, с., АРК — 23/III
Виноградне, с., Зап. — 17/I
Виноградний Острів — 138/II
Виноградний Сад, с. — 295/II; 212/V
Вирчище, ур. (Погорілівка) — 109/II
Висока Могила, кург. — 283/V
Високе, с., Зап., Меліт. — 291/V, 296/V
Високе, с., Зап., Михайл. — 88/V
Високе, с., Херс. — 176/V
Висоцький могильник — 24/III
Висунськ, с. — 18/I; 128/V
Витачів, с. — 31/IV, 32/IV
Вишгород, м. — 33/IV
Вишеньки, с. — 103/II, 231/II
Відножине, с. — 87/V
Вікнини Великі, с. — 175/IV
Вікторів, с. — 43/IV
Вільна Україна (с. Червоний Перекоп) — 25/III
Вільногрушівка, кург. гр. — 13/V
Вільноуланівка, кург. гр. — 14/V
Вільнянський могильник — 99/II
Вільховець, с. — 220/II
Вільшана, с. — 199/II
Вінницька обл. — 243/II
Віта-Поштова, с. — 34/IV
Віть, р. — 57/II
Вовніги, с. — 86/II
Вовніги V (Ясиноватський могильник) — 89/II
Вовчанське, с. — 19—20/I
Водославка, с. — 21—27/I
Водяна Могила, кург. — 240/V
Водяно-Лорино, с. — 213/V
Воїнь, літоп. місто — 35/IV
Войтове, с. — 40—42/V
Войцехівка, с. — 283/II
Волинцеве, с. — 112/II, 113/II, 304/II; 36/IV, 37/IV
Володимирівка, с., Він. — 254/II
Володимирівка, с., Дніпр. — 4/V, 7/V
Володимирівка, с., Зап. — 28—29/I
Володимирівка, с., Кіровогр. — 19/II, 76/II
Володимирівка, с., Херс. — 165/V
Волокитине, с. — 38/IV
Волонтерівка, с. — 37/V
Волоське — Сурська Забора, ур. — 259/II
Волоське, с. — 39/IV
Волчанськ, м. — 40/IV
Воргол, с. — 41/IV
Воробіївка, с. — 42/IV
Вороновиця, с. — 155/II
Ворошилівка, с. — 284/II
Ворошиловград, м. — 16/V
В'язівка — 26/III
Габо — 4/II
Гаврилівка, с., Херс., Нововоронц. — 27/III, 28/III; 27/V
Гаврилівка, с., Херс., Скад. — 186/V
Газопровід — 190/V
Гайворон, м. — 160/II
Гайворон-Поліжок (Солгутів Острів), ур. — 75/II
Гайманова Могила, кург. — 282/V
Галич, м. — 43/IV
Гард, ур. — 78—80/II
Гелів Став, ур. — 44/IV
Германівка, с. — 56/IV
Гирло Оскола 1, 2 — 116/II
Гінці, с. — 22/II
Глеваха, с. — 29/III
Глибока, с. — 45/IV
Глибоке Озеро, с. — 282/II
Глинське, с. — 64/II
Глодоси, с. — 46/IV
Гнарівське, с. — 58/V
Гнатки, с. — 47/IV
Гнидава, ур. — 48/IV
Говоруха, с. — 20/II
Голосків, с. — 179/II
Гора Крестова, ур. — 49/IV
Гора Лисуха, ур. — 24—26/IV
Горки, с. — 114/II
Городище, с. — 22/V
Городськ, літоп. місто — 50/IV
Горошова, с. — 51/IV, 52/IV
Гр. Висока Могила — 284/V
Гр. Гайманова Могила — 281/V
Гр. Дідової Могили — 228/V
Гр. Завадських Могили — 222/V, 246/V, 248/V, 249/V
Гр. Ізобільне — 230/V, 234/V
Гр. Іспанових Могили — 229/V
Гр. Казенна Могила — 66/V
Гр. Круглої Могили — 237/V
Гр. Лаурка — 231/V, 235/V
Гр. Межевої Могили — 250/V
Гр. Могили Гурського — 232/V
Гр. Огуза — 319/V
Гр. Озерне — 243/V
Гр. Страшної Могили — 223/V
Гр. Токівського Кар'єра — 251/V
Гр. Чередникової Могили — 244/V
Гр. Чкалівська — 227/V, 236/V
Гр. Чкалівського Кар'єра — 252/V, 253/V
Гр. Чорної Могили — 225/V, 233/V
Гр. Чортомлика — 226/V
Гр. Шахти—22 — 238/V
Гребені, с. — 186/II, 53/IV
Гребенюків Яр — 165/II

Загальний покажчик пам'яток

- Гренівка — 164/II
Григорівка, с., Він. — 171/II
Григорівка, с., Черк. — 30/I; 24/IV, 25/IV, 54—59/IV
Грині, с. — 101/II; 60/IV
Гринчук, с. — 167/II; 61—63/IV
Гришівка, с. — 130/II
Грушів, с. — 174/II
Грушівка, с. — 255/II; 220/V
Гупалівка, с. — 93/II, 94/II; 64/IV
Гюнівка, с. — 74/V, 75/V
- Давидів, с. — 65/IV
Давидівка, с. — 31/I
Данилова Балка, с. — 161/II
Дарабань, с. — 238/II
Дахнівка, с. — 66/IV
Дем'янів, с. — 23/IV
Деріївка, с. — 142/II; 67/IV
Джепаллах — 30/III
Дідів Шпиль, ур. — 32/I; 5/IV
Дніпровка, с. — 59/V
Дніпровське, с. — 68/IV
Дніпровське, с-ще — 177/V
Дніпрорудний, кург. — 67/V
Доброводи, с. — 195/II, 196/II
Довга Могила, кург. — 224/V
Долина, с. — 204/V
Долинівка, с. — 202/V
Долинське, с., Дніпр. — 8/V
Долинське, с., Зап. — 297/V
Домантове, с. — 124/II
Донецька обл. — 28/II
Дорошівка, с. — 69/IV
Дронівка, с. — 280/II
Дудчани, с. — 70—72/IV
Дунайське, с. — 73/IV
Дякове Поле, ур. — 54/IV
- Есмань, ур. (Погорілівка) — 107/II
- Євминка, с. — 214/II
Єрківці, с. — 80/IV
- Жаботин, с. — 31/III, 32/III
Жакчик, с. — 60/II
Житомирська обл. — 240/II, 243/II
Жовнине, с. — 33/I; 81/IV
Жовтневе, с., Зап. — 62/V
Жовтневе, с., Харк. — 82/IV
Жуківці, с., Київ. — 83/IV, 84/IV
Жуківці, с., Терн. — 22/IV
Жуличі — 33/III
Журавлиха, с. — 196/V
Жури, с. — 166/II
- Завадівка, с., Черк., Кам. — 85/IV
Завадівка, с., Черк., Корс. — 86/IV
Завалівка, с. — 230/II
Завалля, с. — 87/IV
- Завод Високовольтної Апаратури — 285/II
Заводище, с. — 34/III
Зазим'я, с. — 225/II
Залуква, с. — 43/IV
Заморське, с. — 194/III
Заньківці, с. — 62/II
Запоріжжя, кург. — 15/V
Заруб, літоп. місто — див. Монастирок
Зарубинці, с., Черк., Канів. (Мала Гірка, ур.) — 91/IV, 91/IV
Зарубинці, с., Черк., Канів. (Церковщина, ур.) — 26/IV
Зарубинці, с., Черк., Монаст. — 172/II
Заскельне I, V, VI — 3/II, 8/II, 9/II
Засулля, с. — 120/IV
Засуха — 96/II
Збраньки, с. — 24/II
Звенигород, с. — 92/IV
Здвижівка, с. — 289/II
Зелена Діброва, с. — 198/II
Зелене, с. — 152/V
Зелений Лагер, с-ще — 324/V
Зелений Луг, с. — 288/V, 293/V
Зелений Яр — 252/II
Златопіль, с. — 51/V, 68/V, 307/V
Зміївка, с. — 315/II; 158/V
Золота Балка, с. — 34—36/I; 35/III
Золоте, с. — 37/I; 191—193/III; 93/IV
Зольне, с. — 36/III
Зубра, с. — 92/IV
- Іван-Гора, ур. — 94—96/IV
Іванівка — 305/II
Іванівка, с., Київ. — 37/III; 199/V
Іванівка, с., Мик. — 129/V
Іванівка, с., Херс. — 329/V
Іванківці, с. — 180/II; 97/IV, 98/IV
Ігнатенкова Гора, ур. — 201/II, 202/II
Ігрень (Огринь, Підкова, Стара Ігрень), с. — 37/II; 99/IV, 100/IV
Ізвоар — 235/II
Ізмаїл, м. — 188/III
Іллічеве, с. — 38/III
Істочне, с. — 279/V
- Їжицьке, с. — 107/IV
- Йосипівка — 36/II, 264—268/II
Йосипівка, с. (Лиман, ур.) — 92/II; 105/IV
Йосипівка, с. (Пляж, ур.) — 90/II, 91/II, 95/II; 101—104/IV
- Кабазі, ур. — 5—7/II
Каборга, ур. — 174/III 175/III; 106/IV, 107/IV
Каїри, с. — 38—40/I; 120/II; 39/III; 108/IV
Калантаїв — 40/III
Каланчак, смт. — 41—42/I; 148/V
Калинівка, с. — 41/III; 111/V
Калінінське, смт. — 141/V
Калькова Могила, ур. — 43/I
Кам'яна Балка, с. — 130/V

Загальний покажчик пам'яток

- Кам'яна Могила, ур. — 42—46/II
Кам'янка, с. — 102/II
Кам'янка-Дніпровська, м. — 44—45/I
Кандибине, с. — 46/I; 218/V
Канів, м. — 56/IV
Канцерка, ур. — 109/IV
Капітанове, с. — 297/II, 298/II
Капулівка, с. — 88/II; 42/III; 110/IV
Карабі-Яйла, ур. — 3/II, 58/II
Кара-Тюбе, кург. — 47/I; 302/V
Карли-Кая, ур. (с. Лісне) — 43/III
Касперівка, с. — 112/V
Кателине, с. — 179/III
Каховка, м. — 48/I
Кизивер, хут. — 111/IV
Київ, м. — 291/II; 254—323/IV
Київська обл. — 241/II
Кийлів, с. — 56/IV
Киселівка, с. — 112—114/IV
Кірове, с., АРК — 44/III; 251/II
Кірове, с., Дніпр. — 45/III
Кірове, с., Херс. — 153/V
Кіровоградська обл. — 26/II, 239/II, 244/II
Книшівка, с. — 46/III
Княже, с. — 47/III
Кобзарці, с. — 121/V, 131/V
Ковалівка, с. — 49—50/I; 254—260/V
Козаровичі, с. — 51/I; 226/II; 115/IV, 116/IV
Козирщина, с. — 276/II
Козлівка, с. — 111/II
Кой-Асан, с. (кол.) — 30/II
Колодяжін, літоп. місто — 117/IV
Коломийщина, ур. — 185/II
Комарне, с. — 92/IV
Комишани, смт. — 166/V
Комишанка, с. — 52—53/I
Комишева Могила, кург. — 241/V
Компанійці, хут. — 302/II; 118/IV, 119/IV
Коновка, с. — 181/II
Копак-Таш (Чуюнча, с. Лісне), с. — 48/III
Копибаш, с. — 74/IV
Корань-Коба, ур. — 1/II
Коржів, с. — 66/II
Коржівка, с. — 34/IV
Кормань, с. — 156/II
Коробівка, с. — 125/II
Коровинці, с. — 120/IV
Корост, с. — 49/III
Корчине, с. — 261/V
Косанове, с. — 121/IV
Костирка, с. — 156/V
Костичі, с. — 123/V, 132/V
Костянтинівка, с., Зап. — 294/V, 301/V
Костянтинівка, с., Мик., Арбуз. — 210/V
Костянтинівка, с., Мик., Башт. — 109/V
Кочержинці, с. — 192/II
Красна Балка, ур. — 10/II
Красне, с., Київ. — 290/II
Красне, с., Херс. — 272/V
Красноставка, с. — 173/II
Кременище, с. — 122/IV
Кременівка, с. — 38/V
Кринички, с. — 50/III
Круглик, с., Зап. — 17/II
Круглик, с., Чернів. — 123/IV
Ксаверове, с. — 51/III
Куйбишеве, с. — 16/II
Кукрек, ур. — 33/II
Курган Азак, с. — 124/IV
Курган Циганка — 194/V
Курган Чауш — 192/V
Кургани Черкащини — 323/II
Кут, ур. — 56/IV
Кут, с. — 24/V
Кухарі, с. — 50/II
Лагерна Коса, ур. — 178/III
Ладизин, с. — 70—71/II
Лазарівка, с. — 41/II
Лазурне, смт. — 159/V
Лапутьки, с. — 125/IV
Ласпі — 32/II
Леніне, смт. — 52/III
Леонтіївка, с. — 28/V, 29/V
Леськи, с. — 126/IV
Лиманське, с. — 187/V
Лиманці, с. — 103/V, 107/V
Липчани, с. — 191/II
Лисківка, с. — 274/II
Лисогірський Могильник — 100/II
Лисогубівка, с. — 115/II
Личкове, с. — 275/II
Ліпляве, с. — 127/IV
Ліски, с. — 325/II; 143/IV
Лісовичі, с. — 197/V
Лісорозсадник — 18/V
Лохвиця, м. — 128/IV
Лубенецьке городище — 53/III
Луг, ур. — 165/IV
Луганська обл. — 28/II
Лука-Врубловецька, с. — 23/II, 157/II, 158/II; 54/III; 129/IV, 130/IV
Лука-Каветчинська, ур. — 131—134/IV
Лука-Райковецька, ур. — 135/IV
Лукаші, с. — 208/II
Луком'є, с. — 105/II, 300/II
Лупарево, с. — 180/III
Луцьк, м. — 175/IV
Львівська Площа, м. Київ — 210/II
Любеч, с. — 128/II; 136/IV
Любимівка, с. — 56—57/I; 55—60/III; 64/V
Лютіж, с. — 137/IV
Майданецьке, с. — 193/II
Майорівка, с. — 99/V, 102/V
Макарів Острів, ур. — 165/IV

Загальний покажчик пам'яток

- Макарівка, с. — 138/IV
Макіївка, с. — 61/III
Макростав, с. — 175/IV
Максаки, с. — 129/II
Максимівка, с. — 139/IV
Мала Андрусівка, с. — 62/III
Мала Білозерка, с. — 70/V
Мала Лепетиха, с. — 58—60/I; 149/V, 154/V
Мала Олександрівка, с. — 167/V
Малинівці, с. — 140/IV
Малі Будки, с. — 303/II; 120/IV
Малосолоне, с. — 61/I
Мар'ївка, с. — 12/V
Мар'янівка, с., Сум. — 306/II
Мар'янівка, с., Мик. — 216/V
Мар'янське, с. — 63/III; 25/V, 219/V
Мартиновичі, с. — 51/II
Матусів, с. (Реп'яхувата Могила, Павловська гр.) — 64/III
Махаринці, с. — 34/IV
Мачухи, с. — 65/III
Мачухівка, с. — 37/IV
Маяки, с., Дон. — 141/IV
Маяки, с., Одес. — 234/II
Медвин, с. — 66/III; 142/IV
Мелітополь, м. — 304/V
Мелітопольський курган — 67/III
Мельнична Круча, ур. — 77/II
Мена, м. — 143/IV
Менчикури, с. — 78/V
Микільське, с. — 144/IV
Микільський Могильник — 87/II
Миколаївка, с., Черк. — 177/II; 145/IV, 146/IV
Миколаївка, с., Луг. — 17/V
Миколина Брояка, ур. — 81/II
Милове, с. — 145/V
Минівка, с. — 277/II; 31/V
Минівський Яр, ур. — 39/II
Мирне, с. — 182/V
Мирлобівка, с. — 9/V
Миронівка, м. — 321/II
Миропілля, с. — 184/II
Мис Меганом — 147/IV
Мисове, с. — 68/III
Митьків Острів, ур. — 73/II
Михайлівка, с., Херс. — 148/II
Михайлівка, смт., Зап. — 72/V, 90/V
Мньов — Ліс — 126/II
Могилів, с. — 262/II, 269/II, 270/II
Могильне, с. — 163/II
Молочарня, ур. — 165/IV
Молухів Бугор, ур. — 150/II
Монастирок, ур. — 88—89/IV
Морська Кошара, ур. — 270/V
Моства — 97/II
Мотронинське городище — 69—73/III
Мошни, с. — 320/II
Нагірне, с. — 250/II; 75/IV
Немирівське, с. — 182/II
Нетайлівка, с. — 62—66/I; 149/IV, 150/IV
Нетішин, с. — 74/III
Нечаяне, с. — 133/V
Нижній Рогачик, с. — 149/II, 313/II
Ницаха, с. — 75/III
Нова Маячка, смт. — 67/I; 160/V, 163/V, 178/V, 180/V, 181/V
Нова Некрасівка, с. — 250/II
Нова Одеса, м. — 68/I; 113—116/V, 124/V
Нова Чорторія, с. — 218/II
Нове, с. — 289/V, 308/V
Новий Білоус, с. — 151/IV
Нові Безрадічі, с. — 206/II; 152/IV
Нововолодимирівка, с. — 269/V
Новогригорівка, с. — 69/I; 296/II; 117/V
Новогупалівка, с. — 64/V
Новодонівка, с. — 119/II
Новодудчине, с. — 327/V
Новокиївка, с. — 317/II
Ново-Липівське, с. — 153/IV
Новомиколаївка, с. — 295/V, 298/V, 300/V
Новомихайлівка, с. — 70—71/I
Новоолександрівка, с., Зап. — 79/V
Новоолександрівка, с., Херс. — 172/V
Новоолексіївка, с. — 320/V, 326/V
Новопетрівка — див. Новопетрівське
Новопетрівське, с. — 72/I; 125/V, 126/V
Новопилипівка, с. — 200/V, 287/V
Новопокровка, с. — 154/IV
Новорайськ, с-ще — 73/I
Новорозанівка, с. — 143/II, 144/II
Новосільське, с. — 76/IV; 191/V
Новософіївка, с. — 168/V
Новостав, с. — 175/IV
Новоукраїнка, с. — 80/V
Новочорномор'я, с. — 273/V
Новошмідтівка, с. — 74/I
Новоюр'ївка, с. — 262/V
Облої, с. — 150/V
Овдіївка, с. — 189/V
Огуз, кург. — 75—76/I; 318/V
Одрadne, с. — 96/V, 101/V
Озаричі, с. — 155—159/IV
Озерище, с. — 56/IV
Озерне, с., Одес. — 77/IV
Озерне, с., Херс. — 188/V
Окопи, с. — 152/II
Олександрівка, ур. — 159/II
Олександрівка, с., Зап. — 57/V
Олександрівка, с., Херс. — 175/V
Олександрівськ, м. — 309/V
Олександрівський кар'єр, кург. — 245/V
Олександрія, м. — 221/V
Олександрія, хут. — 147/II
Олексіївська Засуха, с. — 31/II
Ольвія — 77—85/I; 115—171/III

Загальний покажчик пам'яток

- Ольшана, с. — 76/III
 Оране, с. — 330/V
 Оргощ, літоп. місто — 160/IV
 Орджонікідзе, м. — 86/I
 Орджонікідзе (Базувлук) — 83/III
 Орджонікідзе (Драна Кохта, Іспаневі Могили, Західно-Богданівська гр.) — 81/III
 Орджонікідзе (Лисяча Могила, Страшна Могила, Іспанева Могила) — 80/III
 Орджонікідзе (Мала Лаурка) — 82/III
 Орджонікідзе (Рудник, Страшна Могила) — 78/III
 Орджонікідзе (Свинарева Могила) — 77/III, 84/III
 Орджонікідзе (Товста Могила) — 79/III
 Орджонікідзе (Шахтар, Стара Катеринівка) — 85/III
 Оріхове, с. — 35/V
 Орлянка, с. — 50/V
 Оселівка, с. — 86/III
 Оскол, с. — 308/II
 Осокорівка, с. — 161/IV, 162/IV
 Останіне, с. — 87/III; 136/V
- Павлоч, с. — 217/II
 Пасіки-Зубрицькі, с. — 163/IV
 Пастирське, с. — 164/IV
 Пелагіївка, с. — 92/V
 Пеньківка, с. — 165/IV
 Первомаївка, с. — 26/V
 Перевальськ, м. — 23/V
 Перещепине, с. — 263/II, 271/II, 272/II
 Переяслав-Хмельницький, м. — 166/IV, 167/IV
 Перше Травня, сел. — 9/IV
 Першокостянтинівка, с. — 322/V
 Першотравневе — 310/II
 Петрівка I, с. — 43/V
 Петрівка II, с. — 44/V
 Петрівське, с., Київ. — 198/V
 Петрівське, с., Харк. — 32/V
 Петро-Михайлівка, с. — 60/V
 Петропавлівка, с. — 127/V
 Печеніжин, с. — 168/IV, 169/IV
 Печера, с. — 68/II
 Печірна, с. — 175/IV
 Пилипенкова Гора, ур. — 3/IV, 170—172/IV
 Пилипи, с., Ів.-Фр. — 173/IV
 Пилипи, с., Хм. — 180/II
 Пирогів, сел. — 211/II
 Підбірці, с. — 174/IV
 Підгірці, с. — 207/II, 224/II
 Підкова, ур. — 99/IV
 Підпнятовським, ур. — 24/IV, 56—59/IV
 Підріжжя, с. — 175/IV
 Піски, с. — 104/V
 Пісочний Рів, ур. — 54/II
 Піщики, с. (кол.) — 123/II
 Плавні, с. — 193/V
 Пліснеськ, хут. — 176/IV
 Погорілівка, с. — 108/II, 110/II
 Погорілівка-Вирчище — 109/II
- Погорілівка-Есмань — 107/II
 Погреби, с. — 288/II
 Подо-Калинівка, с. — 142/V
 Покровка, с. — 263/V
 Покровське, гр. Сторожової Могили — 286/V
 Поливанів Яр, ур. — 237/II
 Поліжок (Сокільці I) — 67/II, 170/II
 Попове Озеро, ур. — 56/II
 Поронські Могили, кург. — 19/V
 Правдине, с. — 155/V
 Пряжів (Пражів), с. — 177/IV
 Преображенське, с. — 273/II
 Прибір, ур. — 40/II
 Приборськ, с. — 48/II
 Привільне, с. — 97/V
 Приморське, с. — 36/V
 Пришиб, смт. — 89/V
 Пролом, с. — 11/II
 Протереб — 47/II
 Проців, с. — 212/II
 Пугач — 82/II, 83/II
 Пустинка — 127/II, 326/II
 Путивльський, хут. — 178/IV
 П'ятихатки, с. — 286/II
- Радгосп Блюхера — 321/V
 Радгосп Гагаріна — 82/V
 Радгосп Дніпровський, кург. гр. III — 46/V
 Радгосп Комінтерн — 54—55/I; 122/V, 271/V
 Радгосп Степовий — 55/V
 Радгосп Степовий, кург. гр. I—II — 47/V, 48/V
 Радгосп Суворова — 49/V, 285/V
 Радгосп Суворова III—IV — 53/V, 54/V
 Радивонівка, с. — 87—89/I
 Радущківка, с. — 179/IV
 Радянське, с. — 169/V
 Райковецьке городище — 180/IV
 Раска I—III — 18/II
 Рашків, с. — 181—192/IV
 Ревутове, ур. — 56/IV
 Республіка Молдова — 248/II, 250/II
 Ржищів, смт. — 193/IV
 Рибне, с. — 88/III
 Рижанівка, с. — 90/I
 Річище, ур. — 51/II
 Рогалик 2 — 38/II
 Рожана Криниця, ур. — 24/IV
 Роздольне, с. — 136/II
 Розівка, с. — 91/V
 Розльоти, с. — 194/IV
 Роїще, с. — 195—198/IV
 Рубці, с. — 279/II
 Рудівка, с. — 39/V
 Рудня, с. — 52/II
 Рясні Могили, кург. — 52/V
- Сабатинівка, с. — 162/II, 168/II, 292/II; 199/IV
 Сабівка — 299/II

Загальний покажчик пам'яток

- Саблуківка — 89/III, 90/III
Саврань — 85/II, 131/II
Садове, с., Дніпр. — 10/V
Садове, с., Херс., Біл. — 162/V
Садове, с., Херс., Гол. — 183/V
Салтів, с. — 91/I; 200/IV
Самчинці, с. — 63/II
Сандраки, с. — 216/II, 253/II
Сари-Кая, ур. — 3/II, 12/II
Сахнівка, с. — 201/IV, 202/IV
Сватове, м. — 310—312/V
Седнів, с. — 203/IV
Семенівка, с. — 214/V
Семенки, с. — 204/IV
Синівці, с. — 22/IV
Сирець, р. — 223/II
Скворцівка, с. — 92—94/I
Скелювате, с. — 65/V
Скеля — Каменоломня, ур. — 258/II
Слобідка-Західна, ст. — 159/II
Смячка 14 а — 53/II
Сніпород — 106/II
Собківка, с. — 319/II
Соболева Могила, кург. — 95/I
Сокіл, с. — 205—209/IV
Сокільці, с. — 65/II, 69/II; 210/IV, 211/IV
Сокільці I (Поліжок) — 67/II, 170/II
Соколівка, с. — 94/V, 95/V
Солгутів Острів (Гайворон-Поліжок) — 75/II
Солгутове, с. — 212/IV
Сорочине, с. — 261/II
Сосниця, с. — 213/IV
Софіївка, с., Київ. — 209/II; 227/II
Софіївка, с., Херс. — 328/V
Ставчани, с. — 324/II
Станіславчик, с. — 91/III
Станіславівка — 183/II
Стара Некрасівка, с. — 78/IV
Стара Розанівка, с. — 108/V
Старий Мерчик, смт. — 93/III
Старенська птахофабрика — 92/III
Старогорожене, с. — 93/V
Старосілля, с. — 96/I
Степне, с. — 140/V
Степове, с. — 135/V
Стецівка, с., Черк., Звен. — 217/IV
Стецівка, с., Черк., Чигир. — 214—216/IV
Стіна, с. — 188/II; 215/II
Стрількове, с. — 94/III
Стрільча Скеля — 139/II, 140/II
Строганівка, с. — 292/V
Стрюківка, с. — 11/V
Студениця, с. — 218/IV
Студенок, с., Черніг. — 55/II
Студенок, с., Дон. — 219/IV
Студенок, с., Харк. — 117/II
Су-Ат, ур. — 58/II
Суботів, с. — 95—97/III; 220—224/IV
- Суми, м. — 225/IV
Сумська обл. — 132/II, 133/II
Сурський Острів — 59/II
Суук-Су — 3/II
Суша Балка, ур. — 20/V
Суханове, с. — 97/I; 174/V
Суходол, кург. — 21/V
Сухостав, с. — 98/III
- Табаївка, с. — 226/IV
Тальне, м. — 197/II
Тальянки, с. — 194/II
Тамарине, с. — 215/V, 217/V
Таранова Могила, ур. — 98/I
Тарасівка, с. — 2/V
Таценки, с. — 49/II
Ташлик — 145/II, 146/II
Теремці, с. — 227/IV
Тернопільська обл. — 243/II
Тетянина Могила, ур. — 99/I
Тимофіївка, с. — 100—103/I; 106/V
Тимошівка, с. — 69/V, 73/V
Тіра — 181—187/III
Томарине, с. — 170/V
Топилівка, с. — 322/II
Трахтемирів, с. — 99/III; 26/IV, 56/IV
Трач, с. — 228/IV
Трипілля, с. — 229/IV
Троїцьке, с. — 195/V, 203/V, 205/V
Троянів, с. — 219/II
Турія, с. — 230/IV
Турчине, с. — 107/IV
Тягинка, с. — 104/I; 179/V
Тясминське городище — 100/III
- Удачне, с. — 299/V, 303/V
Улянівка, с. — 231/IV
Уркуста (с. Передове, АРК) — 101/III; 102/III
Усатове (Великий Куяльник) — 232/II
Усатове, с. — 233/II
Усове Озеро — 281/II
Успенка, с. — 104/II
Усть-Кам'янка, с. — 256/II
Ушкалка, с. — 316/II
- Фалемичі, с. — 175/IV
Фатьма-Коба, ур. — 29/II
Федорівка, с. — 171/V
Феськівка, с. — 232/IV
Філатівка, с. — 274/V
Фронтове, с. — 30/II; 189—190/III
- Халеп'я, с. — 233/IV
Харівка, с. — 234/IV
Харківка, с. — 176/II
Хатище, с. — 203/II
Хижки, с. — 159/IV
Херсонська обл. (Р I/IV, Р I/V) — 323/V
Хижняківка, с. — 33/V

Хлепча, с. — 235/IV
Хмельницька обл. — 242/II; 243/II
Ходорів, с. — 236—238/IV
Ходосівка, с. — 239—241/IV
Ходосівка—Лісники — 232/IV, 243/IV
Хомине, с. — 205/II
Хотівське городище — 103/III, 104/III
Хотянівка, с. — 244/IV, 245/IV
Хрещатик, с. — 105/III
Христофорівка, с. — 105—108/I; 105/V
Хутір Комуна — 213/II
Хутір Незаможник — 200/II
Хутір Тетерівський — 98/II
Хутір Хмельницький — 257/II
Хутір Міклашевський — 148/III
Хухра, с. — 106/III

Царівка, с. — 45/V
Циблі, с. — 56/IV
Цілинне, с. — 275/V, 280/V
Цукур, ур. — 264/V

Чапаєвка, с. — 109/I; 118/V
Чапаївка — 187/II
Чаплинка, смт. — 268/V
Чаплі — 137/II
Червона Колонка, кург. — 242/V
Червона Україна — 294/II
Червоний Маяк, с. — 107/III
Червоний Перекоп, с-ще — 325/V
Червоний Ранок, с. — 246/IV
Червоний Хутір, с-ще — 229/II, 287/II
Черепин, с. — 247/IV
Черкаська обл. — 244—247/II, 249/II
Чернетчина — 141/II, 260/II, 278/II
Чернин — 228/II
Чернівецька обл. — 242/II, 243/II, 248/II
Чернігівської обл. — 133/II
Чернявщина, с. — 34/V
Чернятка (Шумилове) — 74/II
Чеховка, с. — 157/V

Чигирин, м. — 248/IV
Чикалівка, с. — 301/II
Чингульський курган — 110/I
Чишки, с. — 249/IV
Чкалове, с., АРК — 276/V
Чкалове, с., Зап. — 111—112/I; 81/V
Чокрак — 135/II
Чорноліське городище — 108/III
Чортовате, с. (кол.) — 177/III
Чортомлик, кург. — 113/I; 109/III
Чучин, літоп. місто — 250/IV

Шабо, с. — 79/IV
Шайтан-Коба — 13/II
Шевченко, с. — 138/V, 139/V, 267/V
Шелюги, с. — 114—115/I
Шестовиця, с. — 116/I; 251/IV
Шиманівське II — 61/II
Широка Балка, с. — 146/V
Широке, с. — 137/V, 265/V
Ширяєве, с. — 110/III
Шкарівка, с. — 175/II
Шмальки, с. — 66/V
Шмідтівка, с. — 107/IV
Шолохове, с. — 247/V
Шумбар, с. — 175/IV
Шумилове (Чернятка) — 74/II

Ювілейне, с-ще — 185/V

Яблунівка, с. — 252/IV
Яблуна, с. — 119/V
Ягнятин, с. — 253/IV
Язвена Могила, кург. — 317/V
Якимівка, смт. — 290/V
Ями, с. — 21/II
Янохине, с. — 309/II
Янча, ур. — 204/II
Ясиноватський Могильник (Вовніги V) — 89/II
Ясинувате, с. — 56/V
Яснозір'я, с. — 111/III

ПОКАЖЧИК КУЛЬТУРНО-ХРОНОЛОГІЧНОЇ ПРИНАЛЕЖНОСТІ ПАМ'ЯТОК

Палеоліт: 1—28/II, 157/II, 239/II, 243/II; 195/V.
Мезоліт: 25/II, 29—45/II, 47—59/II, 83/II, 106/II.
Неоліт: 24/II, 25/II, 28/II—31/II, 36/II, 37/II, 41—42/II, 44—46/II, 58—133/II, 136/II, 139—140/II, 143—146/II, 286/II, 300/II, 306/II; 275/V, 309/V.
Енеоліт: 26—30/II, 36/II, 37/II, 42/II, 44—46/II, 63/II, 96/II, 97/II, 101/II, 103/II, 111/II, 122/II, 134—144/II, 146—150/II, 235/II, 243/II, 250/II, 255/II, 258/II, 268/II, 271/II, 281/II, 307/II, 319/II; 92/V, 96/V, 107/V, 109/V, 115/V, 116/V, 127/V, 134/V, 167/V, 188/V, 200/V, 207/V, 224/V, 227/V, 237/V, 242/V, 246/V, 248/V, 259/V.
Трипільська культура: 68/II, 72/II, 76/II, 78/II, 123—125/II, 130/II, 143/II, 144/II, 237/II, 239/II, 244/II, 247/II, 248/II, 324/II; 99/III; 24/IV, 25/IV, 50—52/IV, 54/IV, 90/IV, 169/IV, 227/IV, 240/IV, 263/IV, 317/IV; 115/V, 210/V, 211/V;
ранній період: 71/II, 74/II, 75/II, 79/II, 80/II, 82—85/II, 151—165/II, 238/II, 242/II;
період В I: 60/II, 73/II, 77/II, 104/II, 166—173/II, 180/II, 238/II, 292/II;
період В I—В II: 174—178/II, 242/II;
період В II: 61/II, 62/II, 81/II, 179—187/II, 236/II, 242/II, 254/II.
період С I: 65/II, 67/II, 79/II, 80/II, 103/II, 126/II, 145/II, 146/II, 188—214/II, 221/II, 226/II, 245/II, 246/II, 249/II;
період С II: 63/II, 75/II, 97/II, 126/II, 145/II, 181/II, 187/II, 215—231/II, 238/II, 240/II, 241/II, 249/II, 254/II, 283/II, 287/II, 319/II;
Доба ранньої бронзи: 232—234/II, 287/II, 300/II, 321/II; 23/III, 27/III, 28/III, 80/III; 24/V, 25/V, 50/V, 72/V, 95/V, 97—99/V, 101/V, 192/V, 193/V, 203/V, 210/V, 232/V, 255/V, 298/V, 304/V.
Добабронзи: 15/II, 24/II, 28/II, 31/II, 37/II, 45/II, 46/II, 75/II, 76/II, 79/II, 80/II, 87/II, 97/II, 101/II, 106—108/II, 110/II, 113/II, 114/II, 116/II, 117/II, 123/II, 124/II, 126/II, 129/II, 131—133/II, 138/II, 148/II, 226/II, 234/II, 239/II, 241/II, 243/II, 247/II, 252/II, 254/II, 257/II, 259/II, 265/II, 271/II, 272/II, 275/II, 283/II, 288/II, 291/II, 304/II, 305/II, 310/II, 313/II, 321/II, 324/II, 327/II; 4/III, 5/III, 19/III, 25/III, 35/III, 38/III, 51/III,

52/III, 58/III, 63/III, 70/III, 81—85/III, 87/III, 97/III; 1—5/IV, 17/IV, 19/IV, 22/IV, 30/IV, 32/IV, 54/IV, 58/IV, 70/IV, 71/IV, 81/IV, 83/IV, 84/IV, 88—91/IV, 108/IV, 109/IV, 113/IV, 118—120/IV, 122/IV, 124/IV, 127/IV, 143/IV, 157—159/IV, 175/IV, 179/IV, 203/IV, 221/IV, 224/IV, 232/IV, 237—239/IV, 242/IV, 275/IV; 12—15/V, 24—26/V, 36—38/V, 57/V, 58/V, 62/V, 78/V, 93/V, 94/V, 97/V, 109/V, 129/V, 135/V, 137/V, 139/V, 190/V, 219/V, 220/V, 248/V, 249/V, 254/V, 265—269/V, 271/V, 276/V, 280/V, 295/V, 296/V, 305/V, 306/V, 322—324/V, 328/V.
Кемі-обинська к-ра: 74/I; 95/V, 107/V, 110/V, 112/V, 132—134/V, 136/V, 156/V, 170/V, 256/V, 263/V, 275/V, 277—278/V, 280/V.
Ямна культурно-історична спільність: 1/I; 42/II, 75/II, 77/II, 92/II, 139—141/II, 145—148/II, 258/II, 261/II, 263/II, 270/II, 272/II, 274/II, 277/II, 321—323/II; 1—18/V, 29—31/V, 34/V, 36—38/V, 41/V, 42/V, 45/V, 50/V, 51/V, 57/V, 60—62/V, 67/V, 71/V, 75/V, 78/V, 92/V, 95—102/V, 104—112/V, 116/V, 117/V, 119/V, 120/V, 122/V, 125—129/V, 131/V, 134—138/V, 142—144/V, 146—151/V, 156—159/V, 162/V, 164—172/V, 174—176/V, 179—183/V, 185—188/V, 192—194/V, 196/V, 200/V, 201/V, 204—207/V, 211—216/V, 219/V, 221/V, 222/V, 224/V, 225/V, 227/V, 228/V, 230—234/V, 236—238/V, 242—246/V, 248/V, 249/V, 255—264/V, 267/V, 273—275/V, 277—280/V, 283/V, 284/V, 286/V, 289—292/V, 294/V, 297/V, 299/V, 303/V, 309/V, 313/V.
Катакомбна культурно-історична спільність: 42/II, 96/II, 117/II, 136/II, 139—141/II, 148/II, 258/II, 261—263/II, 269/II, 270/II, 277/II, 278/II, 285/II, 294—296/II, 302/II, 321/II; 1—3/V, 5/V, 7/V, 9/V, 11—14/V, 16—19/V, 24/V, 25/V, 27—29/V, 32/V, 35—39/V, 41—43/V, 45/V, 48/V, 50/V, 51/V, 53/V, 54/V, 57/V, 60—63/V, 66—68/V, 71/V, 75/V, 77—79/V, 81/V, 83/V, 85—89/V, 92/V, 95—117/V, 119—129/V, 131/V, 132/V, 134—136/V, 140/V, 142/V, 144/V, 146—148/V, 150/V, 151/V, 156—158/V, 160/V, 162/V, 164—175/V, 177/V, 179—181/V, 185/V, 196/V, 200/V, 201/V, 205—210/V, 212—219/V, 222/V, 227/V, 228/V, 231—233/V,

Показчик культурно-хронологічної приналежності пам'яток

236—238/V, 242/V, 244—246/V, 248—250/V, 256—261/V, 263/V, 267/V, 272—274/V, 276—278/V, 280/V, 283/V, 284/V, 286/V, 288—292/V, 294/V, 297—301/V, 304/V, 309/V, 311—314/V, 316/V, 327/V.

Багатовадликовій кераміці к-ра: 40/III, 105/III; 38/V, 43/V, 44/V, 51/V, 58/V, 60—64/V, 66/V, 69—71/V, 73/V, 77—79/V, 81/V, 82/V, 86—89/V, 95/V, 98/V, 128—131/V, 133/V, 135/V, 142/V, 147/V, 156/V, 159/V, 170—174/V, 178/V, 193/V, 194/V, 212/V, 214/V, 215/V, 217/V, 218/V, 227/V, 228/V, 230—234/V, 236/V, 242/V, 243/V, 245/V, 248—260/V, 263/V, 274/V, 276/V, 280/V, 289/V, 290/V, 309/V, 314/V.

Тшиньська к-ра: 69/II, 97/II, 98/II, 129/II, 130/II.

Бабинська к-ра: 39/II, 90/II, 93/II, 94/II, 114/II, 125/II, 133/II, 147/II, 256/II, 294/II, 297/II, 298/II, 304/II, 312/II, 319/II, 321/II, 323/II.

Зрубна к-ра: 93/II, 94/II, 96/II, 117/II, 136/II, 139—140/II, 256/II, 260—264/II, 267/II, 269—271/II, 273/II, 274/II, 276—282/II, 285/II, 297—299/II, 302/II, 309/II; 1—3/V, 5/V, 6/V, 8/V, 10—20/V, 22/V, 24/V, 25/V, 30/V, 33/V, 35/V, 36/V, 38/V, 39/V, 42/V, 44/V, 45/V, 47—51/V, 53/V, 56—76/V, 78—83/V, 85—91/V, 97/V, 101/V, 102/V, 104—107/V, 109—122/V, 125—128/V, 136/V, 140/V, 142—150/V, 156—159/V, 161/V, 164—166/V, 169—171/V, 173/V, 178/V, 179/V, 182/V, 183/V, 185/V, 187/V, 188/V, 200/V, 201/V, 205—209/V, 219/V, 221/V, 222/V, 227/V, 228/V, 230—232/V, 234/V, 236—238/V, 243/V, 244/V, 247/V, 248/V, 250/V, 256—261/V, 263/V, 272—277/V, 285/V, 289—291/V, 294—296/V, 298—301/V, 303/V, 304/V, 309/V, 310/V, 312—316/V, 327/V.

Пізній період доби бронзи: 93—95/II, 103/II, 113/II, 139—140/II, 144/II, 147/II, 247/II, 251/II, 253/II, 256/II, 268/II, 280/II, 284/II, 286/II, 289/II, 290/II, 292/II, 293/II, 297/II, 298/II, 301—303/II, 306—308/II, 311/II, 314—318/II, 320/II, 325/II, 326/II, 328/II; 1/III, 75/III, 95/III, 97/III, 106/III, 108/III; 16/IV, 90—91/IV; 12/V, 38/V, 44/V, 47/V, 51/V, 66/V, 72/V, 82/V, 84/V, 87/V, 88/V, 92/V, 95/V, 97—99/V, 101/V, 103/V, 104/V, 116/V, 120—123/V, 125/V, 127—129/V, 132/V, 134/V, 135/V, 159/V, 171/V, 193/V, 200/V, 211/V, 213/V, 216/V, 218/V, 235/V, 242/V.

Ранній залізний вік: 7—9/I, 11—13/I, 15/I, 16/I, 18—23/I, 25—29/I, 31/I, 34—36/I, 39—40/I, 43—48/I, 50/I, 52—61/I, 67—76/I, 86—90/I, 92—96/I, 98—105/I, 109/I, 111—115/I, 117/I; 26/II, 42/II, 46/II, 92/II, 104/II, 114/II, 119/II, 132/II, 142/II, 175/II, 206/II, 219/II, 222/II, 226/II, 240/II, 242/II, 243/II, 248/II, 252/II, 256/II, 259/II, 264/II, 267/II, 282/II, 286/II, 304/II, 306/II, 310/II, 313/II, 316/II, 324/II, 328/II; 1/III, 20/III; 24/III, 29—34/III, 40/III, 41/III, 43/III, 47—49/III, 53/III, 54/III, 62/III, 64—66/III, 74/III, 75/III, 86/III, 88/III, 94—97/III, 100—102/III, 105/III, 106/III, 108/III; 1/IV, 6/IV, 11/IV, 14/IV, 26/IV, 30/IV, 38/IV, 40/IV, 42/IV, 47/IV, 53/IV, 59/IV, 77/IV, 82/IV, 90—91/IV, 93/IV, 97/IV, 110/IV, 130/IV, 137/IV, 146/IV, 148/IV, 151/IV, 152/IV, 156/IV, 159/IV, 160/IV, 164/IV, 189/IV, 5/V, 42/V, 76/V, 105/V, 112/V, 116/V, 123/V, 125/V, 137/V, 141/V, 189/V, 191/V, 210/V, 220/V, 221/V, 228/V, 236/V, 254/V, 262/V, 265/V, 277/V, 280/V, 298/V.

Кіммерійська культура: 36/III, 76/III, 85/III; 5/V, 38/V, 47/V, 87/V, 111/V, 119/V, 132/V, 146/V, 150/V, 170/V, 207/V, 259/V, 275/V, 283/V, 288/V, 298/V, 303/V, 313/V, 329/V.

К-ра скіфського типу: 116/II, 247/II, 262/II; 4—19/III, 23/III, 25/III, 26/III, 31/III, 37/III, 38/III, 40/III, 42/III, 44/III—46/III, 51/III—53/III, 58/III, 60/III, 64/III, 67/III—73/III, 77/III—84/III, 87/III, 91/III—93/III, 95/III, 98/III, 99/III, 103/III, 104/III, 106/III, 109/III, 111/III; 1—4/IV, 16/IV, 17/IV, 24—26/IV, 37/IV, 41/IV, 52/IV, 54/IV, 55/IV, 58/IV, 63/IV, 66/IV, 81/IV, 82/IV, 101/IV, 104/IV, 105/IV, 118/IV, 119/IV, 124/IV, 130/IV, 137/IV, 138/IV, 142/IV, 146/IV, 156/IV, 157/IV, 159/IV, 161/IV, 162/IV, 183/IV, 197/IV, 203/IV, 205/IV, 207/IV, 208/IV, 219/IV, 224/IV, 226/IV, 227/IV, 231/IV, 235/IV, 242/IV, 255/IV; 1—8/V, 11—14/V, 18/V, 20/V, 23/V, 24/V, 34—36/V, 38/V, 43/V, 46—51/V, 54—57/V, 65/V, 66/V, 68/V, 69/V, 71/V, 73—75/V, 79/V, 81—83/V, 85/V, 88/V, 89/V, 91/V, 95/V, 96/V, 100—104/V, 106/V, 107/V, 109/V, 112/V, 114/V, 115/V, 117/V, 119/V, 120/V, 122/V, 128—131/V, 133—136/V, 138/V, 139/V, 143/V, 144/V, 146/V, 147/V, 149—152/V, 154—156/V, 160/V, 162/V, 163/V, 173/V, 174/V, 179/V, 182/V, 184/V, 185/V, 187/V, 194/V, 197—199/V, 205—207/V, 212/V, 216/V, 222/V, 223/V, 226—231/V, 234/V, 236—241/V, 243/V, 248/V, 251—253/V, 255—260/V, 263/V, 269—271/V, 274—277/V, 281/V, 282/V, 285/V, 286/V, 289—291/V, 295/V, 297—299/V, 302/V, 303/V, 305/V, 307/V, 308/V, 317—328/V, 330/V.

Сарматська к-ра: 42/II, 323/II; 40/III, 63/III, 80/III; 13—15/V, 17/V, 21/V, 35/V, 36/V, 40/V, 42/V, 50/V, 62/V, 63/V, 71/V, 95/V, 99/V, 106/V, 117/V, 118/V, 123/V, 135/V, 136/V, 146—148/V, 156/V, 179/V, 187/V, 197/V, 200/V, 201/V, 206—209/V, 219/V, 237/V, 273/V, 276/V, 287/V, 289/V, 290/V, 296/V, 300/V, 309/V, 314/V.

Пізні скіфи: 2/III, 3/III, 22/III, 27/III, 28/III, 35/III, 39/III, 50/III, 55/III—57/III, 59/III, 60/III, 89/III, 90/III, 107/III.

Пам'ятки античного часу: 77—85/I; 46/II, 79/II, 234/II; 112—194/III; 197/IV; 6/V, 50/V, 71/V, 84/V, 85/V, 128/V, 141/V, 160/V, 162/V, 163/V, 166/V, 182/V, 184/V, 257/V, 274/V.

Пам'ятки рубежу н. е. — першої чверті I тис. н. е.: 5—6/I, 32/I; 91/II, 92/II, 95/II, 288/II, 306/II; 6/III, 31/III, 95/III, 99/III, 108/III; 1—6/IV, 23—25/IV, 29/IV, 31/IV, 37/IV, 51/IV, 53/IV, 54/IV, 60/IV, 61/IV, 63/IV, 65/IV, 73/IV, 74/IV, 77/IV, 78/IV, 85/IV, 87—92/IV, 94—96/IV, 102/IV, 105/IV, 115/IV, 123/IV, 127/IV, 137/IV, 143/IV, 152/IV, 155—159/IV, 163/IV, 170—172/IV, 174/IV, 175/IV, 180/IV, 201—203/IV, 205/IV, 206/IV, 208/IV, 210/IV, 220/IV, 226/IV, 229/IV, 232—234/IV, 236—238/IV, 241/IV, 242/IV, 244/IV, 245/IV, 249—251/IV, 255/IV, 263/IV, 265/IV, 278/IV, 306/IV.

Пам'ятки другої чверті I тис. н. е.: 67/II, 93—95/II, 103/II, 116/II, 148/II, 180/II, 239/II, 243/II, 246/II, 247/II, 259/II, 314/II; 105/III; 4/IV, 10—17/IV, 19/IV, 22/IV, 23/IV, 30/IV, 39/IV, 42/IV, 44/IV, 45/IV, 47/IV, 54/IV, 66/IV, 68/IV, 70—72/IV, 75/IV, 76/IV, 80/IV, 81/IV, 83—86/IV, 97/IV, 98/IV, 104/IV, 106—108/IV, 110/IV, 112—116/IV, 118—121/IV, 126/IV, 128/IV, 129/IV, 133/IV, 138—140/IV, 142—144/IV,

Показчик культурно-хронологічної приналежності пам'яток

146/IV, 152/IV, 153/IV, 161/IV, 162/IV, 167—169/IV, 173/IV, 175/IV, 177/IV, 179/IV, 189/IV, 192/IV, 195—199/IV, 205—209/IV, 214—217/IV, 219/IV, 220/IV, 225/IV, 227/IV, 228/IV, 230—235/IV, 242/IV, 247/IV, 252/IV, 253/IV, 263/IV; 190/V.

Пам'ятки третьої чверті I тис. н. е.: 16/I, 17/I, 97/I; 24/IV, 25/IV, 27/IV, 28/IV, 51/IV, 54/IV, 63/IV, 99/IV, 100/IV, 109/IV, 124/IV, 131—134/IV, 137/IV, 146/IV, 152/IV, 156—159/IV, 164/IV, 165/IV, 187—192/IV, 194/IV, 197/IV, 204/IV, 212—216/IV, 237/IV, 239/IV, 242/IV, 247/IV, 275/IV, 288/IV.

Пам'ятки останньої чверті I тис. н. е.: 2/I, 62—66/I, 91/I, 105—108/I; 28/II, 62/II, 136/II; 7—9/IV, 18/IV, 19/IV, 24/IV, 26/IV, 30/IV, 35/IV, 37/IV, 38/IV, 40/IV, 41/IV, 46/IV, 48/IV, 53/IV, 54/IV, 56/IV, 58/IV, 59/IV, 67/IV, 69/IV, 79/IV, 82/IV, 88—89/IV, 97—104/IV, 109/IV, 110/IV, 135/IV, 136/IV, 141/IV, 148—151/IV, 154/IV, 165/IV, 175/IV, 179/IV, 181—186/IV, 197/IV, 200—203/IV, 206—208/IV, 210/IV, 221/IV, 223/IV, 224/IV, 226/IV, 227/IV, 231/IV, 240/IV, 243/IV, 246/IV, 248/IV, 251/IV, 288/IV, 306/IV.

Слов'яни: 118/II, 119/II, 129/II; 106/III; 25/IV, 64/IV, 105/IV, 109/IV, 136/IV, 178/IV; 190/V.

Пам'ятки Київської Русі (X—XIII ст.): 10/I, 30/I, 33/I, 38/I, 41—42/I, 51/I, 110/I, 116/I; 37/II, 103/II, 106/II, 128/II, 139—140/II, 226/II; 47/III, 55—57/III; 9/IV, 19/IV, 21—23/IV, 25/IV, 26/IV, 32—36/IV, 38/IV, 39/IV, 41/IV, 43/IV, 48/IV, 50/IV, 52—57/IV, 61—64/IV, 67/IV, 68/IV, 81/IV, 83/IV, 88—89/IV, 94—96/IV, 100/IV, 108/IV, 110/IV, 111/IV, 115/IV, 117/IV, 122/IV, 125/IV, 127/IV, 129/IV, 131—134/IV, 143/IV, 145/IV, 147/IV, 148/IV, 151/IV, 153/IV,

160/IV, 163/IV, 175/IV, 176/IV, 180/IV, 186/IV, 193/IV, 196/IV, 197/IV, 201/IV, 202/IV, 208/IV, 232/IV, 233/IV, 236—238/IV, 242/IV, 246/IV, 250/IV, 251/IV, 254—256/IV, 258—277/IV, 279—293/IV, 296/IV, 297/IV, 299—309/IV, 311—323/IV; 22/V, 147/V, 237/V.

Кочовики: 310/II; 237/IV; 1/V, 2/V, 5/V, 8/V, 13/V, 14/V, 24/V, 26/V, 34/V, 42/V, 46/V, 47/V, 49—53/V, 60/V, 63/V, 64/V, 69—75/V, 77—79/V, 82/V, 86/V, 87/V, 92/V, 95/V, 97/V, 100/V, 105—107/V, 109/V, 116/V, 122/V, 124/V, 128/V, 135/V, 136/V, 138/V, 140/V, 142/V, 144/V, 147/V, 148/V, 153/V, 156/V, 157/V, 162/V, 167/V, 171/V, 172/V, 174/V, 178/V, 180/V, 182/V, 193/V, 201/V, 202/V, 206/V, 207/V, 209/V, 216/V, 219/V, 231/V, 235/V, 237/V, 251/V, 256/V, 260/V, 267—270/V, 272/V, 274/V, 277/V, 280/V, 288/V, 289/V, 292/V, 294/V, 295/V, 297/V, 299/V, 303/V, 309/V, 327/IV.

Пам'ятки XIII—XIX ст.: 3—4/I, 14/I, 24/I, 37/I, 49/I; 42/II, 79/II, 80/II, 96/II, 106/II, 118/II, 189/II, 226/II, 260/II; 56/III, 71—73/III, 111/III; 20/IV, 21/IV, 23/IV, 25/IV, 26/IV, 37/IV, 49/IV, 54/IV, 55/IV, 81/IV, 85/IV, 93/IV, 102/IV, 108/IV, 131—134/IV, 143/IV, 155—159/IV, 161/IV, 162/IV, 181—184/IV, 210/IV, 211/IV, 218/IV, 221—224/IV, 232/IV, 242/IV, 248/IV, 256/IV, 257/IV, 260—262/IV, 264/IV, 266/IV, 267/IV, 279/IV, 281/IV, 283/IV, 284/IV, 293—295/IV, 297—301/IV, 303/IV, 305—315/IV, 317—319/IV, 321—323/IV; 18/V, 19/V, 37/V, 43/V, 75/V, 81/V, 88/V, 89/V, 93/V, 103/V, 104/V, 110/V, 111/V, 113/V, 116—120/V, 122/V, 125/V, 127/V, 134/V, 179/V, 183/V, 184/V, 190/V, 214/V, 220/V, 237/V, 267/V, 271/V, 276/V, 277/V, 293/V, 298/V, 313—316/V.

ПОКАЖЧИК АВТОРІВ АРХЕОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

- Абрамов І. С. — 110/VI
Амбургер Н. П. — 132/II, 221/II; 12/VI, 141/VI, 181/VI, 232/VI, 237/VI
Антонова І. А. — 2/III, 22/III, 89/III, 107/III
Артамонов М. І. — 16/VI
Артеменко І. І. — 114/II, 306/II, 323/II; 176/VI, 300/VI, 303/VI

Бадер О. М. — 44/II
Балакін С. О. — 37/II, 125/II
Балушкін О. М. — 82/II
Бандуровський О. В. — 93/III
Баран В. Д. — 175/IV, 181—192/IV, 227/IV; 306/VI
Баранович С. С. — див. Березанська С. С.
Барбон М. Б. — 204/VI
Березанська (Баранович) С. С. — 130/II, 279/II, 281/II, 284/II, 289/II, 290/II, 297/II, 304/II, 305/II, 319/II, 326/II; 1/III; 117/VI, 154/VI, 160/VI, 165/VI, 177/VI, 220/VI
Березовець Д. Т. — 62—66/I, 91/I; 241/II, 308/II, 313/II; 27/IV, 37/IV, 38/IV, 41/IV, 69/IV, 82/IV, 128/IV, 149/IV, 165/IV, 200/IV, 213/IV, 234/IV; 24/V, 25/V, 220/V; 26/VI, 31/VI, 68/VI, 83/VI, 90/VI, 112/VI, 132/VI, 149/VI, 195/VI, 199/VI, 205/VI
Бессонова С. С. — 20/III, 71—73/III
Бесхарченко І. І. — 128/VI
Белановська Т. Д. — 219/II, 221/II; 70/IV
Бібіков С. М. — 23/II, 157/II, 166/II, 186/II, 236/II, 242/II, 243/II, 250/II; 129/IV
Бідзіля В. І. — 122/IV, 137/IV, 212/IV; 46—52/V, 55/V, 66—68/V, 283—285/V; 194/VI
Біляев О. С. — 90—92/II, 94/II, 95/II, 264/II, 265/II, 267—274/II, 277/II; 101—105/IV; 36/V
Біляєва С. О. — 20/IV, 156—159/IV; 264/VI, 296/VI
Блажевич Н. В. — 32/IV, 95—96/IV, 237—238/IV; 296/VI
Бліфельд Д. І. — 116/I; 255/II, 327/II; 18/IV, 21/IV, 151/IV, 160/IV, 226/IV, 251/IV, 257/IV; 62/VI
Богун Г. Г. — 115/VI
Богусевич В. А. — 35/IV, 170/IV, 248/IV, 256/IV, 259/IV, 262/IV, 264/IV, 266/IV, 267/IV, 269/IV; 30/VI, 50/VI
Бодянский О. В. — 59/II, 88/II, 100/II, 328/II; 8/IV, 110/IV; 28/V; 2/VI, 15/VI, 152/VI, 255/VI, 266/VI
Болтрик Ю. В. — 47/I, 75—76/I; 46—49/V, 69/V, 75/V, 288—308/V, 318/V, 319/V
Борисковський П. Й. — 23/II; 24/VI
Борковський М. С. — 179/II
Боровський Я. Є. — 299/IV
Брайчевська А. Т. — див. Сміленко А. Т.
Брайчевський М. Ю. — 180/II; 50/IV, 66/IV, 97—98/IV, 126/IV, 164/IV, 247/IV, 289/IV; 24/VI, 29/VI, 102/VI, 116/VI, 130/VI, 136/VI, 173/VI
Братченко С. М. — 261—263/II; 37—45/V, 309—312/V
Бреде К. А. — 27/III; 94/VI
Буйських С. Б. — 171/III, 173/III, 176—178/III
Бураков А. В. — 315/II
Бурдо (Зіньковська) Н. Б. — 159/II, 165/II, 202/II, 203/II

Вакуленко Л. В. — 45/IV, 87/IV, 168—169/IV, 173/IV, 205—209/IV, 228/IV
Ветштейн Р. І. — 27/III, 121/III, 122/III
Виэзжев Р. І. — 50/IV, 127/IV; 35/VI, 61/VI, 75/VI
Відейко М. Ю. — 163/II, 182/II, 183/II, 193/II, 197/II, 202—205/II, 220/II, 245/II; 44/IV
Воєвода В. Ф. — 257/VI
Воєводський М. В. — 23/VI
Воляник В. К. — 22/IV, 42/IV, 175/IV
Вязьмітіна М. І. — 3/III, 28/III, 31/III, 35/III, 69/III, 90/III; 71/IV; 200/V, 201/V, 207/V; 108/VI

Ганіна О. Д. — 206/V, 208/V
Гвоздовер М. Д. — 96/VI
Гепенер М. В. — 53/VI
Гершкович Я. П. — 282/II, 317/II; 32/V, 33/V
Голдін Г. К. — 240/VI
Гончар В. М. — 302/IV, 303/IV, 307/IV, 309—311/IV, 319/IV, 320/IV
Гончаров В. К. — 35/IV, 50/IV, 94/IV, 117/IV, 135/IV, 180/IV,

Показчик авторів археологічних досліджень

- 193/IV; 44/VI, 124/VI, 125/VI, 133/VI, 153/VI
Горішній П. А. — 222/IV
Готун І. А. — 242—243/IV
Грінченко Ю. — 178/IV
- Даниленко В. М. — 17/II, 42/II, 45/II, 59—78/II, 81/II, 85/II, 97/II, 131/II, 139/II, 162/II, 169/II, 170/II, 192/II, 229/II, 258/II, 318/II; 80/IV, 99/IV, 100/IV, 152/IV, 210/IV, 268/IV; 10/VI, 15/VI, 72/VI, 73/VI, 74/VI, 78/VI, 79/VI, 85/VI, 106/VI, 122/VI, 143/VI, 148/VI, 155/VI, 162/VI, 170/VI, 187/VI, 234/VI, 236/VI
Дмитревська А. В. — 50/IV
Дмитров Л. Д. — 55—57/III, 181/III
Добровольський А. В. — 35/II, 137—139/II, 168/II, 239/II, 292/II, 312/II; 35/III; 33/IV; 17/VI, 21/VI, 28/VI
Довженко В. Й. — 33/IV, 35/IV, 36/IV, 43/IV, 98/IV, 145/IV, 201—202/IV, 233/IV, 250/IV; 43/VI, 65/VI, 89/VI, 118/VI, 145/VI, 230/VI
Дорофєєв В. В. — 59/III
Драчук В. С. — 123/II; 184/VI
Дяденко В. Д. — 33/І; 81/IV, 267/IV, 268/IV, 270—272/IV, 274/IV, 275/IV, 278/IV, 279/IV; 42/VI, 138/VI, 143/VI, 169/VI, 239/VI
- Євдокимов Г. Л. — 1—4/І, 11/І, 14—16/І, 41—42/І, 58—60/І, 67/І, 97/І, 104/І, 57/II, 317/II; 140—188/V, 221/V, 313—316/V; 259/VI
Єлісеєв В. Ф. — 98/І
Єфименко П. П. — 28/VI, 47/VI, 77/VI
- Залізник Л. Л. — 18/II, 37/II, 40/II, 41/II, 47—56/II
Захарук Ю. М. — 207/II, 209/II, 218/II, 223/II, 224/II, 227/II, 283/II, 240/II; 18/VI, 45/VI, 54/VI, 86/VI
Збеневич В. Г. — 151—156/II, 191/II, 209/II, 233/II, 234/II, 243/II, 250/II, 324/II; 187/VI, 224/VI
Зіньковська Н. Б. — див. Бурдо Н. Б.
Зіньковський К. В. — 193/II
Зубець Т. Г. — 141/IV
- Івакін Г. Ю. — 293—298/IV
Іллінська В. А. — 222/II, 303/II, 307/II, 308/II, 311/II, 316/II, 320/II; 6/III, 21/III, 32/III, 46/III, 64/III, 97/III, 110/III; 28/IV, 235/IV; 200/V, 201/V, 206—209/V; 20/VI, 113/VI, 213/VI, 216/VI, 237/VI, 239/VI
Іногда В. В. — 161/VI
- Канівець В. І. — 228/II, 288/II; 24/III, 47/III, 74/III; 25/VI, 68/VI, 99—101/VI
Канюкіна І. — 214/VI, 221/VI
Каргер М. К. — 88/IV, 254/IV, 258/IV, 261/IV
Карчина Л. Я. — 138/IV
Кислюк Ф. П. — 119/VI, 144/VI
Кілієвич С. Р. — 288/IV, 292/IV
Кірпічников А. М. — 76/VI
Клевцов Л. О. — 163/VI, 183/VI, 200/VI, 254/VI
Клейман І. Б. — 186/III
Клейн Л. С. — 205/V
Клименко В. Ф. — 93/II, 260/II, 278/II; 64/IV; 34/V
Климовський С. І. — 300/IV, 305/IV, 312/IV, 313/IV, 316/IV, 317/IV, 321/IV, 322/IV
Клочко В. І. — 321/II, 322/II
Клюшинцев В. М. — 180/III
Ковальова Л. Г. — 280/II; 229/VI
Ковпаненко (Тітенко) Г. Т. — 49—50/І; 284/II, 310/II, 319/II; 8/III, 26/III, 34/III, 37/III, 40/III, 41/III, 51/III, 75/III, 76/III, 91/III, 99/III, 106/III, 111/III; 142/IV, 214/IV; 196—199/V, 207/V, 209/V, 254—263/V, 273/V; 80/VI, 114/VI, 297/VI, 308/VI, 309/VI
Козак Д. Н. — 23/IV, 65/IV, 92/IV, 163/IV, 174/IV, 249/IV
Козловський А. О. — 7/IV, 73—79/IV, 315/IV
Козуб Ю. І. — 77—79/І, 85/І; 123—150/III, 171/III, 188/III
Козюба В. К. — 312/VI
Колосов Ю. Г. — 1—14/II, 29—31/II, 58/II, 134/II, 135/II, 189/III; 167/VI, 178/VI, 182/VI, 185/VI, 190/VI, 209/VI, 243/VI, 249/VI
Копилов Ф. Б. — 55/III, 56/III; 8/VI, 19/VI, 36/VI, 49/VI, 60/VI, 138/VI, 169/VI, 245/VI
Корвін-Піотровський О. Г. — 190/II
Корпусова В. М. — 37/І; 186/III, 190—194/III; 93/IV; 274—280/V
Косарик О. М. — 163/VI
Костюченко І. П. — 257/II; 40/IV, 139/IV; 63/VI, 66/VI, 93/VI
Кравченко Н. М. — 47/IV, 86/IV, 121/IV, 216/IV; 173/VI, 225/VI
Крапівіна В. В. — 80/І, 84/І
Красковський В. І. — 232/II; 241/VI
Криганов А. В. — 150/IV
Крижицький С. Д. — 82/І; 164/III, 165/III, 167/III, 169—171/III, 183—185/III
Кротова О. О. — 15/II, 16/II, 20/II, 21/II, 28/II
Крусь П. Р. — 138/VI, 142/VI
Круц В. О. — 51/І; 101/II, 124/II, 128/II, 187/II, 189/II, 194/II, 197/II, 208/II, 209/II, 212—214/II, 225/II, 226/II, 230/II, 249/II; 60/IV, 115/IV, 136/IV; 68/V; 156/VI, 158/VI, 199/VI, 210/VI, 269/VI, 272/VI
Кубишев А. І. — 8—9/І, 19—29/І, 31/І, 34—36/І, 39—40/І, 48/І, 52—53/І, 70—71/І, 87—89/І, 92—94/І, 114—115/І; 210/II, 211/II; 60/III; 115/IV, 276/IV; 203/VI, 217/VI
Кухаренко Ю. В. — 154/IV; 66/VI
Кухарська О. М. — 143/IV, 232/IV; 302/VI
Кучера М. П. — 48/IV, 111/IV, 148/IV, 176/IV, 211/IV, 236/IV; 163/VI, 174/VI, 207/VI, 228/VI, 231/VI, 253/VI, 258/VI, 262/VI, 285—287/VI, 301/VI
- Лагодовська О. Ф. — 148/II, 216/II, 232/II, 253/II, 283/II; 22/VI
Лапєто О. — 39/VI, 41/VI
Левицький І. Ф. — 97/II
Лейпунська Н. О. — 171/III
Лєсков О. М. — 56—57/І; 251/II; 4/III, 5/III, 19/III, 25/III, 30/III, 38/III, 39/III, 43/III, 48/III, 50/III, 52/III, 58/III, 68/III, 87/III, 88/III, 94/III, 101/III, 102/III, 103/III; 49/IV; 67/V, 136/V, 264—267/V, 272/V, 320—328/V; 172/VI, 201/VI, 222/VI, 226/VI
Липко С. О. — 140/VI, 294/VI
Лисий І. О. — 163/VI

Показчик авторів археологічних досліджень

- Лінка Н. В. — 201/IV, 273/IV; 36/VI, 39/VI, 40/VI, 65/VI
Ляпушкін І. І. — 34/VI
Ляшко С. М. — 53/V, 54/V, 66/V, 68/V, 69/V
- Магомедов Б. В. — 106—107/IV; 229/VI, 289/VI
Мазараті С. М. — 112—114/III, 164/III, 165/III, 171/III
Макаревич М. Л. — 131/II, 148/II, 160/II, 162/II, 164/II, 188/II, 215/II, 217/II, 229/II, 83/IV; 5/VI, 128/VI, 137/VI, 168/VI
Максимов Є. В. — 5—6/I, 32/I; 1—6/IV, 30/IV, 53/IV, 85/IV, 89—91/IV, 112—115/IV, 171/IV, 172/IV, 195—198/IV, 203/IV, 231/IV, 241/IV, 244/IV; 134/VI, 164/VI, 189/VI, 212/VI, 251/VI, 252/VI, 256/VI, 260/VI, 263/VI, 267/VI, 273/VI, 274/VI, 276/VI
Махно Є. В. — 38/I; 256/II, 302/II, 314/II; 17/IV, 19/IV, 29/IV, 84/IV, 108/IV, 118—120/IV, 139/IV, 146/IV, 153/IV, 167/IV, 177/IV, 179/IV, 217/IV, 225/IV, 230/IV, 253/IV, 265/IV; 6/VI, 7/VI, 126/VI, 184/VI, 270/VI, 271/VI
Махортіх С. В. — 16—18/III
Мацковий Л. — 191/VI
Мізін В. А. — 17/IV
Мовчан І. І. — 291/II, 285/IV, 299—323/IV
Мовчанівський Т. М. — 180/IV
Мовша Т. Г. — 196/II, 246—248/II
Мозолевський Б. М. — 7/I, 43/I, 95/I; 285/II; 64/III, 79—81/III; 222—248/V, 286/V, 249—251/V
Моця О. П. — 34/IV; 305/VI
Мурзін В. Ю. — 99/I, 113/I; 9—11/III, 109/ III
- Назаров В. В. — 147/IV
Непріна В. І. — 98/II, 105/II, 106/II, 108—110/II, 115/II, 119/II, 126/II, 129/II, 133/II, 143/II, 300/II, 309/II; 180/VI, 223/VI, 278/VI, 299/VI, 303/VI
Некрасова Г. М. — 186/IV, 192/IV, 227/IV
Нечитайло А. Л. — 102/V
Никитина Г. Ф. — 86/ III
Нужний Д. Ю. — 37/II
- Обломський А. М. — 143/IV, 232/IV
Оболдуєва Т. Г. — 287/V
Овчинников Е. В. — 198—200/II
Одинцова С. І. — 116/II; 14/VI, 48/VI, 71/VI
Орлов Р. С. — 116/IV, 239/IV
Отрешко В. М. — 119/III, 166/III, 171/III, 174/III, 175/III, 179/III
Отрощенко В. В. — 17/I, 44—45/I, 110—112/I; 46—49/V, 53/V, 54/V, 56—66/V, 69—74/V, 76—87/V
Охотников С. Б. — 168/III
- Папанова В. О. — 82/I
Пассек Т. С. — 13/VI
Пачкова С. П. — 167/II; 51/IV, 52/IV, 61—63/IV, 123/IV, 140/IV, 252/IV; 279/VI
Петрашенко В. О. — 30/I; 24—26/IV, 54—59/IV, 312/VI
Петренко Д. О. — 330/V
Петров В. П. — 177/II; 121/IV, 146/IV, 179/IV, 215/IV
Петровська Є. О. — 293/II, 310/II; 104/ III; 156/VI, 187/VI, 189/VI, 193/VI, 205/VI, 217/VI, 251/VI, 256/VI
Пешанов В. Ф. — 162/IV
- Писларій І. О. — 179/VI, 211/VI
Покровська О. Ф. — 293/II; 31/III, 40/III, 57/III, 61/III, 63/III, 69/III, 103/III, 105/III; 214/IV, 220/IV; 200/V, 201/V, 208/V, 219/V; 38/VI, 70/VI, 177/VI
Полін С. В. — 86/I; 82—85/III; 249—253/V
Попандопуло З. Х. — 69/V
Попко О. О. — 325/II; 32/VI, 261/VI
Прилипка Я. П. — 82/VI
Приходнюк О. М. — 131—134/IV, 202/IV, 233/IV; 230/VI
Приходько Г. — 277/VI
- Раппопорт П. О. — 76/VI, 91/VI, 98/VI, 105/VI
Рассадович А. І. — 208/V
Рассамакін Ю. — 88—91/V
Ратнер І. Д. — 95/VI
Рибаков Б. О. — 31/IV, 229/IV
Рижов С. М. — 181/II, 189/II, 194/II, 249/II
Ролле Р. — 9—18/III, 109/III
Рубін Є. М. — 171/II
Руденко О. С. — 131/VI
Рудинський М. Я. — 42/II, 43/II, 45/II, 86/II, 107/II, 108/II; 67/III; 194/IV; 200/V, 201/V; 9/VI, 52/VI, 59/VI, 64/VI, 233/VI, 237/VI
Русяєва А. С. — 83/I; 151—163/III, 171/III, 172/III
Рутківська Л. М. — 110/IV, 271/VI
- Савовський І. П. — 68/V
Савчук А. П. — 254/II, 287/II; 12/VI, 25/VI, 38/VI, 68/VI, 69/VI, 92/VI, 111/VI, 150/VI, 192/VI, 193/VI, 238/VI, 244/VI, 247/VI, 248/VI
Самойловський І. М. — 206/II, 221/II, 95/III; 161/IV, 255/IV, 260/IV, 263/IV, 267/IV, 271/IV; 26/V; 4/VI, 27/VI, 51/VI, 81/VI
Свешніков І. К. — 98/ III
Семенов-Зусер С. А. — 200/IV
Симонович Е. О. — 161/II; 199/IV; 193/VI
Сиром'ятников О. К. — 314/IV
Сібільов М. В. — 1/VI
Скиба В. В. — 104/II
Скорий С. А. — 12—13/I, 90/I
Славін Л. М. — 115—117/III, 120/III, 171/III; 196/VI
Сміленко (Брайчевська) А. Т. — 7/IV, 9—16/IV, 39/IV, 46/IV, 68/IV, 72—79/IV, 99/IV, 109/IV, 126/IV, 144/IV; 120/VI, 203/VI, 304/VI
Сон Н. О. — 187/III
Станкевич Я. В. — 251/IV
Степанчук В. М. — 4/II
Стефанович В. — 188/VI
Столяр А. Д. — 34/II, 80/IV
Сухобоков О. В. — 124/IV, 240/IV, 246/IV; 228/VI
Суховеєв В. Є. — 290/IV, 291/IV
- Телегін Д. Я. — 24—27/II, 32/II, 33/II, 35—39/II, 46/II, 87/II, 89—92/II, 96/II, 99/II, 101—103/II, 111—113/II, 116—118/II, 121/II, 122/II, 124/II, 125/II, 127/II, 128/II, 140—142/II, 147/II, 265/II, 266/II, 269—277/II, 286/II, 316/II; 60/IV, 67/IV, 101—105/IV, 136/IV, 219/IV, 245/IV, 275/IV; 13—15/V, 30—35/V; 55/VI, 73/VI, 74/VI, 87/VI, 88/VI, 97/VI, 104/VI, 107/VI, 121/VI, 123/VI, 129/VI, 138/VI, 142/VI,

Показчик авторів археологічних досліджень

- 144/VI, 146/VI, 150/VI, 152/VI, 158/VI, 166/VI, 171/VI, 183/VI, 184/VI, 189/VI, 197/VI, 210/VI, 229/VI, 237/VI, 256/VI, 265/VI, 268/VI, 280—283/VI, 291—293/VI, 298/VI, 307/VI, 310/VI, 311/VI
Тереножкін О. І. — 29/III, 32/III, 42/III, 45/III, 53/III, 58/III, 62/III, 64/III, 67/III, 77/III, 78/III, 92/III, 95—97/III, 100/III, 108/III; 235/IV; 200/V, 201/V, 203/V, 206—209/V, 268/V, 269/V, 271/V, 281/V, 282/V, 329/V; 70/VI, 135/VI, 165/VI, 175/VI, 216/VI, 237/VI, 239/VI
Терпиловський Р. В. — 112—114/IV, 195—198/IV, 231/IV; 274/VI, 276/VI, 306/VI
Тимошук Б. О. — 103/VI
Титова О. М. — 103/II
Тиханова М. О. — 129/IV
Тітенко Г. Т. — див. Ковпаненко Г. Т.
Товкайло М. Т. — 79/II, 80/II, 82—84/II
Товкачевський В. О. — 57/VI, 169/VI
Толочко П. П. — 210/II; 95—96/IV, 125/IV, 237/IV, 277/IV, 280—284/IV, 286/IV, 287/IV
Тощев Г. М. — 73/I
- Фабриціус І. В. — 3/VI, 11/VI, 37/VI, 235/VI
Филипенко Б. П. — 155/IV; 218/VI
Фоменко В. М. — 46/I; 84/II; 210—218/V
Фурманська А. І. — 63/III, 182/III; 202/V, 204/V, 219/V
- Хавлюк П. І. — 204/IV; 109/VI, 127/VI, 198/VI
Храбан Г. Ю. — 186/VI
- Цвек О. В. — 172/II, 173/II, 175—178/II, 184/II
Циндровська Л. О. — 4—6/IV
- Чередниченко М. М. — 298/II, 299/II, 8/III; 3—12/V, 16—21/V
- Черненко Є. В. — 12—15/III, 23/III, 25/III, 52/III, 66/III; 1/V, 2/V, 137—139/V, 270/V; 227/VI
Черниш О. П. — 19/II; 33/VI, 46/VI
Чуприн В. І. — 183/VI
Чуб С. І. — 239/II
- Шапошникова О. Г. — 10/I, 18/I, 54—55/I, 61/I, 68—69/I, 72/I, 74/I, 100—103/I, 105—109/I; 80/II, 82/II, 88/II, 136/II, 143/II, 145/II, 146/II, 148/II, 149/II, 258/II, 294/II, 328/II, 110/IV; 27—29/V, 93/V, 94/V, 96/V, 97/V, 100/V, 101/V, 103—134/V; 242/VI, 288/VI, 290/VI
Шарафутдінова І. М. — 144/II, 295/II, 296/II, 301/II; 275/IV; 92/V, 95/V, 98/V, 99/V, 135/V; 157/VI, 159/VI
Шекун О. В. — 275/VI
Шилік К. К. — 118/III
Шилов Ю. О. — 96/I; 70/V, 189—195/V
Шкрабан О. С. — 70/V
Шмаглій М. М. — 165/II, 181—183/II, 193/II, 201/II, 219/II, 237/II, 238/II, 244/II, 245/II; 44/IV; 124/VI, 139/VI, 177/VI, 202/VI, 284/VI, 295/VI
Шовкоплас Г. М. — 241/II
Шовкоплас І. Г. — 158/II, 195/II, 54/III; 130/IV; 84/VI, 237/VI
Шумова В. О. — 191/II
Щепинський А. О. — 36/III; 147/VI
- Юра Р. О. — 35/IV, 111/IV, 117/IV, 218/IV, 221/IV, 223/IV, 224/IV, 248/IV; 125/VI, 262/VI
- Яковенко Е. В. — 167/II, 252/II, 44/III, 194/III; 61—62/IV, 140/IV; 317/V; 219/VI
Яковлева Л. О. — 22/II
Яновський Ф. П. — 231/II
Яценко К. — 214/VI, 221/VI

УМОВНІ СКОРОЧЕННЯ ДЖЕРЕЛ

АВУ	—	Археологічні відкриття в Україні
АДУ	—	Археологічні дослідження на Україні
АдвУ	—	Археологічні дослідження в Україні
АИУ	—	Археологические исследования на Украине
АМ	—	Археологічний музей
АО	—	Археологические открытия
АП	—	Археологічні пам'ятки УРСР
АСГЭ	—	Археологический сборник Государственного Эрмитажа
ЕТЦ	—	Енциклопедія трипільської цивілізації
ЗНТШ	—	Записки Наукового товариства ім. Т. Г. Шевченка
ЗОАО	—	Записки Одесского археологического общества
ИА АН УССР	—	Институт археологии АН УССР
КСИА	—	Краткие сообщения о докладах и полевых исследованиях Института археологии АН СССР
КСИА АН УССР	—	Краткие сообщения Института археологии АН УССР
КСИИМК	—	Краткие сообщения Института истории материальной культуры АН СССР
КС ОАО	—	Краткие сообщения Одесского археологического общества
КС ОГАМ	—	Краткие сообщения Одесского государственного археологического музея
КС ОГУ и ОАМ	—	Краткие сообщения о полевых археологических исследованиях Одесского государственного университета им. И. И. Мечникова и Одесского государственного археологического музея
МАСП	—	Материалы по археологии Северного Причерноморья
МАИЭТ	—	Материалы по археологии, истории и этнографии Таврии
МИА	—	Материалы и исследования по археологии СССР
МКУ	—	Музей історичних коштовностей України
НА	—	Науковий архів Інституту археології НАН України
НФ	—	Наукові фонди Інституту археології НАН України
ОАМ	—	Одеський археологічний музей
РА	—	Российская археология
СА	—	Советская археология
САИ	—	Свод археологических источников
ТКИЧП	—	Труды комиссии по изучению четвертичного периода
Вироби з:		
<i>бр.</i>	—	бронзи
<i>гл.</i>	—	глини
<i>кам.</i>	—	каменя
<i>кер.</i>	—	кераміки
<i>кіст.</i>	—	кістки
<i>м. к.</i>	—	метала кольорового
<i>м. ч.</i>	—	метала чорного
<i>ск.</i>	—	скла, пасти